

OCENA PROGRAMOWA – PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

RAPORT SAMOOCENY KIERUNKU

Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna

AKADEMIA PEDAGOGIKI SPECJALNEJ
im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

2025

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna

1. Poziom/y studiów: STUDIA I i II stopnia
2. Forma/y studiów: STACJACJONARNE, NIESTACJONARNE

3. Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna	180 I stopień 120 II stopień	100

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☒ TAK ☐ NIE

Rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie: nauczyciel pedagog szkolny

☒

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Dr hab. Anna Perkowska-Klejman prof. APS	Kierownik Zakładu Pedagogiki Społecznej Kierownik kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna – studia I stopnia
Dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska prof. APS	Dyrektor Instytutu Pedagogiki
Prof. dr hab. Anna Odrowąż-Cotas	Kierownik Szkoły Doktorskiej
Dr hab. Michał Kwiatkowski prof. APS	Profesor APS
Dr Marta Wiatr	Kierownik kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna – studia II stopnia
Dr Anna Górka-Strzałkowska	Adiunkt
Dr Krystyna Heland-Kurzak	Adiunkt
Dr Marta Kulesza	Adiunkt
Dr Magdalena Roszak	Adiunkt
Mgr Martyna Karwińska	Asystent
Dr Marlena Grzelak-Klus	Zastępca Dyrektora Instytutu Pedagogiki

Spis treści

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	3
Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	6
1. EFEKTY UCZENIA SIĘ – ODNIESIENIE DO POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI	6
2. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU, Z PEDAGOGIKĄ JAKO DYSCYPLINĄ WIODĄCĄ	9
Prezentacja Uczelni	19
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	21
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	21
1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni	21
1.2. Związek kształcenia z głównymi kierunkami działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie pedagogika i dyscyplinach pomocniczych	24
1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia	51
1.4. Sylwetka absolwentki/absolwenta i przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów	56
1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe	59
1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunku jest przyporządkowany	61
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	74
2.1. Treści programowe	74
2.2. Harmonogram realizacji programu studiów	117
2.3. Formy i organizacja zajęć	125
2.4. Metody kształcenia	127
2.5. Praktyki zawodowe	131
2.6. Organizacja procesu nauczania i uczenia się	137
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	142
3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów	142
3.2. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się oraz ich dokumentowanie	143
3.3. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej oraz potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów	144
3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania – sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów na zakończenie procesu kształcenia	145
3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów oraz sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów	145
3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się oraz dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych	146
3.7. Monitoring losów absolwentów	147
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	148
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	218

a.	Kampus	218
b.	Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej	219
c.	Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością	221
d.	System biblioteczno-informacyjny uczelni	223
e.	Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej	226
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku		227
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku		239
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia		247
8.1.	Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia	248
8.2.	Wsparcie studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami	249
8.3.	Wsparcie organizacyjne i materialno-bytowe w procesie studiowania	251
8.4.	Wsparcie w kontynuowaniu kształcenia i wchodzeniu na rynek pracy	253
8.5.	Różne rodzaje aktywności studentów	254
8.6.	Dostęp do wykwalifikowanej kadry administracyjnej	254
8.7.	Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów	258
8.8.	Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów	259
8.9.	Sposoby doskonalenia systemu wsparcia	259
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach		260
9.1.	Transparentność i dostępność informacji	260
9.2.	Dostępność informacji dla kandydatów	260
9.3.	Wsparcie i komunikacja dla studentek i studentów	260
9.4.	Wsparcie pracowniczek i pracowników Uczelni	261
9.5.	Ewaluacja i doskonalenie polityki informacyjnej	261
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów		263
10.1.	Polityka jakości, sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów i źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach	263
10.2.	Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek	270
10.3.	Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów, przegląd programów studiów	273
10.4.	Ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, przydatność efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji i wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów	275
10.5.	Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów	276
10.6.	Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu studiów na ocenianym kierunku	278
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów		279

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

1. EFEKTY UCZENIA SIĘ – ODNIESIENIE DO POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI

Odniesienie do uniwersalnej charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji		
Absolwent/absolwentka kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna I stopnia		Symbol efektu z PRK
zna i rozumie	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów;	P6S_WG
	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji;	P6S_WK1
	podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego;	P6S_WK2
	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.	P6S_WK3
potrafi:	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: - właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji; - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT);	P6S_UW1
	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej, związanej ze studiowaną specjalnością;	P6S_UW2
	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii;	P6S_UK1
	brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich;	P6S_UK2
	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	P6S_UK3
	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym);	P6S_UO
	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.	P6S_UU

jest gotów do:	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści;	P6S_KK1
	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadkach trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów;	P6S_KK2
	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego;	P6S_KO1
	inicjowania działania na rzecz interesu publicznego;	P6S_KO2
	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy;	P6S_KO3
	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, dbałości o dorobek i tradycje zawodu.	P6S_KR

Odniesienie do uniwersalnej charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji		
Absolwent/absolwentka kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna II stopnia		Symbol efektu z PRK
zna i rozumie	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla danego kierunku kształcenia (jego programu);	P7S_WG1
	główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których jest przyporządkowany kierunek studiów;	P7S_WG2
	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji;	P7S_WK1
	ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, zasady zarządzania zasobami własności intelektualnej;	P7S_WK2
	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.	P7S_WK3
potrafi:	wykorzystywać posiadaną wiedzę, formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji; dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-	P7S_UW1

	komunikacyjnych (ICT); przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi;	
	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi;	P7S_UW2
	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej;	P7S_UW3
	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców;	P7S_UK1
	przewodzić debatę;	P7S_UK2
	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią;	P7S_UK3
	kierować pracą zespołu, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach;	P7S_UO8
	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie;	P7S_UU
	dokonywać krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści;	P7S_KK1
	docenić znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadkach trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów.	P7S_KK2
jest gotów do:	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego;	P7S_KO1
	inicjowania działania na rzecz interesu publicznego;	P7S_KO2
	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy;	P7S_KO3
	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych w tym: • rozwijania dorobku zawodu • podtrzymywania etosu zawodu • przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad.	P7S_KR

2. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU, Z PEDAGOGIKĄ JAKO DYSCYPLINĄ WIODĄCĄ

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
Symbol efektu kierunkowego	EFEKTY KIERUNKOWE	Symbol efektu z PRK	Symbol efektu ze standardu*
Absolwent/absolwentka kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna I stopień			
WIEDZA (zna i rozumie)			
POWS1_W01	Ma podstawową wiedzę o miejscu pedagogiki w systemie nauk, o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi. Ma wiedzę na temat subdyscyplin pedagogiki oraz zagadnień przez nie poruszanych.	P6S_WG	A.1/A.2 C.W2. C.W1.
POWS1_W02	Zna terminologię stosowaną w obrębie pedagogiki i jej subdyscypliny – pedagogiki opiekuńczej oraz w pokrewnych dyscyplinach naukowych.	P6S_WG	A.1/A.2 B.1.W1.
POWS1_W03	Ma uporządkowaną wiedzę na temat opieki, wychowania i kształcenia oraz zna podstawowe teorie dotyczące tych procesów. Rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz współczesne dyskursy na ich temat.	P6S_WG	1.1.2 A.1/A.2 D.1.W15. B.2.W3.
POWS1_W04	Zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne oraz teorie stanowiące podstawy działalności pedagogicznej i pracy opiekuńczo-wychowawczej.	P6S_WG	1.1.1 1.1.2 A.1/A.2
POWS1_W05	Zna współczesne problemy społeczne oraz dylematy cywilizacyjne i przedstawia je w odniesieniu do praktyki pedagogicznej.	P6S_WK1	A.1/A.2
POWS1_W06	Zna podstawową terminologię nauk społecznych i humanistycznych (m.in. z zakresu etyki, filozofii, prawa) i wie, jak ją odnieść do działalności opiekuńczo-wychowawczej.	P6S_WK2	1.1.1 1.1.9 A.1/A.2
POWS1_W07	Ma podstawową wiedzę o rodzajach struktur społecznych i różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących.	P6S_WG	1.1.1 1.1.8 A.1/A.2
POWS1_W08	Ma poszerzoną wiedzę o strukturze i funkcjach różnych instytucji i organizacji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych oraz alternatywnych form edukacji.	P6S_WG	1.1.8 1.1.5 B.3.W1. B.3.W2.
POWS1_W09	Ma podstawową wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w pedagogice.	P6S_WG	
POWS1_W10	Ma wiedzę dotyczącą procesów komunikowania, ich prawidłowości i zakłóceń.	P6S_WG	1.1.12 A.1/A.2 B.1.W3. C.W7.

POWS1_W11	Ma podstawową wiedzę dotyczącą pomocy przedmedycznej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.	P6S_WG	1.1.11 B.3.W3.
POWS1_W12	Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad, norm etycznych i dobrych praktyk w działalności opiekuńczo-wychowawczej.	P6S_WK1	1.1.4 A.1/A.2
POWS1_W13	Zna podstawowe przepisy i normy dotyczące własności intelektualnej i prawa autorskiego. Zna i rozumie znaczenie kształtowania odpowiedzialnej i krytycznej postawy w tym zakresie.	P6S_WK2	D.1.W9.
POWS1_W14	Zna i rozumie podstawowe zasady tworzenia i rozwijania różnych form przedsiębiorczości.	P6S_WK3	
POWS1_W15	Zna i rozumie podstawy merytoryczne (w tym podstawy programowe, cele kształcenia, treści nauczania) normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej.		1.1.4 D.1.W2. D.1.W3. D.1.W7. D.1.W11. D.1.W4.
POWS1_W16	Zna system oświaty i jego podstawy prawne.		1.1.9 B.2.W1.
POWS1_W17	Ma wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, procedurach stosowanych w różnych obszarach działalności opiekuńczo-wychowawczej. Zna i rozumie metody opieki, wychowania i kształcenia, a także dobór efektywnych środków metodycznych.		1.1.4 1.1.15 A.1/A.2 B.1.W7. C.W4. C.W6. 12 D.1.W1. D.1.W3. D.1.W2. D.1.W5. D.1.W6. D.1.W11. B.2.W7
POWS1_W18	Ma uszczegółowioną wiedzę na temat rozwoju biologicznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego człowieka w cyklu życia. Zna i rozumie prawidłowości tych procesów.	P6S_WG	B.1.W2. B.1.W4. D.1.W13
POWS1_W19	Zna i rozumie zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania. Ma wiedzę na temat edukacji włączającej i sposobów realizacji zasady inkluzji.	P6S_WG	1.1.5 1.1.6 A.1/A.2 1.1.7. 1.1.15. B.2.W5. B.2.W6. C.W5.
POWS1_W20	Zna sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej, w tym w pracy opiekuńczo-wychowawczej.		1.1.7 A.1/A.2 D.1.W10. D.1.W12.
POWS1_W21	Zna prawa dziecka i prawa osoby z niepełnosprawnością.	P6S_WK2	1.1.10 A.1/A.2

POWS1_W22	Zna podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi.		1.1.13
POWS1_W23	Zna i rozumie koncepcje i treści nauczania oraz typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem oraz zna i rozumie priorytety wychowania.	P6S_WG	1.1.14 A.1/A.2 C.W3.
POWS1_W24	Zna i rozumie rolę i zadania nauczyciela, pedagoga, wychowawcy i koncepcje ich pracy. Zna i rozumie zagadnienia autorefleksji i samorozwoju.		B.1.W5. 1.1.3 A.1/A.2 B.2.W2. A.1/A.2 B.2.W4. 1.1.15 D.1.W4. D.1.W7. D.1.W8. D.1.W14. C.W2.
POWS1_W25	Zna i rozumie zadania, funkcje, organizację pracy oraz rodzaje dokumentacji działalności opiekuńczo-wychowawczej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.		D.2.W1. D.2.W2. D.2.W3.
POWS1_W26	Ma podstawową wiedzę o placówkach opiekuńczo-socjalnych, ma podstawową wiedzę o opiece nad dzieckiem w rodzinie, w formach zastępczych rodziny, w instytucjach wspierających rodziny w opiece i wychowaniu.		
UMIEJĘTNOŚCI (potrafi)			
POWS1_U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji sytuacji i zjawisk społecznych, analizuje je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz ich powiązania z różnymi obszarami działalności opiekuńczo-wychowawczej.	P6S_UW1	1.2.1 A.1/A.2 B.1.U2.
POWS1_U02	Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę w celu zaproponowania rozwiązania problemów opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych, także tych złożonych i nietypowych. Potrafi podejmować działania naprawcze, zarówno w warunkach rozpoznanych, jak i nie w pełni przewidywalnych.	P6S_UW1 P6S_UW2	1.2.2 1.2.5 A.1/A.2 B.2.U5. B.2.U6.
POWS1_U03	Posiada podstawowe umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie wybranych badań oraz/lub projektowanie i prowadzenie prostych badań pedagogicznych, potrafi sformułować wnioski, opracować i zaprezentować wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wskazywać możliwe kierunki dalszych badań.	P6S_UW1	A.1/A.2
POWS1_U04	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań badawczych związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej. Potrafi odnieść wyniki badań pedagogicznych do działalności praktycznej.	P6S_UW1 P6S_UW2	A.1/A.2
POWS1_U05	Potrafi animować rozwój uczestników procesów pedagogicznych oraz wspierać ich samodzielność, rozwijać kreatywność i umiejętność krytycznego myślenia, rozwijać	P6S_UW1	1.2.7

	ich kompetencje kluczowe, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie, rozbudzać i rozwijać zainteresowania wychowanków, skutecznie wspomagać w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.		1.2.8 A.1/A.2 D.1.U5.
POWS1_U06	Potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne, przewiduje skutki konkretnych działań pedagogicznych.	P6S_UW2	A.1/A.2 B.2.U3.
POWS1_U07	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych oraz z użyciem specjalistycznej technologii ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów.	P6S_UK1 P6S_UK1 P6S_UU	B.1.U3. A.1/A.2 1.2.10
POWS1_U08	Potrafi przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich, czynnie uczestniczyć w debacie. Potrafi dokonać obserwacji i analizy wybranych kwestii społecznych i humanistycznych.	P6S_UO	
POWS1_U09	Potrafi planować i organizować pracę indywidualną, grupową oraz zespołową. Potrafi współdziałać z innymi osobami i pracować w zespole, pełniąc różne role.	P6S_UO	B.1.U4. B.2.U4. C.U2. D.1.U6.
POWS1_U10	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz analizować własne działania i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji.	P6S_UU	1.2.18
POWS1_U11	Ma umiejętności językowe w zakresie studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P6S_UK3	
POWS1_U12	Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w wykonywaniu zadań związanych z organizowaniem wsparcia społecznego, w tym instytucjonalnego odnoszącego się do dziecka i innych członków rodziny oraz osób z niepełnosprawnością.	P6S_UW1	A.1/A.2
POWS1_U13	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji rozwoju biologicznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego człowieka.	P6S_UW1	B.1.U2. B.1.U7. D.1.U9. B.1.U1.
POWS1_U14	Potrafi adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb wychowanków materiały i środki oraz metody pracy.	P6S_UW1	1.2.2 D.1.U7. B.2.U1. C.U1. C.U3. C.U4. 1.2.14
POWS1_U15	Potrafi obserwować i rozpoznawać potrzeby, możliwości, specjalne potrzeby edukacyjne, umiejętności i uzdolnienia podopiecznych – wychowanków oraz obserwować procesy rozwojowe uczniów, a także projektować i prowadzić	P6S_UW1	1.2.3 B.1.U1. 1.1.14

	działania wspierające ich integralny rozwój, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym.		C.U6. B.1.U6. B.1.U5. B.2.U7. 1.2.12 1.2.11 C.U5. 16 B.1.U5. D.1.U8. D.1.U10. D.1.U11.
POWS1_U16	Potrafi projektować i zaplanować realizację programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli. Potrafi identyfikować zadania szkolne z celami kształcenia i kompetencjami kluczowymi.	P6S_UW2	1.2.4 1.2.5 D.1.U1. D.1.U2. D.1.U3.
POWS1_U17	Potrafi tworzyć sytuacje wychowawcze motywujące uczniów do pracy nad sobą.		1.2.6
POWS1_U18	Potrafi skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych.		1.2.9
POWS1_U19	Potrafi udzielać informacji zwrotnych służących stymulowaniu innych w ich pracy nad własnym rozwojem.	P6S_UU	1.2.10
POWS1_U20	Potrafi odpowiedzialnie współorganizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku.	P6S_UW2	1.2.13
POWS1_U21	Potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim adekwatnie do wieku uczniów.		1.2.15 C.U8. D.1.U4.
POWS1_U22	Potrafi posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu.		1.2.16 C.U7.
POWS1_U23	Potrafi udzielać pierwszej pomocy.		1.2.17
POWS1_U24	Potrafi zaplanować swój rozwój zawodowy i stosować strategię radzenia sobie z trudnościami na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.		B.1.U8. B.1.U7. B.2.U2.
POWS1_U25	Potrafi analizować i wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawczej oraz analizować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, a także zaplanować i przeprowadzić serię zajęć. Potrafi wyznaczyć cele dla swojej działalności praktycznej, zaplanować i zorganizować swoją pracę oraz ocenić jej efekty.	P6S_UU	B.3.U1. B.3.U2. B.3.U3. B.3.U4. B.3.U5. B.3.U6. D.2.U2. D.2.U3. D.2.U1

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów/gotowa do)			
POWS1_K01	Jest gotów(-owa) do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności.	P6S_KK1 P6S_KK2	B.1.K1. A.1/A.2 B.2.K3 C.K2. P6S_KK2 D.1.K8
POWS1_K02	Jest gotów(-owa) do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, stąd poszukuje wiedzy i najlepszych rozwiązań, a w przypadku problemów – zwraca się do ekspertów i zasięga ich opinii.	P6S_KK2	A.1/A.2 B.1.K2. C.K1.
POWS1_K03	Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym, jest gotowy(-a) do współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego.	P6S_KO1	A.1/A.2
POWS1_K04	Wykazuje wrażliwość i gotowość działania na rzecz uczniów i innych osób wymagających opieki i wsparcia oraz na rzecz interesu publicznego. Jest gotów(-owa) do budowania relacji opartych na zaufaniu w miejscu prowadzonej działalności pedagogicznej.	P6S_KO2	1.3.2 A.1/A.2 D.1.K3
POWS1_K05	Jest gotów(-owa) do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy. Jest przygotowany(-a) do aktywnego uczestnictwa, tak indywidualnego, jak i w grupach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne. Jest gotów(-owa) do projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji.	P6S_KO3	1.3.6 A.1/A.2
POWS1_K06	Jest gotów(-owa) do przestrzegania etyki badań naukowych, poszanowania praw własności intelektualnej i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz jest gotów(-owa) do promowania odpowiednich postaw w tym zakresie.	P6S_KR	A.1/A.2 D.1.K4
POWS1_K07	Jest gotów(-owa) do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym przestrzegania zasad etyki zawodowej, dbałości o dorobek i tradycję zawodu pedagoga oraz kierowania się szacunkiem dla każdego człowieka. Jest gotów(-owa) do pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej.	P6S_KR	1.3.1 1.3.7 A.1/A.2 B.2.K1. B.2.K4. B.3.K1.
POWS1_K08	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, jest gotów(-owa) do budowania umiejętnej współpracy i dobrej atmosfery w miejscu pracy oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów. Jest gotów(-owa) do porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania problemów i konfliktów oraz kształtowania tych kompetencji u wychowanków.	P6S_KR	1.3.3. A.1/A.2 B.2.K2. 1.3.3 D.1.K5. D.1.K6. D.2.K1.

POWS1_K09	Jest gotów(-owa) do świadomego uczestnictwa w życiu kulturalnym oraz kierowania się poczuciem odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego.	P6S_KR	
POWS1_K10	Jest gotów(-owa) do wypełniania zobowiązań społecznych wobec dziecka, rodziny, instytucji działających na rzecz praw dziecka, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego dziecka, inicjowania działania na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	P6S_KR	A.1/A.2
POWS1_K11	Jest gotów(-owa) włączać się do ważnych inicjatyw i działań na rzecz podnoszenia świadomości społecznej w zakresie rozwoju psychospołecznego i poznawczego dziecka. Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych.	P6S_KK1	A.1/A.2 D.1.K2.
POWS1_K12	Jest gotów(-owa) do podejmowania działań i decyzji związanych z organizacją procesu opieki, wychowania i kształcenia oraz do adaptowania metod pracy do potrzeb wychowanków.	P6S_KK2	1.3.4 D.1.K1. D.1.K7. D.1.K9.
POWS1_K13	Jest gotów(-owa) do rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra wychowanków i tego środowiska	P6S_KO1	1.3.5 A.1/A.2
EFEKTY UCZENIA SIĘ			
Symbol efektu kierunkowego	EFEKTY KIERUNKOWE	Symbol efektu z PRK	Symbol efektu ze standardu*
Absolwent/absolwentka			
kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna II stopień			
WIEDZA (zna i rozumie)			
POWS2_W01	Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o źródłach i miejscu pedagogiki w systemie nauk (jej przedmiotowych metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi).	P7S_WG1	1.1.1 A1/A2
POWS2_W02	Zna na poziomie rozszerzonym terminologię stosowaną w obrębie pedagogiki oraz różne koncepcje i modele związane z teorią i praktyką pedagogiczną.	P7S_WG1	A.1/A.2 B.1.W5 B.2.W3 C.W3 D.1.W5 D.1.W13 D.1.W15
POWS2_W03	Ma zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących istotne odniesienia teoretyczne pedagogiki.	P7S_WG1	A3/W3 B.1.W1 B.1.W2 B.1.W3 B.1.W5 B.2.W3

POWS2_W04	Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w aspekcie biologicznym, psychologicznym, jak i społecznym oraz kulturowym.	P7S_WG1	1.1.2 B.1.W2
POWS2_W05	Posiada szeroką wiedzę na temat rodzajów więzi społecznej i prawidłowości nią rządzących.	P7S_WG1	
POWS2_W06	Ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i ich przemianach, istotnych z punktu widzenia procesów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, socjalnych.	P7S_WG1	C.W2
POWS2_W07	Ma rozszerzoną i uszczegółowioną wiedzę o strukturze systemu oświaty oraz/lub systemu wsparcia dziecka i rodziny oraz osób znajdujących się w sytuacji trudnej.	P7S_WG1	1.1.8 B2.W1
POWS2_W08	Zna wybrane systemy oświaty oraz/lub systemy wsparcia dziecka i rodziny, jak i osób i grup znajdujących się w sytuacji trudnej, w innych krajach.	P7S_WG1	
POWS2_W09	Ma uporządkowaną wiedzę o podmiotach (indywidualnych, grupowych, instytucjonalnych) działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej, pomocowej i terapeutycznej oraz o prowadzonej przez nie działalności w zakresie pracy opiekuńczo-wychowawczej i działalności pomocowej.	P7S_WG1	1.1.3 B.2.W2 B.2.W4 B.3.W1 B.3.W2 B.3.W3
POWS2_W10	Ma uporządkowaną wiedzę o relacjach pomiędzy poszczególnymi podmiotami działającymi w polu edukacji, wychowania, kultury, opieki, wsparcia.	P7S_WG1	B.2.W4
POWS2_W11	Ma uporządkowaną wiedzę na temat działań diagnostycznych (jednostek, grup, instytucji i środowiska lokalnego).	P7S_WG1	1.1.7 D.1.W11 D.1.W12
POWS2_W12	Ma uporządkowaną wiedzę na temat projektowania działań w pracy opiekuńczo-wychowawczej.	P7S_WG1	1.1.4 1.1.15 C.W5 D.1.W5 D.1.W6 D.1.W7 D.1.W8
POWS2_W13	Ma uporządkowaną wiedzę na temat ewaluacji realizowanych działań.	P7S_WG1	D.1.W14
POWS2_W14	Ma uporządkowaną wiedzę na temat procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłóceń.	P7S_WG1	1.1.12
POWS2_W15	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pedagogiki; rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania.	P7S_WG2	
POWS2_W16	Ma uszczegółowioną wiedzę na temat fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji (w tym dylematów etycznych), osadzoną w kontekście wyzwań i zadań dla edukacji, wychowania, opieki i pomocy.	P7S_WK1	A.3.W3
POWS2_W17	Ma pogłębioną wiedzę na temat ekonomicznych, prawnych i etycznych uwarunkowań różnych rodzajów działalności pedagogicznej, w tym zasad zarządzania zasobami własności intelektualnej.	P7S_WK2	
POWS2_W18	Zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form indywidualnej przedsiębiorczości w edukacji.	P7S_WK3	

UMIEJĘTNOŚCI (potrafi)			
POWS2_U01	Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz dyscyplin z nią powiązanych w celu analizy złożonych zjawisk edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych.	P7S_UW1	1.2.1
POWS2_U02	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz dyscyplin z nią powiązanych do planowania innowacyjnych działań praktycznych.	P7S_UW1	1.2.2 D.1.U5
POWS2_U03	Potrafi wyszukiwać i przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury przy użyciu różnych źródeł oraz technik, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.	P7S_UW1	
POWS2_U04	Potrafi dokonać obserwacji zjawisk natury psychicznej, społecznej i/lub kulturowej oraz w odniesieniu do wiedzy teoretycznej w obszarze edukacji, opieki i pomocy, zinterpretować te zjawiska.	P7S_UW1	B.3.U1 B.3.U2 B.3.U3 B.3.U4
POWS2_U05	Potrafi rozróżnić orientacje w metodologii badań pedagogicznych, sformułować problemy badawcze, dobrać adekwatne metody, techniki i konstruować narzędzia badawcze; opracować, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań, w obszarze pracy opiekuńczej, wychowawczej, społecznej, edukacyjnej.	P7S_UW2	A.3.U3
POWS2_U06	Wykorzystując wiedzę teoretyczną z pedagogiki i innych dyscyplin z nią powiązanych, potrafi zinterpretować zjawisko społeczne i/lub zidentyfikować problem o charakterze pedagogicznym.	P7S_UW3	1.2.1 B.2.U5 C.U1 D.1.U1
POWS2_U07	Potrafi wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności pedagogicznej sposób postępowania, dobrać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych w zakresie pracy opiekuńczej, wychowawczej i działalności pomocowej.	P7S_UW3	1.2.3 1.2.5 1.2.6 1.2.7 1.2.8 13 1.2.9 B.1.U7 B.2.U7 B.3.U5 B.3.U6 C.U1 C.U2 C.U3 C.U4 D.1.U11
POWS2_U08	Posiada pogłębione umiejętności komunikacyjne.	P7S_UK1	B.1.U3 B.1.U4.
POWS2_U09	Potrafi sprawnie porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, korzystając z nowoczesnych rozwiązań technologicznych.	P7S_UK1	B.2.U4 D.1/E1.U

POWS2_U10	Potrafi właściwie prezentować własne stanowiska, popierając je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych.	P7S_UK2	
POWS2_U11	Ma umiejętności językowe w zakresie pedagogiki, a szczególnie w obszarze zagadnień dotyczących edukacji, opieki, wychowania, pomocy, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P7S_UK3	B.1.U3
POWS2_U12	Potrafi pracować w zespole; umie wyznaczać oraz przyjmować wspólne cele działania; potrafi przyjąć rolę lidera w zespole.	P7S_UO8	B.2.U4
POWS2_U13	Potrafi samodzielnie planować własne uczenie się i rozwój w obszarze nauk społecznych.	P7S_UU	1.2.18 B.1.U8 B.2.U2
POWS2_U14	Potrafi wspierać innych w samodzielnym zdobywaniu wiedzy, a także inspirować ich do działań na rzecz uczenia się przez całe życie.	P7S_UU	1.2.10 1.2.14
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów/gotowa do)			
POWS2_K01	Ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, jest gotów/-owa do krytycznej analizy odbieranych treści, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.	P7S_KK1	A.3.K1 A3.K2 B1.K1 B2.K3
POWS2_K02	Docenia znaczenie nauk pedagogicznych dla rozwoju jednostki i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga, a w sytuacjach problemowych poszukuje wiedzy eksperckiej.	P7S_KK2	1.3.2 1.3.3 B1.K2 B.3.K1 D.2.K1
POWS2_K03	Odznacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, czuje się odpowiedzialny/-a wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku i pośrednio modeluje to podejście wśród innych.	P7S_	KO1 1.3.1
POWS2_K04	Jest wrażliwy/-a na problemy społeczne i edukacyjne, gotowy/-owa do komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz interesu publicznego, w tym osób wymagających opieki lub pomocy.	P7S_KO2	1.3.3 1.3.5 1.3.6 1.3.7 B2.K1 B2.K2 B2.K4
POWS2_K05	Jest gotów/-owa do działania w sposób przedsiębiorczy.	P7S_KO3	
POWS2_K06	Odznacza się rozważą i dojrzałością w rozumieniu roli pedagoga oraz gotowością do rozwijania dorobku zawodu i podtrzymywania jego etosu, będąc przekonanym o konieczności i doniosłości zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej.	P7S_KR	1.3.1

Prezentacja Uczelni

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie jest uczelnią o ponad stuletniej tradycji. Powstała z inicjatywy i dzięki staraniom Marii Grzegorzewskiej w 1922 roku. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podjęło wtedy decyzję o połączeniu Państwowego Seminarium Pedagogiki Specjalnej oraz Instytutu Fonetycznego im. Jana Sierzyńskiego – tak powołano Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej (PIPS).

Misją Akademii jest przygotowanie specjalistów wykonujących zawody zaufania publicznego, w duchu poszanowania godności człowieka – niezależnie od stopnia jego sprawności, z troską o przestrzeganie praw człowieka, ze zrozumieniem i akceptacją dla ludzkiej różnorodności, traktując niepełnosprawność jako niezwykły element ludzkiej kondycji oraz promując postawy włączające.

Obecnie na wszystkich kierunkach APS, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, studiuje blisko 4000 studentów. Uczelnia prowadzi także wiele studiów podyplomowych, w tym kwalifikacyjnych. W ramach programu Erasmus+ APS utrzymuje kontakty z 45 ośrodkami zagranicznymi. Jednostki Uczelni aktywnie uczestniczą w realizacji przedsięwzięć badawczych z obszarów takich jak pedagogika i pedagogika specjalna, a także psychologia, filozofia, socjologia, sztuka. Spośród pięciu zgłoszonych przez Uczelnię dyscyplin w ostatniej parametryzacji (2023) dyscyplina sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki otrzymała kategorię A, pedagogika, psychologia i filozofia B plus, socjologia B.

Celem działalności Akademii jest kształcenie świadomych i twórczych profesjonalistów, dbających zarówno o rozwijanie własnej osobowości, zamiłowań naukowych i zawodowych umiejętności praktycznych, troszczących się o wszechstronny rozwój osób i środowisk, na rzecz których będą pracować. Jako ośrodek akademicki, APS ma ambicje wzbogacania swego potencjału badawczego i dydaktycznego, rozwijania badań podstawowych i aplikacyjnych oraz doskonalenia warsztatu dydaktycznego. Uczelnia pełni również służebną rolę wobec środowiska lokalnego, poszerzając systematycznie wachlarz usług edukacyjnych i terapeutycznych, oferowanych zarówno przez nauczycieli akademickich, jak i studentów – wolontariuszy. Akademia aspiruje do roli centrum wymiany myśli i idei w zakresie nauk społecznych, zorientowanych na profesjonalne wspieranie ludzi z różnego rodzaju trudnościami, wynikającymi ze stanu zdrowia i sytuacji społecznej.

Jednostką prowadzącą specjalność, która ostatecznie przerodziła się w kierunek Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna był Wydział Nauk Pedagogicznych APS, w skład którego wchodził Instytut Pedagogiki. W wyniku wdrożenia Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zmieniły się warunki działania uczelni wyższych. Do ważniejszych zmian należą zasady finansowania uczelni (promujące uracjonalnienie liczby studentów przypadających na wykładówce), reforma struktury Uczelni, nowe zasady oceny nauczycieli akademickich. Równolegle odnotowujemy zmiany potrzeb społecznych (m.in. wzrasta świadomość różnorodności społecznej i wynikających z tego wyzwań). Ewoluuje rynek pracy, co ma duże znaczenie dla naszych absolwentów (edukacja domowa, opieka nad osobami starszymi, inkluzja edukacyjna, itd.). Akademia chce reagować na te zmiany poprzez doskonalenie procesu kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych i wsparcia na rynku pracy osób z niepełnosprawnościami i innymi zróżnicowanymi potrzebami, w tym związanymi z przynależnością do mniejszości. Zauważamy zmniejszanie się stabilności rodziny, zmieniającą się rolę szkoły w społeczeństwie informacyjnym, osłabienie kondycji psychicznej dzieci i młodzieży, potrzeby zdrowotne, socjalne, edukacyjne i opiekuńcze zwiększającej się liczby osób starszych. Wraz ze zmianą struktury Akademii (rezygnacją z wydziałów na rzecz wzrostu znaczenia Instytutów), jednostką prowadzącą studia stała się Akademia, a merytoryczny nadzór nad studiami na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna sprawuje Instytut Pedagogiki.

Misja Instytutu wpisuje się w misję Akademii. Jest to przygotowanie rzetelnych specjalistów, tak naukowców, jak i praktyków, z obszaru edukacji formalnej i pozaformalnej, pracy socjalnej, pracy opiekuńczo-wychowawczej oraz systemów wspierania rozwoju człowieka na różnych etapach jego

życia, zgodnie z ideałami zrównoważonego rozwoju. Specjalistów, którzy umiejętnie współkonstruuują włączające, uniwersalnie zaprojektowane, środowisko uczenia się. Są odpowiedzialni społecznie oraz kierują się wysokimi standardami etycznymi w życiu osobistym, zawodowym i obywatelskim.

Szczególnie zaangażowany w przygotowanie programu studiów oraz jego realizacji jest Zakład Pedagogiki Społecznej, w którym pracuje profesor, dwóch doktorów habilitowanych, siedmiu doktorów i magister.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Kierunek Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna został opracowany jako odpowiedź na zmieniające się prawo oświatowe, nowe standardy kształcenia nauczycieli oraz rosnące oczekiwania wobec pedagogów szkolnych i wychowawców świetlicy, którzy w toku studiów powinni nabyć pełen zakres kwalifikacji nauczycielskich. Zespół projektujący kierunek podjął to zadanie świadomie, dostrzegając konieczność stworzenia programu, który nie tylko spełni wymogi ustawowe, lecz także odzwierciedli aktualne potrzeby praktyki pedagogicznej. W trakcie prac nad kierunkiem ważną inspiracją dla budowy koncepcji kształcenia był staż członkini zespołu dr Marty Wiatr na Uniwersytecie Sorbonne-Nord w Paryżu, gdzie – prowadząc zajęcia z zakresu pedagogiki społecznej – poznawała rozwiązania stosowane we francuskim systemie przygotowania pedagogów społecznych, szczególnie w modelu opartym na badaniu w działaniu. Doświadczenia te, wymiana wiedzy z francuską kadrą akademicką oraz obserwacja ich sposobów łączenia teorii z praktyką stały się jednym z istotnych źródeł inspiracji dla polskiego programu i zostały uwzględnione na drugim stopniu kierunku.

Ostateczny kształt studiów pierwszego i drugiego stopnia został przyjęty Uchwałą nr 326/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej z dnia 16 marca 2022 roku, natomiast korekta redakcyjna i techniczna programu została zatwierdzona Uchwałą nr 444/2022 z 28 września 2022 roku. Program został zaprojektowany tak, aby umożliwić studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych w Polskiej Ramie Kwalifikacji na poziomie 6 (studia I stopnia) oraz 7 (studia II stopnia), a także zdobycie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2024.453 t.j.). Tym samym kierunek ma pełny charakter nauczycielski i obejmuje treści z zakresu przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, podstaw dydaktyki, emisji głosu oraz merytoryczno-metodycznego przygotowania do realizacji zadań wykonywanych w pracy nauczyciela, pedagoga szkolnego i wychowawcy świetlicy.

Program studiów został skonstruowany tak, aby wyposażyć studentów w szeroką, aktualną wiedzę, rozwinięte umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne umożliwiające elastyczne i odpowiedzialne funkcjonowanie w zróżnicowanych środowiskach edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych. Absolwent studiów jest przygotowany do pracy z dzieckiem i rodziną w instytucjach systemu oświaty oraz w środowisku pozaszkolnym, rozumie złożoność współczesnych procesów wychowawczych i potrafi działać w oparciu o aktualne standardy zawodowe. Dzięki temu koncepcja kierunku łączy wymogi formalne, doświadczenia międzynarodowe i potrzeby praktyki, tworząc spójny model kształcenia przyszłych pedagogów.

Program studiów realizowany obecnie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna pierwszego i drugiego stopnia został przyjęty Uchwałą nr 326/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 16 marca 2022 roku. Korektę redakcyjną i techniczną (w związku z wprowadzeniem kodów programowych systemu USOS) zatwierdziła Uchwała nr 444/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 września 2022 roku w sprawie zmiany Uchwały nr 326/2022 z dnia 16 marca 2022 roku w sprawie programu studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna o profilu ogólnoakademickim. Program umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się określonych w Polskiej Ramie Kwalifikacji – poziom 6 (dla studiów I stopnia) i 7 (dla studiów II stopnia) oraz zdobycie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela wskazanych opisanych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U.2024.453 t.j.). Kierunek tym samym jest kierunkiem

nauczycielskim przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela. W programie studiów uwzględnione zostały przedmioty z zakresu przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, podstaw dydaktyki i emisji głosu, merytorycznego i metodycznego przygotowania do realizacji zadań i zajęć prowadzonych przez nauczyciela.

Treści programowe zostały tak przygotowane, aby wyposażyć studentów w możliwie wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje, pozwalające elastycznie i efektywnie funkcjonować w środowisku zawodowym. Absolwent(ka) studiów pierwszego stopnia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna jest przygotowany(-a) do szeroko rozumianej pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem i rodziną, w szkole (uprawnienia formalne po II st.) i w środowisku pozaszkolnym.

Struktura i logika programu kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna są głęboko zakorzenione w misji Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, którą jest kształcenie świadomych, odpowiedzialnych i zaangażowanych społecznie profesjonalistów, zdolnych do podejmowania refleksyjnych działań i udzielania wsparcia tym, którzy tego wsparcia potrzebują. Związek ten wyraża się przede wszystkim poprzez realizację zadania kształcenia kadry pedagogicznej przygotowanej do odpowiedzialnej i refleksyjnej pracy opiekuńczo-wychowawczej, profesjonalistów troszczących się o wszechstronny rozwój nie tylko jednostek czy grup, ale również środowisk. Program czerpie z humanistycznych wartości patronki uczelni i budowany jest na założeniu, że kształcenie pedagogów to nie tylko przekaz wiedzy, ale formowanie postaw – wrażliwości społecznej, zaangażowania, rozumienia złożonych zjawisk społecznych, gotowości współkształtowania rzeczywistości społecznej w duchu dialogu, empatii i krytycznego myślenia.

Wpisując się w strategię rozwoju APS na lata 2021–2030, kierunek uwzględnia trzy kluczowe cele strategiczne Uczelni: (1) „Doskonałość badawcza”, (2) „Doskonałość dydaktyczna” oraz (3) „Współpraca z otoczeniem”. Znajduje to wyraz w dbałości o łączenie teorii z praktyką, w odpowiadaniu na aktualne potrzeby rynku pracy, a także tworzeniu przestrzeni dla rozwoju naukowego kadry akademickiej. Zespół dydaktyczny bowiem aktywnie uczestniczy w życiu naukowym, czerpie z aktualnych osiągnięć nauk społecznych i humanistycznych, prowadzi badania oraz rozwija współpracę międzynarodową. Co istotne, zespół posiada również znaczący potencjał praktyczny – większość jego członków to doświadczeni praktycy pracujący (aktualnie lub w przeszłości) w placówkach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych oraz leczniczych. Dzięki temu wiedza przekazywana studentom jest osadzona w realiach codziennej pracy specjalistów, a proces kształcenia zyskuje wymiar autentycznie aplikacyjny i odpowiada na rzeczywiste wyzwania współczesnych instytucji edukacyjnych, oświatowych, pomocowych i terapeutycznych. Kierunek nie tylko realizuje misję uczelni, ale czynnie ją współtworzy, wzmacniając potencjał środowiska akademickiego i edukacyjnego.

Cele strategiczne uczelni znajdują wyraz w dbałości by tworzyć atrakcyjną i innowacyjną ofertę dydaktyczną, integrującą wiedzę z zakresu nauk społecznych i humanistycznych z umiejętnościami praktycznymi i kompetencjami społecznymi; indywidualizować procesu kształcenia poprzez tutoring rozwojowy, ofertę przedmiotów w językach obcych oraz zwiększenie liczby zajęć fakultatywnych; budować aktywną współpracę z otoczeniem społecznym i zawodowym – m.in. poprzez konsultacje programu z interesariuszami; wspierać rozwój naukowy kadry dydaktycznej poprzez wdrażanie innowacyjnych rozwiązań dydaktycznych i prowadzenie badań, zarówno podstawowych jak i projektów wdrożeniowych; realizację części zajęć w językach obcych, często przez zaproszonych akademików z zagranicznych ośrodków.

Kierunek został zaprojektowany w sposób, który umożliwia różnicowanie podejścia dydaktycznego i merytorycznego na dwa poziomy studiów: licencjacki i magisterski. Na pierwszym stopniu studiów akcent położony jest na wprowadzanie osób studiujących w szeroki kontekst wiedzy pedagogicznej oraz rozwijanie podstawowych kompetencji niezbędnych do działania w obszarze praktyki społeczno-

pedagogicznej. Kształcenie ma charakter bardziej propedeutyczny i ukierunkowany na zdobywanie wiedzy fundamentalnej oraz umiejętności analitycznych i diagnostycznych. Na poziomie magisterskim nauczanie przyjmuje formułę bardziej refleksyjną i projektującą. Jest ona rozwijana w ramach osiowego dla programu II stopnia profilu kształcenia opartego na podejściu badania w działaniu (osoby studiujące diagnozują wybrane środowisko szkolne, planują i realizują w nim działanie społeczno-pedagogiczne, a następnie dokonują jego ewaluacji). Większość przedmiotów w programie została zaplanowana tak, aby wspierać studentów na kolejnych etapach ich pracy badawczej i projektowej – poprzez pogłębianie refleksji, udostępnianie wiedzy i rozwijanie niezbędnych umiejętności. Zakłada się tu większą samodzielność intelektualną oraz krytyczne podejście do rzeczywistości społecznej. Osoby studiujące są przygotowywane do pełnienia roli refleksyjnych praktyków zdolnych do inicjowania zmiany i tworzenia innowacyjnych rozwiązań w przestrzeni społeczno-edukacyjnej.

Zarówno na studiach I, jak i II stopnia struktura kształcenia oparta jest na modułach. Nazwy modułów i ich organizacja są zróżnicowane, a każdy pełni funkcję integrującą różne typy wiedzy, niezbędne do kształcenia świadomego i odpowiedzialnego działania w roli pedagoga. Wiedza teoretyczna o świecie – społeczna, kulturowa, psychologiczna czy filozoficzna – stanowi podstawę zrozumienia kontekstu, w którym funkcjonują jednostki i grupy. Jest niezbędna, by nie tylko rozpoznawać zjawiska społeczne, ale również interpretować je z uwzględnieniem ich złożoności i zmienności.

Wiedza diagnostyczna – zarówno dotycząca jednostek, jak i środowisk – pozwala adekwatnie rozpoznawać potrzeby, potencjały i problemy, z jakimi mierzą się uczestnicy działań pedagogicznych. Jest ona kluczowa w procesie planowania interwencji oraz projektowania działań, które będą rzeczywiście skuteczne i adekwatne do sytuacji.

Wiedza praktyczna, związana z projektowaniem działań społeczno-pedagogicznych, pozwala przechodzić od diagnozy do działania. Wyposaża studentów w umiejętność planowania, wdrażania i ewaluacji przedsięwzięć w sposób metodyczny, ale jednocześnie elastyczny i twórczy – zorientowany na zmianę społeczną, wsparcie i rozwój.

Wreszcie, wiedza metodyczna – rozumiana zarówno jako znajomość narzędzi pracy pedagogicznej, jak i umiejętność ich krytycznej adaptacji – jest nieodzowna dla skutecznego i etycznego działania w przestrzeni edukacyjnej i społecznej. Jej obecność w programie jest ściśle powiązana z praktykami zawodowymi oraz z modułami ukierunkowanymi na rozwój osobisty, takimi jak te dedykowane budowaniu refleksyjnej postawy zawodowej.

Refleksyjny praktyk to figura zawodowa, kształtowana poprzez spójne powiązanie modułów merytorycznych z praktykami i działaniami samorozwojowymi. To one pozwalają osobom studiującym nie tylko nabywać wiedzę, ale również integrować ją z własnym doświadczeniem, wartościami i celami zawodowymi – tak, by mogły świadomie i odpowiedzialnie odpowiadać na wyzwania współczesności.

Tak zaplanowane i zróżnicowane podejście do kształcenia – różne dla studiów I i II stopnia, integrujące różne typy wiedzy i praktyki – nie tylko realizuje założenia nowoczesnej edukacji akademickiej, ale także wpisuje się w głębszy sens misji Akademii Pedagogiki Specjalnej, głęboko zakorzenionej w wartościach humanistycznych. Przygotowuje specjalistów zawodów zaufania społecznego, w tym nauczycieli – pedagogów, którzy rozwijają swoją osobowość i kompetencje zawodowe w duchu odpowiedzialności za drugiego człowieka i troski o dobro wspólne. Program nie jest zatem wyłącznie propozycją edukacyjną, ale stanowi integralny element kultury pedagogicznej, której APS jest aktywnym i twórczym podmiotem.

1.2. Związek kształcenia z głównymi kierunkami działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie pedagogika i dyscyplinach pomocniczych

Kierunek Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna realizowany jest w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej – ośrodku naukowym, w którym pedagogika odgrywa rolę centralną zarówno w działalności dydaktycznej, jak i badawczej. Kierunek pozostaje ściśle powiązany z działalnością naukową prowadzoną w Akademii w dyscyplinie pedagogika, a jednocześnie korzysta z dorobku dyscyplin wspierających, w szczególności: psychologii, socjologii, filozofii, nauk o zdrowiu, nauk prawnych oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach. Wynika to z faktu, że współczesne problemy społeczne, wychowawcze i edukacyjne mają charakter wielowymiarowy, dlatego skuteczne przygotowanie studentów wymaga programu, który wykracza poza ramy jednej dyscypliny. Program kierunku został opracowany tak, aby integrować wiedzę i osiągnięcia tych dziedzin, wzmacniając przygotowanie absolwentów do pracy w zróżnicowanych środowiskach edukacyjnych i opiekuńczych. Taka koncepcja programowa kierunku była możliwa do opracowania i wdrożenia dzięki zasobom Akademii Pedagogiki Specjalnej, to jest dzięki swojej interdyscyplinarnej strukturze organizacyjnej oraz profilowi badań prowadzonych przez kadre o kompetencjach obejmujących dyscypliny pomocnicze pedagogiki.

Prowadzone w Akademii badania w zakresie pedagogiki koncentrują się na problematyce inkluzji, opieki, edukacji szkolnej i wychowania w zróżnicowanych środowiskach społecznych, co koresponduje z tematyką i strukturą programu kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna. Kształcenie na tym kierunku bazuje na aktualnych wynikach badań naukowych – tak w zakresie teorii pedagogicznych, jak i metod działania w praktyce społeczno-edukacyjnej. Treści kształcenia są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie pedagogika i opierają się na publikacjach naukowych tworzonych przez kadre zaangażowaną w realizację programu. Wśród wykładowców kilkanaście osób wchodzi w skład Rady Naukowej Dyscypliny Pedagogika. Kierowniczką studiów I stopnia – dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS pełni funkcję Przewodniczącej tej Rady.

Uzupełnieniem pedagogicznego profilu badań są wyniki prac naukowych rozwijanych w pozostałych instytutach Akademii, które wprowadzają do programu dodatkowe wątki dotyczące funkcjonowania człowieka, jego rozwoju, dobrostanu i ochrony prawnej. Psychologia wnosi wiedzę o rozwoju dziecka i młodzieży, funkcjonowaniu emocjonalnym, zdrowiu psychicznym, relacjach rodzinnych, kryzysach oraz mechanizmach agresji i wykluczania. Są to zagadnienia kluczowe dla pracy pedagoga w szkole, wychowawcy świetlicy oraz specjalisty pracującego w zróżnicowanych środowiskach społecznych. Filozofia i etyka dostarczają fundamentów refleksji nad wartościami, godnością osoby, podmiotowością wychowanka oraz moralnym wymiarem praktyki opiekuńczej i edukacyjnej. Nauki o zdrowiu wzbogacają kształcenie o wiedzę dotyczącą dobrostanu, profilaktyki, zdrowia psychicznego, starzenia się i funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami – co ma bezpośrednie przełożenie na przygotowanie do pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach i w sytuacjach wymagających wsparcia. Z kolei nauki prawne umożliwiają rozumienie ram prawnych ochrony dziecka, pieczy zastępczej, odpowiedzialności instytucji edukacyjnych oraz praw i obowiązków ucznia i pedagoga. Wspólne wykorzystanie wyników badań z tych dyscyplin wzmacnia profesjonalne przygotowanie absolwentów i pozwala im kompetentnie działać w różnych środowiskach, pracować z różnymi grupami osób w środowisku oraz odpowiedzialnie pełnić role wychowawcze w instytucjach oświatowych.

Program kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna czerpie również z doświadczeń działalności Szkoły Doktorskiej APS, w której pedagogika jest jedną z dwóch głównych dyscyplin. Dzięki obecności doktorantów w środowisku edukacyjnym, ich udziałowi w prowadzeniu zajęć i projektach badawczych, studenci studiów I i II stopnia mają możliwość inspirować się uczestnictwem w kulturze akademickiej opartej na badaniach naukowych i refleksji nad praktyką.

Poniżej przedstawione zostaną najważniejsze osiągnięcia naukowe uczelni z ostatnich 5 lat, będące wynikiem tej działalności:

Kategoria naukowa

Wysoka jakość badań naukowych realizowanych w APS została potwierdzona w ostatniej ewaluacji działalności naukowej – uczelnia uzyskała kategorię B+ w dyscyplinie pedagogika. Wyniki tych działań w istotny sposób wpływają na rozwój programu kształcenia. Aktualnie APS przygotowuje się do ponownej ewaluacji działalności naukowej. Podsumowanie osiągnięć publikacyjnych w dyscyplinie naukowej pedagogika za lata 2022-2025 wskazuje na wyraźny punktowy wzrost punktacji dorobku publikacyjnego. Względem poprzedniego okresu ewaluacyjnego obserwuje się (w przeliczeniu na 1N) 49,77 punktowy wzrost punktacji dorobku publikacyjnego w dyscyplinie pedagogika.

Czasopisma naukowe

Ważnym elementem środowiska naukowego są redagowane w APS czasopisma o profilu pedagogicznym, które stanowią platformę publikacji wyników badań, wymiany myśli i dobrych praktyk w obszarze pedagogiki opiekuńczej i wychowawczej. Szczególnie istotne znaczenie dla kierunku mają:

1. **„Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”** – czasopismo od ponad 60 lat publikujące teksty z zakresu pedagogiki społecznej i praktyki opiekuńczo-wychowawczej, (Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji) <http://www.aps.edu.pl/wydawnictwo/czasopisma/problemy-opiekunczo-wychowawcze/>
2. **„Szkoła Specjalna”** – stuletni tytuł dokumentujący rozwój pedagogiki specjalnej i integracyjnej. <http://www.szkołaspecjalna.aps.edu.pl/> (Instytut Pedagogiki Specjalnej)
3. **“International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies”** (Instytut Pedagogiki) <https://ijpint.com/>
4. **Praca socjalna** <https://czasopisma.aps.edu.pl/index.php/ps>

Dzięki tym periodykom studenci i kadra mogą na bieżąco śledzić rozwój myśli pedagogicznej oraz brać udział w kształtowaniu współczesnych debat w obrębie dyscypliny.

Prestiżowe publikacje w dyscyplinie pedagogika 2020-2025

300 punktów (2):

Smyła Joanna, **Przybylski Błażej**: Designing the Future by Polish Youth. Theoretical and Empirical Study, 2025, Brill, ISBN 978-90-04-73324-4, [978-90-04-73325-1], 152 s. DOI:10.1163/9789004733251

Szempruch Jolanta, **Szymański Mirosław** Józef, Cieślińska Beata, Potyrała Katarzyna: The School and the Teacher Facing the Challenges of the Present and the Future, 2023, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage, ISBN 978-3-7370-1622-3, [E-Lib: 9783737016223], 155 s. DOI:10.14220/9783737016223

140 punktów (7):

Duda Ewa, Wiśniewska Ewa, **Wolman Wiktor**: An Analysis of the Experiences of Residents Affected by the Major Flooding from an ICT Perspective, W: AMCIS 2025 Proceedings / Aubert Benoit [i in.] (red.), AMCIS Proceedings, 2025, Association for Information Systems, s. 1-11

Uryga Danuta, Gajda Aleksandra: “Ranking of LGBTQ+-Friendly Schools” as an educational intervention, European Educational Research Journal, nr April, 2025, s. 1-10, DOI:10.1177/14749041251333029

Perkowska-Klejman Anna, Bielenin-Palęcka Daria: Prawa dziecka w statutach szkół podstawowych i ponadpodstawowych, Journal of Modern Science, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki

Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi Jozefowie, vol. 52, nr 3, 2023, 442–457, DOI:10.13166/jms/174422

Androshchuk Iryna, Sergeieva Larysa, Stoychik Tetiana, Kravchenko Liubov, Martynenko Kateryna: Quality Control Modelling of Competitive Professionals' Training at Vocational Education Institutions, *New Educational Review*, nr 72, 2023, s. 66-83

Dernowska Urszula, Górecka Joanna, **Tłuściak-Deliowska Aleksandra**: Metafora jako sposób badania subtelnych elementów kultury szkoły: "szkoła inna niż wszystkie" w uczniowskiej metaforze – raport z badań, *Journal of Modern Science*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi Jozefowie, vol. 52, nr 3, 2023, s. 707-727, DOI:10.13166/jms/174348

Odrawąż-Coates Anna: O wzrastającym znaczeniu edukacji międzykulturowej w edukacji, pedagogice społecznej i pracy socjalnej, *Edukacja Międzykulturowa*, nr 2, 2023, s. 204-220, DOI:10.15804/em.2023.02.14

Zawieska Jakub, Obracht-Prondzyńska Hanna, Duda Ewa, **Uryga Danuta**, Romanowska Małgorzata: In search of the innovative digital solutions enhancing social pro-environmental engagement, *Energies*, vol. 15, nr 14, 2022, s. 1-18

Publikacje (13) w innych dyscyplinach za 140 punktów (2020-2025):

Augustyniak Karolina, Leśniak Monika, **Golan Maciej P.**, Łatka Hubert, Wojtan Katarzyna, Zdanowski Robert, Kubiak Jacek Z., Malek Kamilla: Chemical Landscape of Adipocytes Derived from 3T3-L1 Cells Investigated by Fourier Transform Infrared and Raman Spectroscopies, *International Journal of Molecular Sciences*, MDPI, vol. 25, nr 22, 2024, Numer artykułu: 12274, s. 1-20, DOI:10.3390/ijms252212274 (PSYCHOLOGIA)

Augustyniak Karolina, Leśniak Monika, Łatka Hubert, **Golan Maciej P.**, Kubiak Jacek Z., Zdanowski Robert, Malek Kamila: Adipose-Derived Mesenchymal Stem Cells' adipogenesis chemistry analyzed by FTIR and Raman metrics, *Journal of Lipid Research*, vol. 65, nr 7 (July), 2024, Numer artykułu: 100573, s. 1-17, DOI:10.1016/j.jlr.2024.100573 (PSYCHOLOGIA)

Frankowski Rafał, Kobierecki Mateusz, Wittczak Andrzej, Różycka-Kosmalska Monika, Pietras Tadeusz, **Sipowicz Kasper**, Kosmalski Marcin: Type 2 Diabetes Mellitus, Non-Alcoholic Fatty Liver Disease, and Metabolic Repercussions: The Vicious Cycle and Its Interplay with Inflammation, *International Journal of Molecular Sciences*, vol. 24, nr 11, 2023, s. 1-26 (N.O ZDR)

Gambin Małgorzata, Wnuk Anna, Oleksy Tomasz, **Sękowski Marcin**, Kubicka Karolina, Woźniak-Prus Małgorzata, Sharp Carla, Bonanno George A.: Depressive and anxiety symptom trajectories in Polish adolescents during the COVID-19 pandemic and the outbreak of war in Ukraine: uncovering the role of family relations, *Development and Psychopathology*, nr October, 2023, s. 1-11, DOI:10.1017/S095457942300130X (PSYCHOLOGIA)

Kosmalski Marcin, Frankowski Rafał, Różycka-Kosmalska Monika, **Sipowicz Kasper**, Pietras Tadeusz, Łukasz Mokros: The Association between Personality Factors and Metabolic Parameters among Patients with Non-Alcoholic-Fatty Liver Disease and Type 2 Diabetes Mellitus – A Cross-Sectional Study, *Journal of Clinical Medicine*, vol. 12, nr 13, 2023, s. 1-12, DOI:10.3390/jcm12134468 (PSYCHOLOGIA)

Saad Dominika Jean: The need for interdisciplinary quality of life studies for patients with Crohn's Disease – a systematic review, *Archives of Psychiatry and Psychotherapy*, vol. 25, nr 3, 2023, 42–62, DOI:10.12740/APP/161891 (PSYCHOLOGIA)

Sipowicz Kasper, Pietras Tadeusz, Kosmalski Marcin: Feelings of loneliness and meaning in life in subjects with Asperger's syndrome: a pilot study, *Scientific Reports*, Nature Publishing Group, vol. 13, 2023, Numer artykułu: 17453, s. 1-9, DOI:10.1038/s41598-023-43826-z (N.O ZDR)

Sipowicz Kasper, Pietras Tadeusz, Mosiołek Anna, Sobstyl Michał, Ring Michał, Kamecki Krystian, Stefańczyk Ignacy, Kosmalski Marcin: The sense of loneliness and meaning in life in post-COVID convalescents— a preliminary study, *Frontiers in Psychiatry*, vol. 14, nr December, 2023, s. 1-9, DOI:10.3389/fpsyt.2023.1296385 (N.O ZDR)

Kuzior Aleksandra , Kettler Karolina, **Rąb Łukasz**: Digitalization of Work and Human Resources Processes as a Way to Create a Sustainable and Ethical Organization, *Energies*, vol. 15, nr 1, 2022, s. 1-13, DOI:10.3390/en15010172 (FILOZOFIA)

Sipowicz Kasper, Pietras Tadeusz, Podlecka Marlena, Mokros Łukasz: The Association between Depression and Perceived Stress among Parents of Autistic and Non-Autistic Children – The Role of Loneliness, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, vol. 19, nr 5, 2022, s. 1-9, DOI:10.3390/ijerph19053019 (N.O ZDR)

Sipowicz Kasper, Podlecka Marlena, Mokros Łukasz, Pietras Tadeusz: Lonely in the City— Sociodemographic Status and Somatic Morbidities as Predictors of Loneliness and Depression among Seniors—Preliminary Results, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, vol. 18, nr 14, 2021, s. 1-11, DOI:10.3390/ijerph18147213 (N.O ZDR)

Sękowski Marcin, Gambin Małgorzata, Cudo Andrzej, Woźniak-Prus Małgorzata, Penner Francesca, Fonagy Peter, Sharp Carla: The relations between childhood maltreatment, shame, guilt, depression and suicidal ideation in inpatient adolescents, *Journal of Affective Disorders*, vol. 276, 2020, s. 667-677, DOI:10.1016/j.jad.2020.07.056 (PSYCHOLOGIA)

Zasępa Ewa, Siedler Agnieszka, Idczak-Paceś Edyta, Saad Dominika Jean, Zębrowska Izabela: Autyzm. Jakość życia dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i jej uwarunkowania, 2025, Difin, ISBN 978-83-8270-415-0, 278 s. (PSYCHOLOGIA)

Publikacje za 120 punktów w dyscyplinie Pedagogika (monografie 33):

Grudzińska Ewa, **Ziomek-Michalak Katarzyna**: Superwizja w praktyce. Rozwiń swoją refleksyjność, 2025, Difin, ISBN 978-83-8270-402-0, 190 s.

Duda Ewa, Anacka Helena, Bojanowski Jakub, Geirbo Hanne Cecilie, Joudavi Ayda, Karaczun Zbigniew M., Kowal Jolanta, Niemczyk Igor, Nowakowska Iwona, **Uryga Danuta**: Promoting pro-environmental behaviours among urban dwellers. A study of the interdisciplinary Greencoin project, 2024, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-53-0, [978-83-67721-54-7 e-book], 154 s. DOI:10.71358/9788367721530

Lewandowska-Tarasiuk Ewa, Śliwerski Bogusław, Kwiatkowski Stefan M., Mydlowska Beata, Lichański Jakub Z., Paczoska Ewa, Pospiszyl Irena, Pankowska Krystyna, Pospiszyl Kazimierz, Bzowska Katarzyna: Romantyzm w dyskursach pedagogiki kultury, 2024, Difin, ISBN 978-83-8270-324-5, 184 s.

Roszak Magdalena: W sieci kobiecej solidarności. Badania netnograficzne internetowej społeczności matek samodzielnie wychowujących dzieci, 2024, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-57-8, 330 s.

Szempruch Jolanta, Cybał-Michalska Agnieszka, **Szymański Mirosław Józef**, Śliwerski Bogusław: Wyzwania i dylematy uspołecznienia edukacji, 2024, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8294-281-1, 190 s.

Szymański Mirosław Józef: Przyszłość edukacji – szkoła przyszłości, *Studia z Pedagogiki Szkoły*, 2024, Difin, ISBN 978-83-8270-284-2, 188 s.

Tłuściak-Deliowska Aleksandra: Gotowość do agresji i tendencje prospołeczne uczniów o różnych doświadczeniach z przemocą rówieśniczą, 2024, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-51-6, 246 s.

Wajsprych Danuta, Przybylska Ewa, **Przybylski Błażej**: Nierówności i ubóstwo edukacyjne. Przegląd polskich i niemieckich badań oświatowych, 2023, Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, ISBN 978-83-65408-62-4, 296 s.

Chmielewska Anna, **Czarkowska Małgorzata**: Interdyscyplinarne działania wybranych służb społecznych w pracy z kobietami nadużywającymi alkoholu, 2023, Difin, ISBN 978-83-8270-173-9, 321 s.

Tłuściak-Deliowska Aleksandra, Dernowska Urszula: Kultura szkoły w modelu La Tefy Schoen i Charlesa Teddliego. Inspiracje teoretyczne i badawcze, 2023, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-13-4, [978-83-67721-14-1], 236 s.

Kupiec Monika, Krasuska-Betiuk Marta: W odpowiedzi na listy Marii Grzegorzewskiej: portrety nauczycieli w studenckich narracjach, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-77-5, [978-83-66879-78-3], 231 s.

Zima-Parjaszewska Monika, Skrzypczak Bohdan: Standaryzacja usług społecznych w organizacji pozarządowej, 2022 Wydawnictwo Muzyczne POLIHYMNIA Sp. z o.o., 371 s., ISBN 978-83-7847-789-1

Ziomek-Michalak Katarzyna: Miasto przyjazne seniorom. Inspiracje edukacyjne, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-17-8, 220 s.

Dernowska Urszula: "Rusztowanie" w procesie dydaktycznym. Studium nauczycielskiego scaffoldingu, 2022, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-67-6, 278 s.

Odrowąż-Coates Anna: Dzienniki z Królestwa. (Auto)etnograficzne zapiski badaczki terenowej w Arabii Saudyjskiej z komentarzami, 2022, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8294-002-2, 250 s.

Bałachowicz Józefa, Ćwikła Edyta, Krasuska-Betiuk Marta, **Kupiec Monika**: Społeczne konstruowanie roli ucznia edukacji wczesnoszkolnej: dyskursy, oczekiwania, praktyki, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-53-6, [978-83-66010-88-8], 280 s.

Czarnecka Iwona: Rozwój szkolnictwa specjalnego w Polsce w latach 1918–1939: realia a oczekiwania, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-13-3, 356 s.

Górka-Strzałkowska Anna: Szkoła dobra na wszystko: funkcje opiekuńczo-wychowawcze szkoły w Warce, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-03-4, [978-83-66879-04-1], 213 s.

Heland-Kurzak Krystyna: Dziecięca kreacja obrazu Boga i religijności: perspektywa pedagogiczna, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-87-1, 200 s.

Kupiec Monika: Nauczycielski obraz ucznia u progu edukacji przedmiotowej, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-96-3, 156 s.

Markiewicz Hanna, Misiaszek Kazimierz: Salezjańskie wychowanie oratoryjne na warszawskiej Pradze, 2021, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, ISBN 978-83-66879-05-8, 177 s.

Michalski Jarosław: Horyzonty pedeutologii, 2021, Difin, ISBN 978-83-8270-037-4, 208 s.

Ostolska Magdalena: Szkoły waldorfskie w Polsce: konteksty, źródła, współczesność, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-42-0, 374 s.

Przybylski Błażej: Między rozkwitem a katastrofą. Młodzież akademicka o przyszłości kraju, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-45-4, 308 s.

Tłuściak-Deliowska Aleksandra: Problem przemocy, znęcania się i wykluczenia rówieśniczego z perspektywy uczniów, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-09-6, 260 s.

Czarkowska Małgorzata: Przeciwdziałanie przestępstwom popełnianym przez osoby będące pod wpływem alkoholu, Monografie Prawnicze, 2021, Wydawnictwo C.H. Beck, ISBN 978-83-8235-595-6, 172 s.

Gara Jarosław: Istnienie i wychowanie. Egzystencjalne inspiracje myślenia i działania pedagogicznego, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-30-0, 200 s.

Jurkiewicz Patrycja: Proces identyfikacji zawodowej nauczycieli przez pryzmat wartości: studium teoretyczno-empiryczne, 2021, Sieć Badawcza - Łukasiewicz: Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji, ISBN 978-83-7789-155-1, 223 s.

Szostakowska Katarzyna: Rodzinna opieka nad seniorem – trudna lekcja życia, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-00-3, 234 s.

Szymański Mirosław Józef: Edukacja w zmieniającym się społeczeństwie, 2021, Difin, ISBN 9788366491656, 230 s.

Szczupał Bernadeta: Bajki w biblioterapii dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, 2020, Wydawnictwo Naukowe Semper, ISBN 978-83-7507-303-4, 100 s.

Tłuściak-Deliowska Aleksandra, Czyżewska Monika: Tu chodzi o wspieranie mojego ucznia... czyli studium teoretyczno-empiryczne o ocenianiu kształtującym i klimacie szkoły, 2020, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-40-6, 355 s.

Nawrocka Katarzyna, **Zozuła Jolanta:** Funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w warunkach izolacji penitencjarnej: studium pedagogiczno-prawne, 2020, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66010-38-3, 343 s.

Publikacje za 120 punktów w innych niż pedagogika dyscyplinach istotne z punktu widzenia treści zajęć na kierunku: monografie (13)

Zasępa Ewa, Siedler Agnieszka, Idczak-Paceś Edyta, **Saad Dominika Jean, Zębrowska Izabela:** Autyzm. Jakość życia dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i jej uwarunkowania, 2025, Difin, ISBN 978-83-8270-415-0, 278 s.

Drabarek Anna: Eseje o kłopotach z wolnością i innymi wartościami moralnymi, 2024, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-49-3, [978-83-67721-50-9 e-book], 180 s.

Cobel-Tokarska Marta, Duch-Krzyszczak Danuta, Kehl Karolina, Krzywik Adrianna, Pokrzywa Anna, Prokopczuk Magda, **Rosół Piotr Andrzej:** Nie (pełno) sprawne miasta, 2023, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-59-2, [978-83-67721-60-8 e-book], 300 s.

Kochańska Magdalena: Pojęcie czasu i jego wyrażanie w języku dziecka, 2023, Oficyna Wydawnicza Impuls, ISBN 978-83-8294-240-8, 288 s.

Melonowska Justyna: Pisma Jakubowe. Religia i walka, 2023, Fundacja Augusta hr. Cieszkowskiego, ISBN 978-83-65787-89-7, 589 s.

Tyburski Włodzimierz: Tradycje edukacji etycznej i wychowania moralnego w Polsce, 2023, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-26-4, 320 s.

Sipowicz Kasper, Najbert Edyta, Podlecka Marlena, Pietras Tadeusz: Hipoterapia: historia, koncepcje, przegląd badań, 2022, Wydawnictwo Continuo, ISBN 978-83-66987-01-2, 112 s.

Zasępa Ewa, Misiec Monika: Doświadczając starości. Zdrowie psychiczne osób starszych, 2021, Difin, ISBN 978-83-8270-029-9, 234 s.

Stachowska Iwona: Pomędzy. Problem wartościowania ciała w kulturze współczesnej, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-49-2, 284 s.

Wolman Wiktor: Godność dziecka jako kategoria antropologiczno-pedagogiczna, 2021, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-66879-21-8, 188 s.

Melonowska Justyna: Pisma machabejskie. Religia i walka, 2020, Fundacja Augusta hr. Cieszkowskiego, ISBN 978-83-65787-50-7, 451 s.

Wybrane publikacje w dyscyplinie pedagogika związane z treścią zajęć na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna (za 100 pkt):

Czyżewska Monika, Duda Ewa, Lejzerowicz Magda, **Perkowska-Klejman Anna,** Sarnat-Ciastko Adrianna, **Zawadzka Edyta:** Academic tutoring as a human development process. Using semantic field analysis to explore the concept, *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. 16, nr 2 (51), 2025, s. 417-434, DOI:10.5604/01.3001.0055.1660

Zamarian Agnieszka: Rodzice wobec edukacji tanatologicznej swoich dzieci – nastawienie i wybrane czynniki różnicujące, *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. 16, nr 1(50), 2025, s. 313-330, DOI:10.5604/01.3001.0055.0580

Antosik Joanna: Tradycyjne i współczesne wzorce roli ojca przedstawione w bajkach animowanych oraz ich znaczenie wychowawcze, *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. 16, nr 3(52), 2025, s. 391-407, DOI:10.5604/01.3001.0055.3050

Dąbrowa Ewa, **Perkowska-Klejman Anna:** Reflektowanie kontaktu z islamem i z muzułmanami – perspektywa nauczycieli, *Edukacja Międzykulturowa*, nr 1, 2025, s. 89-108, DOI:10.15804/em.2025.01.06

Dąbrowa Ewa: (In)visibility of migrant children with trauma experience in the Polish education system, *Edukacja Międzykulturowa*, nr 4, 2025, s. 107-121, DOI:10.15804/em.2025.04.07

Galanciak Sylwia, **Siwicki Marek:** Kanon wiedzy pewnej wobec paktu czytelniczego w tekstach (nie tylko) naukowych, *Perspektywy Kultury, Akademia Ignatianum (Kraków)*, vol. 49, nr 2, 2025, s. 229-250

Roszak Magdalena: Między rolą outsidera a insidera: metodologiczne wyzwania netnografii w kontekście własnych badań pedagogicznych, *Journal of Modern Science, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi (Józefów)*, vol. 65, nr 3, 2025, 853–874, DOI:10.13166/jms/210126

Tłuściak-Deliowska Aleksandra, Choszczyk-Kwiatkowska Katarzyna: Przydatność oceniania kształtującego w pracy z młodzieżą zagrożoną niedostosowaniem społecznym. Wskazania do stosowania i ograniczenia, *PROBACJA*, nr 2, 2025, s. 111 - 133, DOI:10.5604/01.3001.0055.1483

Tłuściak-Deliowska Aleksandra: Teoria planowanych zachowań jako narzędzie do analizy przemocy rówieśniczej: Kwestia postaw, subiektywnych norm i postrzeganej kontroli zachowań, *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. 16, nr 3 (52), 2025, s. 145-162, DOI:10.5604/01.3001.0055.3071

Zawadzka Edyta: Człowiek i jego aktywność edukacyjna w (totalnie) upedagogicznionym społeczeństwie, *Colloquium*, nr 1, 2025, s. 33-46, DOI:10.34813/03coll2025

Androshchuk Iryna, Petrenko Oksana: Experience in teaching the course "Theory and Methodology of Education" at the Rivne State Humanitarian University (Ukraine): good practices and challenges, *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. XV, nr 3 (48), 2024, s. 289-303, DOI:10.5604/01.3001.0054.7900

Gara Jarosław, Stępkowski Dariusz: Forma myślenia i działania pedagogicznego a doświadczenie paradoksalności (samo)kształcenia, *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. 15, nr 1 (46), 2024, s. 9-29, DOI:10.5604/01.3001.0054.4420

Gara Jarosław: Patterns of validation of upbringing goals – an outline of the issue and its underlying theoretical premises, *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. 15, nr 3(48), 2024, s. 77-94, DOI:10.5604/01.3001.0054.7887

Gara Jarosław: The Pedagogical Model of Thought and Activity in the Social World of Interaction Rituals – in the thought of Erving Goffman, *Multidisciplinary Journal of School Education, Jesuit University Ignatianum*, vol. 13, nr 1 (25), 2024, 169–190, DOI:10.35765/mjse.2024.1325.09

Heland-Kurzak Krystyna: Wonder and Curiosity in Early Childhood: Pedagogical Inspirations from Catherine L'Ecuyer's 'The Wonder Approach', *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. 15, nr 4(49), 2024, s. 57 - 66, DOI:10.5604/01.3001.0054.8953

Kulesza Marta: Wykorzystanie koncepcji zasobów rodzinnych w wybranych modelach pomocy psychopedagogicznej, *Journal of Modern Science, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi (Józefów)*, vol. 58, nr 4, 2024, s. 431-456, DOI:10.13166/jms/192196

Mizielińska Joanna, **Uryga Danuta:** On the queer road. Parents' reactions and strategies in response to their LGBTQI children's coming out, *Children and Youth Services Review*, vol. 163, nr August, 2024, Numer artykułu: 107756, s. 1-8, DOI:10.1016/j.childyouth.2024.107756

Piowowski Rafał: Some Challenges for the Teaching Profession, *Multidisciplinary Journal of School Education, Jesuit University Ignatianum*, vol. 13, nr 1 (25), 2024, s. 253-271, DOI:10.35765/mjse.2024.1325.13

Stępkowski Dariusz, **Gara Jarosław:** Forma myślenia i działania pedagogicznego jako kategoria pedagogiczna: teoria –praktyka–badania, *Colloquium*, vol. 16, nr 4, 2024, s. 91- 109

Uryga Danuta: "We, the parents": The activist collective identity of parents of LGBTQ individuals in Poland, *Family Relations*, nr July, 2024, s. 1-22, DOI:10.1111/fare.13069

Wieczorek Zbigniew, **Galanciak Sylwia, Dąbrowa Ewa:** Subject Based Teaching and Learning during a Pandemic in Light of Big Data Analysis, *New Educational Review*, nr special issue, 2024, s. 98-127, DOI:10.15804/tner.2024.SI.5.07

Zamarian Agnieszka: Modele dyscypliny w klasie szkolnej – preferencje nauczycieli i ich wybrane predyktory, *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. 15, nr 1(46), 2024, s. 31-40, DOI:10.5604/01.3001.0054.4421

Zawadzka Edyta: Assumed activity of kindergarten as an environment that initiates children into lifelong learning – content analysis of Polish Core Curriculum for Preschool Education, *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. 15, nr 4(49), 2024, s. 157-169, DOI:10.5604/01.3001.0054.8966

Zozula Jolanta: Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna jako środek wychowawczy stosowany wobec nieletnich, *PROBACJA*, nr 3, 2024, s. 195-224, DOI:10.5604/01.3001.0054.5846

Kucharczyk Izabella, **Zalewska Paulina:** Strategie budowania autonomii osobistej przez uczniów z dysleksją, *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. 15, nr 4(49), 2024, s. 67-84, DOI:10.5604/01.3001.0054.8956

Kulesza Marta: Wieloczynnikowa analiza przyczyn zamierzonych samomouszkodzeń wśród dzieci i młodzieży, *The Prison Systems Review, Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości*, vol. 124, nr 3, 2024, s. 5-21, DOI:10.52694/ThPSR.124.14

Mikołajewska Izabela, Mikołajewska-Furmanek Agata: Effectiveness of Aggression Replacement Training (ART) – Evidence-Based Practices, *New Educational Review*, nr special issue, 2024, s. 70-79, DOI:10.15804/tner.2024.SI.5.05

Ostolska Magdalena: Pedagogia żywego słowa, Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, vol. 15, nr 2 (47), 2024, s. 249-263, DOI:10.5604/01.3001.0054.6580

Perkowska-Klejman Anna: Does Tutoring Develop Reflexivity?, Multidisciplinary Journal of School Education, Jesuit University Ignatianum, vol. 13, nr 1 (25), 2024, s. 131-151, DOI:10.35765/mjse.2024.1325.07

Stanek Katarzyna, Wieczorek Gertruda: Skazany – podmiot oddziaływań resocjalizacyjnych, readaptacyjnych i socjalnych w optyce przyszłych pracowników służb społecznych na przykładzie badań własnych, PROBACJA, vol. 1, 2024, s. 119 - 137, DOI:10.5604/01.3001.0054.4242

Szostakowska Katarzyna, Żabińska Agnieszka, Karwińska Martyna: Wsparcie w praktykach religijnych seniora z niepełnosprawnością – doniesienia z badań, Studia Religiologica – Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytet Jagielloński, vol. 57, nr 4, 2024, s. 29-46, DOI:10.4467/20844077SR.24.016.22022

Tłuściak-Deliowska Aleksandra: Przemoc rówieśnicza motywowana uprzedzeniami wobec mniejszości. O roli pochodzenia imigranckiego i procesów międzygrupowych w wyjaśnianiu i ograniczaniu zjawiska, Edukacja Międzykulturowa, nr 1 (24), 2024, s. 47-58

Ciążela Andrzej, Treger Bronisław: „Global Village” Today. Marshall McLuhan’s Tribalism in the Perspective of the Development of the Humanities and Contemporary Civilisation, International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies, vol. 10, nr 1, 2023, s. 3-13, DOI:10.5604/01.3001.0053.9388

Górak-Sosnowska Katarzyna, **Odrowąż-Coates Anna:** Strategies of teachers towards Muslim students in Polish schools, Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, vol. XIV, nr 3 (44), 2023, s. 115-123, DOI:10.5604/01.3001.0053.9199

Heland-Kurzak Krystyna: Formalne i nieformalne strategie w pracy opiekunki w żłobku, Lubelski Rocznik Pedagogiczny, vol. 42, nr 2, 2023, s. 211-224, DOI:10.17951/lrp.2023.42.2.211-224

Jabłonowska Małgorzata, Wiśniewska Justyna: W poszukiwaniu klucza do efektywności ankietowych badań online. Refleksje metodologiczne na podstawie wybranych badań własnych, International Journal of New Economics and Social Sciences, Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka – Edukacja – Rozwój, vol. 19, nr 3 (Special Issue), 2023, s. 117-134, DOI:10.5604/01.3001.0054.4361

Kulbaka Jacek, Pękowska Marzena: Szkoły przy Więzieniu na „Łukiszkach” i Więzieniu przy ul. Ponarskiej w Wilnie w okresie międzywojennym, Resocjalizacja Polska, nr 26, 2023, s. 17-32

Kulbaka Jacek: Internet – od historii do współczesności. Geneza, rozwój, znaczenie, International Journal of New Economics and Social Sciences, Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka – Edukacja – Rozwój, vol. 19, nr 3 (Special Issue), 2023, s. 13-24, DOI:10.5604/01.3001.0054.4353

Łukasiewicz-Wieleba Joanna: Zapośredniczone środki komunikacji w prowadzeniu wywiadów jakościowych, International Journal of New Economics and Social Sciences, Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka – Edukacja – Rozwój, vol. 19, nr 3 (Special Issue), 2023, s. 135-151, DOI:10.5604/01.3001.0054.4362

Mikołajewska Izabela, Mikołajewska Agata: Aggression Replacement Training (ART) as an effective method of coping with aggression – results of an experimental study with junior high school computer gamers, International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej, vol. 10, nr 2, 2023, s. 66-74, DOI:10.5604/01.3001.0054.2790

Perkowska-Klejman Anna: Refleksyjność jako kategoria metodologiczna w badaniach edukacyjnych, Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, vol. XIV, nr 4, 2023, s. 91-105, DOI:10.5604/01.3001.0054.1197

Piwowarski Rafał: Badanie online w pracach studentów i w międzynarodowych projektach edukacyjnych. Znaczenie doboru próby, *International Journal of New Economics and Social Sciences*, Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka – Edukacja – Rozwój, vol. 19, nr 3 (Special Issue), 2023, s. 71-80, DOI:10.5604/01.3001.0054.4357

Piwowarski Rafał: Socio-economic context of education in the light of selected indicators, *Studia z Teorii Wychowania*, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, vol. XIV, nr 3 (44), 2023, s. 271- 285, DOI:10.5604/01.3001.0053.9208

Przybylski Błażej: Pokolenie X, Y oraz Z: próba uporządkowania ram czasowych i etykiet pokoleniowych, *Pedagogika Społeczna*, vol. 22, nr 3 (89), 2023, s. 27-44

Szafrńska Karina, **Jurkiewicz Patrycja**, Małachowska Ewa: Kompetencje językowe młodzieży niedostosowanej społecznie w aspekcie profilaktyki przestępczości, *International Journal of New Economics and Social Sciences*, Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka - Edukacja - Rozwój, vol. 23, nr 7 (wydanie specjalne), 2023, s. 285-304

Szafrńska Karina, **Jurkiewicz Patrycja**, Małachowska Ewa: Komunikacja z osobą niepełnosprawną intelektualnie w stopniu lekkim będącą sprawcą/ ofiarą/ świadkiem przestępstwa, *International Journal of New Economics and Social Sciences*, Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka – Edukacja – Rozwój, vol. 20, nr 4 (wydanie specjalne), 2023, s. 119-133

Tłuściak-Deliowska Aleksandra: Natura przemocy rówieśniczej w szkole: spojrzenie z perspektywy psychoewolucyjnej i jego pedagogiczne implikacje, *Resocjalizacja Polska*, nr 25, 2023, s. 51-66

Wiatr Marta: Contexts of Extraordinary Parental Involvement in Children’s Education During the First Wave of COVID-19: A Case Study of a Public Elementary School in Poland, *Multidisciplinary Journal of School Education*, Jesuit University Ignatianum, vol. 12, nr 2(24), 2023, s. 57-78, DOI:10.35765/mjse.2023.1224.03

Zawadzka Edyta: Obraz rodziny znajdujący odzwierciedlenie w Karcie Praw Rodziny, *Roczniki Pedagogiczne*, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie; Towarzystwo Naukowe KUL, vol. 15, nr 4, 2023, s. 9-24, DOI:10.18290/rped23154.1

Zawadzka Edyta: Przedszkole jako środowisko wspierające rozwój dziecka. Analiza treści polskiej Podstawy programowej wychowania przedszkolnego w perspektywie koncepcji pedagogizacji jako facylitacji rozwoju dziecka, *Studia z Teorii Wychowania*, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, vol. XIV, nr 4, 2023, s. 217-229, DOI:10.5604/01.3001.0054.1205

Antosik Joanna: Problemy rodzinne zobrazowane we współczesnych bajkach animowanych, *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*, vol. 18, nr 4(71), 2023, s. 127-144, DOI:10.35765/eetp.2023.1871.10

Duda Ewa, **Tłuściak-Deliowska Aleksandra**, Barbara-Cardona Josette: Attributions of educational and professional paths: Analysing reasons for adolescent and young adults choices, *Labor et Educatio*, nr 11, 2023, s. 157-171, DOI:10.4467/25439561LE.23.011.19216

Grudzińska Ewa, **Ziomek-Michalak Katarzyna:** zastosowanie narzędzi i technologii cyfrowych w praktyce pracy socjalnej – doświadczenia z projektu „edukacja przyszłości – zdalne kształcenie i szkolenie zawodowe”, *Polityka Społeczna*, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, vol. 594 (10), 2023, s. 30-36

Iwanicki Hubert, Janda Mateusz Jakub: "Socjalizacja i resocjalizacja razem" jako nowatorski program readaptacyjny służący kształtowaniu społecznie pożądanych postaw skazanych, *Forum Pedagogiczne*, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, vol. 13, nr 1, 2023, s. 213-224, DOI:10.21697/fp.2023.1.15

Jaronowska Sylwia: Problem piękna jako pryzmatu dobra i jego implikacje pedagogiczne, *Lubelski Rocznik Pedagogiczny, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (Lublin)*, vol. 42, nr 3, 2023, s. 151-166, DOI:10.17951/lrp.2023.42.3.151-166

Krasuska-Betiuk Marta, **Kupiec Monika**, Szplit Agnieszka, Garbat Anita: From Openness to Commercialisation - Teachers' Self-presentation in the Blogosphere, *International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies*, vol. 10, nr 1, 2023, s. 115-123, DOI:10.5604/01.3001.0053.9404

Kruk Anna Monika: Dokumenty w badaniach naukowych w wybranych dyscyplinach humanistycznych i społecznych, *International Journal of New Economics and Social Sciences, Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka – Edukacja – Rozwój*, vol. 19, nr 3 (Special Issue), 2023, s. 203-213, DOI:10.5604/01.3001.0054.4367

Kulbaka Jacek: Wybrane kwestie z dziejów resocjalizacji na ziemiach polskich, *International Journal of New Economics and Social Sciences, Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka – Edukacja – Rozwój*, nr 4, 2023, s. 9-21, DOI:10.5604/01.3001.0054.4955

Michalski Jarosław: Możliwości wykorzystania mikrodanych w badaniach pedagogicznych, *International Journal of New Economics and Social Sciences, Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka – Edukacja – Rozwój*, vol. 19, nr 3 (Special Issue), 2023, s. 107-116, DOI:10.5604/01.3001.0054.4360

Perkowska-Klejman Anna, Górka-Strzałkowska Anna: Learning environment in the optics of critical constructivism, *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, vol. XLII, nr 2, 2023, s. 7-21, DOI:10.17951/lrp.2023.42.2.7-21

Szostakowska Katarzyna: Wielowymiarowość infantylizacji osób starszych – wyniki badań, *Studia Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego*, vol. 41, 2023, s. 195-208, DOI:10.25951/9574

Tłuściak-Deliowska Aleksandra, Dernowska Urszula, Kosherbayeva Aigerim: School Culture as a Field of Analysis: Review of Research in Kazakhstan and Poland, *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, vol. 42, nr 1, 2023, s. 27-48, DOI:10.17951/lrp.2023.42.1.27-48

Wiatr Marta: Exploring family-school partnership during emergency remote teaching in the first wave of the COVID-19 pandemic – parents' perspective. A case study from a Polish elementary school, *International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej*, vol. 10, nr 2, 2023, s. 100-114, DOI:10.5604/01.3001.0054.2794

Baum Alicja Maria: Women in Chess. Education-related problems during talent development process, *Multidisciplinary Journal of School Education, Jesuit University Ignatianum*, vol. 11, nr 22, 2022, s. 49-74, DOI:10.35765/mjse.2022.1122.03

Czarnecka Iwona: Opinie na temat przygotowania nauczycieli historii prezentowane na łamach „Wiadomości Historyczno-Dydaktycznych” (1933-1939), *Studia z Teorii Wychowania*, vol. 13, nr 1(38), 2022, s. 141-150, DOI:10.5604/01.3001.0015.8499

Gara Jarosław: Metafora granicy i heurystyka doświadczeń (po)granicznych oraz ich znaczenie dla myślenia i działania pedagogicznego, *Studia z Teorii Wychowania*, vol. XIII, nr 2 (39), 2022, s. 27-53, DOI:10.5604/01.3001.0015.9258

Limont Wiesława Anna, **Łukasiewicz-Wieleba Joanna**, Demianowska Agnieszka, **Jabłonowska Małgorzata:** Overexcitability in children aged 8 and 9 in parents' perception. Does sex matter?, *Przegląd Badań Edukacyjnych*, vol. 36, nr 1, 2022, 5–20, DOI:10.12775/PBE.2022.001

Łukasiewicz-Wieleba Joanna, Baum Alicja Maria: How do You picture a genius? Children's images of outstanding people, *Multidisciplinary Journal of School Education, Jesuit University Ignatianum*, vol. 11, nr 22, 2022, s. 27-48, DOI:10.35765/mjse.2022.1122.02

Piwowarski Rafał: Szkoła dla wsi w Polsce i na świecie – konteksty społeczne i kulturowe, *Edukacja Międzykulturowa*, nr 3 (18), 2022, s. 60-74

Tłuściak-Deliowska Aleksandra: Klimat klasy szkolnej jako kategoria pedagogiczna, *Studia z Teorii Wychowania*, vol. XIII, nr 4 (41), 2022, s. 93-107

Tłuściak-Deliowska Aleksandra: Sense of Self-Efficacy and Helplessness Among Students of Higher Grades of Primary School During the COVID-19 Pandemic, *New Educational Review*, vol. 69, nr 3, 2022, s. 107-118

Trzcińska-Król Maria Magdalena, Romaniuk Miłosz Wawrzyniec: Opportunities, Possibilities and Limitations of the Development of a Gifted Student During a Pandemic in the Opinion of Parents, *Multidisciplinary Journal of School Education, Jesuit University Ignatianum*, vol. 11, nr 22, 2022, s. 97-116, DOI:10.35765/mjse.2022.1122.05

Wiatr Marta: Przegląd badań nad zdalną edukacją prowadzoną w polskiej szkole podczas pierwszej fali pandemii covid-19 – o prymacie techniki i technologii nad refleksją pedagogiczną, *Colloquium*, vol. 14, nr 1(45), 2022, s. 135-165, DOI:10.34813/09coll2022

Dernowska Urszula, Tłuściak-Deliowska Aleksandra, Markowska-Manista Urszula: Kontakt z Innym w – „innym” niż dotychczasowy – czasie pandemii. Rozważania o inkluzyjnej kulturze szkoły, *Edukacja Międzykulturowa*, nr 2 (17), 2022, s. 149-160

Gara Jarosław: Agatologiczny horyzont Tischnerowskiej filozofii wychowania jako horyzont „ziemi obiecanej” i/lub „ziemi odmowy”, *Studia z Teorii Wychowania*, vol. 13, nr 1(38), 2022, s. 31-50, DOI:10.5604/01.3001.0015.8493

Łukasiewicz-Wieleba Joanna, Gierczyk Marcin, Jaromin Edyta: Social Activity of Outstanding Youths: SAPERE AUSO Scholarship Recipients, *Multidisciplinary Journal of School Education, Jesuit University Ignatianum*, vol. 11, nr 22, 2022, s. 75-95, DOI:10.35765/mjse.2022.1122.04

Odrowąż-Coates Anna, Kulbaka Jacek, Gondek Bartosz: Fading memories of the Second World War in a socio-educational and cultural perspective. A research report from Poland, *Edukacja Międzykulturowa*, nr 4(19), 2022, s. 27-47

Perkowska-Klejman Anna: Edukacja – od transmisyjnego nauczania do transformatywnego uczenia się, *Journal of Modern Science, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi Jozefowie*, vol. 48, nr 1, 2022, 477–494, DOI:10.13166/jms/150603

Przybylski Błażej, Janeczko Emilia, Studnicki Marcin, Bielinis Ernest, Bielinis Lidia: Young adults’ perspective of global environmental risks: A study on Polish university students, *PLoS ONE, Public Library of Science*, vol. 17, nr 9, 2022, Numer artykułu: e0273393, s. 1-14, DOI:10.1371/journal.pone.0273393

Czarnecka Iwona: Program nauczania historii liceów ogólnokształcących po reformie 1932 roku na łamach „Wiadomości Historyczno-Dydaktycznych” (1933-1939), *Studia z Teorii Wychowania*, vol. 12, nr 4(37), 2021, s. 183-197, DOI:10.5604/01.3001.0015.6066

Czarnecka Iwona: Programy nauczania historii gimnazjów ogólnokształcących po reformie 1932 roku na łamach „Wiadomości Historyczno-Dydaktycznych” (1933-1939), *Studia z Teorii Wychowania*, vol. 12, nr 3(36), 2021, s. 291-310, DOI:10.5604/01.3001.0015.4816

Heland-Kurzak Krystyna, Holmes Sarah: Investigating the impact of covid-19 socialisation restrictions on children’s spiritual well-being: case studies from Poland and the UK, *International Journal of Children’s spirituality*, vol. 26, nr 4, 2021, s. 177-198, DOI:10.1080/1364436X.2021.1971164

Kulesza Marta, Odrowąż-Coates Anna, Perkowska-Klejman Anna: Suicide rates amongst adolescents. A mental health practitioner’s perspective in Poland and a global, Big Data context, *Resocjalizacja Polska*, nr 21, 2021, s. 461-486, DOI:10.22432/pjsr.2021.21.26

Odrawąż-Coates Anna, Perkowska-Klejman Anna: The English language as a reflective judgement component in the intercultural Erasmus exchange to and from Poland, *Edukacja Międzykulturowa*, nr 1(14), 2021, s. 178-192

Odrawąż-Coates Anna: Definitions of sustainability in the context of gender, *Sustainability*, vol. 13, nr 12, 2021, Numer artykułu: 6862, s. 1-12, DOI:10.3390/su13126862

Perkowska-Klejman Anna, Odrawąż-Coates Anna: Polish Perspective on the Reflective Judgement Level Amongst Students of the Erasmus Programme, *Przegląd Badań Edukacyjnych*, vol. 32, nr 1, 2021, s. 23-39, DOI:10.12775/PBE.2021.002

Zawadzka Edyta: Parental Teleological Awareness Based on Research Conducted in Central Poland, *Przegląd Badań Edukacyjnych*, vol. 35, nr 2, 2021, 33–52

Stanek Katarzyna, Grzegolec Natalia, Mikuli Izabela: Idea reintegracji i readaptacji społecznej oraz zawodowej byłych więźniów z uwzględnieniem dobrych praktyk na świecie, *PROBACJA*, nr 2, 2021, s. 53-72, DOI:10.5604/01.3001.0014.9326

Zamarian Agnieszka: O śmierci w szkole? Studenci kierunków pedagogicznych i nauczycielskich wobec humanistycznie zorientowanej edukacji tanatologicznej jako elementu edukacji szkolnej – nastawienie i wybrane czynniki różnicujące, *Studia z Teorii Wychowania*, vol. XI, nr 4, 2020, s. 285-303, DOI:10.5604/01.3001.0014.6568

Perényi Áron, Selvarajah Christopher, Janusz Tanas, Tučková Zuzanna, **Odrawąż-Coates Anna**, Tóth-Bozó Brigitta, Minarova Martina: Exploring ethical business in Central Europe: Leaders' values and perspectives on good practices, *Sustainability*, vol. 12, nr 2, 2020, s. 1-30, DOI:10.3390/su12020670

Tematyka podejmowana w ramach kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna odzwierciedla kierunki badań realizowanych przez kadrę naukowo-dydaktyczną. W programie studiów obecne są treści i zagadnienia wynikające z aktualnych publikacji naukowych oraz projektów badawczych, m.in.:

Szkoła i edukacja szkolna, szkoła jako środowisko wychowawcze:

Badania dotyczące szkoły i procesów edukacyjnych stanowią jeden z najmocniej rozwiniętych i najbardziej spójnych obszarów w dorobku APS. Wśród autorów intensywnie eksplorujących tę tematykę znajdują się m.in. Mirosław Szymański, Aleksandra Tłuściak-Deliowska, Urszula Dernowska, Agnieszka Zamarian, Rafał Piwowarski, Monika Kupiec, Anna Górka-Strzałkowska, Jarosław Michalski, Iwona Czarnecka, Magdalena Ostolska, Anna Perkowska-Klejman oraz Marta Wiatr. Ich prace obejmują szerokie spektrum zagadnień: kulturę i klimat szkoły, relacje rówieśnicze, przemoc i wykluczanie, organizację pracy nauczyciela, rolę nauczyciela w konstruowaniu środowiska uczenia się, funkcje opiekuńczo-wychowawcze szkoły, edukację alternatywną, historię szkolnictwa, ocenianie kształtujące, rolę rodziców w edukacji, a także interpretacje podstaw programowych i analizę praktyk edukacyjnych w różnych modelach szkoły. Badania te ukazują szkołę jako złożone środowisko wychowawcze, w którym spletają się procesy społeczne, dydaktyczne, emocjonalne i instytucjonalne.

Znaczenie tej kategorii dla kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna jest fundamentalne. To właśnie szkoła jest głównym miejscem pracy przyszłych absolwentów i podstawowym kontekstem ich działań wychowawczych, opiekuńczych i diagnostycznych. Wyniki badań nad klimatem klasy, relacjami uczniowskimi, przemocą rówieśniczą, funkcjonowaniem nauczycieli i współpracą z rodzicami przekładają się bezpośrednio na przygotowanie studentów do praktyki zawodowej. Pozwalają zrozumieć mechanizmy sprzyjające lub utrudniające rozwój uczniów, uczyć interpretowania dynamiki życia szkolnego, wzmacniają kompetencje w zakresie analizy sytuacji wychowawczych i projektowania interwencji. Dzięki tym badaniom studenci uzyskują wiedzę i narzędzia niezbędne do pełnienia roli pedagoga szkolnego, wychowawcy świetlicy i specjalisty wspierającego uczniów, nauczycieli i rodziny, a także potrafią postrzegać szkołę jako instytucję

kształtującą nie tylko wiedzę, ale i rozwój społeczno-emocjonalny dzieci i młodzieży, ale także rozumieją szkołę jako podmiot osadzony w sieci lokalnych instytucji opiekuńczych, kulturalnych, wychowawczych, społecznych.

Rodzina, relacje rodzinne wsparcie psychopedagogiczne dziecka i rodziny oraz funkcjonowania rodzin w zróżnicowanych kontekstach społecznych stanowią istotny, wyraźnie wyodrębniony i spójny nurt badań prowadzonych w uczelni. Wśród autorów wymienić należy Magdalenę Roszak, Martę Kuleszę, Martę Wiatr, Joannę Antosik, Edytę Zawadzką, Jolantę Zozulę, Danutę Urygę, a spoza dyscypliny pedagogika m.in. Kasper Sipowicz. Prace autorek pokazują rodzinę jako środowisko współtworzenia zasobów potrzebnych dziecku i dorosłemu w sytuacjach kryzysu, odślaniają przemiany ról rodzicielskich, podkreślają rodzinę jako podmiot prawa i polityk społecznych, przestrzeni negocjacji. Dzięki temu program studiów przygotowuje przyszłych pedagogów do pracy w złożonych środowiskach, w których rodzina – w jej różnych formach i uwarunkowaniach – pozostaje kluczowym partnerem w procesie wychowania i wsparcia rozwojowego dziecka.

Zagadnienia związane z dzieckiem, dzieciństwem, młodzieżą tworzą wyraźnym nurt badań sukcesywnie rozwijanych przez kilku autorów (m.in. Krystyna Heland-Kurzak, Edyta Zawadzka, Monika Kupiec, Perkowska-Klejman, Joanna Łukasiewicz-Wieleba, Małgorzata Jabłonowska, Błażej Przybylski, Aleksandra Tłuściak-Deliowska, Marta Kulesza, spośród badaczy spoza dyscypliny pedagogika wymienić należy Wiktora Wolmana Marcina Sękowskiego, Katarzynę Knopp). Znajdują się tu publikacje ukazujące rozwój dziecka, jego duchowość, podmiotowość, prawa, funkcjonowanie w przedszkolu i we wczesnej edukacji, a także prace analizujące kulturowe obrazy dzieciństwa oraz konstrukcję roli ucznia. Badania dotyczące młodzieży obejmują zagadnienia przemocy rówieśniczej, zachowań ryzykownych i zdrowia psychicznego, kompetencji społecznych i językowych, aktywności społecznej oraz postrzegania własnej przyszłości przez młodych ludzi. Poznanie źródeł zaburzeń zachowania, czynników ryzyka i zasobów rozwojowych, a także sposobów doświadczania szkoły i relacji rówieśniczych, umożliwi przyszłym pedagogom trafną diagnozę sytuacji wychowawczych oraz projektowanie adekwatnych form wsparcia.

W kategorii badań dotyczących osób w wieku emerytalnym lub przedemerytalnym znajdują się publikacje analizujące funkcjonowanie osób starszych w środowisku rodzinnym i społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem obciążeń i wyzwań związanych z opieką długoterminową. Ten obszar badań rozwijają badaczki Katarzyna Szostakowska oraz Katarzyna Ziomek-Michalak. Wśród autorów spoza dyscypliny pedagogika tematy te zgłębia także Ewa Zasępa – inspirująca treści w module pracy opiekuńczej i zajęciach z pomocy społecznej. Dzięki znajomości problematyki starości, opieki długoterminowej i wsparcia absolwenci kierunku są przygotowani do współpracy z rodzinami wielopokoleniowymi, do działań interwencyjnych i do kreowania środowiska wsparcia.

Wsparcie, pomoc i działania pomocowe stanowią ważny obszar badań rozwijanych przez Martę Kuleszę, Monikę Zimę-Parjaszewską, Jolantę Zozulę, Ewę Dąbrowę, Huberta Iwanickiego, Izabelę Mikołajewską oraz Katarzynę Stanek. Autorzy ci analizują zarówno sytuacje indywidualnych kryzysów (emocjonalnych, rodzinnych, zdrowotnych), jak i systemowe mechanizmy udzielania pomocy, obejmujące pracę z dziećmi, młodzieżą, rodziną oraz osobami znajdującymi się w trudnych warunkach życiowych. Ich prace pokazują, w jaki sposób organizować wsparcie, jak diagnozować potrzeby, jak współpracować z instytucjami oraz jak projektować skuteczne interwencje pomocowe.

Badania i publikacje Ewy Dąbrowy, Anny Odrowąż-Coates oraz Danuty Urygi, Katarzyny Ziomek-Michalak, Moniki Zimy-Parjaszewskiej ukazują rosnące znaczenie **zagadnień związanych z wielokulturowością, migracjami i różnorodnością społeczną** oraz wynikającą z nich konieczność budowania inkluzywnych środowisk – także szkolnych – dla osób i grup, które nie wpisują się w dominujące normy społeczne. Badania te dostarczają wiedzy o funkcjonowaniu człowieka w warunkach zróżnicowania kulturowego, religijnego, społecznego i światopoglądowego. Pomagają przyszłym pedagogom i wychowawcom zrozumieć, jak budować środowisko edukacyjne wolne

od dyskryminacji, jak odpowiadać na potrzeby mniejszości (kulturowych, językowych, religijnych, seksualnych), jak prowadzić dialog międzykulturowy oraz jak wspierać uczniów i rodziny doświadczające wykluczenia. Są kluczowe dla pracy pedagoga szkolnego, który funkcjonuje w coraz bardziej zróżnicowanych społecznie i kulturowo szkołach.

Zagadnienia związane z niepełnosprawnością tworzą mocno osadzony i zróżnicowany nurt badawczy reprezentowany w APS, a uprawiany również przez wykładowców na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna. Badania takie prowadzą Iwona Czarnecka, Jolanta Zosula, Patrycja Jurkiewicz, Paulina Zalewska, Urszula Gosk-Sobańska, a spoza dyscypliny pedagogika Ewa Zasępa. W obszarze tym znajdują się zarówno prace dotyczące dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych.

Obszar technologii, w tym technologii edukacyjnych reprezentują m.in. należy Sylwia Galanciak, Danuta Uryga, Alicja Baum, Maria Trzcińska-Król Joanna Łukasik-Wieleba, Katarzyna Ziomek-Michalak, a spoza dyscypliny pedagogika także autorzy, których badania wnoszą istotny wkład w ten obszar, jak Izabela Mikołajewska czy Łukasz Rąb. Publikacje obejmują zagadnienia związane z wykorzystaniem technologii cyfrowych w procesach edukacyjnych i wychowawczych, w pracy socjalnej, cyfrowymi narzędziami wspierającymi uczenie się i pracę projektową, a także transformacją relacji społecznych i środowisk uczniowskich w warunkach cyfryzacji.

Teoretyczne dociekania filozoficzno-antropologiczne – m.in. Jarosław Gara, Sylwia Jarnowska oraz liczne grono przedstawicieli dyscypliny filozofii – formują fundamenty kształcenia pedagogów, ucząc studentów krytycznego myślenia o naturze wychowania, relacji, wartości i sensie działań opiekuńczo-wychowawczych. Pozwalają przyszłym pedagogom interpretować złożone sytuacje wychowawcze, rozpoznawać moralne i aksjologiczne wymiary pracy z dziećmi, młodzieżą i rodziną oraz rozumieć edukację jako proces zakorzeniony w kulturze i tradycji humanistycznej.

Wkład w rozwój **metodologii badań** w APS wnoszą m.in. Magdalena Roszak, Małgorzata Jabłonowska, Justyna Wiśniewska, Anna Kruk, Jarosław Michalski, Iryna Androshchuk, Łukasik-Wieleba oraz Anna Perkowska-Klejman. Autorzy ci podejmują zagadnienia netnografii, badań ankietowych online, metod analizy dokumentów, wykorzystania mikrodanych, refleksyjności w badaniach i jakościowych technik komunikacyjnych. Ich publikacje dostarczają zaplecza metodycznego, które znajduje zastosowanie w procesie kształcenia kompetencji badawczych studentów.

Wkład w **rozwój tutoringu i metod wspierania refleksyjności** edukacyjnej wnoszą m.in. Anna Perkowska-Klejman, Monika Czyżewska oraz Edyta Zawadzka, a spoza dyscypliny Wioletta Dziarnowska. Ich badania obejmują tutoring, tutoring akademicki, procesy rozwoju refleksyjności, konstrukcje środowiska uczenia się i transformacyjne modele edukacji. Mają one bezpośrednie przełożenie na nowoczesne formy pracy dydaktycznej i refleksji nad skutecznymi procesami **indywidualizacji nauczania**.

Wszyscy wymienieni autorzy realizują zajęcia dydaktyczne w ramach prezentowanego kierunku, co zapewnia bezpośredni transfer wyników badań do programu studiów i praktyk studenckich. Zajęcia prowadzone są w sposób uwzględniający aktualny stan wiedzy oraz kształtujące się paradygmaty pedagogiczne, takie jak: pedagogika refleksyjna, pedagogika inkluzji, pedagogika zaangażowana społecznie i edukacja krytyczna.

Granty

Projekty badawcze i badawczo-wdrożeniowe

Program studiów jest również zasilany dorobkiem projektów badawczych i wdrożeniowych realizowanych w ramach konkursów krajowych i międzynarodowych (NCN, Erasmus+, MEiN). Poniżej zamieszczona tabela realizowanych grantów obejmuje zarówno te, w których kierownikami są

przedstawiciele dyscypliny pedagogika, jak i przedstawiciele innych dyscyplin, ale realizujących zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza.

Porządek listy – według daty zakończenia projektu (rosnąco)

Lp.	Nazwa konkursu, programu	Instytucja finansująca	Tytuł projektu PL	Daty realizacji projektu (rosnąco wg daty zakończenia)	Kierownik/koordynator projektu	Wysokość środków finansowych ogółem przyznanych na realizację projektu (PLN)
1.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty UDA-POWR.02.10.00-00-3010/17 [https://radon.nauka.gov.pl/dane/profil/61adb0da14f923554613d859]	MEiN	Zapewnienie dyrektorom i innym osobom pełniącym funkcje kierownicze w mazowieckich szkołach i przedszkolach wsparcia szkoleniowo-doradczego w zakresie przywództwa edukacyjnego w kształceniu kompetencji kluczowych uczniów poprzez system placówek doskonalenia nauczycieli	2017.12.01-2019.11.30	Dr Wioletta Dziarnowska (Filozofia)	8643195
2.	Doskonała Nauka	MEiN	Konferencja „Zdolności i twórczość. Nowe perspektywy badawcze i rozwojowe”	01.06.2020-30.05.2022	dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba	30000
3.	MINIATURA DEC-MINIATURA 2 (2018/02/X/HS6/002582)	NCN	Wpływ zagrożenia tożsamości płci na dystans psychologiczny wobec osób nietypowych dla swojej płci biologicznej	2019.03.15-2020.03.14	dr Karolina Marzena Konopka (Psychologia)	16016
4.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym POWR.03.01.00-IP.08-00-3MU/18	NCBiR	Harcerska Akademia Rozwoju Pedagogicznego (HARP)	2019.01.01-2022.03.31	Dr Marlena Grzelak-Klus	996947
5.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym POWR.03.01.00-00-T014/18 https://www.gov.pl/web/ncbr/doradcy-do-spraw-zdrowienia-wsparcie-procesu-zdrowienia-i-aktywizacji-spolecznej-osob-z-doswiadczeniem-kryzysu-psychicznego	MNISW	Doradcy do Spraw Zdrowienia. Wsparcie procesu zdrowienia i aktywizacji społecznej osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego	2019.01.01-2022.03.31	Członek zespołu dr Marcin Sągowski (Psychologia)	901842
6.	DALDIS ERASMUS+ 2019-1-IE01-KA201-051567	UE	Ocenianie z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych gromadzących dane zwrotne w celu motywowania	2019.09.01-2022.08.31	Dr Sylwia Galanciak	191065, 47

			i zachęcania uczniów do nauki			
7.	ERASMUS+	UE	Removal of barriers to social inclusion and social participation for children and young adults with intellectual and development disabilities."	2022.01.01-2022.12.31	Prof. Anna Odrowąż-Coates	11250
8.	MINIATURA Nr DEC-2021/05/X/HS6/01813	NCN	Cyfrowa „science-cynacja”. Kształcenie wykorzystujące TIK a zasoby kapitału naukowego uczniów	2021.11.30-2023.06.14	Dr Sylwia Galanciak	13860
9.	Doskonała Nauka DNK/SP/513983/2021	MEiN	Konferencja "Discourses of childhood and social education"	2021.12.01-2023.07.31	dr Ewa Dąbrowa	50254
10.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 4.3 Współpraca ponadnarodowa MNiSW/2019/255/DIR/KH Projekt rozłożony na kilka umów MNiSW/MEiN realizowany z Progamu POWER 2014-20220 Realizowany w kilku turach)	MNiSW	Mistrzowie dydaktyki / Wdrożenie modelu tutoringu do praktyki uczelnianej w ramach projektu pt. „Mistrzowie Dydaktyki”	2019.08.29-2023.09.30	mgr inż. Małgorzata Kamińska (administracja) dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS; dr Monika Czyżewska	922000
11.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 3.4 Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego MEiN /2022/DIR/1821 POWER	MEiN	Doskonałość dydaktyczna uczelni	2022.09.01-2023.09.30	Dr Marlena Grzelak-Klus	993641
12.	ERASMUS+	UE	EMPATIA: Dyskurs o Islamie i Muzułmanach w Polsce EMPATHY: Challenging discourse about Islam and Muslims in Poland	2021.12.07-2023.12.31	Prof. Anna Odrowąż-Coates	1403028
13.	Doskonała Nauka DNK/SP/512089/2021	MEiN	Konferencja "Acceptance, Participation, Social Solidarity . Interdis. Challenges in Creating of Community for All" [Akceptacja, Uczestnictwo, Solidarność Społeczna - Interdis. Wyzwania w Tworzenie społeczności dla wszystkich	2021.12.01-2023.12.31	Dr Ewa Dąbrowa	84687
14.	ERASMUS+ 2021-1-PL01-KA220-HED-000022919	UE	EDUCATORE "End of Disaster: undoing Crisis. Active Tutors Open to Reflective Education [Koniec katastrofy: cofanie kryzysu. Aktywni tutorzy otwarci na	2021.10.22-2024.02.14	Prof. Anna Odrowąż-Coates; Członkini zespołu: dr hab. Anna Perkowska-	910192

			edukację refleksyjną] [Anna Odrowąż-Coates]		Klejman, prof. APS	
15.	OPUS 2021/41/B/HS2/01036	NCN	W poszukiwaniu wspólnego mianownika w badaniu rozwoju językowego dzieci dwujęzycznych: umiejętności morfosyntaktyczne mierzone zadaniami powtarzania zdań. Metaanaliza, porównanie metod i badanie walidacyjne.	2021.12.09- 2025.12.08	Koordinator ka dr Magdalena Kochańska (Psychologia)	1480800
16.	Społeczna odpowiedzialność nauki II POPUL/SP/0044/2023/01		Nauka w służbie rozwijania talentów, samorozwoju i kształtowania motywacji młodzieży, ukazanie możliwości i obszarów zastosowań nowych technologii w edukacji (robotyki); dzielenie się informacjami związanymi z procesem studiowania, formami aktywności studenckiej i wrażeniami z pobytu w murach wyższej uczelni.	2023.10.01- 2025.03.31	Dr Małgorzata Jabłonowska	114095
17.	Doskonała Nauka - wsparcie konferencji naukowych DNK/SP/548844/2022	MENiS	Konferencja: Trajektorie rozwój zdolności	2023.01.14- 2025.01.13	Dr hab. Joanna Łukasiewicz- Wieleba	39150
18.	MINIATURA 2025/09/X/HS6/00042	NCN	Rewizja i walidacja Retrospektywnego Kwestionariusza Przemocy Równieśniczej	2025.06.06- 2026.06.05	Dr hab. Aleksandra Tłuściak- Deliowska	28602
19.	MINIATURA 2025/09/X/HS6/00085	NCN	Video Interaction Guidance (VIG) jako metoda analizy komunikacji między opiekunem dziecięcym a rodzicem	2025.06.06- 2026.06.05	Dr Krystyna Heland- Kurzak	49160
20.	MINIATURA2025/09/X/HS6/01 002	NCN	Muzeum transmedialne jako narzędzie w procesie wspierania osób po doświadczeniu traumatycznym	2025.11.13- 2026.11.12	Dr Monika Czyżewska	33517

21.	ERASMUS+ 2024-1-PL01-KA220-HED- 000246304	UE	Doskonalenie nauczycieli w zakresie wspierania małych dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu poprzez cyfrowe historie społeczne (EARLY-ASD)	2024.09.01- 2027.02.28	Dr Agnieszka Siedler (Psychologia) (Członkinie zespołu: prof. Anna Odrawąż- Coates oraz dr Krystyna Heland- Kurzak – Pedagogika)	1082575
-----	---	----	--	---------------------------	---	---------

Realizowane w Akademii projekty krajowe i międzynarodowe tworzą dynamiczny ekosystem działań badawczych, wdrożeniowych i dydaktycznych, który bezpośrednio zasila program studiów nową wiedzą, innowacyjnymi rozwiązaniami i doświadczeniem praktycznym. Granty finansowane przez NCN, NCBiR, MEiN, Komisję Europejską oraz fundusze POWER obejmują szerokie spektrum tematyczne: rozwój dzieci i młodzieży, edukację włączającą, technologie cyfrowe w nauczaniu, tutoring akademicki, kompetencje kluczowe, zdrowie psychiczne, zdolności i kreatywność, dyskursy dzieciństwa, partycypację społeczną, a także metody wsparcia osób w kryzysie i narzędzia analizy relacji w edukacji. Granty pełnią trzy komplementarne funkcje: zasilają program studiów najnowszą wiedzą, podnoszą kompetencje dydaktyczne kadry oraz wzmacniają zaangażowanie uczelni w działania społeczne i edukacyjne, które są zgodne z misją kierunku i współczesnymi standardami profesjonalnej pracy pedagoga. Oprócz grantów finansowanych przez podmioty zewnętrzne, pracownicy naukowo-dydaktyczni realizują własne badania finansowane ze środków statutowych na działalność badawczą uczelni na badania naukowe.

Kadra kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna realizuje różnicowane, lecz komplementarne projekty badawcze i wdrożeniowe, które koncentrują się wokół szeroko pojmowanego środowiska edukacyjnego dziecka, szkoły oraz rodziny. Wyraźnie wyodrębnia się nurt badań nad szkołą jako przestrzenią wychowawczą i społeczną, reprezentowany m.in. przez projekty SCHOOLab, badania nad kulturą szkoły, alternatywnymi przestrzeniami edukacyjnymi czy autobiografiami szkolnymi. Projekty te analizują codzienne praktyki życia szkolnego, relacje między uczniami i nauczycielami, klimat wychowawczy, modele dyscypliny oraz doświadczenia uczniów. Pozwalają uchwycić szkołę jako dynamiczną instytucję, w której krzyżują się interesy wielu podmiotów, a praktyki edukacyjne i wychowawcze są współtworzone przez kulturę organizacyjną, struktury relacji i działania dorosłych.

Drugim silnym nurtem są badania dotyczące rodziny, środowiska lokalnego oraz partnerstw instytucjonalnych. Projekty poświęcone partycypacji rodziców, współpracy uczelni z instytucjami społecznymi, funkcjonowaniu rodziny w sytuacjach kryzysowych czy mechanizmom alienacji rodzicielskiej wskazują na wielowymiarową rolę rodziny w procesie wychowania i edukacji. Badania te ukazują, jak szkoły i instytucje środowiskowe współtworzą sieci wsparcia dziecka oraz jakie wyzwania pojawiają się w sytuacjach przeciążenia, konfliktu czy słabego uczestnictwa rodziców. Wartość tych projektów polega na uchwyceniu relacji między środowiskami życia dziecka oraz na analizie praktycznych sposobów wzmacniania współpracy między instytucjami lokalnymi.

Kolejny obszar badań dotyczy problemów społecznych, emocjonalnych i zdrowotnych dzieci i młodzieży. Projekty analizujące przemoc rówieśniczą, gotowość do agresji, depresję czy doświadczenia uczniów z demoralizacją stanowią kluczowe źródło wiedzy o zagrożeniach rozwojowych, mechanizmach ryzyka oraz skutecznych sposobach diagnozy i interwencji. Prowadzona jest również walidacja narzędzi diagnostycznych, co wzmacnia bazę dowodową stosowaną w pracy

pedagogicznej. Badania te pozwalają lepiej zrozumieć wyzwania, z jakimi mierzą się współczesne szkoły i wspierają kadrę w tworzeniu środowisk bezpiecznych, sprzyjających dobrostanowi dzieci i młodzieży.

Osobny, systematycznie rozwijany nurt stanowi wczesna edukacja i opieka nad małym dzieckiem. Projekty dotyczące tożsamości opiekunów żłobkowych, jakości interakcji dorosły – dziecko (np. metodą VERP) oraz wspierania rozwoju małych dzieci stanowią ważny wkład w rozwój wiedzy o pierwszych etapach edukacji i opieki. Pozwalają analizować kompetencje zawodowe opiekunów, jakość środowisk wychowawczych oraz praktyki rozwijania komunikacji i relacji z małym dzieckiem. Nurt ten ma kluczowe znaczenie dla przygotowania studentów do pracy w instytucjach wczesnego wspomaganie i edukacji przedszkolnej.

Projekty realizowane przez pracowników kierunku obejmują również zagadnienia migracji, mobilności edukacyjnej oraz doświadczeń studentów zagranicznych, co pozwala lepiej rozumieć konteksty międzykulturowe współczesnej edukacji. Z kolei badania dotyczące tutoringu akademickiego, refleksyjności studentów oraz metod doskonalenia dydaktyki wzmacniają jakość kształcenia na kierunku, wprowadzając elementy tutoringu, pracy refleksyjnej i dydaktyki relacyjnej do programu studiów. Bardziej szczegółowe omówienie projektów realizowanych przez kadrę kierunku w ramach środków statutowych na działalność naukową w części raportu – kryterium 4.

Granty badawcze (np. MINIATURA, OPUS, projekty NCN) oraz wybrane projekty badawczo-wdrożeniowe, takie jak DALDIS czy EARLY-ASD, generują rzetelną, aktualną wiedzę, która bezpośrednio wzbogaca treści kursów – szczególnie tych dotyczących diagnostyki, wspierania rozwoju, edukacji włączającej, relacji rówieśniczych, komunikacji z rodzicem, pracy w środowisku lokalnym czy edukacji cyfrowej. Wyniki tych badań – obejmujące m.in. walidację narzędzi do diagnozy przemocy rówieśniczej, analizy dyskursów dzieciństwa, rozwój językowy dzieci dwujęzycznych, jakość życia dzieci w spektrum autyzmu, rozwiązania z zakresu technologii wspierających ocenianie kształtujące oraz modele wczesnej interwencji – są na bieżąco włączane do zajęć i wykorzystywane jako przykłady aktualnych praktyk badawczych. Projekty badawczo-wdrożeniowe dostarczają także materiałów szkoleniowych, scenariuszy działań, narzędzi cyfrowych i rekomendacji, które mogą być stosowane zarówno w pracy pedagogicznej, jak i w kształceniu studentów. Dzięki temu program studiów zyskuje dostęp do najnowszych rozwiązań, a studenci mają możliwość uczenia się w oparciu o wiedzę i narzędzia powstające w realnych projektach badawczych.

Projekty *Mistrzowie Dydaktyki* oraz *Doskonałość Dydaktyczna Uczelni* wpływają na dydaktykę w odmiennym, lecz niezwykle istotnym wymiarze. Inicjatywy te znacząco podnoszą kompetencje dydaktyczne kadry poprzez szkolenia, testowanie nowych metod kształcenia, rozwijanie tutoringu, stosowanie narzędzi cyfrowych oraz projektowanie środowisk uczenia się opartych na refleksji i dialogu. W przypadku kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna ich rezultaty przyczyniły się do decyzji o wyodrębnieniu modułów samorozwojowych, w ramach których studenci doświadczają sytuacji bycia *tutee*, a następnie uczą się metod tutorskich. Dzięki temu są lepiej przygotowani do wspierania procesów uczenia się i rozwoju swoich przyszłych wychowanków i podopiecznych, a sama dydaktyka kierunku zyskuje bardziej podmiotowy i relacyjny charakter.

Część projektów realizowanych przez kadrę kierunku, w tym organizowane konferencje, stwarza studentom możliwość uczestnictwa zarówno w roli słuchaczy, jak i współorganizatorów. Uczestnictwo w takich wydarzeniach umożliwia im zdobywanie aktualnej, międzynarodowej wiedzy na temat zagadnień kluczowych dla współczesnej pedagogiki – takich jak edukacja włączająca, praca z rodzinami migranckimi, przeciwdziałanie dyskryminacji, wykorzystanie narzędzi cyfrowych czy rozwijanie twórczości – bezpośrednio od naukowców i badaczy o uznanej pozycji krajowej i międzynarodowej. Dzięki temu studenci mają dostęp do najnowszych debat, wyników badań i dobrych praktyk, co poszerza ich kompetencje merytoryczne i przygotowuje do świadomego uczestnictwa w środowisku profesjonalnym.

Wiele projektów realizuje także trzecią misję uczelni, podejmując działania społecznie zaangażowane: wspieranie osób w kryzysie psychicznym, wyrównywanie szans edukacyjnych, rozwijanie talentów młodzieży, budowanie empatii wobec mniejszości (m.in. muzułmańskich i LGBTQ+), współpracę z placówkami doskonalenia nauczycieli oraz popularyzację wiedzy pedagogicznej. Te działania nie tylko zmieniają praktykę społeczną, ale również umożliwiają studentom uczestniczenie w projektach o realnym znaczeniu dla lokalnych społeczności – co bezpośrednio wzmacnia ich kompetencje zawodowe i społeczne.

Podsumowując, kadra odpowiedzialna za realizację kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, jak również osoby współpracujące z uczelnią na podstawie umów zlecenia, podejmują szerokie i zróżnicowane działania ukierunkowane na aktywne włączanie studentów w przedsięwzięcia o charakterze naukowym. Praktyki związane z włączaniem studentów w działania badawcze opisane są w części „Uwzględnianie możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach”.

Nagrody i stypendia naukowe (dla kadry prowadzącej zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna)

Jakość dorobku naukowego pracowników Instytutu Pedagogiki wielokrotnie była doceniana w Akademii oraz poza nią. Świadczy o tym zestawienie przyznanych nagród, wyróżnień i zakończonych sukcesem procedur awansowych.

Nagrody Rektora za rok 2020

Nazwisko i imię	Stopień nagrody	Rodzaj nagrody
Sękowski Marcin, dr	II stopnia	indywidualna naukowa
Łukasiewicz-Wieleba Joanna, dr hab.	II stopnia	zespołowa naukowa
Konopka Karolina, dr	III stopnia	Indywidualna naukowa
Rosół Piotr, dr	III stopnia	indywidualna naukowa
Tłuściak-Deliowska Aleksandra, dr hab., prof. APS	III stopnia	indywidualna naukowa
Treger Anna, mgr	III stopnia	indywidualna dydaktyczna
Ostolska Magdalena, dr	III stopnia	indywidualna dydaktyczna

Nagrody Rektora za rok 2021

Nazwisko i imię	Stopień nagrody	Rodzaj nagrody
Sękowski Marcin, dr	I stopnia	indywidualna naukowa
Gara Jarosław, dr hab., prof. APS	II stopnia	indywidualna naukowa
Sipowicz Kasper, dr	II stopnia	indywidualna naukowa
Stanek Katarzyna, dr	II stopnia	indywidualna naukowa
Czarnecka Iwona, dr	III stopnia	indywidualna naukowa
Jeruszka Urszula, dr hab., prof. APS	III stopnia	indywidualna naukowa
Jurkiewicz Patrycja, dr	III stopnia	indywidualna naukowa
Markiewicz Hanna, prof. dr hab.	III stopnia	indywidualna naukowa
Perkowska-Klejman Anna, dr hab., prof. APS	III stopnia	indywidualna naukowa
Przybylski Błażej, dr	III stopnia	indywidualna naukowa
Szymański Mirosław Józef, prof. dr hab.	III stopnia	indywidualna naukowa
Tłuściak-Deliowska Aleksandra, dr hab. prof. APS	III stopnia	indywidualna naukowa

Korko Małgorzata, dr	III stopnia	indywidualna dydaktyczna
Nowak-Stańczyk Karolina, dr	III stopnia	indywidualna dydaktyczna

Nagrody Rektora za rok 2022

Nazwisko i imię	Stopień nagrody	Rodzaj nagrody
Markiewicz Hanna, prof. dr hab.	I stopnia	Indywidualna za całokształt dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
Paruch Stefan, dr hab., prof. APS	I stopnia	indywidualna artystyczna
Dernowska Urszula, dr	III stopnia	indywidualna naukowa
Pietruszka Adam, mgr	III stopnia	indywidualna dydaktyczna
Kulesza Marta, dr	III stopnia	indywidualna dydaktyczna
Treger Anna, mgr	III stopnia	indywidualna dydaktyczna
Wiśniewska Justyna, dr	III stopnia	zespołowa dydaktyczna
Bardzińska Dominika, mgr	III stopnia	zespołowa dydaktyczna

Nagrody Rektora za rok 2023

Nazwisko i imię	Stopień nagrody	Rodzaj nagrody
Sipowicz Kasper, dr	II stopnia	indywidualna naukowa
Sękowski Mateusz, dr	II stopnia	indywidualna naukowa
Kulesza Marta, dr	II stopnia	indywidualna dydaktyczna
Treger Anna, mgr	III stopnia	indywidualna dydaktyczna

Nagrody Rektora za rok 2024

Nazwisko i imię	Stopień nagrody	Rodzaj nagrody
Ciążela Andrzej, prof. dr hab.		Indywidualna za całokształt dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
Boryszewski Paweł, dr hab., prof. APS		Indywidualna za całokształt dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
Gara Jarosław, prof. dr hab.		Indywidualna naukowa za uzyskanie tytułu profesora
Golan Maciej, dr	II stopnia	indywidualna naukowa
Sipowicz Kasper, dr hab., prof. APS	II stopnia	indywidualna naukowa
Szymański Mirosław Józef, prof. dr hab.	II stopnia	indywidualna naukowa
Kulesza Marta, dr	III stopnia	indywidualna naukowa
Romaniuk Miłosz, dr	III stopnia	indywidualna naukowa

Nadania stopni naukowych w latach 2020-2025

Nadanie stopnia doktora

Lp.	Imię i nazwisko	Data nadania stopnia	Dyscyplina
1.	Ariadna Ciążela	27.04.2022	Pedagogika
2.	Magdalena Roszak	29.06.2022	Pedagogika
3.	Paulina Zalewska	21.12.2022	Pedagogika
4.	Oktawia Zalewska	16.12.2024	Pedagogika
5	Maciej Golan	12.12.2023	Nauki o zdrowiu

Nadanie stopnia doktora habilitowanego

Lp.	Imię i nazwisko	Data nadania stopnia	Dyscyplina
1.	Anna Perkowska-Klejman	29.01.2020	Pedagogika
2.	Iwona Czarnecka	16.11.2022	Pedagogika
3.	Błażej Przybylski	21.12.2022	Pedagogika
4.	Sergo Kuruliszwili	19.04.2023	Pedagogika
5.	Urszula Dernowska	20.12.2023	Pedagogika
6.	Marcin Sękowski	19.09.2023	Psychologia
7.	Kasper Sipowicz	11.07.2024	Nauki o zdrowiu
8.	Justyna Melonowska	19.02.2025	Filozofia

Nadanie tytułu profesora

Lp.	Imię i nazwisko	Data nadania stopnia	Dyscyplina
1.	Anna Odrowąż-Coates	04.08.2023	Pedagogika
2.	Jarosław Gara	29.07.2024	Pedagogika

Sposoby wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji

Z uwagi na fakt, że opieka merytoryczna nad kierunkiem pedagogika sprawowana jest przez Instytut Pedagogiki, wyniki działalności naukowej grupy pracowników związanych z tą jednostką mają szczególnie istotne znaczenie dla kształtu omawianego programu studiów. Rozpoczął on swoją działalność w roku akademickim 2006/2007, wchodząc w skład Wydziału Nauk Pedagogicznych. Jego struktura jest stabilna i buduje jego tożsamość. Jednostki go tworzące mają wieloletnią tradycję i w większości identyfikują się z określonymi subdyscyplinami pedagogiki: historią wychowania, pedagogiką ogólną, teorią wychowania, pedagogiką społeczną, pedagogiką pracy, andragogiką, pedagogiką twórczości, dydaktyką, pedagogiką medialną, pedeutologią. Większość jednostek (zakładów i katedr Instytutu Pedagogiki), choć w różnym stopniu i w różny sposób (np. poprzez prowadzenie przedmiotów ogólnokierunkowych, specjalności, zajęć fakultatywnych) mają swój wkład merytoryczny w proces tworzenia i rekonstrukcji programu studiów Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna. Szczególnie znaczenie ma Zakład Pedagogiki Społecznej, w skład którego

wchodzą kierownicy kierunku (dr hab. Anna Perkowska-Klejman – I st.; dr Marta Wiatr – II st.) oraz doradcy studentów. Pedagogika społeczna, jako subdyscyplina pedagogiki, obejmuje naukowe badania nad procesami opieki, wychowania oraz funkcjonowania środowisk życia i rozwoju człowieka w tym instytucji wychowawczych, kulturalnych, opiekuńczych, oświatowych. Z tego względu stanowi ona naturalne zaplecze teoretyczne i metodologiczne dla kierunków kształcących przyszłych pedagogów opiekuńczo-wychowawczych i szkolnych. Wiedza dyscyplinarna i wyniki badań naukowych realizowanych przez pracowników Instytutu stanowią integralny element treści przedmiotowych, a ich doświadczenia badawcze stanowią źródło wiedzy, umiejętności i inspiracji dla osób studiujących.

Należy dodać, że zarówno w procesie tworzenia, jak i realizacji programu studiów, uczestniczą również pozostałe dwa instytuty prowadzące działalność naukową w dyscyplinie pedagogika – Instytut Pedagogiki Specjalnej i Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, a w przedmiotach z dyscyplin pomocniczych także Instytut Filozofii i Socjologii oraz Instytut Psychologii. Prace nad koncepcją kierunku opierały się na indywidualnych spotkaniach kierowniczek kierunku z ekspertami reprezentującymi różne obszary nauk społecznych. Konsultacje te miały charakter zarówno merytoryczny, jak i strategiczny – służyły dopracowaniu treści programowych oraz tworzeniu sieci współpracy wewnątrz uczelni w ramach kierunku. W obszarze problemów społecznych istotny wkład wniósł prof. dr hab. Kazimierz Frieske (IFiS), który pomagał projektować moduły dotyczące diagnozy i rozumienia złożonych zjawisk społecznych. Dr Marta Cobel-Tokarska (IFiS) współtworzyła zręby komponentu antropologiczno-kulturowego, podkreślając znaczenie perspektywy kulturowej w przygotowaniu studentów do pracy w zróżnicowanych środowiskach. Treści z zakresu psychologii społecznej, w tym dynamiki grup i procesów interpersonalnych, były konsultowane z dr Karoliną Ziembowicz (IP). Nad kształtem przedmiotów poświęconych środowisku rodzinnemu konsultowano się z dr hab. Danutą Duch-Krzysztozek (IFiS). Koncepcję zajęć dotyczących projektów społecznych, działania środowiskowego i badań w działaniu konsultowano z dr Ewą Grudziewską (IPed). Z kolei dr Dominika Walczak (IFiS) doradzała w zakresie treści i przedmiotów poświęconych przemianom edukacji, rozwojowi szkoły i politykom publicznym. Wreszcie dr Wioletta Dziarnowska (IFiS) wносиła kompetencje z obszaru coachingu i tutoringu, inspirując do tworzenia modułów odpowiadających nowym formom wspierania rozwoju uczniów i studentów. Konsultacje pozwoliły nie tylko zbudować spójny program, ale także utworzyć sieci kontaktów między jednostkami APS, otwierając kierunek na współpracę.

Prowadzone na wczesnym etapie tworzenia kierunku rozmowy i spotkania miały na celu rozpoznanie, czy w APS istnieje odpowiedni potencjał merytoryczny do realizacji zakładanej koncepcji kształcenia. Szczególne znaczenie miało tu podejście badania w działaniu, planowane do wdrożenia już na II stopniu, które wymagało wspólnego zdefiniowania jego sensu, zakresu i praktycznych implikacji. Związek badań naukowych prowadzonych w Akademii Pedagogiki Specjalnej przez kadrę kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna oraz licznych publikacji został szczegółowo przedstawiony wcześniej łącząc wyniki badań kadry kierunku z obszarami zagadnień omawianych na poszczególnych przedmiotach. W tym zestawieniu widać wyraźnie, że badania prowadzone przez kadrę kierunku stanowią istotny element kształcenia studentów kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, ponieważ są systematycznie integrowane z programem studiów oraz treściami dydaktycznymi poszczególnych przedmiotów.

Wśród niektórych przykładów wymienić należy zespołowe badania finansowane ze środków statutowych na działalność badawczą: 1) dotyczące roli uczelni pedagogicznej w sieciach współpracy międzyinstytucjonalnej oraz 2) prace SCHOOLabu, w ramach których prowadzone są m.in. etnografie szkolne, które są wykorzystywane przede wszystkim w module diagnostyczno-badawczym, i są prezentowane studentom jako materiał do projektowania diagnozy środowiska szkolnego, analizowania danych i wyprowadzania praktycznych wniosków, a także w zajęciach z pedagogiki społecznej ukazujących pracę środowiskową, animowanie sieci wsparcia oraz współpracę instytucji. Dodatkowo badania terenowe SCHOOLabu, poświęcone kulturom życia szkolnego, wprowadzane są

do dydaktyki m.in. w ramach przedmiotów „Teorie i koncepcje szkoły” , „Kultura szkoły” oraz w ramach seminariów magisterskich pozwalając studentom pracować na autentycznych przykładach. Ustalenia z kręgu badawczego „Partycypacja” (od 2024 r.), analizującego mechanizmy udziału rodziców w życiu szkoły są natomiast wykorzystywane przede wszystkim w zajęciach dotyczących pedagogiki społecznej, relacji szkoła – rodzina oraz w seminariach magisterskich, w których rozwijane są tematy dotyczące partnerstwa, współdecydowania i włączania rodziców w proces wychowania. Równolegle wnioski z międzynarodowej sieci ERNAPE dotyczącej partnerstwa edukacyjnego i rodzicielskiej partycypacji wzmacniają przygotowanie studentów do organizowania współpracy z rodzicami i budowania środowiskowego wymiaru pracy wychowawczej.

W dydaktyce wykorzystywane są również wyniki projektów badawczych finansowanych ze środków zewnętrznych. Projekt MINIATURA 9 pod kierunkiem dr Krystyny Heland-Kurzak, dotyczący metody Video Guidance (VIG) i komunikacji między opiekunem a rodzicem, stanowi zaplecze merytoryczne dla przedmiotów „Opieka nad małym dzieckiem 1 i 2D, a także dla seminariów licencjackich i magisterskich, w których studenci uczą się analizy nagrań wideo i diagnozowania relacji wychowawczych. Drugi projekt MINIATURA 9, realizowany przez dr hab. Aleksandrę Tłuściak-Deliowską, koncentrujący się na rewizji i walidacji Kwestionariusza Przemocy Rówieśniczej, będzie ważnym wkładem na zajęciach „Diagnozy środowiskowej” jako przykład profesjonalnego narzędzia badawczego, w module diagnostyczno-badawczym do pracy nad konstruowaniem narzędzi oraz w seminariach magisterskich dotyczących przemocy, klimatu szkoły i bezpieczeństwa uczniów. Podobnie projekt dr Magdaleny Roszak dotyczący postrzegania zjawiska alienacji rodzicielskiej przez pedagogów wspiera zajęcia „Wybrane problemy społeczne”, „Umiejętności komunikacyjne”, „Warsztat pracy opiekuna-wychowawcy”, „Organizacje pozarządowe” oraz seminaRIA dyplomowe, dostarczając studentom empirycznych przykładów sytuacji rodzinnych wpływających na funkcjonowanie dziecka w szkole i wymagających szczególnej wrażliwości diagnostycznej. Natomiast projekt dr hab. Anny Perkowskiej-Klejman dotyczący konstruktywistycznych przestrzeni edukacyjnych w szkołach alternatywnych włączany jest do zajęć z „Teorii pracy opiekuńczo-wychowawczej” oraz „Kultury szkoły”, gdzie służy jako empiryczne studium nowoczesnych modeli organizacji procesu wychowania i kształcenia, wzbogacając warsztat analityczny studentów. Z kolei projekt dr Anny Górki-Strzałkowskiej o „Dziecięcym trudzie szkolnym”, oparty na autobiografiach uczniów, wspiera kształcenie na przedmiotach poświęconych dokumentowaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, pracy opiekuńczo-wychowawczej i pedagogice społecznej, pozwalając studentom analizować realne doświadczenia uczniów i przekładać je na adekwatne formy wsparcia; stanowi również inspirację w seminariach licencjackich.

W ten sposób projekty badawcze realizowane przez pracowników kierunku przenikają różne obszary programu studiów, wzmacniając jego praktyczny, diagnostyczny i refleksyjny charakter oraz umożliwiając studentom obcowanie z aktualnymi wynikami badań, metodami terenowymi i rzeczywistymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Monitorowanie treści poszczególnych przedmiotów zwykle odbywa się na zebraniu Zespołu Zakładu Pedagogiki Społecznej w czasie planowania obsady na kolejny rok. To czas dyskusji i planowania aktualizacji treści sylabusów.

Uwzględnienie możliwości zdobywania kompetencji badawczych i udziału studentów w badaniach

Na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna przykładana jest bardzo duża waga do systematycznego rozwijania kompetencji badawczych studentów. Umiejętność prowadzenia badań – zarówno diagnoz, jak i projektów ewaluacyjnych czy badań w działaniu – traktujemy jako fundament profesjonalizmu pedagoga, a zarazem jako kompetencję warunkującą refleksyjność, odpowiedzialność i zdolność do samodzielnego rozwijania praktyki pedagogicznej.

Na studiach licencjackich kompetencje badawcze rozwijane są poprzez specjalnie zaplanowaną ścieżkę metodologiczną (moduł dyplomowy – 10 ECTS), w której kluczową rolę odgrywa przedmiot „Podstawy metodologii badań społecznych” oraz trzy semestry seminarium licencjackiego. W toku studiów

studenci uczą się procedury badawczej – planowania badań, doboru metod, technik i narzędzi; formułowania pytań i hipotez; stosowania podstaw statystyki i analizy danych jakościowych; czytania i interpretowania raportów badawczych; analizowania materiału empirycznego i formułowania wniosków; zasad etycznych, które regulują proces badań.

Duży nacisk jest kładziony na warsztat pracy naukowej, krytyczne posługiwanie się literaturą oraz stopniowe wprowadzanie studentów w samodzielne projektowanie i realizację badań. Zajęcia prowadzą doświadczeni badacze i metodolodzy (dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba prof. APS, dr Monika Chróścicka-Wnętrzak, dr Małgorzata Łukianow, dr Małgorzata Korko, dr Małgorzata Jabłonowska) oraz doświadczeni opiekunowie seminariów licencjackich, którzy w swojej praktyce realizują badania społeczne i pedagogiczne – co zapewnia wysoki poziom profesjonalnego przygotowania.

Na studiach magisterskich kompetencje badawcze stanowią oś całego programu: są zorganizowane w *Moduł diagnostyczno-badawczy (35ECTS)*, obejmujący diagnozę środowiskową, projektowanie działania społeczno-pedagogicznego, ewaluację oraz seminaria magisterskie. W toku studiów studenci prowadzą pełny cykl badawczy w terenie, wykorzystując różne źródła danych (zastane i wytworzone), uczą się zaawansowanych metod diagnozy, analizy danych i interpretacji, projektują i realizują działanie społeczno-pedagogiczne oraz jego ewaluację, pracują w modelu badania w działaniu, który rozwija ich refleksyjność i zdolność do krytycznego myślenia, poznają zasady badań partycypacyjnych i współpracy z instytucjami.

Model ten sprawia, że student/-ka nie tylko poznaje metodologię, ale stosuje ją w praktyce, samodzielnie zbierając i analizując dane, dokumentując proces i wyciągając wnioski. Praca magisterska powstaje na solidnym fundamencie empirycznym, pod opieką badaczy prowadzących projekty terenowe i ewaluacyjne.

Cała ścieżka – od pierwszych zajęć metodologicznych po realizację badań terenowych w modelu badania w działaniu – jest spójna i zaplanowana tak, aby student: rozumiał sens badań jako narzędzia poznawania i zmieniania rzeczywistości, nabywał umiejętność krytycznego myślenia, analizy i refleksji, potrafił samodzielnie zaplanować i przeprowadzić badanie, potrafił wykorzystać wyniki badań do doskonalenia praktyki pedagogicznej.

Zespół prowadzący zajęcia jest ze sobą w stałym kontakcie, współpracuje merytorycznie i konsultuje przebieg pracy studentów – dzięki czemu rozwój kompetencji badawczych jest monitorowany, konsekwentny i jakościowy.

Ważną częścią modelu kształcenia jest również włączanie studentów w projekty badawcze prowadzone przez nauczycieli akademickich. Dzięki temu mogą konfrontować wiedzę teoretyczną z praktyką, rozwijać umiejętności metodologiczne oraz doświadczać współpracy w interdyscyplinarnych zespołach badawczych. Studenci uczestniczą w różnych etapach prac: przygotowaniu narzędzi, prowadzeniu wywiadów, analizie danych, transkrypcji materiałów oraz współtworzeniu raportów i publikacji. Działalność badawcza Zakładu Pedagogiki Społecznej stanowiła punkt wyjścia dla wielu inicjatyw o charakterze środowiskowym i diagnostycznym. Przykładem jest badanie relacji pomiędzy Akademią a jej otoczeniem społecznym, która prowadzi do lepszego zdefiniowania roli uczelni jako podmiotu zaangażowanego w rozwój społeczny. W skład zespołu wchodzić pracownicy i pracowniczki Zakładu Pedagogiki Społecznej. W ramach tego projektu pt. „Rola pedagogicznej uczelni wyższej w sieci współpracy międzyinstytucjonalnej – studium socjo-pedagogiczne” pod kierownictwem dr Marty Wiatr, studentki kierunku POWiS zostały zaproszone do współpracy w badaniu, przeszkolone metodologicznie, a następnie – już samodzielnie – realizowały powierzone im zadania badawcze. Działania te obejmowały: kontaktowanie się z instytucjami działającymi na Ochocie i umawianie spotkań, prowadzenie ankiet wśród podmiotów działających w obszarze opieki, wychowania, oświaty, kultury, zdrowia, bezpieczeństwa i zabezpieczenia

społecznego, wprowadzanie i porządkowanie danych pozyskanych w badaniu. Udział studentek w projekcie miał charakter rzeczywistego doświadczenia badawczego – pozwolił im przejść proces organizacji badań, pracy terenowej.

Kolejne dwa przedsięwzięcia o charakterze naukowym, szkoleniowym i wdrożeniowym miały charakter międzynarodowy i były współkoordynowane przez pracowniczki Zakładu Pedagogiki Społecznej prof. dr hab. Annę Odrowąż-Coates oraz dr hab. Annę Perkowską-Klejman, prof. APS.

Pierwszy projekt **Removal of barriers to social inclusion and social participation for children and young adults with intellectual and developmental disabilities** (2022) grant Erasmus+, był realizowany przez APS we współpracy z sześcioma uczelniami zagranicznymi (Stockholms Universitet, University of Hertfordshire, Universitatea din Oradea, Edinburgh Napier University, OsloMet – Storbyuniversitetet, The Queen's University of Belfast). W ramach projektu dziesięcioosobowa grupa studentek i studentów wzięła udział w interdyscyplinarnym, dwutygodniowym kursie poświęconym zagadnieniom inkluzji społecznej, zorganizowanym przez Edinburgh Napier University. Kurs był skierowany do studentów z siedmiu europejskich uczelni przygotowujących się do zawodów nauczycielskich, medycznych (w szczególności pielęgniarstwa środowiskowego), a także związanych z pracą socjalną i wspieraniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/studenci-i-wykladowcy-z-aps-w-edinburgh-napier-university/>).

Drugi projekt **End of Disaster: Undoing Crisis. Active Tutors Open to Reflective Education – EDUCATORE** (2022) grant Erasmus+ prowadzony był wspólnie z Universitatea din Oradea (Rumunia), Universiteit Gent (Belgia) oraz Sveučilište u Zagrebu (Chorwacja). Projekt miał na celu wspólną refleksję studentów i nauczycieli akademickich nad zagadnieniem dobrostanu uczestników procesu edukacji w czasie pandemii oraz opracowanie rekomendacji dotyczących tworzenia środowiska edukacyjnego, które w sposób pozytywny i trwały wpływa na samopoczucie studentów, uczniów i nauczycieli. W ramach projektu zrealizowano dwa wydarzenia z udziałem osób studiujących: (1) w czerwcu 2022 roku dwudziestoosobowa grupa studentek i studentów wzięła udział w naukowo-szkoleniowym wydarzeniu zorganizowanym w Akademii Pedagogiki Specjalnej. Program obejmował warsztaty i wykłady połączone z dyskusjami na temat wyzwań, jakie pandemia postawiła przed edukacją (więcej informacji: [link](#)); (2) dziesięcioosobowa grupa studentów uczestniczyła w wyjeździe studyjnym do Rumunii (Uniwersytet w Oradea), podczas którego odbyły się warsztaty realizowane w międzynarodowych zespołach poświęcone tematyce dobrostanu i wolontariatu, prace koncepcyjne nad analizą wyników badań prowadzonych w projekcie oraz dwudniowa konferencja naukowa **Education for Volunteering** (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/news/educatore-project-trip-to-oradea-romania/>).

Dr Krystyna Heland zapoczątkowała z kolei projekt tutoringowy realizowany wspólnie ze studentką – „Balancing Screen Time: Wonder Approach into account”, którego efektem końcowym jest przygotowywany artykuł.

Studenci angażowali się również w działania Międzynarodowych Szkół Letnich Katedry UNESCO im. Janusza Korczaka Pedagogiki Społecznej, działającej w strukturze APS i kierowanej przez prof. dr hab. Annę Odrowąż-Coates oraz konferencji koordynowanych przez dr Ewę Dąbrowę (1) **Researching discursive and linguistic barriers to social inclusion** (2024) organizowana przez Akademię wraz z licznymi partnerami, w tym Międzynarodowe Stowarzyszenie im. Janusza Korczaka i International Sociological Association (RC 25 Language & Society); w konferencji uczestniczyły osoby studiujące Agata Michałkowska i Zuzanna Chałubińska (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/media/xh0nzmwi/program-conference-isa-rc25-sep-2.pdf>). (2) **Discourses of Childhood and Social Education** (2024); w konferencji zorganizowanej w Akademii (jej części posterowej) wzięła udział grupa 23 osób studiujących (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/media/aq1goilv/discourses-programme-80-2-2.pdf>)

Studenci kierunku biorąc udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach organizowanych w ramach grantów naukowych prezentują postery, uczestniczą w dyskusjach akademickich, a także wspierają organizację wydarzeń, co wzmacnia ich doświadczenia naukowe i organizacyjne.

W ramach stażu badawczego realizowanego VII-XI 2023 przez dr Martę Wiatr w Ernst-Abbe-Hochschule Jena, pod opieką naukową prof. Anna Kasten, studenci kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna wraz z goszczącymi w Warszawie studentami z Jeny, uczestniczyli we wspólnym czterogodzinnym warsztacie prowadzonym przed dr Martę Wiatr i prof. Annę Kasten w APS w ramach konwersatorium Building Family-School Partnerships .

Inną formą angażowania studentów w aktywność naukową, społeczną i organizacyjną jest udział w kołach naukowych. W analizowanym okresie pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna pełnili lub nadal pełnią funkcję opiekunów następujących kół: „Forum Równości Płci” (opiekunka: prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates), „Koło Naukowe Podstaw Pedagogiki Paideia” (dr Sylwia Jaronowska), „Koło Naukowe Pracy Socjalnej PozyTYw” (dr Marta Mikołajczyk, dr Katarzyna Stanek, dr Katarzyna Ziomek-Michalak), a także form artystycznych działających w murach APS, takich jak Chór APS „APSurd” czy Reprezentacyjny Zespół Wokalno-Instrumentalny „Regimentum: R.Z.W.I.R.” (oba pod opieką mgr Adama Pietruszki). Studenci Pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i szkolnej mają również możliwość uczestniczenia w innych kołach naukowych funkcjonujących w Akademii Pedagogiki Specjalnej, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Co roku uczelnia organizuje wydarzenie „Skołuj się”, podczas którego studenci mogą poznać działalność poszczególnych kół, porozmawiać z ich członkami oraz wybrać organizację najlepiej odpowiadającą ich potrzebom i zainteresowaniom. Ostatnia edycja tego wydarzenia odbyła się m.in. w dniach 20–21 listopada 2024 r.

W efekcie różnych rozwiązań studenci kierunku rozwijają nie tylko umiejętności diagnostyczne i projektowe, ale również uczą się metodologii badań społecznych w działaniu, pracy zespołowej, komunikacji z instytucjami i partnerami zewnętrznymi, a także kultury raportowania i etyki badań. Realizowane aktywności tworzą spójny ekosystem, w którym kompetencje badawcze nie są jedynie elementem programu, lecz realnym doświadczeniem wpisanym w przebieg studiów.

W ten sposób działalność naukowa uczelni bezpośrednio wpływa na jakość i aktualność kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, czyniąc ze studentów aktywnych uczestników procesu poznawczego i przyszłych profesjonalistów gotowych do odpowiedzialnego działania w złożonej rzeczywistości społeczno-edukacyjnej.

Podsumowując, program kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna realizuje ideę integracji teorii z praktyką i nauki z edukacją – umożliwiając studentom bezpośredni kontakt z aktualnymi badaniami, rozwijając ich kompetencje analityczne i metodologiczne oraz przygotowując ich do odpowiedzialnej pracy w zmieniającym się środowisku społecznym.

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Z uwagi na szczególną misję Akademii odpowiedź na potrzeby otoczenia społecznego stanowi integralny element jej codziennej działalności. Działania te wpisują się w dynamicznie rozwijany na świecie nurt określany mianem społecznej odpowiedzialności uniwersytetu, który łączy refleksję nad rolą uczelni w społeczeństwie z praktycznym zaangażowaniem w jego rozwój. Wyrazem tej postawy w APS jest systematyczne doskonalenie rozwiązań organizacyjnych, w tym proces aktualizacji Strategii Akademii, w ramach którego jednym z kluczowych celów strategicznych stała się „Współpraca z otoczeniem społecznym”. Realizacja tego celu łączy różne działania, wśród których ogromne znaczenie ma koncepcyjna praca nad reorganizacją licznych ciał doradczych, skupiających

interesariuszy zewnętrznych Uczelni (m.in. Uczelniana Rada Praktyk, Rada Konsultacyjna ds. Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Uczelni, rady interesariuszy powołane do istnienia w instytutach). W ramach Instytutu Pedagogiki działał (aktualnie struktura ta jest w procesie transformacji) interdyscyplinarny zespół złożony z przedstawicieli różnych grup interesariuszy wewnętrznych – nauczycieli akademickich, doktorantów, studentów oraz pracowników administracji oraz zewnętrznych – przedstawicieli instytucji opiekuńczo-wychowawczych, edukacyjnych, pozarządowych i samorządowych.

W trwającej od 1 września 2024 r. kadencji waga współpracy z otoczeniem znalazła również symboliczny wyraz w przekształceniu funkcji Prorektora ds. Rozwoju w Prorektora ds. Rozwoju i Współpracy z Otoczeniem, którego celem jest m.in. rozwinięcie i wzmocnienie sieci współpracy z różnymi grupami partnerów społecznych.

Sieć współpracy z partnerami społecznymi Akademii posiada zarówno swój wymiar formalny, jak i nieformalny. W pierwszym przypadku trzeba podkreślić rozległość sformalizowanych kontaktów z podmiotami krajowymi: Akademia posiada obecnie umowy z podmiotami, wśród których są uczelnie, instytuty badawcze, szkoły/placówki, instytucje samorządowe, a także organizacje pozarządowe (lista podmiotów, z którymi APS posiada sformalizowane umowy o współpracy: por. Załącznik umowy_o_wspolpracy_lista_podmiotow.pdf). Ponadto, pracownicy Akademii wchodzą w skład rozmaitych gremiów publicznych. Sieć kontaktów Akademii rozciąga się także poza granice kraju, obejmując 39 uczelni i instytucji badawczych: <https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/umowy-miedzynarodowe> oraz grupę naukowców, którzy współpracują z Akademią w roli profesorów wizytujących (od roku 2019 – 11 osób: Agnieszka Balcerzak, Ciprian Simut, Iryna Androshchuk, Julien Ferencz-Kiss, Mark Bernheim, Maria Cecilia Zsogon, Marthinus Conradie, Oksana Dubinina, Sameer Babu M, Seran Demiral, Svitlana Loboda, Jolanta Jonak).

Osoby pracujące i studiujące w Akademii mają ponadto możliwość uczestniczenia w programie mobilności w europejskim Erasmus+ (<https://www.aps.edu.pl/studenci/erasmus-studenci-aps/>; <https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/erasmus-pracownicy-aps/>), którego zakres (liczba mobilności) jest stopniowo zwiększany, a strona organizacyjna (w tym promocja w środowisku studenckim) doskonała poprzez cykliczne wydarzenia i umożliwianie nieformalnych kontaktów pomiędzy polskimi i zagranicznymi studentami/studentkami (program Samorządu Studenckiego APS – “APS Buddies”).

Niezależnie od działań realizowanych na podstawie umów i porozumień, Akademia pozostaje nieformalnym partnerem wielu różnorodnych podmiotów, współtworząc środowisko sprzyjające wymianie doświadczeń oraz aktualizowaniu wiedzy o potrzebach edukacyjnych potencjalnych kandydatów na studia, jak również o oczekiwaniach pracodawców wobec absolwentów kierunków pedagogicznych. Ważną rolę mediacyjną w tym procesie odgrywają dwa podmioty ściśle związane z działalnością Akademii, choć formalnie od niej wyodrębnione – Fundacja im. Marii Grzegorzewskiej oraz Centrum Transferu Wiedzy APS (sp. z o.o.).

W działania ukierunkowane na rozwijanie współpracy z otoczeniem społecznym włączony jest również Instytut Pedagogiki, który realizuje obecnie umowy partnerskie z podmiotami, wśród których są zarówno instytucje publiczne (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/instytuty/instytut-pedagogiki/wspolpraca-instytutu-pedagogiki-z-instytucjami-publicznymi/>), instytucje naukowe (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/instytuty/instytut-pedagogiki/wspolpraca-instytutu-pedagogiki-z-instytucjami-naukowymi/>), jak i organizacje pozarządowe (więcej informacji: <https://www.aps.edu.pl/instytuty/instytut-pedagogiki/wspolpraca-instytutu-pedagogiki-z-organizacjami-pozarzadowymi/>).

Ważną rolę w doskonaleniu programu odgrywają zatem stałe formy współpracy z partnerami społecznymi i instytucjonalnymi: szkołami, poradniami, placówkami opieki instytucjonalnej i rodzinnej,

organizacjami pozarządowymi oraz samorządami lokalnymi. Część z tych instytucji uczestniczy w procesie organizowania praktyk, wspiera projekty studenckie, dzieli się informacją zwrotną na temat jakości kształcenia i potrzeb kadrowych.

Na poziomie Zakładu Pedagogiki Społecznej współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest elementem codziennej praktyki. Pracownicy Zakładu, dzięki swojej aktywności zawodowej (w szkołach, przedszkolach, poradniach, organizacjach pozarządowych) oraz społecznej (doradczej, eksperckiej i członkowskiej), tworzą i rozwijają szeroką sieć kontaktów z instytucjami i praktykami. Sieć ta znacząco się poszerzyła w wyniku realizacji projektu badawczego finansowanego ze środków statutowych: **„Rola pedagogicznej uczelni wyższej w sieci współpracy międzyinstytucjonalnej – studium socjo-pedagogiczne”**. Dziesiątki spotkań, wywiadów i rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami ochockich instytucji edukacyjnych, kulturalnych i socjalnych zaowocowały licznymi wspólnymi inicjatywami, łączącymi aktywności kierowane do mieszkańców Ochoty (dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów) z działaniami uczelni.

Doświadczenia Instytutu oraz Zakładu Pedagogiki Społecznej w zakresie współpracy z otoczeniem społecznym pozostają w ścisłym związku z procesem powstawania i rozwoju programu studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna.

Rozpoznawalność na rynku pracy

Nazwa kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna jest rozpoznawalna na rynku pracy i odpowiada na potrzeby otoczenia społeczno-ekonomicznego – odwołuje się do tradycyjnie ugruntowanego zawodu pedagoga funkcjonującego w placówkach oświatowych oraz instytucjach opiekuńczo-wychowawczych. Już na etapie projektowania programu uwzględniono analizę potrzeb tych instytucji i oczekiwań pracodawców, co pozwoliło dostosować treści kształcenia do rzeczywistych zadań zawodowych, w tym do rosnącego zapotrzebowania na specjalistów przygotowanych do pracy wychowawczej, diagnostycznej, środowiskowej i profilaktycznej.

Zgodność z wymaganiami prawnymi (otoczenie prawne)

Koncepcja kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna została opracowana w odpowiedzi na realne potrzeby współczesnego społeczeństwa i dynamicznie zmieniającego się rynku pracy. Jej głównym celem jest przygotowanie absolwentów do pełnienia ról zawodowych w środowiskach edukacyjnych, opiekuńczych, wychowawczych i pomocowych – zarówno w instytucjach oświatowych, jak i w organizacjach społecznych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz w systemie pomocy społecznej. Kierunek został uruchomiony w 2022 roku jako odpowiedź na zmieniające się uwarunkowania prawne i nowe wymagania ministerialne wobec osób pracujących w placówkach oświatowych. Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki (z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela oraz z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli) regulują szczegółowe wymagania kwalifikacyjne, jakie muszą spełniać nauczyciele. W rozporządzeniu podkreślono, że kwalifikacje nauczycielskie powinny być uzyskiwane po ukończeniu pięcioletnich studiów realizowanych w jednej, spójnej ścieżce kształcenia, co zapewnia kompleksowe przygotowanie pedagogiczne w zakresie psychologii, pedagogiki i dydaktyki oraz praktykę pedagogiczną. W kontekście kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, program kształcenia został opracowany z uwzględnieniem wymagań rozporządzenia, które nakładają obowiązek zapewnienia przygotowania pedagogicznego zgodnego z nowymi standardami. W opracowaniu programu wykorzystano kilkunastoletni dorobek i doświadczenia zdobyte w trakcie prowadzenia specjalności opiekuńczo-wychowawczej na kierunku pedagogika na poziomie studiów licencjackich i magisterskich, jednak **program został gruntownie przeprojektowany tak, aby tworzył spójną i jednolitą pięcioletnią ścieżkę kształcenia** umożliwiającą uzyskanie kwalifikacji do pracy w instytucjach systemu oświaty. Zmiana ta

nie miała wyłącznie formalnego charakteru, ale wyrażała troskę o skuteczność kształcenia przyszłych pracowników systemu oświaty.

Uzgadnianie koncepcji kierunku z przedstawicielami otoczenia społeczno-ekonomicznego

Proces opracowywania programu miał charakter konsultacyjny i partycypacyjny. W Instytucie Pedagogiki powołano Zespół ds. Programów Studiów pod przewodnictwem dr hab. Anny Perkowskiej-Klejman, prof. APS. W skład Zespołu weszli przedstawiciele kadry akademickiej – w tym kierowniczki kierunku: na poziomie licencjackim dr hab. Anna Perkowska-Klejman i na poziomie magisterskim dr Marta Wiatr – a także eksperci merytoryczni oraz interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni reprezentujący instytucje opiekuńczo-wychowawcze, edukacyjne, organizacje pozarządowe i samorząd terytorialny.

W pracy nad programem byli zaangażowani wszyscy ówcześni pracownicy Zakładu Pedagogiki Społecznej, z których większość to doświadczeni praktycy obszaru kluczowego dla kierunku (m.in. Anna Górka-Strzałkowska, Marta Kulesza, Krystyna Heland-Kurzak, Michał Kwiatkowski, Katarzyna Szostakowska, Anna Odrowąż-Coates). Ich wkład w wypracowanie fundamentów programu miał zasadnicze znaczenie.

Konsultacje nad programem prowadzono także z innymi pracownikami i pracowniczkami Instytutu Pedagogiki i innych instytutów (ten proces został opisany wcześniej w części zatytułowanej: **„Sposoby wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji”**).

W 2021 r. przeprowadzono konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi, które pozwoliły zidentyfikować najważniejsze kompetencje oczekiwane na rynku pracy. Uczestniczyli w nich przedstawiciele m.in.: Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli (Alina Karaśkiewicz), Fundacji Rubin (Aneta Szarfenberg), WCIES (Elżbieta Tołwińska-Królikowska) oraz szkół (Michał Stępień, Magdalena Madejska-Jacak, Lidia Miercka). Obecne były także władze Instytutu: Dyrektorka dr hab. Danuta Uryga, Pełnomocniczka Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dr Marlena Grzelak-Klus, Przewodnicząca Zespołu ds. Programów Studiów dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS oraz kierowniczka studiów II stopnia dr Marta Wiatr.

Wnioski z konsultacji znalazły bezpośrednie odzwierciedlenie w strukturze programu. Wprowadzono m.in. treści dotyczące: higieny pracy nauczycieli i pedagogów, edukacji w środowisku międzykulturowym, kompetencji tutorskich i diagnostycznych (obejmujących jednostkę, grupę i całe środowisko szkolne), pracy projektowej i zespołowej, współpracy z podmiotami środowiska lokalnego, rozumienia złożonych procesów społecznych oraz reagowania na sytuacje trudne i kryzysowe. Uwzględniono także kompetencje technologiczne i medialne, niezbędne w pracy pedagoga XXI wieku. Przedstawiciele praktyki edukacyjnej uczestniczący w konsultacjach podkreślali nowoczesność i elastyczność programu, a także ścisłe powiązanie treści teoretycznych z działaniami praktycznymi w rzeczywistych środowiskach pracy pedagoga. Podkreślono znaczenie komponentu diagnostycznego, edukacji międzykulturowej oraz kształtowania umiejętności budowania relacji z rodziną i społecznością lokalną.

Partnerzy społeczni Instytutu oraz Zakładu Pedagogiki Społecznej od początku uczestniczą w tworzeniu koncepcji kierunku i nadal wywierają realny wpływ na jego kształt oraz przebieg. Na kierunku część zajęć prowadzona jest przez aktywnych praktyków (Michał Stępień, Magdalena Jacak, Lidia Mirecka, Tomasz Szczepański i in.), którzy stanowią istotny element systemu doskonalenia programu i podnoszenia jakości kształcenia. Współpracują oni z uczelnią jako partnerzy w realizacji praktyk zawodowych, konsultacji projektów badawczych, a jednocześnie przyczyniają się do rozwijania społecznej wrażliwości i rozumienia wyzwań współczesnej praktyki przez studentów. Założenia i zamierzenia tego projektu badawczego również były konsultowane jesienią 2022 r. z Radą

Interesariuszy powołaną w 2022 roku przy Instytucie Pedagogiki. Projekt ten przyczynił się do istotnego poszerzenia i wzmocnienia sieci kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym, szczególnie z instytucjami i placówkami działającymi na terenie warszawskiej Ochoty. Przykłady wspólnych wydarzeń, które stanowią przejaw gęstej sieci i mocnych kontaktów łączących kadrę kierunku z otoczeniem społeczno-ekonomicznym to:

Projekty realizowane w latach 2023-2025

1. **Wystawa „Picasso w kolorze i czasoprzestrzeni”** – prezentacja prac podopiecznych Warsztatu Terapii Zajęciowej Orzycka Warszawskiego Oddziału Krajowego Towarzystwa Autyzmu; hol przy Audytorium im. Janusza Korczaka (2023);
2. **Nawiązanie współpracy między APS a Młodzieżowym Domem Kultury „Ochota” w Warszawie** – podpisanie umowy o współpracy;
3. **Warsztaty integracyjne studentów APS z podopiecznymi MDK „Ochota”** pod opieką dr Marty Kuleszy (2023);
4. **Udział Zakładu Pedagogiki Społecznej w projekcie edukacji kulturalnej „Obmyślam świat”** organizowanym przez MDK „Ochota” z okazji Roku Wisławy Szymborskiej – współtworzenie działań popularyzujących kulturę i twórczość (2023/2024);
5. **Wykłady eksperckie oraz wywiady w ramach Warszawskiego Tygodnia Zdrowia Psychicznego** – udział pracowników Zakładu Pedagogiki Społecznej w wydarzeniach dotyczących dobrostanu psychicznego młodzieży (2025).
6. **Projekt edukacji kulturalnej „Włącz Dramat”** – interdyscyplinarne przedsięwzięcie realizowane w Ognisku Pracy Pozaszkolnej na Ochocie, adresowane do młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Projekt przybliży współczesną dramaturgię i jej aktualną problematykę. Jest kontynuacją wcześniejszych inicjatyw: „Włącz Poezję” i „Włącz Tradycję”;
7. **Projekt edukacyjny „Włącz Dobrostan – kierunek SZCZĘŚCIE”** – realizowany we współpracy z instytucjami Ochoty (OPP, LXIX LO, OPS, Ośrodkiem Kultury OKO, Szansą). Studenci i pracownicy APS prowadzili warsztaty „Poznając siebie od(N)owa” dla pięciu szkół ponadpodstawowych, koncentrując się na budowaniu samoświadomości, przełamywaniu barier emocjonalnych i rozwijaniu dobrych nawyków;
8. **Projekt edukacyjny dla dzieci w wieku 0–3 lata; Żłobek nr 8 (ul. Skarżyńskiego 8) i filia przy ul. Białobrzeskiej** – od początku istnienia kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna studenci w ramach przedmiotu „Opieka nad małym dzieckiem 2” prowadzą czterotygodniowe zajęcia edukacyjne dla dzieci żłobkowych, oparte na aktualnych metodach wspierania wczesnego rozwoju.

Rola studentów i pracowników uczelni w konstruowaniu programu

Studenci Instytutu Pedagogiki zostali włączeni w proces opracowywania programu studiów jako kluczowa grupa interesariuszy wewnętrznych. Ich perspektywa – oparta na doświadczeniach zdobywanych zarówno w toku zajęć, jak i podczas praktyk zawodowych – stanowiła istotne źródło informacji o aktualnych potrzebach edukacyjnych oraz wyzwaniach związanych z przygotowaniem do pracy w zawodach pedagogicznych.

Partycypacja studentów w procesie tworzenia programu odbywała się poprzez nieformalne konsultacje wewnętrzne organizowane w Instytucie, najczęściej w ramach zajęć z różnymi grupami studenckimi. Podczas tych spotkań rozpoznawano ich potrzeby oraz ewaluowano doświadczenia

zdobywane w ramach specjalności Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza (wcześniejszy program studiów). Jednym z kluczowych wniosków z tych diagnoz była wyraźna potrzeba uporządkowania treści kształcenia tak, aby nie powiełały się między przedmiotami. W oparciu o te informacje zadbane, by struktura programu miała charakter narastający i kumulatywny – tak, aby kolejne moduły rozwijały i pogłębiały treści poznane w poprzednich semestrach.

Studenci sygnalizowali również potrzebę zwiększenia liczby zajęć dotyczących interwencji w sytuacjach kryzysowych, zajęć tutoringowych oraz zajęć o charakterze praktycznym (co istotne, studenci nie zgłaszali potrzeby rozbudowy treści metodologicznych ani zajęć rozwijających kompetencje badawcze, co sugeruje, że w ich perspektywie nie stanowią one priorytetu zawodowego.)

Udział studentów w procesie współtworzenia programu potwierdził, że ich doświadczenia i oczekiwania stanowią nieodzowny element doskonalenia jakości kształcenia, a zebrane informacje pozwoliły dopracować strukturę przedmiotów oraz metody pracy dydaktycznej. W trakcie realizacji programu studenci na bieżąco zgłaszają swoje potrzeby, wątpliwości i sugestie dotyczące jego struktury – podczas tutoringów, konsultacji oraz w relacjach z opiekunami roku. Zespół kierunku systematycznie gromadzi te głosy i wykorzystuje je do kalibrowania działań oraz planowania dalszych modyfikacji programu.

Podsumowując koncepcja kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna została ukształtowana w ścisłej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, którego potrzeby, oczekiwania i doświadczenia stworzyły solidny fundament programu. Partnerzy społeczni, praktycy, instytucje lokalne, organizacje pozarządowe oraz pracownicy APS i studenci współtworzyli proces projektowania kierunku, nadając mu wymiar praktyczny, aktualny i zakorzeniony w realiach współczesnej pracy pedagogicznej. Dzięki temu program nie tylko odpowiada na zmieniające się wyzwania środowisk opiekuńczych i edukacyjnych, lecz także wzmacnia kompetencje przyszłych pedagogów w obszarach kluczowych dla jakości ich pracy: diagnozie, współpracy, relacjach, działaniach środowiskowych i interwencji. W rezultacie powstał kierunek, który łączy rzetelny fundament akademicki z żywą, dynamiczną siecią współpracy – a jego rozwój pozostaje procesem otwartym, osadzonym w dialogu z praktyką i potrzebami społeczności, którym ma służyć.

1.4 Sylwetka absolwentki/absolwenta i przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Absolwent/ka I stopnia studiów jest przygotowany/na do szeroko rozumianej pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem i rodziną w szkole i w środowisku pozaszkolnym. Kierunek jest kierunkiem nauczycielskim – przygotowuje do pracy w charakterze pedagoga szkolnego, wychowawcy w placówkach oświatowych (np. świetlice szkolnej, internacie), przy czym – zgodnie z obowiązującymi standardami kształcenia nauczycieli – pełne kwalifikacje do pracy w szkole uzyskuje się po ukończeniu studiów II stopnia w jednolitej ścieżce kształcenia. Stosownie do wymagań *Standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* w programie studiów uwzględnione zostały przedmioty z zakresu przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, podstaw dydaktyki i emisji głosu, merytorycznego i metodycznego przygotowania do realizacji zadań i zajęć prowadzonych przez nauczyciela.

Absolwent/ka ma wiedzę na temat zadań opiekuńczych, wychowawczych i profilaktycznych szkoły oraz środowiska pozaszkolnego. Jest gotów/owa do współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu działania na rzecz interesu publicznego, w tym osób wymagających opieki, pomocy i szczególnej troski. Studia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna realizują pedagogiczne idee Marii Grzegorzewskiej, Janusza Korczaka w poszanowaniu godności oraz praw dzieci, dlatego też przygotowują studenta do interpretacji zjawisk związanych z życiem rodzinnym pozwalających mu proponować rozwiązania aktualnych problemów społecznych. Po ukończeniu studiów absolwent/ka posiada wiedzę o strukturze różnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych oraz alternatywnych form edukacji. Dzięki tak szeroko posiadanej wiedzy

będzie mógł/a podjąć działania pomocowe, wspierające i interwencyjne z jednostkami i grupami społecznymi doświadczającymi wykluczenia i marginalizacji: dzieci z różnych kultur, dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych, doświadczających zaniedbań opiekuńczych, przemocy, mających zaburzenia psychiczne, dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Absolwent/ka studiów dysponuje podstawową wiedzą ogólnopedagogiczną, psychologiczną i socjologiczną, pozwalającą mu/jej zrozumieć istotę i specyfikę wychowania i opieki skoncentrowanej na dziecku, realizowanej w służbie dziecku i rodzinie. W związku z tym posiada podstawową wiedzę na temat kontekstu procesów edukacyjnych, stanowiących przedmiot pedagogiki. Ma wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rodzajów więzi społecznych i rządzących nimi prawidłowości, struktur społecznych i instytucji życia społecznego oraz kulturowych uwarunkowań procesów edukacyjnych. Ma podstawową wiedzę na temat wychowania i kształcenia, ich podstaw filozoficznych, społeczno-kulturowych, historycznych, biologicznych i psychologicznych. Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji rozwoju poznawczego, biologicznego, emocjonalnego i społecznego wychowanka. Posiada wiedzę i umiejętności do prowadzenia badań w pedagogice i będzie świadomy/a ich etycznego wymiaru. Absolwent/ka kierunku potrafi podjąć działania ukierunkowane na rozwijanie umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych wychowanków, a także ukierunkowanych na samorozwój, korzystając w tym procesie ze strategii edukacyjnej, jaką jest tutoring. Absolwent/ka po ukończeniu studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna potrafi podejmować skuteczną współpracę w procesie opiekuńczo-wychowawczym z rodzicami lub opiekunami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym w szkołach i instytucjach opiekuńczo-socjalnych. Jest refleksyjnym praktykiem.

Absolwent/ka kierunku jest przygotowany/a do pracy opiekuńczo-wychowawczej w środowisku. Posiada przygotowanie do pracy w placówkach wsparcia dziennego oraz wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny. Może być zatrudniony/a w placówkach pomocy społecznej np. jako asystent/ka rodziny. Może być organizatorem/ką rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej; pracować w interwencyjnych ośrodkach przedadopcyjnych lub w ośrodkach adopcyjnych, pracować w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zajmujących się opieką całkowitą. Absolwent/ka może zostać zatrudniony/a w placówkach prowadzonych przez jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe lub instytucje organizujące opiekę nad dzieckiem do lat 3.

Ukończenie studiów na kierunku daje absolwentowi/ce kwalifikacje niezbędne do podjęcia zatrudnienia jako:

- pedagog szkolny 235912;*
- wychowawca w placówkach oświatowych (np. wychowawca świetlicy szkolnej, wychowawca internatu)*, wychowawca w placówkach wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej 235914;
- asystent rodziny 341207;
- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej 263508;
- prowadzący rodzinny dom dziecka 531106;
- pozostali pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej 341290;
- wychowawca małego dziecka 234202;
- opiekun w żłobku/klubie dziecięcym 531107;
- pozostali specjaliści do spraw wychowania małego dziecka 234290.

* zgodnie ze *Standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* pełne przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela następuje po ukończeniu studiów pierwszego i drugiego stopnia

Absolwent/ka studiów I stopnia może kontynuować kształcenie również na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna na II stopniu.

Absolwent/ka II stopnia studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna przygotowany/a jest do szeroko rozumianej pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem i rodziną

w szkole i w środowisku pozaszkolnym. Oznacza to, że posiada on/a pogłębioną wiedzę w zakresie pedagogiki (ze szczególnym ukierunkowaniem na działalność opiekuńczą, wychowawczą, pomocową) oraz dyscyplin naukowych tworzących istotne dla niej odniesienia teoretyczne.

Wiedza na temat fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji (w tym dylematów etycznych), osadzona w kontekście wyzwań i zadań dla edukacji, wychowania, opieki i pomocy; wraz z holistyczną wizją człowieka (istoty bio-socjo-kulturowej), umożliwiają absolwentom/kom prowadzenie pogłębionych dociekań istoty (podłoża, dynamiki, kierunku, konsekwencji) obserwowanych procesów lub zjawisk, a także lepszego rozumienia własnych działań.

Absolwent/ka potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki, pedagogiki społecznej i opiekuńczej oraz dyscyplin z nią powiązanych w celu rozpoznawania, opisu, interpretacji i analizy złożonych zjawisk edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych oraz do planowania adekwatnych działań praktycznych. Potrafi w tym celu wyszukiwać i przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury przy użyciu różnych źródeł oraz technik, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Jest przygotowany/a do prowadzenia badań naukowych i przedstawiania ich w postaci raportu. Potrafi właściwie prezentować własne stanowiska, popierając je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych.

Znajomość systemów wsparcia dziecka i rodziny (w tym systemu oświaty i systemu wsparcia rodziny), ich prawnego i historycznego podłoża oraz strukturalnej złożoności wraz z umiejętnością pracy w zespole umożliwiają absolwentowi/ce tego kierunku inicjowanie i/lub rozwijanie partnerstw międzyinstytucjonalnych zapewniających odpowiednie wsparcie dziecku i rodzinie, zarówno w szkole, jak i w środowisku zamieszkania.

Absolwent/ka kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna potrafi pracować z jednostką i grupą oraz z osobami w różnym wieku. Zna warsztat pracy pedagoga i wychowawcy, także podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form indywidualnej przedsiębiorczości w edukacji i działalności opiekuńczo-wychowawczej.

Dzięki nabytej umiejętności projektowania własnych działań w obszarze pracy opiekuńczej, wychowawczej i pomocowej, realizacji tych działań i ich ewaluowania, rozwija refleksyjność i umiejętność monitorowania stanu własnej wiedzy i kompetencji. Na tej podstawie planuje własne uczenie się i rozwój w obszarze nauk społecznych. Potrafi także wspierać innych w samodzielnym zdobywaniu wiedzy, a także inspirować ich do działań na rzecz uczenia się przez całe życie.

Absolwent/ka kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna w trakcie studiów zdobywa i rozwija zaawansowane kompetencje społeczne. Docenia znaczenie nauk pedagogicznych dla rozwoju jednostki i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga, a w sytuacjach problemowych poszukuje wiedzy eksperckiej. Odnacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, czuje się odpowiedzialny wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku i pośrednio modeluje to podejście wśród innych.

Odnacza się rozwagą i dojrzałością w rozumieniu roli pedagoga oraz gotowością do rozwijania dorobku zawodu i podtrzymywania jego etosu, będąc przekonanym o konieczności i doniosłości zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej.

Jest wrażliwy/a na problemy społeczne i edukacyjne, gotowy/a do komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz interesu publicznego, w tym osób.

Ukończenie studiów daje absolwentowi/ce kompetencje i kwalifikacje niezbędne do podjęcia zatrudnienia jako:

- pedagog szkolny 235912;
- wychowawca w placówkach oświatowych (np. wychowawca świetlicy szkolnej, wychowawca internatu);
- wychowawca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego oraz instytucjach pieczy zastępczej 235914;
- wychowawca małego dziecka 234202;
- opiekun w żłobku / klubie dziecięcym 531107;
- pozostali specjaliści do spraw wychowania małego dziecka 234290;
- asystent rodziny 341207;
- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej 263508;
- prowadzący rodzinny dom dziecka 531106;
- animator czasu wolnego młodzieży (pracownik młodzieżowy) 17500;
- pozostali pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej 34129.

Akademia, zgodnie ze swoją misją, traktuje odpowiedzialność społeczną jako integralny element swojej działalności dydaktycznej i naukowej. Kierunek Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna jest tego wyrazem – stanowi odpowiedź na rzeczywiste potrzeby dzieci, młodzieży, rodzin i społeczności, ale też otwiera przestrzeń do refleksji, działania i współtworzenia inkluzyjnego systemu wsparcia społecznego. Konsekwentna współpraca z otoczeniem pozwala na ciągłą aktualizację programu w oparciu o dane empiryczne i rzeczywiste doświadczenia instytucji partnerskich.

1.5 Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe i międzynarodowe

Koncepcja kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna została opracowana jako spójna, dwustopniowa ścieżka edukacyjna, odpowiadająca na realne potrzeby społeczne i edukacyjne, jak również na wymogi formalne związane z przygotowaniem do zawodu nauczyciela. Unikatowy charakter programu polega m.in. na tym, że w formule bolońskiej 3+2 umożliwia on zdobycie pełnych kwalifikacji do pracy w instytucjach oświatowych – co w przypadku studiów ogólnoakademickich nie jest rozwiązaniem powszechnym. Już po pierwszym stopniu student/ka uzyskuje kwalifikacje umożliwiające pracę w środowisku lokalnym, instytucjach opiekuńczych, wychowawczych i animacyjnych, natomiast ukończenie drugiego stopnia zapewnia tzw. pełne uprawnienia nauczycielskie zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Program został zaprojektowany w oparciu o strukturę modułową, która wspiera logiczną i progresywną konstrukcję ścieżki edukacyjnej. Treści przedmiotów układają się w sekwencję umożliwiającą stopniowe pogłębianie wiedzy i rozwój kompetencji – od podstawowych zagadnień teoretycznych po złożone działania diagnostyczne, interwencyjne i badawcze. Dzięki temu możliwa jest zarówno indywidualizacja procesu kształcenia, jak i zachowanie wysokiej jakości programowej.

Wyróżnikiem kierunku jest również to, że studia drugiego stopnia prowadzone są w profilu *badanie w działaniu* – co stanowi powrót do klasycznego modelu edukacji społeczno-oświatowej zaproponowanego przez Helenę Radlińską. Ten profil kształcenia inspirowany jest również doświadczeniami wyniesionymi z uczestnictwa w programie mobilności Erasmus+ na Sorbonne University, gdzie studenci pedagogiki społecznej kształcą się w takim modelu. Opiera się on na ścisłym powiązaniu aktywności akademickiej i działania w środowisku. Kluczowym założeniem jest projektowanie i realizowanie działań edukacyjnych w terenie, które stają się zarazem przestrzenią do prowadzenia badań i refleksji naukowej. Takie podejście nie tylko rozwija kompetencje praktyczne i badawcze studentów, ale także buduje ich tożsamość zawodową w oparciu o świadome

zaangażowanie społeczne. Koncepcja ta czerpie także z doświadczeń i inspiracji Katedry Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego, którego zespół pedagogów społecznych opisał w jednej z publikacji realizowany w tym ośrodku model studiów łączących teorię, praktykę i refleksję badawczą w duchu pedagogiki zaangażowanej społecznie¹.

Wyróżniające cechy koncepcji kształcenia:

1. **Zintegrowana ścieżka kwalifikacyjna w formule 3+2** – umożliwia uzyskanie pełnych uprawnień nauczycielskich w ramach dwustopniowego kształcenia ogólnoakademickiego, przy jednoczesnym przygotowaniu do pracy w środowisku społecznym już po pierwszym stopniu;
2. **Podmiotowe podejście do rozwoju** – kształcenie na kierunku koncentruje się na wspieraniu osób, grup i społeczności w osiąganiu ich celów rozwojowych, z poszanowaniem ich podmiotowości oraz różnorodności. Proces dydaktyczny ukierunkowany jest na rozwijanie kompetencji społecznych, takich jak wrażliwość na potrzeby innych, umiejętność wykorzystywania wiedzy naukowej w praktyce oraz etyczne podejście do działań zawodowych. Realizowany program odzwierciedla etos edukacji, która upodmiotawia i wspiera indywidualny rozwój, uwzględniając zróżnicowane potrzeby, potencjały oraz uwarunkowania biopsychiczne, psychologiczne i kulturowe;
3. **Rozwój krytycznych, refleksyjnych postaw i kompetencji badawczych** – kształcenie promuje krytyczne myślenie oraz kompetencje badawcze, umożliwiając studentom kompleksowe rozumienie zjawisk społecznych oraz umiejętność analizy i interpretacji zmieniającej się rzeczywistości. Program promuje umiejętność refleksji nad własnym działaniem oraz krytyczną analizę sytuacji, co wpływa na rozwój profesjonalnej samoświadomości. Studenci są zachęceni do angażowania się w poszukiwanie rozwiązań oraz do generowania kreatywnych pomysłów w obliczu wyzwań, co rozwija ich zdolności twórcze. Podejście to jest **wzmocnione przede wszystkim poprzez profil „badanie w działaniu” na II stopniu** – umożliwiając osobom studiującym realizację działań społeczno-oświatowych jako podstawy do analizy i refleksji naukowej; jest to rzadkie i innowacyjne rozwiązanie w polskim systemie szkolnictwa wyższego;
4. **Logiczna progresja treści dzięki strukturze modułowej** – program kształcenia oparty na strukturze modułowej zapewnia sekwencyjne i spójne budowanie wiedzy oraz kompetencji, umożliwiając studentom systematyczny rozwój i pełne przygotowanie do kolejnych etapów edukacji oraz pracy zawodowej. Zastosowany układ treści podkreśla interdyscyplinarne podejście do wiedzy o człowieku i jego rozwoju, czerpiące z dorobku nauk społecznych i humanistycznych, co gwarantuje studentom solidne podstawy teoretyczne oraz praktyczne umiejętności w zakresie diagnozowania potrzeb i projektowania skutecznych strategii edukacyjnych;
5. **Silne powiązanie z otoczeniem społecznym i zawodowym** – współpraca z instytucjami opieki, edukacji i animacji społecznej stanowi integralny element procesu kształcenia, pozwalając na bieżąco reagować na zmieniające się potrzeby społeczne i edukacyjne;
6. **Inspiracje międzynarodowe i krajowe** – program korzysta z rozwiązań wprowadzonych w efekcie współpracy z uczelniami zagranicznymi (np. Sorbonne University, Penn State, Uniwersytet Oradea, University of Edinburgh, Oslo Metropolitan University), a także

¹ Telka L., *Badanie-działanie-kształcenie w toku interwencji w placówce* [w:] *Pedagogika społeczna. Wstępy i kontynuacje*, E. Marynowicz-Hetka, E. Skoczylas-Namińska (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015.

z doświadczeń wypracowanych przez polskie ośrodki akademickie, w szczególności w zakresie tutoring i pedagogiki zaangażowanej.

Dzięki tym elementom program kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna nie tylko spełnia wszystkie wymogi formalne i jakościowe, ale stanowi również odpowiedź na realne potrzeby społeczne – zarówno w wymiarze lokalnym, jak i globalnym – przygotowując przyszłych pedagogów do pełnienia roli odpowiedzialnych, twórczych i zaangażowanych specjalistów.

Wzorce krajowe i międzynarodowe

W konstrukcji programu wykorzystano zatem inspiracje płynące z analiz programów studiów z zakresu pedagogiki opiekuńczej, edukacji społecznej i pracy socjalnej prowadzonych na renomowanych uczelniach w Polsce i za granicą. Szczególną rolę odegrała współpraca z Sorbonne University Paris Nord w zakresie planowania ścieżki badań w działaniu oraz doświadczenia Uniwersytetu Łódzkiego. Program kształcenia integruje najlepsze krajowe i międzynarodowe praktyki w zakresie przygotowania pedagogów, uwzględniając aktualne wyzwania społeczne – migracje, zmiany demograficzne, kryzys zdrowia psychicznego, potrzeby integracji i włączenia społecznego – a także priorytety europejskich polityk edukacyjnych i społecznych (w tym agendę ONZ i zasady ESG).

Dzięki tej integracji program Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna oferuje nowoczesną, kompleksową i spójną ścieżkę kształcenia, będąc zarazem odpowiedzią na lokalne potrzeby społeczne i wymogi regulacyjne, jak i na trendy międzynarodowe w zakresie edukacji i pedagogiki.

W procesie opracowywania programu kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna przeprowadzono szczegółową analizę oferty dydaktycznej wiodących ośrodków akademickich w Polsce, prowadzących kształcenie w obszarze pedagogiki opiekuńczej, edukacji społecznej i pracy socjalnej. Analiza ta obejmowała zarówno treści programowe, jak i struktury organizacyjne oraz powiązania z praktyką zawodową. Zespół projektowy konsultował założenia programu z przedstawicielami kadr akademickich z innych uczelni, co pozwoliło na identyfikację dobrych praktyk, a także dostosowanie proponowanego modelu kształcenia do aktualnych trendów rozwojowych w pedagogice i edukacji. Efektem tych działań jest program zakorzeniony w krajowych tradycjach akademickich, a zarazem otwarty na rozwiązania wypracowane w środowisku międzynarodowym.

1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Efekty kierunkowe na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna zostały zaprojektowane w pełnej zgodzie z koncepcją kształcenia, profilem ogólnoakademickim oraz poziomami Polskiej Ramy Kwalifikacji: poziomem 6. dla studiów pierwszego stopnia i poziomem 7. dla studiów drugiego stopnia. Zgodność efektów z charakterystyką dyscypliny pedagogika – zarówno w jej wymiarze teoretycznym, jak i aplikacyjnym – znajduje odzwierciedlenie w ich zapisach, które są zrozumiałe, możliwe do osiągnięcia i dają podstawę do tworzenia spójnego systemu ich weryfikacji. Efekty te odnoszą się zarówno do wiedzy, jak i do umiejętności oraz kompetencji społecznych, stanowiąc fundament dla rozwoju profesjonalnej tożsamości absolwenta/ki i przygotowując go/ją do odpowiedzialnego działania w złożonym środowisku edukacyjnym i społecznym.

Spis wszystkich efektów kształcenia zawierający symbole efektów, treści, odwołania do PRK i odwołania do standardu znajdują się w programach studiów – I stopień, Program s. 9 -19; II stopień, Program s. 9 -14.

PIERWSZY STOPIEŃ POWIS

Wiedza

W zakresie wiedzy absolwent/ka kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna na pierwszym stopniu posiada spójną i wieloaspektową wiedzę pedagogiczną oraz zna zagadnienia z zakresu socjologii, psychologii rozwojowej, polityki społecznej oraz organizacji systemów wsparcia i opieki. Pedagogiczna wiedza obejmuje zarówno fundamenty teoretyczne, jak i praktyczne uwarunkowania pracy opiekuńczo-wychowawczej i szkolnej. Posiada podstawową wiedzę o miejscu pedagogiki w systemie nauk, jej powiązaniach z innymi dyscyplinami oraz subdyscyplinami i ich problematyce. Zna terminologię pedagogiczną, terminologię pedagogiki opiekuńczej oraz podstawowe pojęcia z nauk społecznych i humanistycznych istotnych dla praktyki wychowawczej, w tym z etyki, filozofii i prawa. Dysponuje uporządkowaną wiedzą o opiece, wychowaniu i kształceniu, zna podstawowe teorie dotyczące tych procesów oraz rozumie ich historyczne, kulturowe i współczesne uwarunkowania. Zna również koncepcje człowieka wywodzące się z filozofii, psychologii i socjologii, które stanowią podstawy działalności pedagogicznej. Rozumie współczesne problemy społeczne i dylematy cywilizacyjne oraz potrafi odnieść je do praktyki pedagogicznej. Posiada wiedzę o strukturach społecznych i różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice oraz procesach w nich zachodzących. Zna strukturę i funkcje instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych, a także alternatywnych form edukacji. Posiada wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w pedagogice oraz o procesach komunikowania i ich zakłóceniach. Dysponuje podstawową wiedzą dotyczącą pomocy przedmedycznej oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Zna zasady, normy etyczne i dobre praktyki obowiązujące w działalności opiekuńczo-wychowawczej oraz podstawowe przepisy dotyczące własności intelektualnej i prawa autorskiego, wraz z ich znaczeniem dla odpowiedzialności zawodowej. Rozumie podstawowe zasady przedsiębiorczości. Posiada wiedzę dotyczącą podstaw merytorycznych działalności pedagogicznej, w tym podstaw programowych, celów kształcenia, treści nauczania, norm i procedur. Zna system oświaty i jego podstawy prawne. Zna metodykę wykonywania zadań opiekuńczo-wychowawczych, metody opieki, wychowania i kształcenia oraz zasady doboru efektywnych środków metodycznych. Posiada wiedzę o rozwoju biologicznym, emocjonalnym, poznawczym i społecznym człowieka oraz o prawidłowościach tych procesów. Zna i rozumie zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów, zadania szkoły wynikające z konieczności dostosowania procesu kształcenia i wychowania oraz zasady edukacji włączającej i realizacji inkluzji. Zna sposoby projektowania i prowadzenia diagnozy w praktyce pedagogicznej, w tym w pracy opiekuńczo-wychowawczej. Dysponuje wiedzą dotyczącą praw dziecka i praw osób z niepełnosprawnościami. Zna podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, a także podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi. Zna i rozumie koncepcje i treści nauczania, typowe trudności uczniów oraz priorytety wychowania. Posiada wiedzę o rolach i zadaniach nauczyciela, pedagoga i wychowawcy, a także o autorefleksji i samorozwoju jako elementach profesjonalnej praktyki. Zna zadania, funkcje, organizację pracy oraz dokumentację działalności opiekuńczo-wychowawczej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty. Posiada również wiedzę o placówkach opiekuńczo-socjalnych, opiece nad dzieckiem w rodzinie, pieczy zastępczej oraz instytucjach wspierających rodziny.

Rozumie funkcjonowanie środowisk wychowawczych, struktur społecznych oraz instytucji edukacyjnych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych. Zna podstawy systemu oświaty, jego regulacje prawne oraz dokumentację i procedury obowiązujące w działalności opiekuńczo-wychowawczej. Posiada wiedzę dotyczącą metodyki pracy pedagoga, w tym metod opieki, wychowania i kształcenia oraz doboru efektywnych środków metodycznych.

Absolwent/ka ma również uszczegółowioną wiedzę na temat rozwoju człowieka, potrzeb edukacyjnych uczniów, w tym specjalnych potrzeb edukacyjnych, oraz zasad edukacji włączającej. Zna sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych, koncepcje i treści nauczania, typowe trudności

uczniów oraz priorytety wychowania. Dysponuje wiedzą dotyczącą praw dziecka, praw osób z niepełnosprawnościami, zasad etycznych i norm obowiązujących w pracy pedagoga, a także przepisów dotyczących własności intelektualnej.

Ponadto rozumie procesy komunikowania, podstawy pomocy przedmedycznej, funkcjonowanie aparatu mowy, wzroku i równowagi oraz zasady przedsiębiorczości. Posiada również wiedzę o placówkach opiekuńczo-socjalnych, pieczy zastępczej i instytucjach wspierających rodziny. Jest przygotowany do analizowania współczesnych problemów społecznych i odniesienia ich do praktyki pedagogicznej oraz do podejmowania autorefleksji i samorozwoju w roli pedagoga.

Podsumowując, absolwent/ka kierunku posiada kompleksową i uporządkowaną wiedzę pedagogiczną, obejmującą zarówno fundamenty teoretyczne, jak i praktyczne uwarunkowania działalności opiekuńczo-wychowawczej i szkolnej. Zna miejsce pedagogiki w systemie nauk, jej subdyscypliny oraz podstawową terminologię pedagogiczną, psychologiczną, społeczną i humanistyczną. Posiada wiedzę o procesach opieki, wychowania i kształcenia, ich teoretycznych podstawach oraz historycznych, kulturowych i współczesnych uwarunkowaniach. Wiedza ta ma charakter **zintegrowany**, umożliwia łączenie perspektywy teoretycznej z refleksją praktyczną oraz stanowi solidną podstawę do podejmowania działań wychowawczych, opiekuńczych, profilaktycznych i edukacyjnych. Absolwent/ka jest przygotowany do świadomego i odpowiedzialnego działania w środowisku szkolnym i pozaszkolnym, rozumiejąc złożoność procesów, które kształtują rozwój dziecka i jakość życia szkolnej społeczności.

Umiejętności

W zakresie umiejętności, absolwent/ka kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna na pierwszym stopniu posiada rozbudowane umiejętności diagnozowania, analizowania i interpretowania sytuacji wychowawczych, co znajduje odzwierciedlenie w efektach. Potrafi prowadzić obserwację pedagogiczną, rozpoznawać problemy oraz interpretować zachowania i potrzeby dzieci i młodzieży w odniesieniu do ich rozwoju biologicznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego, a także uwarunkowań środowiskowych. Dzięki temu jest zdolny/a do trafnego identyfikowania trudności oraz formułowania wniosków przydatnych w pracy opiekuńczej i wychowawczej. Umie analizować sytuacje rodzinne, szkolne i środowiskowe pod kątem występujących problemów społecznych i wychowawczych, a także wskazywać możliwości wsparcia dostępne w instytucjach i organizacjach.

W obszarze działań środowiskowych i instytucjonalnych absolwent potrafi planować i realizować działania wspierające rozwój dziecka i rodziny oraz diagnozować potrzeby środowiska lokalnego. Umie stosować adekwatne metody pracy opiekuńczej i wychowawczej, organizować warunki sprzyjające rozwojowi dzieci i młodzieży oraz prowadzić zajęcia o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i integracyjnym. Jest zdolny/a do wykorzystywania wiedzy o funkcjonowaniu instytucji wsparcia oraz kierowania uczniami i ich rodzinami do odpowiednich form pomocy. Ważnym elementem jego/jej przygotowania jest także planowanie i prowadzenie działań wychowawczych oraz analizowanie ich skuteczności, co odzwierciedlają efekty.

Absolwent/ka posiada również rozwinięte kompetencje komunikacyjne, potwierdzone przez efekty. Potrafi posługiwać się językiem specjalistycznym, jasno formułować opinie, prowadzić rozmowy zróżnicowane pod względem celu i odbiorcy, a także uczestniczyć w debacie i prezentować stanowisko oparte na danych oraz wiedzy pedagogicznej. Umie komunikować się zarówno z dziećmi, młodzieżą, rodzicami, jak i przedstawicielami instytucji, wykorzystując różne środki przekazu, w tym technologie informacyjno-komunikacyjne. Rozwija również kompetencje językowe, osiągając poziom biegłości obcego języka określony w efekcie.

Kolejny obszar rozwiniętych umiejętności dotyczy organizacji pracy własnej i zespołowej. Absolwent/ka potrafi efektywnie pracować w zespole, pełnić różne role, inicjować współpracę oraz realizować zadania wymagające koordynacji działań. Jest przygotowany/a do uczenia się przez całe życie, potrafi samodzielnie pozyskiwać wiedzę z różnorodnych źródeł, krytycznie je analizować i stosować w praktyce pedagogicznej.

Ważną część umiejętności praktycznych stanowią kompetencje specyficzne dla środowiska szkolnego i opiekuńczego. Absolwent/ka potrafi posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu, co ma znaczenie dla pracy wychowawczej i komunikacji z grupą. Umie udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej, przygotowywać i prowadzić zajęcia o charakterze edukacyjnym, wychowawczym lub profilaktycznym, a także projektować i realizować serię zajęć adekwatnych do potrzeb grupy i środowiska szkolnego.

Podsumowując w zakresie umiejętności studenci pierwszego stopnia są przygotowywani do planowania, realizowania i ewaluacji działań opiekuńczo-wychowawczych w zróżnicowanych środowiskach – zarówno w placówkach systemu edukacji, jak i w instytucjach pomocowych, organizacjach pozarządowych czy w pracy środowiskowej. Nabywają kompetencje w zakresie prowadzenia diagnozy pedagogicznej, projektowania indywidualnych i grupowych form wsparcia, pracy zespołowej i międzysektorowej. Istotnym elementem kształcenia jest rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i mediacyjnych, wykorzystania technologii informacyjnych (ICT) w pracy pedagogicznej oraz prowadzenia działań animacyjnych i edukacyjnych w środowisku lokalnym. Umiejętności te przygotowują absolwentów do pracy zarówno w obszarze edukacji formalnej (np. w szkołach), jak i w przestrzeni działań wychowawczych i wspierających dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe w kryzysie lub w sytuacjach wymagających wsparcia środowiskowego.

Kompetencje społeczne

W obszarze kompetencji społecznych absolwent/ka kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna na I stopniu, prezentuje dojrzałą i refleksyjną postawę wobec własnego rozwoju zawodowego oraz pełnionych funkcji pedagogicznych. Jest świadomy/a konieczności ciągłego doskonalenia się, potrafi krytycznie oceniać własne umiejętności i wiedzę, a także podejmować działania służące ich rozwijaniu. Traktuje edukację i pracę pedagogiczną jako proces wymagający odpowiedzialności, autorefleksji oraz gotowości do uczenia się przez całe życie.

Absolwent/ka jest przekonany/a o wartości wiedzy w rozwiązywaniu problemów praktycznych i teoretycznych, poszukuje najlepszych rozwiązań, w razie potrzeby konsultuje się z ekspertami i potrafi korzystać z wiedzy innych. Rozumie sens i znaczenie działań pedagogicznych w środowisku społecznym, przejawia gotowość do ich współorganizowania, a także do podejmowania aktywności ukierunkowanych na dobro wspólne, w tym dobro uczniów, rodzin i lokalnej społeczności.

W zakresie relacji interpersonalnych absolwent/ka wykazuje wrażliwość, empatię i gotowość działania na rzecz osób potrzebujących wsparcia. Jest przygotowany/a do budowania relacji opartych na zaufaniu i szacunku, zarówno w pracy z dziećmi i młodzieżą, jak i z dorosłymi – w tym rodzicami, nauczycielami oraz przedstawicielami innych instytucji. Reprezentuje postawę etyczną i profesjonalną, przestrzegając zasad etyki zawodowej, dbając o tradycję zawodu i pielęgnując jego wartości.

Absolwent/ka potrafi pracować zespołowo, pełnić różne role oraz współpracować z przedstawicielami zróżnicowanych środowisk edukacyjnych i społecznych. Umie budować dobrą atmosferę pracy, konstruktywnie rozwiązywać konflikty oraz wspierać rozwój kompetencji komunikacyjnych i społecznych u wychowanków. Rozumie, jak ważna jest profesjonalna i partnerska współpraca dla jakości życia społeczności szkolnej i lokalnej.

Istotnym elementem jego/jej postawy jest gotowość do przedsiębiorczego działania – podejmowania inicjatyw, organizowania działań pedagogicznych, a także projektowania przedsięwzięć mających na celu rozwój szkoły, placówki lub środowiska lokalnego. Jednocześnie absolwent/ka jest świadomy/a konieczności przestrzegania zasad etyki badań naukowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej; odpowiedzialnie korzysta z mediów cyfrowych i potrafi promować właściwe postawy w tym zakresie.

Absolwent/ka dostrzega znaczenie uczestnictwa w kulturze i czuje odpowiedzialność za zachowanie dziedzictwa kulturowego, zarówno w wymiarze osobistym, jak i społecznym. Jest przygotowany/a do włączania się w inicjatywy mające na celu podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej rozwoju dzieci i młodzieży oraz ich funkcjonowania w środowisku społecznym. W swojej działalności kieruje się wartościami sprzyjającymi inkluzji, dialogowi oraz dbałości o dobro ucznia.

Wreszcie, absolwent/ka jest gotów/owa do adaptowania metod i sposobów pracy do potrzeb wychowanków oraz rozpoznawania uwarunkowań środowiska lokalnego, w którym funkcjonują. Angażuje się w działania na rzecz ich dobra oraz współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. Jego/jej kompetencje społeczne obejmują więc zarówno odpowiedzialność osobistą i zawodową, jak i umiejętność współpracy, działania na rzecz wspólnoty, wykazywania inicjatywy oraz etycznego i refleksyjnego podejścia do wyzwań pedagogicznych.

Podsumowując w zakresie studiów pierwszego programu stopnia rozwija postawę odpowiedzialności zawodowej, refleksyjności i zaangażowania społecznego. Kształcenie w tym zakresie ukierunkowane jest na budowanie wrażliwości społecznej, gotowości do działania na rzecz dobra wspólnego i pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym. Student/ka potrafi współpracować w zespole, aktywnie uczestniczyć w działaniach środowiskowych, działać zgodnie z zasadami etyki zawodowej i wykazywać się gotowością do dalszego rozwoju osobistego i zawodowego. Szczególne znaczenie przypisuje się kształtowaniu świadomości roli pedagoga jako osoby odpowiedzialnej za wspieranie innych w ich rozwoju oraz jako rzecznika interesów osób i grup społecznie marginalizowanych.

DRUGI STOPIEŃ POWIS

Na studiach drugiego stopnia rozwijane są i pogłębiane wcześniej zdobyte kompetencje, ze szczególnym uwzględnieniem zaawansowanej wiedzy teoretycznej, umiejętności badawczych oraz gotowości do działania w środowiskach wymagających inicjatywy, kreatywności i profesjonalizmu.

Wiedza

W zakresie wiedzy absolwent studiów drugiego stopnia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę dotyczącą podstaw pedagogiki jako dyscypliny naukowej, jej źródeł, miejsca w systemie nauk oraz powiązań metodologicznych i merytorycznych z innymi dziedzinami. Zna terminologię pedagogiczną na poziomie zaawansowanym, a także różnorodne koncepcje i modele odnoszące się zarówno do teorii, jak i praktyki pedagogicznej. Dysponuje szeroką wiedzą ogólną z zakresu dyscyplin, które stanowią fundament teoretyczny pedagogiki oraz obszarów z nią powiązanych.

W zakresie wiedzy o człowieku absolwent/ka posiada pogłębione rozumienie rozwoju w pełnym cyklu życia, obejmujące aspekty biologiczne, psychologiczne, społeczne i kulturowe. Ma również szeroką wiedzę o rodzajach więzi społecznych oraz o prawidłowościach regulujących ich funkcjonowanie. Dysponuje zaawansowaną wiedzą na temat struktur społecznych oraz przemian w tych strukturach istotnych dla procesów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych.

Absolwent/ka zna szczegółowo strukturę systemu oświaty oraz systemu wsparcia dziecka i rodziny, zarówno w Polsce, jak i wybranych krajach. Posiada uporządkowaną wiedzę o podmiotach działających w polu edukacji, wychowania, kultury, opieki, wsparcia i pomocy, rozumie ich zadania, funkcje oraz

wzajemne relacje. Potrafi także wskazać zróżnicowane formy działalności opiekuńczo-wychowawczej i pomocowej prowadzone przez instytucje i organizacje społeczne.

W obszarze działań diagnostycznych absolwent /ka zna metody, zakres i cele diagnozy jednostek, grup, środowisk oraz instytucji, w tym narzędzia stosowane do rozpoznawania sytuacji wychowawczych i środowiskowych. Posiada również uporządkowaną wiedzę dotyczącą projektowania działań opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia ich ewaluacji, w tym kryteriów oceny skuteczności podejmowanych działań. Wyposażony/a jest ponadto w wiedzę o procesach komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowościach oraz możliwych zakłóceniach wpływających na funkcjonowanie jednostek i grup.

Absolwent/ka rozumie współczesne kierunki rozwoju pedagogiki oraz ich historyczne i kulturowe uwarunkowania. Zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji – także dylematy etyczne – i potrafi osadzić je w kontekście wyzwań stojących przed edukacją, wychowaniem, opieką i pomocą społeczną. Posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą ekonomicznych, prawnych i etycznych uwarunkowań działalności pedagogicznej, w tym zasad zarządzania zasobami własności intelektualnej.

Wreszcie, absolwent/ka zna podstawowe zasady tworzenia i rozwijania indywidualnych form przedsiębiorczości w obszarze edukacji, co pozwala mu rozumieć zarówno możliwości, jak i ograniczenia działań innowacyjnych oraz rozwojowych podejmowanych w środowisku instytucjonalnym i pozainstytucjonalnym.

Podsumowując absolwent/ka zdobywa pogłębione rozumienie współczesnych teorii pedagogicznych, w tym pedagogiki społecznej, opiekuńczej i krytycznej, zna zaawansowane metody diagnozy i projektowania działań opiekuńczo-wychowawczych, orientuje się w międzynarodowych kontekstach edukacji i opieki oraz potrafi analizować polityki społeczne i edukacyjne z perspektywy ich wpływu na praktykę zawodową pedagoga. Wiedza absolwenta/ki obejmuje także zasady etyki zawodowej, standardy badań naukowych oraz problemy współczesnego społeczeństwa, takie jak migracje, starzenie się ludności, różnorodność kulturowa, zmiany klimatyczne i kryzys zdrowia psychicznego, w kontekście ich znaczenia dla działań wychowawczych i opiekuńczych.

Umiejętności

W zakresie umiejętności, absolwent/ka studiów drugiego stopnia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna posiada rozwinięte i pogłębione umiejętności analizowania, interpretowania i wyjaśniania złożonych zjawisk społecznych oraz sytuacji pedagogicznych. Potrafi dokonywać wieloaspektowej obserwacji oraz interpretować powiązania między różnymi obszarami działalności opiekuńczo-wychowawczej, jak również działalności instytucji zajmujących się wspomaganie rozwoju człowieka i wsparciem społecznym. Dysponuje zdolnością formułowania trafnych diagnoz oraz wskazywania adekwatnych rozwiązań problemów wychowawczych, edukacyjnych i opiekuńczych, z wykorzystaniem zaawansowanej wiedzy pedagogicznej oraz odpowiednich metod, procedur i dobrych praktyk.

Absolwent/ka wyróżnia się pogłębionymi umiejętnościami badawczymi. Potrafi analizować wyniki badań pedagogicznych, projektować i prowadzić własne badania, formułować problemy i cele badawcze, konstruować narzędzia, opracowywać i prezentować wyniki oraz wskazywać dalsze kierunki eksploracji. Wiedzę i wyniki badań umie przekładać na działania praktyczne, oceniając ich przydatność w różnych kontekstach działalności pedagogicznej. Zdolność do krytycznej refleksji nad procesami edukacyjnymi i społecznymi łączy z umiejętnością inspirowania innych do uczenia się przez całe życie, wspierania ich kreatywności, samodzielności i rozwoju kompetencji kluczowych.

W obszarze projektowania działań pedagogicznych absolwent/ka potrafi identyfikować i analizować potrzeby oraz możliwości osób, grup i społeczności, a następnie projektować i realizować adekwatne

działania edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze i społeczne. Posiada umiejętność tworzenia programów i sytuacji wychowawczych wspierających rozwój, aktywność i uczestnictwo uczniów i wychowanków, a także działań odpowiadających specyficznym potrzebom środowiska, instytucji lub grup odbiorców.

Ważną część umiejętności absolwenta/ki stanowią kompetencje komunikacyjne. Potrafi sprawnie porozumiewać się z różnymi odbiorcami – zarówno specjalistami, jak i osobami spoza środowiska profesjonalnego – wykorzystując różnorodne kanały komunikacji oraz nowoczesne technologie. Umie jasno prezentować własne stanowiska i argumentować je w oparciu o wybrane perspektywy teoretyczne. Dysponuje również rozwiniętymi umiejętnościami językowymi, zgodnymi z wymaganiami stawianymi absolwentom drugiego stopnia, w szczególności w obszarze pedagogiki, edukacji, opieki i wsparcia.

Absolwent/ka jest przygotowany/a do efektywnej pracy w zespole – potrafi zarówno wyznaczać i przyjmować wspólne cele działania, jak i pełnić rolę lidera. Umie organizować współpracę, koordynować zadania oraz wspierać innych, motywując ich do rozwoju. Jednocześnie potrafi samodzielnie planować własne uczenie się i rozwój zawodowy, wskazywać potrzeby kompetencyjne oraz odpowiednio dobierać strategie uczenia się. Rozwija również umiejętności wspierania innych w procesach uczenia się, potrafi inspirować do rozwoju, przekazywać informację zwrotną oraz budować warunki sprzyjające uczeniu się przez całe życie.

Podsumowując studenci II stopnia są przygotowani do projektowania i realizowania złożonych działań edukacyjnych, wychowawczych i środowiskowych, a także do prowadzenia badań empirycznych i wdrażania ich wyników w praktyce. Posiadają rozwinięte umiejętności w zakresie planowania projektów społecznych, podejmowania działań diagnostycznych i ewaluacyjnych oraz prowadzenia działań doradczych i interwencyjnych. Potrafią analizować problemy społeczne i edukacyjne, proponować innowacyjne rozwiązania oraz podejmować działania interwencyjne z zachowaniem odpowiedzialności zawodowej i etycznej. Wyróżniają się umiejętnością komunikowania się z różnorodnymi odbiorcami, prowadzenia debat i prezentacji oraz animowania pracy zespołowej i międzyinstytucjonalnej. Istotnym elementem jest także zdolność do inspirowania innych i wspierania ich w działaniach na rzecz rozwoju osobistego i społecznego.

Kompetencje społeczne

W zakresie kompetencji społecznych absolwent/ka studiów drugiego stopnia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna charakteryzuje się dojrzałą, refleksyjną postawą wobec własnego rozwoju zawodowego i osobistego. Posiada pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, potrafi dokonywać krytycznej analizy informacji, zdaje sobie sprawę z konieczności stałego doskonalenia i uczenia się przez całe życie. Z otwartością przyjmuje nowe treści, konfrontuje je z własnym doświadczeniem i potrafi ocenić ich wiarygodność oraz użyteczność.

Absolwent/ka docenia znaczenie nauk pedagogicznych dla funkcjonowania człowieka i budowania prawidłowych więzi społecznych. Wykazuje pozytywne nastawienie do rozwijania warsztatu pracy pedagoga oraz pogłębiania wiedzy teoretycznej i praktycznej. W sytuacjach problemowych aktywnie poszukuje informacji i opinii eksperckich, traktując je jako niezbędne narzędzie profesjonalnego działania.

W pracy zawodowej odznacza się wysoką odpowiedzialnością, zarówno za podejmowane decyzje, jak i za ich skutki. Jest świadomy wpływu własnych działań na sytuację i dobro innych osób, zwłaszcza wychowanków, rodzin oraz środowiska społecznego. Odpowiedzialność tę traktuje jako element etosu pedagoga i przejawia ją w codziennych działaniach, stanowiąc wzór i punkt odniesienia dla innych.

Absolwent/ka jest szczególnie wrażliwy/a na problemy społeczne i edukacyjne. Potrafi wchodzić w dialog i podejmować współpracę z różnymi grupami i instytucjami działającymi na rzecz interesu publicznego. Jest gotowy do aktywnego uczestnictwa w inicjatywach społecznych i edukacyjnych, zwłaszcza tych adresowanych do osób wymagających wsparcia. W swoich działaniach kieruje się otwartością, empatią i gotowością do zaangażowania w sprawy lokalnego środowiska.

Istotną cechą absolwenta/ki jest także gotowość do działania w sposób przedsiębiorczy – do poszukiwania nowych rozwiązań, inicjowania działań, tworzenia projektów i wprowadzania innowacji służących rozwojowi praktyki pedagogicznej. Postawa ta obejmuje zarówno kreatywność i inicjatywę, jak i umiejętność oceny ryzyka oraz odpowiedzialnego podejmowania decyzji.

Całość kompetencji społecznych absolwenta/ki dopełnia postawa dojrzałości zawodowej, wyrażająca się w zrozumieniu roli pedagoga jako zawodu zaufania publicznego. Absolwent/ka jest świadomy/a konieczności dbania o etos profesji, przestrzegania norm etycznych i podejmowania działań w sposób profesjonalny. Rozwija dorobek zawodu poprzez świadome, refleksyjne działanie i troskę o jakość relacji oraz środowiska edukacyjnego, w którym funkcjonuje.

Podsumowując absolwent/ka II stopnia przejawia postawę lidera środowiskowego – zdolnego do podejmowania odpowiedzialnych decyzji, prowadzenia dialogu społecznego, kształtowania postaw obywatelskich i działania w interesie publicznym. Wykazuje dojrzałość zawodową, refleksyjność i umiejętność działania w warunkach złożoności oraz niepewności. Potrafi budować sieci współpracy, integrować różnorodne środowiska społeczne i edukacyjne, inicjować działania partnerskie oraz aktywnie działać na rzecz inkluzji społecznej. Kompetencje społeczne absolwenta II stopnia są także wyrazem jego gotowości do udziału w kształtowaniu polityki społecznej i edukacyjnej na poziomie lokalnym i ponadlokalnym, a także do dalszego rozwoju naukowego i zawodowego, w tym w ramach kształcenia doktoranckiego.

Efekty kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna pozostają w pełnej zgodzie z koncepcją kształcenia, która zakłada przygotowanie absolwenta do odpowiedzialnego, refleksyjnego i opartego na wiedzy działania w złożonych środowiskach edukacyjnych i społecznych. Ich konstrukcja odpowiada profilowi ogólnoakademickiemu studiów – łącząc rzetelny fundament teoretyczny z przygotowaniem do zastosowania wiedzy w praktyce pedagogicznej i środowiskowej – oraz jest wprost osadzona w charakterystyce efektów właściwych dla dyscypliny pedagogika.

Efekty kształcenia na poziomie 6. PRK (studia pierwszego stopnia) koncentrują się na zapewnieniu studentom solidnej, uporządkowanej wiedzy interdyscyplinarnej, podstawowych umiejętności diagnostycznych, wychowawczych i projektowych oraz rozwijaniu kompetencji społecznych niezbędnych do pracy w placówkach edukacyjnych, opiekuńczych i środowiskowych. Odpowiadają one założeniom kierunku, według których absolwent I stopnia powinien posiadać kompetencje do samodzielnego wykonywania działań opiekuńczo-wychowawczych, rozumieć kontekst społeczno-kulturowy edukacji oraz działać zgodnie z etyką zawodową i potrzebami społeczności lokalnych.

Efekty kształcenia na poziomie 7. PRK (studia drugiego stopnia) rozwijają i pogłębiają ten fundament, prowadząc do uzyskania zaawansowanej wiedzy teoretycznej, wyższych kompetencji diagnostycznych, projektowych i badawczych oraz dojrzałych kompetencji społecznych. Zostały one zaprojektowane tak, aby przygotowywać absolwenta do roli lidera działań pedagogicznych i środowiskowych, zdolnego do analizy złożonych problemów społecznych, projektowania innowacyjnych rozwiązań, prowadzenia dialogu społecznego i współtworzenia polityk edukacyjnych. Odpowiadają tym samym profilowi ogólnoakademickiemu oraz zaawansowanym wymaganiom dyscypliny, a także otwierają drogę do dalszego rozwoju zawodowego i naukowego, w tym na poziomie kształcenia doktoranckiego.

W rezultacie efekty kształcenia zarówno na poziomie studiów I, jak i II stopnia tworzą spójny system odniesień do koncepcji programowej kierunku, specyfiki dyscypliny pedagogika oraz potrzeb społeczno-zawodowych, zapewniając wysoką jakość kształcenia i adekwatność przygotowania absolwentów do zmieniających się wyzwań praktyki pedagogicznej.

Spełnianie wymagań odnoszących się do standardów kształcenia nauczycieli

Program studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna w pełni odpowiada wymaganiom Standardu przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela to jest pedagoga szkolnego, nauczyciela wychowawcy w świetlicy, obejmując wszystkie wskazane w standardzie efekty uczenia się z grupy A merytorycznego przygotowania do realizacji zajęć, B przygotowania psychopedagogicznego, C dydaktycznego z emisją głosu oraz D metodyki prowadzonych zajęć i realizowanych zadań w szkole.

Spis wszystkich efektów kształcenia zawierający: symbole efektów, treści, odwołania do PRK, odwołania do standardu znajdują się w programach studiów – I stopień, Program s. 9-19; II stopień, Program s. 9-14.

Przykładowo symbol POWS1_W3 – oznacza, że jest to efekt realizowany na 1 stopniu i jest 3 „efektem wiedzy”.

Standard określa, że absolwent/ka powinien/na znać i rozumieć podstawy filozofii wychowania oraz aksjologii pedagogicznej, teorii wychowania, rozwoju człowieka, uczenia się i nauczania, a także zasady funkcjonowania środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących. W efekty kierunkowe POWS1_W1–W26 wpisane są wszystkie te elementy, m.in. w POWS1_W3, który obejmuje wiedzę o opiece, wychowaniu i kształceniu oraz ich uwarunkowaniach, czy w POWS1_W18, który odnosi się do rozwoju biologicznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego człowieka. Dodatkowo program obejmuje znajomość norm, procedur i dobrych praktyk pracy pedagogicznej (POWS1_W12, POWS1_W15), a także wiedzę dotyczącą edukacji włączającej i zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów (POWS1_W19). Zgodnie z wymaganiami Standardu studenci zdobywają pełne przygotowanie w zakresie projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych (POWS1_W20) oraz zapoznają się ze strukturą, podstawami prawnymi i funkcjami systemu oświaty (POWS1_W15, POWS1_W16). Kierunek w pełni realizuje zakres wymagany w standardzie

Program kierunku pokrywa się również z wymaganiami Standardu dotyczącymi wiedzy o instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych oraz o alternatywnych formach edukacji. Standard nauczycielski zobowiązuje, aby absolwent znał zadania, funkcje i zasady organizacji instytucji funkcjonujących w systemie oświaty i systemie wsparcia dziecka i rodziny. W programie POWiS wiedzę tę opisują m.in. efekty POWS1_W7, POWS1_W8, POWS1_W25 i POWS1_W26, obejmujące znajomość struktur społecznych, środowisk wychowawczych, instytucji edukacyjnych i opiekuńczo-pomocowych, a także zasad prowadzenia dokumentacji oraz organizacji pracy w szkołach i placówkach. Tym samym kierunek w pełni realizuje zakres wymagany w standardzie, zapewniając studentom rozumienie funkcjonowania instytucjonalnego kontekstu pracy pedagoga.

Istotnym obszarem zgodności między Standardem a efektami kierunku jest także wiedza dotycząca uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Standard zakłada, że absolwent powinien rozumieć specyfikę SPE, znać metody i narzędzia diagnozy, zasady dostosowywania procesu edukacyjnego oraz kryteria oceny skuteczności podejmowanych działań wspierających. W programie POWiS te wymagania odzwierciedlają efekty POWS1_W19 (zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów i edukacja włączająca) oraz POWS1_W20 (projektowanie i prowadzenie diagnozy pedagogicznej). Na poziomie kierunku zakres wiedzy odpowiada standardowi w pełni – obejmuje to,

czego wymaga standard w obszarze ogólnym – rozpoznawanie potrzeb, zasady inkluzji i podstawy diagnozy – zapewniając pełną zgodność na poziomie wymaganym dla pedagogicznego przygotowania ogólnego.

W programie kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna I obecne są efekty dotyczące emisji głosu (POWS1_U22) oraz dokumentacji i organizacji pracy opiekuńczo-wychowawczej (POWS1_W25). Nie występują natomiast efekty odnoszące się do dokumentacji dydaktycznej tzw. nauczyciela przedmiotu ani do metodyki prowadzenia lekcji (tzw. przedmiotu, np. j. polskiego) w klasie szkolnej, co pozostaje zgodne z profilem kierunku. POWiS przygotowuje do działań opiekuńczych, wychowawczych, profilaktycznych i wspierających, natomiast nie przygotowuje do nauczania przedmiotów szkolnych – dlatego efekty związane z planowaniem, realizacją i dokumentowaniem lekcji nie znajdują się w programie, zgodnie z zakresem kwalifikacji wymaganym dla tego typu studiów.

Umiejętności określone w efektach uczenia się dla kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna (POWS1_U1–U25) w znacznym zakresie pokrywają wymagania Standardu przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela w obszarze przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, wychowawczego i opiekuńczego. Absolwent kierunku posiada rozwinięte umiejętności diagnozowania sytuacji wychowawczych, środowiskowych i rodzinnych, rozpoznawania potrzeb edukacyjnych i rozwojowych uczniów oraz identyfikowania problemów społecznych i wychowawczych, co jest zgodne z wymaganiami Standardu dotyczącymi diagnozy pedagogicznej oraz planowania działań wspierających.

Program kierunku odpowiada również na wymagania Standardu w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych: absolwent/ka potrafi projektować i realizować zajęcia wychowawcze, profilaktyczne i wspierające rozwój psychospołeczny uczniów, organizować środowisko sprzyjające uczeniu się oraz podejmować interwencje adekwatne do zdiagnozowanych potrzeb. Zgodnie z wymaganiami Standardu, absolwent/ka posiada także umiejętność profesjonalnej komunikacji – z uczniami, rodzicami, nauczycielami oraz instytucjami – w tym umiejętność argumentowania, prowadzenia rozmów wychowawczych, przedstawiania opinii oraz posługiwania się specjalistyczną terminologią pedagogiczną.

Istotnym elementem zgodności jest także obecność w programie umiejętności wynikających z części C Standardu, odnoszących się do pracy w klasie i bezpieczeństwa: absolwent/ka potrafi posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu, co standard traktuje jako niezbędną kompetencję nauczyciela, oraz posiada umiejętność udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Program spełnia również wymagania dotyczące pracy zespołowej i współpracy ze środowiskiem szkolnym i lokalnym, co odzwierciedlają efekty.

Kompetencje społeczne określone w efektach kształcenia kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna są w bardzo wysokim stopniu zgodne z wymaganiami Standardu przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela, zwłaszcza w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, wychowawczo-opiekuńczego oraz ogólnych kompetencji etycznych i społecznych opisanych w częściach A, B i D Standardu.

Pierwszy ważny obszar zgodności dotyczy postawy refleksyjnej, gotowości do rozwoju zawodowego i krytycznej samooceny, która w Standardzie jest wyraźnie wymagana jako niezbędna cecha nauczyciela i pedagoga. Kompetencje POWS1_K1 i K2, odnoszące się do potrzeby samokształcenia, krytycznego myślenia i wykorzystywania wiedzy w rozwiązywaniu problemów, realizują te wymagania w pełni. Absolwent/ka nie tylko potrafi oceniać swoje kompetencje, lecz także świadomie poszukuje wsparcia ekspertów i nowych źródeł wiedzy, co pozostaje w zgodzie z oczekiwaniami Standardu wobec nauczyciela jako refleksyjnego praktyka.

Wysoką zgodność z wymaganiami Standardu widać także w kompetencjach odnoszących się do etyki zawodowej, odpowiedzialności i postaw prospołecznych. Kompetencje POWS1_K4, K7, K8 i K6 wskazują, że absolwent/ka kierunku jest przygotowany/a do działania zgodnego z zasadami etyki nauczycielskiej, do budowania relacji opartych na zaufaniu, do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, a także do poszanowania praw własności intelektualnej i krytycznego korzystania z mediów cyfrowych. Standard wymaga od nauczyciela nie tylko przestrzegania norm moralnych, lecz również promowania właściwych postaw w środowisku szkolnym – i oba te aspekty są w kompetencjach POWiS obecne wprost.

Istotną zgodność można zaobserwować również w obszarze gotowości do działań wychowawczych, opiekuńczych i profilaktycznych, które w Standardzie stanowią kluczowy element roli nauczyciela i pedagoga. Kompetencje POWS1_K3, K4, K8, K10, K11 i K12 wyrażają postawę zaangażowania w dobro ucznia, jego rozwój psychospołeczny i funkcjonowanie w środowisku społecznym. Absolwent/ka kierunku wykazuje gotowość do inicjowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, uczestniczenia w inicjatywach społecznych, wspierania osób wymagających opieki oraz budowania przestrzeni sprzyjającej włączaniu i dialogowi. Te elementy w pełni odpowiadają oczekiwaniom Standardu (szczególnie obszar D – edukacja włączająca i działania wychowawcze).

Ważny obszar zgodności pojawia się również w zakresie współpracy i pracy zespołowej, które Standard traktuje jako fundament kompetencji nauczycielskich. POWS1_K7, K8 i K13 odzwierciedlają tę gotowość: absolwent/ka potrafi współpracować z innymi nauczycielami, pedagogami, specjalistami oraz rodzicami, a także rozpoznawać specyfikę środowiska lokalnego i działać na jego rzecz. Standard wymaga od nauczyciela współpracy w ramach zespołów nauczycielskich, interdyscyplinarnych oraz środowiskowych – i kompetencje te są w kierunku POWiS wyraźnie obecne i realizowane w szerokim zakresie.

Na uwagę zasługuje także zgodność w obszarze działania przedsiębiorczego i proinnowacyjnego, wymaganego w Standardzie w ramach przygotowania ogólnego. Kompetencje POWS1_K5 i K10 wskazują, że absolwent/ka dostrzega wartość inicjatyw pedagogicznych, jest gotowy/a projektować działania na rzecz rozwoju szkoły lub placówki oraz podejmować aktywność na rzecz interesu publicznego. Wpisuje się to w koncepcję nauczyciela jako współtwórcy środowiska edukacyjnego oraz osoby odpowiedzialnej za rozwój instytucji, co podkreśla Standard.

Wreszcie, kompetencje POWS1_K9 i K11 odnoszą się do świadomości kulturowej, uczestnictwa w życiu społecznym i promowania wartości istotnych dla rozwoju dzieci i młodzieży. Standard wymaga od nauczyciela zdolności interpretowania zjawisk społecznych, rozumienia kontekstu kulturowego pracy szkoły oraz promowania wartości dziedzictwa kulturowego – co wprost koresponduje z rozwijanymi kompetencjami absolwentów kierunku.

Podsumowując, wszystkie kompetencje społeczne POWS1_K1–K13 wypełniają zakres kompetencyjny Standardu nauczycielskiego w obszarach A, B i D, czyli w przygotowaniu psychologiczno-pedagogicznym, wychowawczo-opiekuńczym, etycznym, społecznym i środowiskowym. W obszarze przygotowania pedagogicznego i wychowawczego – kompetencje społeczne kierunku spełniają standard w sposób pełny i spójny.

Studia drugiego stopnia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna w wyraźny sposób dopełniają te obszary Standardu przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela, które odnoszą się do pogłębionego przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, wychowawczego, środowiskowego, diagnostycznego i etycznego. Efekty kształcenia właściwe dla tego poziomu studiów potwierdzają rozszerzenie i pogłębienie wiedzy oraz umiejętności zdobytych na poziomie pierwszym, a także rozwój kompetencji społecznych typowych dla dojrzałego pedagoga działającego w środowisku szkolnym lub opiekuńczo-wychowawczym.

W obszarze wiedzy studia II stopnia istotnie wzmacniają wszystkie elementy przewidziane w standardzie w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego. Absolwent/ka zdobywa pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o źródłach i miejscu pedagogiki w systemie nauk, o jej powiązaniach metodologicznych z innymi dyscyplinami oraz o współczesnych kierunkach rozwoju pedagogiki. Rozszerzeniu ulega także rozumienie rozwoju człowieka w cyklu życia, wiedza o więziach społecznych i strukturach społecznych oraz ich znaczeniu dla procesów edukacyjnych i wychowawczych. Efekty kształcenia obejmują również zaawansowaną wiedzę dotyczącą systemu oświaty i systemu wsparcia dziecka i rodziny – zarówno w Polsce, jak i w wybranych krajach – co wpisuje się w wymagania standardu dotyczące rozumienia kontekstu instytucjonalnego pracy nauczyciela i pedagoga. Pogłębiona wiedza o diagnozie, projektowaniu działań, ewaluacji oraz o komunikowaniu interpersonalnym i społecznym wzmacnia fundamenty zawodowego funkcjonowania pedagoga, zgodnie z oczekiwaniami standardu w obszarze pracy wychowawczej, opiekuńczej i środowiskowej. Uzupełnieniem jest uzyskanie wiedzy o etycznych, prawnych i ekonomicznych uwarunkowaniach pracy pedagogicznej, jak również o przedsiębiorczości w edukacji – elementach wyraźnie wskazywanych w standardzie jako ważne dla współczesnej praktyki zawodowej.

W zakresie umiejętności studia II stopnia w istotny sposób wzbogacają przygotowanie przewidziane w standardzie nauczycielskim. Absolwent rozwija umiejętność pogłębionej analizy zjawisk społecznych i sytuacji pedagogicznych, potrafi interpretować ich złożoność oraz powiązania z działalnością instytucji edukacyjnych i opiekuńczych. Szczególną wartością dodaną w stosunku do poziomu pierwszego są pogłębione umiejętności badawcze: samodzielne projektowanie badań pedagogicznych, dobieranie metod i procedur, analiza i interpretacja wyników oraz ich praktyczne wykorzystanie. Tego typu umiejętności są zgodne z wymaganiami standardu, który zakłada, że nauczyciel powinien potrafić rozpoznawać potrzeby uczniów i środowiska oraz doskonalić praktykę własną i instytucji w oparciu o dowody i wyniki badań. Studia II stopnia rozwijają również zdolność projektowania i prowadzenia działań edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i społecznych adekwatnych do zdiagnozowanych potrzeb, co odpowiada standardowi w obszarze przygotowania wychowawczego i pracy środowiskowej. Rozszerzone kompetencje komunikacyjne – w tym sprawne posługiwanie się różnymi kanałami komunikacji, umiejętność prezentowania stanowisk z rozbudowaną argumentacją oraz pogłębione kompetencje językowe – również w pełni odpowiadają wymaganiom standardu dotyczącym pracy z uczniami, rodzicami i zespołem nauczycielskim. Istotnym uzupełnieniem jest rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, także w roli lidera, oraz zdolność samodzielnego planowania własnego uczenia się i wspierania innych w ich rozwoju.

Kompetencje społeczne zdobywane na studiach II stopnia w sposób pełny odpowiadają wymaganiom części etycznej, wychowawczej i środowiskowej standardu nauczycielskiego. Absolwent odznacza się dojrzałą refleksyjnością, krytyczną świadomością własnych kompetencji oraz gotowością do systematycznego doskonalenia zawodowego. Reprezentuje postawę odpowiedzialności moralnej i społecznej: podejmuje działania z myślą o dobru ucznia, rodziny i środowiska, jest wrażliwy na problemy społeczne i edukacyjne, a także gotowy do współpracy z instytucjami działającymi na rzecz interesu publicznego. W jego działaniach obecna jest troska o zachowanie etosu zawodu pedagoga, poszanowanie norm etycznych oraz gotowość do aktywnego uczestniczenia w inicjatywach służących rozwojowi środowiska edukacyjnego i lokalnego. Kompetencje społeczne obejmują również gotowość do działania przedsiębiorczego, podejmowania inicjatyw oraz tworzenia rozwiązań sprzyjających rozwojowi instytucji, co wpisuje się w wymagania standardu dotyczące nowoczesnej, refleksyjnej i sprawczej postawy nauczyciela.

Tym samym zakres efektów kształcenia studiów II stopnia w sposób trafny i adekwatny odpowiada wszystkim częściom standardu nauczycielskiego, rozwijając wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne właściwe dla zaawansowanej pracy pedagogicznej w środowisku edukacyjnym i opiekuńczo-wychowawczym.

Podsumowując efekty kształcenia realizowane na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia wypełniają wymagania określone w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, wskazane w § 2 ust. 1 *rozporządzenia*. Obejmują one przygotowanie w zakresie wiedzy dotyczącej funkcjonowania człowieka w ujęciu psychologicznym i społecznym, wiedzy pedagogicznej związanej z procesami wychowania, opieki i wsparcia społecznego, wiedzy o środowisku społecznym i instytucjach działających na rzecz dziecka i rodziny, a także przygotowanie w zakresie rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, w tym potrzeb osób znajdujących się w sytuacjach trudnych. Realizowane efekty obejmują również umiejętności diagnozowania sytuacji wychowawczych i społecznych, projektowania działań edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i środowiskowych oraz oceniania ich skuteczności, a także umiejętności komunikacyjne i kompetencje niezbędne do współpracy z podmiotami funkcjonującymi w systemie edukacji i wsparcia społecznego. Na obu poziomach kształcenia rozwijane są kompetencje związane z odpowiedzialnością zawodową, przestrzeganiem zasad etycznych i gotowością do działań na rzecz dobra publicznego, co odpowiada wymaganiom odnoszącym się do wykonywania zadań w środowisku pracy określonym w § 2 ust. 1 części A, B i D.

Studia drugiego stopnia dopełniają wymagania standardu poprzez rozwinięcie efektów kształcenia na poziomie zaawansowanym, w szczególności w odniesieniu do wiedzy o systemach oświaty i systemach wsparcia, wiedzy z zakresu diagnozy, projektowania i ewaluacji działań oraz wiedzy o współczesnych kierunkach rozwoju pedagogiki. Pogłębiają także umiejętności analizowania złożonych zjawisk społecznych i wychowawczych, prowadzenia badań pedagogicznych, interpretowania ich wyników oraz projektowania działań dostosowanych do specyficznych potrzeb jednostek, grup i społeczności. Kompetencje społeczne rozwijane na II stopniu obejmują dojrzałość zawodową, odpowiedzialność za skutki podejmowanych działań, gotowość do współpracy z instytucjami publicznymi oraz postawy sprzyjające działaniu na rzecz środowiska edukacyjnego i społecznego. W ten sposób studia II stopnia wzmacniają realizację wymagań określonych w częściach A, B i D standardu poprzez rozszerzenie ich na poziom kwalifikacji drugiego stopnia.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Treści programowe

Program studiów realizowany obecnie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna pierwszego i drugiego stopnia został przyjęty Uchwałą nr 326/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 16 marca 2022 roku. Korektę redakcyjną i techniczną (w związku z wprowadzeniem kodów programowych systemu USOS) zatwierdziła Uchwała nr 444/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 września 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 326/2022 z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie programu studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna o profilu ogólnoakademickim. Program umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się określonych w Polskiej Ramie Kwalifikacji – poziom 6 (dla studiów I stopnia) i 7 (dla studiów II stopnia). Treści programowe zostały tak przygotowane, aby wyposażyć studentów w możliwie wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje, pozwalające elastycznie i efektywnie funkcjonować w środowisku zawodowym. Absolwent/ka studiów pierwszego stopnia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna jest przygotowany/a do szeroko rozumianej pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem i rodziną w szkole i w środowisku pozaszkolnym. Kierunek jest kierunkiem nauczycielskim. Zgodnie z wymaganiami Standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela w programie studiów uwzględnione zostały przedmioty z zakresu przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, podstaw dydaktyki i emisji głosu, merytorycznego i metodycznego przygotowania do realizacji zadań i zajęć prowadzonych przez nauczyciela (Dz.U.2024.453 t.j).

Absolwent/ka kierunku posiada wiedzę na temat zadań opiekuńczych, wychowawczych i profilaktycznych szkoły oraz środowiska pozaszkolnego, a także jest przygotowany/a do współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz osób wymagających szczególnej troski. Studia, inspirowane ideami Marii Grzegorzewskiej i Janusza Korczaka, kładą nacisk na poszanowanie godności i praw dziecka oraz przygotowują do analizy problemów rodzinnych i społecznych. Absolwent/ka zna strukturę instytucji edukacyjnych, wychowawczych i pomocowych, co umożliwia mu/jej podejmowanie działań wspierających i interwencyjnych wobec osób zagrożonych wykluczeniem, w tym dzieci z rodzin dysfunkcyjnych czy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Absolwenci studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna mają także dbać o samorozwój oraz posiadać umiejętność współpracy z innymi profesjonalistami, a także bliższym i dalszym otoczeniem społecznym, budując relacje w oparciu o zaufanie i wspólnotę celów.

Studia pierwszego stopnia trwają trzy lata (6 semestrów) i zakładają uzyskanie minimum 180 punktów ECTS. Studia drugiego stopnia trwają dwa lata (4 semestry) i zakładają zdobycie minimum 120 punktów ECTS. Studia kończą się egzaminem dyplomowym i uzyskaniem na I stopniu studiów tytułu zawodowego licencjata, na stopniu II – tytułu zawodowego magistra.

Studia niestacjonarne trwają tyle semestrów, ile odpowiadające im studia stacjonarne i zakładają uzyskanie takiej samej minimalnej liczby punktów ECTS dla każdego stopnia.

Program studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna na obu stopniach i dla obydwu form ma budowę modułową.

Moduły zostały wyznaczone przez treści niezbędne do uzyskania kwalifikacji zawodowych potrzebnych do wykonywania pracy pedagoga opiekuńczo-wychowawczego, a także standardy kształcenia nauczycieli oraz zajęcia związane z prowadzoną na uczelni działalnością naukową w dyscyplinie pedagogika.

Na strukturę programu licencjackiego (studia pierwszego stopnia) składają się:

Lp.	Nazwa modułu	Liczba ECTS
A.	Moduł ogólnoakademicki	22
B.	Moduł przygotowania merytorycznego z zakresu pracy opiekuńczo-wychowawczej ➤ Ogólne przygotowanie merytoryczne z zakresu pracy opiekuńczo-wychowawczej ➤ Przygotowanie merytoryczne – praca opiekuńczo-wychowawcza na rzecz dziecka i rodziny ➤ Przygotowanie merytoryczne – praca opiekuńczo-wychowawcza w instytucjach systemu oświaty	20 18 10
C.	Moduł przygotowania psychologiczno-pedagogicznego	50
D.	Moduł podstawy dydaktyki i emisji głosu	6
E.	Moduł przygotowania metodycznego do wykonywania zadań pedagoga i wychowawcy	31
F.	Moduł edukacji spersonalizowanej	10
G.	Moduł dyplomowy	13

Na strukturę programu magisterskiego (studia drugiego stopnia) składają się:

Lp.	Nazwa modułu	Liczba ECTS
H.	Moduł diagnostyczno-badawczy	35
I.	Moduł teoretyczny	31
J.	Moduł merytoryczno-metodyczny	27
K.	Moduł językowy	12
L.	Moduł samorozwojowy	15

Charakterystyka treści programowych realizowanych na poszczególnych modułach

A. Moduł ogólnoakademicki

Wielodyscyplinarny kontekst modułu ogólnoakademickiego zawiera treści z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią wybranych nauk humanistycznych, społecznych i medycznych. Realizacja modułu wprowadza studenta w uczestnictwo w procesie edukacyjnym na studiach wyższych oraz jest związana z jego ogólnym rozwojem. Ponadto student/ka rozwija się w ramach wychowania fizycznego oraz doskonali umiejętności posługiwania się językiem obcym.

B. Moduł przygotowania merytorycznego z zakresu pracy opiekuńczo-wychowawczej składa się z trzech modułów szczegółowych (obejmuje grupę zajęć A ze Standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, Dz.U.2024.453 t.j.). Celem realizacji modułu przygotowania merytorycznego z zakresu pracy opiekuńczo wychowawczej jest wyposażenie studenta w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne wykorzystywane w pracy opiekuńczo-wychowawczej w placówkach oświatowych oraz w środowisku pozaszkolnym. Realizowane na module efekty

kształcenia obejmują grupę przedmiotów A w Standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela oraz niektóre efekty z grupy przedmiotów D. Dzięki realizowanym na module treściom programowym, student pozyskuje wiedzę, umiejętności i postawy pozwalające na pełnienie roli nauczyciela-pedagoga, nauczyciela-wychowawcy, a także pedagoga opiekuńczo-wychowawczego pracującego w środowisku pozaszkolnym. Moduł ten składa się z trzech części.

➤ **Ogólne przygotowanie merytoryczne z zakresu pracy opiekuńczo-wychowawczej**

Treści tego modułu stanowią: pojęcia, założenia i terminologię pracy opiekuńczo-wychowawczej, podstawowe teorie dotyczące procesów opiekuńczych i wychowawczych, wybrane koncepcje opiekuńcze i wychowawcze; definiowanie, diagnozowanie, profilaktykę wybranych problemów społecznych, zagadnienia pracy socjalnej, elementy pedagogiki resocjalizacyjnej, elementy polityki społecznej, podstawy prawne pracy opiekuńczo-wychowawczej. Moduł zawiera także treści programowe związane z kulturą i sztuką, w tym treści związane z dziedzictwem i tożsamością kulturową.

➤ **Przygotowanie merytoryczne – praca opiekuńczo-wychowawcza na rzecz dziecka i rodziny**

Moduł obejmuje zagadnienia związane z kompleksowym wsparciem dziecka i jego rodziny w różnych kontekstach społecznych i zdrowotnych. Studenci zdobywają wiedzę z zakresu pedagogiki zdrowia, zaburzeń psychicznych i zachowania, a także uczą się diagnozy i prowadzenia poradnictwa wychowawczego. Omawiane są współczesne teorie i modele funkcjonowania rodziny oraz przemiany, jakim ona podlega. Program obejmuje również znajomość instytucji i organizacji – zarówno publicznych, jak i pozarządowych – świadczących pomoc rodzinie i dziecku, w tym pieczę zastępczą. Istotnym elementem jest profilaktyka w pracy opiekuńczo-wychowawczej oraz zagadnienia związane z opieką nad osobami starszymi, co uwrażliwia studentów na potrzeby różnych grup wiekowych.

➤ **Przygotowanie merytoryczne – praca opiekuńczo-wychowawcza w instytucjach systemu oświaty**

Moduł koncentruje się na przygotowaniu studentów do realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych w kontekście szkolnym. Obejmuje zagadnienia związane z codzienną praktyką pracy wychowawczej w szkole, budowaniem relacji z uczniami oraz wspieraniem ich rozwoju. Analizowana jest także kultura szkoły jako przestrzeni społecznej, w której kształtują się normy, wartości i wzorce zachowań. Studenci poznają zależności między szkołą a jej otoczeniem społecznym, a także uczą się efektywnej współpracy z rodziną ucznia. Program obejmuje również wykorzystanie mediów cyfrowych w edukacji oraz edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju, co sprzyja rozwijaniu kompetencji niezbędnych do prowadzenia nowoczesnych, świadomych działań wychowawczych.

C. Moduł przygotowania psychologiczno-pedagogicznego

Przedmioty z zakresu przygotowania psychologiczno-pedagogicznego (obejmujące grupę przedmiotów B w Standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela) realizowane są w ciągu całego toku studiów. Treści programowe realizowane na tym module stanowią teoretyczne i praktyczne podstawy pracy pedagogicznej.

Osiąganie efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych przedmiotów jest wynikiem nabywania przez studentów wiedzy, umiejętności i postaw rozwijanych w ramach realizowanych treści programowych. Kompetencje te umożliwiają im szeroką orientację w dyskursach teoretycznych obecnych w pedagogice, jej subdyscyplinach oraz w naukach społecznych z nią współpracujących. Stanowią zarazem fundament przyszłej działalności zawodowej studentów oraz punkt wyjścia do przyswajania treści o charakterze merytorycznym (grupa A) i metodycznym (grupa D), przygotowujących bezpośrednio do wykonywania zadań nauczyciela-pedagoga i wychowawcy.

Studenci zdobywają wiedzę z zakresu historii wychowania, pedagogiki, psychologii rozwojowej i edukacyjnej, a także socjologii edukacji, co pozwala im lepiej rozumieć procesy wychowawcze i dydaktyczne. Omawiane są współczesne kierunki w edukacji, zagadnienia pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami, podstawy pedeutologii oraz rola nauczyciela w zmieniającym się społeczeństwie. W programie uwzględniono także kwestie związane z prawem oświatowym, poradnictwem edukacyjno-zawodowym, kulturą języka polskiego oraz edukacją na rzecz różnorodności kulturowej, co przygotowuje studentów do pracy w zróżnicowanym środowisku edukacyjnym. Szczególny nacisk położono również na biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania oraz społeczne aspekty opieki i wsparcia.

D. Moduł podstawy dydaktyki i emisji głosu

Treści programowe podstaw dydaktyki i emisji głosu odnoszą się do grupy przedmiotów C w Standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Moduł stanowi podstawowe zagadnienia z zakresu dydaktyki ogólnej, w tym cele, zasady, metody i organizacja procesu nauczania, a także sposoby projektowania i prowadzenia lekcji dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb uczniów. Poruszane są również kwestie oceniania, diagnozy edukacyjnej, efektywności nauczania oraz roli nauczyciela jako autonomicznego projektanta działań dydaktycznych. Dodatkowo realizowane są treści dotyczące emisji głosu, higieny i technik mówienia, obejmujące ćwiczenia oddechowe, artykulacyjne i fonacyjne, niezbędne w pracy nauczyciela.

E. Moduł przygotowania metodycznego do wykonywania zadań pedagoga i wychowawcy

Moduł zawiera przedmioty z zakresu przygotowania metodycznego do wykonywania zadań związanych z planowaniem i prowadzeniem zajęć przez nauczyciela-pedagoga oraz nauczyciela-wychowawcę w placówkach oświatowych (grupa przedmiotów D w Standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela), a także pedagoga opiekuńczo-wychowawczego pracującego w środowisku pozaszkolnym. Moduł uwzględnia przygotowanie do pełnienia roli zawodowej pedagogów opiekuńczo-wychowawczych – specjalistów pracujących zarówno w szkole, jak i innych placówkach i instytucjach opiekuńczo-wychowawczych. W wyniku nabywania wiedzy, umiejętności i postaw rozwijanych w ramach treści programowych poszczególnych przedmiotów student/ka osiąga efekty uczenia się, które potwierdzają jego/jej przygotowanie do kompetentnego prowadzenia zróżnicowanych tematycznie zajęć oraz realizacji zadań pedagoga opiekuna-wychowawcy. Moduł obejmuje również praktyki zawodowe – dwie realizowane w placówkach oświatowych oraz praktykę dyplomową w placówce o charakterze opiekuńczo-socjalnym.

Moduł zawiera praktyczne i metodyczne treści z zakresu pracy opiekuńczo-wychowawczej, w tym organizacja gier i zabaw, praca z grupą, prowadzenie zajęć arteterapeutycznych i biblioterapeutycznych oraz wsparcie dziecka i rodziny w różnych kontekstach środowiskowych. Studenci uczą się planowania i dokumentowania działań wychowawczych, tworzenia programów profilaktycznych, pracy metodą podwórkową oraz rozwijają kompetencje w zakresie opieki nad małym dzieckiem. Integralną część kształcenia (o czym wspomniano) stanowią praktyki w szkołach i placówkach opiekuńczo-socjalnych, które umożliwiają zastosowanie zdobytej wiedzy w rzeczywistych warunkach zawodowych.

F. Moduł edukacji spersonalizowanej

Moduł zawiera treści związane z indywidualnym podejściem do ucznia i wspieraniem jego rozwoju poprzez strategie edukacji spersonalizowanej, tutoring i coaching. Studenci rozwijają umiejętności prowadzenia sesji tutoringowych i coachingowych, uczą się budowania relacji wspierających rozwój, wyznaczania celów, udzielania informacji zwrotnej oraz stosowania narzędzi wspierających motywację i samopoznanie. Zajęcia mają charakter warsztatowy i kładą nacisk na rozwój osobistych kompetencji

tutora i coacha. Realizacja tego modułu pozwala studentowi na podjęcie po ukończeniu studiów I stopnia zadań związanych z wykonywaniem zawodu coacha, tutora lub pełnienie tych ról w szkole (po ukończeniu studiów II stopnia).

G. Moduł dyplomowy

Moduł ma na celu przygotowanie studentów do samodzielnego prowadzenia badań oraz napisania pracy licencjackiej. W jego ramach realizowane są treści z zakresu metodologii badań społecznych, a także trzyletnie seminarium dyplomowe, podczas którego student rozwija temat pracy, pogłębia wiedzę teoretyczną i doskonali umiejętności analizy oraz interpretacji danych. Moduł kładzie nacisk na rozwój kompetencji metodologicznych i badawczych, niezbędnych do realizacji wartościowego projektu naukowego.

Na strukturę programu magisterskiego (studia drugiego stopnia) składają się:

H. Moduł diagnostyczno-badawczy

Moduł stanowi oś całego programu. Obejmuje zajęcia dotyczące przygotowania projektu działania społeczno-pedagogicznego, realizacji działania oraz jego monitorowania i ewaluacji. W skład modułu wchodzi również seminarium magisterskie. Moduł diagnostyczno-badawczy ma na celu przygotowanie studentów do samodzielnego projektowania, realizacji i ewaluacji działań społeczno-pedagogicznych z wykorzystaniem metodologii badań w działaniu. Treści programowe koncentrują się na pogłębionej diagnozie środowiskowej, planowaniu interwencji odpowiadającej na zidentyfikowane potrzeby, a następnie na monitorowaniu i ocenie efektów tych działań. Studenci/teki uczą się refleksyjnego podejścia do praktyki pedagogicznej, rozwijając kompetencje badawcze i autorefleksyjne. Integralną częścią modułu są seminarium magisterskie, które prowadzą studentów przez proces pisanie pracy dyplomowej, często opartej na własnym projekcie społeczno-pedagogicznym.

I. Moduł teoretyczny

W ramach tego modułu studentom/kom oferowane są przedmioty poszerzające wiedzę, zapoznające ich z wybranymi teoriami i pojęciami z zakresu pedagogiki i dyscyplin z nią powiązanych (socjologia, psychologia, antropologia, filozofia, prawo, polityka oświatowa). Studenci/teki poznają pojęcia i teorie niezbędne do samodzielnego prowadzenia teoretycznej refleksji nad własną praktyką (projektowanym i realizowanym działaniem). Zajęcia realizowane w ramach modułu pozwalają na analizowanie złożonych zjawisk społeczno-edukacyjnych w szerokim, interdyscyplinarnym kontekście oraz rozwijają umiejętność krytycznego myślenia i rozumienia współczesnych problemów społecznych, kulturowych i oświatowych. Studenci/teki uczą się interpretować zmiany społeczne i edukacyjne, poznają różne koncepcje szkoły, prawa człowieka, a także zagadnienia z zakresu polityki oświatowej i antropologii życia codziennego.

J. Moduł merytoryczno-metodyczny

Moduł rozwija wiedzę praktyczną w zakresie działań wspierających w środowisku oświatowym. W ramach tego modułu studenci/teki zapoznają się z metodami, narzędziami i technikami, które mogą wykorzystać w pracy opiekuńczej, wychowawczej i pomocowej. Treści programowe realizowane w ramach tego modułu koncentrują się na szeroko pojętej pracy opiekuńczo-wychowawczej i wsparciu dzieci, młodzieży oraz rodzin w zróżnicowanych kontekstach społecznych. Studenci badają rozwój tej subdyscypliny w kontekście współczesnych wyzwań społecznych i edukacyjnych, uczą się diagnozować problemy opiekuńczo-wychowawcze w szkole, projektować wsparcie psychopedagogiczne oraz wykorzystywać innowacyjne metody pracy w instytucjach i środowisku lokalnym. Szczególny nacisk położony jest na rozwijanie praktycznych kompetencji związanych z komunikacją, socjoterapią, interwencją kryzysową, mediacjami, tutoringiem oraz działaniami w ramach sektora publicznego i pozarządowego.

K. Moduł językowy

Moduł obejmuje zajęcia dotyczące zagadnień społeczno-pedagogicznych (opiekuńczych i wychowawczych i pomocowych) w języku obcym. Studenci/teki zapoznają się z wybranymi zagadnieniami pedagogicznymi oraz społecznymi w kontekście edukacji, socjalizacji i inkluzji społecznej. Zajęcia obejmują tematykę różnorodności kulturowej, nierówności edukacyjnych, integracji migrantów, komunikacji międzykulturowej, a także zagadnień etycznych, takich jak odpowiedzialność społeczna czy edukacja dla pokoju. Studenci/teki poszerzają słownictwo specjalistyczne z zakresu nauk społecznych i pedagogicznych, doskonalą umiejętności mówienia, pisanie i prezentowania treści w języku obcym, co wzmacnia ich przygotowanie do pracy w zróżnicowanych kulturowo środowiskach edukacyjnych, a także w przyszłości – w pracy nauczyciela – pozwala brać udział w zagranicznych wymianach i kursach.

L. Moduł samorozwojowy

W ramach tego modułu studenci/teki uzyskują wsparcie w kierowaniu własnym rozwojem i monitorowaniem własnego dobrostanu i dobrostanu innych, monitorowaniem własnego procesu uczenia się i nabywania kompetencji do profesjonalnego działania. Moduł obejmuje przedmioty „Tutoring i portfolio” oraz praktyki pedagogiczne. Studenci/teki rozwijają refleksyjność i samoświadomość poprzez indywidualne wsparcie tutorskie oraz systematyczne tworzenie portfolio dokumentującego ich rozwój osobisty i zawodowy. Zajęcia umożliwiają wyznaczanie celów edukacyjnych, analizowanie własnych doświadczeń oraz planowanie dalszej ścieżki kształcenia. Równolegle realizowane są praktyki w placówkach oświatowych, które pozwalają na zastosowanie zdobytej wiedzy w realnym środowisku edukacyjnym, a także zajęcia z higieny pracy, kształtujące umiejętność dbania o dobrostan psychofizyczny w zawodzie pedagoga.

W ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia treści kształcenia w 100% przyporządkowane są do dyscypliny naukowej pedagogika i są z nią powiązane w sposób bezpośredni lub stanowią podporządkowany jej, uzupełniający zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji humanistyczno-przyrodniczo-społecznych, niezbędny w przyszłych działaniach pedagogicznych podejmowanych przez absolwentów.

Treści kształcenia zawarte w programie studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia, są ściśle powiązane nie tylko z zakładanymi efektami kształcenia, ale też z działalnością naukową pracowników i współpracowników Uczelni w dyscyplinie pedagogika, do której kierunek jest przyporządkowany w 100%. Także praca naukowa wykładowców prowadzących przedmioty poszerzające kontekst studiów o wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie innych dyscyplin, wiąże się z realizowanymi w ramach studiów treściami kształcenia. Wyżej wymienione zajęcia prowadzą nauczyciele akademicy, którzy w swoich badaniach naukowych poruszają omawianą na nich problematykę.

W tabelach poniżej przedstawiono przykładowe powiązania pomiędzy kluczowymi treściami programowymi, a wybranymi efektami uczenia się w odniesieniu do przedmiotów fundamentalnych dla studiów pierwszego stopnia, jak również badaniami naukowymi prowadzonymi przez wykładowców.

Tabela 1. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów pierwszego stopnia – Moduł ogólnoakademicki

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań i zainteresowań
Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności	Zna pojęcie niepełnosprawności, rewalidacji i rehabilitacji z uwzględnieniem współczesnych koncepcji psychologicznych. Charakteryzuje psychologiczną sytuację osób z niepełnosprawnością oraz uwarunkowania procesu radzenia sobie z niepełnosprawnością. Jest wrażliwy/a na problemy związane z niepełnosprawnością, gotowy/a do komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz do aktywnego uczestnictwa w zespołach oraz grupach i organizacjach działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.	Niepełnosprawność, rehabilitacja, rewalidacja – konceptualizacja pojęć w odniesieniu do współczesnych koncepcji psychologicznych. Modele niepełnosprawności – zastosowanie i konsekwencje dla sytuacji społecznej osób z niepełnosprawnością. Modele niepełnosprawności a proces rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. Proces stawania się osobą z niepełnosprawnością – specyfika sytuacji psychologicznej osoby nagle vs stopniowo tracącej zdrowie i sprawność w biegu życia. Nabycie niepełnosprawności w ujęciu patogenetycznym (koncepcja cierpienia totalnego) i prorozwojowym (koncepcja potraumatycznego wzrostu). Koncepcja „strefy utraconego rozwoju” S. Kowalika w analizie sytuacji psychologicznej osoby z nabytą niepełnosprawnością. Determinanty procesu radzenia sobie z utratą	dr Magdalena Wałachowska Współczesne koncepcje teoretyczne oraz praktyka wsparcia pedagogiczno-terapeutycznego dzieci i młodzieży z SPE; sytuacja społeczna i jakość życia rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością; autonomia i autorstwo życia osób dorosłych z niepełnosprawnością, rodzicielstwo, działalność sektora pozarządowego na rzecz integracji społecznej osób chorujących przewlekle i niepełnosprawnych; środowisko medialne i narzędzia kreowania wizerunku osób z niepełnosprawnością; tutoring w edukacji ucznia zdolnego

		sprawności. Psychologiczna sytuacja osób z niepełnosprawnością – analiza wybranych obszarów. Rozwój pozytywnej psychologii rehabilitacji. Pozytywne interwencje psychologiczne w pracy rehabilitacyjnej z osobami z niepełnosprawnością. Społeczny odbiór osób z niepełnosprawnością. Stereotyp osoby z niepełnosprawnością, substereotypy osób z poszczególnymi rodzajami niepełnosprawności, autostereotypy i schemat siebie u osób z niepełnosprawnością. Znaczenie wsparcia społecznego dla osoby z nabytą niepełnosprawnością i jej rodziny. Wpływ niepełnosprawności na realizację zadań rozwojowych w poszczególnych fazach życia (koncepcja Havighursta).	
Filozofia z elementami logiki	Rozumie w zaawansowanym stopniu znaczenie poszczególnych idei filozoficznych i aksjomatów logicznych i zna ich uzasadnienie w odniesieniu do współczesnych przemian społecznych. Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę filozoficzną i logiczną,	Przeglądowa prezentacja zachodniej myśli filozoficznej (wybór): presokraty, grecka sofistyka, filozofia Sokratesa, Platona i Arystotelesa. Szkoły hellenistyczne (Stoicyzm, Epikureizm, Sceptycyzm). Średniowieczna myśl chrześcijańska (m.in.: św. Augustyn, św. Tomasz). Filozofia	dr Wioletta Dziarnowska Filozofia umysłu, neurofilozofia, kognitywistyka, etyka, zastosowania coachingu w edukacji i w pracy z rodziną dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną

	aby formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy społeczne. Jest przygotowany/a do realizowania fundamentalnych idei filozoficznych i koncepcji logicznych w życiu społecznym i publicznym oraz ich merytorycznego uzasadniania.	nowożytna (m.in.: F. Bacon, Kartezjusz, B. Spinoza, B. Pascal, I. Kant, W.G. Hegel). Filozofia współczesna (m.in.: S. Kierkegaard, A. Schopenhauer, F. Nietzsche, E. Husserl, K. Marks, J. P. Sartre). Wybrane zagadnienia logiki m.in.: prawda logiczna. Podział zdań oraz związki między nimi. Logiczne problemy języka naturalnego. Tautologiczność zdań. Ustalenie wniosku wynikającego z przesłanek.	
Etyka	Zna wybrane nurty współczesnej etyki, w tym etyki stosowanej. Umie dokonać analizy krytycznej przeczytanej przez siebie książki naukowej nt. wybranego/wybranych problemów etycznych. Reprezentuje postawę otwartą na krytyczny namysł nad sobą wśród innych i stosunek do drugiego człowieka.	Etyka i moralność – pojęcia i rozróżnienia, istota etyki, jej geneza i miejsce w życiu społecznym – znaczenie debaty etycznej w dzisiejszym świecie. Deontologizm i utilitaryzm. Kontrowersje bioetyczne związane z rozwojem nauki, techniki, medycyny. Problem zdefiniowania miejsca człowieka w świecie. Odpowiedzialność człowieka za przyrodę jako konsekwencja wzrostu skali aktywności człowieka. Odpowiedzialność jako pojęcie etyczne - warunki uznania odpowiedzialności, kontrowersje. Etyka postępu technologicznego. Przemiany w postrzeganiu świata spowodowane przez	prof. dr hab. Włodzimierz Tyburski Filozofia polska XIX i XX wieku na tle filozofii europejskiej, historia etyki polskiej XV-XX wiek, aksjologia i etyka społeczna, bioetyka, filozofia ekologiczna, etyka i estetyka środowiskowa ekoteologia ekopsychologia, ekopedagogika, filozoficzne, aksjologiczne (etyczne, estetyczne), edukacyjne aspekty zrównoważonego rozwoju (Sustainable Development) dr Iwona Stachowska Etyka (w szczególności etyka społeczna oraz etyczne wyzwania w dobie globalizacji), aksjologia (zagadnienia na pograniczu etyki i estetyki), filozofia ciała

		nauki przyrodnicze. Etyczne wymiary globalizacji i współczesnych przemian kulturowych i cywilizacyjnych.	
Wybrane zagadnienia prawa	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat systemu rządów w Polsce, organów władzy wykonawczej, ustawodawczej i sędziowskiej, ich kompetencji i wzajemnych relacji. Posiada umiejętności obserwowania życia politycznego, analizuje i ocenia decyzje podejmowane przez przedstawicieli władzy publicznej, w szczególności w zakresie ich legalności. Jest przekonany/a o konieczności poszukiwania wsparcia prawnego dla osób tego wymagających.	Prawo – definicja. Dziedziny prawa. Źródła prawa (pojęcie źródeł prawa, Konstytucja RP, ratyfikowane umowy międzynarodowe, ustawy, rozporządzenia, akty prawa miejscowego, akty prawa wewnętrznego, cechy systemu źródeł prawa). Władza ustawodawcza, wykonawcza i sędziowska w Polsce (Sejm i Senat, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Rada Ministrów, sądy i trybunały). Organy władzy sędziowskiej (struktura sądów w Polsce, Sąd Najwyższy, sądy powszechne, sądy administracyjne, Trybunał Stanu, Trybunał Konstytucyjny). Ubezwłasnowolnienie w świetle praw człowieka. Ochrona prawna własności intelektualnej. Wybrane zagadnienia prawa, w tym prawa pracy.	dr Małgorzata Czarkowska Prawo karne, przeciwdziałanie przemoc, interdyscyplinarna pomoc ofiarom przestępstw, przeciwdziałanie przestępstwom popełnianym pod wpływem alkoholu, interdyscyplinarna pomoc osobom uzależnionym od alkoholu

Tabela 2. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów pierwszego stopnia – Moduł przygotowania merytorycznego z zakresu pracy opiekuńczo-wychowawczej

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań i zainteresowań
Teoria pracy opiekuńczo-wychowawczej	Zna podstawowe pojęcia, założenia i terminologię pracy opiekuńczo-wychowawczej (opieka, wychowanie, socjalizacja, potrzeba, wsparcie, pomoc, profilaktyka, kompensacja, reedukacja, rehabilitacja, rewalidacja, metodyka, sieroctwo, adopcja, diagnoza, ratownictwo i in.). Posiada umiejętność wykorzystania i integrowania wiedzy teoretycznej z zakresu pracy opiekuńczo-wychowawczej w celu analizy złożonych problemów pedagogiczno-formalnoprawnych. Jest gotów/owa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności z zakresu teorii pracy opiekuńczo-wychowawczej, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego.	Podstawowe pojęcia, założenia i terminologia pracy opiekuńczo-wychowawczej: opieka, potrzeba, piecza, wychowanie, socjalizacja, postawa, pomoc, wsparcie i inne. Podstawowe teorie dotyczące procesów opiekuńczych i wychowawczych. Wybrane koncepcje opiekuńcze i wychowawcze. Geneza działalności opiekuńczej w Polsce i na świecie. Pedagogika opiekuńcza jako subdyscyplina. Kierunki zmian w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną. Teoria pracy opiekuńczo-wychowawczej a planowanie wychowawcze. Założenia i struktura systemu opieki nad dzieckiem i rodziną – mapa systemu instytucjonalnego.	dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS Szkoła – szkoła jako instytucja edukacyjna, wychowawcza, opiekuńcza i socjalna, pedagog szkolny, diagnoza rozwoju szkoły, relacje interpersonalne w szkole, kultura szkoły, klimat szkoły; refleksyjność – refleksyjność w edukacji, refleksyjna praktyka, myślenie refleksyjne, osądzanie refleksyjne, metodyka edukacji refleksyjnej; środowisko szkoły,

Wybrane problemy społeczne	Zna wybrane współczesne problemy społeczne oraz dylematy cywilizacyjne i przedstawia je w odniesieniu do praktyki pedagogicznej. Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji wybranych zjawisk społecznych. Analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej oraz zaproponować rozwiązania dla identyfikowanych problemów. Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym. Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych i rozumie ich społeczne znaczenie.	Definicja problemów społecznych. Podstawowe rozróżnienie między problemem socjalnym z problemem społecznym. Strategie rozwiązywania problemów społecznych. Wybrane zagadnienia, tj.: bezrobocie, ubóstwo, przemoc w rodzinie, uzależnienia (także związane z nowoczesnymi technologiami: nadmierne korzystanie z Internetu, uzależnienie od gier, uzależnienie od hazardu w sieci), wielokulturowość, migracje, sytuacja demograficzna, w tym starzenie się społeczeństwa i zjawisko „brain drain”, Omówienie wybranych problemów w perspektywie pedagogicznej – implikacje występowania problemów społecznych: indywidualne i zbiorowe.	dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS Pedagogika ogólna, społeczna, porównawcza, Innowacyjne technologie pedagogiczne, Projekt edukacyjny w pracy pedagoga, Komunikacja społeczna i interpersonalna, Andragogika, Podstawy zarządzania, Zarządzanie organizacją, Zarządzanie zasobami ludzkimi, Audyt i ocena zarządzania, Zarządzanie jakością, Zarządzanie rozwojem zawodowym i osobistym, Zarządzanie czasem, Kultura korporacyjna w systemie zarządzania personelem, Projektowanie ścieżki zawodowej nauczyciela, Coaching i rozwój kadry pedagogicznej
Elementy polityki społecznej	Zna podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania działalności zawodowej związanej z obszarem polityki społecznej, ma wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju w tym zakresie.	Podstawowe definicje i pojęcia z zakresu polityki społecznej. Geneza polityki społecznej w Europie. Podstawowe modele i doktryny polityki społecznej na świecie. Istota polityki społecznej, jej związek z edukacją, a w szczególności pracą opiekuńczo-	dr hab. Paweł Boryszewski, prof. APS Religijność i jej przemiany; globalne procesy społeczne; przemiany świadomości osób pełnosprawnych względem osób niepełnosprawnych

	Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu polityki społecznej w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, także tych złożonych i nietypowych oraz podejmowania działań naprawczych. Jest przekonany/a o znaczeniu wiedzy w rozwiązywaniu problemów społecznych, poszukuje wiedzy, zwraca się do ekspertów i zasięga ich opinii.	wychowawczą. Cele i funkcje polityki społecznej. Instrumenty działań i instytucje. Obszary zainteresowań polityki społecznej. Kluczowe zagadnienia: zrównoważony rozwój, priorytety polityki społecznej: perspektywa lokalna i globalna, ład społeczny, pomocniczość, wsparcie społeczne, pomoc społeczna, inkluzja, spójność, marginalizacja, wykluczenie, polityka demograficzna.	
Pedagogika zdrowia	Posiada podstawową wiedzę teoretyczną z obszaru pedagogiki zdrowia z uwzględnieniem podstaw teoretycznych, wybranych modeli edukacji prozdrowotnej. Zna terminologię stosowaną w obrębie pedagogiki zdrowia. Potrafi zdiagnozować potrzeby ucznia związane z jego stylem życia, sposobami spędzania czasu wolnego, radzenia sobie ze stresem, nawykami żywieniowymi i w odpowiedzi zaprojektować działania opiekuńczo-wychowawcze.	Wiedza z zakresu pedagogiki zdrowia, profilaktyki i promocji zdrowia, umiejętności diagnozowania potrzeb społecznych w obszarze zdrowia, prowadzenie działań edukacyjnych promujących zdrowie. Podstawowe zadania oraz cele pedagogiki zdrowia, wychowanie zdrowotne, edukacja zdrowotna. Metodyka edukacji zdrowotnej dzieci i młodzieży. Holistyczny model zdrowia (zdrowia fizycznego, psychicznego, emocjonalnego, społecznego, duchowego i seksualnego). Współczesne modele edukacji zdrowotnej: edukacja zdrowotna	dr Monika Czyżewska Zdrowie w ujęciu holistycznym, ocenianie kształtujące i dialogiczna informacja zwrotna, tutoring akademicki. Dobrostan dziecka, rola szkoły i lokalnych zespołów interdyscyplinarnych w zapobieganiu krzywdzeniu dziecka.

	Jest gotów/a włączać się do ważnych inicjatyw i działań na rzecz podnoszenia świadomości społecznej w zakresie wpływu zdrowego stylu życia na rozwój psychospołeczny i poznawczy dziecka. Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w tym zakresie.	zorientowana na chorobę, na czynniki ryzyka oraz czynniki prozdrowotne. Definiowanie zdrowia – perspektywy poznawcze. Uwarunkowania zdrowia – czynniki pozytywne i negatywne. Koncepcja resilience a radzenie sobie z problemami. Koncepcja salutogenezy A. Antonovsky'ego. Społeczno-ekologiczny model zdrowia. Etyka w badaniach z zakresu edukacji zdrowotnej.	
Organizacje pozarządowe	Ma poszerzoną wiedzę o strukturze i funkcjach różnych organizacji pozarządowych w szczególności edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych oraz alternatywnych form edukacji. Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w wykonywaniu zadań związanych z organizowaniem wsparcia społecznego w ramach III sektora, odnoszącego się do dziecka, seniora i innych członków rodziny. Jest gotowy do kształtowania umiejętności współpracy wychowanków w tym grupowego	I, II, III sektor – definicja, terminologia – wąskie i szerokie definiowanie III sektora. Organizacje non-profit, organizacje pożytku publicznego, wolontariat, praca społeczna, interes publiczny, współpraca, grupowe rozwiązywanie problemów. Przykłady fundacji i stowarzyszeń działających na rzecz dziecka i rodziny. Stowarzyszenia i fundacje od strony formalnoprawnej. Dane statystyczne i inne na temat NGO w Polsce i na świecie.	dr Magdalena Roszak Pedagogika społeczna; pedagogika rodziny; edukacja przedszkolna; rodziny monoparentalne; samotności; relacje rodzinne; rodzicielstwo w kontekście społecznym; alienacja rodzicielska; badania jakościowe; netnografia; analiza narracji; emocje w edukacji przedszkolnej; komunikacja bez przemocy (NVC); wyzwania wychowawcze; praca opiekuńczo-wychowawcza; środowisko szkolne; wolontariat

	rozwiązywania problemów.		
Profilaktyka w pracy opiekuńczo-wychowawczej	Ma podstawową wiedzę o rodzajach struktur społecznych i instytucji życia społecznego, w których realizowane są oddziaływania profilaktyczne, ze szczególnym uwzględnieniem placówek opiekuńczo-wychowawczych. Potrafi planować i organizować oddziaływania profilaktyczne w pracy opiekuńczo-wychowawczej. Potrafi zastosować wybrane strategie profilaktyczne. Planuje proces ewaluacji programów profilaktycznych z wykorzystaniem wybranych narzędzi i technik. Jest gotów/owa do uznawania znaczenia wiedzy z zakresu pedagogiki i psychologii w rozwiązywaniu problemów profilaktycznych, stąd poszukuje wiedzy i najlepszych rozwiązań, a w przypadku problemów – zwraca się do ekspertów i zasięga ich opinii.	Wiedza z zakresu oddziaływań profilaktycznych w pracy opiekuńczo-wychowawczej. Profilaktyka – definicje, rodzaje (uniwersalna, wskazująca, selektywna). Profilaktyka zachowań ryzykownych – nowe technologie, substancje psychoaktywne. Kryteria działań profilaktycznych – poziomy profilaktyki, stopnie zagrożenia, strategie profilaktyczne. Tworzenie programów profilaktycznych. Skuteczność poszczególnych strategii profilaktycznych. Wdrażanie programów profilaktycznych. Ewolucja działań profilaktycznych. Szkolne programy profilaktyczne. Standardy jakości programów profilaktycznych. Odpowiedzialność i krytyczne myślenie wychowanków. Błędy podczas wdrażania i planowania programów profilaktycznych. Ewaluowanie programów profilaktycznych. Rezultaty miękkie i twarde, dobór wskaźników według zasady SMART. Techniki i metody ewaluacyjne.	dr Marta Kulesza Modele wsparcia psychopedagogicznego dziecka i rodziny oparte na koncepcji zasobów rodzinnych, psychoterapia oparta na koncepcji zasobów rodzinnych, coaching społeczny, coaching rodzinny, coaching sukcesji

Rodzina i szkoła	Ma uszczegółowioną wiedzę na temat roli nauczyciela - wychowawcy w budowaniu współpracy z rodzicami uczniów. Potrafi podejmować skuteczną współpracę w procesie opiekuńczo-wychowawczym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym. Jest gotów/owa do autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym.	Relacje rodzina – szkoła i znaczenie tej relacji w edukacji i wychowaniu dziecka – ucznia. Różne ujęcia tej relacji, takie jak: bierność, opór, zaangażowanie, współpraca, partnerstwo – omówione na tle dyskursu normatywnego i emancypacyjnego. Modele partnerstwa zaproponowane przez Epstein oraz Hoover-Dempsey. Samodzielne identyfikowanie dobrych praktyk w obszarze współpracy rodziny i szkoły.	dr Marta Wiatr Rodzina i rodzicielstwo w perspektywie pedagogiki społecznej, przemiany współczesnego rodzicielstwa, środowisko rodzinne i szkolne w perspektywie pedagogiki społecznej, zmiany kultury szkoły/etnografia szkoły, niepełnosprawność jako zjawisko społeczne, systemy wsparcia dla rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, jakościowe badania społeczne/edukacyjne z wykorzystaniem strategii konstruktywistycznej teorii ugruntowanej, analizy dyskursu, etnografii, analizy sytuacyjnej, jakościowej analizy sieci
------------------	---	--	--

Tabela 3. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów pierwszego stopnia – Moduł przygotowania psychologiczno-pedagogicznego

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań i zainteresowań
Historia wychowania	Zna genezę i źródła czynności wychowawczych człowieka w oparciu o działania pedagogiczne podejmowane w okresie antyku i kolejnych epokach, co pozwala na uporządkowanie wiedzy dotyczącej wychowania i kształcenia na	Geneza i źródła czynności wychowawczych człowieka w oparciu o działania pedagogiczne podejmowane w okresie antyku i kolejnych epokach. Podstawowe koncepcje filozofów i pedagogów, dotyczących istoty wychowania i kształtowania osobowości	Dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS Historia wychowania, historia kształcenia specjalnego, dzieje Lubelszczyzny w XIX -XX w.

	przestrzeni wieków w skali rozwoju cywilizacji europejskiej do XX wieku. Zna najważniejsze, tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz ich uczestnictwo w dyskursie na temat współczesnych dylematów cywilizacyjnych. Właściwie ocenia poziom swojej wiedzy i zdobytych umiejętności, rozumie znaczenie ciągłego doskonalenia swych umiejętności i pogłębiania wiedzy związanej z wychowaniem i kształceniem.	wychowanka w skali rozwoju cywilizacji europejskiej do XX wieku. Tradycje pedagogiki polskiej w poszczególnych okresach historycznych, rozwój i konteksty kulturowe wyróżniające ją od koncepcji ogólnoeuropejskich. Najwybitniejsi przedstawiciele polskiej i europejskiej pedagogiki, zarówno w zakresie teorii, jak i praktyki. Geneza i rozwój instytucji edukacyjnych oraz zakres ich kompetencji w kontekście historycznym.	
Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania	Ma wiedzę na temat profilaktyki, diagnostyki i leczenia wybranych chorób wrodzonych i cywilizacyjnych, istotną w kontekście działań pedagogicznych, posiada wiedzę z zakresu zdrowia publicznego dotyczącą zarówno kształtowania postaw prozdrowotnych, jak też profilaktyki pierwotnej i wtórnej, zarówno wobec	Rozwój osobniczy człowieka. Medyczne uwarunkowania rozwoju organizmu. Czynniki rozwoju. Etapy rozwoju pre- i postnatalnego. Fizjologiczne podstawy funkcjonowania organizmu w kontekście etapów rozwoju i dojrzewania. Metody i zasady oceny rozwoju. Rozwój a środowisko Fizjopatologia wybranych układów i funkcji organizmu w kontekście rozwoju. Genetyczne	dr Karolina Nowak-Stańczyk Neurobiologiczne podłoże schizofrenii; elektrofizjologiczne korelaty zachowań i procesów psychicznych

	chorób wrodzonych, jak i cywilizacyjnych. Potrafi wykorzystać podstawową wiedzę z zakresu nauk biologicznych w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, potrafi obserwować procesy rozwoju fizycznego uczniów, potrafi odróżniać choroby wrodzone od chorób nabytych, identyfikować zagrożenia zdrowotne. Potrafi rozpoznawać sytuację zagrożeń dla życia i zdrowia uczniów.	uwarunkowania zaburzeń rozwoju somatycznego i niepełnosprawności intelektualnej. Zdrowie jego ochrona i promocja. Profilaktyka chorób wrodzonych i cywilizacyjnych. Badania przesiewowe. Poradnictwo genetyczne. Diagnostyka prenatalna chorób genetycznych.	
Podstawy pedagogiki	Zna istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę, rozumie wybrane zależności między wychowaniem a socjalizacją i enkulturacją. Zna i rozumie wybrane antropologiczne i aksjologiczne podstawy wychowania. Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki w celu analizowania i interpretowania	Pedagogika jako wiedza/nauka o wychowaniu. Integracyjny i interdyscyplinarny charakter pedagogiki. Podstawowe pojęcia pedagogiczne. Wychowanie jako proces sprawczy. Funkcje edukacji w życiu społeczeństw i egzystencji jednostek. Proces wychowania, jego funkcje, struktura, właściwości, dynamika. Kategorie pojęciowe dookreślające proces wychowania: opieka, socjalizacja, inkulturacja, podmiotowość, samorealizacja, samowychowanie. Granice swobody	dr Edyta Zawadzka Pedagogizacja życia codziennego i społecznego, konteksty pedagogizacyjne w podstawach programowych, dyskurs naukowy i społeczny dotyczący procesów edukacyjnych jako przedmiotu badań pedagogiki, wychowanie rodzinne, teleologia wychowania, edukacja spersonalizowana, internacjonalizacja szkolnictwa wyższego mgr Joanna Antosik Problemy teorii i praktyki wychowania – w szczególności ukierunkowane na: wychowanie rodzinne,

	problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych. Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej przyszłej roli zawodowej, uznając wagę wiedzy na temat pedagogiki jako dyscypliny.	i przymusu w wychowaniu – ramy dyskursu. Tradycyjne i emancypacyjne ujęcie i praktyki wychowania. Wychowanie uprzedmiotawiające. Nowe wychowanie i odkrycie podmiotowości dziecka oraz wskazanie jego praw i współcześni kontynuatorzy. Współczesne środowiska i praktyki wychowawcze. Główne środowiska wychowawcze. Procesy społeczne w środowisku rodzinnym, szkolnym, rówieśniczym. Praca opiekuńczo-wychowawcza w wychowaniu naturalnym i instytucjonalnym. Modele współczesnej szkoły. Przymus i przemoc w środowiskach domu i szkoły. Edukacja wobec współczesnych zagrożeń cywilizacyjno-kulturowych	trudności rodzicielskie, rolę i znaczenie dziecka we współczesnej rodzinie, postrzeganie rodziny i procesów edukacyjnych w kulturze popularnej; system prewencyjny; edukacja alternatywna i związki z nurtami pedagogiki współczesnej
Pedagogika społeczna w pracy opiekuńczo-wychowawczej	Zna i rozumie zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych	Podstawowe pojęcia pedagogiki społecznej: środowisko, przestrzeń, miejsce i nie-miejsce, kapitał ludzki, kulturowy, społeczny, intelektualny, społeczeństwo wiedzy, edukacja a globalizacja, rozwój społeczny i jego mierniki (HDI). Podstawowe środowiska wychowawcze, rodzina, środowisko lokalne. Wybrane problemy edukacyjne i socjalne: globalizacja,	dr Marta Wiatr Rodzina i rodzicielstwo w perspektywie pedagogiki społecznej, przemiany współczesnego rodzicielstwa, środowisko rodzinne i szkolne w perspektywie pedagogiki społecznej, zmiany kultury szkoły/etnografia szkoły, niepełnosprawność jako zjawisko społeczne, systemy wsparcia dla rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, jakościowe badania

	i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji, rozwiązywanie konfliktów w grupie wychowawczej, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki, problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej, zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami. Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych oraz analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej. Potrafi rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów.	marginalizacja, nierówności w edukacji, bieda, bezrobocie, uzależnienia, zagrożone dzieciństwo. Zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodyka pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji. Problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki. Problematyka dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej. Zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami, młodzieżowymi i sektami.	społeczne/edukacyjne z wykorzystaniem strategii konstruktywistycznej teorii ugruntowanej, analizy dyskursu, etnografii, analizy sytuacyjnej, jakościowej analizy sieci dr Anna Górka-Strzałkowska Funkcja opiekuńczo-wychowawcza szkoły, szkoła jako środowisko wychowawcze i opiekuńcze; problematyka dziecka, dzieciństwa i praw dziecka w szkole
--	---	---	--

Tabela 4. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów pierwszego stopnia – Moduł podstawy dydaktyki i emisja głosu

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań i zainteresowań
Współczesne teorie nauczania	Zna i rozumie sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych, tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną. Ma uporządkowaną wiedzę na temat struktury nadzoru pedagogicznego w polskim systemie oświaty, zna określone obszary ewaluacji działalności edukacyjnej. Potrafi wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów.	Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiki. Przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki. Dydaktyka ogólna a dydaktyki szczegółowe. Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne. Style kierowania klasą. Procesy społeczne w klasie, integracja klasy szkolnej. Tworzenie środowiska sprzyjającego postępowi w nauce. Nauczanie w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego. Cele kształcenia – źródła, sposoby formułowania i rodzaje. Zasady dydaktyki. Metody nauczania. Treści nauczania. Organizacja procesu kształcenia i pracy uczniów. Lekcja (jednostka dydaktyczna) i jej budowa. Modele lekcji. Sztuka prowadzenia lekcji. Style i techniki pracy z uczniami. Interakcje w klasie. Środki dydaktyczne. Projektowanie działań edukacyjnych dostosowanych do potrzeb i możliwości ucznia, w szczególności	dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS Interakcyjne warunki kształcenia; „rusztowanie” w procesie dydaktycznym; kultura i klimat szkoły; misja szkoły. dr Jarosław Lach Szkoła jako środowisko opiekuńczo-wychowawcze; instytucje wspierające rodzinę w zakresie opieki i wychowania dzieci; socjalizacja i wychowanie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

	Jest gotów do twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych.	do możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się ucznia. Autonomia dydaktyczna nauczyciela. Diagnoza, kontrola i ocena wyników kształcenia. Ocenianie osiągnięć szkolnych uczniów, ocenianie kształtujące, a efektywność nauczania. Wewnątrzszkolny system oceniania. Sprawdziany i egzaminy zewnętrzne. Ocena efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości pracy szkoły. Edukacyjna wartość dodana.	
Emisja głosu	Ma podstawową wiedzę z zakresu funkcjonowania i patologii narządów mowy. Zna zagadnienia dotyczące ustawiania, rozwijania i doskonalenia głosu. Zna zasady dotyczące higieny głosu, zapoznał/a się z ćwiczeniami kształtującymi prawidłową dykcję i emisję głosu, zapoznał/a się z metodami rehabilitacji głosu. Ma rozwinięte umiejętności komunikowania się, w tym także posiada w stopniu podstawowym umiejętność poprawnego	Podstawowe zagadnienia dotyczące prawidłowej emisji, higieny głosu i dykcji. Problematyka ustawienia, rozwijania i doskonalenia głosu. Oddech przeponowo-żebrowy. Faza wydechu. Ćwiczenia fonacyjne/artykulacyjne/dykcyjne. Nauka prawidłowego ustawienia i emisji głosu. Techniki rehabilitacji głosu.	dr Magdalena Ostolska Teatr w pedagogice, praca nad emisją głosu w mowie, drama pedagogiczna.

	posługiwania się głosem. Ma wykształcone nawyki prawidłowego posługiwania się narządem mowy i wykazuje higieniczną dbałość w tym obszarze. Dokonuje refleksji nad realizacją zajęć dydaktycznych wymagających posługiwania się głosem, ma wykształcone nawyki prawidłowego posługiwania się aparatem artykulacyjnym, wykazuje higieniczną dbałość w tym obszarze.		
--	---	--	--

Tabela 5. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów pierwszego stopnia – Moduł przygotowania metodycznego do wykonywania zadań pedagoga i wychowawcy

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań i zainteresowań
Metodyka pracy wychowawczej z grupą	Zna warsztat pracy opiekuna-wychowawcy, właściwe wykorzystanie czasu na zajęciach, zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości pracy wychowawczej, jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy wychowawczej.	Metodyka pracy wychowawczej z grupą. Metody i formy pracy wychowawczej. Metody pozyskiwania informacji o wychowanku, uczniu, ich pozycji socjometrycznej w grupie, koncepcje partnerstwa wychowawcy z uczniem, rodzicami i lokalną społecznością. Planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej z grupą	dr Anna Górka-Strzałkowska Funkcja opiekuńczo-wychowawcza szkoły, szkoła jako środowisko wychowawcze i opiekuńcze; problematyka dziecka, dzieciństwa i praw dziecka w szkole; czynna pedagog szkolna Michał Kwiatkowski pedagogika i psychologia pracy, poradnictwo zawodowe; pedagogika

	Potrafi odpowiedzialnie współorganizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku. Jest gotów do zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej.	(definicja planowania, zakres planowania, cechy dobrego planu, funkcje planu, rodzaje planów i rozkładów zajęć, elementy konspektu, metody i formy pracy opiekuńczo-wychowawczej). Znaczenie komunikacji interpersonalnej w pracy opiekuńczo-wychowawczej. Osobowość opiekuna – wychowawcy.	społeczna; czynny psycholog szkolny mgr Magdalena Madejska-Jacak ekspertka zewnętrzna w zakresie pracy opiekuńczo-wychowawczej w szkole, wicedyrektorka stołecznej szkoły podstawowej
Opieka nad małym dzieckiem	Zna podstawowe teorie rozwoju małego dziecka, w tym modele poznawczorozwojowe oraz teorie uczenia się. Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji rozwoju poznawczego, biologicznego, emocjonalnego, społecznego małego dziecka.	Specyfika anatomii niemowlęcia i dziecka w różnych etapach rozwoju. Rozpoznawanie symptomów płynących z organizmu dziecka i świadczących o jego potrzebach psychofizycznych i psychoemocjonalnych. Podstawowa terminologia z zakresu rozwoju biologicznego, fizycznego, poznawczego, społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem okresu wczesnego dzieciństwa. Podstawowe teorie rozwoju małego dziecka, w tym modele poznawczo-rozwojowe i ich odniesienie do działań praktycznych. Teorie uczenia się – w odniesieniu do małego dziecka – oraz z ich główni przedstawiciele, podstawowe metody badań nad wczesnym dzieciństwem.	dr Krystyna Heland-Kurzak Wczesne dzieciństwo, instytucje opieki nad małym dzieckiem, opiekun w żłobku, współpraca opiekun – rodzic, współpraca żłobek – rodzic, profesjonalizacja i tożsamość zawodowa opiekunów w żłobkach.

Wybrane modele pracy z dzieckiem i rodziną	Ma wiedzę dotyczącą sposobów nawiązywania pozytywnych kontaktów interpersonalnych, zasad prawidłowej komunikacji oraz budowania wspierającej relacji specjalista-osoba, zarówno z dziećmi, jak i ich rodzicami/opiekunami prawnymi. Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji sytuacji danej rodziny (w tym czynników ryzyka i czynników chroniących /zasobów) oraz zaproponować, zaplanować i przeprowadzić odpowiednie działania optymalizujące, wzmacniające, które mają na celu zwiększenie jakości funkcjonowania danego systemu rodzinnego.	Wybrane metody pracy z dzieckiem i rodziną, koncepcja coachingu rodzinnego, podstawowe założenia coachingu rodzinnego, podstawy teoretyczne tej metody oraz wybrane narzędzia pracy z dzieckiem i rodziną, koncepcja zasobów rodzinnych, w tym: modele pomocy psychopedagogicznej oparte na wykorzystaniu zasobów, narzędzia do analizy i eksploracji zasobów indywidualnych i rodzinnych, nabycie umiejętności ustalania celów służących zmianie sytuacji rodzinnej, szukanie kompromisu pomiędzy celami indywidualnymi i celami całego systemu rodzinnego, wybrane narzędzia pracy z dzieckiem i rodziną, dzięki którym można zminimalizować czynniki ryzyka i wzmocnić czynniki chroniące, tj. zasoby w systemie rodzinnym.	dr Magdalena Roszak Problematyka rodziny w ujęciu pedagogiki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem przemian współczesnego rodzicielstwa; Systemowe, kulturowe i społeczno-ekonomiczne uwarunkowania funkcjonowania rodzin, mikrodoświadczenia rodziców mierzących się z dynamicznie zmieniającą się rzeczywistością społeczną; Przemiany współczesnego rodzicielstwa; Rodzicielstwo monoparentalne (macierzyństwo i ojcostwo solo); Konflikt rodzicielski i alienacja rodzicielska.
Warsztat pracy asystenta rodziny	Ma elementarną wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, normach, procedurach stosowanych w różnych obszarach działalności opiekuńczo-wychowawczej asystenta rodziny. Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę	Problematyka związana z asystenturą rodziny (założenia i modele). Zadania, cele oraz metody ich osiągnięcia w pracy asystenta rodziny. Etapy pracy i dokumentacja w pracy przez asystenta rodziny. Komunikacja z rodzinami i ze specjalistami.	mgr Monika Krajewska Koordinacja wsparcia dla rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej; organizacja i nadzór nad usługami pomocy społecznej; pomoc specjalistyczna; współpraca międzyinstytucjonalna z podmiotami środowiska lokalnego; zarządzanie zespołem; rozwój i monitorowanie działań Ośrodka Pomocy

	w wykonywaniu zadań związanych z organizowaniem wsparcia społecznego, w tym instytucjonalnego odnoszącego się do dziecka, seniora i innych członków rodziny oraz osób z niepełnosprawnością. Jest gotów/owa do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, stąd poszukuje wiedzy, a w przypadku problemów – zwraca się do ekspertów i zasięga ich opinii.		Społecznej; wdrażanie procedur i standardów pracy socjalnej; praca na rzecz integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców mgr Jarosław Rutkowski Asystentura rodziny; praca z rodzinami wieloprogowymi; wsparcie specjalistyczne dla rodziców i opiekunów; rozwijanie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych; diagnoza sytuacji rodzinnych; prowadzenie działań pomocowych i profilaktycznych; współpraca środowiskowa i międzysektorowa; budowanie sieci wsparcia wokół dziecka i rodziny.
Planowanie i dokumentacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole	Zna i rozumie sposoby organizowania przestrzeni szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego, zasad udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zasoby metodyczne (warsztat pracy), w tym elektroniczne i obcojęzyczne, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej, myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie prowadzonych zajęć,	Planowanie pracy z zakresu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dokumentacja z zakresu diagnozowania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów. Rozpoznawanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych i ich dokumentacja. Dokumentacja z zakresu diagnozy i terapii uczniów w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dokumentacja z zakresu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej (dziennik zajęć pedagoga	dr Anna Górka-Strzałkowska Funkcja opiekuńczo-wychowawcza szkoły, szkoła jako środowisko wychowawcze i opiekuńcze; problematyka dziecka, dzieciństwa i praw dziecka w szkole; czynna pedagog szkolna

	potrzebę wyszukiwania, adaptacji. Potrafi identyfikować typowe zadania szkolne w ramach udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz identyfikować te zadania z kompetencjami kluczowymi. Potrafi przeanalizować rozkład tych zadań w roku i semestrze. Jest gotów/owa do uwzględniania w planowaniu pracy opiekuńczo-wychowawczej umiejętności współpracy uczniów, systemu wartości, postaw etycznych wychowanków, ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych.	szkolnego w formie elektronicznej, dziennik zajęć świetlicowych, formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, sprawozdanie ze spotkania zespołu do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ocena efektywności zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej).	
--	---	---	--

Tabela 6. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów pierwszego stopnia – Moduł edukacja spersonalizowana

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań i zainteresowań
Kompetencje coachingowe	Zna i rozumie zakres kompetencji posiadanych przez coacha oraz sposoby ich doskonalenia w procesie kształcenia formalnego i pozaformalnego.	Organizacja procesu coachingowego, relacja coachingowa a relacja pedagogiczna – specyfika, zasady, budowanie, podobieństwa i różnice. Praca pytaniami oraz wykorzystanie aktywnego słuchania,	dr Edyta Zawadzka tutorka akademicka, dyskurs naukowy i społeczny dotyczący procesów edukacyjnych jako przedmiotu badań pedagogiki, wychowanie rodzinne, teleologia wychowania, edukacja

	Potrafi dokonać implementacji założeń coachingu, w szczególności zbudować relację coachingową, zbadać potrzeby rozwojowe coachee, stworzyć płaszczyznę do wyznaczenia celów procesów rozwojowych, identyfikacji zasobów, zmiany przekonań, przełamania impasu, pozyskiwania kompetencji oraz adekwatnie do specyfiki coachingu wspierać uczestnika w osiąganiu celów rozwojowych/realizacji potrzeb edukacyjnych, dokonać ewaluacji procesu oraz udzielić informacji zwrotnej. Jest gotów/owa do odpowiedzialnego przygotowywania się do wykonywania zawodu coacha oraz wykorzystywania kompetencji coachingowych w realizowanej działalności edukacyjnej, a także podejmowania refleksji nad jakością realizowanych aktywności.	identyfikacja i badanie potrzeb rozwojowych i wyznaczenie celów – metody i narzędzia. Identyfikacja zasobów i potencjału coachee. Praca z przekonaniami, motywacja – znaczenie w procesie coachingu oraz zasady pracy z nią. Odzwierciedlanie i feedback w coachingu. Przełamywanie sytuacji impasu, ewaluacja procesu coachingowego, dylematy etyczne w procesie coachingowym.	spersonalizowana, internacjonalizacja szkolnictwa wyższego
Edukacja spersonalizowana i jej strategię	Zna i rozumie potrzebę autorefleksji oraz uczenia się przez całe życie, ujmowaną zarówno	Kontekst historyczny, pedagogiczny i antropologiczny edukacji spersonalizowanej oraz zasady jej implementacji.	dr Edyta Zawadzka Pedagogizacja życia codziennego i społecznego, konteksty pedagogizacyjne w podstawach programowych, dyskurs

	w kontekście rozwoju zawodowego, jak i osobistego, założenia realizacji działań samowychowawczych i samokształceniowych oraz wykorzystania spersonalizowanych strategii edukacyjnych w tym procesie, a także korzystania z zasobów instytucji realizujących działalność edukacyjną o charakterze pozaformalnym. Potrafi zidentyfikować przejawy edukacji spersonalizowanej oraz zastosowania spersonalizowanych strategii edukacyjnych we własnej biografii szkolnej. Jest gotów/owa do podejmowania krytycznej analizy rzeczywistości edukacyjnej oraz konfrontowania jej z założeniami edukacji spersonalizowanej.	Współczesne dyskursy edukacyjne jako kontekst edukacji spersonalizowanej. Szkoła jako środowisko edukacji spersonalizowanej, przejawy edukacji spersonalizowanej w polskiej szkole. Edukacja spersonalizowana a relacje nauczyciela z uczniami i rodzicami. Założenia coachingu. Założenia tutoring. Założenia warsztatów jako spersonalizowanej strategii edukacyjnej. Spersonalizowane strategie edukacyjne a własny rozwój.	naukowy i społeczny dotyczący procesów edukacyjnych jako przedmiotu badań pedagogiki, wychowanie rodzinne, teleologia wychowania, edukacja spersonalizowana, internacjonalizacja szkolnictwa wyższego
--	---	---	--

Tabela 7. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów drugiego stopnia – Moduł diagnostyczno-badawczy

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań i zainteresowań
Diagnoza środowiskowa	Ma uporządkowaną wiedzę na temat działań diagnostycznych prowadzonych w środowisku instytucji lub w środowisku otwartym; Potrafi rozróżnić orientacje w metodologii badań pedagogicznych, rozróżniać techniki i konstruować narzędzia badawcze służące do diagnozowania zjawisk w obszarze pracy opiekuńczej, wychowawczej, społecznej, edukacyjnej; potrafi wyszukiwać i analizować dane zastane socjodemograficzne i dyskursy, potrafi zbierać dane jakościowe (prowadzić wywiady grupowe i indywidualne) oraz je analizować; potrafi zbierać dane ilościowe i dokonywać ich analizy; Jest wrażliwy/a na problemy społeczne i edukacyjne, gotowy/a do	Zaawansowane zagadnienia związane z diagnozą środowiskową (perspektywa holistyczna, społeczno-ekologiczna); etapy prowadzenia diagnozy środowiska (m.in. Helena Radlińska badanie i działanie, Jane Adams); planowanie diagnozy: zbieranie danych: różne źródła – zastane (m.in. socjodemograficzne, publikowane treści), wytworzone (ilościowe: ankiety, testy oraz jakościowe: obserwacje, wywiady); analiza danych jakościowych i ilościowych; interpretacja i dyskursy.	dr Marta Wiatr Rodzina i rodzicielstwo w perspektywie pedagogiki społecznej, przemiany współczesnego rodzicielstwa, środowisko rodzinne i szkolne w perspektywie pedagogiki społecznej, zmiany kultury szkoły/etnografia szkoły, niepełnosprawność jako zjawisko społeczne, systemy wsparcia dla rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, jakościowe badania społeczne/edukacyjne z wykorzystaniem strategii konstruktywistycznej teorii ugruntowanej, analizy dyskursu, etnografii, analizy sytuacyjnej, jakościowej analizy sieci

	komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz interesu publicznego, w tym osób wymagających opieki lub pomocy.		
Projekt działania społeczno-pedagogicznego	Ma uporządkowaną wiedzę na temat projektowania działań społecznopedagogicznych w pracy opiekuńczo-wychowawczej; zna etapy projektu i zasady jego konstruowania; Na podstawie dokonanej diagnozy środowiskowej potrafi wybrać i zastosować właściwy sposób postępowania, zaplanować kolejne etapy, dobrać środki i metody pracy w celu realizacji działania w zakresie pracy opiekuńczej, wychowawczej i działalności pomocowej kierowanej do różnych uczestników społeczności szkolnej i sąsiedzkiej. Jest wrażliwy/a na problemy społeczne i edukacyjne, gotowy/a do	Integrowanie wiedzy z pedagogiki i nauk pokrewnych do przygotowania działania w terenie. Koncepcje działania społecznego w obszarze pracy pedagogicznej; założenia dotyczące badań partycypacyjnych; model badania w działaniu – koncepcja i przykłady; projektowanie działania; cele, zadania, harmonogram, budżetu i efekty; ewaluacja – jako badanie: założenia, zasady, postępowanie (ustalenie wskaźników i metod ewaluacji monitorowania działań); komunikacja z profesjonalistami i innymi uczestnikami działań społeczno-pedagogicznych.	dr Katarzyna Ziomek-Michalak Gerontologia społeczna, aktywność w kontekście wychowawczym i edukacyjnym, animacja społeczna, praca metodą projektu, nauczanie przez doświadczanie.

	komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz interesu publicznego, w tym osób wymagających opieki lub pomocy		
Ewaluacja działania społeczno-pedagogicznego	Ma uporządkowaną wiedzę na temat projektowania działań społeczno-pedagogicznego (w pracy opiekuńczo-wychowawczej) w odniesieniu do etapu ewaluacji działań podejmowanych w projekcie; Potrafi wybrać i uzasadnić właściwy dla ewaluacji działania społeczno-pedagogicznego sposób postępowania, w tym: sformułować cele ewaluacji, wybrać i uzasadnić metodę ewaluacji, sformułować rezultaty działania, ustalić wskaźniki; Odnacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, czuje się odpowiedzialny/a	Zagadnienia: ewaluacja – definicje, modele, narzędzia, rezultaty i wskaźniki; Ewaluacja a koncepcja badań w działaniu; Ewaluacja działań a profesjonalizacja; Opracowanie podstawowego projektu ewaluacji planowanego lub prowadzonego działania społeczno-pedagogicznego (w modelu badanie w działaniu).	dr Katarzyna Ziomek-Michalak Gerontologia społeczna, aktywność w kontekście wychowawczym i edukacyjnym, animacja społeczna, praca metodą projektu, nauczanie przez doświadczanie. dr Agata Andrasiak-Czarnecka Edukacja kulturowa, współpraca między kulturą a edukacją, animacja i rozwój lokalnych społeczności, polityki publiczne dotyczące ochrony dzieci, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ewaluacja projektów społecznych, streetworking, praca środowiskowa z młodzieżą i rodzinami, aktywizacja społeczna na obszarach miejskich (w tym na Pradze Północ)

	wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku i pośrednio modeluje to podejście wśród innych;		
--	--	--	--

Tabela 8. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów drugiego stopnia – Moduł teoretyczny

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań i zainteresowań
Prawa człowieka	Ma podstawową wiedzę na temat międzynarodowych i konstytucyjnych wolności i praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osoby niepełnosprawnej oraz środków ich ochrony, w szczególności zasad przewodnich statusu jednostki, w tym zakazu dyskryminacji, europejskich i międzynarodowych organów ochrony praw człowieka; Potrafi zdiagnozować przypadki naruszeń praw człowieka, w tym dyskryminacji, wskazać ich podstawę prawną oraz zaproponować zastosowanie odpowiednich środków prawnych ich ochrony; Utożsamia się z zasadą równości i niedyskryminacji,	Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela (źródła wolności i praw człowieka, katalog wolności i praw człowieka i obywatela). Zakaz dyskryminacji w praktyce (definicja, rodzaje dyskryminacji na podstawie kodeksu pracy). Prawo do życia a prawo do decydowania o swoim życiu osobistym. Prawo i płeć - sytuacja kobiet w ujęciu międzynarodowym i krajowym. Prawa osób z niepełnosprawnościami w świetle Konwencji 34 ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami. Prawa dzieci w ujęciu międzynarodowym i krajowym.	dr Monika Zima-Parjaszewska Prawa człowieka, dostępność, prawo antydyskryminacyjne, niezależne życie osób z niepełnosprawnościami, szczególnie z niepełnosprawnością intelektualną, wspierane podejmowanie decyzji jako alternatywa dla ubezwłasnowolnienia

	ma pogłębioną świadomość istnienia różnorodnych grup społecznych narażonych na dyskryminację;		
Teorie i koncepcje szkoły	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat współczesnych teorii i koncepcji szkoły, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania; Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki i innych dyscyplin w celu analizy zjawisk edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i kulturowych zachodzących w szkole; potrafi identyfikować szkołę jako system, instytucję, organizację, wspólnotę i środowisko wychowawcze; potrafi dokonać obserwacji zjawisk społecznych związanych ze szkołą oraz w odniesieniu do wiedzy teoretycznej w obszarze edukacji, zinterpretować te zjawiska;	Szkoła jako zjawisko społeczno-pedagogiczne. Szkoła jako instytucja, organizacja, system, środowisko, świat społeczny, wspólnota, kultura. Różne rodzaje szkół. Rozważania nad przyszłością szkoły – między nowoczesnością a ponowoczesnością. Teoria szkoły a koncepcja szkoły. Teoria szkoły w literaturze polskiej, niemieckiej i angielskiej.	dr hab. Danuta Uryga, prof. APS oświata publiczna, demokratyczne instytucje oświatowe, polityka oświatowa samorządu terytorialnego, oddolna zmiana modelu szkoły publicznej, oddolne (rodzicielskie) inicjatywy społeczno-edukacyjne, aktywizm rodzicielski, aktywizm pro-LGBTQ
Antropologia życia codziennego	Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia	Kultura, socjologia kultury; codzienność w ujęciu socjologicznym i antropologicznym; zagadnienia takie jak:	dr Agnieszka Zamarian Kulturowe wzorce śmierci, edukacja tanatologiczna, dyscyplina w klasie szkolnej, społeczno-

	w aspekcie kulturowym; Potrafi właściwie prezentować własne stanowiska, popierając je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych; Ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, jest gotów/owa do krytycznej analizy odbieranych treści, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.	ciało i cielesność, jedzenie, macierzyństwo, przestrzeń społeczna, zabawy dziecięce i zabawki, ADHD lub inne zaburzenia rozwojowe, śmierć, rozwód i in., ukazane w perspektywie antropologicznej.	kulturowa legitymizacji i teoretyczne podstawy edukacji tanatologicznej.
Psychologia społeczna w pracy opiekuńczo-wychowawczej	Posiada szeroką wiedzę na temat rodzajów więzi społecznych i prawidłowościach nią rządzących; Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii społecznej w celu analizy złożonych zjawisk edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych; Odnacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich	Teoria spostrzegania społecznego i komunikacji. Zachowania społeczne i ich uwarunkowania. Sytuacje interpersonalne. Zagadnienia: empatii, zachowań asertywnych, agresywnych i uległych, postaw, stereotypów, uprzedzeń, negocjacji i rozwiązywania konfliktów. Reguły współdziałania. Procesy i role grupowe, tożsamość grupowa. Bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji. Mechanizmy	dr Dominika Zakrzewska-Ołędzka Komunikacja międzykulturowa, różnice międzykulturowe, uprzedzenia i stereotypy, relacje polsko-izraelskie i polsko-żydowskie

	skutki, czuje się odpowiedzialny wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku i pośrednio modeluje to podejście wśród innych.	kształtowania się postaw.	
Współczesne nurty filozofii	Ma wiedzę o współczesnych trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w zakresie filozofii; Potrafi samodzielnie kształtować i planować własny rozwój poprzez wskazanie istotnych idei i wartości; Jest przygotowany/a do krytycznej refleksji nad własnym światopoglądem i posiadanymi ideami filozoficznymi.	Wybrane zagadnienia współczesnej filozofii. Źródła i oddziaływanie filozofii współczesnej. Podstawowe nurty w filozofii współczesnej - wybór: filozofia pozytywistyczna, analityczna, pragmatyczna, egzystencjalizm, filozofia życia, personalizm, fenomenologia, filozofia umysłu i ekofilozofia.	dr Mateusz Radzki Interesuje się wczesną filozofią Ludwiga Wittgensteina, koncepcjami logiczno-filozoficznymi Bertranda Russella, Rudolfa Carnapa, Willarda V.O. Quine'a, Romana Suszki (np. logiką niefregowską, tezą Suszki), Ludwika Borkowskiego (np. kwantyfikatorami właściwymi), logiką, semiotyką logiczną, filozofią logiki, filozofią języka, epistemologią, metodologią nauk społecznych oraz socjologią (klasycznymi teoriami socjologicznymi). dr Wiktor Wolman W pracy naukowej koncentruje się na problematyce podmiotu moralnego i jego rodzajów. Głównym problemem badań naukowych jest dziecko i jego otoczenie. W ramach tak skoncentrowanego obszaru badań zajmuje się analizą struktury i funkcji dzieciństwa. Ponadto interesuje się wartościami i zasadami, jakie wynikają ze stanu dzieciństwa, takimi jak: odpowiedzialność, wyobraźnia, sprawiedliwość, sumienie,

			zabawa i wolność, oraz konsekwencjami, jakie mają one na funkcjonowanie otoczenia dziecka.
--	--	--	--

Tabela 9. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów drugiego stopnia – Moduł merytoryczno-metodyczny

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań i zainteresowań
Problemy opiekuńczo-wychowawcze	Ma uszczegółowioną wiedzę na temat fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji (w tym dylematów etycznych), osadzoną w kontekście wyzwań i zadań dla edukacji, wychowania, opieki i pomocy; Wykorzystując wiedzę teoretyczną z pedagogiki i innych dyscyplin z nią powiązanych, potrafi zidentyfikować i opisać problem o charakterze pedagogiczno-społecznym; Odnacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, czuje się odpowiedzialny wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku	Analiza wybranych problemów opiekuńczo-wychowawczych. Identyfikacja problemu. Geneza i dynamika zjawiska. Znaczenie problemu. Prognoza. Propozycje rozwiązania. Wdrożenie oddziaływań. Efekty oddziaływań.	dr Magdalena Roszak Pedagogika społeczna; pedagogika rodziny; edukacja przedszkolna; rodziny monoparentalne; solomatkki; relacje rodzinne; rodzicielstwo w kontekście społecznym; alienacja rodzicielska; badania jakościowe; netnografia; analiza narracji; emocje w edukacji przedszkolnej; komunikacja bez przemocy (NVC); wyzwania wychowawcze; praca opiekuńczo-wychowawcza; środowisko szkolne; wolontariat

	i pośrednio modeluje to podejście wśród innych.		
Diagnoza oraz wsparcie psychopedagogiczne	Ma rozszerzoną i uszczegółowioną wiedzę o strukturze systemu wsparcia dziecka z wybranymi zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania i ich rodzin; zna instytucje zajmujące się świadczeniem kompleksowej pomocy dla dzieci i młodzieży z wybranymi zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz ich rodzin; Potrafi planować proces diagnostyczny oraz strukturę sesji pomocowej, wykorzystując różne narzędzia diagnostyczne w zależności od wieku badanego, jego nastawienia do badania, zgłaszanych problemów; potrafi zastosować wybrane techniki interwencyjne stosowane w ramach terapii rodzin i terapii poznawczo-behawioralnej; Ma krytyczny stosunek do posiadanej wiedzy i umiejętności diagnostyczno-terapeutycznych	Wiedza z zakresu poszczególnych faz rozwojowych dziecka oraz występujących nieprawidłowości w rozwoju poznawczym, emocjonalnych i społecznym. Studenci poznają obowiązujące kryteria diagnostyczne poszczególnych jednostek chorobowych oraz procedury diagnostyczne według ICD 10, ICD 11 i DSM V (ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń odżywiania, uzależnień behawioralnych, zaburzeń adaptacyjnych, zaburzeń zachowania i zaburzeń psychicznych związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych, zamierzone samouszkodzenia). Poznanie i stosowanie zasad i norm etycznych w postępowaniu diagnostycznym i w oddziaływaniach pomocowych, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki pracy z dziećmi. Podstawy terapii poznawczo-behawioralnej, terapii rodzin oraz stosowanych w ramach tych form 51 pomocy narzędzi, technik diagnostycznych i interwencyjnych.	dr Marta Kulesza Modele wsparcia psychopedagogicznego dziecka i rodziny oparte na koncepcji zasobów rodzinnych, psychoterapia oparta na koncepcji zasobów rodzinnych, coaching społeczny, rodzinny, sukcesji

	niezbędnych w pracy z dziećmi i ich rodzinami; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego.		
Pedagogika młodzieży	Ma uszczegółowioną wiedzę na temat fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji (w tym dylematów etycznych), osadzoną w kontekście wyzwań i zadań dla edukacji, wychowania, opieki i pomocy; Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz dyscyplin z nią powiązanych w celu analizy złożonych zjawisk edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych; Jest wrażliwy/a na problemy społeczne i edukacyjne, gotowy/a do komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz interesu publicznego, w tym	Pedagogika młodzieży jako subdyscyplina pedagogiczna; młodzież – konceptualizacja pojęcia; zadania młodości: wyzwania rozwojowe okresu adolescencji; kult młodości – analiza zjawiska; kontrowersje wokół młodzieży jako kategorii pokoleniowej: różne pokolenia młodzieży; młodzież jako podmiot zmian społecznych; młodzież jako przedmiot badań pedagogicznych: zróżnicowane obszary badań nad młodzieżą; młodzież dziś – analiza problematyki związanej z funkcjonowaniem we współczesnym świecie.	dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS Pedagogika młodzieży, socjologia edukacji, orientacje światopoglądowe, tożsamości polityczne i oczekiwania odnośnie do przyszłości oraz społecznych uwarunkowań kształcenia młodzieży.

	osób wymagających opieki lub pomocy.		
Mediacje w pracy pedagoga	Ma uporządkowaną wiedzę na temat procesów komunikowania interpersonalnego i wpływu komunikacji na owe relacje między ludźmi; Wykorzystując wiedzę teoretyczną z pedagogiki i innych dyscyplin z nią powiązanych, potrafi zidentyfikować i opisać problem lub wskazać potrzeby; Jest wrażliwy/a na problemy społeczne i edukacyjne, gotowy/a do komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz interesu publicznego, w tym osób wymagających opieki lub pomocy.	Sprawiedliwość naprawcza a redystrybucyjna – założenia i pola stosowania; rodzaje konfliktów, podłoża ich powstawania oraz sposobów rozwiązywania w procesie mediacyjnym; wybrane przykłady; zasady, cele mediacji i etapy mediacji; rola mediatora i zasady komunikacji; praktyczne ćwiczenia mediacyjne; mediacja w pracy pedagoga społecznego.	mgr Magdalena Madejska-Jacak posiadająca uprawnienia mediatora, ekspertka zewnętrzna w zakresie pracy opiekuńczo-wychowawczej w szkole, wicedyrektorka stołecznej szkoły podstawowej
Partnerstwa lokalne i usługi społeczne	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pedagogiki społecznej; rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania; zna zagadnienia związane	Definiowanie takich pojęć jak: partnerstwo, współpraca, kapitał społeczny, partycypacja; koncepcje edukacji środowiskowej i społecznej; przykłady przedsięwzięć rozwijających sieci powiązań między różnymi podmiotami	dr Anna Kruk Praca socjalna, system polityki społecznej, andragogika społeczna, placówki wspierające osoby z niepełnosprawnościami, w tym z niepełnosprawnościami społecznymi, zatrudnienie socjalne, gospodarka społeczna, teoria i praktyka

	z pedagogiką publiczną i dostrzega polityczny wymiar pedagogiki społecznej; Potrafi wyszukiwać i przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury przy użyciu różnych źródeł oraz technik, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych; Docenia znaczenie nauk pedagogicznych dla rozwoju jednostki i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga, a w sytuacjach problemowych poszukuje wiedzy eksperckiej.	w środowisku lokalnym; koordynowanie działań tych podmiotów i wspieranie partnerstw lokalnych; Centra Usług Społecznych – podstawy, założenia, zadania, cele, wyzwania.	pracy socjalnej (w kontekście współczesnym i historycznym).
--	--	--	--

Tabela 10. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów drugiego stopnia – Moduł językowy

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań i zainteresowań
Wykład monograficzny w języku obcym	Posiada pogłębioną znajomość terminologii pedagogicznej oraz terminologii dyscyplin pokrewnych, jak również zna wybrane	Wybrane zagadnienia pedagogiczne z zakresu teorii i praktyki opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej.	dr hab. Svitlana Loboda, prof. SGGW Wyzwania edukacji, wynikające z rozwoju mediów i technologii cyfrowych, wpływ nowych

	koncepty teoretyczne w ramach tych dyscyplin, w wybranym języku obcym; Posiada umiejętności językowe w zakresie pedagogiki zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności językowe, korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii.		mediów na proces kształcenia nauczycieli, modernizacja treści dydaktycznych oraz funkcjonowanie uczniów i nauczycieli w środowisku cyfrowym, edukacja międzykulturowa, rozwój osobowości i relacji wychowawczych w kontekście zmieniających się realiów społecznych i kulturowych i ich wpływu na praktykę pedagogiczną i procesy uczenia się.
--	--	--	---

Tabela 11. Realizacja kluczowych treści programowych w odniesieniu do wybranych efektów uczenia się i badań naukowych prowadzonych przez wykładowców, na przykładzie konkretnych zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach studiów drugiego stopnia – Moduł samorozwoju

Nazwa przedmiotu	Wybrane efekty uczenia się	Kluczowe treści programowe	Osoba prowadząca zajęcia i przykładowe obszary jej badań i zainteresowań
Higiena pracy pedagoga i wychowawcy	Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia oraz jego potrzeb zarówno w aspekcie biologicznym, psychologicznym, jak i społecznym oraz kulturowym; Wykorzystując wiedzę teoretyczną z pedagogiki i psychologii, potrafi zinterpretować	Life-work balance; wypalenie zawodowe nauczycieli; rozwój zawodowy nauczycieli; coaching grupowy; zarządzanie sobą w czasie; relaksacja; medytacja; obserwacje koleżeńskie. Znaczenie autorefleksji dla samorozwoju: identyfikowanie zasobów własnych.	dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS Pedagogika ogólna, społeczna, porównawcza, Innowacyjne technologie pedagogiczne, Projekt edukacyjny w pracy pedagoga, Komunikacja społeczna i interpersonalna, Andragogika, Podstawy zarządzania, Zarządzanie organizacją, Zarządzanie zasobami ludzkimi, Audyt i ocena zarządzania,

	zjawiska psychiczne i społeczne oraz problemy w pracy zawodowej oraz aktywnie szukać ich rozwiązania; Odznacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy; czuje się odpowiedzialny wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, oraz wyraża taką postawę w środowisku specjalistów i wypowiada to podejście wśród innych.		Zarządzanie jakością, Zarządzanie rozwojem zawodowym i osobistym, Zarządzanie czasem, Kultura korporacyjna w systemie zarządzania personelem, Projektowanie ścieżki zawodowej nauczyciela, Coaching i rozwój kadry pedagogicznej
Tutoring i portfolio 1	Ma wiedzę na temat metody tutoringu oraz metod gromadzenia i dokumentowania osiągnięć efektów kształcenia; Ma pogłębioną wiedzę na temat swojego rozwoju w cyklu życia, w aspekcie biologicznym, psychologicznym jak i społecznym oraz kulturowym; Potrafi kierować własnym rozwojem, zdobywać wiedzę teoretyczną i praktyczną, refleksyjnie oceniać siebie i swoje działania, budować i rozwijać swój kapitał intelektualny i społeczny; jest	Tutoring jako paradygmat spersonalizowanej edukacji. Podłoże historyczne, terminologia, cele i wartości tutoringu. Samorozwój w cyklu życia w aspekcie biologicznym, psychologicznym jak i społecznym oraz kulturowym. Uczenie samodzielnego myślenia, budowania opinii i sądów opartych na wiedzy, badaniach naukowych i innych rzeczowych argumentach związanych z wiedzą z obszaru pedagogiki. Dokumentacja osiągnięć efektów kształcenia pod postacią portfolio. Uczestnik studiów będzie miał możliwość	dr Jarosław Korczak Tutor akademicki, Internacjonalizacja uczelni wyższych, ścieżki edukacyjne imigrantów, wielokulturowości w systemie edukacji. dr Edyta Zawadzka Tutorka akademicka, Pedagogizacja życia codziennego i społecznego, konteksty pedagogizacyjne w podstawach programowych, dyskurs naukowy i społeczny dotyczący procesów edukacyjnych jako przedmiotu badań pedagogiki, wychowanie rodzinne, teleologia wychowania, edukacja spersonalizowana, internacjonalizacja szkolnictwa wyższego.

	refleksyjnym praktykiem.	wyboru tutora, z którym opracuje zindywidualizowany program tutoringu. Znaczenie autorefleksji i samorozwoju: identyfikowanie zasobów własnych.	
--	--------------------------	---	--

Wskazane w programie treści realizowane w ramach poszczególnych zajęć dydaktycznych stanowią minimum programowe, rozwijane w sylabusach przedmiotów, w których corocznie wprowadzane są aktualizacje odpowiadające pojawianiu się nowej wiedzy, literatury, doświadczeń, a także potrzebom i zainteresowaniom studentów. Wszystkie sylabusy są tworzone i wprowadzane do systemu USOSweb przez koordynatorów przedmiotu i dostępne dla studentów przed rozpoczęciem zajęć (najpóźniej w pierwszym tygodniu semestru). Nauczyciele akademicki na etapie ich tworzenia – dysponując wprowadzonymi ogólnie danymi ogólnymi, jak też wskazanymi efektami kształcenia dla przedmiotu, wyprowadzonymi z efektów kierunkowych i treściami kształcenia – uszczegóławiają zakres treści, dobierają metody, szacując zarazem nakład pracy studenta oraz precyzują formę i warunki zaliczenia. Zachodzi pełna spójność pomiędzy efektem kierunkowym, efektami przedmiotowymi i realizowanymi treściami i metodami, służącymi ich realizacji. Zgodność ta (do weryfikacji na poziomie sylabusów) jest systematycznie sprawdzana audytami, o których szerzej napisano w części Raportu dot. Kryterium 10 „Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów”. Szczegółowy opis zasad wypełniania sylabusów znajduje się w Zarządzeniu nr 138/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie sylabusu obowiązującego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, sposobu przygotowywania oraz gromadzenia i przechowywania sylabusów przedmiotów realizowanych na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, jednolitych studiach magisterskich oraz studiach podyplomowych.

2.2. Harmonogram realizacji programu studiów

Studia pierwszego stopnia:

Studia pierwszego stopnia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna trwają sześć semestrów (trzy lata). Program studiów obejmuje siedem grup przedmiotów (siedem modułów). Przedmioty z modułu ogólnoakademickiego są wspólne dla wszystkich kierunków pedagogicznych realizowanych w Akademii Pedagogiki Specjalnej. Przedmioty realizowane na pozostałych modułach są właściwe dla kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna.

Na pierwszym semestrze studiów pierwszego stopnia (początek kształcenia akademickiego) realizowane są przedmioty wprowadzające do studiów społecznych/pedagogicznych, np.: Podstawy pedagogiki, Podstawy psychologii, Filozofia z elementami logiki, Etyka, Podstawy wiedzy o sztuce (lub) Wiedza o kulturze. Studenci realizują także zajęcia z Języka obcego oraz Wychowania fizycznego (tylko w systemie stacjonarnym). Realizacja tych przedmiotów ma dać studentom mocne podstawy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu pedagogiki oraz innych dyscyplin pokrewnych.

Realizacja programu studiów **w drugim semestrze studiów** pierwszego stopnia koncentruje się na wprowadzaniu studenta w obszar wiedzy pedagogicznej, psychologicznej oraz społeczno-prawnej, oraz kompetencji i umiejętności istotnych dla przyszłych nauczycieli, opiekunów i wychowawców. Studenci uczestniczą w zajęciach takich jak: Psychologia rozwoju człowieka dla nauczycieli, Elementy pedagogiki resocjalizacyjnej, które wprowadzają w rozumienie procesów wychowawczych

i wspierających rozwój. Szczególną uwagę poświęca się także zagadnieniom etyki zawodowej, pierwszej pomocy, wybranym problemom społecznym oraz funkcjonowaniu organizacji pozarządowych. Program wzbogacają zajęcia z kultury języka polskiego, języka obcego, wychowania fizycznego (studia stacjonarne) oraz wprowadzenie do współczesnych kierunków w edukacji i aspektów prawnych oraz psychospołecznych niepełnosprawności. Całość ma charakter interdyscyplinarny.

W trzecim semestrze studiów rozpoczyna się intensywne kształcenie merytoryczne i metodyczne, ściśle związane z przyszłą pracą opiekuńczo-wychowawczą nauczyciela. Studenci zdobywają wiedzę z zakresu Psychologicznych podstaw uczenia się i wychowania, Zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania, a także teorii rodziny oraz instytucji wsparcia dziecka i rodziny. W ramach kształcenia metodycznego realizowane są takie przedmioty jak Metodyka pracy wychowawczej z grupą (lub) Gry i zabawy – metodyka, Trening umiejętności tutorskich oraz Współczesne teorie nauczania. Istotnym elementem programu jest również Wprowadzenie do pracy socjalnej, które przybliży praktyczny kontekst działań pomocowych. Dodatkowo, studenci uczą się zasad funkcjonowania prawa oświatowego, poznają podstawy metodologii badań społecznych oraz rozwijają umiejętności cyfrowe na zajęciach z technologii informacyjnej. Kontynuowane jest kształcenie z języka obcego. Harmonogram pracy w tym semestrze łączy zajęcia teoretyczne z praktycznymi.

W czwartym semestrze studiów następuje dalsze pogłębianie wiedzy teoretycznej i praktycznej, ukierunkowanej na profesjonalne przygotowanie do pracy opiekuńczo-wychowawczej w szkole i środowisku pozaszkolnym. Szczególny nacisk położony jest na rozwój umiejętności diagnostycznych i wspierających, co realizowane jest m.in. poprzez przedmioty takie jak Diagnostyka i poradnictwo wychowawcze, Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – diagnoza i wsparcie oraz Edukacja spersonalizowana i jej strategię. W ramach przygotowania prawnego i instytucjonalnego studenci poznają Podstawy prawne pracy opiekuńczo-wychowawczej oraz zagadnienia z zakresu elementów polityki społecznej. Kształcenie obejmuje także refleksję nad funkcjonowaniem instytucji edukacyjnych poprzez zajęcia z Kultury szkoły oraz Socjologicznych podstaw edukacji. Praktyczne aspekty pracy z dziećmi rozwijane są na zajęciach takich jak Opieka nad małym dzieckiem – 1 oraz poprzez zajęcia do wyboru: Arteterapia lub Biblioterapia, które oferują narzędzia wspierania rozwoju emocjonalnego i społecznego podopiecznych. Ważnym komponentem semestru jest również Seminarium dyplomowe – 1, rozpoczynające przygotowania do pracy licencjackiej. Program obejmuje również Język obcy – 4. W kolejnych semestrach edukacja językowa jest kontynuowana na przedmiotach specjalistycznych – fakultetach w języku obcym. Semestr ten stanowi zatem etap integrujący wiedzę, umiejętności i refleksję zawodową, przygotowując studentów do pracy opiekuńczo-wychowawczej w szkole i środowisku oraz realizacji badań pedagogicznych.

W piątym semestrze studenci rozwijają specjalistyczne kompetencje związane z pracą opiekuńczo-wychowawczą oraz wsparciem dziecka i rodziny. Realizowane są zajęcia praktyczne, takie jak Warsztat pracy opiekuna-wychowawcy (lub) Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, Opieka nad małym dzieckiem – 2 oraz Praca opiekuńczo-wychowawcza w szkole. Studenci mają możliwość wyboru ścieżek doskonalących umiejętności interpersonalne, takich jak Kompetencje tutoringowe (lub) Kompetencje coachingowe czy Warsztat pracy asystenta rodziny (lub) Praca opiekuńczo-wychowawcza metodą podwórkową. Istotne miejsce zajmują także przedmioty poruszające zagadnienia wsparcia systemowego, np. Piecza zastępcza, Szkoła i środowisko oraz Wybrane modele pracy z dzieckiem i rodziną. Semestr obejmuje również emisję głosu, pedeutologię, edukację na rzecz różnorodności kulturowej oraz kontynuację seminarium dyplomowego, przygotowującego do przygotowania pracy licencjackiej.

Szósty semestr studiów koncentruje się na integracji zdobytej wiedzy i przygotowaniu do wejścia na rynek pracy. Studenci po ukończeniu studiów I stopnia otrzymują uprawnienia do pracy opiekuńczo-wychowawczej w środowisku, ale mogą kontynuować studia na drugim stopniu, aby zdobyć

uprawnienia nauczycielskie i pracować w instytucjach oświatowych. Studenci pod koniec studiów pierwszego stopnia rozwijają umiejętności związane z planowaniem i dokumentacją pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Planowanie i dokumentacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole lub Konstruowanie programu profilaktycznego i wychowawczego), a także pogłębiają wiedzę z zakresu profilaktyki, poradnictwa edukacyjno-zawodowego oraz współpracy rodziny i szkoły.

Istotną rolę odgrywają zajęcia warsztatowe i fakultatywne, np. Tutoring rozwojowy, Sesja coachingowa lub tutoringowa, które wspierają rozwój osobisty i zawodowy studentów. Zajęcia takie jak Wyzwania opieki nad seniorem czy Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju poszerzają horyzonty w kontekście pracy w różnorodnych środowiskach. Realizowane są także Edukacyjne zastosowania mediów cyfrowych oraz zajęcia z przedsiębiorczości, przygotowujące do działania w dynamicznym i zróżnicowanym otoczeniu zawodowym. Zwieńczeniem semestru jest zakończenie seminarium dyplomowego i złożenie pracy licencjackiej.

Od pierwszego roku realizowane są także praktyki w wymiarze od 40 (pierwszy rok studiów) do 60 godzin (drugi i trzeci rok studiów), o również stopniowanym poziomie zaawansowania (od asystencko-pedagogicznych po zawodowe). Szczegółowe informacje na temat realizacji praktyk na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna znajdują się 2.5.

Wszystkie zajęcia realizowane na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna pierwszego stopnia (180 ECTS – 100%) są zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów. Zajęcia zdalne obowiązkowo odbywają się w trybie synchronicznym, co, zgodnie z interpretacją Ministerstwa Nauki z dnia 13 października 2023 roku (DWM-WSK.852.167.2023.AZ) także kwalifikuje je do grupy zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem prowadzących i studentów.

Kompetencje językowe są rozwijane w trakcie lektoratów obejmujących 4 semestry nauki. Lektoraty pogłębiają znajomość struktur gramatycznych, wzbogacają słownictwo, a także wprowadzają w terminologię obcojęzyczną z zakresu dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia. Prowadzą do osiągnięcia kompetencji językowych na poziomie B2. Następnie kompetencje językowe rozwijane są na zajęciach fakultatywnych.

W tabelach poniżej zawarto przedmioty umożliwiające studentom studiów pierwszego stopnia nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego. Studenci mają nie tylko możliwość przygotowania się do wymaganego Ustawą egzaminu na poziomie B2, ale też, po jego zdaniu, kontynuują rozwój umiejętności posługiwania się językiem obcym poprzez uczestnictwo w zajęciach fakultatywnych realizowanych na trzecim roku studiów oraz kontynuowanych na studiach drugiego stopnia.

Tabela 12. Przedmioty umożliwiające studentom nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego na studiach pierwszego stopnia

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji		Liczba ECTS
		Stacjonare	Niestacjonarne	
pierwszego stopnia	Język obcy 1/pierwszy rok studiów	30 godzin ćwiczeń	20 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Język obcy 2/pierwszy rok studiów	30 godzin ćwiczeń	25 godzin ćwiczeń	2 ECTS

pierwszego stopnia	Język obcy 3/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	20 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Język obcy 4/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	25 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Inkluzyjna praktyka – fakultety w języku obcym /trzeci rok studiów	30 godzin ćwiczeń	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS
pierwszego stopnia	Pedagogiczne wyzwania współczesności – fakultety w języku obcym/trzeci rok studiów	30 godzin ćwiczeń	15 godzin ćwiczeń	2 ECTS

Z uwagi na akademicki charakter programu studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna przedmioty przygotowujące studentów do samodzielnej pracy badawczej stanowią niezwykle istotną część tegoż programu. Należy podkreślić, że większość modułów przedmiotowych programu na studiach pierwszego stopnia bezpośrednio łączy się z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinach nauk pedagogicznych i służy zdobywaniu przez studentów pogłębionej wiedzy i umiejętności prowadzenia badań, dostarczając im niezbędnej podbudowy teoretycznej. Program wyodrębnia też przedmiot stricte metodologiczny, których głównym celem jest przygotowanie do prowadzenia badań – Podstawy metodologii badań społecznych.

Taka konstrukcja programu sprawiła, iż 56% punktów ECTS (102 ECTS) na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, studia pierwszego stopnia zostało zidentyfikowanych jako punkty, które studenci uzyskują w ramach zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek studiów. Po uzyskaniu niezbędnych podstaw teoretycznych w czasie edukacji na pierwszym roku studiów, już w pierwszym semestrze drugiego roku studenci zdobywają wiedzę na temat metodologii badań pedagogicznych zarówno w paradygmacie ilościowym, jak i jakościowym (Podstawy metodologii badań społecznych). Tak wyposażeni w podstawowe kompetencje badawcze są gotowi, by od kolejnego semestru rozpocząć półtoraroczną pracę nad dyplomem w ramach seminarium.

Tabela 13. Przedmioty przygotowujące do pracy badawczej na studiach pierwszego stopnia

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji		Liczba ECTS
		Stacjonarne	Niestacjonarne	
pierwszego stopnia	Podstawy metodologii badań społecznych	15 godzin ćwiczeń 15 godzin wykładów	15 godzin ćwiczeń	3 ECTS
pierwszego stopnia	Seminarium dyplomowe licencjackie 1/drugi rok studiów	30 godzin ćwiczeń	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS

pierwszego stopnia	Seminarium dyplomowe licencjackie 2/trzeci rok studiów	30 godzin ćwiczeń	30 godzin ćwiczeń	3 ECTS
pierwszego stopnia	Seminarium dyplomowe licencjackie 3 i złożenie pracy/trzeci rok studiów	30 godzin ćwiczeń	30 godzin ćwiczeń	5 ECTS

W ramach studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna studenci studiów pierwszego stopnia otrzymują szeroką ofertę zajęć do wyboru. Jak wskazuje program studiów, procentowy udział punktów ECTS, które uzyskują oni w ramach takich właśnie zajęć, wynosi 30 % (54 ECTS). Do zajęć tych zaliczają się:

Wybrane zajęcia do wyboru na poszczególnych semestrach. Są to:

- Podstawy wiedzy o sztuce (lub) Wiedza o kulturze (3 ECTS)
- Gry i zabawy – metodyka (lub) Metodyka pracy wychowawczej z grupą (3 ECTS)
- Arteterapia (lub) Biblioterapia (1 ECTS)
- Warsztat pracy asystenta rodziny (lub) Praca opiekuńczo-wychowawcza metodą podwórkową (2 ECTS)
- Kompetencje coachingowe (lub) Kompetencje tutoringowe (3 ECTS)
- Warsztat pracy opiekuna – wychowawcy (lub) Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej (4 ECTS)
- Planowanie i dokumentacja pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkole (lub) Konstruowanie programu profilaktycznego i wychowawczego (3 ECTS)
- Sesja coachingowa (lub) Sesja tutoringowa (3 ECTS)
- Tutoring rozwojowy – warsztaty dla studentów (do wyboru) (2 ECTS)

Realizacja tych przedmiotów na studiach stacjonarnych wynosi 225 godzin, na studiach niestacjonarnych 120 godzin.

- seminaria dyplomowe – na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych 90 h (10 ECTS),
- zajęcia językowe – na studiach stacjonarnych 120 godzin (8 ECTS), na studiach niestacjonarnych 90 godzin (8 ECTS),
- zajęcia sportowe – na studiach stacjonarnych 60 godzin (0 ECTS),
- zajęcia o charakterze fakultatywnym i konwersatoryjnym. Są to:
 - Inkluzyjna praktyka – fakultety w języku obcym – na studiach stacjonarnych 30 godzin (2 ECTS), na studiach niestacjonarnych 15 godzin (2 ECTS).
 - Pedagogiczne wyzwania współczesności – fakultety w języku obcym – na studiach stacjonarnych 30 godzin (2 ECTS), na studiach niestacjonarnych 15 godzin (2 ECTS).

Studia drugiego stopnia:

Studia drugiego stopnia na kierunku pedagogika trwają cztery semestry (dwa lata). Podobnie jak w przypadku studiów pierwszego stopnia, program studiów obejmuje kilka modułów: moduł diagnostyczno-badawczy, moduł teoretyczny, moduł merytoryczno-metodyczny, moduł językowy, moduł samorozwoju.

Pierwszy semestr studiów II stopnia stanowi ważny etap w procesie pogłębiania i specjalizacji wiedzy zdobytej na poziomie studiów licencjackich. Zgodnie z założeniami programu, semestr ten pełni funkcję wprowadzającą do dalszych, bardziej złożonych analiz teoretycznych, praktycznych i badawczych, a jednocześnie oparty jest na zaawansowanej kontynuacji kluczowych zagadnień z I stopnia tego samego kierunku – pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i szkolnej. W semestrze tym

realizowane są przedmioty o charakterze fundamentalnym, które umożliwiają studentom zarówno pogłębienie wiedzy z zakresu nauk społecznych i humanistycznych, jak i rozwój umiejętności analitycznych oraz krytycznego myślenia. Przedmioty takie jak Prawa człowieka, Współczesne nurty filozofii, Antropologia pedagogiczna, czy Teorie i koncepcje szkoły dostarczają teoretycznego zaplecza niezbędnego do rozumienia współczesnych wyzwań edukacyjnych i społecznych. Jednocześnie przedmioty takie jak Społeczeństwo i wspólnoty lokalne, Problemy społeczne w wymiarze strukturalnym i indywidualnym czy Polityka oświatowa w perspektywie krajowej i międzynarodowej umożliwiają analizę procesów społecznych i edukacyjnych w szerszym kontekście – zarówno krajowym, jak i globalnym. Ważnym elementem tego semestru jest również Seminarium dyplomowe magisterskie – 1, które rozpoczyna proces przygotowania pracy magisterskiej i umożliwia studentom ukierunkowanie własnych zainteresowań badawczych. Zajęcia wprowadzają w problematykę badań z wykorzystaniem podejścia badania w działaniu, które – w zależności od koncepcji promotora i charakteru pracy – może stanowić inspirację lub ramę dla projektowanej aktywności badawczo-praktycznej. Równolegle, przedmiot Tutoring i portfolio wspiera indywidualizację procesu kształcenia oraz refleksję nad własnym rozwojem akademickim i zawodowym. Zajęcia prowadzone w języku obcym (Wykład monograficzny w języku obcym) rozwijają kompetencje językowe w kontekście akademickim i umożliwiają dostęp do międzynarodowego dyskursu naukowego. Z kolei przedmiot Podstawy prawa rodzinnego i opiekuńczego zapewnia praktyczne ujęcie wybranych aspektów prawnych istotnych w pracy pedagogicznej.

Drugi semestr studiów II stopnia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna koncentruje się na rozwijaniu praktycznych umiejętności niezbędnych do pracy w obszarze opieki, wsparcia i diagnozy środowiskowej ukierunkowanej na środowisko szkolne. W ramach harmonogramu kształcenia realizowane są przedmioty o wyraźnie aplikacyjnym charakterze, takie jak Instytucje opiekuńczo-wychowawcze – metody pracy, Rodzina w perspektywie socjalnej – modele pracy, czy Diagnoza oraz wsparcie psychopedagogiczne. Szczególną rolę odgrywa także Diagnoza środowiskowa – 1, która wyposaża studentów w kompetencje diagnostyczne: umożliwiające rozpoznawanie potrzeb, zasobów i problemów społeczno-edukacyjnych w środowisku szkolnym. Studenci i studentki uczą się przede wszystkim zbierać dane w drodze obserwacji, analizy dokumentów, różnego rodzaju wywiadów i sondaży oraz przygotowują się do analizy środowiska szkolnego w jej wymiarze fizycznym, społecznym, kulturowym. W semestrze tym studenci mają również możliwość wyboru specjalistycznych zajęć dostosowanych do ich zainteresowań badawczych, np. Problemy opiekuńczo-wychowawcze i zawodowych, np. Warsztat pracy z grupą – podstawy socjoterapii lub Dynamika grupy i procesy grupowe. Przedmioty takie, jak Psychologia społeczna w pracy opiekuńczo-wychowawczej oraz Antropologia życia codziennego poszerzają rozumienie społeczno-kulturowych kontekstów pracy pedagogicznej. Dodatkowo, kontynuowany jest proces refleksji i autoanalizy w ramach przedmiotu Tutoring i portfolio – 2.

W trzecim semestrze studenci podejmują już aktywne działania w placówkach edukacyjnych, w szczególności w szkołach, w ramach projektów społeczno-pedagogicznych wpisanych w podejście badawcze action research. Jednym z kluczowych komponentów semestru jest przedmiot Projekt działania społeczno-pedagogicznego, w którym studenci planują, realizują i dokumentują konkretne działania w odpowiedzi na zdiagnozowane w ramach przedmiotu Diagnoza środowiskowa – 2 potrzeby środowiskowe lub instytucjonalne. Działaniom tym towarzyszy Ewaluacja działania społeczno-pedagogicznego – 1, która pozwala na systematyczną refleksję nad efektywnością wdrożonych rozwiązań. Równolegle studenci uczestniczą w zajęciach pogłębiających ich wiedzę specjalistyczną – takich jak Pedagogika młodzieży, Socjalizacja i wychowanie w placówkach pieczy zastępczej, Innowacje w pracy opiekuńczej i wychowawczej, czy Mediacje w pracy pedagoga. Ofertę dydaktyczną uzupełniają przedmioty wspierające rozwój kompetencji osobistych i zawodowych, m.in. Higiena pracy pedagoga i wychowawcy oraz Tutoring i portfolio – 3. Do dyspozycji studentów są także zajęcia fakultatywne prowadzone w języku obcym, co pozwala na poszerzanie perspektywy międzynarodowej.

Czwarty, ostatni semestr studiów II stopnia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna ma charakter integrujący i finalizujący cały proces kształcenia. To czas intensywnej pracy badawczej i refleksji praktycznej, skoncentrowanej wokół podsumowywania badań w działaniu, prowadzonych przez studentów w konkretnych instytucjach oświatowych (przede wszystkim w szkołach). W tym semestrze centralne miejsce zajmuje pogłębiona analiza wdrożonych wcześniej działań społeczno-pedagogicznych, realizowana w ramach przedmiotu Ewaluacja działania społeczno-pedagogicznego – 2. Studenci formułują wnioski i rekomendacje, które nie tylko zamykają cykl badawczy, lecz także stanowią podstawę do opracowania pracy magisterskiej. Seminarium dyplomowe magisterskie – 4 wspiera bezpośrednio proces pisanie oraz przygotowanie do złożenia ostatecznej wersji pracy dyplomowej. Równolegle studenci uczestniczą w zajęciach, które pogłębiają rozumienie szerszych kontekstów pracy pedagoga, takich jak: Zmiana społeczna i edukacyjna w perspektywie socjologicznej dając narzędzia do refleksji nad własnym działaniem w instytucjach oświaty, Spójność społeczna w perspektywie pedagogicznej czy Partnerstwa lokalne i usługi społeczne. Duży nacisk położony jest również na rozwój umiejętności komunikacyjnych, niezbędnych w codziennej pracy z ludźmi oraz na interwencję kryzysową, która staje się coraz bardziej istotną kompetencją w pracy pedagogicznej. Proces edukacji uzupełniają zajęcia do wyboru z zakresu pracy w II i III sektorze (m.in. NGO, instytucje samorządowe, inicjatywy obywatelskie), fakultety w języku obcym oraz kontynuacja indywidualnej pracy refleksyjnej w ramach Tutoringu i portfolio – 4.

Od pierwszego roku realizowane są także specjalistyczne praktyki zawodowe w wymiarze 40 (pierwszy rok studiów) i 60 godzin (drugi i trzeci rok studiów). Szczegółowe informacje na temat realizacji praktyk na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna znajdują się w punkcie 6.3.

Wszystkie zajęcia realizowane na kierunku pedagogika pierwszego stopnia (120 ECTS – 100%) są zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów. Zajęcia zdalne obowiązkowo odbywają się w trybie synchronicznym, co, zgodnie z interpretacją Ministerstwa Edukacji i Nauki z dnia 13 października 2023 roku (DWM-WSK.852.167.2023.AZ) także kwalifikuje je do grupy zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem prowadzących i studentów.

Fakultety w języku obcym pozwalają studentom Pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i szkolnej drugiego stopnia kontynuować doskonalenie słownictwa specjalistycznego związanego z kierunkiem studiów. W tabeli 14 zamieszczono szczegółowe informacje na temat realizacji tych fakultetów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Tabela 14. Fakultety w języku obcym na studiach drugiego stopnia

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji		Liczba ECTS
		Stacjonarne	Niestacjonarne	
drugiego stopnia	Fakultet w języku obcym – 1/3 semestr	30 godzin ćwiczeń	12 godzin ćwiczeń	4 ECTS
drugiego stopnia	Fakultet w języku obcym – 2/4 semestr	30 godzin ćwiczeń	12 godzin ćwiczeń	4 ECTS

Akademickość kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej obliguje do realizacji przedmiotów pogłębiających przygotowanie studentów do samodzielnej pracy badawczej, na które w związku z tym położony jest w programie

studiów szczególny nacisk. Przedmioty tego typu są realizowane przez wszystkie semestry studiów, a niektóre specjalności dodatkowo oferują studentom zajęcia dotyczące warsztatu badacza związane ze specyfiką badań w działaniu. Program studiów opiera się na założeniach koncepcji badania w działaniu, w ramach której projektowane (na podstawie rozpoznania, diagnozy) i realizowane w placówce działanie podlega refleksji, dyskusji i ewaluacji. Ten model kształcenia refleksyjnych praktyków, prowadzi do integrowania przez studentów/ki własnych doświadczeń praktycznych ze zdobywaną w trakcie studiów wiedzą teoretyczną, w wyniku czego uzyskują oni pogłębione rozumienie własnego, profesjonalnego działania.

Podobnie jak w przypadku studiów pierwszego stopnia, także na studiach drugiego stopnia większość modułów przedmiotowych zawartych w programie bezpośrednio łączy się z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauk pedagogicznych i służy zdobywaniu przez studentów pogłębionej wiedzy i umiejętności prowadzenia badań, dostarczając im m. in. niezbędnej podbudowy teoretycznej. Także tu program wyodrębnia moduł diagnostyczno-badawczy – opisany wcześniej. Przypomnijmy, że moduł ten zawiera takie przedmioty jak Diagnoza środowiskowa – 1 i 2, Projekt działania społeczno-pedagogicznego, Ewaluacja działania społeczno-pedagogicznego – 1 i 2 oraz cykl 4 Seminariów dyplomowych.

Taka konstrukcja programu sprawiła, iż 57 % 60 punktów ECTS na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, studia drugiego stopnia zostało zidentyfikowanych jako punkty, które studenci uzyskują w ramach zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek studiów.

Tabela 15. Przedmioty przygotowujące do pracy badawczo-diagnostycznej na studiach drugiego stopnia

Poziom studiów	Przedmiot/rok studiów	Forma realizacji		Liczba ECTS
		Stacjonarne	Niestacjonarne	
drugiego stopnia	Diagnoza środowiskowa - 1	45 godzin ćwiczeń 15 godzin wykładów	15 godzin ćwiczeń	5 ECTS
drugiego stopnia	Diagnoza środowiskowa – 2	15 godzin ćwiczeń	30 godzin ćwiczeń	3 ECTS
drugiego stopnia	Projekt działania społeczno-pedagogicznego	30 godzin ćwiczeń	30 godzin ćwiczeń	3 ECTS
drugiego stopnia	Ewaluacja działania społeczno-pedagogicznego - 1	15 godzin ćwiczeń	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Ewaluacja działania społeczno-pedagogicznego - 2	15 godzin ćwiczeń	30 godzin ćwiczeń	2 ECTS
drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie - 1	30 godzin ćwiczeń	30 godzin ćwiczeń	2

drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie - 2	30 godzin ćwiczeń	30 godzin ćwiczeń	4
drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie - 3	30 godzin ćwiczeń	30 godzin ćwiczeń	6
drugiego stopnia	Seminarium dyplomowe magisterskie 4 i złożenie pracy	30 godzin ćwiczeń	30 godzin ćwiczeń	8

W ramach studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna studenci studiów drugiego stopnia otrzymują szeroką ofertę zajęć do wyboru. Jak wskazuje program studiów, procentowy udział punktów ECTS, które uzyskują oni w ramach takich właśnie zajęć, wynosi 50 % (60 ECTS). Do zajęć tych zaliczają się:

- Wybrane zajęcia do wyboru na poszczególnych semestrach. Są to:
 - Problemy opiekuńczo-wychowawcze
 - Warsztat pracy z grupą – podstawy socjoterapii (lub) Dynamika grupy i procesy grupowe
 - Diagnoza środowiskowa – 2
 - Projekt działania społeczno-pedagogicznego
 - Tutoring rówieśniczy (lub) Tutoring szkolny
 - Innowacje w pracy opiekuńczej i wychowawczej (lub) Socjalizacja i wychowanie w placówkach pieczy zastępczej
 - Praca oświatowa i opiekuńczo-wychowawcza: II sektor (lub) Praca oświatowa i opiekuńczo-wychowawcza: III sektor
 - Ewaluacja działania społeczno-pedagogicznego – 1 i 2

Realizacja tych przedmiotów na studiach stacjonarnych wynosi 165 godzin, na studiach niestacjonarnych 108 godzin oraz 17 ECTS

- seminaria dyplomowe – na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych 120 h (20 ECTS),
- zajęcia o charakterze fakultatywnym i konwersatoryjnym. Są to:
 - Tutoring i portfolio – 1, 2, 3, 4 (4 x 14 h na studiach stacjonarnych i 4 x 9 ha na studiach niestacjonarnych; 8 ECTS),
 - Fakultet w języku obcym – 1, 2 (2 x 30 h na studiach stacjonarnych i 2 x 12 ha na studiach niestacjonarnych; 8 ECTS),
 - Wykład monograficzny w języku obcym (30 h na studiach stacjonarnych i 15 ha na studiach niestacjonarnych; 4 ECTS)

2.3. Formy i organizacja zajęć

Przedmioty na obu poziomach studiów realizowane są w następujących formach: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria i warsztaty. W programie studiów dobór form zajęć przedstawia się następująco

Tabela 16. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna pierwszego stopnia

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	315 – studia stacjonarne 201 – studia niestacjonarne	330 – studia stacjonarne 174 – studia niestacjonarne	60 – studia stacjonarne 36 – studia niestacjonarne	60
II	240 – studia stacjonarne 150 – studia niestacjonarne	315 – studia stacjonarne 207 – studia niestacjonarne	135 – studia stacjonarne 60 – studia niestacjonarne	60
III	105 – studia stacjonarne 66 – studia niestacjonarne	225 – studia stacjonarne 162 – studia niestacjonarne	285 – studia stacjonarne 152 – studia niestacjonarne	60

Tabela 17. Struktura form zajęć w programie studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna drugiego stopnia

Rok studiów	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin ćwiczeń	Liczba godzin konserwatoriów/warsztatów	Liczba punktów ECTS na poszczególnych latach
I	195 – studia stacjonarne 117 – studia niestacjonarne	120 – studia stacjonarne 96 – studia niestacjonarne	240 – studia stacjonarne 129 – studia niestacjonarne	60 ECST
II	60 – studia stacjonarne 36 – studia niestacjonarne	240 – studia stacjonarne 159 – studia niestacjonarne	165 – studia stacjonarne 102 – studia niestacjonarne	60 ECST

Poszczególne przedmioty dydaktyczne mają charakter wykładów i ćwiczeń (ocenianych łącznie), bądź tylko wykładów lub tylko ćwiczeń, konwersatoriów, warsztatów. Wykłady prowadzone są przez samodzielnych pracowników naukowych – profesorów lub profesorów uczelni, adiunktów badawczo-dydaktycznych lub adiunktów dydaktycznych. Przeznaczone są dla grup kierunkowej (wszyscy studenci z kierunku). Ćwiczenia i warsztaty, oprócz przekazywania wiedzy, mają na celu kształtowanie umiejętności oraz kompetencji praktycznych i społecznych. Niektóre z nich są oceniane, inne zaliczane

bez oceny. Kwestie liczebności grup reguluje Zarządzenie nr 582/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 22 maja 2024 roku. Grupy ćwiczeniowe liczą co najmniej 16 i nie więcej niż 30 osób, grupy warsztatowe – co najmniej 10 osób, konwersatoria – co najmniej 10 osób, lektoraty – co najmniej 14 i nie więcej niż 20 osób, seminaria dyplomowe – co najmniej 8 i nie więcej niż 12 osób, zajęcia prowadzone w języku obcym – co najmniej 10 osób, tutoring grupowy – co najmniej 8, nie więcej niż 12 osób. Szczegółowy plan studiów z wykazem przedmiotów, formy realizacji, zaliczenia i punktów ECTS dla obu poziomów studiów, znajduje się na stronie internetowej APS w zakładce Studenci.

2.4. Metody kształcenia

Metody kształcenia są ściśle związane z efektami kształcenia i ich dobór dyktowany jest przede wszystkim odpowiednością wobec zakładanych efektów i maksymalizacją szans na pełną realizację treści kształcenia. Zwraca się też uwagę, aby stosowane metody kształcenia sprzyjały właściwej organizacji treści i ich integracji, uwzględniały charakter przedmiotu, brały pod uwagę preferencje i potencjał studentów, a także optymalnie wykorzystywały posiadaną bazę materialną. Z uwagi na akademickość profilu preferuje się metody, które rozwijają kompetencje badawcze i sprzyjają przygotowywaniu studentów do podejmowania prób prowadzenia badań naukowych. Przedmioty metodologiczne i metodyczne realizowane są za pomocą metod warsztatowych, praktycznych/ działaniowych i projektowych.

Program, wyznaczając efekty do realizacji dla każdego przedmiotu, zakłada dowolność wyboru metod, obligując nauczycieli akademickich do ostatecznego ich określenia w sylabusie przedmiotu. Różnorodność możliwych do wyboru metod przekłada się na zróżnicowanie i wielostronność przyjmowanych rozwiązań metodycznych – co znajduje swoje odzwierciedlenie w sylabusach.

Najczęstsze metody dydaktyczne stosowane w celu osiągnięcia założonych efektów uczenia się zostały zaprezentowane w Tabeli 18:

Tabela 18. Metody dydaktyczne stosowane w celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia

Efekty	Metody kształcenia
Wiedza	- Wykład: konwencjonalny; monograficzny; konwersatoryjny; problemowy, upogłdowiony (tzw. wykład aktywizujący) - Rozmowa kierowana, pogadanka - Panel dyskusyjny, metody dialogowe, debata oksfordzka - Gry dydaktyczne - Prezentacje multimedialne w wykonaniu studentów - Sesje plakatowe, quizy - Studium przypadku - Analiza dokumentów źródłowych i danych statystycznych - Webinaria z udziałem ekspertów/specjalistów z danej dziedziny
Umiejętności	- Analiza i interpretacja tekstów źródłowych - Praca z tekstem, prace pisemne, eseje - Dyskusja, dialog - Ćwiczenia prowadzone metodami oglądowymi (pokazy multimedialne i publikacje) - Sesja plakatowa - Metody dramowe; Gry dydaktyczne; Burza mózgów; Kula śniegowa - Działania praktyczne; Metoda projektu - Metoda problemowa; Analiza SWOT

	• Ćwiczenia warsztatowe • Mikronauczanie; konsultacje indywidualne bezpośrednie • E-learning • Portfolio refleksyjne • Metoda odwróconej klasy (flipped classroom) • Symulacje i scenariusze sytuacyjne • Rozwiązywanie studiów przypadków (case study) • Wizyty terenowe
Kompetencje społeczne	• Metody działania, praktyki • Metody dramowe • Dyskusja, dialog • Metody waloryzacyjne (eksponujące wartości), sytuacyjne • Projekt, miniprojekt grupowy • Tutoring rówieśniczy i grupowy • Debata oksfordzka • Refleksyjny dziennik praktyk lub portfolio kompetencji

Akademickość profilu studiów wiąże się z dodatkowymi zobowiązaniami dydaktycznymi. W programie studiów uwzględnia się metody, które rozwijają kompetencje naukowe studentek i studentów. Są oni stopniowo przygotowywani do prowadzenia zarówno samodzielnych, jak i zespołowych badań naukowych, które znajdują swoje zwieńczenie w pracy dyplomowej. Osią drugiego stopnia studiów jest realizacja badań w działaniu w wybranej placówce oświatowej.

Metody kształcenia stosowane w ramach realizacji przedmiotów w języku obcym są dobierane w sposób umożliwiający studentom nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości danego języka. Ze względu na praktyczny charakter zajęć stosowane są przede wszystkim metody pozwalające na rozwijanie struktur leksykalno-gramatycznych oraz umiejętności komunikacyjnych, takie jak pogadanka, metody aktywizujące (dyskusja, dialog), metoda komunikacyjna, projektu, praktyczna, eksponująca, design thinking. Stosowane są także multimedialne techniki nauczania w strategiach bezpośrednich (pamięciowe, kojarzeniowe i kompensacyjne), pośrednich oraz społecznych (współpraca interpersonalna). W przypadku przedmiotów Język obcy 1,2 i 3 studenci mają do dyspozycji także ćwiczenia na Platformie Internetowej APS rozwijające umiejętności czytania, słuchania i pisanie oraz znajomość struktur gramatycznych i leksykalnych. W przypadku realizowanych na studiach pierwszego i drugiego stopnia konwersatoriów w języku obcym dominują metody podnoszące umiejętności komunikacyjne, ze szczególnym uwzględnieniem dyskusji i dialogu.

Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość regulowany jest w APS uchwałami Senatu. Ma to na celu utrzymanie pełnej kontroli Uczelni nad liczbą zajęć realizowanych zdalnie – z jednej strony zadbanie o to, by studenci w miarę możliwości zetknęli się z tą formą kształcenia, z drugiej zaś – by była ona wykorzystywana z umiarem i w przypadkach uzasadnionych merytorycznie. Roku akademickiego 2025/2026 dotyczy Uchwała nr 62/2025 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie szczegółowego wykazu przedmiotów realizowanych zdalnie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w roku akademickim 2025/2026.

Uchwała zawiera też listę wszystkich pozostałych przedmiotów realizowanych zdalnie w roku akademickim 2025/26. Zatwierdzona lista takich przedmiotów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolne znajduje się w tabeli poniżej.

Tabela 19. Przedmioty realizowane zdalnie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na kierunku Pedagogika w roku akademickim 2025/2026

Rok studiów	Kod i nazwa przedmiotu (liczba ECTS)	Semestr zimowy		Semestr letni	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna studia pierwszego stopnia					
I	AK-OF-PAN Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności (2 ECTS)			30 h (wykład)	15 h (wykład)
I	AK-OF-WZP Wybrane zagadnienia prawa (1 ECTS)			15 h (wykład)	15 h (wykład)
I	WS-3F-ORP Organizacje pozarządowe (2 ECTS)			15 h (wykład)	15 h (wykład)
II	WS-3F-WSP Wprowadzenie do pracy socjalnej (2 ECTS)	30 h (wykład)	15 h (wykład)		
II	AP-3F-PPU Psychologiczne podstawy uczenia się i wychowania (4 ECTS)	15 h (wykład) 15 h (ćwiczenia)	12 h (wykład) 12 h (ćwiczenia)		
II	WS-3F-PBS Podstawy metodologii badań społecznych (3 ECTS)	15 h (wykład) 15 h (ćwiczenia)	15 h (ćwiczenia)		
II	WS-3F-EPO Elementy polityki społecznej (2 ECTS)			15 h (wykład)	9 h (wykład)
II	WS-3F-POW Podstawy prawne pracy opiekuńczo-wychowawczej (1 ECTS)			15 h (wykład)	9 h (wykład)

III	WS-3F-SZS Szkoła i środowisko (1 ECTS)	15 h (wykład)	9 h (wykład)		
III	AK-0F-PRP Przedsiębiorczość i rynek pracy (1 ECTS)	15 h (wykład)	12 h (wykład)		
III	WS-3F-EZM Edukacyjne zastosowania mediów cyfrowych (1 ECTS)			15 h (wykład)	12 h (wykład)
Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna studia drugiego stopnia					
I	WS-2FF-WMJ Wykład monograficzny w języku obcym (4 ECTS)		15 h (wykład)		
I	WS-2F-AZC Antropologia życia codziennego (2 ECTS)				12 h (wykład)
I	WS-2F-PSO Psychologia społeczna w pracy opiekuńczo-wychowawczej (3 ECTS)				15 h (wykład)

Kwestię zajęć zdalnych reguluje Zarządzenie Rektora nr 225/2021 z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu zdalnego kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Zajęcia zdalne realizowane są za pomocą platformy MS Teams, do której dostęp mają wszyscy studenci i nauczyciele akademicy. Doświadczenie w posługiwaniu się tym narzędziem, zdobyte podczas pandemii COVID-19, wykorzystywane jest do dziś. Platforma MS Teams służy obecnie nie tylko jako środek do prowadzenia zajęć zdalnych w trybie synchronicznym, ale też jako narzędzie do szybkiej, codziennej komunikacji i narzędzie pomocnicze dla prowadzenia zajęć: platforma udostępniania materiałów dydaktycznych i zbierania prac studenckich, program do zarządzania zespołami i planowania działań – z tej funkcji korzystają także studenci do pracy zespołowej – oraz archiwizowania danych. Zalety korzystania z MS Teams, doceniane także przez studentów, sprawiły, że jako dobrą praktykę przyjęto korzystanie z zespołów zajęciowych i tematycznych (np. kół naukowych, grup zadaniowych itp.) także poza reżimem przeciwdziałania zagrożeniu COVID-19.

Uczelnia posiada także własną platformę e-learningową do nauki zdalnej w trybie asynchronicznym. W taki sposób realizowane jest obecnie szkolenie z Bezpieczeństwa i higieny kształcenia. Platforma wykorzystywana jest także pomocniczo m. in. w trakcie lektoratów z języków obcych.

Zajęcia dla studentów na kierunku Pedagogika prowadzone są głównie przez pracowników etatowych APS, profesjonalnych pedagogów, psychologów, socjologów, filozofów, kulturoznawców, prawników

ze stopniami naukowymi i tytułami naukowymi. Wysokość pensum dydaktycznego jest określona w Regulaminie pracy w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej wprowadzonym Zarządzeniem Rektora nr 372/2022 z dnia 13 lipca 2022 roku (w sprawie zmiany Regulaminu pracy w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej). Pensum wynosi: 210 godzin dydaktycznych dla pracowników badawczo-dydaktycznych zatrudnionych na stanowiskach: asystenta i adiunkta; 180 godzin dydaktycznych dla pracowników badawczo-dydaktycznych zatrudnionych na stanowisku profesora uczelni; 150 godzin dydaktycznych dla pracowników badawczo-dydaktycznych zatrudnionych na stanowisku profesora; 360 godzin dydaktycznych dla pracowników dydaktycznych.

Część zajęć, przede wszystkim o charakterze praktycznym, prowadzą, w trybie godzin zleconych, specjaliści z odpowiednim doświadczeniem zawodowym (naukowym i dydaktycznym), współpracujący z Instytutem Pedagogiki. Ta współpraca daje możliwość ściślejszego dostosowania treści programowych do aktualnych potrzeb studentów. Systematyczne hospitacje zajęć, realizowane we współpracy z Zespołem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Instytucie Pedagogiki na podstawie corocznego harmonogramu, pozwalają zweryfikować odpowiedniość poziomu nauczania.

2.5. Praktyki zawodowe

Praktyki zawodowe stanowią nieodzowny element kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna. Zajmują one szczególne miejsce w strukturze programu studiów, umożliwiając studentom bezpośrednie doświadczenie pracy w środowiskach wychowawczych, opiekuńczych oraz szkolnych. Ich głównym celem jest rozwijanie kompetencji zawodowych poprzez praktyczne zastosowanie wiedzy teoretycznej oraz umiejętności nabytych podczas zajęć akademickich.

Praktyki realizowane są w różnych typach instytucji – obligatoryjnie w placówkach oświatowych (przede wszystkim w szkołach podstawowych i średnich) oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, świetlicach środowiskowych, czy organizacjach pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży. Dzięki temu studenci mają możliwość konfrontowania się z realnymi wyzwaniami pracy pedagogicznej w szkole i środowisku, a także rozwijania umiejętności diagnozowania potrzeb podopiecznych, planowania działań wychowawczych oraz współpracy z rodzinami i zespołami interdyscyplinarnymi.

Praktyki pełnią również funkcję diagnostyczno-rozwojową – umożliwiają studentom rozpoznanie instytucjonalnych i indywidualnych uwarunkowań samodzielnych działań w rzeczywistym środowisku pracy. Istotnym elementem jest tu również umiejętność dokonywania profesjonalnej refleksji, dokumentowania własnych doświadczeń oraz krytycznej analizy obserwowanych zjawisk i podejmowanych działań – m.in. poprzez tworzenie raportów z praktyk.

Warto podkreślić, że praktyki na drugim stopniu stanowią istotny komponent podejścia badania w działaniu – w ich trakcie studenci mają możliwość zastosowania różnych metod i technik rozpoznawania potrzeb oraz zasobów środowiska szkolnego, a także zaplanowania i realizacji projektu działania społeczno-pedagogicznego.

Na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna praktyki są ściśle powiązane z efektami uczenia się określonymi w programie studiów. Na drugim stopniu studiów są ściśle związane z realizacją badań w działaniu w wybranej placówce oświatowej. Realizacja praktyk umożliwia systematyczne rozwijanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do pracy w zawodzie pedagoga w szkole i w środowisku pozaszkolnym.

Zasady ich organizacji, rodzaje praktyk, zakres praw i obowiązków studentów i opiekunów oraz inne kwestie związane z obszarem praktyk zostały określone w Statucie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (z dn. 22 listopada 2023 r.), Regulaminie studiów (z dn. 24 kwietnia 2024 r.), Regulaminie praktyk (Zarządzenie Rektora APS nr 513 z dnia 1 października 2023 r.) i Zarządzeniu

Rektora nr 40/2020 w sprawie należności i opłat związanych z realizacją praktyk studenckich w Akademii Pedagogiki Specjalnej (z dn. 1 października 2020 r.). Praktyki na kierunku Pedagogika odbywają się zgodnie z ww. Regulaminem praktyk, który wyczerpująco reguluje wszystkie kwestie formalno-organizacyjne oraz zawiera wzory obowiązującej dokumentacji. Za koordynację praktyk na poziomie Uczelni odpowiada Uczelniany Koordynator Praktyk, natomiast bezpośrednią opiekę nad studentami sprawują opiekunowie praktyk z ramienia Uczelni. Funkcję tę na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna pełnią adiunkci lub asystentka zatrudniona w Zakładzie Pedagogiki Społecznej. Poza opiekunem praktyk z ramienia Uczelni każdy/a student/ka – praktykant/ka otrzymuje opiekuna praktyk w placówce, w której odbywa praktykę. Taka struktura odpowiedzialności pozwala na zapewnienie studentom optymalnego wsparcia na każdym z etapów – planowania, realizacji i rozliczania praktyki.

Wszyscy studenci/tki studiów pierwszego stopnia kierunku Pedagogika realizują praktyki w wymiarze 160 godzin w ciągu trzech lat, zaś na studiach drugiego stopnia – praktyki realizowane są w wymiarze 100 godzin (dotyczy to studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych). Szczegółowe zestawienie jest dostępne poniżej.

Tabela 20. Godzinowy wymiar praktyk – z podziałem na lata studiów

Rok studiów	Studia pierwszego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne)	Studia drugiego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne)
I rok	40 godzin (2 ECTS)	40 godzin (2 ECTS)
II rok	60 godzin (3 ECTS)	60 godzin (3 ECTS)
III rok	60 godzin (4 ECTS)	-
Sumarycznie	160 godzin	100 godzin

Studenci/tki realizują praktykę zgodnie z sylabusem, w którym zamieszczone są informacje o rodzaju praktyki, wymiarze godzin, miejscu realizacji praktyk, efektach kształcenia, zadaniach, warunkach i terminach zaliczenia oraz wymiarze punktów ECTS. Sylabus i pozostałe dokumenty są opracowywane przez koordynatorów i uczelnianych opiekunów praktyk zgodnie z programami kształcenia, a następnie udostępniane studentom w systemie USOS – studenci/tki mają dzięki temu nieograniczony dostęp do programu danej praktyk, karty praktykanta i innych dokumentów.

Dodatkową pomocą dla studentów/ek i opiekunów praktyk są zespoły zadaniowe na platformie MS Teams – osobny dla studentów, osobny dla opiekunów praktyk. W zespołach znajdują się wszystkie najważniejsze dokumenty i informacje dotyczące realizacji praktyk. Tutaj odbywają się także cykliczne spotkania z uczelnianą koordynatorką praktyk. Opiekunowie praktyk na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna także często korzystają z możliwości stworzenia własnego zespołu dla studentów, którymi się opiekują. Opiekunowie uczelniani są zobowiązani do odbycia spotkania organizacyjnego ze studentami/kami w celu zapoznania z założeniami praktyki, wymaganą dokumentacją i innymi kwestiami, niezbędnymi dla rzetelnej realizacji praktyki. Opiekun z ramienia Uczelni sprawuje nadzór nad studentem/ką i pozostaje w kontakcie ze studentem/ką oraz w miarę możliwości z placówką. Rozwiązanie takie zapewnia monitorowanie jakości, przepływ informacji, ale również pozwala na optymalne działania w sytuacji wystąpienia trudności.

Wybór miejsca realizacji praktyk musi być zgodny z wymogami programu studiów oraz zapewniać wysoką jakość przygotowania praktycznego. W związku z przyjętymi założeniami podejmowana jest

współpraca z renomowanymi placówkami edukacyjnymi, instytucjami i organizacjami, z którymi są realizowane zadania naukowe i dydaktyczne, i które potencjalnie mogą stanowić miejsce zatrudniania absolwentów. Lista podmiotów jest dostępna na stronie Uczelni w zakładce Współpraca z otoczeniem (dostęp: <https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/umowy-i-porozumienia/>).

Studenci/cki mogą korzystać ze wsparcia opiekunów z ramienia Uczelni przy wyborze placówki, szczególnie przy ustalaniu możliwości osiągnięcia efektów i zgodności z założeniami przewidzianymi w programie danej praktyki.

Strukturę miejsc realizacji praktyk na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna przedstawia tabela 21 i tabela 22.

Tabela 21. Miejsca praktyk z wymiarem obowiązkowych godzin w nich realizowanych

Studia pierwszego stopnia			
Rok studiów	Nazwa praktyki	Charakterystyka praktyki	Miejsca odbywania praktyk
I	Praktyka asystencko-pedagogiczna – placówka oświatowa – szkoła podstawowa	40 h, Praktyka w szkole podstawowej służy kompleksowemu poznaniu funkcjonowania placówki oświatowej jako środowiska wychowawczo-opiekuńczego. Student/ka zapoznaje się ze strukturą organizacyjną szkoły, obowiązującą dokumentacją, w tym planami pracy pedagoga szkolnego, wychowawcy klasy, świetlicy oraz ogólnymi założeniami działalności opiekuńczo-wychowawczej. W toku praktyki student: dokonuje charakterystyki szkoły, w której odbywa praktyki, analizuje koncepcję pracy zespołu wspierającego rozwój ucznia (np. psychologa, logopedy, wychowawcy, innych specjalistów), poznaje formy wsparcia udzielanego wychowankom w zakresie opieki, wychowania i pomocy psychopedagogicznej, analizuje dokumentację dotyczącą konkretnego ucznia, zapoznaje się z zasadami BHP i ppoż. obowiązującymi w placówce, obserwuje sytuacje dydaktyczno-wychowawcze i dokumentuje je w protokołach hospitacyjnych zawartych w dzienniku praktyk.	Szkoła podstawowa (świetlica szkolna, pedagog szkolny)
II	Praktyka pedagogiczna – placówka oświatowa – szkoła ponadpodstawowa	60 h, Praktyka ma na celu umożliwienie studentowi/ce zapoznania się z funkcjonowaniem wybranej placówki oświatowej lub specjalistycznej oraz poznanie jej roli w systemie wsparcia dziecka i rodziny. W ramach praktyki student/ka: poznaje strukturę organizacyjną placówki i sporządza jej charakterystykę, analizuje koncepcję pracy zespołu wspierającego rozwój ucznia (np. psychologa, pedagoga, wychowawcy, logopedy, innych specjalistów), identyfikuje formy	Szkoła podstawowa (klub szkolny, pedagog szkolny, bursa, internat), poradnia pedagogiczno-psychologiczna

		działań opiekuńczych, wychowawczych i wspierających rozwój podopiecznych, zapoznaje się z przepisami BHP i ppoż. obowiązującymi w danej instytucji, obserwuje i dokumentuje przebieg sytuacji dydaktyczno-wychowawczych, zajęć oraz działań pomocowych – zebrane dane zapisuje w protokołach hospitacyjnych w dzienniku praktyk. Praktyka ta pełni istotną funkcję diagnostyczną – pozwala studentowi/ce na wgląd w rzeczywiste potrzeby wychowanków oraz przygotowuje go/ją do planowania działań w modelu badania w działaniu, które będą rozwijane w dalszej części kształcenia.	
III	Praktyka dyplomowa w placówkach opiekuńczo-socjalnych	60 h, W ramach tej praktyki student/ka zapoznaje się z organizacją, dokumentacją i funkcjonowaniem instytucji opiekuńczo-socjalnej. Analizuje strukturę organizacyjną, regulaminy, plany pracy oraz akty prawne regulujące działalność placówki. Poznaje ofertę edukacyjną, źródła finansowania, metody komunikacji z beneficjentami oraz techniki promocji. Student/ka zdobywa wiedzę na temat współpracy placówki ze środowiskiem rodzinnym, szkolnym i lokalnym. Poznaje programy i plany zajęć, warsztat pracy pedagoga i wychowawcy. Obserwuje działania instytucji w kontekście zagadnień teoretycznych omawianych na studiach, analizuje pracę specjalistów, asystuje w zajęciach oraz aktywnie uczestniczy w działaniach rozwijających potencjał uczestników, zgodnie z ich możliwościami i zaleceniami opiekuna praktyk.	Placówki wsparcia dziennego, Placówki wychowawcze i opiekuńcze, Instytucje pieczy zastępczej Asystent rodziny, Rodzinne domy dziecka, Obszar wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej, Żłobek, klub dziecięcy, Dom pomocy społecznej

Tabela 22. Miejsca praktyk z wymiarem obowiązkowych godzin w nich realizowanych

Studia pierwszego stopnia			
Rok studiów	Nazwa praktyki	Charakterystyka praktyki	Miejsca odbywania praktyk
I	Praktyka asystencko-pedagogiczna w placówkach oświatowych	40 h, praktyka służy zapoznaniu studenta z funkcjonowaniem szkoły jako środowiska wychowawczo-opiekuńczego. Obejmuje poznanie struktury organizacyjnej, dokumentacji oraz planów i form pracy wychowawczej. W jej ramach student/ka dokonuje charakterystyki placówki oraz przeprowadza diagnozę środowiska szkolnego (z wykorzystaniem narzędzi poznanych podczas studiów). Kluczowym elementem praktyki jest realizacja projektu badań w działaniu, który prowadzony jest we współpracy z daną placówką i stanowi podstawę do przygotowania pracy magisterskiej. Student/ka analizuje również dokumentację ucznia, oraz obserwuje i dokumentuje sytuacje dydaktyczno-wychowawcze.	Wybrana placówka oświatowa, najczęściej szkoła, a w niej obszar pracy opiekuńczo-wychowawczej, np. świetlica szkolna, pedagog szkolny.
II	Praktyka pedagogiczna w placówkach oświatowych	60 h, realizacja projektu działania społecznego, opiekuńczego, wychowawczego, pomocowego lub kulturalnego stanowi kontynuację praktyki rozpoczętej w pierwszym roku studiów. Najczęściej student/ka prowadzi działania w tej samej placówce oświatowej, w której wcześniej przeprowadzał/a diagnozę środowiska. Na podstawie wcześniejszych obserwacji i analizy przygotowuje oraz realizuje autorski projekt w modelu badanie – działanie, oparty na wiedzy i umiejętnościach zdobytych w toku studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna. W ramach tej praktyki student/ka: realizuje zaplanowane działania wychowawcze, opiekuńcze, wspierające lub kulturalne, prowadzi refleksję nad przebiegiem i skutecznością podejmowanych działań, dokonuje ewaluacji własnej pracy oraz wpływu działań na odbiorców, prowadzi dokumentację praktyki, obejmującą m.in. protokoły hospitacyjne, opisy sytuacji	Wybrana placówka oświatowa, najczęściej szkoła, a w niej obszar pracy opiekuńczo-wychowawczej, np. świetlica szkolna, pedagog szkolny.

		wychowawczych, form wsparcia i działań projektowych – wszystko to zamieszczane jest w dzienniku praktyk. Realizowany projekt badawczy stanowi bazę empiryczną pracy magisterskiej, a jednocześnie przygotowuje studenta/kę do pełnienia roli refleksyjnego i odpowiedzialnego pedagoga działającego w konkretnym środowisku społecznym.	
--	--	---	--

Studenci/cki realizują praktyki głównie na terenie Warszawy i województwa mazowieckiego, co odzwierciedla strukturę demograficzną osób studiujących w APS. W rzadszych sytuacjach praktyki są realizowane poza województwem mazowieckim. Sytuacja ta zapewnia dostęp osób studiujących do miejsca realizacji praktyk oraz ułatwia sprawowanie kontroli na ich przebiegiem.

Instytucje, będące miejscem realizacji praktyk, są zgodne z profilem kierunku i zapewniają realizację założonych efektów. Mając na uwadze realizację praktyk wysokiej jakości, z placówkami i instytucjami zawierane są porozumienia. Uwzględniane są tu przede wszystkim potrzeby studentów/ek i sugestie uczelnianych opiekunów praktyk. Szczegółowe zestawienia miejsc odbywania praktyk, z którymi Uczelnia podpisała stałe umowy, dostępne są na stronie APS (<http://www.aps.edu.pl/studenci/przebieg-studiow/praktyki/>) w zakładce Instytucje rekomendowane do realizacji praktyk, a aktualne oferty kierowane do Uczelni znajdują się na Portalu praktyk, staży i pracy APS (<http://praca.aps.edu.pl/>). Aktualizowane wykazy instytucji przesyłane są do uczelnianych opiekunów praktyk, celem zapewnienia studentom/kom wsparcia w zakresie poszukiwania miejsca praktyk, umożliwiającego optymalną realizację przewidzianych zadań i osiągnięcie efektów).

Szczegółowe informacje na temat placówek, w których odbywają praktyki studenci/cki kierunku Pedagogika pierwszego i drugiego stopnia, zamieszczone zostały 6.3. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku. Jakość realizacji praktyk monitorowana jest przez specjalnościowych opiekunów praktyk oraz uczelnianego koordynatora praktyk.

Obszar praktyk był poddawany ocenie w badaniu *Jakość przygotowania zawodowego i dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. Strategiczny program rozwoju Uczelni* w latach 2013/14, 2017/18, 2021/22, kolejny planowany raport 2025/26. Pytania dotyczące praktyk studenckich znalazły się także w narzędziu do pomiaru jakości kształcenia *Jakość procesu dydaktycznego i ocen jego efektów. Zasady organizacji planów i programów studiów oraz oceny efektów procesu kształcenia* w latach 2012/13, 2016/17, 2020/21, kolejny planowany raport 2024/25).

W uczelni jest realizowana diagnoza stanu praktyk, która pozwala na ocenę stosowanych rozwiązań oraz monitorowanie mocnych stron i występujących ograniczeń. Diagnoza jest realizowana co dwa lata. Raporty z roku 2021 i roku 2023-2024 są dostępne na stronie Uczelni w zakładce Współpraca/Współpraca z otoczeniem/Współpraca w ramach praktyk:

<https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem/wspolpraca-w-ramach-praktyk/diagnoza-stanu-praktyk-studenckich-w-aps/>. Wyniki były prezentowane podczas spotkań z wszystkimi grupami interesariuszy.

2.6. Organizacja procesu nauczania i uczenia się

Organizacja procesu nauczania w Akademii zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się, a także weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego studenci i nauczyciele akademicki mogą zapoznać się z dokumentem

przedstawiającym szczegółową organizację całego roku akademickiego. Klarowny podział roku akademickiego na semestry i cykle (po dwa w semestrze na studiach stacjonarnych), a także możliwość łączenia niektórych zajęć warsztatowych w bloki umożliwiają dostosowanie planów zajęć do wymogów programu studiów i potrzeb studentek i studentów. Proces nauczania i uczenia się na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna jest zorganizowany tak, by – zgodnie z misją Uczelni – umożliwić studiowanie osobom ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, zarówno wynikającymi z różnych form niepełnosprawności, jak i potrzeb życiowych, ambicji edukacyjnych czy szczególnych zdolności studentek i studentów pragnących realizować indywidualną ścieżkę kształcenia. Do najważniejszych dostosowań pozostających do dyspozycji osób studiujących należą:

Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość uzyskania szczegółowych informacji na temat swojej sytuacji od Pełnomocnika Rektora ds. dostępności i zróżnicowanych potrzeb – mgr. Wojciecha Polaka. Szczegółowe informacje dotyczące dostępności zamieszczone są również na stronie APS (<http://www.aps.edu.pl/uczelnia/deklaracja-dostepnosci>). Zawarto tam m.in. informacje na temat dostępności strony internetowej oraz dostępności architektonicznej Uczelni. W budynkach pomieszczenia oznaczone są w alfabecie Braille’a oraz tagami NFC zawierającymi cyfrowy zapis numeru pomieszczenia lub inne ważne informacje. Schody oznaczono specjalnymi kontrastowymi i antypoślizgowymi nakładkami. Przed kampusem znajdują się wydzielone miejsca do parkowania dla osób z niepełnosprawnościami. Na uczelni znajdują się podjazdy i toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na teren uczelni można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem. Uczelnia jest wyposażona w znaczniki systemu Totupoint wspierającego nawigację dla osób niewidomych. Znaczniki umieszczone są przy wejściach na teren uczelni, przy wejściach do budynków oraz wewnątrz obiektów. W wybranych biurach uczelni: biurze spraw studenckich, biurze pomocy materialnej, biurze praktyk, portierniach, bibliotece (czytelni i wypożyczalni), ośrodku studiów podyplomowych zamontowano stanowiskowe pętle indukcyjne. Ponadto osoby porozumiewające się językiem migowym mogą komunikować się na uczelni z pracownikami za pomocą tłumacza migowego online (link na stronie głównej APS). Uczelnia posiada certyfikat dostępności „Tu jest OK” nadany przez FAZON (Fundację Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych).

Pracownicy Uczelni zostali uwrażliwieni na metodykę pracy z osobami z niepełnosprawnością. Już w 2009 roku zostały przygotowane przez studentów z Samorządu Studenckiego dokumenty ze wskazówkami dla nauczycieli akademickich, jak prowadzić zajęcia osobami z niepełnosprawnością mowy, ze studentami niesłyszącymi i niedosłyszącymi oraz niewidomymi oraz słabowidzącymi.

W związku z zapisami ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z 2019 roku i wynikających z nich oczekiwaniach, aby wszystkie podmioty publiczne (w tym także i uczelnie wyższe) wdrożyły co najmniej minimalne dostosowania w zakresie architektonicznym, komunikacyjno-informacyjnym i cyfrowym – pod opieką Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami – odbyła się seria szkoleń wszystkich nauczycieli z zakresu dostosowania materiałów dydaktycznych: prezentacji, tekstów, plików pdf do potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami, prowadzone przez dr Izabelę Mrochen – certyfikowanego eksperta ds. WCAG.

W sytuacji pandemii studenci i studentki ze szczególnymi potrzebami – osoby przewlekłe chore, z niepełnosprawnościami, a także osoby, które nie posiadając orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, a ze względu na stan zdrowia potrzebowały dodatkowej pomocy w procesie kształcenia – mogły otrzymać następujące wsparcie: poparcie wniosków o warunkowe zaliczenie semestru w sytuacji przekraczania wskazanej w regulaminie liczby niezaliczonych przedmiotów; opiniowanie wniosków o urlopy; rekomendację zwiększenia limitu nieobecności na zajęciach z możliwością indywidualnego ustalania z wykładowcami terminów odpracowania; wypracowania indywidualnego podejścia w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych związanych z pandemią (np. proponowanie alternatywnych form realizacji efektów uczenia się); uzyskanie indywidualnych konsultacji z asystentem naukowo-metodycznym (osobą, której zadaniem jest wspieranie, w formie

indywidualnych konsultacji, studenta/ki ze szczególnymi potrzebami w przezwyciężeniu trudności związanych z realizacją wymagań określonych w programie studiów); uzyskania pomocy tłumacza języka migowego podczas uczestnictwa w zajęciach zdalnych; uzyskanie przedłużenia w USOS ważności orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, które wygasły w okresie pandemii; bezpłatnego wypożyczenia sprzętu do nauki zdalnej; uzyskania wsparcia Akademickiej Poradni Psychologicznej; organizacji zastępczych form zajęć w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu; pomocy w dostosowywaniu materiałów dydaktycznych, uzyskiwaniu materiałów w wersjach cyfrowych.

Wypracowane rozwiązania w tym zakresie będą mogły zostać wykorzystane w przypadku zaistnienia podobnych sytuacji w przyszłości.

Projekt 100 dostosowań na 100-lecie APS

W latach 2000-2021 w APS realizowany był projekt „W nowe 100-lecie APS nowe do100sowania” nr POWR.03.05.00-00-A026/19 realizowany ze środków NCBIR (program Wdrożenie nowej strategii rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnościami). W ramach projektu uczelnia wprowadziła nowe rozwiązania, rozszerzyła wcześniejsze działania i udoskonaliła procedury wspierania studentów z niepełnosprawnościami. Do efektów projektu należą między innymi:

- fizycznie wyodrębniona jednostka świadcząca usługi dla studentów z niepełnosprawnościami (zatrudniono dodatkowego pracownika, wspierającego nowe działania takie jak: dostosowanie materiałów, wypożyczanie sprzętu);
- utworzenie Zespołu ds. dostępności, do zadań którego należy wspieranie studentów z niepełnosprawnościami oraz współpraca z jednostkami uczelni w celu usuwania barier architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych (w tym skanowanie, druk Braille’a, powiększone testy, napisy do filmów);
- powołanie Rady ds. Dostępności składającej się z ekspertów monitorujących proces dostosowania uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- powołanie asystentów naukowo-metodycznych (pracownicy dydaktyczni uczelni działający zgodnie ze specjalnie opracowanym regulaminem wsparcia) wspierających studentów z niepełnosprawnościami w realizacji ogółu wymagań wynikających z programu studiów;
- możliwość realizacji zajęć przez studentów z niepełnosprawnością w specjalnych grupach lub odbycia dodatkowych zajęć z zakresu technologii informacyjnej, informatyzacji, lektoratów i innych dostosowanych do ich potrzeb;
- usługa tłumacza języka migowego została poszerzona o zajęcia pozadydaktyczne; zakupiono też usługę tłumaczeń migowych przez wideorozmowę;
- opracowanie nowych dokumentów i zasad funkcjonowania oraz wsparcia studentów z niepełnosprawnościami (m. in. Zarządzenie nr 377/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 września 2022 r. w sprawie nadania regulaminu stwarzania studentom z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych; Zarządzenie nr 459/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 11 kwietnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej Regulaminu wspierania studentów z niepełnosprawnościami lub innymi szczególnymi potrzebami przez asystentów; Zarządzenie nr 532/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej);

- organizacja cyklu szkoleń dla pracowników (m. in. Komunikacja z osobami z niepełnosprawnościami; Jak prowadzić dostępne zajęcia z lektoratów; Dostępność zajęć sportowych; Dostępność bibliotek; Sytuacje zagrożenia i ewakuacja osób z niepełnosprawnościami; Projektowanie uniwersalne, standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami; Dostępność cyfrowa stron internetowych, dokumentów i multimediów elektronicznych; Tworzenie audiodeskrypcji; Dostosowywanie materiałów dydaktycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; Kurs języka migowego dla pracowników; Wdrażanie procedur dostępności - szkolenie dla kadry zarządzającej);
- przebudowanie wejścia i tarasu stołówki, wybudowanie podnośnika między klubem studenckim a stołówką ułatwiającego korzystanie studentom/kom z niepełnosprawnościami;
- oznaczenia poprawiające widoczność schodów dla osób słabowidzących zamontowane na wszystkich klatkach schodowych budynków A B i C;
- dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami sanitariatów we wszystkich budynkach;
- zainstalowanie znaczników systemu udźwiękowienia oraz opisu przestrzeni uczelni (TOTUPOINT) w budynkach i na terenie uczelni;
- opatrzenie drzwi wejściowych do sal tabliczkami z napisami w piśmie Braille'a oraz tagiem NFC;
- wdrożenie nowej platformy e-learningowej spełniającej standardy dostępności (platforma została zasilona nowymi kursami).

Indywidualna Organizacja Studiów

Zgodnie z Regulaminem Studiów, stanowiącym Załącznik do uchwały nr 725/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 kwietnia 2024 r., student/ka może ubiegać się o indywidualną organizację studiów. Przyznaje się ją studentowi/ce, którzy nie mogą realizować zajęć według obowiązującego planu z powodu: realizacji różnic programowych, studiowania drugiego kierunku lub studiowania równoległe na innej uczelni, powtarzania przedmiotów, ważnych wydarzeń życiowych. Student/ka otrzymuje wówczas pozwolenie na realizację przedmiotów wymaganych programem studiów według indywidualnego planu (najczęściej w różnych grupach).

Indywidualny Program Studiów

Zgodnie z ww. Regulaminem Studiów osoba studiująca może ubiegać się także o rozszerzenie efektów uczenia się w ramach studiowanego kierunku lub w wyniku udziału w projektach badawczych. Rozwiązanie to jest przeznaczone dla tych osób, które ukończyły: pierwsze dwa lata studiów – w przypadku studentów studiów jednolitych magisterskich, ukończył pierwszy rok studiów – w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia, jest studentem pierwszego roku studiów – w przypadku studentów studiów drugiego stopnia i uzyskał średnią ocen ze wszystkich zrealizowanych przedmiotów co najmniej 4,5 – w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich lub uzyskał średnią ocen ze wszystkich zrealizowanych przedmiotów na studiach pierwszego stopnia co najmniej 4,5 – w przypadku studentów studiów drugiego stopnia. Osoba, której przyznano IPS, otrzymuje opiekuna naukowego, którego rolę pełnić może zatrudniony w Akademii nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Decyzję o przyznaniu IPS podejmuje Senat Uczelni po zapoznaniu się z wnioskiem zawierającym projekt poszerzonego programu studiów.

Indywidualna opieka promotorska

Indywidualna opieka promotorska dotyczy studentów/ek, którzy ze względu na zainteresowania badawcze, zdecydowali się na realizację pracy dyplomowej pod kierunkiem opiekuna merytorycznego

nieprowadzącego w danym roku akademickim seminarium dyplomowego na studiach I lub II stopnia. Ten rodzaj współpracy z promotorem pozwala realizować zadania dyplomowe w sposób indywidualny, według wspólnie opracowanego harmonogramu, rozszerzając dla dyplomanta/ki ofertę dostępnych obszarów badań. Decyzję w sprawie realizacji indywidualnej opieki promotorskiej przez pracownika Instytutu, posiadającego przynajmniej tytuł doktora, podejmuje Dyrektor studiów, na podstawie przepisów zawartych w Regulaminie studiów.

Rozwiązania dodatkowe, skierowane do studentów/ek z niepełnosprawnością

Szczególną opieką w procesie kształcenia objęci zostali studenci/teki z niepełnosprawnością. Zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych uwzględnione zostały w paragrafie 25 obowiązującego w Uczelni Regulaminu studiów w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (stanowiącego załącznik do Uchwały nr 725/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 kwietnia 2024 roku) oraz zarządzeniu nr 377/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 września 2022 r. w sprawie nadania regulaminu stwarzania studentom z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych. Studenci/teki z niepełnosprawnościami mają możliwość ubiegania się o indywidualne rozwiązania problemów związanych z ich kształceniem. Wśród różnych udogodnień warto wymienić:

- dostosowanie do potrzeb i możliwości studenta/ki formy zaliczenia zajęć (np. zmiana formy zaliczenia z pisemnej na ustną, z grupowej na indywidualną, z testowej na problemową, formularze z powiększonym drukiem, obecność asystenta itp.);
- możliwość skorzystania z obecności osób trzecich podczas zajęć (np. tłumaczy języka migowego lub asystentów osoby niepełnosprawnej);
- możliwość uzyskania zgody na zwiększenie liczby absencji (ze względu na chorobę, leczenie lub logistyczne problemy w docieraniu na zajęcia);
- możliwość używania specjalistycznych urządzeń technicznych podczas wykładów i ćwiczeń;
- lektoraty z języków obcych dla studentów z wadą wzroku lub słuchu;
- transport specjalistyczny;
- specjalne zajęcia komputerowe dla osób niewidomych i słabowidzących;
- pomoc przy wypełnianiu dokumentów związanych ze stypendiami itp.;
- wsparcie i bieżące reagowanie na zaistniałe problemy;
- wsparcie asystentów;
- pisemne zgody na nagrywanie wykładów;
- wypożyczanie urządzeń wspomagających;
- wsparcie APP – Akademickiej Poradni Psychologicznej;
- bezpłatne wsparcie w formie poradnictwa prawnego świadczone w Akademickiej Poradni Prawnej (porad prawnych udzielają prawniczki, pracownice Zakładu Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej – dr Małgorzata Czarkowska i dr Monika Zima-Parjaszewska);
- dodatkowe konsultacje naukowo-metodyczne.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów

Warunki i tryb rekrutacji, w tym kryteria kwalifikacyjne kandydatów i liczbę miejsc, określają właściwe Uchwały Senatu Akademii. Równe szanse kandydatom zapewnia przyjęcie jednakowych kryteriów kwalifikacji oraz podanie do publicznej wiadomości treści Uchwał, określających zasady rekrutacji (<http://www.aps.edu.pl/rekrutacja/zasady-rekrutacji/>). Przyjęta procedura rekrutacyjna zawiera tryb odwoławczy. Rekrutacja odbywa się poprzez elektroniczny system rejestracji kandydatów na studia (IRK). Postępowanie rekrutacyjne ma charakter konkursowy.

Warunkiem wstępnym rekrutacji na studia I stopnia jest posiadanie świadectwa dojrzałości (nowa lub stara matura) lub dokumentu z nim równoważnego. Zasady ustalania wyniku rekrutacyjnego na studia I stopnia opisuje § 12 punkt 9a:

Zasady przeliczania punktów dla kandydatów z „nową” maturą (od roku 2005):

Wynik rekrutacyjny stanowi sumę wyników z 3 przedmiotów zdawanych na maturze w formie pisemnej: 2 obowiązkowych i 1 do wyboru

Przedmioty obowiązkowe: język polski i język obcy

Przedmioty do wyboru: matematyka, biologia, chemia, filozofia, fizyka, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, informatyka, język łaciński i kultura antyczna, wiedza o społeczeństwie

Przelicznik dla każdego przedmiotu:

1% poziom podstawowy = 1 punkt; zaś dla matematyki 1% = 2 punkty

1% poziom rozszerzony = 2 punkty; zaś dla matematyki 1% = 4 punkty

Zasady przeliczania punktów dla kandydatów z „starą” maturą (do roku 2005):

Wynik rekrutacyjny stanowi sumę wyników z 4 egzaminów zdawanych na maturze w części pisemnej lub ustnej. Oceny z egzaminów maturalnych transformuje się na punkty rekrutacyjne następująco (Tabela 23):

Tabela 23. Przelicznik punktów rekrutacyjnych dla kandydatów ze „starą” maturą

Ocena	Liczba punktów rekrutacyjnych	
	do 1991 roku	po 1991 roku
6		200
5	200	180
4	160	150
3	80	100
2		60

Zasady ustalania wyniku rekrutacyjnego na studia II stopnia opisuje § 13 punkt 3.

Zasady przeliczania punktów

Miejsce na liście rankingowej jest wyznaczane, zgodnie z następującym algorytmem:

$W = 0,3 \times wd + 0,7 \times wśr + wa1$ gdzie:

W – wynik rekrutacji, wd – ocena końcowa ukończenia studiów, wśr – średnia ocen ze studiów, wa1 – liczba punktów (0 – 100) uzyskanych w ramach autoprezentacji kandydata.

Kandydaci rekrutujący się na studia drugiego stopnia powinni przede wszystkim legitymować się dyplomem ukończenia studiów pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich (lub równoważnym) na kierunku/specjalności realizującej efekty uczenia się z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej lub pokrewnym, jak też posiadać przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne oraz z zakresu podstaw dydaktyki i emisji głosu zgodnie z rozporządzeniem właściwego ministra w sprawie standardu kształcenia nauczycieli wydanym na podstawie art. 68 ust. 3 pkt 4 w zw. z ust. 1 pkt 11 Ustawy 5.

Limity przyjęć w rekrutacji na rok akademicki 2025/2026 na studia określa Załącznik nr 1 do uchwały nr 53/2025 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 19 marca 2025 r. Wynosiły one na studia stacjonarne I stopnia 60 miejsc, na niestacjonarne 30 miejsc oraz na studia niestacjonarne II stopnia 30 miejsc.

3.2. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz ich dokumentowanie

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania osiągnięcia stopnia efektów uczenia się opisuje **Regulamin Studiów**. Zaliczenie etapu studiów możliwe jest po osiągnięciu przez studenta/kę przewidzianych w programie efektów kształcenia. Weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia następuje w trakcie zaliczeń i egzaminów, w tym także zaliczeń praktyk.

Wskazania dotyczące wymagań, które należy spełnić, by zaliczyć przedmiot lub praktykę są precyzowane w sylabusach przedmiotów i wprowadzane do systemu USOSweb przez koordynatorów przedmiotu. Sylabusy dostępne są dla studentów/ek przed rozpoczęciem zajęć (najpóźniej w pierwszym tygodniu semestru), natomiast w sposób bezpośredni studenci/teki mają możliwość zapoznać się z sylabusem na pierwszych zajęciach. Koordynator przedmiotu precyzuje formę i warunki zaliczenia, uwzględniając efekty uczenia się przedmiotu. Podczas ustalania sposobu weryfikacji efektów uczenia się przestrzegana jest zasada spójności pomiędzy realizowanym efektem, a sposobem jego weryfikacji.

Student/ka uzyskuje zaliczenie etapu studiów, jeśli zgromadzi liczbę punktów ECTS przewidzianą w danym roku przez program kształcenia, tj. uzyska zaliczenie wszystkich przedmiotów i zda wszystkie przewidziane egzaminy oraz zrealizuje praktyki. Student/ka może uzyskać warunkowe zaliczenie etapu studiów, tj. uzyskać zaliczenie ze zmniejszoną liczbą punktów, jeśli liczba niezaliczonych przedmiotów nie jest większa niż dwa i uzyskał/a nie mniej niż 20 punktów ECTS w danym semestrze. Decyzję o warunkowym zaliczeniu etapu studiów podejmuje dyrektor studiów. W przypadku niezaliczenia większej liczby przedmiotów, student/ka może starać się o powtarzanie etapu studiów. Powtarzanie nie może jednak dotyczyć studenta/ki, który/a nie zaliczył/a I semestru studiów. Decyzję w indywidualnych przypadkach podejmuje dyrektor studiów.

Kwestie dotyczące dokumentowania osiągniętych przez studentów/ki efektów uczenia się precyzuje Zarządzenie nr 255/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku w sprawie obowiązków związanych z dokumentowaniem osiągniętych efektów uczenia się. Prace studentów/ek, które weryfikują poziom osiągniętych efektów uczenia się i stanowią podstawę złożenia egzaminu bądź uzyskania zaliczenia na ocenę, są przechowywane przez

nauczyciela akademickiego w okresie nie krótszym niż do końca kolejnego roku akademickiego. W przypadku weryfikacji zakładanych efektów uczenia się dla danego przedmiotu poprzez egzamin lub zaliczenie w formie ustnej, egzaminujący zobowiązany jest do sporządzenia sprawozdania dokumentującego sposób dokonywanej oceny. Dokumentacją praktyk są „Karty Praktykanta APS”, stanowiące potwierdzenie realizacji praktyk i „inne dokumenty” poświadczające osiągnięcie zakładanych efektów w ramach danej praktyki. „Karta Praktykanta APS”, po podpisaniu podczas zaliczenia przez opiekuna praktyk, zwracana jest studentom/kom jako potwierdzenie realizacji praktyki. Natomiast „inne dokumenty” są przechowywane przez opiekuna praktyk, zgodnie z regulacjami uczelnianymi, dotyczącymi przechowywania efektów uczenia się.

W przypadku prac i egzaminów dyplomowych, dokumentacja zawiera: pracę dyplomową w wersji elektronicznej w systemie APD (Archiwum Prac Dyplomowych), raport sprawdzający oryginalność pracy dyplomowej w formie papierowej oraz elektronicznej (w systemie APD), recenzję promotora oraz recenzenta w formie papierowej oraz elektronicznej (w systemie APD), a także protokół z egzaminu dyplomowego z podpisami wszystkich członków komisji.

Wyniki realizacji przez studenta/kę efektów uczenia się w postaci uzyskanych ocen i zaliczeń wpisywane są przez nauczycieli prowadzących zajęcia do protokołów znajdujących się w systemie USOS. Podpisane, papierowe wersje zatwierdzonych protokołów składane były w Biurze Spraw Studenckich (obecnie Biurze Obsługi Osób Studiujących). Protokoły z egzaminów dyplomowych wraz z recenzjami promotora, recenzenta, pracą dyplomową i raportem z systemu antyplagiatowego przechowywane są w teczkach akt osobowych studentów.

3.3. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej oraz potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Zgodnie z Regulaminem studiów w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, możliwe jest uznawanie efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni. Decyzję o uznaniu i przeniesieniu zajęć podejmuje Dyrektor studiów, uwzględniając efekty uczenia się uzyskane na innym kierunku lub profilu na innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, w wyniku realizacji zajęć i praktyk odpowiadających zajęciom i praktykom określonym w programie studiów na kierunku, na którym student studiuje.

Kwestie dotyczące potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów szczegółowo opisane są w Uchwale nr 145/2021 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 marca 2021 roku w sprawie zmiany uchwały Senatu APS nr 198/2019 z dnia 24 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w APS. Dokument określa szczegółowo warunki, jakie musi spełnić wnioskodawca, procedurę postępowania w tej sprawie (w tym wymagane dokumenty), jak również skutki uznawalności i wysokość opłat związanych z postępowaniem. Postępowanie rozpoczyna się złożeniem wniosku (wraz z dokumentami, którymi kandydat dysponuje, wskazującymi na możliwość uzyskania efektów uczenia się). Wniosek składany jest do Pełnomocnika Rektora ds. potwierdzenia efektów uczenia się. W celu potwierdzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych przez wnioskodawcę, Pełnomocnik powołuje Komisję ds. potwierdzenia efektów uczenia się. W wyniku przeprowadzonego postępowania komisja potwierdza zbieżność uzyskanych efektów uczenia się z efektami uczenia się określonymi w programie danego kierunku, poziomu i profilu oraz czy kandydat uzyskał te efekty w stopniu umożliwiającym zaliczenie określonych przedmiotów wraz z przypisanymi do nich punktami ECTS. Postępowanie kończy się wystawieniem oceny za każdy przedmiot podlegający potwierdzeniu, zgodnie z obowiązującymi w Uczelni kryteriami oceniania.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania – sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów na zakończenie procesu kształcenia

Szczegółowe regulacje dotyczące pracy licencjackiej i magisterskiej oraz egzaminu dyplomowego są ujęte w Regulaminie seminariów dyplomowych oraz uzyskiwania tytułu zawodowego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przyjętych Zarządzeniem Rektora APS nr 127/2021 z dnia 20 stycznia 2021 r.

Praca dyplomowa licencjacka i magisterska przygotowywana jest w ramach seminarium dyplomowego. Stopień realizacji efektów uczenia się oceniany jest przez promotora pracy dyplomowej systematycznie, na każdym etapie jej powstawania (przygotowanie pracy dyplomowej obejmuje trzy semestry studiów dla pracy licencjackiej i cztery semestry studiów dla pracy magisterskiej). Realizacja seminarium dyplomowego powinna zakończyć się złożeniem pracy. W Akademii złożenie pracy dyplomowej oznacza wprowadzenie pliku z zaakceptowaną przez promotora, ostateczną wersją pracy, do systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz uzyskaniem pozytywnego wyniku sprawdzania pracy z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Po stwierdzeniu oryginalności pracy, promotor zalicza studentowi ostatnią część seminarium dyplomowego i kieruje pracą do recenzji. Recenzent powinien być osobą posiadającą orientację w obszarze tematycznym, którego dotyczy praca. Recenzję pracy przygotowują promotor i recenzent.

Tematyka prac dyplomowych jest zasadniczo zgodna z kierunkami badań prowadzonymi w Instytucie oraz problematyką kierunku. Dotyczy ona między innymi zagadnień takich jak: społeczne, kulturowe, historyczne i pedagogiczne uwarunkowania wychowania i kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych oraz kształcenia pedagogów, sposoby wspierania rozwoju człowieka w środowisku rodzinnym i społecznościach lokalnych; opieka, edukacja i wychowanie w cyklu życia człowieka; zagadnienia potrzeb rozwojowych, trudności i szans ich przezwyciężania.

Ostatecznym sprawdzianem realizacji efektów uczenia się jest egzamin dyplomowy, który odbywa się przed komisją złożoną z promotora, recenzenta oraz przewodniczącego. Przynajmniej jeden z członków komisji powinien być samodzielnym pracownikiem naukowym podczas egzaminu magisterskiego. Podczas egzaminu dyplomanci otrzymują pytania nie tylko dotyczące pracy dyplomowej (pytania zadają zarówno promotor, jak i recenzent), lecz także losują dwa pytania kierunkowe spośród 60 dostępnych na stronie [Akademia Pedagogiki Specjalnej – Zagadnienia na egzamin dyplomowy](#). Listy zagadnień zamieszczone są na stronie internetowej APS najpóźniej do końca listopada każdego kolejnego roku akademickiego. Od roku akademickiego 2025/2026 ostateczny wynik studiów określany jest w skali sześciostopniowej (dostateczny, dostateczny plus, dobry, dobry plus, bardzo dobry, celujący).

Listy zagadnień na egzamin dyplomowy zostały przygotowane wspólnie przez nauczycieli IP, których praca była koordynowana przez kierowników jednostek i kierowników specjalności. Procedura wielostopniowego przygotowania zagadnień na egzamin dyplomowy miała na celu zapewnienie jak najlepszego odzwierciedlenia wszystkich grup zajęć i obszarów efektów uczenia się zdobywanych w czasie studiów w procedurze dyplomowania tak, aby student/ka kończący/a studia miał/a poczucie spójności egzaminu dyplomowego z kształceniem kierunkowym i specjalnościowym.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów oraz sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Statystyki dotyczące liczby kandydatów, przyjęć na studia, rezygnacji z nauki oraz liczby studentów/ek kończących studia w terminie do 30 września 2019 roku prowadził Dziekanat Wydziału Nauk

Pedagogicznych, a od 1 października 2019 roku do 31 sierpnia 2024 roku – Biuro Spraw Studenckich (aktualnie Biuro Obsługi Osób Studiujących w Centrum Kształcenia).

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem studiów w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Dyrektor studiów skreśla studenta z listy studentów w przypadku: niepodjęcia studiów, rezygnacji ze studiów, niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego lub ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z Uczelni. Dyrektor studiów może ponadto skreślić studenta/kę z listy studentów w przypadku: stwierdzenia braku wymaganych postępów w nauce, stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach, nieuzyskania zaliczenia semestru w określonym terminie lub niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów. Do najczęstszych przyczyn skreślania z listy studentów/ek należy zaliczyć: niepodjęcie studiów, nierozliczenie semestru lub roku, niezłożenie w terminie pracy dyplomowej, przeniesienie na inny kierunek studiów lub brak opłat za odbywanie studiów. Ze studentami/kami zagrożonymi skreśleniem kontakt telefoniczny lub mailowy nawiązuje pracownik Biura Obsługi Osób Studiujących.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych

Analiza realizacji zakładanych efektów uczenia się dla poszczególnych przedmiotów przebiega wieloetapowo. Zaangażowane są w ten proces: osoby prowadzące przedmioty, koordynatorzy przedmiotów prowadzonych przez kilku nauczycieli, opiekunowie praktyk, promotorzy prac dyplomowych, członkowie komisji na egzaminie dyplomowym.

Skupiając się na poszczególnych elementach procesu analizy realizacji zakładanych efektów uczenia się, należy zacząć od najniższego poziomu, którym jest sylabus przedmiotu i określone w nim sposoby weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów/ek. Obowiązek przygotowania i zamieszczenia sylabusu w systemie USOS nakłada na nauczyciela (koordynatora przedmiotu) Zarządzenie nr 243/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku w sprawie sylabusu obowiązującego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, sposobu przygotowywania oraz gromadzenia i przechowywania sylabusów przedmiotów realizowanych na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, jednolitych studiach magisterskich. Zadeklarowane w sylabusie sposoby pomiaru efektów uczenia się są adekwatne do przekazywanych w ramach przedmiotu treści oraz do formy zajęć. Stosowane najczęściej sposoby weryfikacji zdobytej wiedzy i umiejętności podczas seminariów, ćwiczeń, warsztatów to: kolokwia, prace pisemne, prezentacje, referaty, analizy przypadków, eseje, projekty, prezentacje multimedialne. W przypadku wykładu sposobem weryfikacji efektów uczenia się jest egzamin w formie pisemnej (testy z pytaniami zamkniętymi i/lub otwartymi) lub ustnej.

Stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się weryfikowany jest ponadto w trakcie zajęć (dyskusje, warsztaty zespołowe, zadania indywidualne lub grupowe, samodzielne opracowywanie zagadnień i prezentacja podczas zajęć; opracowanie i prezentacja notatek z przeczytanych tekstów).

Głównym celem praktyk na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna jest wykształcenie umiejętności zawodowych niezbędnych w pracy pedagogicznej w tym dydaktycznej oraz weryfikacja zdobytej na studiach wiedzy w konfrontacji z realiami zawodowymi. Weryfikacja wiedzy i zdobytych umiejętności w ramach praktyk zawodowych odbywa się na podstawie uzgodnionej w regulaminie praktyk dokumentacji: Karty praktykanta APS i Innych dokumentów, w tym Charakterystyki miejsca realizacji praktyk. Weryfikacja efektów uczenia się, osiągniętych na praktykach, przebiega dwuetapowo: 1) dokonana jest przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji oraz 2) przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni. Podstawowymi sposobami weryfikacji efektów uczenia się, osiągniętych na praktykach zawodowych są:

- pozytywna, pisemna opinia i ocena kierownictwa instytucji przyjmującej na praktykę lub wyznaczonego opiekuna praktyk z ramienia instytucji wpisana do karty praktykanta APS;
- informacje od opiekuna praktyk ze strony instytucji o przebiegu praktyki oraz o aktywności studenta/ki ze wskazaniem uczestnictwa w działaniach podejmowanych przez placówkę/instytucję, w tym dotyczących zapoznania się z dokumentacją instytucji;
- dokonana przez studenta ogólna charakterystyka instytucji/organizacji, dokumentująca znajomość zagadnień, takich jak: cele statutowe placówki, struktura organizacyjna, zadania i funkcje placówki, zasady kierowania i przyjęcie do placówki, metody i formy pracy, zakres współpracy z innymi placówkami;
- weryfikacja wiedzy i zdobytych umiejętności zawartych w Karcie praktykanta i pisemne sprawozdanie studenta/ki z odbytej praktyki zawierające elementy określone regulaminem praktyk przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni – rozmowa z opiekunem, w wyniku której następuje zaliczenie praktyk.

W przypadku braku osiągnięcia efektów możliwe jest niezaliczenie praktyki. Szczegółowo kwestia ta jest opisana w Regulaminie Praktyk w APS (Zarządzenie Rektora APS Nr 513 z dnia 1 października 2023r. z uwzględnieniem zmian wprowadzonych Zarządzeniem Rektora APS Nr 137/2025 z dnia 26 maja 2025 r.). Podkreślenia wymaga fakt, iż studenci/cki mogą również dokonać oceny praktyki i miejsca jej realizacji w dokumencie *Opinia studenta o praktyce*.

Oryginały lub skany dokumentów praktyk z ostatnich dwóch lat przechowywane są w Akademii u opiekunów praktyk lub Zespołach MSTEams założonych przez opiekunów praktyk.

Sprawdzanie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego odbywa się na podstawie realizowanego w Uczelni egzaminu na poziomie B2, który odbywa się po zakończeniu zajęć z lektoratu z języka angielskiego, niemieckiego lub rosyjskiego (Zarządzenie nr 250/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku). W Uczelni funkcjonuje Autoryzowane Centrum Egzaminacyjne Pearson English International Certificate przy Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych APS. Zainteresowane osoby mogą przystąpić do egzaminu Pearson English International Certificate. Certyfikat ten jest uznawany przez różne instytucje zarówno w Polsce, jak i na świecie. Legitymowanie się tym dokumentem ułatwia współpracę międzynarodową.

Ostatecznym sprawdzianem realizacji efektów uczenia się na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna jest egzamin dyplomowy. Podczas egzaminu student odpowiada na cztery pytania: dwa dotyczące pracy dyplomowej licencjackiej lub magisterskiej (jedno zadane przez promotora, drugie przez recenzenta) oraz związane z zagadnieniami na egzamin dyplomowy, które student losuje. Na liście zagadnień na egzamin dyplomowy znajduje się wykaz zagadnień dotyczących kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna.

3.7. Monitoring losów absolwentów

Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna wykształciła jeden rocznik absolwentów studiów licencjackich i jeden studiów magisterskich. A zatem nie da się jeszcze przeanalizować danych zawartych w systemie ELA w związku z tym, że aktualne analizy dotyczą roku 2023 ([Znajdź kierunek | ELA](#)). Jednakże biorąc pod uwagę to, że kierunek Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna wyróżniła się na podstawie działającej na pedagogice specjalności, można stwierdzić, że pracodawcy doceniają wiedzę, umiejętności i kompetencje absolwentów z dyplomem Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej – absolwenci szybko, najczęściej w przeciągu miesiąca od ukończenia studiów, znajdują zatrudnienie. Mazowiecki rynek pracy jest niezwykle chłonny, już

na studiach, tak stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, studenci/teki pracują (na część etatu lub umowy zlecenie) często w instytucjach edukacyjnych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami kierunkowymi.

Od maja 2023 Wewnętrzny Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia rozpoczął zbieranie danych na temat satysfakcji ze studiowania od studentów/ek kończących studia. W ankiecie padają pytania o ponowny wybór uczelni i kierunku, refleksji na temat programu i jego realizacji. Dane będą raportowane co dwa lata. Absolwenci kierunku pedagogika II stopnia brali udział w badaniu w zakresie satysfakcji ze studiowania w roku 2024 z uwagi na zakończenie cyklu kształcenia opartego na nowym programie studiów.

Od lutego 2025 badania dotyczące satysfakcji ze studiów na zakończenie cykli kształcenia prowadzi Zespół ds. Badań w Instytucie Pedagogiki

Dodatkowych danych dostarcza działające na terenie Uczelni Towarzystwo Absolwentów i Przyjaciół APS, a teraz także Klub Absolwenta ([Akademia Pedagogiki Specjalnej - Klub Absolwentów APS](#)). Co roku, w ramach obchodów Święta Uczelni, odbywa się Zjazd Towarzystwa Absolwentów, w trakcie którego odbywają się dyskusje z ich udziałem na temat treści programów kształcenia oraz kompetencji, które należy uwzględnić w związku ze zmianami na rynku pracy. Szczególnie cennych danych dostarczają osoby pracujące w zawodach zgodnych z ich wykształceniem kierunkowym – pedagodzy i wychowawcy. Absolwenci zapraszani są także na odbywające się cyklicznie spotkania z pracodawcami, w ramach których dzielą się ze studentami, pracodawcami oraz pracownikami Uczelni swoimi doświadczeniami związanymi z karierą zawodową.

Informacje o losach absolwentów pozyskiwane są także poprzez indywidualne kontakty wykładowców z absolwentami. Dzięki takim kontaktom studenci/teki korzystają z zajęć hospitacyjnych w placówkach, w których zatrudnieni są absolwenci Akademii. W placówkach tych studenci/teki realizują praktyki zawodowe, prowadzą badania naukowe w ramach seminarium dyplomowego, a często podejmują również pracę zawodową jeszcze w czasie studiów zarówno niestacjonarnych, jak i stacjonarnych.

Wnioski płynące z raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego „Absolwenci uczelni na polskim rynku pracy” 2024, dowodzą, że polski rynek pracy najbardziej potrzebuje specjalistów z dziedzin medycznych, a także finansów i rachunkowości oraz psychologii i pedagogiki. Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna kształci nauczycieli pedagogów i nauczycieli świetlicowych, których zawody należą do zawodów deficytowych. Szanse na znalezienie pracy już w pierwszym roku po dyplomie są duże, choć nie jest to praca dobrze płatna (średnie wynagrodzenie miesięczne brutto oscyluje wokół najniższej krajowej).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, jak również ich kompetencje dydaktyczne (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). Najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich w zakresie kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna

Kierunek Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna ujmowana jako całość kadra cechuje się interdyscyplinarnym dorobkiem naukowym i dydaktycznym, doświadczeniem (w tym praktycznym), a także kompetencjami tak o charakterze uniwersalnym, jak i specjalistycznym. Dzięki temu proces kształcenia prowadzony jest w sposób profesjonalny, nowoczesny, pozwalający na urzeczywistnianie efektów uczenia się zawartych w programie studiów, a także odpowiadający na potrzeby studentów. W tej części raportu skoncentrowano się na analizie szeregu zagadnień potwierdzających sformułowaną powyżej tezę.

Pierwszym z zagadnień jest liczebność oraz struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe). W roku akademickim 2025/2026 zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna na studiach I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) oraz II stopnia (niestacjonarnych) prowadzi łącznie 63 osób. W poniższej Tabeli przedstawiono strukturę ich kwalifikacji z podziałem na stopnie i rodzaje studiów.

Tabela 24. Struktura kwalifikacji kadry realizującej kształcenie na kierunku pedagogika z podziałem na stopnie i formy studiów

Stopień i forma studiów	Liczba osób posiadających tytuł zawodowy magistra	Liczba osób posiadających stopień naukowy doktora	Liczba osób posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego	Liczba osób posiadających tytuł profesora	łącznie
Studia I stopnia (stacjonarne i niestacjonarne)	7	22	5	1	35
Studia II stopnia (niestacjonarne)	2	17	7	2	28

źródło: opracowanie własne, stan na 28.11.2025

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna zajęcia prowadzą osoby o zróżnicowanych poziomach kwalifikacjach. Udział osób z tytułem zawodowym magistra w ogólnej liczbie unikalnych prowadzących wynosi 17,39% (8 spośród 46). Udział magistrów jest wyższy na studiach I stopnia (7 osób) niż na studiach II stopnia (2 osoby). Magistrowie prowadzą głównie lektoraty, zajęcia z wychowania fizycznego, zajęcia o charakterze praktycznym oraz wybrane ćwiczenia.

Najliczniejszą grupę stanowią osoby posiadające stopień naukowy doktora – 27 osób, co daje 58,70% ogólnej kadry dydaktycznej. Świadczy to o znaczącym udziale pracowników naukowych w realizacji programu kształcenia.

W proces dydaktyczny włączeni są również samodzielni pracownicy naukowci – 8 doktorów habilitowanych i 3 profesorów – łącznie 11 osób, co stanowi 23,91% kadry. Ich udział jest szczególnie widoczny na studiach II stopnia, gdzie liczba pracowników samodzielnych (7 osób) jest wyraźnie wyższa niż na studiach I stopnia (5 osób).

Zróżnicowanie kwalifikacji osób prowadzących zajęcia wskazuje na dbałość o wysoki poziom kształcenia, łączący zarówno kompetencje naukowe, jak i doświadczenie praktyczne.

Dokonując analiz dotyczących liczebności kadry w poniższej tabeli przedstawiono liczbę pracowników etatowych oraz zatrudnionych w ramach umowy zlecenia, doktorantów oraz profesorów wizytujących, którzy realizują zajęcia na studiach I oraz II stopnia.

Tabela 25. Pracownicy etatowi oraz zatrudnieni w ramach umowy zlecenia, doktoranci oraz profesorowie wizytujący, którzy realizują zajęcia na studiach I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) oraz II stopnia (niestacjonarnych)

Stopień i forma studiów	Liczba pracowników etatowych w grupie badawczo-dydaktycznej lub dydaktycznej	Liczba pracowników zatrudnionych na umowę zlecenie	Liczba doktorantów	Liczba profesorów wizytujących	łącznie
Studia I stopnia (stacjonarne i niestacjonarne)	35	3	1	1	40
Studia II stopnia (niestacjonarne)	28	5	1	1	35

źródło: opracowanie własne, stan na 28.11.2025

Jak pokazuje powyższa tabela zdecydowana większość osób realizujących zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, niezależnie od stopnia i formy studiów, to pracownicy etatowi zatrudnieni na stanowiskach badawczo-dydaktycznych lub dydaktycznych w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Jest to argument stanowiący podstawę do sformułowania wniosku, że potencjał kadrowy uczelni uznać można za wysoce satysfakcjonujący w kontekście potrzeb dydaktycznych wynikających z kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna. Jednocześnie wśród kadry są osoby zatrudniane na umowę zlecenie, jednakże, niezależnie od stopnia i formy studiów, ich udział w ogólnej liczbie osób realizujących zajęcia nie jest znaczący, bowiem wynosi 8. Są oni jednocześnie ważnym komponentem kadry realizującej zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna. Cechują się oni bowiem wysokimi kompetencjami specjalistycznymi i możliwymi do pozyskiwania i doskonalenia w potencjalnych przyszłych miejscach pracy absolwentów specjalności realizowanych w ramach kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna. A zatem ich zatrudnienie w APS jest wyrazem podejmowania starań na rzecz optymalizacji osiągania efektów uczenia się o charakterze praktycznym.

Podsumowując część dotyczącą liczebności kadry względem liczby studentów/ek (przedstawionej w załącznikach) oraz struktury jej kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe oraz stopnie i tytuły naukowe), można stwierdzić, że analizy dotyczące obu wskaźników wskazują, że umożliwiają one prawidłową, cechującą się wysoką jakością, realizację zajęć. W tym kontekście warto uzupełnić ten wniosek o informację dotyczącą potencjału kadrowego Instytutu Pedagogiki jako jednostki odpowiedzialnej merytorycznie za kierunek Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, a i którego pracownicy prowadzą większość zajęć oraz potencjalnie mogą prowadzić je w przyszłości. Jest on najbardziej liczny kadrowo instytutem w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej – jest w nim zatrudnionych 88 pracowników, w tym 6 z tytułem profesora, 22 ze stopniem doktora habilitowanego, 49 ze stopniem doktora oraz 11 z tytułem zawodowym magistra.

Kolejne zagadnienie dopełniające charakterystyki kadry prowadzącej kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna to ich dorobek naukowy, który omówiony zostanie poprzez odniesienie się do kilku jego komponentów. Prowadzona analiza dotyczy okresu 2021-2025.

Pierwszym komponentem dorobku dydaktycznego kadry realizującej kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna jest aktywność publikacyjna. Wszyscy pracownicy

badawczo-dydaktyczni oraz niektóre osoby zatrudnione w grupie dydaktycznej oraz w ramach umowy zlecenia posiadają w swoim dorobku aktualne publikacje różnego typu – monografie, książki redagowane, rozdziały w książkach pod redakcją oraz artykuły naukowe w czasopismach, zarówno jedno-, jak i wieloautorskie. Z uwagi na znaczącą liczbę publikacji, objętość niniejszego opracowania oraz zamieszczenie w załączniku do raportu charakterystyk osób realizujących zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie Pedagogika, zdecydowano się dokonać implementacji podejścia selekcyjnego w procesie przedstawiania publikacji. I tak poniżej zamieszczono spis wszystkich monografii autorstwa osób prowadzących zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna z lat 2020-2025, a także po jednym przykładowym artykule z czasopisma naukowego (lub w przypadku jego braku inną publikację naukową) z tego samego okresu.

W latach 2020-2025 powstały następujące monografie:

- Chmielewska, A., Czarkowska, M. (2023). Interdyscyplinarne działania wybranych służb społecznych w pracy z kobietami nadużywającymi alkoholu. Warszawa: Difin.
- Czarkowska, M. (2021). Przeciwdziałanie przestępstwom popełnianym przez osoby będące pod wpływem alkoholu. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Dąbrowa E. red. (2024). Acceptance Participation Solidarity. The Importance of the Interdisciplinary Approach. Warsaw: The Maria Grzegorzewska University Press.
- Dernowska, U. (2022). „Rusztowanie” w procesie dydaktycznym. Studium nauczycielskiego scaffoldingu. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Drabarek Anna, (2024). Warszawa, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 180 s., ISBN 978-83-67721-49-3
- Gara, J. (2021). Istnienie i wychowanie. Egzystencjalne inspiracje myślenia i działania pedagogicznego. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Grudzińska, E., & Ziomek-Michalak, K. (2025). Superwizja w praktyce. Rozwiń swoją refleksyjność. Difin.
- Heland-Kurzak, K. (2021). Dziecięca kreacja obrazu Boga i religijności: perspektywa pedagogiczna. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Kochańska, M. (2023). Pojęcie czasu i jego wyrażanie w języku dziecka. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Kwiatkowski, M. (2019). Pokolenie Y na współczesnym rynku pracy – psychospołeczne uwarunkowania startu zawodowego. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Lewandowska-Tarasiuk, E., Śliwerski, B., Kwiatkowski, S.M., Mydlowska, B., Lichański, J.Z., Paczoska, E., Pospiszyl, I., Pankowska, K., Pospiszyl, K., Bzowska, K., Chrobak, J., Mier-Jędrzejowicz, W., Subdysiak, A. (2024). Romantyzm w dyskursach pedagogiki kultury. Warszawa: Difin.
- Łukaszewska, K. (2023). Asceta w świecie wartości: aksjologiczny kontekst ascezy współczesnej. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Michalski, J. (2021). Horyzonty Pedeutologii. Warszawa: Difin.
- Nawrocka, K., Zozula, J. (2020). Funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w warunkach izolacji penitencjarnej: studium pedagogiczno-prawne. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Odrowąż-Coates, A. (2019). Socio-educational Factors and the Soft Power of Language: The Deluge of English in Poland and Portugal. Lanham, Boulder, New York, London: Rowman & Littlefield.

- Odrowąż-Coates, A. (2022). *Dzienniki z Królestwa. (Auto)etnograficzne zapiski badaczki terenowej w Arabii Saudyjskiej z komentarzami*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Ostolska, M. (2021). *Szkoły waldorskie w Polsce: konteksty, źródła, współczesność*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Perkowska-Klejman, A. (2019). *Poszukiwanie refleksyjności w edukacji. Studium teoretyczno-empiryczne*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Przybylski, B. (2021). *Między rozkwitem a katastrofą. Młodzież akademicka o przyszłości kraju*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Roszak, M. (2024). *W sieci kobiecej solidarności. Badania netnograficzne internetowej społeczności matek samodzielnie wychowujących dzieci*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Tłuściak-Deliowska, A., Czyżewska, M. (2020). *Tu chodzi o wspieranie mojego ucznia... czyli studium teoretyczno-empiryczne o ocenianiu kształtującym i klimacie szkoły*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Tłuściak-Deliowska, A. (2021). *Problem przemocy, znęcania się i wykluczenia rówieśniczego z perspektywy uczniów*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Tłuściak-Deliowska, A., Dernowska, U. (2023). *Kultura szkoły w modelu La Tefy Schoen i Charlesa Teddliego. Inspiracje teoretyczne i badawcze*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Tłuściak-Deliowska, A. (2024). *Gotowość do agresji i tendencje prospołeczne uczniów o różnych doświadczeniach z przemocą rówieśniczą*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Wajsprych, D., Przybylska, E., Przybylski, B. (2023). *Nierówności i ubóstwo edukacyjne. Przegląd polskich i niemieckich badań oświatowych*. Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.
- Zima-Parjaszewska, M., Skrzypczak, B. (2021). *Standaryzacja usług społecznych w organizacji pozarządowej*. Lublin: Wydawnictwo Muzyczne POLIHYMNIA Sp. z o.o.

Egzemplifikacjami artykułów (lub innych publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych w przypadku ich braku) autorstwa kadry prowadzącej kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, są następujące teksty:

- Aleksiak, D. (2026). Exploring GCE in schools: Insights from group interviews with in-service teachers in Poland and Portugal. In Bourn, D. (Ed.), *Learning for a Just, Peaceful and Sustainable World*. Bloomsbury.
- Aleksiak, D., Kuleta-Hulboj, M., & Zielińska, A. (2023). Guerrillas or missionaries? Teachers addressing controversial topics of Global Citizenship Education under unfavourable conditions. *Globalisation, Societies and Education*.
- Aleksiak, D., & Kuleta-Hulboj, M. (2020). A policy at a standstill: A critical analysis of global education in the Polish national curriculum. *Policy & Practice: A Development Education Review*, 31, 32–54.
- Aleksiak D. (2020). The presentations of poverty in global education. *21st Century Pedagogy*. Kolegium Jagiellońskie, Toruń.
- ANGEL (2021). *Global Education Digest 2021*. London: Development Education Research Centre, UCL. (Co-author Aleksiak D.)
- Antosik, J. (2023). *Problemy rodzinne zobrazowane we współczesnych bajkach animowanych. Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*, 18(4 (71)), 127-144.

- Barankiewicz, I., Bogdańska-Maciak, M., Perkowska-Klejman, A., Zduńczyk, N., Żurek, E. (2021). Dobro dziecka w projekcie Kodeksu rodzinnego - analiza semantyczna pojęcia. *Praca Socjalna*, 6, 89-107.
- Czyżewska M. (2021). Lokalnie, razem i blisko dziecka – jak postawy obywatelskie pracowników szkoły prowadzą do realizacji globalnych standardów ochrony dzieci. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 7 (602), 51-67.
- Dąbrowa E., Perkowska-Klejman A. (2025). Reflektowanie kontaktu z islamem i z muzułmanami – perspektywa nauczycieli. *Edukacja Międzykulturowa*, 2025(1), 89-108. DOI:10.15804/em.2025.01.06
- Dernowska U. (2020). Mission Statements as a Basis for Reflection on the Priorities of the General Secondary School. *Seminare. Learned Investigations*, 4 (41), 113-128.
- Dominiak-Kochanek, M., Rajchert, J., Konopka, K., & Rutkowska, M. (2025). Anger and Indirect Relational Aggression in Women: The Puzzling Effect of Moderate Provocation. *Annals of Psychology*, Article September. <https://doi.org/10.18290/rpsych2025.0001>
- Dominiak-Kochanek, M., Rajchert, J., & Konopka, K. (2025). Women's attitudes towards abortion-rights movement in Poland: the role of sexism and right-wing authoritarianism: Sexism & Abortion Rights Movement. *Society Register*, 9(1), 29-54.
- Dragan, W.Ł., Sokołowski, A., Folkierska-Żukowska, M. (2022). Temperament and neural activation during the affective Stroop task: a functional connectivity study. *Personality and Individual Differences*, 186, 11385.
- Dragan, W.Ł., Śliwerski, A., Folkierska-Żukowska, M. (2022). New Data on the Validity of the Fazio Laterality Inventory. *PLOS One*, 17(1), e0262803. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0262803>
- Dragan, W.Ł., & Folkierska-Żukowska, M. (2023). The biodevelopment of sexual orientation: Beyond the known horizon. *Archives of Sexual Behavior*, 52, 2993–2999. <https://doi.org/10.1007/s10508-022-02506-1>
- Dziarnowska, W., (2025). Intuicja ekologiczna. Ku metaetycznym i kognitywistycznym podstawom życia we wspólnocie biocentrycznej. *Ruch filozoficzny*, LXXXI 2025 (1), 45-66. DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/RF.2025.004>
- Dziarnowska, W. (2020). O rudymentach i pożytkach z filantropii w perspektywie badań kognitywistycznych. *Praca Socjalna*, 35 (2), 143-166.
- Folkierska-Żukowska, M., Rahman, Q., Dragan, W.Ł. (2022). Childhood Gender Nonconformity and Recalled Perceived Parental and Peer Acceptance Thereof, Internalized Homophobia, and Psychological Well-Being Outcomes in Heterosexual and Gay Men. *Archives of Sexual Behavior*, 51, 2199–2212.
- Folkierska-Żukowska, M., & Dragan, W.Ł. (2025). Biodevelopmental correlates of sexual orientation in men – evidence from a Polish sample. *Archives of Sexual Behavior*, 54, 2825–2838.
- Galanciak, S., & Siwicki, M. (2021). The Pandemic as an Impulse for the Reflections of Pedagogy students – the Point of View of Qualitative Analysis. *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*, 10, 177-198.
- Gara, J. (2024). Patterns of validation of upbringing goals: An outline of the issue and its underlying theoretical premises. *Studia z Teorii Wychowania*, 3(48), 77–94. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.7887>
- Gara, J. (2024). The pedagogical model of thought and activity in the social world of interaction rituals: In the thought of Erving Goffman. *Multidisciplinary Journal of School Education*, 13(1/25), 169–190. <https://doi.org/10.35765/mjse.2024.1325.09>
- Gara J. (2024). The Pedagogical Model of Thought and Activity in the Social World of Interaction Rituals - in the thought of Erving Goffman. *Multidisciplinary Journal of School Education*, 13 (1 (25)), 169-190.

- Gara, J., & Stępkowski, D. (2024). Forma myślenia i działania pedagogicznego a doświadczenie paradoksalności (samo)kształcenia / The form of pedagogical thinking and acting and the experience of the paradoxicality of (self-)education. *Studia z Teorii Wychowania*, 1(46), 9–29. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.4420>
- Górka-Strzałkowska, A. (2025). Nowy nurt badań z udziałem dzieci – badania partycypacyjne: Etyczne i metodologiczne dylematy. *Kultura i Społeczeństwo*, 69(1), 29–44. <https://doi.org/10.35757/KiS.2025.69.1.2>
- Górka-Strzałkowska, A. (2024). School citizenship – children’s voices during the pandemic and the war in Ukraine. *Forum Pedagogiczne*, 14(2), 215–227. <https://doi.org/10.21697/fp.2024.2.1.16>
- Górka-Strzałkowska, A. (2020). Konwencja o prawach dziecka – w 30. rocznicę uchwalenia praw dziecka. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, (8), 3–16. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0014.4250>
- Górka-Strzałkowska, A., Tomaszewska, M., & Rusin, A. (2025). Wspieranie samodzielnego procesu uczenia się jako wyzwanie wychowawcze. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 640(5), 44–58. <https://doi.org/10.71358/pow.2292>
- Górka-Strzałkowska, A., & Perkowska-Klejman, A. (2023). Learning environment in the optics of critical constructivism. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, 42(2), 7–21. <https://doi.org/10.17951/lrp.2023.42.2.7-21>
- Grudzińska, E., & Ziomek-Michalak, K. (2023). Zastosowanie narzędzi i technologii cyfrowych w praktyce pracy socjalnej – doświadczenia z projektu „edukacja przyszłości – zdalne kształcenie i szkolenie zawodowe”. *Social Policy*, 594 (10). <https://polityka-spoeczna.ipiss.com.pl/resources/html/article/details?id=615984>
- Heland-Kurzak, K. (2025). Early years practitioners in Poland—thematic analysis on professional identities. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 46(1), 173–184.
- Heland-Kurzak, K. (2024). “Who I am at work”—sources and determinants of childcare workers professional work. *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*, 19(2 (73)), 177–194.
- Heland-Kurzak, K. (2024). Wonder and Curiosity in Early Childhood: Pedagogical Inspirations from Catherine L'Ecuyer's 'The Wonder Approach'. *Studia z Teorii Wychowania*, 15, 57–66.
- Heland-Kurzak, K. (2023). Formalne i nieformalne strategie w pracy opiekunki w żłobku. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, 42(2), 211–224.
- Heland-Kurzak, K., & Holmes, S. (2021). Investigating the impact of covid-19 socialisation restrictions on children’s spiritual well-being: case studies from Poland and the UK. *International Journal of Children's Spirituality*, 26(4), 177–198.
- Heland-Kurzak, K. (2024). Kim jestem w pracy: Źródła i determinanty w pracy opiekunów w żłobkach. *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*, 19(2), 177–194.
- Jabłonska M., Wiśniewska J. (2023). Rodzinna zabawa w kodowanie, czyli o roli rodziców w rozwijaniu zainteresowań i predyspozycji dzieci. *Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne*, 16 (1), 220–237.
- Janowski, J.M. (2021). *W poszukiwaniu tożsamości współczesnej filozofii przyrody*. *Studia Philosophiae Christianae*, 2(57), 73–99.
- Jaronowska S. (2023). Problem piękna jako pryzmatu dobra i jego implikacje pedagogiczne. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, 42, 151–166.
- Jurkiewicz, P., Wiśniewska, J. (2022). *Edukacja w dobie pandemii oczami nauczycieli współorganizujących proces kształcenia i rodziców dzieci ze spektrum autyzmu*. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia*, 4 (35), 43–61.
- Jonak, J. (2025, September). Szkoła, dom i emocje: Jak zadbać o dobrostan dziecka w każdym wieku. *Women Empower the World*, 1(2).
- Jonak, J. (2025, September). *School, home, and emotions: How to support a child’s well-being at every age*. *Women Empower the World*, 1(2).

- Jonak, J. (2025, April). Budowanie bogactwa psychicznego: Codzienne nawyki dla zdrowia psychicznego. *Women Empower the World*, 1(1).
- Jonak, J. (2025, March). Fundament w świecie emocji: Kluczowa rola rodziców w kształtowaniu zdrowia psychicznego dziecka. *Wellness Trends Magazine, 2025 Healthy Living Expo Edition*.
- Kasperkiewicz-Morlewska, K. (2022). Rozwijanie kreatywności przyszłych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej – projekt edukacyjny z wykorzystaniem tekstów folkloru dziecięcego. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 614(9), 13–23. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0016.1275>
- Kasperkiewicz-Morlewska, K. (2020). Metoda przekładu intersemiotycznego na zajęciach akademickich. *Konteksty Pedagogiczne*, 2 (15), 403-415.
- Konopka, K., & Dominiak-Kochanek, M. (2025). Aprobata agresji interpersonalnej dzieci przez dorosłych: rola poglądów na role płciowe i przekonań o genezie różnic płci. *Psychologia Wychowawcza*, 73(31), 9–25.
- Konopka, K., Rajchert, J., Dominiak-Kochanek, M., Roszak, J. (2021). The role of masculinity threat in homonegativism and transphobia. *Journal of Homosexuality*, 68(5), 802-829.
- Korczak, J. (2025). Antycypowany obraz ucznia cudzoziemca w deklaracjach studentów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. *Kwartalnik Pedagogiczny*, 70(2). <https://doi.org/10.31338/2657-6007.kp.2025-2.1>
- Korczak, J. (2024). Uczeń obcokrajowiec w szkole w opiniach studentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. *Problemy opiekuńczo-wychowawcze*, 629(4), 43-52.
- Korko, M., Bose, A., Jones, A., Coulson, M., & de Mornay Davies, P. (2024). Do Words Compete as We Speak? A Systematic Review of Picture-word Interference (PWI) Studies Investigating the Nature of Lexical Selection. *Psychology of Language and Communication*, 28(1), 261-322.
- Korycki, A., & Ziomek-Michalak, K. (2024). Rola seniorów we wspieraniu i integracji społecznej osób starszych z zaburzeniami poznawczymi. *Family Upbringing*, 31, Article 3. <https://doi.org/10.61905/www/194449>
- Kruk, A. M. (2023). Wybrane placówki pomocy społecznej w aspekcie formalno – prawnym. *Gerontologia Polska*, 3(31), 176-183.
- Kulesza, M. (2024). Wykorzystanie koncepcji zasobów rodzinnych w wybranych modelach pomocy psychopedagogicznej. *Journal of Modern Science*, 4, 431-456.
- Kulbaka, J. (2021). Więziennictwo w Królestwie Polskim w I połowie XIX w. ze szczególnym uwzględnieniem Kodeksu Karzącego z 1818 roku. *Resocjalizacja Polska*, 22.
- Kulbaka, J. (2021). Goals and values in education and upbringing – historical contexts. *Ruch Filozoficzny*, 4, 57–72.
- Kulbaka, J. (2022). Szkoły przy więzieniu na „Łukiszkach” i więzieniu przy ul. Ponarskiej w Wilnie w okresie międzywojennym. *Resocjalizacja Polska*, 26, 17–32.
- Kulbaka, J. (2023). Internet – od historii do współczesności: Geneza, rozwój, znaczenie. *International Journal of Economics and Social Sciences*, 2, 13–24.
- Kulbaka, J. (2023). Wybrane kwestie z dziejów resocjalizacji na ziemiach polskich. *International Journal of Economics and Social Sciences*, 4, 9–21.
- Kulbaka, J. (2024). Maria Grzegorzewska (1887–1967) – pionierka kształcenia specjalnego w Polsce: Osiągnięcia naukowe i organizacyjne. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*, 22, 4–22.
- Kulbaka, J. (2024). Kurs nauczycieli szkół specjalnych zorganizowany przez Sekcję Szkolnictwa Specjalnego ZNP w Zakopanem w 1946 roku. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*, 56, 101–118.
- Kwiatkowski, M. (2020). Transmisja międzypokoleniowa i wynikające z niej implikacje edukacyjno-zawodowe. W: S.M. Kwiatkowski, M. Piorunek (red.), *Jednostka – edukacja – organizacja wobec przemian rynku pracy* (164-173). Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Kwiatkowski, S. M. (2022). Outline of the concept of the Educational Capital transfer. *Studia z Teorii Wychowania*, 3(40), 65–77.

- Lewandowska-Tarasiuk, E. (2023). O sercu bijącym w tobie. W: M. Paluch (red.), *Słownik wyrazów ratujących życie* (s. 390-396). Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Lewandowski, K. & Lewandowska, H. (2019). *Didactic Encouragement as a Tool of Motivation in the Original Method of Distance Learning by Exam: Study Results*. W: R.V. Nata (red.), *Progress in Education* (s. 83-134). New York: Nova Science Publishers, Inc.
- Michalski, J. (2023). The Issue of the Educational Presence of Teachers at School. *Horyzonty Wychowania*, 63 (22), 101-111.
- Odrowąż Coates, A., Kulbaka, J., & Gondek, B. (2022). Fading memories of the Second World War in a socio-educational and cultural perspective: A research report from Poland. *Edukacja Międzykulturowa*, 4, 27-47.
- Odrowąż-Coates, A. (2023). O wzrastającym znaczeniu edukacji międzykulturowej w edukacji, pedagogice społecznej i pracy socjalnej. *Edukacja Międzykulturowa*, 2, 204-220.
- Ostolska, M. (2024). Pedagogia żywego słowa. *Studia z Teorii Wychowania*, XV (2(47)), 249-263.
- Ostolska, M. (2024). Pedagogia żywego słowa. *Studia z Teorii Wychowania*, 15, 249-263. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.6580>
- Perkowska-Klejman, A., Heland-Kurzak, K., Dziarnowska, W. (2024). Discourses on transformations and the contemporary role of the university in the face of challenges arising from cooperation with the social environment. *Studia Pedagogiczne Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne*, 44, 65-85. DOI 10.25951/14042
- Perkowska-Klejman, A. (2023). Refleksyjność jako kategoria metodologiczna w badaniach edukacyjnych. *Studia z Teorii Wychowania*, XIV (4 (45)), 91-105.
- Perkowska-Klejman, A. (2024). Does tutoring develop reflexivity? *Multidisciplinary Journal of School Education*, 13(1), 131-151. <https://doi.org/10.35765/mjse.2024.1325.07>
- Przybylski, B. (2019). Megatrendy we współczesnym świecie. Perspektywa europejska. *Forum Pedagogiczne*, 9 (2/1), 223-236.
- Rąb, Ł. (2022). Science and responsibility. About the Role of Values in Science. *Ruch Filozoficzny*, 77 (4), 7-10.
- Reyes, M. E. S., Aliento, J. M. M., Carreon, R. J. V., Hama, R. F., Hung, J. K. U., Mapoy, A. J. D., & Konopka, K. (2025). Bi+ Reality: An Investigation on Filipinos' Attitude Regarding Bisexuality. *Sexuality & Culture*, 1-26.
- Reyes, M. E. S., Cabanilla, V. F. C., Gavino, A. J. S., Gonzaga, R. I. S., Hojilla, M. L. H., Isidro, M. K. R., ... & Konopka, K. (2024). Trans visibility: A look into filipinos' attitudes toward transgender individuals. *Sexuality & Culture*, 28(2), 509-533.
- Roszak, M. (2025). Między rolą outsidera a insidera: Metodologiczne wyzwania netnografii w kontekście własnych badań pedagogicznych. *Journal of Modern Science*, 65(3), 853-874. <https://doi.org/10.13166/jms/210126>
- Roszak, M. (2025). Od rodziny niepełnej w deficycie do solomatek w zasobach – zróżnicowanie narracji dotyczących monoparentalności w polskiej literaturze naukowej. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 641(6), 48-63. <https://doi.org/10.71358/pow.2363>
- Rutkowski, J. (2023). Architektura ośrodka pomocy społecznej w perspektywie kryzysów współczesnego świata: W stronę czułych działań. *Kultura – Społeczeństwo – Edukacja*, 2(24).
- Rutkowski, J. (2022). Niepokój miejsca i czułe działania w perspektywie pedagogicznej. *Rocznik Gdański*, 82.
- Rutkowski, J. (2022). Projektowanie wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnościami w perspektywie działań komunikacyjnych: W stronę miejskich warsztatów dialogu. *Forum Pedagogiczne*, 1.
- Rutkowski, J. (2022). Powiatowe centrum pomocy rodzinie w perspektywie kryzysów pieczy zastępczej: W stronę transformacji działania. *Kultura – Społeczeństwo – Edukacja*, 1(21).

- Rutkowski, J. (2022). Twórcza resocjalizacja: W stronę wspólnoty lokalnej. W M. W. Romaniuk & M. Jabłonowska (Red.), *Zdolności i twórczość. Koncepcje. Badania. Praktyka*. Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.
- Rutkowski, J., Hładun, M. B., Karita, K., Pilas, M., & Rutkowski, M. (2021). Jedna i wiele: O angielskiej multiagencyjności i polskiej multidyscyplinarności pracy socjalnej. W M. Łuszczynska, E. Grudzińska, & M. Łuczyńska (Red.), *Praca socjalna w Polsce. Wokół wolności i obywatelskości*. Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Rutkowski, J., & Semrau, K. (2021). Działalność doktora Henryka Jordana na rzecz dzieci i młodzieży: W poszukiwaniu współczesnych odniesień. *Biuletyn Historii Wychowania*, 44.
- Rutkowski, J. (2021). Muzeum Emigracji w perspektywie widmontologicznej. W M. Mendel (Red.), *Eduwidma. Rzeczy i miejsca nawiedzone*. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- Sarnat-Ciastko, A., & Dziarnowska, W. (2024). Self-knowledge and self-determination of the high school student in the perspective of the tutoring process. A theoretical-empirical analysis. *Studia z Teorii Wychowania*, XV(4(49)), 185-198. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.8963>
- Sędzicki, M. (2023). O konieczności współpracy instytucji kultury z instytucjami pomocy społecznej na rzecz seniorów (z zaburzeniami poznawczymi). *Gerontologia Polska*, 3(31), 192-196.
- Siepsiak, M., Rosenthal, Z., Raj-Koziak, D., Dragan, W.Ł. (2022). Psychiatric and audiological differences among adults with misophonia, auditory over-responsivity and healthy controls. *Journal of Psychosomatic Research*, 156, 110777.
- Siepsiak, M., Vrana, S., Rynkiewicz, A., Rosenthal, Z., Dragan, W.Ł. (2023). Does context Matter in Misophonia? A Multi-method Experimental Investigation. *Frontiers in Neuroscience*, 16, 880853.
- Siepsiak, M., Turek, A., Michałowska, M., Gambin, M., Dragan, W.Ł. (2025). Misophonia in Children and Adolescents: Age Differences, Risk Factors, Psychiatric and Psychological Correlates. A Pilot Study With Mothers' Involvement. *Child Psychiatry & Human Development*, 56, 758–771.
- Sokołowski, A., Folkierska-Żukowska, M., Jednoróg, K., Wypych, M., Dragan, W.Ł. (2022). It is not (always) the mismatch that beats you - on the relationship between interaction of early and recent life stress and emotion regulation, an fMRI study. *Brain Topography*, 35, 219-231.
- Stępkowski, D., & Gara, J. (2024). Forma myślenia i działania pedagogicznego jako kategoria pedagogiczna: Teoria – praktyka – badania. *Colloquium*, (4), 91–109. <https://doi.org/10.34813/54coll2024>
- Szostakowska, K., Żabińska, A., Karwińska, M. (2024). Wsparcie w praktykach religijnych seniora z niepełnosprawnością – doniesienia z badań. *Studia Religioznawcze*, 2024, 29-46. doi: <https://doi.org/10.4467/20844077SR.24.016.22022>
- Sztuk, A., Ostolska, M. (2023). Kreatywność nauczyciela i ucznia w kontekście pracy nad głosem w mowie. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 624(9), 13–24.
- Tłuściak-Deliowska, A. (2024). Przemoc rówieśnicza motywowana uprzedzeniami wobec mniejszości. O roli pochodzenia imigranckiego i procesów międzygrupowych w wyjaśnianiu i ograniczaniu zjawiska. *Edukacja Międzykulturowa*, 1(24), 47-58.
- Uryga, D. (2022). „Moja córka jest bardzo fajowa”. Aktywistyczne praktyki normalizacyjne rodziców osób LGBTQ. *Przegląd Socjologii Jakościowej*, 18(4), 86–117.
- Uryga D., & A. Gajda (2025). Ranking of LGBTQ+-Friendly Schools” as an educational intervention. *European Educational Research Journal*, April, 1–10. DOI:10.1177/14749041251333029
- Uryga D. (2025). *Matka-aktywistka-badaczka – tożsamościowy Trójkąt Bermudzki*. W: A. Gajewska, J. Wycisk (Red.), *Queerowa rodzinność. O wspólnotach i relacjach osób LGBTQ+* (s. 37-52).

- Wiatr M. (2019). Rodzice w edukacji - między dyskursem instrumentalno-technicznym a krytyczno-emancypacyjnym. *Studia Edukacyjne*, 54, 199-220.
- Wiśniewska J., Jurkiewicz P. 2022. Edukacja w dobie pandemii oczami nauczycieli współorganizujących proces kształcenia i rodziców dzieci ze spektrum autyzmu. W: *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia*, , vol. XXXV, nr 4, s. 43-61.
- Wiśniewska J., Szczupał B. 2022 Funkcjonowanie osób chorujących na stwardnienie rozsiane w wymiarze ich aktywności zawodowej. W: *Interdyscyplinarne Konteksty Pedagogiki Specjalnej*, 34, , 7-17.
- Wiśniewska J., Jurkiewicz P. 2021. Specyfika organizacji i zarządzania szkołą w dobie zagrożenia epidemiologicznego. *Edukacja Ustawiczna Dorosłych*, 1, 107-120.
- Wiśniewska J. (2021) Czytelnictwo seniorów. W: *Biblioterapia i arteterapia / Chatzipentidis Kiriakos (red.)*, , Wrocław, Uniwersytet Wrocławski, 90-99.
- Wiśniewska J., Szczupał B. 2020. Everyday life of pedagogy students suffering from depression in the academic space. W: *Interdyscyplinarne Konteksty Pedagogiki Specjalnej*, 31.
- Wiśniewska J. (2020) Od edukacji do pracy zawodowej osób z lekką niepełnosprawnością intelektualną. W: *Jednostka, edukacja, organizacja wobec przemian rynku pracy / Kwiatkowski Stefan M., Piorunek Magdalena (red.)*, 76-85.
- Zamarian, A. (2024). Modele dyscypliny w klasie szkolnej – preferencje nauczycieli i ich wybrane predykatory. *Studia z Teorii Wychowania*, XV (2(47)), 31-40.
- Zawadzka, E. (2021). Parental Teleological Awareness Based on Research Conducted in Central Poland. *Przegląd Badań Edukacyjnych*, 35 (2), 33-52.
- Zima-Parjaszewska M. (2020). Zakaz dyskryminacji a uchybienie godności studenta. *Studia Iuridica*, 84, 40-58.
- Ziomek-Michalak, K. (2023). Rola, zadania i instrumenty domów pomocy społecznej we wspieraniu i aktywizacji seniorów z zaburzeniami neuropoznawczymi i ich rodzinnych opiekunów na przykładzie Centrum Alzheimer w Warszawie. *Niepełnosprawność i Rehabilitacja*, 3 91.
- Zozula, J. (2024). Prawa i obowiązki pełnoletniego rodzeństwa wobec małoletnich brata i siostry. *Państwo i Prawo*, 79(8), 98-112.
- Zsögön, M. C. (2021). Human Rights: temporarily out of order. Narrative and practice during pandemic times. *Pedagogika Społeczna Nova*, 1(2), 129-142.
- Žnidarec-Čučković, A., Czyżewska, M., Simut, C., Dąbrowa, E. (2023). Language Discourse in Curriculum Development – Comparative Perspective from Romania, Poland and Croatia. *Language, Discourse and Society*, 1(21), 27-43.

Pracownicy/pracowniczki realizujący/e kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna zaangażowani byli również w latach 2020-2025 w Projekty badawczo-rozwojowe wspierające kierunek.

1. Lab/Zespół badający „Rolę uczelni pedagogicznej w sieci współpracy międzyinstytucjonalnej” (od 2022 r.). Kierowniczka: dr Marta Wiatr

W skład tego Zespołu wchodzi niemalże wszyscy pracownicy Zakładu Pedagogiki Społecznej prowadzący kierunek Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna: prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, dr Anna Górka-Strzałkowska, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Marta Kulesza, dr Magdalena Roszak, dr Katarzyna Szostakowska, dr Marta Wiatr, mgr Martyna Karwińska. Zespół prowadzi badania nad sieciami współpracy między szkołami, instytucjami oświatowymi, organizacjami społecznymi i uczelnią pedagogiczną. Obejmują one: diagnozę środowiskową lokalnych systemów wsparcia dziecka, ucznia i rodziny, mapowanie formalnych i nieformalnych sieci współdziałania, analizę praktyk obywatelskich i partnerskich form

współpracy (szkoła – uczelnia – organizacje społeczne – samorząd). Wyniki badań są bezpośrednio wykorzystywane w kształceniu studentów, zwłaszcza w: module diagnostyczno-badawczym (projektowanie i realizacja diagnozy środowiskowej, analiza danych, wnioski praktyczne), zajęciach z Pedagogiki społecznej w pracy opiekuńczo-wychowawczej (praca środowiskowa, animowanie sieci wsparcia, współpraca instytucji). Projekt wzmacnia profil praktyczny kierunku: studenci/teki poznają aktualne rozwiązania współpracy międzyinstytucjonalnej, uczą się rozpoznawać zasoby środowiska, planować działania w oparciu o realne dane z badań oraz odgrywać aktywną rolę w sieciach lokalnego wsparcia (szkoła – rodzina – instytucje pomocowe – organizacje pozarządowe).

2. SCHOOLab – zespół badający kultury szkoły (od 2022 r.) – udział pracowników jako badaczy pracujący na kierunku. Pracami zespołu kieruje dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS., dr hab. Danuta Uryga, prof. APS, dr Urszula Dernowska, dr Monika Czyżewska, dr Marta Wiatr, dr Magdalena Roszak. W ramach SCHOOLab prowadzone są zarówno ilościowe jak i jakościowe badania etnograficzne w szkołach (obejmujące obserwacje, wywiady i analizy praktyk życia szkolnego). Projekt pozwala na wgląd w realne kultury organizacyjne szkół (relacje, komunikacja, normy, klimat wychowawczy), rozpoznanie sposobów współdziałania szkoły z rodziną i środowiskiem lokalnym, analizę codziennych praktyk opiekuńczo-wychowawczych. Doświadczenia ze SCHOOLab bezpośrednio wspierają zajęcia dydaktyczne na kierunku, m.in.: Rodzina i szkoła, Pedagogika społeczna (szkoła jako instytucja osadzona w środowisku lokalnym), Diagnoza środowiskowa (metody i narzędzia badań jakościowych w środowisku szkolnym).

Studenci mają możliwość poznawania autentycznych danych z badań terenowych, uczą się interpretować złożone zjawiska życia szkolnego, a następnie wykorzystywać tę wiedzę w planowaniu działań opiekuńczo-wychowawczych.

3. „Krąg badawczy: Partycypacja” (od 2024 r.) – międzyuczelniany zespół badawczy, w którym pracują dr Anna Górka-Strzałkowska i dr Marta Wiatr. W kręgu badawczym analizowane są formy udziału rodziców w procesach decyzyjnych szkoły, modele zaangażowania rodzicielskiego oraz publicznego działania rodziców w przestrzeni edukacyjnej. Projekt koncentruje się na badaniu mechanizmów partycypacji i współdecydowania (rady rodziców, konsultacje, inicjatywy oddolne), identyfikowaniu barier i dobrych praktyk włączania rodziców w sprawy szkoły, refleksji nad demokratyzacją życia szkolnego i obywatelskim wymiarem edukacji. Ustalenia z badań są integrowane z dydaktyką, szczególnie w ramach zajęć: Pedagogika społeczna, Rodzina i szkoła, seminarium magisterskiego (tematy prac dotyczące partycypacji, partnerstwa, współpracy szkoły z rodzicami). Dzięki temu studenci rozwijają kompetencje niezbędne do budowania partnerskich relacji z rodzicami, projektowania mechanizmów włączania ich w życie placówki oraz prowadzenia działań animujących współodpowiedzialność za proces wychowania i kształcenia.

4. Projekt MINIATURA 9 NCN (2025-2026) „Video Guidance (VIG) jako metoda analizy komunikacji między opiekunem dziecęcym a rodzicem” – kierownik: dr Krystyna Heland-Kurzak

Projekt dotyczy zastosowania metody Video Guidance (VIG) do analizy i doskonalenia komunikacji między opiekunem dziecęcym a rodzicem w instytucjach opieki i wczesnej edukacji. W ramach badań realizowane są:

- rejestracja wideo interakcji między opiekunami a rodzicami,
- analiza zachowań komunikacyjnych (werbalnych i niewerbalnych) z wykorzystaniem procedury VIG,
- wspólna refleksja uczestników nad materiałem wideo, ukierunkowana na rozwój kompetencji komunikacyjnych.

Powiązanie z dydaktyką kierunku obejmuje w szczególności:

- przedmiot Opieka nad małym dzieckiem 1 (kształtowanie kompetencji komunikacyjnych opiekuna, współpraca z rodzicami w instytucjach wczesnej opieki),
- przedmiot Opieka nad małym dzieckiem 2 (doskonalenie umiejętności budowania relacji z rodziną, analiza sytuacji problemowych w relacji opiekun – rodzic),
- Seminarium licencjackie i seminarium magisterskie (wprowadzenie do wykorzystania nagrań wideo i metod jakościowych w diagnozie relacji wychowawczych).

5. Projekt MINIATURA 9 NCN (2025-202) „Rewizja i walidacja Retrospektywnego Kwestionariusza Przemocy Rówieśniczej” – kierownik: dr hab. Aleksandra Tłuściak--Deliowska, prof. APS

Projekt dotyczy rewizji i walidacji narzędzia służącego do badania doświadczeń przemocy rówieśniczej w ujęciu retrospektywnym. Skupia się na podniesieniu jakości metod pomiaru tego zjawiska w badaniach naukowych i praktyce diagnostycznej. Powiązania z programem kształcenia są widoczne w:

- przedmiocie Diagnoza środowiskowa (przykład narzędzia do diagnozy przemocy i zagrożeń w środowisku szkolnym),
- module diagnostyczno-badawczym (konstruowanie, modyfikacja i ocena narzędzi badawczych),
- seminariach magisterskich (prace dotyczące przemocy rówieśniczej, klimatu szkoły i bezpieczeństwa uczniów).

Projekt wzmacnia komponent metodologiczny kierunku oraz wyposażenie studentów w wiedzę na temat profesjonalnej diagnozy zjawisk przemocowych w środowisku szkolnym.

6. Projekt naukowy finansowy ze środków statutowych na działalność badawczą (2024-2025). Pedagogzy wobec zjawiska alienacji rodzicielskiej (badania pilotażowe)” – kierownik: dr Magdalena Roszak

Projekt dotyczy postrzegania i rozumienia zjawiska alienacji rodzicielskiej przez pedagogów oraz ich przygotowania do reagowania na sytuacje konfliktu rodzicielskiego wpływającego na funkcjonowanie dziecka. Jako projekt pilotażowy badanie służy: weryfikacji założeń merytorycznych i metodologicznych (doboru narzędzi, procedur badawczych), zebraniu wstępnych danych empirycznych stanowiących podstawę do planowania szerszych badań. Powiązanie projektu z dydaktyką kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna realizowaną przez dr Magdalenę Roszak obejmuje w szczególności:

- Seminarium licencjackie – wykorzystywanie wyników badań pilotażowych jako inspiracji do tematów prac dyplomowych dotyczących konfliktu rodzinnego, sytuacji dziecka w rodzinie rozbitej, współpracy szkoły z rodzicami w kryzysie;
- Wybrane problemy społeczne – prezentacja alienacji rodzicielskiej jako jednego z istotnych, współczesnych problemów społecznych wpływających na funkcjonowanie dziecka i szkoły;
- Gry i zabawy – metodyka – refleksja nad rolą działań integracyjnych i zabawowych w budowaniu poczucia bezpieczeństwa dziecka doświadczającego napięć rodzinnych;
- Organizacje pozarządowe – wskazanie roli organizacji społecznych w udzielaniu wsparcia rodzinom w kryzysie, w tym w sytuacjach konfliktów okołorozwodowych i alienacji rodzicielskiej;

- Warsztat pracy opiekuna – wychowawcy – kształtowanie kompetencji rozpoznawania sygnałów świadczących o uwikłaniu dziecka w konflikt rodziców oraz planowania adekwatnych form wsparcia;
- Umiejętności komunikacyjne w pracy pedagoga – rozwijanie umiejętności komunikacji z rodzicami pozostającymi w konflikcie, prowadzenia rozmów mediacyjnych i interwencyjnych z poszanowaniem dobra dziecka.

Projekt wzmacnia komponent praktyczny i diagnostyczny kształcenia, wprowadzając do programu problematykę dotychczas słabo obecną w edukacji pedagogów, a istotną w pracy opiekuńczo-wychowawczej i szkolnej.

7. Projekt naukowy finansowy ze środków statutowych na działalność badawczą (2025-2026). „Konstruktywistyczne przestrzenie edukacyjne w szkołach alternatywnych – perspektywa uczniów i nauczycieli” – kierownik: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS

Projekt dotyczy analizy sposobów organizacji procesu kształcenia i wychowania w szkołach alternatywnych, w których dominują założenia konstruktywistyczne. Szczególny nacisk położony jest na perspektywę uczestników życia szkolnego – uczniów i nauczycieli – oraz na to, jak doświadczają oni przestrzeni edukacyjnej w takich placówkach. W ramach projektu realizowane są: jakościowe badania terenowe w wybranych szkołach alternatywnych (wywiady z uczniami i nauczycielami, obserwacje, analiza dokumentów), analiza sposobów organizacji przestrzeni fizycznej i społecznej szkoły (relacje, struktury decyzyjne, metody pracy, formy współpracy), opracowanie studiów przypadków obrazujących zróżnicowane modele konstruktywistycznych przestrzeni edukacyjnych.

Powiązanie projektu z dydaktyką kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna realizowaną przez dr hab. Annę Perkowską-Klejman, prof. APS, obejmuje w szczególności:

- Teoria pracy opiekuńczo-wychowawczej – wykorzystanie wyników badań do ilustrowania nowoczesnych koncepcji pracy opiekuńczo-wychowawczej, ze szczególnym uwzględnieniem podejść konstruktywistycznych; analizowanie, jak założenia teoretyczne przekładają się na konkretne rozwiązania organizacyjne i metodyczne w praktyce szkolnej;
- Kultura szkoły – prezentacja szkół alternatywnych jako przykładów odmiennych kultur organizacyjnych; analiza wartości, norm, stylów komunikacji i form uczestnictwa uczniów w życiu szkoły; porównywanie kultur szkół tradycyjnych i alternatywnych z perspektywy podmiotowości ucznia oraz klimatu opiekuńczo-wychowawczego.

Projekt wzmacnia komponent teoretyczno-praktyczny kształcenia, dostarczając studentom empirycznie udokumentowanych przykładów alternatywnych rozwiązań w obszarze edukacji i wychowania oraz poszerzając ich wiedzę o zróżnicowaniu współczesnych kultur szkolnych.

8. Projekt naukowy finansowy ze środków statutowych na działalność badawczą (2024–2025)
„Dziecięcy trud szkolny – autobiografia szkolna” – kierownik: dr Anna Górka-Strzałkowska

Projekt realizowany jest w ramach finansowania wewnętrznego Akademii Pedagogiki Specjalnej w latach 2024–2025. Jego przedmiotem są doświadczenia szkolne dzieci rekonstruowane z perspektywy autobiograficznej, ze szczególnym uwzględnieniem przeżywanego przez nie „trudu szkolnego”. Działania badawcze: gromadzenie autobiografii szkolnych dzieci (pisemne narracje, rozmowy narracyjne), jakościowa analiza materiału autobiograficznego z wykorzystaniem podejść narracyjnych i interpretacyjnych, wyodrębnianie kategorii opisujących obszary „dziecięcego trudu szkolnego” (m.in. wymagania edukacyjne, ocenianie, relacje rówieśnicze, oczekiwania dorosłych), opracowanie rekomendacji dla praktyki opiekuńczo-wychowawczej i organizacji pomocy w szkole.

Powiązanie z dydaktyką kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna. Zajęcia prowadzone przez dr Annę Górkę-Strzałkowską:

- Planowanie i dokumentacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole – wykorzystanie wyników badań do ilustrowania sytuacji uczniów wymagających wsparcia, formułowania zaleceń oraz projektowania adekwatnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- Praca opiekuńczo-wychowawcza w szkole – analiza przypadków opartych na dziecięcych narracjach szkolnych jako podstawa do planowania działań wychowawczych i opiekuńczych uwzględniających realne przeżycia uczniów;
- Pedagogika społeczna w pracy opiekuńczo-wychowawczej – osadzanie „dziecięcego trudu szkolnego” w szerszym kontekście środowiskowym (rodzina, grupa rówieśnicza, lokalna wspólnota) oraz refleksja nad systemowym wsparciem ucznia;
- Seminarium dyplomowe licencjackie – inspirowanie tematów prac dyplomowych dotyczących doświadczeń szkolnych uczniów, obciążeń edukacyjnych, wsparcia w trudnościach szkolnych i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Projekt wzmacnia komponent diagnostyczny i refleksyjny kształcenia, umożliwiając studentom poznanie szkoły z perspektywy dziecka oraz uwzględnienie tej perspektywy w planowaniu pracy opiekuńczo-wychowawczej i dokumentowaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Pracownicy/pracowniczki realizujący/e kształcenie na kierunku pedagogika zaangażowani byli również w latach 2020-2025 w kierowanie projektami naukowymi finansowymi ze środków zewnętrznych lub występowali w nich w charakterze wykonawcy. Poniżej przedstawiono ich egemplifikacje:

- Projekt „Erasmus+ EARLY-ASD Upskilling Preservice Teachers to Support Young Children with Autism Spectrum Disorder through Digital Social Stories” (nr 2024-1-PL01-KA220-HED-000246304), realizowany w latach 2024–2027, jest międzynarodowym projektem badawczo-wdrożeniowym finansowanym ze środków programu Erasmus+ (250 000 euro). W zespole APS uczestniczą dwie pracowniczki z Instytutu Pedagogiki pracujące na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna: prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates oraz dr Krystyna Heland-Kurzak, odpowiedzialne za nadzór nad jakością materiałów służących doskonaleniu nauczycieli;
- „EMPATHY – Let’s Empower, Participate and Teach Each Other to Hype Empathy: Challenging Discourse about Islam and Muslims in Poland” (2021-2023, współkoordynacja na poziomie uczelni: prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr Ewa Dąbrowa; program: KE CERV-2021-EQUAL, projekt koordynowany przez SGH);

- „Removal of barriers to social inclusion and social participation for children and young adults with intellectual and development disabilities” (2022, kierownik projektu: prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, program: Erasmus +);
- „Zagrożenie stereotypem a funkcjonowanie szkolne uczniów. Analiza jawnego i ukrytego programu edukacji” (2019-2022, kierownik projektu: dr Aleksandra Gajda, konkurs: Opus 15);
- „DALDIS – Digital Assessment for Learning Informed by Data to Motivate and Incentivise Students” (2019-2022, kierownik projektu: dr Sylwia Galanciak, konkurs: Erasmus+);
- „Cyfrowa „science-cynacja”. Kształcenie wykorzystujące TIK a zasoby kapitału naukowego uczniów” (2021-2023, kierownik projektu: dr Sylwia Galanciak, konkurs: Miniatura 5);
- „UNESCO Chairs Project z Penn University Youth as Reseachers. International Research About Experience of Young Ukrainian” (2023-2024, koordynacja w Polsce: dr Ewa Dąbrowa).

Nauczyciele odpowiedzialni za prowadzenie zajęć na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna realizowali również w analizowanym okresie szereg projektów naukowych finansowych ze środków statutowych na działalność badawczą. Poniżej przedstawiono ich spis:

- „Czy "tutoring" rozwija refleksyjność? – badania wśród studentów i nauczycieli akademickich biorących udział w projekcie Mistrzowie Dydaktyki” (2020-2021, kierownik projektu: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS);
- „Konstruktywistyczne środowiska uczenia się w klasach szkolnych” (2023-2024, kierownik projektu: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS);
- „Gotowość do agresji i tendencje prospołeczne uczniów mających różne doświadczenia z przemocą rówieśniczą. Przygotowanie instrumentarium badawczego i pilotaż” (2020-2021, kierownik projektu: dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS);
- SCHOOLab „Kim jesteśmy i jak robimy tu różne rzeczy? Portrety kultur szkół innych niż wszystkie” (2022-2024, kierownik projektu: dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, projekt zespołowy);
- „Problem krzywdzenia dzieci w opiniach pracowników szkół podstawowych” (2019-2020, kierownik projektu: dr Monika Czyżewska);
- „Uwarunkowania agresji i depresji z perspektywy doświadczeń socjalizacyjnych: mediująca rola wrażliwości na odrzucenie i myśli ruminacyjnych” (2022-2024, kierownik projektu: dr Monika Dominiak-Kochanek, projekt zespołowy);
- „Skala gniewnej ruminacji-badania walidacyjne” (2019-2020, kierownik: dr Monika Dominiak-Kochanek);
- „Wokół profesjonalizacji tożsamości zawodowej – narracje opiekunów w żłobkach” (2021-2022, kierownik projektu: dr Krystyna Heland-Kurzak);
- „Refleksyjna praktyka a jakość interakcji: wykorzystanie metody VERP (Video Enhanced Reflection Practice) w podnoszeniu jakości interakcji we wczesnej edukacji i opiece nad małym dzieckiem” (2024-2025, kierownik projektu: dr Krystyna Heland-Kurzak);
- „Postrzeganie i ocena edukacji na wybranych kierunkach społecznych przez zagraniczną młodzież akademicką studiującą w Polsce” (2022-2024, kierownicy projektu: dr Jarosław Korczak, dr Edyta Zawadzka);
- „Emisja głosu pedagoga” (2019-2020, kierownik projektu: dr Magdalena Ostolska);
- „Nauczyciel emisji głosu w mowie” (2024-2025, kierownik projektu: dr Magdalena Ostolska);

- „Rodzicielskie zaangażowanie w edukację dziecka – między "krytyką" a "rozstaniem" ze szkołą publiczną” (2019-2020, kierownik projektu: dr Marta Wiatr);
- „Wybrane predyktory preferowanych przez nauczycieli modeli dyscypliny” (2019-2020, kierownik projektu: dr Agnieszka Zamarian);
- „Edukacja tanatologiczna w recepcji rodziców: atrybucja znaczeń i ich wybrane predyktory” (2022-2024, kierownik projektu: dr Agnieszka Zamarian);
- „Działania szkoły wobec uczniów wykazujących przejawy demoralizacji lub dopuszczających się czynów karalnych” (2023-2024, kierownik projektu: dr Jolanta Zozuła, współautorki i wykonawczynie: dr Monika Zima-Parjaszewska, dr Magdalena Stankowska, dr Małgorzata Czarkowska; projekt zespołowy).

W kontekście projektów naukowych podkreślenia wymaga również fakt, że pracownicy realizujący kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, w analizowanym okresie z sukcesami aplikowali o środki z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa wyższego (program Doskonała nauka). Przykładami są następujące projekty, których główny punkt stanowiła organizacja konferencji, podczas której możliwe było prezentowanie aktualnych odkryć i osiągnięć naukowych, wymiana doświadczeń oraz integracja środowiska naukowego polskiego i międzynarodowego zajmującego się określoną tematyką:

- „Education and the challenges of the multicultural world – an interdisciplinary perspective” (2020-2021, kierownik projektu: dr Ewa Dąbrowa);
- „Discourses of childhood and social education” (2022-2023, kierownik: dr Ewa Dąbrowa);
- „Acceptance, Participation, Social Solidarity - Interdis. Challenges in Creating of Community for All” (2021-2023, kierownik: dr Ewa Dąbrowa).

Kolejnym wymiarem dorobku naukowego osób prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika jest aktywność konferencyjna dotycząca niemal każdej osoby. Poniżej przedstawiono wybrane egzemplifikacje międzynarodowych i krajowych konferencji, w których czynny udział brała kadra realizująca kształcenie na akredytowanym kierunku:

- Antosik, J. (2024). Udział w konferencji metodycznej Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Komisji Edukacji Narodowej w Warszawie – Filia w Żyrardowie;
- Antosik, J. (2023). Wystąpienie konferencyjne podczas Letniej Szkoły Młodych Pedagogów i Pedagożek im. Marii Dudzikowej, Komitet Nauk Pedagogicznych PAN, 2023;
- Czyżewska, M., & Lejzerowicz, M. (2022). Tutoring in Higher Education – Building a Collaborative Culture and Learning Communities. Konferencja „Dimensions of Academic Tutoring”, Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska;
- Czyżewska, M., & Lejzerowicz, M. (2023). Tutoring at Maria Grzegorzewska University: students and teachers’ perspectives. International Higher Education and Faculty Development Conference „Developing Faculty Members’ Pedagogical Acuity”, University of Crete, Grecja;
- Czyżewska, M. (2024). Szkoła dbająca o dobrostan dzieci – ofiar i świadków przemocy domowej (prezentacja wyników badań). Child Research and Education Congress, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów, Polska;
- Czyżewska, M. (2024). Strengthening Solidarity among School Teachers against Child Abuse and Neglect in a Local Community. International Postgraduate and Academic Conference „Reconnecting Communities and Rebuilding Solidarities in the Era of Multiple Crises”, Chung-Ang University, Seul, Korea Południowa;

- Dernowska, U., Tłuściak-Deliowska, A.: "Conceptualizing School Culture: Models and their Application in School Research and Improvement Process", ECER 2025, 9-12 września 2025, Belgrad, Serbia;
- Tłuściak-Deliowska A., Dernowska, U.: „About a Research Project on Alternative Education Schools’ Cultures in Response to Ages of Uncertainty” ECER 2024, 26-30 sierpnia 2024, Nikozja, Cypr;
- Dernowska, U., Tłuściak-Deliowska, A.: "Metaphor as a Way to Explore Subtle Elements of School Culture: "A School Unlike Any Other" in Students’ Metaphors", ECER 2024, 26-30 sierpnia 2024, Nikozja, Cypr;
- Dernowska U. (2022), "Academics and beyond: Mission Statements as a basis for reflection on the priorities of the general secondary school" (referat), The European Conference on Educational Research (ECER 2022) "Education in a Changing World: The Impact of Global Realities on the Prospects and Experiences of Educational Research", 22-25.08.2022, Yerevan State University, Armenia;
- Krasuska-Betiuk M., Czyżewska M., Dernowska U., Tłuściak-Deliowska A., Uryga D., Wiatr M. (2022), „<<Kim jesteśmy>> i <<w jaki sposób robimy tu różne rzeczy>>? O projekcie badań kultur szkół alternatywnej edukacji" (referat), XI Zjazd Pedagogiczny „Przesilenie. Budujemy lepszy świat w sobie i pomiędzy nami", 20-22.09.2022, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań;
- Dernowska U. (2021), „Rusztowanie" w procesie dydaktycznym. Refleksje postbadawcze" (referat), Ogólnopolska Konferencja Naukowa (e-Konferencja) „Szkoła jako przestrzeń uczenia się oraz budowania dialogu edukacyjnego", 19.04.202, Państwowa Uczelnia im. Stefana Batorego w Skierniewicach, Skierniewice;
- Dernowska U. (2019), "Who we are and who we want to be?" – school perspectives on its purpose and core objectives" (referat), International Conference "Didactic Challenges III: Didactic Retrospective and Perspective", 16-17.05.2019, University of Osijek, Chorwacja;
- Dziarnowska, W. (2024). Meandry umiaru. Konferencja „Człowiek a świat – wymiary odpowiedzialności", Akademia Pedagogiki Specjalnej, październik 2024, Warszawa, Polska;
- Dziarnowska, W. (2022). Dylematy etyczne w praktyce oceniania projektów badawczych. Konferencja „Etyka w badaniach społecznych: wyzwania empiryczne i proceduralne", Instytut Filozofii i Socjologii PAN, październik 2022, Warszawa, Polska;
- Dziarnowska, W. (2023). Od monady do diady dydaktycznej. O mechanizmach tworzenia społeczności uczącej się dydaktyków. Konferencja Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, lipiec 2023, Częstochowa, Polska;
- Dziarnowska, W. (2023). Wiedzotwórcza kultura organizacyjna oparta na relacjach. Konferencja „Ars Docendi", Uniwersytet Jagielloński, wrzesień 2023, Kraków, Polska;
- Dziarnowska, W. (2023). Budowanie społeczności uczącej się w środowisku akademickim w modelu peer to peer mentoringu. Warsztat w ramach konferencji „Ars Docendi", Uniwersytet Jagielloński, wrzesień 2023, Kraków, Polska;
- Galanciak, S., & Kolek, A. (2025). Narzędzia sztucznej inteligencji w edukacji młodych dorosłych. II Konferencja Naukowa „Pedagogiczne i Techniczne Aspekty Cyberbezpieczeństwa", Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, 24 lutego 2025, Częstochowa, Polska;

- Galanciak, S., & Kolek, A. (2025). Psychopedagogiczne uwarunkowania e-uzależnień. IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Cyberprzestrzeń i światy wirtualne”, 30 maja 2025, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa, Polska.
- Galanciak, S. (2024). Kogo ciekawią lekcje STEM? Nowe technologie a zainteresowanie uczniów nauką. VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Dziecko – cyfrowy tubylec w szkole. Problemy i wyzwania”, 7 czerwca 2024, Olsztyn, Polska;
- Galanciak, S. (2022). Big Data jako wyzwanie dla badań pedagogicznych. I Zakopiańskie Sympozjum Metodologiczne, 22–24 sierpnia 2022, Zakopane, Polska;
- Galanciak, S. (2022). Nowe technologie jako wsparcie dla oceniania kształtującego – raport podsumowujący projekt DALDIS. VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Cyberprzestrzeń i Światy Wirtualne. Dydaktyka w czasach niepokoju i zmiany społecznej”, 27 października 2022, Warszawa, Polska;
- Galanciak, S. (2023). Cyfrowa science-cynacja? Nowe technologie a kapitał naukowy uczniów. XXIX Tatrzańskie Sympozjum Naukowe „Edukacja jutra”, 12–15 lipca 2023, Zakopane, Polska;
- Galanciak, S. (2022). Nowe technologie w edukacji a kapitał naukowy uczniów szkół podstawowych. XI Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny „Przesilenie. Budujemy lepszy świat w sobie i pomiędzy nami”, 20–23 września 2022, Poznań, Polska;
- Galanciak, S. (2021). Nauczanie przedmiotowe w czasie pandemii w świetle analizy Big Data. V Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Szkoła i Nauczyciel w obliczu zmian społecznych i edukacyjnych”, 6–7 września 2021, Łągow, Polska;
- Galanciak, S. (2022). Czy aplikacja może wspierać ocenianie kształtujące? Refleksje z projektu DALDIS. VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Dziecko – cyfrowy tubylec w szkole”, 12 grudnia 2022, Olsztyn, Polska;
- Gara, J. (2022). Źródła, recepcje i zastosowania myśli egzystencjalnej w myśli pedagogicznej o orientacji egzystencjalnej: Istnienie i wychowanie. Egzystencjalne inspiracje myślenia i działania pedagogicznego. Seminarium naukowe w ramach posiedzenia Sekcji Pedagogiki Ogólnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, 8 grudnia 2022.
- Gara, J. (2023). Wybrane reprezentacje współczesnej myśli pedagogicznej o orientacji egzystencjalnej. Wydział Pedagogiki, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, 31 maja 2023, Bydgoszcz, Polska;
- Gara, J. (2023). Edyty Stein fenomenologiczna droga stawiania/konkretyzacji pytań pedagogicznie prymarnych. Warsztaty Metodologiczne „Tożsamość wychowawcy, pedagoga i pedagogiki chrześcijańskiej”, seminarium naukowe Sekcji Pedagogiki Chrześcijańskiej KNP PAN, 16 września 2023, Kazimierz Dolny, Polska;
- Gara, J. (2023). Existential philosophy of education – basic representations and assumptions. Faculty of Education, Trnava University, 27 września 2023, Trnava, Słowacja;
- Gara, J. (2023). Fenomenologia aktów wczucia i jej znaczenie dla personalistycznej filozofii wychowania Edyty Stein. Seminarium metodologiczne Sekcji Pedagogiki Chrześcijańskiej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, 6 grudnia 2023;
- Gara, J. (2023). Podstawowe wzorce uprawomocnień celów wychowania. Seminarium naukowe Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego Oddział Lublin „Celowość wychowania w dialogu interdyscyplinarnym”, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, 15 grudnia 2023, Lublin, Polska;
- Gara, J. (2025). Myśl pedagogiczna oraz jej antropologiczna konstytucja i antropologiczne ufundowanie jako składowa przedmiotu badań współczesnej pedagogiki ogólnej. Konferencja

„Przedmiot badań w pedagogice ogólnej”, Instytut Pedagogiki KUL oraz Sekcja Pedagogiki Ogólnej KNP PAN, 9–10 czerwca 2025, Kazimierz Dolny nad Wisłą, Polska;

- Górka-Strzałkowska, A. (2025). Głosy najmłodszych obywateli jako wyraz zmiany społecznej. Ogólnopolska interdyscyplinarna konferencja naukowa: społeczeństwo obywatelskie i jego transformacje – edukacja, polityka, filozofia, 4-5 września 2025 Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni.
- Górka-Strzałkowska, A. (2025). Parental Participation in Polish Educational Institutions: Diagnosis of Practices, Motivations, and Barriers at Different Stages of Child Development. 14th Biennial Conference of the European Research Network About Parents in Education (ERNAPE), 4-6 czerwca, Werona, Włochy.
- Górka-Strzałkowska, A. (2024). Badania z udziałem dzieci - etyczny aspekt badań realizowanych w szkole. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Edukacja równościowa: wyzwania-potrzeby-możliwości, Słupsk, Polska;
- Górka-Strzałkowska, A. (2024). Prawa dziecka w edukacji - pytania nie tylko metodologiczne. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Prawa dziecka w 100-lecie Deklaracji Genewskiej 1924-2024, Warszawa, Polska;
- Górka-Strzałkowska, A. (2024). Krąg dociekań – study circles, zespół badaczy z UŚ, APS, UG i Akademii Marynarki Wojennej współpracuje w kręgu partycypacji. Konferencja Polskiej Sieci Badawczej „Rodzice w Edukacji” (ERNAPE-PL) pt. Komunikacja rodzice-nauczyciele jako wspólność, Gdańsk, Polska;
- Górka-Strzałkowska, A. (2024). Rola pedagogicznej uczelni wyższej w sieci lokalnej współpracy. Konferencja Naukowa z okazji 55-lecia poznańskiej pedagogiki społecznej pt. Pedagogika społeczna w służbie człowiekowi i wspólnotcie. Zakład Pedagogiki Społecznej Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
- Górka-Strzałkowska, A. (2024). Prawa dziecka w edukacji - pytania nie tylko metodologiczne. VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Szkoła i Nauczyciel Indywidualizm a wspólnotowość w edukacji, Łągow;
- Górka-Strzałkowska, A. (2024). Szkolne obywatelstwo-dziecięce głosy w czasie pandemii i wojny z Rosją. VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa Szkoła i Nauczyciel „Rozwój nauczyciela i rozwój szkoły” 15-16.05.2023 Łągow Lubuski;
- Janowski, J. (2025). Znaczenie rozwoju sztucznej inteligencji dla filozofii przyrody – poszukiwanie wzajemnych interakcji. XVIII Warsztaty Filozofii Przyrody i Krajowy Zjazd członków Sekcji Filozofii Przyrody i Nauk Przyrodniczych PTF, Sekcja Filozofii Przyrody i Nauk Przyrodniczych Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, 12–15 czerwca 2025, Gniezno, Polska;
- Janowski, J. (2025). Pytanie o technologię definiującą w XXI wieku. IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Cyberprzestrzeń i Światy Wirtualne”, Katedra Dydaktyki i Pedagogiki Medialnej Instytutu Pedagogiki APS oraz Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Rzeszowskiego, 30 maja 2025, Warszawa, Polska;
- Janowski, J. (2024). Integracja dziecka z niektórymi artefaktami w kontekście koncepcji poznania rozszerzonego – perspektywa filozoficzna. IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Dziecko w historii – między godnością a zniewoleniem. Wychowanie od Bolesława Chrobrego do współczesności”, Katedra Historii i Teorii Wychowania, Wydział Nauk o Edukacji, Uniwersytet w Białymstoku, 21–22 października 2024, Białystok, Polska;
- Janowski, J. (2024). Doskonałość jako kryterium umiaru. Granice i ograniczenia w integracji człowieka z technologią w kontekście narzędzi wykorzystujących technologie sztucznej inteligencji. XV Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa z cyklu „Człowiek i świat – wymiary

odpowiedzialności” pt. „W stronę kultury umiaru. Czy potrafimy się ograniczyć?”, Katedra Filozofii Moralności i Etyki Globalnej APS, 11 października 2024, Warszawa, Polska;

- Janowski, J. (2024). Czy czas może być tworem bezwymiarowym? Filozoficzne rozważania o hipotezie czasu dyskretnego. XVII Warsztaty Filozofii Przyrody, Sekcja Filozofii Przyrody i Nauk Przyrodniczych Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, 13–16 czerwca 2024, Kraków, Polska;
- Janowski, J. (2024). Znaczenie rozwoju technologii opartych na algorytmach SI w świetle wybranych problemów ontologicznych i epistemologicznych. VIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Cyberprzestrzeń i Światy Wirtualne”, Katedra Dydaktyki i Pedagogiki Medialnej Instytutu Pedagogiki APS oraz Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Rzeszowskiego, 24 maja 2024, Warszawa, Polska;
- Janowski, J. (2023). Wielowymiarowość czasu jako problem filozoficzny. XVI Warsztaty Filozofii Przyrody, Sekcja Filozofii Przyrody i Nauk Przyrodniczych Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, 15–18 czerwca 2023, Kraków, Polska;
- Jarnowska, S. (2021). Doświadczenie piękna w kontaktach ze sztuką i jego implikacje pedagogiczne. Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Człowiek w Przestrzeni Sztuki” pod hasłem „Dostrzegając Piękno”, Zakład Praktyki i Teorii Sztuki Akademii Sztuki w Szczecinie, 30 listopada 2021, Szczecin, Polska;
- Kasperkiewicz-Morlewska, K. (2025). Dzieciństwo i dorastanie jako istotne kategorie badań w pedagogice społecznej – wybrane aspekty. Ogólnopolska konferencja naukowa „Od zabawy do odpowiedzialności. Dzieciństwo i dorastanie”, Ośrodek badawczy Facta Ficta, Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa Uniwersytetu w Siedlcach, 6 kwietnia 2025, Siedlce, Polska;
- Kasperkiewicz-Morlewska, K. (2025). Udział w seminarium „Romantyzm w dyskursach pedagogiki kultury”. Seminarium pracowników Zakładu Wychowania Literackiego i Muzycznego, 5 marca 2025;
- Kasperkiewicz-Morlewska, K. (2024). Wierzenia demoniczne w poezji Bolesława Leśmiana i Anny Kamieńskiej. Ogólnopolska konferencja naukowa „Potwory, stwory, monstra”, 9 listopada 2024;
- Kasperkiewicz-Morlewska, K. (2024). Odkrywanie tekstu poetyckiego (alternatywne badania pedagogiczne). Spotkanie metodologiczne, konferencja w Zakopanem, 25–28 sierpnia 2024, Zakopane, Polska;
- Karwińska, M. (2025). Relacje młodych dorosłych z ich dziadkami – opieka, pomoc, wsparcie. II Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Konferencja/nie/Naukowa”, Uniwersytet Białostocki, 29–30 maja 2025, Białystok, Polska;
- Karwińska, M. (2025). Opieka, pomoc, wsparcie w kontekście relacji młodych dorosłych z ich dziadkami. IV Konferencja Gerontologiczna z cyklu „Refleksje nad starością. Zmieniająca się starość – oblicza starości wczoraj, dziś i jutro”, Uniwersytet Łódzki, 25 lutego 2025, Łódź, Polska;
- Karwińska, M. (2024). Badanie w działaniu jako wstęp do wolontariatu. III Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Oblicza wolontariatu w XXI wieku. Przyszłość pracy w edukacji – innowacja i inkluzja”, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 28–29 maja 2024, Warszawa, Polska (współorganizacja konferencji, moderowanie panelu);
- Karwińska, M. (2024). Opieka nad seniorem – wyzwanie dla współczesnej rodziny. Międzynarodowa Konferencja „Polska i Europa wobec zmian demograficznych”, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, 20 maja 2024, Warszawa, Polska;

- Karwińska, M. (2024). Relacje młodych dorosłych z ich dziadkami – opieka, pomoc, wsparcie. IV Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Srebrna Gospodarka. Relacje międzypokoleniowe”, Uniwersytet Szczeciński, 20 marca 2024, Szczecin, Polska;
- Karwińska, M. (2023). Młodzi dorośli w kontekście podjęcia się opieki nad swoimi dziadkami. X Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Starzenie się i późna dorosłość w dyskursie międzypokoleniowym”, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, 23 listopada 2023, Olsztyn, Polska;
- Karwińska, M. (2023). Udział w pracach organizacyjnych konferencji „Sociology of Education: Wellbeing and Resilience in the Times of Crisis”, projekt międzynarodowy EDUCATORE: „End of Disaster: Undoing Crisis. Active Tutors Open to Reflective Education” (2021-1-PL01-KA220-HED-000022919), 21–22 września 2023, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa, Polska;
- Karwińska, M. (2023). Opieka, pomoc, wsparcie wnuków nad dziadkami – pewność czy nadzieja?. VII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Nowe tendencje w psychologii i pedagogice”, Akademia Handlowa Nauk Stosowanych w Radomiu, 19 maja 2023, Radom, Polska;
- Konopka, K. (2025). Kto chce polować? Psychologiczne predyktory intencji myśliwskich. XX Zjazd Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Społecznej, 11–13 września 2025, Warszawa, Polska;
- Konopka, K. (2025). Skala Publicznego i Prywatnego Romantycznego Okazywania Uczuć. XXXVII Kongres Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, 18–20 września 2025, Łódź, Polska;
- Konopka, K. (2025). Poglądy na role płciowe i przekonania o genezie różnic płci u kobiet i mężczyzn a aprobatą agresji dziewcząt i chłopców. 33. Ogólnopolska Konferencja Psychologii Rozwojowej, 16–18 czerwca 2025, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa, Polska;
- Konopka, K. (2022). The role of gratitude and hostility in relational aggression: the mediating role of anger rumination. 17th European Congress of Psychology, 5–8 July 2022, Ljubljana, Slovenia;
- Korczak, J. (2021). Umiędzynarodowienie uczelni wyższych w Polsce a pedagogika. Stan i perspektywy. V Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Szkola i nauczyciel w obliczu zmian społecznych i edukacyjnych”, 6–7 września 2021, Łągowo Lubuski, Polska;
- Zawadzka, E., & Korczak, J. (2021). Postrzeganie i ocena edukacji na wybranych kierunkach społecznych przez studentów zagranicznych – przesłanki podjęcia tematyki. IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Na pograniczach kultur i narodów. Swoi – Obcy – Inni”, 16–18 września 2021, Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku / Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Sanok, Polska;
- Korczak, J. (2022). Konfrontacja oczekiwań w sferze edukacyjno-kulturowej z doświadczeniami zagranicznych studentów – przyczynek do badań. IX Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny „Przesilenie. Budujemy lepszy świat w sobie i pomiędzy nami”, 20–22 września 2022, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań, Polska;
- Korczak, J., & Zawadzka, E. (2023). Ocena edukacji na kierunkach społecznych przez studentów zagranicznych i propozycje zmian – wstępne wyniki badań. Międzynarodowa Konferencja Naukowa z okazji jubileuszu prof. dr. hab. Henryka Mizerka „Pedagogika wobec wyzwań współczesnego świata”, 16 listopada 2023, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn, Polska;

- Korczak, J., & Zawadzka, E. (2024). Doświadczenia oraz oczekiwania studentów obcokrajowców względem uwzględniania ich obecności w procesie kształcenia na polskich uczelniach wyższych. „Viva Dydaktyka” – III Ogólnopolska Konferencja Dydaktyki Szkoły Wyższej, 16–18 czerwca 2024, Uniwersytet Gdański, Gdańsk, Polska;
- Korczak, J. (2025). Obraz ucznia cudzoziemca w polskiej szkole – w doświadczeniach nauczycieli oraz wyobrażeniach studentów. XII Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny „Człowieczeństwo jako problem pedagogiki i zadanie wychowania”, 16–18 września 2025, Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn, Polska;
- Kostrzewska, D. (2020). Udział w IX Zjeździe Polskiego Towarzystwa Pedagogiki Specjalnej, 14–16 września 2020;
- Kostrzewska, D. (2021). Udział w konferencji „Edukacja a współczesne wyzwania wielokulturowego świata – perspektywa interdyscyplinarna”, 21–22 stycznia 2021;
- Kostrzewska, D. (2021). Udział w „Konferencji Młodych Naukowców”, 11–12 czerwca 2021.
- Kostrzewska, D. (2022). Udział w Międzynarodowej Konferencji „Discourses of Childhood and Social Education”, 2–3 czerwca 2022;
- Kwiatkowski, M. (2019). In Korczak’s footsteps to The Maria Grzegorzewska University in Warsaw. Konferencja „The School of Life in the 21st Century”, Tel Aviv University, 26–28 listopada 2019, Tel Awiw, Izrael;
- Kwiatkowski, M. (2021). Psychopedagogiczne podłoże emigracji – kim jest emigrujący absolwent warszawskiej uczelni wyższej?. IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Na pograniczach kultur i narodów. Swoi – Obcy – Inni”, 16–18 września 2021, Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku / Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Sanok, Polska (wiceprzewodniczący rady naukowej konferencji);
- Lach, J. (2024). Współpraca rodziny i szkoły – wyzwania i dylematy. Konferencja naukowa „Szkoła i nauczyciel. Indywidualizm a wspólnotowość w edukacji”, 23–24 września 2024, Łągów Lubuski, Polska;
- Mielenska-Porowska, A. (2024). Udział w EMBO Workshop, 2024, Capri, Włochy;
- Mielenska-Porowska, A. (2024). Udział w ESTIV Congress, 2024, Praga, Czechy;
- Mielenska-Porowska, A. (2023). Udział w AAIC (Alzheimer’s Association International Conference), 2023, Amsterdam, Niderlandy;
- Mielenska-Porowska, A. (2023). Udział w FEBS Congress, 2023, Tours, Francja;
- Mielenska-Porowska, A. (2023). Udział w CEBC, 2023, Kraków, Polska;
- Mielenska-Porowska, A. (2023). Udział w NDS Conference, 2023, Rzym, Włochy;
- Mielenska-Porowska, A. (2022). Udział w MNS Conference, 2022, Dubrownik, Chorwacja;
- Mielenska-Porowska, A. (2022). Udział w AAIC (online), 2022;
- Mielenska-Porowska, A. (2022). Udział w IUBMB–FEBS–PABMB Congress, 2022, Lizbona, Portugalia;
- Odrowąż-Coates, A. (2022). Udział w ISA Forum, 2022;
- Odrowąż-Coates, A. (2023). Udział w ISA World Congress of Sociology, Melbourne, Australia, 2023;
- Odrowąż-Coates, A. (2023). Udział w Kongresie Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, Poznań, Polska, 2023;

- Odrowąż-Coates, A. (2023). Udział w konferencji ESA RN10 (Sociology of Education), Warszawa, Polska, 2023;
- Odrowąż-Coates, A. (2024). Udział w konferencji ESA, Porto, Portugalia, 2024;
- Odrowąż-Coates, A. (2024). Udział w konferencji TISSA, Ateny, Grecja, 2024;
- Odrowąż-Coates, A. (2024). Udział w konferencji ISA RC25, Warszawa, Polska, 2024;
- Odrowąż-Coates, A. (2024). Udział w konferencji połówkowej Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, Warszawa, Polska, 2024;
- Odrowąż-Coates, A. (2024). Udział w „Congresso International Comunicazione Corporativa”, Madryt, Hiszpania, 2024;
- Odrowąż-Coates, A. (2025). Udział w 5th ISA Forum of Sociology, 6–11 lipca 2025, Rabat, Maroko;
- Odrowąż-Coates, A. (2025). Udział w konferencji TISSA, Porto, Portugalia, 2025;
- Odrowąż-Coates, A. (2025). Udział w XII Ogólnopolskim Zjeździe Pedagogicznym „Człowieczeństwo jako problem pedagogiki i zadanie wychowania”, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn, Polska, 2025;
- Ostolska, M. (2024–2025). Udział z wystąpieniami w VII i VIII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej cyklu „Zdrowie w perspektywie pedagogicznej”, 2024/2025, Gorzów Wielkopolski, Polska;
- Ostolska, M. (2025). Udział w XII Międzynarodowych Seminariach Naukowych „Głos–Ciało–Ekspresja”, 8–9 oraz 22–23 listopada 2025;
- Ostolska, M. (2025). Udział w Seminarium „Głos i oddech” z okazji Światowego Dnia Głosu, 11 kwietnia 2025;
- Ostolska, M. (2024). Prowadzenie panelu w ramach Seminarium „Głos i cisza” – VII seminarium z okazji Światowego Dnia Głosu, 12 kwietnia 2024, Warszawa, Polska;
- Ostolska, M., & Sztuk, A. (2023). Kreatywność w kontekście pracy nad głosem. Konferencja „Trajektorie rozwoju zdolności 2023”.
- Ostolska, M. (2023). Ankieta ewaluacyjna jako narzędzie służące podniesieniu jakości kształcenia akademickiego w opiniach studentów Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Konferencja „Kształcenie akademickie wobec wyzwań współczesności”, Uniwersytet Szczeciński, 25 września 2023, Szczecin, Polska;
- Perkowska-Klejman, A. (2024). Udział w Mid-term ISA RC25 International Conference „Researching Discursive and Linguistic Barriers to Social Inclusion”, 19–20 września 2024, Warsaw, Poland;
- Perkowska-Klejman, A. (2024). Udział w „The Oxford Education Research Symposium”, 7 marca 2024;
- Perkowska-Klejman, A. (2023). Udział w „16th UNESCO Janusz Korczak Chair International Summer School 2023”, 12–22 września 2023;
- Roszak, M. (2023). Wykorzystanie netnografii w badaniach pedagogicznych. I Ogólnopolska Konferencja Młodych Naukowców, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 6–7 października 2023, Warszawa, Polska;
- Roszak, M. (2023). Narracje nauczycieli na temat uczniów muzułmańskich – raport z badań. V Ogólnopolska konferencja naukowo-praktyczna z udziałem gości zagranicznych „Szkoła –

nauczyciel – uczeń w warunkach wielokulturowości”, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, 20 października 2023, Kraków, Polska;

- Roszak, M. (2025). Samodzielne macierzyństwo w erze cyfrowej: Internetowa sieć wsparcia dla solomatek. VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wielowymiarowość pomocy, wsparcia społecznego i poradnictwa. Perspektywa interdyscyplinarna”, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 3–4 kwietnia 2025, Poznań, Polska;
- Rutkowski, J. (2023). Placówka opiekuńczo-wychowawcza jako miejsce rozwoju zdolności wychowanków. Konferencja „Trajektorie rozwoju zdolności”, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 15–16 września 2023, Warszawa, Polska;
- Sędzicki, M. (2023). Współpraca instytucji pomocy społecznej i instytucji kultury. Konferencja naukowa „Partnerstwo między profesjami społecznymi. Współpraca, współdziałanie, integracja w pracy socjalnej”, XXXII Zjazd Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej, 18–20 października 2023, Warszawa, Polska;
- Sędzicki, M. (2024). Pedagogika serca Marii Łopatkowej jako edukacja ku człowieczeństwu i dla pokoju. Konferencja połówkowa Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego „Ku człowieczeństwu i edukacji dla pokoju”, 18 września 2024, Warszawa, Polska;
- Sędzicki, M. (2021). Udział w dyskusji grupowej w Sekcji 6 „(S)prawa dziecka”. Nie-kongres Pedagogiczny online „Pedagodzy w kreowaniu lepszego świata dla wszystkich”, 25 czerwca 2021 (online);
- Sędzicki, M. (2021). O roli pedagogiki serca Marii Łopatkowej w dobie kryzysu edukacji (szkoły), pedagogiki. Ogólnopolska konferencja naukowo-edukacyjna „Nauczyciel – Czas – Przestrzeń – Szkoła”, UZ / UAM, 21 kwietnia 2021 (online);
- Sędzicki, M. (2020). Wiosna jesieni życia – o jakości życia osób starszych. IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Wiosna Jesieni – o jakości życia osób starszych”, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie, 9 grudnia 2020, Lublin, Polska;
- Sędzicki, M. (2020). O konieczności wsparcia seniorów z chorobami otępiennymi (i ich rodzin). V Międzypokoleniowy Kongres Edukacyjny, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 24 listopada 2020, Warszawa, Polska;
- Sędzicki, M. (2020). Nawigoterapia jako forma wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Seminarium „Nawigoterapia”, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 16 stycznia 2020, Warszawa, Polska;
- Tłuściak-Deliowska, A. (2025). Udział w XII Ogólnopolskim Zjeździe Pedagogicznym „Człowieczeństwo jako problem pedagogiki i zadanie wychowania”, 16–18 września 2025, Olsztyn, Polska;
- Tłuściak-Deliowska, A. (2025). Udział w ECER 2025 – European Conference on Educational Research „Charting the Way Forward: Education, Research, Potentials and Perspectives”, 8–12 września 2025, Belgrad, Serbia.
- Tłuściak-Deliowska, A. (2025). Udział w XXXIII Ogólnopolskiej Konferencji Psychologii Rozwojowej „Wyzwania adaptacyjne i wsparcie rozwoju w cyklu życia”, 16–18 czerwca 2025, Warszawa, Polska;
- Tłuściak-Deliowska, A. (2025). Udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb zawodowych nauczycieli – dyskursy współczesności”, 3–4 kwietnia 2025, Kielce, Polska;
- Tłuściak-Deliowska, A. (2024). Udział w ECER 2024 – The European Conference on Educational Research, 26–30 sierpnia 2024, Nikozja, Cypr;

- Tłuściak-Deliowska, A. (2023). Udział w VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Crime. Psychologia kryminalistyczna i kryminologia”, 19 maja 2023;
- Wiatr, M. (2025). Uczelnia pedagogiczna w lokalnym środowisku: między strukturą, praktyką a dyskursem międzyinstytucjonalnej współpracy społeczno-oświatowej. XII Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny „Człowieczeństwo jako problem pedagogiki i zadanie wychowania”, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, 16–18 września 2025, Olsztyn, Polska;
- Wiatr, M. (2025). Społeczne, wspólnotowe, polityczne? Instytucje w sieciach współpracy i ich (nie)możność wspierania obywatelstwa. Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Społeczeństwo obywatelskie i jego transformacje”, Akademia Marynarki Wojennej, 4–5 września 2025, Gdynia, Polska;
- Wiatr, M. (2025). Users, Customers, and Partners. The Multifaceted Nature of Citizenship in the Parent-School Relationship. ERNAPE Conference „The Multifaceted Nature of Citizenship in the Parent-School Relationship”, University of Verona, 4–6 czerwca 2025, Werona, Włochy.
- Wiatr, M. (2025). Education as Common Ground: Balancing Institutional Initiatives with Grassroots Parental Engagement in Polish Preschools and Primary Schools. ERNAPE Conference „The Multifaceted Nature of Citizenship in the Parent-School Relationship”, University of Verona, 4–6 czerwca 2025, Werona, Włochy.
- Wiatr, M. (2024). Helena Radlińska na nowo odczytywana. Konferencja „Wokół tradycji i tożsamości pedagogiki społecznej w 70-lecie śmierci Heleny Radlińskiej”, Katedra Pedagogiki Społecznej, Wydział Nauk Pedagogicznych UKSW, 10 października 2024, Warszawa, Polska;
- Wiatr, M., & Uryga, D. (2024). „Ta szkoła się rusza”. VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Szkoła i nauczyciel: indywidualizm a wspólnotowość”, Uniwersytet Zielonogórski, 22–24 września 2024, Zielona Góra, Polska;
- Wiatr, M. (2024). Rodzice i nauczyciele w procesie komunikacji: komunikowanie się w momentach przełomowych (pandemii, wojny i kryzysu szkoły/demokracji). Wystąpienie wprowadzające na IV Konferencji ERNAPE-PL „Komunikacja rodzice–nauczyciele jako wspólność”, Uniwersytet Gdański / Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 21 maja 2024, Gdańsk / Warszawa, Polska;
- Wiatr, M. (2023). Szkoły jako (nie)oczywiste miejsce organizowania pomocy humanitarnej. XV konferencja z cyklu „Edukacja międzykulturowa”, Uniwersytet w Białymstoku, 18–19 września 2023, Białystok, Polska;
- Wiatr, M. (2023). Udział w debacie na temat kondycji pedagogiki społecznej. Debata organizowana przez Uniwersytet w Białymstoku, 1 czerwca 2023, Białystok, Polska;
- Wiatr, M. (2022). Homeschooling „by force” in the first wave of Covid-19? Parents’ experiences of remote education and the lack of home-school partnership. 13th ERNAPE Conference, Radboud University, 29–31 sierpnia 2022, Nijmegen, Holandia;
- Wiatr, M., & Uryga, D. (2022). Parents of school-going children – citizens, tourists, or temporary migrants? The social world perspective. 13th ERNAPE Conference, Radboud University, 29–31 sierpnia 2022, Nijmegen, Holandia;
- Wiatr, M. (2022). Udział w debacie „Niechęć wobec szkoły, czyli co? O krytyce systemu i poszukiwaniu alternatyw w edukacji”. Debata Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, Oddział Wrocław, 26 stycznia 2022 (online);
- Wiśniewska, J. (2025). Współczesne uwarunkowania profesjonalizmu nauczyciela. V Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Edukacja wobec wyzwań i zadań współczesności i przyszłości”, Uniwersytet Rzeszowski, 24–26 września 2025, Rzeszów, Polska;

- Wiśniewska, J. (2024). Sztuczna inteligencja w edukacji: Jaka perspektywa? X українсько-польський / польсько-український науковий форум „Освіта для цифрової трансформації суспільства”, 2024.
- Wiśniewska, J., & Michalski, J. (2024). Warsztat: Zdarzenia krytyczne w klasie szkolnej a takt pedagogiczny nauczyciela. Konferencja i Szkoła Pedagogiczna „Nauczyciel jako współkreator przemian szkoły”, Uniwersytet Rzeszowski, 2024, Rzeszów, Polska;
- Wiśniewska, J., & Jurkiewicz, P. (2022). Wiarygodność badań seminarzystów z perspektywy promotorów. I Letnie Spotkanie Metodologiczne – konferencja w Zakopanem, 2022, Zakopane, Polska;
- Wiśniewska, J., & Jurkiewicz, P. (2022). Edukacja w dobie pandemii oczami nauczycieli współorganizujących proces kształcenia i rodziców dzieci autystycznych. IX Polsko-Ukraińskie / Ukraińsko-Polskie Forum Naukowe „Drogi i bezdroża edukacji w okresie pandemii”, 2022, Lublin, Polska;
- Wiśniewska, J., & Jurkiewicz, P. (2022). Nauczyciel wobec trudności emocjonalnych dziecka. IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Edukacja wobec wyzwań i zadań współczesności i przyszłości”, 2022, Rzeszów, Polska;
- Wolman, W. (2024). Kategoria umiaru w antynatalizmie. XV Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Człowiek i świat – wymiary odpowiedzialności” – W stronę kultury umiaru. Czy potrafimy się ograniczyć? październik 2024, Warszawa, Polska;
- Zalewska, O. (2025). Udział w VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Wielowymiarowość pomocy, wsparcia społecznego i poradnictwa. Perspektywa interdyscyplinarna”, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, 3–4 kwietnia 2025, Poznań, Polska;
- Zalewska, O. (2023). Udział w VI Międzynarodowej Jubileuszowej Konferencji z okazji 10. rocznicy Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości „Psychologia religii i duchowości w obliczu dynamicznych zmian osobistych i ogólnospołecznych”, Uniwersytet Gdański, 21–22 września 2023, Gdańsk, Polska;
- Zalewska, O. (2023). Udział w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Studenckiego Koła Naukowego Wsparcia Osób ze Spektrum Autyzmu ABC-ASD, Uniwersytet Rzeszowski, 30 marca 2023, Rzeszów, Polska;
- Zalewska, O. (2022). Udział w I Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Quo Vadis Wychowanie?”, Koło Naukowe Pedagogów Opiekuńczych oraz Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, 26 października 2022, Lublin, Polska;
- Zalewska, O. (2022). Udział w konferencji naukowej „Piecza zastępcza i wsparcie rodzin. Sukcesy i wyzwania” z okazji Jubileuszu 30-lecia powstania SOS Wioski Dziecięcej w Kraśniku, 19 września 2022, Kraśnik, Polska;
- Zalewska, O. (2021). Udział w I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Quo Vadis Wychowanie?”, Koło Naukowe Pedagogów Opiekuńczych oraz Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, 25 maja 2021, Lublin, Polska;
- Zalewska, O. (2021). Udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Rodzina – uniwersalny mikroświat człowieka”, Akademia Wojsk Lądowych im. Gen. Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu oraz Fundacja Campus w Stalowej Woli, 25 maja 2021, Wrocław / Stalowa Wola, Polska;

- Zawadzka, E. (2023). Ocena edukacji na kierunkach społecznych przez studentów zagranicznych i propozycje zmian – wstępne wyniki badań. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Pedagogika wobec wyzwań współczesnego świata”, listopad 2023.
- Zawadzka, E. (2023). Udział w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu „Rodzina w teorii i praktyce pedagogicznej” pt. „Rodzicielstwo – urzeczywistnione, zagrożone, zaniedbane. Pedagogiczne interpretacje w świetle Karty Praw Rodziny w czterdziestą rocznicę jej wydania”, marzec 2023.
- Zawadzka, E. (2022). Udział w XI Ogólnopolskim Zjeździe Pedagogicznym, wrzesień 2022.
- Zozula, J., & Nawrocka, K. (2022). Wsparcie więźniów z niepełnosprawnościami w zakładach karnych w Polsce i Republice Czeskiej. IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Społeczna działalność na rzecz więźniów i ich rodzin”, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, 21 lutego 2022, Warszawa, Polska;
- Zozula, J. (2022). Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna jako środek wychowawczy stosowany wobec nieletnich. I Forum Prawa Rodzinnego „Rodzicielstwo” – aspekty prawne i socjologiczne, Uniwersytet Rzeszowski, 17 maja 2022 (online), Rzeszów, Polska;
- Stankowska, M., & Zozula, J. (2024). Demoralizacja nieletnich z perspektywy dyrektorów szkół podstawowych i sędziów rodzinnych. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Diagnoza Rzeczywistości – Tężejsze Problemy Dzieci, Młodzieży i Dorosłych”, Polish Academy of Social Science and Humanities, 14 kwietnia 2024 (online), Londyn, Wielka Brytania;
- Zozula, J. (2024). Demoralizacja i czyn karalny – ujęcie definicyjne. Posiedzenie Rady Terenowej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym dla obszaru Województwa Podkarpackiego „Nieletni i młodociani sprawcy przestępstw w polskim systemie sądowym i penitencjarnym”, 20 maja 2024, Olszanica / online, Polska;
- Zozula, J. (2024). Czynny udział w panelu dyskusyjnym „Piecza zastępcza w Polsce 2030”. Konferencja „Piecza zastępcza 2030: Bezpieczne dziecko w dobrym systemie”, w ramach obchodów 10-lecia Fundacji Dobrych Inicjatyw, 25 września 2024, Teatr 6. Piętro, Pałac Kultury i Nauki, Warszawa, Polska;
- Zsögön, M. C. (2025). Epistemic Alterity and Buen Vivir: Narratives of Resistance from Latin America. 5th ISA Forum of Sociology, 6–11 lipca 2025, Rabat, Maroko;
- Zsögön, M. C. (2025). Beyond the Screen: The Well-Being of Educators and Students During the Covid-19 Pandemic. Konferencja „Identifying and Meeting the Professional Needs of Teachers – Discourses of Modernity”, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, 3–4 kwietnia 2025, Kielce;
- Zsögön, M. C. (2024). Shaping The Future...For Whom? Possibilities And Challenges Of The Rise Of AI In Latin American Education. 16th European Sociological Association (ESA) Conference, 27–30 sierpnia 2024, Porto, Portugalia;
- Zsögön, M. C. (2024). Buen Vivir and Education in South America. Konferencja „Researching Discursive and Linguistic Barriers to Social Inclusion”, Akademia Pedagogiki Specjalnej, 19–20 września 2024, Warszawa, Polska;
- Zsögön, M. C. (2023). Child labour and Education in Latin America. Mid-term ESA RN10 Conference on Sociology of Education: „Wellbeing and Resilience in the Times of Crisis”, 21–22 września 2023, Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa, Polska;
- Zsögön, M. C. (2023). Covid-19 learning losses in Latin America: is it too late to (re)build resilient and inclusive education systems?. Midterm International Conference of the European Sociological Association (ESA) Research Network for Sociology of Education „Sociology of

Education, Wellbeing and Resilience in the Times of Crisis”, 21–22 września 2023, The Maria Grzegorzewska University, Warszawa, Polska;

- Zsögön, M. C. (2022). Refugee children and education: experiences in three border regions. OSOBA Conference „Acceptance, Participation, Social Solidarity – an interdisciplinary challenge in creating a society for all”, 15 grudnia 2022, The Maria Grzegorzewska University, Warszawa, Polska;
- Zsögön, M. C. (2021). Women, Family and Care Economy in the Local Environment. Forum Rodziny Etk „The problems of the family in the interdisciplinary context”, 23–24 września 2021, Etk, Polska.

W powiązaniu z funkcjonowaniem laboratoriów badawczych i dydaktycznych warto szczególnie zaakcentować działalność prof. dr hab. Anny Odrowąż-Coates, która pełni funkcję przewodniczącej Zarządu Sieci Badawczej Socjologów Edukacji Europejskiego Stowarzyszenia Socjologii oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Korczaka, jest zastępczynią Przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, a także zasiada w Zarządzie Komitetu Badawczego „Language and Society” Międzynarodowego Stowarzyszenia Socjologicznego RC 25 ISA. Co więcej, pracowniczka kieruje międzynarodowym konsorcjum: End of Disaster: Undoing Crisis. Active Tutors Open to Reflective Education (EDUCATORE), jest liderką zespołu w APS w projekcie EMPATHY: Challenging Discourse About Islam and Muslims in Poland oraz członkinią zespołu badawczego APS – EARLY_ASD. Aktywność ta bezpośrednio wzmacnia międzynarodowy, oparty na aktualnych wynikach badań, charakter laboratoriów prowadzonych na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna.

Pracownicy etatowi realizujący kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, w tym zajęcia o charakterze laboratoryjnym, zarówno w celu doskonalenia swoich kompetencji naukowych, jak i uzupełniania dorobku niezbędnego w procedurach awansowych, aktywnie uczestniczą w stażach naukowych w krajowych i zagranicznych uczelniach. W latach 2020–2025 dotyczyło to następujących pracowników/pracowniczek z tytułem naukowym profesora lub stopniem doktora habilitowanego: prof. dr. hab. Jarosława Gary, prof. dr. hab. Anny Odrowąż-Coates, prof. APS, dr. hab. Michała Kwiatkowskiego, prof. APS, dr. hab. Błażeja Przybylskiego, prof. APS, dr. hab. Marcina Sękowskiego, prof. APS, dr. hab. Kaspra Sipowicza. Wśród osób legitymujących się stopniem doktora w stażach brali udział następujący pracownicy: dr Ewa Dąbrowa, dr Anna Górka-Strzałkowska, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Anna Mietelska-Porowska, dr Marta Wiatr. Udział w stażach przekłada się na systematyczną aktualizację treści zajęć, doskonalenie metod pracy ze studentami oraz wprowadzanie do procesu kształcenia rozwiązań inspirowanych najnowszymi, także międzynarodowymi, trendami badawczymi.

Podsumowując część dotyczącą dorobku naukowego kadry realizującej działalność dydaktyczną na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, zasadna jest konstatacja, że zdecydowana większość osób – zwłaszcza pracowników badawczo-dydaktycznych – posiada aktualny, znaczący i zróżnicowany dorobek naukowy, ściśle powiązany z problematyką funkcjonowania współczesnej szkoły oraz instytucji opiekuńczo-wychowawczych. Dzięki temu możliwa jest właściwa, oparta na wynikach najnowszych badań, realizacja zajęć dydaktycznych, ukierunkowana na kształcenie przyszłych nauczycieli i wychowawców, a także specjalistów przygotowanych do profesjonalnego wspierania rozwoju dzieci i młodzieży w zróżnicowanych środowiskach edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych. Doświadczeni badacze, prowadzący aktualnie badania w szkołach oraz innych placówkach oświatowych, wprowadzają studentów w świat rzetelnej diagnozy pedagogicznej i ewaluacji praktyki, natomiast wybitni praktycy z wieloletnim doświadczeniem pracy w renomowanych szkołach i instytucjach opiekuńczo-wychowawczych zapewniają silne osadzenie kształcenia w realiach zawodu. Z uwagi na intensywną aktywność badawczą oraz bogate doświadczenie praktyczne kadry, jest ona przygotowana do profesjonalnej i efektywnej realizacji efektów uczenia się związanych z przygotowaniem absolwentów do odpowiedzialnej, refleksyjnej

i opartej na dowodach naukowych pracy nauczyciela, wychowawcy i opiekuna w systemie edukacji oraz w innych instytucjach wsparcia dziecka i rodziny. Osoby, zwłaszcza pracownicy dydaktyczni oraz osoby zatrudnione w ramach umowy zlecenie oraz młodzi stażem pracownicy badawczo-dydaktyczni, posiadają mniejszy dorobek naukowy, jednakże uzasadnieniem słuszności decyzji dotyczącej powierzenia im realizacji zajęć, jest ich bogate doświadczenie dydaktyczne i zawodowe, charakterystyce którego poświęcone zostaną następne akapity.

Opisane szczegółowo w kolejnych punktach strategię dotyczące rekrutacji kadry akademickiej w ramach otwartych konkursów oraz konstruowania obsady zajęć zapewniają, że osoby prowadzące zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, na studiach I oraz II stopnia, posiadają kompetencje ściśle powiązane z realiami systemu oświaty i pracy szkoły. Niemalże wszystkie osoby mają wykształcenie kierunkowe adekwatne do tematyki i specyfiki zajęć, w tym kwalifikacje nauczycielskie oraz przygotowanie pedagogiczne wymagane do pracy w zawodzie nauczyciela. Znaczna część kadry legitymuje się wieloletnim doświadczeniem pracy w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, w tym na stanowiskach nauczycieli, wychowawców klas, pedagogów szkolnych, specjalistów ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także członków zespołów wychowawczo-profilaktycznych oraz, w niektórych przypadkach, dyrektorów i wicedyrektorów szkół, przewodniczących/członków rad rodziców.

Zdecydowana większość nauczycieli akademickich (zwłaszcza w grupie badawczo-dydaktycznej) posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne zakorzenione w ich działalności naukowej, której istotnym obszarem są badania prowadzone w szkołach i innych placówkach oświatowych (m.in. dotyczące funkcjonowania klasy szkolnej, pracy wychowawczej, współpracy szkoły z rodziną, wsparcia uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, edukacji włączającej, profilaktyki i działań opiekuńczo-wychowawczych). Teoretyczne i empiryczne eksploracje znajdują odzwierciedlenie w publikacjach poświęconych organizacji procesu kształcenia i wychowania w szkole, ocenianiu osiągnięć uczniów (w tym ocenianiu kształtującemu), tworzeniu i realizacji programów wychowawczo-profilaktycznych, pracy zespołowej nauczycieli oraz zarządzaniu środowiskiem klasy. Osoby te można uznać za specjalistów w zakresie tematyki prowadzonych przedmiotów, wprost ukierunkowanych na przygotowanie do pracy w roli nauczyciela, wychowawcy i opiekuna w środowisku szkolnym i pozaszkolnym.

Większość członków tej kadry od lat realizuje tożsame lub podobne przedmioty na pedagogice oraz innych kierunkach nauczycielskich w APS, a część zaangażowana jest w kształcenie doktorantów w szkole doktorskiej, również w obszarze badań nad edukacją szkolną. Przekłada się to na bogate doświadczenie w zakresie: doboru treści kształcenia odpowiadających aktualnym podstawom programowym i kierunkom polityki oświatowej państwa, konstruowania sposobów weryfikacji efektów uczenia się uwzględniających specyfikę pracy nauczyciela (m.in. projektowanie scenariuszy zajęć, narzędzi diagnozy ucznia, programów wychowawczych), realizowania zajęć z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb studentów oraz ich przyszłych uczniów, stosowania metod aktywizujących typowych dla współczesnej dydaktyki szkolnej, a także oceniania osiągnięć studentów w logice oceniania formatywnego i sumatywnego, analogicznej do stosowanej w pracy szkolnej. Część kadry posiada również doświadczenie zdobywane poza uczelnią – jako doradcy metodyczni, trenerzy rad pedagogicznych, eksperci w projektach doskonalenia pracy szkoły oraz współpracownicy instytucji oświatowych (np. poradni psychologiczno-pedagogicznych, placówek doskonalenia nauczycieli).

Wśród osób prowadzących zajęcia znajdują się także pracownicy dydaktyczni, których uznać można za ekspertów w zakresie realizowanych przedmiotów pedagogicznych dzięki stałemu poszerzaniu wiedzy teoretycznej, systematycznemu doskonaleniu warsztatu dydaktycznego, uczestnictwu w projektowaniu programów studiów podyplomowych dla nauczycieli oraz w projektach wdrożeniowych ukierunkowanych na rozwój szkół i placówek oświatowych. Często posiadają oni dodatkowe doświadczenie w zakresie szkoleń dla nauczycieli oraz praktyki zawodowej w placówkach

edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych. Zarówno pracownicy badawczo-dydaktyczni, jak i dydaktyczni prowadzą seminaria dyplomowe, których znaczna część poświęcona jest problematyce funkcjonowania szkoły, ucznia i nauczyciela; recenzowanie prac dyplomowych umożliwia im stałą aktualizację wiedzy o wyzwaniach współczesnej edukacji szkolnej i doskonalenie umiejętności przygotowywania studentów do prowadzenia badań w tym obszarze. Analogiczną rolę pełni promotorstwo rozpraw doktorskich z zakresu pedagogiki szkolnej oraz funkcja promotora pomocniczego.

Istotny komponent kadry dydaktycznej kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna stanowią osoby zatrudniane na podstawie umów zleceń – nauczyciele praktycy z długoletnim doświadczeniem pracy w renomowanych szkołach oraz innych instytucjach systemu oświaty. Dysponują oni specjalistycznymi kompetencjami w obszarach kluczowych dla przyszłych absolwentów, m.in.: organizacji pracy wychowawcy klasowego, tworzenia i realizacji programów wychowawczo-profilaktycznych, współpracy z rodzicami i instytucjami wspierającymi szkołę, pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, prowadzenia dokumentacji szkolnej, wdrażania przepisów prawa oświatowego na poziomie szkoły, budowania środowiska klasy sprzyjającego uczeniu się oraz bezpieczeństwu. Ich doświadczenie praktyczne, zakorzenione w codzienności szkoły, nadbudowane jest na solidnej wiedzy teoretycznej, zdobytej także w toku studiów podyplomowych i kursów kwalifikacyjnych. Dzięki ścisłej koordynacji prowadzonych przez nich zajęć przez doświadczonych pracowników etatowych, praktyczne komponenty kształcenia są konsekwentnie osadzone w aktualnym, adekwatnym kontekście teoretycznym i zgodne z wymogami standardów kształcenia nauczycieli.

Kompetencje całej kadry – naukowej, dydaktycznej oraz praktyków – są kluczowe dla pełnej i spójnej realizacji zakładanych efektów uczenia się, w szczególności o charakterze umiejętnościowym i społecznym, związanych z przygotowaniem absolwentów do pracy w szkole. Studenci mają możliwość konfrontowania wiedzy teoretycznej z doświadczeniem nauczycieli praktyków, analizowania przypadków pochodzących z realnych sytuacji szkolnych, uczenia się planowania i ewaluacji własnych działań wychowawczo-opiekuńczych oraz dydaktycznych w logice „evidence-based practice”, a także krytycznej refleksji nad związkami teorii i praktyki funkcjonowania współczesnej szkoły. Wszystko to sprzyja kształtowaniu kompetencji niezbędnych do odpowiedzialnego pełnienia roli nauczyciela i wychowawcy w systemie edukacji.

Czynnikiem zapewniającym profesjonalizm prowadzonej działalności dydaktycznej jest również udział członków kadry, etatowej i współpracującej z uczelnią, w studiach podyplomowych, seminariach czy szkoleniach, których problematyka koresponduje z treściami kształcenia i efektami uczenia się, przypisanymi do zajęć, a także tych przyczyniających się do doskonalenia warsztatu dydaktycznego, np. w zakresie spersonalizowanych, konstruktywistycznych i aktywizujących metod edukacji akademickiej. Konsekwencją pracy ze studentami osób cechujących się wysokimi, heterogenicznymi, wzajemnie uzupełniającymi się kompetencjami, jest holistyczność realizowanego procesu edukacyjnego, a także uwzględnianie w procesie budowania ich kompetencji pedagogicznych zróżnicowanych podejść oraz przenikających się rodzajów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych o charakterze teoretycznym, profesjonalnym i praktycznym.

Obok kompetencji czyniących z kadry ekspertów/ekspertki w zakresie tematyki oraz efektów uczenia się przypisanych do przedmiotów oraz planowania procesu edukacyjnego i jego implementacji, osoby realizujące zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna posiadają kompetencje obejmujące prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Konstatacja ta dotyczy w równym stopniu osób realizujących przedmioty zdalne zawarte w uchwale nr 737/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 19 czerwca 2024 r. Podstawowym sposobem nabywania tego rodzaju kompetencji przez wszystkich pracowników były szkolenia oraz materiały szkoleniowe udostępniane na stronie internetowej uczelni (nadal są one

dostępne) i przekazywane na adresy e-mail pracowników w 2020 roku w związku z pandemią COVID-19. Co więcej działające w uczelni Centrum Doskonalenia Dydaktycznego oraz Zespół „Sztuczna Inteligencja w nauce i edukacji” proponują pracownikom udział w kolejnych szkoleniach przyczyniających się do doskonalenia ich kompetencji w tym zakresie. Ponadto wydelegowani pracownicy Działu Informatyczno-Medialnego są gotowi do udzielania nauczycielom różnych form wsparcia w sytuacji występujących trudności. Ważne jest również podkreślenie, że wielu pracowników, szczególnie tych prowadzących zajęcia zdalne, w ramach samokształcenia podejmuje dodatkowe aktywności ukierunkowane na zwiększanie swojej sprawności w zakresie realizacji zajęć na odległość. Jako przykłady wymienić można: udział w programie Mistrzowie Dydaktyki, korzystanie z konferencji, szkoleń, webinarów organizowanych przez podmioty zewnętrzne oraz materiałów umieszczanych na platformach internetowych, wymianę doświadczeń w zespołach katedr i zakładów oraz na poziomie uczelni. W tym zakresie ważną aktywnością sprzyjającą nabywaniu i doskonaleniu doświadczeń jest stałe korzystanie przez pracowników z aplikacji Teams jako narzędzia wspierającego kontakt ze studentami, wymianę informacji czy realizowaną działalność dydaktyczną, a także monitorowanie wprowadzanych w niej aktualizacji.

Wszystkie zajęcia realizowane w Akademii Pedagogiki Specjalnej, przedmioty prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, po zakończeniu semestru podlegają ocenie w formie wypełnianych przez studentów ankiet. Co więcej studenci na bieżąco mogą zgłaszać wszelkie problemy związane z uczestnictwem w tego typu zajęciach czy ich jakością kierownicze kierunku na studiach I stopnia, jak i kierownicze studiów II stopnia oraz doradcom studentów. Osoby te reagują na zgłaszane sygnały oraz udzielają wsparcia studentom. Zarówno wyniki ankiet, jak i ewentualne uwagi dotyczące ww. zajęć stanowią dla Dyrekcji Instytutu przesłankę do wyboru i zaproponowania Senatowi przedmiotów realizowanych w kolejnym roku w formie zdalnej.

W programie studiów obecne są również fakultety prowadzone w języku obcym. Niezależnie od tego, że dzięki zastosowanym wymaganiom rekrutacyjnym określającym konieczność znajomości na poziomie dobrym minimum jednego języka obcego, każdy z pracowników uczelni posiada kompetencje do prowadzenia tego rodzaju zajęć, są one realizowane przez pracowników zgłaszających swoją ofertę lub profesorów wizytujących. Osoby te posiadają zatem kompetencje do przeprowadzania zajęć w językach obcych, które dodatkowo są doskonalone poprzez samokształcenie, uczestnictwo w kursach językowych, udział w zagranicznych stażach, programach mobilnościowych, konferencjach i projektach, prowadzenie współpracy międzynarodowej, członkostwo w redakcjach zagranicznych czasopism naukowych, a także lekturę, przygotowywanie i tłumaczenie tekstów.

Ważnym komponentem programu studiów są zajęcia w formie tutoringu na studiach 1 stopnia – WS-3F-TUT Trening umiejętności tutejskich oraz WS-3F-KTU; WS-3F-STU Sesja tutoringowa; Kompetencje tutoringowe; WS-3F-TRW Tutoring rozwojowy – warsztaty dla studentów. Natomiast na studiach II stopnia: WS-2F-TP1 Tutoring i portfolio – 1; WS-2F-TP2 Tutoring i portfolio – 2; WS-2F-TP3 Tutoring i portfolio – 3; WS-2F-TP4 Tutoring i portfolio – 4; WS-2F-TSZ Tutoring szkolny. Oferta na tego rodzaju zajęcia zgłaszana jest przez uczestników ministerialnego programu „Mistrzowie Dydaktyki”, uczelnianego kursu tutoringu lub osoby mające praktyczne doświadczenie w zakresie tutoringu. Absolwentami programu „Mistrzowie Dydaktyki” i jednocześnie osobami prowadzącymi zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna w latach 2020-2025 są: dr Monika Czyżewska, dr Monika Dominiak-Kochanek, dr Wioletta Dziarnowska, dr Anna Górka-Strzałkowska, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Marta Wiatr, dr Marta Kulesza, dr Jarosław Korczak, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, dr Magdalena Roszak, dr Katarzyna Szostakowska, dr Edyta Zawadzka, dr Karolina Ziembowicz. Absolwentami uczelnianego kursu tutoringu są: dr Agnieszka Bieńkowska, dr Monika Czyżewska, dr Ewa Dąbrowa, dr Wioletta Dziarnowska, dr Sylwia Galanciak, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Małgorzata Jabłonowska, dr Magdalena Janota-Bzowska, dr Jarosław Janowski, dr Justyna Wiśniewska, dr Edyta Zawadzka. Prowadzenie przez te osoby zajęć tutoringowych na kierunku

Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna umożliwia implementowanie przez nich elementów tej strategii edukacji spersonalizowanej w procesie edukacyjnym w podejściu grupowym, co koresponduje z postulatami formułowanymi przez uczelnie zagraniczne: Ghent University (Belgia), University of Groningen (Holandia), University College London (Wielka Brytania), Aarhus University (Dania), University of Oslo (Norwegia) biorące udział w charakterze ekspertów szkolących w ministerialnym programie „Mistrzowie Dydaktyki”.

Potwierdzeniem bardzo dobrych kompetencji dydaktycznych pracowników i pracowniczek są wysokie wyniki w ankietach wypełnianych przez studentów (zagadnienie to w sposób pogłębiony omówione zostało w dalszej części charakterystyki kryterium 4), a także ich osiągnięcia dydaktyczne z lat 2020-2025. Poniżej wskazane zostały egzemplifikacje wybranych ich kategorii:

a. opracowywanie programów nowych zajęć:

- z uwagi na fakt, że studia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna realizowane są zgodnie z nowymi programami studiów, udziałem wszystkich nauczycieli realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku stało się przygotowywanie programów nowych zajęć. Za przygotowanie programu odpowiedzialny był zespół pracowników Zakładu Pedagogiki Społecznej, niemniej do prac związanych z przygotowaniem programu byli zaangażowani też pracownicy innych katedr i zakładów, którzy byli planowani do tzw. obsady zajęć na kierunku.

b. własne zasoby dydaktyczne i autorstwo podręczników:

- dr Magdalena Ostolska: autorstwo rozdziału w podręczniku (Ostolska, M. (2020). Studium przypadku 4. Drama poprzez głos. W: B. Łoza i A. M. Chmielnicka-Plaskota (red.), Arteterapia indywidualna. Część 4. Warszawa: Difin);
- dr Monika Zima-Parjaszewska: autorstwo rozdziałów w podręcznikach (Zima-Parjaszewska, M. (2021), Jak traktować równo. Warsztat antydyskryminacyjny. W: E. Grudziewska (red.), Kompetencje pracowników socjalnych: warsztaty/Metodyka Pracy Socjalnej. Warszawa Difin; Zima-Parjaszewska M. (2020), Moja odpowiedzialność prawna, Moje prawo do sądu. W: E.B. Abramowska, K. Makowiecka (red.), Scenariusze zajęć dla self-adwokatów. Część druga. Poradnik metodyczny dla profesjonalistów. Warszawa: Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną);
- dr Jolanta Zozula: autorstwo rozdziałów w podręcznikach (Zozula, J. (2022). Obowiązek alimentacyjny rodziców na rzecz dzieci oraz subsydiarna pomoc państwa osobom uprawnionym do alimentów. W: E. Grudziewska (red.), Dziecko w rodzinie: kontekst prawno-metodyczny. Warszawa: Difin; Zozula, J. (2022). Piecza zastępcza jako forma pomocy dziecku i rodzinie. W: E. Grudziewska (red.), Dziecko w rodzinie: kontekst prawno-metodyczny. Warszawa: Difin; Zozula, J. (2022). Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W: E. Grudziewska (red.), Dziecko w rodzinie: kontekst prawno-metodyczny. Warszawa. Difin);
- dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS: opracowanie we współpracy z podmiotami zewnętrznymi interaktywnych testów z zakresu historii wychowania;
- dr Marlena Grzelak-Klus: autorstwo kursów e-learningowych dla studentów: „Podstawy pedagogiki” oraz „Wprowadzenie do współczesnych kierunków pedagogicznych” (2023);
- dr Małgorzata Korko: autorstwo kursu e-learningowego „Podstawy Metodologii Badań Ilościowych” (2023);
- dr Monika Zima-Parjaszewska – autorstwo kursu e-learningowego pt.: „Prawa człowieka” (2023);

- dr Jolanta Zozula: opracowanie kursu e-learningowego pt. „Prawo rodzinne i opiekuńcze – wybrane instytucje” (2023);
 - dr Monika Czyżewska, dr Wioleta Dziarnowska: współautorstwo materiałów dydaktycznych dla nauczycieli akademickich udostępnionych w zakładce Centrum Doskonalenia Dydaktycznego na stronie APS (Dziarnowska, W., Kupiec, M., Czyżewska, M. (2023) Skrypt pt. „Peer Learning dla Pracowników APS związanych z dydaktyką. Od monady do diady koleżeńskiej”, Dziarnowska, W., Kupiec, M., Czyżewska, M. (2023) Skrypt pt. „Peer Learning dla Dydaktyków APS. Od monady do diady dydaktycznej”, Dziarnowska, W., Kupiec, M., Czyżewska, M. (2023) Skrypt pt. „Peer Tutoring dla Tutorów APS. Od monady do diady tutorskiej”, Czyżewska, M., Dziarnowska, W., Kupiec, M. (2023) „Sylwetka superwizora dydaktycznego”, Czyżewska, M., Dziarnowska, W., Kupiec, M. (2023) „Standardy wiedzy, umiejętności i działalności superwizora dydaktycznego”, Czyżewska, M., Dziarnowska, W., Kupiec, M. (2023) Schemat spotkania superwizyjnego”;
- c. wdrożone innowacje dydaktyczne:
- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Monika Czyżewska, dr Monika Dominiak-Kochanek, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Jarosław Korczak, dr Łukasz Zaborek, dr Edyta Zawadzka: udział w programie Mistrzowie Dydaktyki – wdrożenie modelu tutoringu (praca tutorska ze studentami, w tym studentami pedagogiki, 1.10.2020-31.12.2022);
 - prof. APS, dr hab. Danuta Uryga, prof. APS, dr Marta Wiatr, dr Krystyna Heland-Kurzak: prowadzenie innowacyjnego programu seminarium dyplomowego dla studiów magisterskich na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, w oparciu o metodologię badania w działaniu (2022-2024);
- d. nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną:
- prof. dr hab. Rafał Piwowski, dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska; nagrody i wyróżnienia dla studentów/studentek za najlepsze prace dyplomowe w konkursie im. prof. Czesława Kupisiewicza pisane pod ich opieką;
- e. uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/ zajęć/grupy zajęć:
- dr hab., Danuta Uryga, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Sylwia Galanciak: autorstwo koncepcji programu studiów dla kierunku pedagogika dla studiów I i II stopnia;
 - dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS: tworzenie 4. letniego programu kształcenia dla Szkoły Doktorskiej;
 - prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Michał Kwiatkowski: autorstwo programu studiów MICRACS Masters in Childrens’ Rights and Childhood Studies;
 - dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Marta Wiatr, prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, dr Anna Górka-Strzałkowska, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Marta Kulesza, dr Magdalena Roszak, dr Katarzyna Szostakowska: autorstwo koncepcji programu studiów dla kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna dla studiów I i II stopnia
 - dr Edyta Zawadzka: skonstruowanie modułu dotyczącego edukacji spersonalizowanej stanowiącego komponent programu kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna;

- dr Sylwia Galanciak: udział w modyfikacjach programów studiów implementowanych od roku akademickiego 2022/2023 (w związku z pełnioną funkcją dyrektorki studiów);
 - dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS: współautorstwo koncepcji studiów podyplomowych: „Zarządzanie w systemie oświaty”, „Dokształcanie kadry kierowniczej szkół i placówek edukacyjnych”, „Dokształcanie kadry organów prowadzących i nadzorujących szkoły i placówki edukacyjne”; autorstwo koncepcji studiów podyplomowych: „Akademii Liderów Oświaty – Szkoły Uczącej Się”;
 - dr Marlena Grzelak-Klus: autorstwo programu studiów podyplomowych opartych o nowe standardy kształcenia nauczycieli: „Studia Kwalifikacyjne w zakresie przygotowania pedagogicznego” oraz „Studia Kwalifikacyjne w zakresie przygotowania pedagogicznego dla psychologów”;
 - dr Hubert Iwanicki: autorstwo programu studiów podyplomowych: „Pedagogika resocjalizacyjna dla nauczycieli” oraz „Pedagogika resocjalizacyjna dla pedagogów specjalnych”;
- f. utworzenie i/lub opieka nad kołem naukowym:
- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: „Forum Równości Płci”;
 - dr Hubert Iwanicki: „Koło Naukowe Resocjalizacji APS”;
 - dr Sylwia Jaronowska: „Koło Naukowe Podstaw Pedagogiki „Paideia”;
- g. prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich:
- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: profesor wizytująca w Thomas Bata University UTB, Zlin, Czechy (2023), University of Durres, Albania (2024), prowadzenie zajęć dla międzynarodowych grup studenckich w Queen’s University w Belfaście, w Napier University w Szkocji, w Oraeda din Universita w Rumunii, realizacja zajęć dla studentów wymiany Erasmus oraz konwersatoriów dla studentów APS (np. „Human Rights”, „Diversity Forum. Interfaith Dialog and Education for Peace”, „Language, Discourse and Society”, „Society, Social Inequality and Social Change”);
 - prof. dr hab. Jarosław Gara: prezentacja wybranych problemów/wykładów w języku angielskim z zakresu filozoficznych podstaw pedagogiki o orientacji egzystencjalnej oraz wybranych koncepcji egzystencjalnej filozofii wychowania dla doktorantów i studentów w ramach spotkań, zajęć i seminariów, Trnavská univerzita v Trnave (Trnava University), Pedagogická Fakulta (Faculty of Education, 2023);
 - dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS: profesor wizytująca w University of Durres, Albania (2024), prowadzenie zajęć dla międzynarodowych grup studenckich w Queen’s University w Belfaście, w Napier University w Szkocji, w Oraeda din Universita w Rumunii,
 - dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS: uczestnictwo w programie ERASMUS+ STA (University of Patras, 2024; prowadzenie zajęć w języku obcym);
 - dr hab. Sergo Kurulishwili, prof. APS: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym dla studentów APS (np. „E-Learning – Theory and Technology”; „Information Technology and Society”; „Internet – Threats and Security Measures”; „Technology – Impacts on Individuals and Global Challenges”);
 - dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS: uczestnictwo w programie ERASMUS+ STA (Uniwersytet w Lublinie, 2024; prowadzenie zajęć);

- dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS: prowadzenie konwersatorium w języku obcym („Sources and Prevention of Aggression in Schools”) dla studentów w ramach programu Erasmus w APS;
- dr hab. Danuta Uryga, prof. APS: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym dla studentów APS (np. „Parents as Activists – Areas of Parental Resistance in the Public Sphere”; „Who Can Change the World if Not the Parents? Parental Activism in Poland”);
- dr Monika Czyżewska: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym dla studentów APS („Forms of Abuse and Neglect Against Children”, „Working with Children from Dysfunctional Families - Diagnosis, Intervention, Long-term Support”), uczestnictwo w programie Erasmus+ STA (University of Patras, 2022);
- dr Ewa Dąbrowa: prowadzenie zajęć w językach obcych w ramach wydarzeń edukacyjnych (Sociology of Education: Wellbeing And Resilience In The Times Of Crisis-Warsaw, 2023–współprowadzenie warsztatów: „EDUCATORE: Curriculum Implementation”; 16th UNESCO Janusz Korczak Chair International Summer School 2023 Researching Social Inclusion, Political Discourse, Policy, and Education, 2023. Wystąpienie: „CDA (critical discourse analysis) and STM (structural topic modeling) on the one path – paradigm integration in the analysis of today’s discourses. Introductory lecture”) oraz w ramach konwersatoriów dla studentów APS (np. „Child & Childhood in Multicultural Societies”, „Conflicts Resolution in Multicultural Societies”, „Exclusion and Marginalization in Education”, „Konfliktlösung in multikulturellen Gesellschaft”, „Infanzia in condizioni di crisi – la prospettiva interdisciplinare”);
- dr Monika Dominiak-Kochanek: prowadzenie wykładu dla studentów APS w języku obcym („Aggression: causes, consequences, and inhibiting factors”);
- dr Marta Kulesza: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym w APS („Familien-Coaching und Sozialpädagogisches Coaching als neue psychopädagogische Beratungsformen”);
- dr Marta Wiatr: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym („Democratic Schools – Nurturing Responsible Citizens in Challenging Times”, „Building Family-School Partnerships”) dla studentów APS, udział w programie ERASMUS+ STA (University Sorbonne Nord, 2021; prowadzenie zajęć w języku obcym); zorganizowanie wspólnego warsztatu dla polskich i niemieckich studentów w ramach stażu na Uniwersytecie Nauk Stosowanych w Jenie i w czasie konwersatorium w języku angielskim prowadzonym na APS;
- dr Edyta Zawadzka: prowadzenie konwersatoriów w języku obcym dla studentów APS („Contemporary Social Problems in the Context of Phenomenon of Educationalization”, „Selected Educational Discourses”);
- dr Maria C. Zsögön: profesor wizytująca w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, realizacja konwersatoriów w językach obcych dla studentów APS („Childhood, Society & Social Cohesion”, „The Issues of a Child and Family – Case Studies”, „Education in War and Conflict Zones”, „The Issues of Contemporary Education: Modernization and Economic Growth”, „Education – Not Only Pedagogical Conditions”);

h. realizacja projektów wdrożeniowych:

- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: udział w konsorcjum międzynarodowym w projekcie EARLY _ ASD (EU) w charakterze członkini zespołu APS i współautorki wniosku, odpowiedzialnej za jakość materiałów doskonalących nauczycieli (2024-2027);
- dr Krystyna Heland-Kurzak: prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: udział w konsorcjum międzynarodowym w projekcie EARLY _ ASD (EU) w charakterze członkini zespołu APS odpowiedzialnej za jakość materiałów doskonalących nauczycieli (2024-2027);

- dr Marlena Grzelak-Klus: autorstwo i realizacja projektu „Harcerska Akademia Rozwoju Pedagogicznego (HARP)” w ramach grantów NCBiR (2019-2022);
- dr Monika Czyżewska, dr Wioleta Dziarnowska, dr Marlena Grzelak-Klus: współautorstwo i realizacja projektu wdrożeniowego dydaktycznego: „Centrum Doskonalenia Dydaktycznego (CDD)” w ramach „Programu Doskonałość dydaktyczna Uczelni w ramach grantów Ministerstwa Edukacji i Nauki” (2022 – 2023);
- dr Małgorzata Jabłonowska: kierowanie projektem: „Nauka w służbie rozwijania talentów, samorozwoju i kształtowania motywacji młodzieży” (2023-2025) współfinansowanego ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego;

i. popularyzacja:

- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: współautorstwo i koordynacja wydania 2 raportów w zakresie dobrych Praktyk SOU i ZR dla Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju: „Katalog Dobrych Praktyk Uczelni w Zakresie ESG (2023) oraz „Katalog Case Studies w kreowaniu rozwiązań dla zrównoważonej przyszłości szkolnictwa wyższego” (2024);
- dr hab. Iryna Androshchuk, dr Ewa Dąbrowa: organizacja i prowadzenie webinarów dotyczących edukacji w Ukrainie (2023);
- dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr hab. Marcin Sękowski, prof. APS, dr Kasper Sipowicz, prof. APS, dr hab. Adam Solak, prof. APS, dr Aleksandra Gajda, dr Jarosław Janowski, dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk, dr Justyna Melonowska, dr Ewa Odachowska-Rogalska, dr Katarzyna Stanek, dr Magdalena Stankowska, dr Beata Szurowska, dr Monika Zima-Parjaszewska, mgr Mikołaj Kowalewski, mgr Agnieszka Plewka: uczestnictwo w audycjach radiowych, telewizyjnych i internetowych o charakterze popularyzatorskim (2019-2024);
- dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS: opracowanie i realizacja autorskiego programu szkolenia kadry harcerskiej „Dydaktyka dla praktyka” w ramach projektu „Harcerska Akademia Rozwoju Pedagogicznego” (2019-2021);
- dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr Beata Szurowska: organizacja konkursu poetyckiego „Pedeutologiczna Wiosna Poezji” w APS dla uczniów, studentów i nauczycieli i współredakcja publikacji pod tytułem „Konwaliowe Dzwonki” (2019, 2021); autorstwo koncepcji i realizacji programu „Salon Pedeutologii” (wywiady z wybitnymi przedstawicielami pedagogiki) i wykorzystywanie tych treści w zajęciach ze studentami na rzecz budowania pedagogicznej refleksji);
- dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr Monika Czyżewska: autorstwo artykułu popularnonaukowego (Tłuściak-Deliowska, A., Czyżewska M. (2021). Poznanie po owocach, czyli ocenianie wspierające rozwój ucznia w kontekście kultury szkoły. Meritum. Mazowiecki Kwartalnik Edukacyjny, 1(60), 16-22);
- dr hab. Danuta Uryga, prof. APS: udział w kongresach popularyzujących wiedzę naukową („II kongres rodziców osób LGBTQIA+”, prowadzenie dyskusji nt. badań w obszarze rodzicielstwa osób LGBTQ, 2023; „Kultura Innowacji w Edukacji. Zmiana edukacyjna, która ma znaczenie. Z doświadczeń Wiosny Edukacji”, 2024; „I kongres rodziców osób LGBTQIA+”; wykład dot. aktywizmu rodzicielskiego i prowadzenie panelu dyskusyjnego, 2023; Forum Edukacyjne w Płuznicy „Przestańmy się szkolić, zacznijmy działać dla siebie i innych”, 2023);
- dr Sylwia Galanciak: prowadzenie szkoleń dla nauczycieli (np. szkolenie "Grywalizacja w szkole", Forum Twórczych Nauczycieli, Seminarium VII, WSH Humanitas w Sosnowcu, 2020);

- dr Marlena Grzelak-Klus: realizacja szkoleń dla nauczycieli w ramach współpracy z Mazowieckim Samorządowym Centrum Szkolenia Nauczycieli; publikacja artykułów popularno-naukowych (np. Grzelak-Klus, M. (2019). Akademickie kształcenie kompetencji społecznych jako szansa na wyzwolenie innowacji w działaniu zawodowym. *Meritum*, 1 (52), 24-27; Grzelak-Klus, M., Karaśkiewicz A. (2021). Zdalna czy stacjonarna - w której szkole lubię się uczyć. *Powrót do ...przyszłości*; *Meritum*, nr 2 (61), 31-39);
- dr Krystyna Heland-Kurzak: prowadzenie warsztatów i wykładów na terenie szkół ponadpodstawowych w Warszawie w latach 2023-2025 w ramach kilku projektów edukacyjnych skierowanych do młodzieży we współpracy z Dzielnicą Ochota m.st. Warszawy
- dr Mieczysław Sędzicki: Organizacja od 26 lat inicjatywy OSPAR (Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji); redakcja dostępnej elektronicznie pozycji pt. "Jubileusz 25-lecia Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji" (2023);
- dr Marta Wiatr: udział z referatem w forach i konferencjach popularyzujących wiedzę naukową („Zmiana w szkole – szkoła w zmianie” (2019); „Konferencja dla dyrektorów szkół” (2022); „Kultura Innowacji w Edukacji. Zmiana edukacyjna, która ma znaczenie. Z doświadczeń Wiosny Edukacji”, 2024);
- dr Monika Zima-Parjaszewska: udział w kongresach Osób z Niepełnosprawnościami (od 2014 roku); autorka opracowań z zakresu dostosowania materiałów edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- mgr Joanna Antosik: udział w konferencji metodycznej „Spektrum autyzmu w codzienności szkolnej i domowej” z referatem;

j. organizacja wydarzeń o charakterze edukacyjnym:

- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: coroczne międzynarodowe szkoły letnie Katedry UNESCO;
- dr Małgorzata Jabłonowska: organizacja (z ramienia APS) etapu wojewódzkiego Międzynarodowego Konkursu Programistycznego Baltie (2023);

k. inne

- prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates: zainicjowanie programu profesorów wizytujących w APS 2020-2024, założenie sieci CEEPUS NAWA, organizacja 4 mobilności dydaktycznych w roku 2024;
- dr hab. Iryna Androshchuk: współautorstwo programu podwyższenia kwalifikacji nowo mianowanych dyrektorów szkół w Ukrainie;
- dr Sylwia Galanciak: pełnienie roli tutorki stypendystki Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda, dr Bohdany Huryi (edycja programu 2018/2019);
- dr Ciprian Simut: opublikowanie przewodnika (Simuț, C. (2023). Ghid practic de seminar la fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia instruirii și evaluării [Guidebook for Seminars at Basics of Pedagogy, Teaching and Assessment Theory and Methodology]. Cluj Napoca: Editura Risoprint);

Podsumowując, studia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna są realizowane w oparciu o nowo opracowane programy studiów, dostosowane do aktualnych standardów kształcenia nauczycieli, wymogów prawa oświatowego oraz współczesnych wyzwań praktyki szkolnej i opiekuńczo-wychowawczej. Odpowiedzialny za przygotowanie programu był zespół pracowników Zakładu Pedagogiki Społecznej, niemniej do prac związanych z przygotowaniem programu byli zaangażowani też pracownicy innych katedr i zakładów, którzy byli planowani do tzw. obsady zajęć na kierunku. Liderką prac nad programem studiów I stopnia była dr hab. prof. APS Anna Perkowska-

Klejman – późniejsza kierowniczka kierunku; a na drugim stopniu dr Marta Wiatr – późniejsza kierowniczka kierunku na II stopniu. Proces ten obejmował: 1) analizę krajowych i międzynarodowych standardów kształcenia, podstaw programowych, kierunków polityki oświatowej oraz potrzeb rynku pracy (zwłaszcza szkół i instytucji opiekuńczo-wychowawczych); 2) formułowanie efektów uczenia się w odniesieniu do poziomu PRK, profilu absolwenta kierunku oraz specyfiki pracy nauczyciela/wychowawcy w szkole; 3) dobór treści kształcenia zapewniających spójne kształtowanie kompetencji opiekuńczych, wychowawczych, dydaktycznych i diagnostycznych; 4) projektowanie metod i form pracy ze studentami (w tym metod aktywizujących, elementów tutoringu, pracy warsztatowej, analizy przypadków szkolnych, projektów, pracy w środowisku lokalnym); 5) opracowanie zróżnicowanych sposobów weryfikacji efektów uczenia się (w tym zadań odzwierciedlających rzeczywiste zadania zawodowe nauczyciela i wychowawcy – np. scenariusze zajęć, programy wychowawczo-profilaktyczne, narzędzia diagnozy, projekty działań opiekuńczo-wychowawczych).

Programy nowych zajęć powstawały z uwzględnieniem pionowej i poziomej spójności planu studiów (powiązania między przedmiotami na kolejnych latach oraz pomiędzy różnymi modułami), co umożliwia stopniowe, zaplanowane rozwijanie kluczowych kompetencji absolwenta. W tworzenie sylabusów włączani są nauczyciele posiadający doświadczenie pracy w szkołach i instytucjach opiekuńczo-wychowawczych, co zapewnia silne powiązanie treści i rozwiązań dydaktycznych z realiami praktyki.

Opracowane programy podlegają wewnętrznym konsultacjom w zespołach dydaktycznych, weryfikacji przez osoby odpowiedzialne za kierunek oraz – w razie potrzeby – modyfikacjom wynikającym z ewaluacji zajęć, opinii studentów i informacji zwrotnej od interesariuszy zewnętrznych (szkół, placówek, partnerów projektów wdrożeniowych). Dzięki temu procesowi kadra systematycznie doskonali warsztat programistyczny, a nowo tworzone zajęcia efektywnie wspierają realizację zakładanych efektów uczenia się na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna.

Uzupełnieniem dorobku naukowego i dydaktycznego, a zarazem potwierdzeniem wysokich kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników i pracowniczek realizujących kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna jest podejmowanie przez nich działalności eksperckiej. Możliwe jest wyróżnienie następujących aspektów tego rodzaju aktywności podejmowanych w latach 2019-2024:

- pełnienie funkcji promotora/opiekuna naukowego rozpraw doktorskich (niemal wszyscy samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni);
- pełnienie funkcji recenzenta w postępowaniach awansowych (niemal wszyscy samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni);
- przygotowywanie recenzji wydawniczych pozycji zwartych oraz publikacji z czasopismach punktowanych (niemal wszyscy pracownicy etatowi z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym dr. hab. lub doktora);
- przygotowywanie recenzji lub opinii dotyczących innych materiałów, np. raportów, projektów badawczych i społecznych, programów, rozporządzeń ministerialnych, standardów kształcenia nauczycieli, rekomendacji metodycznych, eksperymentów pedagogicznych (prof. dr hab. Rafał Piwowarski, dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. dr Ewa Dąbrowa, dr Sylwia Galanciak, dr Anna Górka-Strzałkowska, dr Marta Kulesza, dr Edyta Zawadzka);
- członkostwo w sekcjach, zespołach lub komisjach Komitetu Nauk Pedagogicznych (Zespół wspierający sekcję Pedagogiki Społecznej – prof. APS, dr Marta Wiatr, Prof. dr hab. Anna

Odrowąż-Coates, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, dr Anna Górka-Strzałkowska, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Marta Kulesza, dr Magdalena Roszak; dr Katarzyna Szostakowska;

- Komisja ds. Zawodu Nauczyciela – prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates;
- członkostwo w innych gremiach: Stowarzyszenie Karan I Stowarzyszenie psychoterapii integracyjnej (dr Marta Kulesza); Rada Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji przy MEiN, Rada Naukowa Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, Warszawska Rada Edukacyjna, Rada Programowa Kongresu Edukacyjnego FRSE, Rada Programowa Festiwalu Nauki w Warszawie, Rada Naukowa Muzeum Harcerstwa, Polskie Towarzystwo Naukowe Edukacji Internetowej, Polskie Towarzystwo Techniki i Mediów Edukacyjnych, Polskie Towarzystwo Psychiatryczne- Sekcja Arteterapii, Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, Polskie Stowarzyszenie im. Janusza Korczaka; Zarząd Centrum Transferu Wiedzy APS; Zespół doradczy MNiSW ds. włączenia kwalifikacji rynkowych (dr Magdalena Ostolska); Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną (dr Monika Zima-Parjaszewska – funkcja prezeski), Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami (dr Monika Zima-Parjaszewska – funkcja wiceprzewodniczącej), Rada Dostępności przy Ministrze Funduszy i Polityki Regionalnej, Zespół ds. Reformy Pomocy Społecznej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (dr Monika Zima-Parjaszewska); Stowarzyszenie EECERA;
- pełnienie funkcji ekspertów w innych gremiach: Biuro Rzecznika Praw Dziecka (Zespół do spraw badań na temat realizacji praw dziecka w Polsce) prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS; MOST UNESCO Management of Social Transformations (prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates); Państwowa Służba Jakości Edukacji Ukrainy, Rada Naukowa i Metodyczna Ministerstwa Edukacji Narodowej Ukrainy (dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS); Rada Ekspertów Uczelni Wyższych ds. Edukacji i Integracji Migrantów i Uchodźców (dr Ewa Dąbrowa); Sieć Edukacji Cyfrowej Komet@ (dr Sylwia Galanciak); Zespół Ekspertów Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Zespół Ekspertów Narodowej Agencji Wymiany Badawczej;
- członkostwo w zespołach eksperckich powoływanych w ramach projektów naukowych i/lub dydaktycznych („Harcerska Akademia Rozwoju Pedagogicznego” – dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS, dr Ewa Dąbrowa; dr Sylwia Galanciak; „Edukacja przyszłości – zdalne kształcenie i szkolenie zawodowe;”
- przygotowywanie opracowań tematycznych w ramach projektów realizowanych przez instytucje zewnętrzne (prof. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Marta Kulesza);
- projektowanie i realizacja szkoleń/warsztatów lub webinarów dla podmiotów zewnętrznych (dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Marta Kulesza, dr hab., prof. APS Anna Perkowska-Klejman);
- pełnienie funkcji ekspertów w programach medialnych (dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. Anna Odrowąż-Coates, dr Marta Kulesza).

Obok działalności eksperckiej osoby realizujące kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna są zaangażowane w działalność organizacyjną na rzecz uczelni. Poniżej przedstawiono jej formy w obecnej kadencji:

- pełnienie funkcji prorektora ds. rozwoju i współpracy z otoczeniem (dr hab. Danuta Uryga, prof. APS);
- pełnienie funkcji dyrektora Instytutu (dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS);
- pełnienie funkcji zastępcy dyrektora Instytutu (dr Marlena Grzelak-Klus);

- pełnienie funkcji kierowników jednostek wchodzących w skład instytutów (prof. dr hab. Jarosław Gara, prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman);
- członkostwo w Senacie uczelni (dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Ewa Dąbrowa, dr Marlena Grzelak-Klus);
- członkostwo w komisjach senackich (Senacka Komisja ds. rozwoju oraz ocen nauczycieli: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Anna Górka-Strzałkowska, dr Marta Kulesza, prof. APS; Senacka Komisja ds. kształcenia i spraw studenckich: dr Monika Dominiak-Kochanek, dr Edyta Zawadzka; Senacka Komisja ds. etyki: dr Agnieszka Zamarian, dr Monika Zima-Parjaszewska);
- członkostwo w komisjach dyscyplinarnych (Uczelniana Komisja Dyscyplinarna dla nauczycieli akademickich: prof. dr hab. Rafał Piwowarski; Uczelniana Komisja Dyscyplinarna dla studentów: dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr Monika Zima-Parjaszewska; Uczelniana Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla studentów: dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS, dr Sylwia Galanciak; Uczelniana Komisja Dyscyplinarna dla doktorantów: dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS; Uczelniana Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla doktorantów: dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS; dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS);
- członkostwo w radach naukowych dyscyplin (prof. dr hab. Jarosław Gara, prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS, dr hab. Jacek Kulbaka, dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman (przewodnicząca Rady Dyscypliny Pedagogika), prof. APS, dr Błażej Przybylski, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr hab. Danuta Uryga, prof. APS, dr Ewa Dąbrowa, dr Monika Dominiak-Kochanek, dr Sylwia Galanciak, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Magdalena Roszak, dr Agnieszka Zamarian, dr Edyta Zawadzka);
- pełnienie funkcji kierowników kierunków (dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Marta Wiatr);
- pełnienie funkcji doradcy studentów (dr Monika Czyżewska, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Hubert Iwanicki, dr Jarosław Jankowski, dr Sylwia Jaronowska, dr Marta Kulesza, dr Anna Górka-Strzałkowska, dr Izabela Mikołajewska, dr Magdalena Roszak, dr Agnieszka Zamarian, dr Edyta Zawadzka, dr Jolanta Zozula, mgr Joanna Antosik, mgr Filip Chrypankowski, mgr Martyna Karwińska).

Za prowadzoną działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną pracownicy i pracowniczki realizujący/e kształcenie na kierunku pedagogika otrzymali nagrody. Poniżej przedstawiono ich egemplifikacje:

- Medal Komisji Edukacji Narodowej (prof. dr hab. Rafał Piwowarski, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Marta Kulesza, dr Izabela Mikołajewska, dr Marta Wiatr, dr Jolanta Wiśniewska, dr Edyta Zawadzka);
- Medal „Kostiantyn Uszyński” przyznany przez Narodową Akademię Nauk Pedagogicznych Ukrainy za znaczące osiągnięcia w dziedzinie nauk pedagogicznych i psychologicznych (dr hab. Iryna Androshchuk, prof. APS, dr hab. Jarosław Michalski, prof. APS);
- Warszawska Nagroda Edukacji Kulturalnej 2023 (dr Krystyna Heland-Kurzak);
- Nagroda Prezydenta RP „Dla Dobra Wspólnego”, Kategoria: Nagroda Specjalna im. Piotra Pawłowskiego (dr Monika Zima-Parjaszewska);

- Nagroda Rzecznika Praw Obywatelskich im. dr. Macieja Lisa za szczególne dokonania na rzecz obrony praw i interesów osób z niepełnosprawnościami (dr Monika Zima-Parjaszewska);
- Nagroda Fundacji Szansa dla Niewidomych „Idol Specjalny” (dr Monika Zima-Parjaszewska);
- Nagrody Rektora APS za działalność naukową/dydaktyczną/organizacyjną (prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, prof. dr hab. Jarosław Gara, dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS, dr hab. Jacek Kulbaka, prof. APS, dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS, dr Jarosław Michalski, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr Ewa Dąbrowa, dr Sylwia Galanciak, dr Marlena Grzelak-Klus, dr Anna Górka-Strzałkowska, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Marta Kulesza, dr Magdalena Ostolska, dr Magdalena Roszak, dr Edyta Zawadzka);
- Sowy Dydaktyczne będące wewnętrznymi nagrodami Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, przyznawanymi na podstawie wyników ankiet studenckich najlepszym dydaktykom (dr Marlena Grzelak-Klus, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Marta Kulesza, dr Marta Wiatr).

4.2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

W procesie opisu kadry realizującej kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna (POWiS) istotne jest nie tylko przedstawienie jej kwalifikacji, lecz także omówienie zasad tworzenia obsady zajęć oraz wskazanie tych przedmiotów, które są powiązane z działalnością naukową oraz osób odpowiedzialnych za ich realizację. Procedura przygotowywania obsady rozpoczyna się w instytutach, które otrzymują z Biura Planowania Kształcenia wykaz przedmiotów (obejmujący kody, nazwy, formy zajęć, liczbę godzin i grup), odpowiadających profilowi naukowo-dydaktycznemu jednostki. Propozycje obsady opracowują kierownicy i kierowniczki katedr oraz zakładów wchodzących w skład Instytutu Pedagogiki, a następnie przekazują je do weryfikacji dyrekcji instytutu. Osoby kierujące jednostkami, znające kompetencje pracowników, ich dorobek naukowy i dydaktyczny, praktykę oraz doświadczenie zawodowe (w tym doświadczenie w prowadzeniu tych samych lub pokrewnych tematycznie przedmiotów), a także wyniki ankiet studenckich, hospitacji i ocen okresowych (por. punkt 4.4 niniejszego raportu), są najlepiej przygotowane do przypisania zajęć w sposób zapewniający ich rzetelną i merytoryczną realizację, zgodnie z kwalifikacjami prowadzących. Niezależnie od faktu, że wszyscy nauczyciele akademicki posiadają umiejętności niezbędne do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, proces tworzenia obsady na poziomie katedr i zakładów umożliwia przypisanie do zajęć realizowanych w trybie zdalnym tych osób, które w szczególności preferują tę formę pracy dydaktycznej. Warto również podkreślić, że funkcję koordynatora przedmiotu, odpowiedzialnego za opracowanie sposobów weryfikacji efektów uczenia się oraz za przebieg realizacji zajęć, pełni doświadczony nauczyciel akademicki. Zgodnie z przyjętymi zasadami osoba posiadająca jedynie tytuł zawodowy magistra nie może prowadzić wykładów. Ostateczna weryfikacja poprawności merytorycznej i formalnej przygotowanej obsady odbywa się wieloetapowo: najpierw na poziomie dyrekcji instytutu, następnie przez dyrektorów studiów, a końcową akceptację zatwierdza Prorektor ds. Kształcenia.

W procesie opracowywania i zatwierdzania obsady zajęć na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, poza kryteriami dotyczącymi dorobku naukowego, kwalifikacji i doświadczenia nauczycieli akademickich, uwzględnia się również kwestie związane z realizacją ich pensum dydaktycznego w dwóch aspektach. Z jednej strony podejmowane są działania zapewniające, aby każdy pracownik miał możliwość pełnej realizacji swojego pensum. Z drugiej, zgodnie z § 56 Regulaminu Pracy Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 121/2025 Rektora APS z dnia 11 kwietnia 2025 r.) w wyjątkowych sytuacjach, uzasadnionych koniecznością zapewnienia ciągłości realizacji programu studiów na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, nauczyciel akademicki może być zobowiązany

do prowadzenia zajęć dydaktycznych w wymiarze ponadwymiarowym, nieprzekraczającym: $\frac{1}{4}$ rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych – w przypadku pracownika badawczo-dydaktycznego, $\frac{1}{2}$ rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych – w przypadku pracownika dydaktycznego.

Regulamin dopuszcza również możliwość przekroczenia tych limitów, na wniosek dyrektora instytutu, pod warunkiem uzyskania zgody nauczyciela akademickiego. W takim przypadku łączny wymiar godzin ponadwymiarowych nie może przekroczyć jednokrotności rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych przypisanego do danego stanowiska.

W trakcie planowania obsady zajęć na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna stosuje się również zasady mające na celu racjonalne rozłożenie obciążeń dydaktycznych. Pracownicy Biura Planowania Kształcenia, opracowując plany zajęć, zobowiązani są do ich takiego ułożenia, aby na studiach stacjonarnych nauczyciel w ciągu jednego dnia nie prowadził więcej niż sześciu godzin dydaktycznych. Zasada ta służy nie tylko utrzymaniu wysokiej jakości kształcenia, lecz także dbałości o dobrostan i komfort pracy kadry akademickiej.

W kontekście planowania obsady zajęć na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna istotne jest także uwzględnienie przedmiotów wybieranych przez studentów i studentki, takich jak lektoraty, wychowanie fizyczne, zajęcia fakultatywne, konwersatoria w języku obcym, zajęcia tutoringowe czy seminaria dyplomowe. Oferta dotycząca lektoratów oraz wychowania fizycznego opracowywana jest centralnie, na poziomie uczelni. Natomiast propozycje dotyczące pozostałych zajęć przygotowuje dyrekcja instytutu, bazując na zgłoszeniach nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie Pedagogiki. Zatwierdzenie tej oferty należy do dyrektora studiów. Studenci mają możliwość zapoznania się z pełnym opisem zajęć, obejmującym m.in. tematykę, formę prowadzenia i kryteria zaliczenia, a następnie dokonują wyboru interesujących ich przedmiotów za pośrednictwem systemu USOSweb, który obsługuje proces rejestracji.

Ostatnim elementem procesu tworzenia obsady zajęć na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna jest przydzielanie zajęć osobom spoza grona etatowych pracowników Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Takie rozwiązanie stosowane jest głównie w przypadku przedmiotów, w których przypisane efekty uczenia się mają charakter szczególnie specjalistyczny lub praktyczny. Kierownicy katedr, zakładów bądź specjalności, kierując się troską o wysoką jakość kształcenia oraz jak najlepsze przygotowanie studentów i studentek do pracy zawodowej, niekiedy decydują się zaprosić do współpracy ekspertów zewnętrznych. Pracownicy – dzięki funkcjonowaniu w sieciach współpracy i powiązań instytucjonalnych, aktywnie pozyskują i rekomendują praktyków, którzy prowadzą zajęcia z zakresu praktyki zawodowej dla studentów. Decyzja o powierzeniu prowadzenia zajęć podejmowana jest po rozmowie kwalifikacyjnej i analizie przedstawionego CV. Należy podkreślić, że za koordynację każdego z takich przedmiotów zawsze odpowiada etatowy pracownik uczelni, który nadzoruje zarówno proces dydaktyczny i sposób prowadzenia zajęć, jak i weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Podsumowując, proces konstruowania obsady zajęć na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna opiera się na rozwiązaniach organizacyjnych i merytorycznych, które gwarantują prawidłową realizację procesu dydaktycznego. Kluczowym kryterium przy przydzielaniu nauczycieli akademickich do poszczególnych przedmiotów są ich osiągnięcia naukowe i dydaktyczne, a także doświadczenie zawodowe, w szczególności w przypadku osób prowadzących zajęcia na podstawie umów cywilnoprawnych. Rozkład obciążeń dydaktycznych jest planowany w sposób racjonalny, zgodny z obowiązującymi standardami i sprzyjający utrzymaniu wysokiej jakości kształcenia oraz dbałości o dobrostan kadry akademickiej. Na poziomie katedr i zakładów podejmuje się ponadto działania mające na celu zapewnienie możliwie symetrycznego rozłożenia godzin dydaktycznych między poszczególnych pracowników.

Punktem wyjścia do analizy kwestii obsady zajęć, których realizacja sprzyja kształtowaniu u studentów i studentek kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej, stały się zestawienia przedstawione w poniższych tabelach.

Tabela 26. Obsada zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej (Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, studia I stopnia, stacjonarne)

Nazwa przedmiotu	forma/ formy zajęć	Liczba Godzin	Obsada przedmiotu
WS-3F-PBS Podstawy metodologii badań społecznych	wykład ćwiczenia	wyk/15 ćw/15	Wykład: dr Renata Nguyen dr Małgorzata Jabłonowska dr Oktawia Zalewska ćwiczenia: dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS dr Renata Nguyen dr Oktawia Zalewska
WS-3F-LI1 Seminarium dyplomowe licencjackie – 1	seminarium	30	ćwiczenia: prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS dr Anna Górka-Strzałkowska dr Sylwia Jaronowska dr Jarosław Korczak dr Marta Kulesza dr Magdalena Roszak
WS-3F-LI2 Seminarium dyplomowe licencjackie – 2	seminarium	30	ćwiczenia: prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS dr Anna Górka-Strzałkowska dr Sylwia Jaronowska dr Jarosław Korczak dr Marta Kulesza dr Magdalena Roszak
WS-3F-LI3 Seminarium dyplomowe licencjackie – 3 i złożenie pracy	seminarium	30	ćwiczenia: dr Sylwia Jaronowska prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS
WS-3F-DPW Diagnostyka i poradnictwo wychowawcze	wykład laboratorium/ warsztaty	lab/war 15/ wyk 15	Laboratorium/warsztaty, wykład: dr Marta Kulesza
WS-3F-ESS Edukacja spersonalizowana i jej strategie	wykład ćwiczenia	wyk 15/ ćw 15	Ćwiczenia, wykład: dr Edyta Zawadzka
WS-3F-PPG Podstawy pedagogiki	wykład ćwiczenia	wyk 30/ ćw 15	Wykład: dr Sylwia Jaronowska

			dr Edyta Zawadzka Ćwiczenia: dr Sylwia Jaronowska mgr Joanna Antosik
WS-3F-TOW Teoria pracy opiekuńczo-wychowawczej	wykład	30	Wykład: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS
AP-3F-WKE Współczesne kierunki w edukacji	wykład ćwiczenia	wyk 30/ ćw 30	Wykład: prof. dr hab. Jarosław Gara Ćwiczenia: prof. dr hab. Jarosław Gara dr Edyta Zawadzka dr Sylwia Jaronowska mgr Joanna Antosik
WS-3F-RTM Rodzina - teorie, modele, przemiany	wykład ćwiczenia	wyk 15/ ćw 15	Wykład: dr Marta Wiatr Ćwiczenia: dr Marta Kulesza dr Marta Wiatr dr Wiktor Wolman
AP-3F-WTN Współczesne teorie nauczania	wykład ćwiczenia	wyk 30/ ćw 30	Wykład: dr Jarosława Lach Ćwiczenia: dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS dr Jarosław Korczak dr Izabela Mikołajewska
AP-3F-SPE Socjologiczne podstawy edukacji	wykład ćwiczenia	wyk 30/ ćw 30	Wykład: dr hab. Mirosław Szymański, prof. APS Ćwiczenia: dr Jarosława Lach
WS-3F-EZM Edukacyjne zastosowania mediów cyfrowych	wykład	15	Wykład: dr Joanna Rabiega-Wiśniewska

Tabela 27. Obsada zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej (Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, studia I stopnia, niestacjonarne)

Nazwa przedmiotu	forma/ formy zajęć	Liczba godzin	Obsada przedmiotu
WS-3F-PBS Podstawy metodologii badań społecznych	ćwiczenia	15	Ćwiczenia: dr hab. Jan Łaszczyk, prof. APS dr Małgorzata Łukianow mgr Monika Chrościcka-Wnętrzak
WS-3F-LI1 Seminarium dyplomowe licencjackie – 1	seminarium	30	Ćwiczenia: dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS dr Krystyna Heland-Kurzak dr Magdalena Ostolska dr Katarzyna Szostakowska dr Edyta Zawadzka
WS-3F-LI2 Seminarium dyplomowe licencjackie – 2	seminarium	30	Ćwiczenia: dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS

			dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS dr Krystyna Heland-Kurzak dr Magdalena Ostolska dr Katarzyna Szostakowska dr Edyta Zawadzka
WS-3F-LI3 Seminarium dyplomowe licencjackie – 3 i złożenie pracy	seminarium	30	ćwiczenia: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS dr Magdalena Ostolska dr Edyta Zawadzka
WS-3F-DPW Diagnostyka i poradnictwo wychowawcze	wykład laboratorium/ warsztaty	lab/war 6/ wyk 9	Laboratorium/warsztaty, wykład: dr Marta Kulesza
WS-3F-ESS Edukacja spersonalizowana i jej strategie	wykład ćwiczenia	wyk 12	Wykład: dr Edyta Zawadzka
WS-3F-PPG Podstawy pedagogiki	wykład ćwiczenia	wyk 12/ ćw 12	Wykład: dr Jarosław Korczak dr Edyta Zawadzka Ćwiczenia: dr Jarosław Korczak mgr Joanna Antosik
WS-3F-TOW Teoria pracy opiekuńczo-wychowawczej	wykład	15	Wykład: dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS
AP-3F-WKE Współczesne kierunki w edukacji	wykład ćwiczenia	wyk 21/ ćw 21	Wykład: prof. dr hab. Jarosław Gara Ćwiczenia: prof. dr hab. Jarosław Gara dr Jarosław Korczak mgr Joanna Antosik
WS-3F-RTM Rodzina – teorie, modele, przemiany	wykład ćwiczenia	wyk 9/ ćw 6	Wykład, ćwiczenia: dr Dagmara Kostrzewska
AP-3F-WTN Współczesne teorie nauczania	wykład ćwiczenia	wyk 21/ ćw 21	Wykład: dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS Ćwiczenia: dr Jarosław Korczak dr Iz8 Mikołajewska
AP-3F-SPE Socjologiczne podstawy edukacji	wykład ćwiczenia	wyk 15/ ćw 15	Wykład: dr hab. Mirosław Szymański, prof. APS dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS Ćwiczenia: dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS dr Jarosława Lach
WS-3F-EZM Edukacyjne zastosowania mediów cyfrowych	wykład	12	Wykład: dr Joanna Rابية-Wiśniewska
WS-3F-KPW Konstruowanie programu profilaktycznego i wychowawczego	laboratorium /warsztaty	15	Warsztat: mgr Magdalena Madejska-Jacak

Tabela 28. Obsada zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej (Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, studia II stopnia, niestacjonarne)

Nazwa przedmiotu	forma/ formy zajęć	Liczba godzin	Obsada przedmiotu
WS-2F-MR1 Seminarium dyplomowe magisterskie – 1	seminarium	30	ćwiczenia: dr hab. Urszula Dernowska, prof. APS dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS dr hab. Danuta Uryga, prof. APS dr Justyna Bluszcz dr Krystyna Heland-Kurzak dr Marta Wiatr
WS-2F-MR2 Seminarium dyplomowe magisterskie – 2	seminarium	30	ćwiczenia: dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS dr hab. Danuta Uryga, prof. APS dr Justyna Bluszcz dr Krystyna Heland-Kurzak dr Marta Wiatr
WS-2F-MR3 Seminarium dyplomowe magisterskie – 3	seminarium	30	ćwiczenia: dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS dr hab. Danuta Uryga, prof. APS dr Justyna Bluszcz dr Krystyna Heland-Kurzak dr Marta Wiatr
WS-2F-MR4 Seminarium dyplomowe magisterskie – 4 i złożenie pracy	seminarium	30	ćwiczenia: dr hab. Błażej Przybylski, prof. APS dr hab. Danuta Uryga, prof. APS dr Justyna Bluszcz
WS-2F-DWP Diagnoza oraz wsparcie psychopedagogiczne	laboratorium /warsztaty	15	Laboratorium/warsztaty: dr Marta Kulesza
WS-2F-DS1 Diagnoza środowiskowa – 1	wykład laboratorium /warsztaty	wyk 6/lab/ war 24	Laboratorium/warsztaty, wykład: dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS dr Marta Wiatr dr Oktawia Zalewska
WS-2F-DS2 Diagnoza środowiskowa – 2	laboratorium /warsztaty	9	Laboratorium/warsztaty, wykład: dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS dr Marta Wiatr dr Oktawia Zalewska
WS-2F-TP1 Tutoring i portfolio – 1	laboratorium /warsztaty	9	Laboratorium/warsztaty: dr Wioletta Dziarnowska dr Jarosław Korczak dr Edyta Zawadzka
WS-2F-TP2 Tutoring i portfolio – 2	laboratorium /warsztaty	9	Laboratorium/warsztaty: dr Jarosław Korczak dr Edyta Zawadzka
WS-2F-TP3 Tutoring i portfolio – 3	laboratorium /warsztaty	9	Laboratorium/warsztaty: dr Jarosław Korczak dr Edyta Zawadzka

WS-2F-TP4 Tutoring i portfolio – 4	laboratorium /warsztaty	9	Laboratorium/warsztaty: dr Jarosław Korczak dr Edyta Zawadzka
WS-2F-ES1 Ewaluacja działania społeczno-pedagogicznego – 1	ćwiczenia	12	Ćwiczenia: dr Agata Andrasiak dr Katarzyna Ziomek-Michalak
WS-2F-ES2 Ewaluacja działania społeczno-pedagogicznego – 2	ćwiczenia	12	Ćwiczenia: dr Katarzyna Ziomek-Michalak

Analiza danych tabelarycznych pokazuje, że dużą część zajęć przygotowujących studentów do podejmowania aktywności badawczej prowadzą osoby posiadające tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego. Szczególnie widoczna jest ich obecność w ramach specjalnościowych projektów o charakterze badawczym. Istotny udział samodzielnych pracowników naukowych można również zaobserwować w przypadku seminariów dyplomowych na studiach drugiego stopnia. Natomiast na studiach pierwszego stopnia doktorzy habilitowani często realizują zajęcia specjalnościowe, w ramach, których studenci rozwijają kompetencje zgodne z profilem danej subdyscypliny pedagogicznej, stanowiącej teoretyczno-metodologiczną podstawę specjalności.

Niezależnie od posiadanego tytułu naukowego, stopnia czy kwalifikacji zawodowych, wszyscy prowadzący wyróżniają się rozbudowanymi kompetencjami badawczymi, rozwijanymi poprzez realizację własnych projektów naukowych oraz publikację ich wyników. Dotyczy to zarówno profesorów i profesorów APS (m.in. prof. dr. hab. Anny Odrowąż-Coates, prof. dr. hab. Rafała Piwowarskiego, dr hab. Iryny Androschuk, prof. APS, dr hab. Urszuli Dernowskiej, prof. APS, dr hab. Jana Łaszczyka, prof. APS, dr hab. Joanny Łukasiewicz-Wieleby, prof. APS, dr hab. Anny Perkowskiej-Klejman, prof. APS, dr hab. Błażeja Przybylskiego, prof. APS, dr hab. Aleksandry Tłuściak-Deliowskiej, prof. APS, dr hab. Danuty Urygi, prof. APS), jak i badaczy ze stopniem doktora (m.in. dr Justyny Bluszcz, dr Sylwii Galanciak, dr Anny Górki – Strzałkowskiej, dr Krystyny Heland-Kurzak, dr Huberta Iwanickiego, dr Małgorzaty Jabłonowskiej, dr Marty Kuleszy, dr Ewy Lewandowskiej-Tarasiuk, dr Małgorzaty Łukianow, dr Izabeli Mikołajewskiej, dr Magdaleny Ostolskiej, dr Miłosza Romaniuka, dr Magdaleny Roszak, dr Marty Wiatr, dr Ewy Wiśniewskiej, dr Jolanty Wiśniewskiej, dr Oktawii Zalewskiej). Warto podkreślić, że pracownicy kierunku są także autorami publikacji podejmujących tematykę metodologiczną, czego przykładem są prace dr Małgorzaty Jabłonowskiej oraz dr Małgorzaty Łukianow.

Podsumowując analizę dotyczącą kadry prowadzącej zajęcia rozwijające u studentów/ek kompetencje związane z działalnością badawczą, można stwierdzić, że obsada tych przedmiotów opiera się na jasno określonych kryteriach merytorycznych, uwzględniających wysokie oraz adekwatne kwalifikacje prowadzących. Dzięki temu zajęcia te umożliwiają pełną realizację zakładanych efektów uczenia się, zapewniają studentom/kom wartościowe wsparcie w procesie formułowania założeń własnych projektów badawczych, przygotowywania prac dyplomowych, a także rozwijają kompetencje pozwalające na kontynuowanie kształcenia na studiach III stopnia lub podjęcie profesjonalnej działalności badawczej. Przykładem jest mgr Martyna Karwińska, absolwentka pierwszego i drugiego stopnia Pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i szkolnej, która obecnie jest studentką Szkoły Doktorskiej w Akademii Pedagogiki Specjalnej. Warto podkreślić, że zajęcia które wiążą się z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w dyscyplinie pedagogika, stanowią dla studentów ważne źródło wiedzy teoretycznej i metodologicznej, przydatnej zarówno w przyszłej pracy naukowej, jak i w innych obszarach aktywności zawodowej. Ponadto uczestnictwo w tych zajęciach pozwala studentom zdobywać szeroki zakres kompetencji, zarówno ogólnych, jak i specjalistycznych, oraz kształtować postawy istotne dla wykonywania zawodu pedagoga. Z tych powodów kierownicy katedr i zakładów oraz dyrekcja Instytutu przywiązują dużą wagę do zapewnienia, aby obsada przedmiotów była zgodna z dorobkiem naukowym pracowników i adekwatna do ich kompetencji dydaktycznych.

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentów w prowadzenie działalności naukowej

Kontynuując opis kadry prowadzącej zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, w niniejszym punkcie skupiono uwagę na sposobach łączenia przez nauczycieli akademickich oraz inne osoby realizujące zajęcia działalności naukowej i dydaktycznej, a także na przykładach angażowania studentów w aktywność naukowo-badawczą. W gronie osób prowadzących zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna można wyróżnić kilka kategorii: pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, osoby współpracujące z uczelnią na podstawie umów cywilnoprawnych, doktorantów oraz profesorów wizytujących. W kolejnej tabeli przedstawiono liczebność poszczególnych grup kadrowych realizujących kształcenie na tym kierunku od momentu jego powstania w roku 2022/2023 do chwili obecnej.

Tabela 29. Pracownicy badawczo-dydaktyczni, pracownicy dydaktyczni oraz eksperci zewnętrzeni zatrudnieni w ramach umowy zlecenia, doktoranci oraz profesorowie wizytujący prowadzący zajęcia na POWiS (cała edycja studiów od roku 2022/2023 do 30.11.2025 r.)

Rodzaj zatrudnienia oraz grupa pracownicza		N
Zatrudnienie w ramach umowy o pracę	Pracownicy badawczo-dydaktyczni	77
	Pracownicy dydaktyczni	36
Eksperci zewnętrzeni zatrudnieni na umowę zlecenie		34
Doktoranci		5
Profesorowie wizytujący		5

źródło: opracowanie własne, stan na 30.11.2025

Jak wynika z przywołanej tabeli, większość osób prowadzących zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, zarówno na studiach pierwszego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych), jak i drugiego stopnia (niestacjonarnych), stanowią pracownicy badawczo-dydaktyczni. Zgodnie z § 21 Regulaminu Pracy Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 121/2025 Rektora APS z dnia 11 kwietnia 2025 r.), osoby zatrudnione na tych stanowiskach mają obowiązek prowadzenia działalności naukowej, a także kształcenia i wychowywania studentów oraz uczestniczenia w procesie kształcenia doktorantów. Dane dotyczące awansów pracowników etatowych prowadzących zajęcia na kierunku, przedstawione w punkcie 4.5 niniejszego raportu, a także opisany w punkcie 4.1 dorobek naukowy i dydaktyczny kadry, liczba osób posiadających tytuł profesora, stopień doktora habilitowanego i doktora, jak również przeważająca liczba pozytywnych ocen okresowych (por. punkt 4.4), pozwalają stwierdzić, że łączenie działalności naukowej i dydaktycznej stanowi istotny element etosu pracy akademickiej i praktyki zawodowej nauczycieli zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych. Wysokie wyniki uzyskiwane w ankietach studenckich oraz pozytywne wnioski zawarte w protokołach hospitacji potwierdzają, że oba obszary działalności realizowane są z zachowaniem wysokich standardów jakości.

W grupie pracowniczek i pracowników dydaktycznych znajduje się jedenaście osób prowadzących zajęcia językowe (mgr Elżbieta Grabińska, mgr Anna Treger, mgr Małgorzata Dąbruś, mgr Małgorzata Wysznińska, mgr Dorota Kożuchowska, mgr Dorota Trefoń-Bykowska, mgr Alicja Fiałek, mgr Beata Wiśniewska, mgr Olena Galczewska, mgr Agnieszka Rączka, mgr Monika Wójcik), sześcioro prowadzących zajęcia wychowania fizycznego (dr Michał Knittel, dr Marek Siwicki, mgr Małgorzata Aleksandrowska, mgr Paweł Jaworski, mgr Elżbieta Kuśmierz, mgr Jolanta Parzęcka) oraz dwie osoby uczące pierwszej pomocy (mgr Mikołaj Kowalewski, mgr Monika Misterska-Kowalska).

Wśród pozostałych dydaktyków i dydaktyczek można wskazać osoby, które uzupełniają działalność dydaktyczną aktywnością o charakterze naukowym. Publikują w uznanych w środowisku czasopismach i monografiach (m.in. dr Sylwia Jaronowska, dr Anna Kruk, dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk, dr Mieczysław Sędzicki, dr Łukasz Zaborek, mgr Martyna Karwińska, mgr Katarzyna Korbecka, mgr Agnieszka Sztuk) oraz uczestniczą czynnie w konferencjach naukowych (np. dr Sylwia Jaronowska, dr Anna Kruk, dr Jarosława Lach, dr Karolina Nowak-Stańczyk, mgr Martyna Karwińska, mgr Katarzyna Korbecka, mgr Agnieszka Sztuk). Należy również podkreślić, że działalność dydaktyczna części osób z tej grupy nie ogranicza się wyłącznie do prowadzenia zajęć. Wśród ich aktywności znajdują się m.in. prowadzenie projektów, działania popularyzujące wiedzę naukową (dr Karolina Nowak-Stańczyk, dr Mieczysław Sędzicki) czy opieka nad kołami naukowymi (dr Sylwia Jaronowska).

Głównym powodem zatrudniania osób na podstawie umowy zlecenia jest zwykle fakt, że dysponują one wyspecjalizowanymi kompetencjami praktycznymi, które są niezbędne do osiągnięcia konkretnych efektów uczenia się przewidzianych w wybranych przedmiotach, zwłaszcza tych o charakterze warsztatowym lub silnie osadzonych w realiach pracy zawodowej. Przykładem mogą być zajęcia realizowane na I stopniu POWiS: Praca opiekuńczo-wychowawcza metodą podwórkową prowadzone przez mgr Tomasza Szczepańskiego, streetworkera i pedagoga ulicy z 24-letnim doświadczeniem praktycznym, od lat związanym ze Stowarzyszeniem GPAS Praga. Prowadzący od ponad 20 lat zarządza organizacją pozarządową oraz koordynuje i sprawuje merytoryczną superwizję nad zespołami streetworkerów i pedagogów ulicy w różnych częściach Polski, a przez 6 lat odpowiadał także za koordynację asysty rodzinnej w Stowarzyszeniu GPAS. Dzięki temu zajęcia mają charakter silnie osadzony w praktyce, uwzględniający realia pracy środowiskowej z dziećmi, młodzieżą i rodziną. Kolejnymi zajęciami jest Warsztat pracy asystenta rodziny prowadzony przez mgr Monikę Krajewską – kierowniczkę Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy, odpowiedzialną za organizację i nadzór nad pracą asystentów rodziny w środowisku lokalnym, oraz mgr Jarosława Rutkowskiego. Dzięki zapleczu praktycznemu w systemie pomocy społecznej zajęcia ukierunkowane są na konkretne wyzwania codziennej pracy asystenta rodziny, w tym współpracę z instytucjami, planowanie pracy z rodziną oraz radzenie sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych. Warto podkreślić zajęcia Rodzina – teorie, modele, przemiany prowadzony przez dr Dagmarę Kostrzewską (społeczny kurator sądowy dla spraw rodzinnych i nieletnich) oraz na II stopniu: Rodzina w perspektywie socjalnej – modele pracy mgr Tomasza Kulika (pracownik socjalny), Warsztat pracy z grupą – podstawy socjoterapii dr Lidia Mirecka (pedagog szkolny), Mediacje w pracy pedagoga mgr Magdalena Madejska-Jacak (wicedyrektorka szkoły).

Dzięki zatrudnianiu wyspecjalizowanych praktyków na umowę zlecenie uczelnia może zapewnić studentom dostęp do aktualnej, aplikacyjnej wiedzy oraz doświadczenia praktyków bezpośrednio związanych z daną dziedziną. Warto jednak podkreślić, że grupa ta nie ogranicza się wyłącznie do specjalistów-praktyków, znajdują się w niej także osoby, które niedawno rozpoczęły swoją drogę naukową, uzyskując stopień doktora pod opieką promotorską prof. Anny Odroważ-Coates, jak choćby Dagmara Kostrzevska (2023 r.) czy Lidia Mirecka (2022 r.). Obecność takich osób dodatkowo wzbogaca ofertę dydaktyczną, gdyż łączą one świeże spojrzenie badawcze z doświadczeniem praktycznym, a ich aktywność publikacyjna i udział w projektach naukowych wzmacniają merytoryczny potencjał realizowanych zajęć.

Doktoranci realizujący zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna są jednocześnie uczestnikami Szkoły Doktorskiej działającej w ramach APS. W swoich działaniach koncentrują się zarówno na pracy dydaktycznej, jak i na aktywności związanej z przygotowaniem rozprawy doktorskiej. Ich zaangażowanie obejmuje działalność publikacyjną, realizację projektów naukowych (własnych) oraz uczestnictwo czynne w konferencjach. W latach 2022/2023 – 2024/2025 na POWiS zajęcia prowadziło czworo doktorantów: mgr Joanna Pawłowska, mgr Izabela Zębrowska, mgr Anna Zarazińska-Chromińska, mgr Dagmara Kostrzevska. W roku 2025/2026 na POWiS zajęcia

prowadzi jedna doktorantka: mgr Martyna Karwińska, która jest ponadto pracownikiem dydaktycznym.

Istotnym uzupełnieniem kadry realizującej kształcenie na kierunku są profesorowie wizytujący, których zatrudnia się przede wszystkim ze względu na ich wybitne kompetencje naukowe oraz unikatowy dorobek badawczy, często rozpoznawalny w skali międzynarodowej. Na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna zajęcia prowadzili następujący profesorowie wizytujący: Jolanta Joniak (College of Education, Northeastern Illinois University w Chicago), Anna Kasten (Ernst-Abbe Hochschule w Jenie, Niemcy), Svitlana Loboda (Katedra Pedagogiki SGGW), Ciprian Simut (Teacher Training Department, Uniwersytet w Oradei, Rumunia), Tetiana Burlaienko (Narodowa Akademia Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie).

Zatrudnienie profesorów wizytujących stanowi również istotny element umiędzynarodowienia dydaktyki oraz budowania środowiska sprzyjającego współpracy naukowej. Ich obecność umożliwia studentom i pracownikom kontakt z różnorodnymi tradycjami akademickimi, metodami badań oraz podejściami dydaktycznymi funkcjonującymi w innych krajach. Co więcej, zajęcia prowadzone przez profesorów wizytujących często mają charakter intensywnych seminariów, wykładów lub warsztatów osadzonych w najnowszych wynikach badań, co sprzyja rozwijaniu kompetencji analitycznych i krytycznych studentów.

Podsumowując tę część raportu, warto zaznaczyć, że stopień powiązania działalności dydaktycznej i naukowej różni się w zależności od formy zatrudnienia oraz grupy pracowniczej, do której należy dany nauczyciel akademicki. Najsilniejsze współwystępowanie obu rodzajów aktywności obserwuje się wśród pracowników badawczo-dydaktycznych, natomiast w przypadku pracowników dydaktycznych jest ono mniej intensywne. Zgodnie z zapisami Regulaminu Pracy Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, określonymi w § 55, pracownicy badawczo-dydaktyczni powinni przeznaczać 45% czasu pracy na działalność naukową oraz 45% na działalność związaną z kształceniem i wychowywaniem studentów lub kształceniem w szkole doktorskiej (w tym na badania służące doskonaleniu kompetencji zawodowych). Z kolei pracownicy dydaktyczni 80% swojego czasu powinni poświęcać na realizację zadań dydaktycznych i wychowawczych, w tym na doskonalenie zawodowe w tym obszarze. W innych grupach pracowniczych również zauważalne jest podejmowanie aktywności obejmującej oba te obszary.

Kolejny element tej części raportu dotyczy sposobów angażowania studentów i studentek w działalność badawczą oraz inne formy aktywności o charakterze naukowym i organizacyjnym. Najczęściej odbywa się to poprzez włączanie ich do realizacji konkretnych zadań w projektach prowadzonych przez nauczycieli akademickich. Przykładem takiej współpracy jest udział studentów w przygotowaniu i prowadzeniu wywiadów według opracowanego wcześniej kwestionariusza w ramach projektu finansowanego przez Visegrad Fund pt. „After the Solidarity Wave – Civic Engagement for Ukrainian Refugees from a Long-Term Perspective”, realizowanego we współpracy polsko-ukraińsko-węgierskiej pod kierunkiem dr Małgorzaty Łukianow. Dr Krystyna Heland-Kurzak zapoczątkowała z kolei projekt tutoringowy realizowany wspólnie ze studentką – „Balancing Screen Time: Wonder Approach into account”, którego efektem końcowym jest przygotowywany artykuł. Studenci uczestniczyli również w badaniach dotyczących funkcjonowania uczniów zdolnych, prowadzonych pod kierunkiem dr hab. Jana Łaszczyka, prof. APS. W ramach projektu dr Moniki Zimy-Parjaszewskiej pt. „Działania szkoły wobec uczniów wykazujących przejawy demoralizacji lub dopuszczających się czynów karalnych” studenci zostali włączeni w proces transkrypcji wywiadów z dyrektorami szkół oraz sędziami. Dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk zaprosiła również studentkę pedagogiki do współautorstwa publikacji w monografii „Romantyzm w dyskursach pedagogiki kultury” (Warszawa 2024), w której znalazł się jej tekst dotyczący twórczości Sanah w kontekście romantyzmu. Dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS realizowała wraz ze studentami projekt badawczy zlecany przez Centrum Komunikacji Społecznej dotyczący funkcjonowania samorządności

w warszawskich szkołach. Studenci odpowiadali za realizację wybranych etapów badań w placówkach wskazanych przez CKS, zgodnie z opracowaną metodologią oraz przygotowanymi scenariuszami wywiadów, a następnie sporządzali raporty z przeprowadzonych działań. Ponadto dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba stworzyła studentom możliwość przeprowadzenia badań fokusowych w 12 szkołach ponadpodstawowych, a także przygotowania transkrypcji wywiadów w ramach projektu Klimatyczna Mapa Szkół. Umożliwiła im również współpracę z Fundacją KPMG przy ewaluacji projektu „Digital Wizards”, obejmującej prowadzenie wywiadów fokusowych, transkrypcję zebranych danych oraz przygotowanie raportu ewaluacyjnego. Inni nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia o podobnym charakterze koncentrują się przede wszystkim na wspieraniu studentów w opracowywaniu koncepcji indywidualnych i zespołowych projektów badawczych, realizacji badań empirycznych oraz analizie i interpretacji uzyskanych wyników.

Kolejną formą angażowania studentów w aktywność naukową, społeczną i organizacyjną jest udział w kołach naukowych. W analizowanym okresie pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku V pełnili lub nadal pełnią funkcję opiekunów następujących kół: „Forum Równości Płci” (opiekunka: prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates), „Koło Naukowe Podstaw Pedagogiki Paideia” (dr Sylwia Jaronowska, koło działające w latach 2022-2024), „Koło Naukowe Pracy Socjalnej PozyTYw” (dr Marta Mikołajczyk, dr Katarzyna Stanek, dr Katarzyna Ziomek-Michalak), a także form artystycznych działających w murach APS, takich jak Chór APS „APSurd” czy Reprezentacyjny Zespół Wokalno-Instrumentalny „Regimentum: R.Z.W.I.R.” (oba pod opieką mgr Adama Pietruszki). Studenci Pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i szkolnej mają również możliwość uczestniczenia w innych kołach naukowych funkcjonujących w Akademii Pedagogiki Specjalnej, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Co roku uczelnia organizuje wydarzenie „Skołuj się”, podczas którego studenci mogą poznać działalność poszczególnych kół, porozmawiać z ich członkami oraz wybrać organizację najlepiej odpowiadającą ich potrzebom i zainteresowaniom. Ostatnia edycja tego wydarzenia odbyła się m.in. w dniach 20–21 listopada 2024 r.

Studenci i studentki APS, w tym osoby kształcące się na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, mają również możliwość uczestniczenia w projektach realizowanych przez pracowników zaangażowanych w prowadzenie zajęć. Warto wskazać tu dwa przedsięwzięcia o charakterze naukowym, szkoleniowym i wdrożeniowym, współkoordynowane przez prof. dr hab. Annę Odrowąż-Coates oraz dr hab. Annę Perkowską-Klejman, prof. APS. Pierwszy project: „Removal of barriers to social inclusion and social participation for children and young adults with intellectual and developmental disabilities” był realizowany przez APS we współpracy z sześcioma uczelniami zagranicznymi (Stockholms Universitet, University of Hertfordshire, Universitatea din Oradea, Edinburgh Napier University, OsloMet – Storbyuniversitetet, The Queen's University of Belfast). Drugi: “End of Disaster: Undoing Crisis. Active Tutors Open to Reflective Education (EDUCATORE)” prowadzony był wspólnie z Universitatea din Oradea (Rumunia), Universiteit Gent (Belgia) oraz Sveučilište u Zagrebu (Chorwacja).

Studenci angażowali się również w działania Międzynarodowych Szkół Letnich Katedry UNESCO im. Janusza Korczaka Pedagogiki Społecznej, działającej w strukturze APS i kierowanej przez prof. dr hab. Annę Odrowąż-Coates. Kolejnym przykładem jest projekt dr Małgorzaty Jabłonowskiej pt. „Nauka w służbie rozwijania talentów, samorozwoju i kształtowania motywacji młodzieży”, w którym studenci zostali włączeni do realizacji zadań badawczych. Podobną możliwość udziału w pracach projektowych studenci uzyskali dzięki działalności dr hab. Jana Łaszczyka, prof. APS, który zaangażował ich w projekt dotyczący dostępności APS.

Podsumowując, kadra odpowiedzialna za realizację kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, jak również osoby współpracujące z uczelnią na podstawie umów zlecenia, podejmują szerokie i zróżnicowane działania ukierunkowane na aktywne włączanie studentów w przedsięwzięcia o charakterze naukowym.

4.4. Założenia, cele i skuteczności prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej polityka kadrowa jest prowadzona zarówno na poziomie całej uczelni, jak i poszczególnych instytutów, w tym Instytutu Pedagogiki, który odpowiada za merytoryczną realizację kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna. Jej zasadniczym celem jest zapewnienie kadry zdolnej do profesjonalnego wykonywania zadań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych, zgodnie z obowiązującymi zasadami ogólnouczelnianymi i regulacjami wewnętrznymi. Równie istotnym elementem polityki kadrowej jest systematyczne wspieranie pracowników w rozwoju ich kompetencji oraz tworzenie warunków sprzyjających ich podnoszeniu. W APS zarówno pracownicy, jak i kadra zarządzająca są zobowiązani do wykorzystywania wyników ocen pracowniczych, opartych na obiektywnych i wcześniej znanych kryteriach, oraz informacji zwrotnej formułowanej przez różne grupy interesariuszy (m.in. władze uczelni i instytutów, kierowników katedr i zakładów, nauczycieli akademickich oraz studentów) w celu doskonalenia jakości pracy oraz realizacji obowiązków nauczyciela akademickiego. Kluczowym założeniem polityki kadrowej APS jest także budowanie bezpiecznego, stabilnego i przyjaznego środowiska pracy, opartego na poszanowaniu godności i podmiotowości pracowników, wolnego od przejawów dyskryminacji, uprzedzeń i mobbingu. W sytuacjach problemowych pracownicy mogą skorzystać z dostępnych procedur i wsparcia specjalistycznego. Szczegółowe omówienie tych założeń znajduje się w niniejszym punkcie oraz w części kolejnej.

Zgodnie z § 52 Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 655/2023 Senatu APS z 22 listopada 2023 r., nauczyciele akademicy są zatrudniani w trzech grupach: pracowników badawczo-dydaktycznych, badawczych oraz dydaktycznych. Każda z tych grup ma przypisane określone wymagania kwalifikacyjne (§ 53–55 Statutu) oraz zadania i obowiązki, opisane zarówno w § 52 Statutu, jak i w § 14–15, 17, oraz 21–26 Regulaminu Pracy APS (załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 121/2025 Rektora APS z 11 kwietnia 2025 r.). Paragraf 52 Statutu określa również, że nawiązywanie, zmiana i rozwiązywanie stosunku pracy z nauczycielami akademickimi należy do kompetencji Rektora. Funkcję tę w kadencji 2020–2024 oraz w obecnej pełni dr hab. Barbara Marcinkowska, prof. APS. Zatrudnienie nauczyciela akademickiego następuje na podstawie umowy o pracę (§ 57 Statutu), przy czym pierwsza umowa może być zawarta na czas nieokreślony lub na czas określony, nie dłuższy niż cztery lata (§ 57 Statutu). W myśl § 57 Statutu uczelni, zatrudnienie nauczyciela akademickiego po raz pierwszy, na czas nieokreślony lub na czas określony dłuższy niż trzy miesiące, w wymiarze przekraczającym połowę etatu, wymaga przeprowadzenia otwartego konkursu. Natomiast w sytuacji, gdy nauczyciel akademicki był wcześniej zatrudniony na podstawie umowy terminowej, po uzyskaniu pozytywnej oceny okresowej możliwe jest zawarcie z nim umowy o pracę na czas nieokreślony bez konieczności organizowania konkursu.

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej ogłoszenie konkursu na stanowisko nauczyciela akademickiego należy do kompetencji Rektora. Postępowanie konkursowe jest inicjowane przez Rektora z własnej inicjatywy lub na wniosek dyrektora instytutu bądź kierownika jednostki organizacyjnej funkcjonującej poza strukturą instytutów (§ 59 Statutu). Szczegółowe warunki konkursu ustalane są przez Rektora we współpracy z kierownikiem katedry, zakładu lub jednostki wnioskującej o zatrudnienie pracownika. Zapis § 59 Statutu precyzuje także elementy, które musi obejmować ogłoszenie konkursowe, takie jak: nazwa uczelni i jednostki organizacyjnej ogłaszającej konkurs, stanowisko objęte procedurą, wskazanie jednostki zatrudniającej, wymagania wobec kandydatów w zakresie kwalifikacji naukowych, dydaktycznych lub artystycznych, wykaz dokumentów aplikacyjnych, terminy i miejsce ich składania oraz planowany termin rozpoczęcia zatrudnienia. Informacja o konkursie publikowana jest w Biuletynie Informacji Publicznej APS, w BIP ministra nadzorującego uczelnię oraz na stronach internetowych Komisji Europejskiej w europejskim portalu

dla mobilnych naukowców, przeznaczonym do publikacji ofert pracy dla naukowców. Publikacja następuje co najmniej 30 dni przed procedurą konkursową, co umożliwia szeroki dostęp do informacji i zwiększa transparentność procesu rekrutacji. W celu zapewnienia przejrzystości i ujednolicenia procedur rekrutacyjnych, na stronie APS w BIP w zakładce „Oferty pracy” zamieszczane są również szczegółowe instrukcje dotyczące zatrudniania pracowników w grupie badawczo-dydaktycznej, badawczej oraz dydaktycznej, a także komplet wymaganych formularzy (m.in. deklaracja przystąpienia do konkursu, kwestionariusz osobowy, deklaracja miejsca pracy oraz dyscypliny naukowej/artystycznej). Dokumenty aplikacyjne kandydaci i kandydatki składają w Biurze ds. Zatrudnienia lub przesyłają mailowo na adres wskazany w ogłoszeniu. Biuro ds. Zatrudnienia przekazuje aplikacje członkom komisji konkursowej, którzy dokonują wstępnej oceny formalnej i merytorycznej, a następnie zapraszają wybrane osoby na rozmowę rekrutacyjną prowadzoną za pośrednictwem aplikacji MS Teams. W skład komisji konkursowej wchodzi przedstawiciele władz uczelni, dyrektor instytutu, kierownik katedry lub zakładu (bądź osoba przez niego wskazana), a także pracownik Biura ds. Zatrudnienia pełniący funkcję obsługi administracyjnej. Rozmowa kwalifikacyjna stanowi podstawę do oceny kandydatów w odniesieniu do kryteriów obejmujących wykształcenie, posiadane stopnie i tytuły naukowe lub zawodowe, dorobek naukowy, doświadczenie dydaktyczne oraz dodatkowe kompetencje, takie jak znajomość języków obcych czy specjalistyczne szkolenia. Komisja dokonuje wyboru w głosowaniu jawnym, wskazując osobę najlepiej odpowiadającą wymaganiom stanowiska i celom strategicznym uczelni. Informacja o wyniku konkursu, wraz z uzasadnieniem obejmującym opis dorobku i kwalifikacji wybranego kandydata lub kandydatki, publikowana jest w BIP APS oraz w BIP ministra nadzorującego uczelnię w terminie 30 dni od zakończenia postępowania (§ 59 Statutu).

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej szczegółowo uregulowano także zasady zatrudniania nauczycieli akademickich pobierających świadczenie emerytalne (§ 63 Statutu). Osoby te mogą zostać zatrudnione na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, z możliwością przedłużenia na kolejne okresy, przy czym obowiązuje ograniczenie określone w § 63 ust. 2 Statutu, zgodnie z którym zatrudnienie emerytowanego nauczyciela akademickiego następuje wyłącznie na podstawie umowy o pracę na czas określony, nie dłuższy niż do końca trwającej kadencji. Ponowne zatrudnienie nauczyciela akademickiego pobierającego świadczenie emerytalne jest możliwe w przypadku spełnienia co najmniej dwóch z trzech warunków: 1. zapewnienia finansowania jego wynagrodzenia ze źródeł zewnętrznych; 2. posiadania dorobku naukowego lub artystycznego osiągniętego w ostatnim roku poprzedniego zatrudnienia lub w roku poprzedzającym nową umowę, odpowiadającego publikacji dwóch artykułów o wartości co najmniej 70 punktów każdy, jednej monografii autorskiej lub znaczącego osiągnięcia artystycznego; 3. niezbędności danego pracownika dla realizacji strategii rozwoju uczelni. W zakładce „Pracownicy” na stronie APS dostępne są informacje związane z tym procesem, w tym wzór wniosku składanego przez osobę zainteresowaną kontynuowaniem zatrudnienia. Wniosek ten wymaga uzasadnienia przygotowanego przez dyrektora instytutu, opinii prorektora ds. nauki oraz potwierdzenia przez pracownika Biura ds. Organizacji i Planowania Kształcenia, że dla danego nauczyciela akademickiego przewidziano odpowiedni zakres zajęć dydaktycznych.

W trakcie przygotowywania obsady zajęć, którego szczegółowy opis znajduje się w punkcie 4.2, w przypadku wybranych przedmiotów wymagających specjalistycznych kompetencji praktycznych, możliwych do zdobycia wyłącznie w środowisku zawodowym, kierownicy katedr, zakładów lub specjalności mogą podjąć decyzję o zatrudnieniu ekspertów na podstawie umowy zlecenia. Kierownik jednostki, korzystając ze swojej wiedzy merytorycznej, a także doświadczeń wynikających z pełnienia funkcji opiekuna praktyk, zaprasza potencjalnych kandydatów do współpracy, analizuje ich doświadczenie zawodowe oraz przeprowadza rozmowę kwalifikacyjną. Jej wynik stanowi podstawę do podjęcia decyzji o powierzeniu lub niepowierzeniu prowadzenia zajęć. Kwestie formalne związane z zawarciem umowy zlecenia obsługują pracowniczki Biura Planowania Kształcenia. Wymagana dokumentacja obejmuje: podanie do prorektora ds. kształcenia, zatwierdzone przez kierownika

katedry lub zakładu oraz dyrektora instytutu, dyplom potwierdzający uzyskane wykształcenie, formularz danych osobowych, oświadczenie dotyczące kompetencji i doświadczenia zawodowego, dokumenty dotyczące rozliczeń podatkowo-składkowych, oświadczenia ubezpieczeniowe zleceniobiorcy oraz informacje związane z przetwarzaniem danych osobowych.

Reasumując, polityka kadrowa uczelni opiera się na przejrzystych zasadach określonych w Statucie, Regulaminie Pracy oraz komunikowanych na stronie internetowej Akademii. Jej celem jest pozyskiwanie pracowników posiadających kompetencje niezbędne nie tylko do rzetelnej realizacji zajęć dydaktycznych, lecz także do wspierania strategicznych działań uczelni, w tym osiągania zakładanych rezultatów w ramach ewaluacji jakości działalności naukowej.

Kolejnym elementem polityki kadrowej jest system oceny jakości pracy nauczycieli akademickich. W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej proces ten ma charakter wieloaspektowy i opiera się na jasno określonych kryteriach, uwzględniających opinie różnych grup interesariuszy. Podstawę prawną stanowi Zarządzenie nr 245/2021 Rektora APS z dnia 30 września 2021 r., regulujące zasady, tryb i kryteria oceny okresowej, z późniejszymi zmianami wynikającymi z Zarządzenia nr 596/2024, które doprecyzowało szereg rozwiązań proceduralnych. Ocena okresowa obejmuje co dwa lata wszystkich nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni (z wyjątkiem Rektora), przy czym pierwsza ocena może się odbyć nie wcześniej niż po upływie jednego roku od zatrudnienia. Jej celem jest weryfikacja efektów pracy nauczyciela akademickiego w obszarach określonych w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Statucie APS, Regulaminie Pracy, jak również ocena przestrzegania zasad etycznych oraz przepisów dotyczących prawa autorskiego. Wprowadzona w 2024 r. nowelizacja rozszerzyła zakres analizy o działania pro jakościowe, innowacje dydaktyczne oraz aktywność w dyscyplinie naukowej. Wyniki oceny mają znaczenie dla dalszej ścieżki zawodowej pracownika: mogą wpływać m.in. na zmianę stanowiska, przeniesienie do innej grupy pracowniczej, możliwość pełnienia funkcji kierowniczych oraz kontynuację zatrudnienia. Proces oceny prowadzi Komisja Senacka ds. Oceny Nauczycieli Akademickich, której skład i sposób działania zostały zaktualizowane w Zarządzeniu nr 596/2024, m.in. poprzez włączenie przedstawicieli rad dyscyplin oraz doprecyzowanie roli komisji w zakresie opiniowania i formułowania rekomendacji. Komisja podejmuje decyzje zwykłą większością głosów. Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami Rektor ustala, po zasięgnięciu opinii Senatu, organizacji związkowych, samorządu studenckiego i doktoranckiego, kryteria oceny dla poszczególnych grup stanowisk. Nowe regulacje wprowadziły również obowiązek zapewnienia pracownikom informacji zwrotnej w formie pisemnej oraz możliwość przeprowadzania ocen monitorujących w sytuacjach wymagających dodatkowej ewaluacji.

Zakres oceny okresowej nauczycieli akademickich zależy od grupy stanowisk, w której zatrudniona jest dana osoba. Nauczyciele pracujący w grupie dydaktycznej podlegają ocenie w obszarach związanych z prowadzeniem zajęć dydaktycznych lub udziałem w kształceniu doktorantów, wykonywaniem obowiązków organizacyjnych na rzecz uczelni, rozwijaniem kompetencji zawodowych oraz przestrzeganiem przepisów dotyczących prawa autorskiego, praw pokrewnych i własności przemysłowej. W przypadku pracowników badawczo-dydaktycznych powyższe kryteria są rozszerzone o ocenę aktywności naukowej. Natomiast nauczyciele zatrudnieni na stanowiskach badawczych oceniani są pod kątem realizacji działalności naukowej lub udziału w procesie kształcenia doktorantów, wykonywania zadań organizacyjnych, podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz przestrzegania regulacji związanych z ochroną własności intelektualnej (§ 5 Zarządzenia nr 245/2021). Dodatkowo nauczyciele akademicy posiadający stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora oceniani są również w zakresie realizacji obowiązku kształcenia kadr naukowych, wynikającego z art. 183 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W Zarządzeniu nr 245/2021 do każdego z wymienionych obszarów przypisano konkretne osiągnięcia wraz z odpowiadającą im punktacją, która jest nauczycielom akademickim komunikowana z odpowiednim wyprzedzeniem (§ 13–20 Zarządzenia nr 245/2021). Warto zaznaczyć, że w ramach

oceny okresowej dotyczącej działalności dydaktycznej uwzględnia się również wyniki ankiet studenckich i doktoranckich, które zostaną omówione szczegółowo w dalszej części raportu. Ocena końcowa powstaje na podstawie sumy ocen częściowych przyznanych w poszczególnych obszarach. Nauczyciel otrzymuje ocenę negatywną w danym obszarze, jeśli uzyskana liczba punktów jest równa bądź niższa niż 50% średniej punktacji uzyskiwanej przez nauczycieli akademickich w skali całej uczelni w zakresie osiągnięć naukowych (§ 21–22). Negatywną ocenę końcową otrzymuje osoba, która: uzyskała ocenę negatywną w co najmniej połowie ocenianych obszarów lub otrzymała ocenę negatywną w obszarze „działalność naukowa”, jeżeli podlega on obowiązkowej ocenie (§ 21–23). Nauczyciel akademicki jest informowany o wynikach oceny i ma prawo wnieść odwołanie do Rektora APS (§ 25, 28 Zarządzenia nr 245/2021).

Ostatnia ocena okresowa została zrealizowana w 2024 roku i obejmowała okres od października 2021 do grudnia 2023. W Instytucie Pedagogiki, który odpowiada merytorycznie za kierunek Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, ocenie poddano łącznie 77 nauczycieli akademickich. Spośród nich 75 uzyskało ocenę końcową pozytywną, natomiast 2 osoby otrzymały ocenę negatywną – przy czym żadna z tych dwóch osób nie prowadziła zajęć na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna.

Drugim narzędziem służącym ocenie jakości pracy kadry dydaktycznej jest system ankiet dotyczących jakości zajęć, funkcjonujący zgodnie z zasadami określonymi w Zarządzeniu nr 293/2021 Rektora APS z 28 grudnia 2021 r. Ankiety mają charakter anonimowy i są wypełniane w systemie USOSweb przez studentów i studentki studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, jednolitych studiów magisterskich, studiów pierwszego i drugiego stopnia, słuchaczy studiów podyplomowych oraz doktorantów Szkoły Doktorskiej APS (§ 1 Zarządzenia nr 293/2021). W części ilościowej oceny zajęć uwzględnia się zestaw kryteriów, z których każde posiada określoną wagę wpływającą na wynik końcowy, wyrażony jako średnia ważona. Kryteria obejmują m.in.: przejrzystość przedstawienia sylabusu na pierwszych zajęciach (waga: 0,1), zgodność sposobu oceniania i warunków zaliczenia z sylabusem (waga: 0,1), zgodność treści zajęć z tematyką opisaną w sylabusie (waga: 0,2), sposób wykorzystania czasu zajęć, w tym punktualność, systematyczność i organizacja procesu uczenia się (waga: 0,2), merytoryczne wsparcie prowadzącego oraz dobór metod dydaktycznych adekwatnych do zakładanych efektów uczenia się (waga: 0,2), zaangażowanie nauczyciela oraz tworzenie przestrzeni do aktywnego udziału studentów (waga: 0,3), kultura traktowania studentów, poszanowanie godności oraz dotrzymywanie ustaleń (waga: 0,4), dostępność nauczyciela, w tym dyżury oraz kontakt mailowy i przez MS Teams (waga: 0,4), poziom inspirujący zajęć, ich wpływ na rozwój kompetencji i poszerzanie wiedzy (waga: 0,5), ogólna ocena zajęć (waga: 0,5). Dodatkowo ankietę zawiera pytanie dotyczące zaangażowania własnego studenta w realizację przedmiotu, odpowiedzi te nie są jednak wliczane do średniej ważonej. Formularz umożliwia także pozostawienie komentarza, który stanowi cenne źródło danych jakościowych. Wyniki oceny, zarówno ilościowe, jak i jakościowe, udostępniane są nauczycielom akademickim na ich kontach w USOSweb oraz przełożonym, dyrekcji instytutu, osobom odpowiedzialnym za system zapewniania jakości kształcenia, a także Rektorowi (§ 3 Zarządzenia nr 293/2021). Nauczyciele akademicy, a także kierownicy katedr, zakładów i innych jednostek, zobowiązani są do analizowania wyników ankiet, refleksji nad otrzymaną informacją zwrotną oraz, w przypadku kierowników, reagowania na sygnały niepokojące i podejmowania działań na rzecz podnoszenia jakości dydaktyki (§ 4 Zarządzenia nr 293/2021). Dyrektor instytutu przygotowuje ponadto coroczne sprawozdanie z wyników oceny zajęć dydaktycznych, które przekazywane jest Prorektorowi ds. Kształcenia. Warto podkreślić, że w ostatnich pięciu latach średnia ważona dla całego Instytutu Pedagogiki nie spadła poniżej 4,5, co świadczy o wysokiej jakości prowadzonych zajęć.

Jak wspomniano wcześniej, wyniki ankiet dotyczących jakości zajęć stanowią jeden z elementów oceny okresowej w obszarze działalności dydaktycznej. Dodatkowo są one brane pod uwagę przez kierowników jednostek, dyrekcję Instytutu oraz dyrektorów studiów podczas przygotowywania obsady zajęć. Warto podkreślić, że nauczyciel akademicki ma możliwość przekazania własnego komentarza

dotyczącego ocenianych zajęć, obejmującego m.in. poziom zaangażowania grupy, jakość współpracy ze studentami oraz inne istotne uwagi. Rozwiązanie to służy zarówno poszanowaniu perspektywy prowadzącego, jak i sprzyja bardziej refleksyjnemu podejściu do interpretacji opinii formułowanych przez studentów. Oceny studenckie stanowią również podstawę opracowania rankingu nauczycieli akademickich APS, tworzonego w kilku kategoriach, m.in.: wykłady dla grup powyżej 200 osób, wykłady dla grup między 100 a 200 osób, wykłady dla grup poniżej 100 osób, ćwiczenia kierunkowe prowadzone przez pracowników etatowych, ćwiczenia specjalnościowe prowadzone przez pracowników etatowych, zajęcia prowadzone przez doktorantów APS. Ranking ten przygotowywany jest zgodnie z zasadami opublikowanymi na stronie APS, które uwzględniają takie czynniki jak typ zajęć, liczebność grupy, frekwencja wypełniania ankiet czy kwalifikowalność odpowiedzi. W zestawieniu uwzględniani są nauczyciele uzyskujący najwyższe oceny dydaktyczne, a osoba z pierwszego miejsca otrzymuje nagrodę tzw. Sowę Akademicką wręczaną podczas Świąta Uczelni. Od roku akademickiego 2023/2024 Samorząd Studentów przyznaje dodatkowo prowadzącym tzw. Sowę Kierunkową, na podstawie wyników głosowania studentów oddanych w aplikacji Forms.

Trzecim narzędziem służącym ocenie jakości pracy kadry dydaktycznej są hospitacje zajęć, realizowane zgodnie z Zarządzeniem nr 272/2019 Rektora APS z dnia 29 października 2019 r., dotyczącym hospitacji w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Dokument ten (§ 1) wyróżnia dwa rodzaje hospitacji: planowe, pełniące funkcję doradczą i kontrolną, oraz pozaplanowe, przeprowadzane w trybie interwencyjnym i ukierunkowane na realizację celów rozpoznawczych i profilaktycznych. W kadencji dyrekcji Instytutu Pedagogiki w latach 2020–2024 hospitacje planowe obejmowały obligatoryjnie wszystkich pracowników dydaktycznych posiadających tytuł zawodowy magistra lub stopień doktora. W obecnej kadencji obowiązek ten dotyczy przede wszystkim nauczycieli z krótszym stażem pracy oraz osób, których zajęcia uzyskały niższe oceny w ankietach studenckich lub doktoranckich. Hospitacje przeprowadzają nauczyciele akademicy wyznaczani przez kierownika katedry, zakładu lub jednostki organizacyjnej odpowiedzialnej za dany przedmiot (§ 2 Zarządzenia nr 272/2019). Protokół z hospitacji obejmuje ocenę przygotowania prowadzącego do zajęć, poprawności merytorycznej, stosowanych metod i organizacji pracy, kompetencji pedagogicznych i wychowawczych, zgodności treści zajęć z programem, a także sposobów weryfikacji efektów uczenia się realizowanych w ramach przedmiotu (§ 3 Zarządzenia nr 272/2019). Z jego treścią zapoznaje się zarówno osoba hospitowana, jak i kierownik jednostki, w której jest zatrudniona. W APS rekomenduje się i praktykuje prowadzenie rozmów po hospitacji, które umożliwiają doprecyzowanie zapisów protokołu oraz sformułowanie wskazówek mających na celu podnoszenie jakości zajęć (§ 4 Zarządzenia nr 272/2019). Wyniki hospitacji pełnią nie tylko funkcję informacyjną i rozwojową dla nauczycieli akademickich, lecz są także uwzględniane w procesie oceny okresowej, przy awansach oraz podczas planowania obsady zajęć dydaktycznych (§ 5 Zarządzenia nr 272/2019).

Podsumowując omówienie zasad, procedur i kryteriów oceny jakości pracy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, należy podkreślić, że polityka kadrowa w tym obszarze opiera się na jasno określonych i odpowiednio wcześniej komunikowanych pracownikom regulacjach wewnętrznych. System oceny obejmuje zarówno elementy ilościowe (takie jak punktacja i średnie ocen), jak i jakościowe (komentarze studentów oraz opisowe protokoły hospitacji omawiane z prowadzącym). W procesie oceny uwzględnia się całościowy charakter obowiązków nauczycieli akademickich, zgodnie z zapisami dokumentu „Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia”, stanowiącego załącznik nr 2 do uchwały nr 16/2024 Senatu APS z dnia 25 września 2024 r., w którym podkreślono wzajemne powiązania pomiędzy działalnością dydaktyczną, aktywnością naukową i obowiązkami organizacyjnymi. W ocenę zaangażowane są różne grupy interesariuszy: władze uczelni i Instytutu, kadra akademicka oraz studenci jako aktywni uczestnicy procesu kształcenia. Wyniki oceny służą doskonaleniu pracy dydaktycznej, inspirując działania projakościowe, do których należą m.in.: planowanie obsady zajęć w oparciu o kompetencje merytoryczne i doświadczenie pracowników, rozmowy dotyczące wyników ankiet i hospitacji, wzajemne wsparcie koleżeńskie na poziomie katedr, zakładów i instytutu, włączanie w zebrania jednostek tematyki dydaktycznej, zapewnienie opieki

dydaktycznej nowo zatrudnionym pracownikom, uczestnictwo pracowników innych uczelni odbywających staże habilitacyjne w zajęciach dydaktycznych oraz umożliwianie i dofinansowywanie szkoleń, szczegółowo opisanych w punkcie 4.5, wspierających stały rozwój zawodowy kadry. Z dostępnych danych wynika również, że stosowane mechanizmy oceny są efektywne, potwierdzają to wysokie średnie ocen w ankietach studenckich i doktoranckich, znacząca przewaga ocen pozytywnych w ramach ocen okresowych oraz protokoły hospitacji wskazujące na wysoką jakość prowadzonych zajęć.

Jednym z kluczowych założeń polityki kadrowej APS, mającym bezpośredni wpływ na warunki pracy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na wszystkich kierunkach, w tym na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, jest tworzenie środowiska pracy zapewniającego bezpieczeństwo, życzliwość oraz równe traktowanie. Zgodnie z § 6 Regulaminu Pracy APS stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 121/2025 Rektora APS z dnia 11 kwietnia 2025 r., uczelnia zobowiązana jest do: przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji, obejmującym m.in. płeć, wiek, niepełnosprawność, pochodzenie, narodowość, wyznanie, orientację seksualną, poglądy, sytuację rodzinną oraz formę zatrudnienia; zapobiegania mobbingowi oraz innym formom przemocy w miejscu pracy; zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa; prowadzenia regularnych szkoleń z zakresu BHP oraz przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji. W ramach realizacji tych obowiązków APS opracowuje i wdraża odpowiednie akty prawa wewnętrznego, udostępnia pracownikom materiały informacyjne (w zakładce „Pracownicy”), zapewnia wsparcie osobom doświadczającym niepożądanych zachowań oraz konsekwentnie monitoruje przestrzeganie zasad równego traktowania. Uczelnia prowadzi również działania szkoleniowe, które wzmacniają kompetencje pracowników w zakresie budowania bezpiecznego i wspierającego środowiska pracy.

Pierwszym z kluczowych aktów prawa wewnętrznego regulujących kwestie bezpieczeństwa i równego traktowania w APS jest Wewnętrzna Polityka Antydyskryminacyjna i Antymobbingowa, stanowiąca załącznik do Zarządzenia nr 534/2023 Rektora APS z dnia 13 grudnia 2023 r. (dalej: Polityka Antydyskryminacyjna i Antymobbingowa). Dokument ten określa zasady przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz wskazuje konkretne działania, które mają służyć zapobieganiu niepożądanym zjawiskom w środowisku akademickim. Zgodnie z § 3 Polityki, przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji realizowane jest m.in. poprzez: przestrzeganie przepisów prawa pracy; promowanie etycznych postaw, zasad współżycia społecznego oraz dobrych praktyk akademickich; rozwiązywanie konfliktów w sposób respektujący godność stron i kulturę organizacyjną APS; natychmiastowe reagowanie na zauważone lub zgłoszone sytuacje mogące stanowić mobbing lub dyskryminację; podejmowanie działań prewencyjnych w ramach codziennego zarządzania, w tym stosowanie obiektywnych kryteriów oceny pracy, jasne określanie obowiązków pracowników, studentów i doktorantów oraz dbałość o prawidłową komunikację; stosowanie przewidzianych prawem konsekwencji wobec osób dopuszczających się mobbingu lub dyskryminacji; prowadzenie monitoringu dotyczącego występowania takich zjawisk; realizację szkoleń w zakresie przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji. Warto podkreślić, że odpowiedzialność za tworzenie środowiska wolnego od mobbingu i dyskryminacji spoczywa na wszystkich członkach społeczności APS, zarówno na kadrze kierowniczej, jak i na pracownikach, którzy są zobowiązani do podejmowania działań zgodnych z zasadami szczegółowo opisanymi w Polityce.

W ramach realizacji polityki antydyskryminacyjnej w APS funkcjonują dedykowane organy: Koordynator (Pełnomocnik Rektora ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji), mediator oraz komisja ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji. Osoby pełniące te funkcje muszą posiadać odpowiednie kompetencje w zakresie prawa pracy, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z mobbingiem i dyskryminacją, a także cieszyć się nieposzlakowaną opinią oraz mieć uznane doświadczenie w rozwiązywaniu konfliktów. W bieżącej kadencji stanowisko Pełnomocnika Rektora ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji pełni dr Małgorzata Czarkowska (Zarządzenie

Rektora APS nr 12/2024), natomiast funkcję mediatora: dr Michał Szulawski (Zarządzenie Rektora APS nr 13/2024). Komisja ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji powoływana jest każdorazowo do rozpatrzenia konkretnej sprawy.

Zgodnie z § 11 Wewnętrznej Polityki Antydyskryminacyjnej i Antymobbingowej, pracownik, który doświadcza działań mogących stanowić mobbing lub dyskryminację (w tym molestowanie lub molestowanie seksualne), a także każdy inny członek społeczności APS, może zgłosić skargę, ustnie lub pisemnie, do mediatora, będącego pierwszym punktem kontaktu. Postępowanie dotyczące przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz minimalizowania ich skutków przebiega w APS dwuetapowo. Pierwszy etap ma charakter mediacyjny i prowadzony jest przez mediatora, którego zadaniem jest doprowadzenie do polubownego rozwiązania sporu. Jeżeli ugoda nie zostanie osiągnięta, uruchamiany jest drugi, formalny etap postępowania (interwencyjny) realizowany przez komisję ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji (§ 8). Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego komisja, podejmując decyzję zwykłą większością głosów, wydaje opinię dotyczącą zasadności zgłoszenia, przygotowuje pisemne uzasadnienie oraz przedstawia Rektorowi rekomendacje dotyczące dalszych działań (§ 14). Ostateczne decyzje w sprawie podejmuje Rektor (§ 15).

Kolejnym dokumentem wspierającym działania APS na rzecz budowania środowiska opartego na równości, różnorodności oraz przeciwdziałaniu dyskryminacji jest Plan Równości Płci dla APS, stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 371/2022 Rektora z dnia 8 lipca 2022 r. Dokument ten został opracowany z myślą o całej społeczności akademickiej: pracownikach, studentach oraz uczestnikach Szkoły Doktorskiej. Plan określa siedem celów strategicznych zaplanowanych do realizacji w latach 2022–2024, obejmujących: 1. podnoszenie świadomości w zakresie równości i kształtowanie pozytywnych postaw wobec różnorodności, 2. zwiększanie równowagi płci w procesach rekrutacji pracowników i kandydatów na studia, 3. dążenie do bardziej proporcjonalnej reprezentacji płci w organach, komisjach i zespołach uczelnianych, 4. wspieranie rozwoju kariery naukowej kobiet, 5. tworzenie rozwiązań ułatwiających godzenie pracy i studiów z obowiązkami rodzinnymi, 6. włączanie perspektywy genderowej do badań naukowych i treści dydaktycznych, 7. przeciwdziałanie przemocy ze względu na płeć i molestowaniu seksualnemu. Dla każdego z tych celów określono grupy docelowe, konkretne działania, mierniki sukcesu oraz jednostki odpowiedzialne za ich wdrażanie. Warto zaznaczyć, że Plan Równości Płci dla Akademii Pedagogiki Specjalnej, przyjęty Zarządzeniem nr 371/2022 Rektora APS z dnia 8 lipca 2022 r., obejmował swoim zakresem lata 2022–2024. Dokument ten pozostaje jednak w mocy jako akt prawa wewnętrznego APS, a jego zapisy nadal obowiązują. W Biuletynie Informacji Publicznej APS nie odnotowano żadnych późniejszych zmian, aneksów ani nowelizacji tego zarządzenia, a także nie opublikowano nowej wersji Planu, co oznacza, że obowiązuje on w niezmienionej postaci. W praktyce uczelni jego cele oraz kierunki działań są nadal traktowane jako obowiązujące i wpisują się w długofalową politykę APS na rzecz równości, różnorodności i przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji.

Podsumowując działania APS na rzecz tworzenia środowiska pracy opartego na równości, bezpieczeństwie oraz przeciwdziałaniu mobbingowi i dyskryminacji, należy podkreślić, że polityka kadrowa uczelni ma charakter całościowy. Obejmuje ona zarówno działania o charakterze prewencyjnym, jak i procedury interwencyjne uruchamiane w przypadku wystąpienia niepożądanych sytuacji. W rezultacie pracownicy APS posiadają świadomość zagadnień związanych z mobbingiem i dyskryminacją, a w sytuacjach problemowych mogą liczyć na adekwatne wsparcie ze strony kadry kierowniczej oraz osób dysponujących specjalistycznymi kompetencjami z zakresu prawa pracy oraz przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi. Istotnym elementem kształtowania kultury instytucjonalnej jest także umożliwianie pracownikom zapoznania się z Kodeksem Etyki Pracownika Naukowego opracowanym przez Zgromadzenie Ogólne PAN, który stanowi zbiór uniwersalnych zasad odnoszących się do odpowiedzialnego i etycznego wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego. W APS funkcjonuje również Rzecznik Praw i Wartości Akademickich. Funkcję tę pełni prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski, którego kadencja trwa do 31 grudnia 2025 r. Do jego zadań należy

monitorowanie przestrzegania praw i wartości akademickich, reagowanie na przypadki ich naruszenia, inicjowanie działań zapobiegawczych, a także współpraca z jednostkami uczelnianymi odpowiedzialnymi za ochronę tych wartości.

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów

W niniejszym punkcie przedstawiono działania podejmowane w APS na rzecz wspierania, motywowania i facylitowania rozwoju naukowego, dydaktycznego oraz organizacyjnego nauczycieli akademickich, a także rozwiązania służące dbałości o ich dobrostan.

Jednym z kluczowych instrumentów umożliwiających realizację tych założeń są płatne urlopy szczególne nauczycieli akademickich, uregulowane obecnie w Regulaminie Pracy APS stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 121/2025 Rektora APS z dnia 11 kwietnia 2025 r. (Rozdział VII). Urlopy te są udzielane przez Rektora na wniosek pracownika, po jego zaopiniowaniu przez bezpośredniego przełożonego oraz dyrektora instytutu. Pierwszy rodzaj (§ 37) to płatny urlop naukowy, przeznaczony dla pracowników zatrudnionych w grupie badawczej lub badawczo-dydaktycznej, posiadających co najmniej stopień doktora. Urlop może trwać od jednego miesiąca do roku i służy realizacji badań naukowych. Jego przyznanie uzależnione jest od jakości i merytorycznej wartości przedstawionego projektu badawczego, wiarygodności harmonogramu oraz oceny projektu, dokonanej przez promotora lub dwóch recenzentów, z których co najmniej jeden powinien pochodzić spoza APS. Po zakończeniu urlopu pracownik zobowiązany jest do przedstawienia sprawozdania z jego wykorzystania. Dodatkowo brane są pod uwagę dotychczasowe osiągnięcia naukowe oraz zakładane rezultaty badań i plany ich upowszechniania. Drugi rodzaj urlopu (§ 38) skierowany jest do nauczycieli akademickich przygotowujących rozprawę doktorską, zatrudnionych w dowolnej z trzech grup pracowniczych (dydaktycznej, badawczej lub badawczo-dydaktycznej). Urlop ten może trwać od jednego do trzech miesięcy i, podobnie jak w przypadku urlopu naukowego, jego przyznanie uzależnione jest od jakości i rzetelności projektu badawczego oraz opinii promotora lub recenzentów. APS wspiera także rozwój naukowy i dydaktyczny pracowników poprzez możliwość skorzystania z płatnego urlopu przeznaczonego na wyjazdy zagraniczne, w tym uczestnictwo w kształceniu, stażu naukowym lub dydaktycznym, konferencji, a także na realizację wspólnych badań naukowych we współpracy z podmiotem zagranicznym na podstawie umowy o współpracy. Urlopy te mają charakter pro jakościowy i są narzędziem służącym zarówno podnoszeniu kwalifikacji pracowników, jak i realizacji kryteriów związanych z awansem akademickim (§ 39).

Wśród rozwiązań wspierających rozwój nauczycieli akademickich oraz umożliwiających godzenie różnorodnych obowiązków wynikających z pełnienia funkcji naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych znajduje się możliwość przyznania przez Rektora obniżenia pensum dydaktycznego, udzielanego na wniosek zainteresowanego pracownika. Zgodnie z Regulaminem Pracy APS stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 121/2025, zniżka pensum może być zastosowana w szczególności w przypadku powierzenia pracownikowi funkcji wymagających dodatkowego zaangażowania, takich jak: prorektor, dyrektor studiów, dyrektor instytutu, zastępca dyrektora instytutu, a także w sytuacji realizacji ważnych dla uczelni zadań lub projektów badawczych finansowanych ze środków zewnętrznych, innych niż subwencja. Zakres obniżenia pensum zależy od charakteru pełnionej funkcji lub zadania i może wynosić od 1/3 do 1/2 wymiaru pensum nauczyciela akademickiego. Regulamin przewiduje również możliwość całkowitego zwolnienia z realizacji pensum. Dotyczy to sytuacji, w których nauczyciel akademicki realizuje projekt badawczy o istotnym znaczeniu dla APS, finansowany ze źródeł zewnętrznych, a całość jego wynagrodzenia w okresie wykonywania projektu pokrywana jest ze środków tego przedsięwzięcia.

Jedną z form finansowego wsparcia, z której mogą korzystać nauczyciele akademicy przygotowujący rozprawę doktorską lub habilitacyjną, a także osoby opracowujące wnioski do RDN o nadanie tytułu

profesora w dyscyplinach ewaluowanych w APS, jest stypendium naukowe Rektora, przyznawane na wniosek zainteresowanego pracownika. Zasady jego przyznawania określono w Zarządzeniu nr 375/2022 Rektora APS z dnia 14 lipca 2022 r., dotyczącym szczegółowych warunków i trybu przyznawania stypendiów naukowych dla nauczycieli akademickich. Zgodnie z § 2 stypendium to może być przyznane jednorazowo, na okres nieprzekraczający 12 miesięcy, natomiast § 1 stanowi, że nie może ono być udzielone równocześnie z płatnym urlopem naukowym przeznaczonym na prowadzenie badań. Decyzja o przyznaniu stypendium opiera się na kryteriach merytorycznych. Wnioskodawca zobowiązany jest dołączać do dokumentacji: opinię promotora lub opiekuna naukowego (w przypadku rozprawy doktorskiej), dwie recenzje dorobku stanowiącego podstawę do wszczęcia postępowania habilitacyjnego, przygotowane przez członków Rady Dyscypliny wskazanych przez jej przewodniczącego/przewodniczącą lub w sytuacji składania wniosku o nadanie tytułu profesora ocenę dorobku naukowego sporządzoną przez profesora reprezentującego daną dyscyplinę i niezatrudnionego w APS (§ 2). Wysokość stypendium zależy od etapu kariery naukowej pracownika i nie może przekraczać: 1000 zł miesięcznie w przypadku osób ubiegających się o stopień doktora, 1500 zł w przypadku przygotowywania postępowania habilitacyjnego, 2000 zł w przypadku opracowywania wniosku o nadanie tytułu profesora (§ 3).

Wśród rozwiązań finansowych stosowanych w APS ważnym elementem wspierającym rozwój naukowy, dydaktyczny oraz zaangażowanie organizacyjne nauczycieli akademickich są różnego rodzaju dodatki przewidziane w Regulaminie Wynagradzania APS, stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 19/2024 Rektora z dnia 16 września 2024 r. Pierwszym z nich jest dodatek funkcyjny, który przysługuje pracownikom kierującym zespołem składającym się z co najmniej pięciu osób, wliczając kierującego (§ 16–17). Kolejną formą wsparcia jest dodatek zadaniowy, który może być przyznany w sytuacji czasowego zwiększenia zakresu obowiązków służbowych, powierzenia dodatkowych zadań, szczególnego charakteru lub warunków pracy, a także w przypadku realizacji dodatkowych obowiązków wynikających z pełnienia funkcji kierowniczych. Dodatek ten może zostać również przyznany osobom wykonującym zadania o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania Uczelni, zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (§ 18–19). Istotnym narzędziem motywacyjnym jest również dodatek naukowy, który może zostać przyznany za: szczególne zaangażowanie w prowadzenie badań o dużym znaczeniu dla Uczelni, aktywność w pozyskiwaniu finansowania badań spoza subwencji i dotacji, realizację dodatkowych zadań badawczych ważnych dla rozwoju APS, wysoko punktowane publikacje naukowe lub znaczące osiągnięcia artystyczne, szczególne osiągnięcia naukowe mające strategiczne znaczenie dla Uczelni, wyróżniającą ocenę okresową w zakresie działalności naukowej (§ 21–22). W ramach tego dodatku odrębnie uregulowano zasady przyznawania dodatku za wysoko punktowane publikacje i osiągnięcia artystyczne. Za uzasadniające jego przyznanie uznaje się: artykuły naukowe opublikowane w czasopiśmie znajdujących się w obowiązującym wykazie ministra; monografie spełniające kryteria określone w rozporządzeniu z art. 267 ust. 2 pkt 1 Ustawy i opublikowane w wydawnictwach ujętych w aktualnym wykazie; redakcje monografii z poziomu drugiego o wartości co najmniej 300 punktów; osiągnięcia artystyczne spełniające kryteria odpowiednich przepisów. Wysokość dodatku jest uzależniona od liczby punktów przypisanych publikacjom i wynosi od 25 do 35 zł za punkt, przy czym ostateczną wysokość na dany rok ustala Rektor, biorąc pod uwagę sytuację finansową APS oraz dodatkowe przesłanki określone w regulaminie (§ 22). Kolejnym elementem systemu motywacyjnego jest dodatek projektowy, wypłacany za pracę wykonaną w projektach finansowanych lub współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych (§ 23). Regulamin przewiduje również dodatek dydaktyczny, który może zostać przyznany za: szczególne zaangażowanie w działalność dydaktyczną istotną dla Uczelni; wyróżniającą ocenę zajęć dokonywaną przez studentów lub ocenę okresową; realizację dodatkowych zadań dydaktycznych ważnych dla strategii APS; szczególne osiągnięcia dydaktyczne o znaczeniu strategicznym (§ 24–25). W strukturze wynagradzania znajduje się również dodatek specjalny, dedykowany osobom wyróżniającym się szczególnym zaangażowaniem w realizację zadań ważnych dla Uczelni, w tym tych wymagających szczególnego nakładu pracy, a także za istotne osiągnięcia służące realizacji strategii rozwoju APS lub

podnoszenie kwalifikacji istotnych z punktu widzenia Uczelni (§ 26–27). Ostatni element systemu stanowi dodatek organizacyjny, przyznawany za wykonywanie dodatkowych obowiązków organizacyjnych lub realizację zadań kluczowych dla funkcjonowania Uczelni, w szczególności tych związanych ze zwiększoną odpowiedzialnością (§ 28–29).

Zgodnie z § 47 Regulaminu Wynagradzania APS nauczyciele akademicki mogą otrzymywać dodatkowe wynagrodzenie z tytułu realizacji zadań związanych z kształceniem i awansami naukowymi. Obejmuje ono m.in. pełnienie funkcji promotora lub promotora pomocniczego w postępowaniu o nadanie stopnia doktora, przygotowanie recenzji w przewodach doktorskich i habilitacyjnych, a także udział w pracach komisji habilitacyjnej, w tym opracowanie opinii komisji.

W ramach systemu motywacyjnego funkcjonującego w APS nauczyciele akademicki mogą ubiegać się o Nagrody Rektora, które stanowią jedno z kluczowych narzędzi wyróżniania szczególnych osiągnięć pracowników. Nagrody te przyznawane są zarówno w formie indywidualnej, jak i zespołowej, w trzech obszarach aktywności akademickiej: naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej i mogą mieć charakter nagrody I, II lub III stopnia. Ponadto Regulamin przewiduje przyznawanie nagród specjalnych, m.in. za całokształt dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego, za uzyskanie stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora, a także za wybitne rozprawy doktorskie, wyróżnione przez radę dyscypliny bądź Senat (§ 39).

Podsumowując zagadnienia związane z urlopami naukowymi oraz finansowymi instrumentami motywacyjnymi, należy stwierdzić, że APS prowadzi politykę kadrową opartą na zasadzie równego traktowania pracowników oraz na kompleksowym podejściu do różnorodnych aktywności składających się na rolę zawodową nauczyciela akademickiego. Rozwiązania te opierają się na jasnych, transparentnych i merytorycznie uzasadnionych kryteriach, co sprawia, że system motywacyjny skutecznie wspiera rozwój naukowy i dydaktyczny pracowników oraz sprzyja łączeniu tych zadań z aktywnością organizacyjną. Warto podkreślić również łatwy dostęp kadry do informacji o zasadach przyznawania urlopów naukowych i dodatków finansowych, w tym o kryteriach kwalifikacyjnych i wysokości świadczeń. Dodatkowym atutem jest możliwość wygodnego składania oraz obsługi wniosków poprzez system pracowniczy EPP, co usprawnia cały proces i zwiększa jego przejrzystość.

Ważnym elementem polityki APS ukierunkowanej na wspieranie i stymulowanie rozwoju naukowego pracowników jest zachęcanie ich do udziału w konkursach grantowych, zarówno wewnętrznych, jak i finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Zadania te realizuje Biuro ds. Projektów Naukowych, które pełni funkcję informacyjną, doradczą i wspierającą w zakresie przygotowywania oraz wdrażania projektów. Pracownicy Biura regularnie przygotowują i rozsyłają na służbowe adresy e-mail pracowników APS newsletter zawierający szczegółowe informacje o aktualnych konkursach grantowych ogłaszanych m.in. przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej, Narodowe Centrum Nauki, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz inne instytucje finansujące badania, takie jak fundacje czy zagraniczne ministerstwa. W roku 2022 wydano siedem numerów newsletter, w roku 2023 również siedem, w 2024 roku ukazało się sześć numerów takiego newslettera, w 2025 roku opublikowano dwa. Strona internetowa Biura stanowi ponadto ważne źródło informacji dla osób aplikujących o granty oraz realizujących projekty badawcze. Udostępniane są tam m.in. przewodniki dla wnioskodawców, formularze i wzory dokumentów projektowych, harmonogramy szkoleń organizowanych przez NCN, a także wewnętrzne regulacje APS dotyczące zarządzania projektami i udzielania zamówień publicznych, jak również wzory umów i inne dokumenty niezbędne w procesie grantowym. W zakładce Biura publikowane są także informacje o projektach naukowych i rozwojowych realizowanych w APS, co sprzyja transparentności działań oraz upowszechnianiu dobrych praktyk w zakresie projektów badawczych.

Warto wspomnieć o tym, że wśród kadry prowadzącej zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna znajdują się osoby, które otrzymały finansowanie zewnętrzne na realizację projektów badawczych ze strony Narodowego Centrum Nauki: dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska,

prof. APS (Miniatura 2025-2026), dr Krystyna Heland-Kurzak (Miniatura 2025-2026), dr Maria Cecilia Zsögön (Miniatura 2024-2025). Z kolei finansowanie ze strony Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego otrzymali: dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr Ewa Dąbrowa (2021-2023), dr Małgorzata Jabłonowska (2023-2025).

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej prowadzi również konkursy na finansowanie uczelnianych projektów badawczych, których zasady określa Zarządzenie nr 23/2024 Rektora APS z dnia 30 września 2024 r. dotyczące finansowania projektów badawczych, dofinansowania monografii oraz innych zadań naukowych ze środków subwencji przyznawanej Uczelni. O wsparcie mogą ubiegać się pracownicy etatowi zatrudnieni na stanowiskach badawczych i badawczo-dydaktycznych oraz doktoranci Szkoły Doktorskiej APS. Projekty te mają charakter krótkoterminowy, czas ich realizacji nie może przekroczyć dwunastu miesięcy, a całkowity budżet jest ograniczony do 15 000 zł, przy czym regulamin precyzuje maksymalne kwoty możliwe do przeznaczenia na poszczególne kategorie wydatków, takie jak kwerendy biblioteczne, zakup literatury, krajowe wyjazdy badawcze, konsultacje statystyczne czy przygotowanie materiałów badawczych. Decyzję o przyznaniu finansowania podejmuje Prorektor ds. nauki na podstawie oceny przygotowanej przez Komisję konkursową ds. oceny projektów badawczych (§ 1).

Wśród prowadzących zajęcia na POWiS kierownikami projektów zespołowych finansowanych ze środków statutowych APS są m.in.: dr hab. Joanna Łukasiewicz-Wieleba, prof. APS, dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr Marta Wiatr, dr Jolanta Zozula. Natomiast projekty indywidualne prowadzą: dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS, dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS, dr hab. Błażej Przybylski, dr Anna Górka-Strzałkowska, dr Krystyna Heland-Kurzak, dr Jarosław Korczak, dr Magdalena Ostolska, dr Magdalena Roszak, dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk, dr Edyta Zawadzka, mgr, mgr Adam Pietruszka.

Zarządzenie nr 23/2024 Rektora APS z dnia 30 września 2024 r. przewiduje również możliwość uzyskania dofinansowania na publikację monografii naukowych, pod warunkiem, że zostaną one wydane w oficjalnym wydawnictwie ujętym w aktualnym wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe, ogłaszany przez ministra właściwego ds. nauki i szkolnictwa wyższego. Realizacja projektu dotyczącego dofinansowania monografii nie może trwać dłużej niż dwanaście miesięcy, a maksymalna kwota wsparcia wynosi 15 000 zł, chyba że wyższy koszt wynika z kosztorysu przygotowanego przez Wydawnictwo APS, w którym planowana jest publikacja monografii (§ 2).

Zarządzenie nr 23/2024 przewiduje ponadto możliwość finansowania przez APS innych działań o charakterze badawczym, obejmujących między innymi koszty tłumaczenia lub korekty językowej artykułów naukowych, opłaty za publikację tekstów, udział w konferencjach krajowych i zagranicznych, a także wszelkie aktywności sprzyjające podtrzymaniu oraz rozwojowi potencjału badawczego pracowników Uczelni (§ 3).

Procedura oceny wniosków dotyczących finansowania uczelnianych projektów badawczych oraz publikacji monografii ze środków subwencji APS prowadzona jest w trybie konkursowym, zgodnie z zasadami określonymi w Zarządzeniu nr 24/2024 Rektora APS z dnia 30 września 2024 r. dotyczącym sposobu oceny projektów badawczych i projektów publikacji monografii finansowanych przez Uczelnię. W przypadku obu typów projektów powołuje się dwóch recenzentów, którymi mogą być nauczyciele akademicki zatrudnieni na stanowiskach naukowych lub badawczo-dydaktycznych, posiadający co najmniej stopień doktora i reprezentujący dyscyplinę wskazaną we wniosku. Recenzje sporządzane są w oparciu o ujednolicony formularz. Natomiast decyzję w sprawie przyznania środków na realizację innych zadań badawczych podejmuje Prorektor ds. nauki, kierując się merytoryczną oceną złożonej dokumentacji.

Podsumowując działania APS w obszarze polityki kadrowej związanej ze wspieraniem pracowników w aplikowaniu o projekty badawcze, zarządzaniu nimi oraz w finansowaniu i dofinansowywaniu realizowanych zadań naukowych, należy podkreślić, że rozwiązania te oparte są na przejrzystych i sprawiedliwych zasadach, obowiązujących zarówno na etapie składania wniosków, jak i ich oceny. Uczelnia zapewnia pracownikom wieloaspektowe wsparcie obejmujące informowanie o dostępnych konkursach, doradztwo dotyczące przygotowania dokumentacji oraz pomoc w rozliczaniu projektów. Warto także zaznaczyć, że pracownicy regularnie zachęcani są do udziału w szkoleniach, zarówno wewnętrznych, jak i organizowanych przez instytucje zewnętrzne, które podnoszą ich kompetencje w zakresie prowadzenia działalności projektowej. Efektywność tej polityki znajduje odzwierciedlenie w dużej liczbie projektów naukowych i rozwojowych realizowanych przez pracowników APS, finansowanych zarówno ze środków własnych Uczelni, jak i z funduszy zewnętrznych, o czym szczegółowo informowano w punkcie 4.1 charakterystyki kryterium 4, poświęconym dorobkowi kadry prowadzącej kształcenie na kierunku.

Istotnym elementem polityki kadrowej APS wspierającym rozwój naukowy, dydaktyczny i organizacyjny pracowników jest zapewnianie nauczycielom akademickim możliwości uczestnictwa w szkoleniach oraz innych formach doskonalenia zawodowego.

Charakterystyka tego obszaru została rozpoczęta od omówienia inicjatywy organizowanej przez Instytut Pedagogiki i adresowanej do wszystkich nauczycieli akademickich APS, funkcjonującej pod nazwą „Ogrody Nauki Instytutu Pedagogiki” oraz „Ogrody Dydaktyki Instytutu Pedagogiki”. W ramach obu cykli podejmowano szerokie spektrum zagadnień, obejmujących między innymi rozwijanie umiejętności pisarstwa naukowego, przygotowywanie tekstów do czasopism międzynarodowych, wspieranie rozwoju naukowego pracowników, przebieg postępowań awansowych na stopnie i tytuły naukowe, angażowanie studentów i studentek w działalność badawczą, refleksje dotyczące kodeksu etyki pracownika naukowego, organizację i jakość kształcenia zdalnego, a także sposoby udzielania i przyjmowania wsparcia koleżeńkiego w pracy dydaktycznej oraz możliwości podnoszenia jakości procesu kształcenia. W ramach „Ogrodów” odbywały się również wykłady prowadzone zarówno przez pracowników APS, jak i profesorów wizytujących z zagranicy. Wśród nich znalazły się wystąpienia prof. dr. hab. Rafała Piwowskiego („Od sieci szkolnej do TALIS’a”), dr Cecílii Zsögön („Mapping the backlash against human rights and its implications for childhood”), dr hab. Iryny Androshchuk („Nauczyciel akademicki i jego rozwój zawodowy”) oraz dr hab. Tetiany Burlaienko („Uniwersytet w czasach wojny”). Ważne jest podkreślenie różnorodności zarówno form działań, jak i grup uczestniczących w tych wydarzeniach, obok wykładów organizowano dyskusje panelowe, warsztaty, szkolenia oraz spotkania poświęcone wymianie doświadczeń, w których uczestniczyli nauczyciele akademicy, pracownicy administracyjni zaangażowani w proces dydaktyczny oraz studenci. Zróżnicowanie to sprzyjało nie tylko rozwijaniu kompetencji dydaktycznych i naukowych pracowników, lecz także budowało przestrzeń do wzajemnej wymiany perspektyw oraz integrowało społeczność akademicką. W strukturze APS od 2022 roku działa również Centrum Doskonalenia Dydaktycznego (CDD), którego powstanie było efektem realizacji projektu „Doskonałość Dydaktyczna Uczelni 2022–2023” (umowa nr MEiN/2022/DIR/182), finansowanego ze środków ówczesnego Ministerstwa Edukacji i Nauki. Centrum kieruje dr Marlena Grzelak-Klus, a zespół tworzą pracownicy reprezentujące różne instytuty: dr Monika Czyżewska z Instytutu Pedagogiki, dr Monika Kupiec z Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, dr Wioletta Dziarnowska z Instytutu Filozofii i Socjologii oraz dr Magda Lejzerowicz z Instytutu Pedagogiki Specjalnej. W ramach projektu zrealizowano cykl szkoleń o zróżnicowanej tematyce, w których uczestniczyli członkowie zespołu projektowego oraz osoby z kadry kierowniczej odpowiedzialne za organizację procesu dydaktycznego. Szczegółowe dane dotyczące tematyki tych szkoleń oraz osób prowadzących przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 30. Szkolenia dla zespołu projektowego Centrum Doskonalenia Dydaktycznego oraz kadry zarządzającej procesem dydaktycznym

Tytuł szkolenia	Osoby szkolące
Mentoring akademicki (szkolenia stacjonarne+webinary)	Joanna Baranowska-Hanus i Joanną Sosnowską z CoachWise
Peer tutoring i peer instruction	Annika Büchert Lindberg i Sarah Robinson z Aarhus University
Superwizja tutoring	Beata Karpińska-Musiał z Uniwersytetu Gdańskiego
Informatyczne narzędzia do wspomagania układania planu zajęć w Uczelni	Kamil Olszewski (UW)
Metodyka nauczania języków obcych (e-learning – wykupiony dostęp)	EduOctoberfest2022
Superwizja procesu dydaktycznego	Joanna Sosnowska z CoachWise
Turkusowa Akademia	Arkadiusz Żurek z Sysco Polska sp.z.o.o

źródło: materiały wewnętrzne CDD

Zarówno kompetencje już posiadane przez zespół projektowy, jak i te rozwinięte podczas szkoleń, umożliwiły przygotowanie oraz wdrożenie dwóch projektów rozwojowych o charakterze dydaktycznym: „Peer learning” i „Peer tutoring”, skierowanych do zainteresowanych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia oraz pracowników administracji wspierających proces dydaktyczny (2023). Program „Peer Tutoring” został zaplanowany z myślą o osobach dysponujących potwierdzonymi certyfikatami kompetencjami w zakresie tutoring, natomiast „Peer Learning” przeznaczono dla pozostałych pracowników, którzy chcieli rozwijać swoje umiejętności dydaktyczne. Oba przedsięwzięcia zostały oparte na idei społeczności uczącej się, akcentującej wymianę wiedzy, wzajemne wsparcie oraz dzielenie się dobrymi praktykami. Warto również podkreślić, że przed opracowaniem wniosku konkursowego zespół projektowy przeprowadził diagnozę potrzeb szkoleniowych pracowników, co pozwoliło dostosować założenia programów do rzeczywistych oczekiwań i wyzwań zgłaszanych przez kadrę.

W ramach obu programów uczestnicy wzięli udział w cyklu szkoleń obejmujących takie tematy jak: „Od monady do diady dydaktycznej”, „Zróżnicowane potrzeby pracowników i studentów APS”, „Zrównoważony rozwój, równość płci” oraz „Dobrostan”. Po zakończeniu tej części pracownicy przystępowali do kolejnego etapu, realizując dziesięciogodzinne działania w parach koleżeńskich. Nauczyciele akademicki uczestniczący w programie „Peer Learning” koncentrowali się w tym czasie na rozwijaniu własnego stylu dydaktycznego, natomiast pracownicy administracyjni wspierający proces dydaktyczny doskonalili swoje umiejętności w zakresie współpracy ze studentami i nauczycielami akademickimi oraz obsługi procesu kształcenia. Z kolei osoby biorące udział w programie „Peer Tutoring” wykorzystywały pracę w parze do refleksji nad stosowanymi metodami tutorskimi i wypracowywania indywidualnego stylu pracy w tym obszarze. Uzupełnieniem działań obu grup były regularne superwizje prowadzone przez członków zespołu projektowego. Zwieńczeniem programów stały się seminaria doskonalące przygotowane i poprowadzone przez nauczycieli akademickich APS, spośród których każdy uczestnik miał możliwość wyboru dwóch. Oferowano m.in. zajęcia dotyczące wykorzystania Porozumienia bez Przemocy (NVC) i Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach (PSR) w dydaktyce akademickiej, pracy z arkuszem kalkulacyjnym w środowisku biurowym, metod aktywizujących w dydaktyce i pracy grupowej, stosowania metody Jigsaw, rozwijania empatii poprzez analizę studiów przypadku, wykorzystywania metod projektowych i aktywizujących w pracy akademickiej, pracy nad narracją i jej znaczeniem dla dobrostanu, prowadzenia debaty oksfordzkiej, roli relaksacji jako sposobu przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, udzielania

informacji zwrotnej w duchu dialogu i uważności, a także seminarium i warsztatów poświęconych możliwościom i zagrożeniom związanym z wykorzystaniem czatu GPT w edukacji.

W ramach projektu „Doskonałość Dydaktyczna Uczelni 2022–2023” udział w szkoleniach wzięło łącznie 132 pracowników APS, z czego wszyscy potwierdzili wzrost swoich kompetencji. Program „Peer Learning” został zrealizowany ponownie w roku 2024, a uczestniczyło w nim osiem osób. Wchodzące w jego skład seminaria doskonalące były jednocześnie otwarte dla szerszego grona nauczycieli akademickich i obejmowały różnorodne tematy, takie jak „Warsztat motanek”, „Wspomaganie relacji przez Video Interaction Guidance (VIG)”, „Planowanie czasu pracy i poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, czy nauczyciel akademicki może znaleźć przestrzeń na swoją rolę zawodową”, „Kryzys zdrowia psychicznego studentów w realiach akademickich i możliwe strategie działania”, „Gamifikacja dydaktyki szkoły wyższej” oraz „Kosz pełen owoców”, dotyczący między innymi wykorzystania aplikacji FeedbackFruits w pracy ze studentami, zwłaszcza w dużych grupach.

Zespół Centrum Doskonalenia Dydaktycznego realizuje również szereg innych działań wspierających rozwój zawodowy pracowników APS. Jednym z nich jest „Dydaktyczny Blender”, czyli otwarte seminarium tworzące przestrzeń do wymiany doświadczeń i dyskusji nad interesującymi metodami kształcenia akademickiego, z udziałem dydaktyków z różnych uczelni w Polsce. W ramach tego cyklu odbyły się m.in. spotkania poświęcone modelom tutoringu, pracy z oporem tutee, roli tutoringu personalnego w szkolnictwie wyższym, doświadczeniom wdrażania tutoringu na Uniwersytecie im. Jana Długosza w Częstochowie, znaczeniu osobistej biografii w pracy tutora oraz zastosowaniu narzędzi lean w działalności akademickiej. Inną formą wsparcia rozwijaną przez CDD jest „Pogadalnia”, cykl rozmów służących refleksji nad potrzebami i praktykami związanymi z tutoringiem. Dotychczasowe spotkania dotyczyły między innymi zagadnień związanych z pracą tutorską, wspieraniem studentów w kryzysie psychicznym, indywidualizacją procesu kształcenia w kontekście realizacji efektów uczenia się oraz zasadami akademickiego *savoir-vivre'u*. Zespół Centrum oferuje ponadto dyżury, z których mogą korzystać nauczyciele akademicy poszukujący wsparcia w zakresie identyfikowania własnych potrzeb rozwojowych oraz wymagający pomocy w obszarach związanych z dydaktyką akademicką. Dzięki temu pracownicy APS mają możliwość korzystania z bieżącej, spersonalizowanej facylitacji wspierającej ich rozwój zawodowy.

Do poszerzania kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich przyczyniły się również inne projekty finansowane ze środków zewnętrznych, w szczególności wcześniej już wspomniane przedsięwzięcia pozakonkursowe: „Mistrzowie Dydaktyki” oraz „Wdrożenie modelu tutoringu do praktyki uczelnianej”. Pierwszy projekt obejmował udział nauczycieli akademickich w wizytach studyjnych o charakterze szkoleniowym, po których uczestnicy wdrażali w codziennej pracy zdobyte umiejętności; łącznie wzięty w nim udział 32 osoby. Drugi projekt dotyczył implementacji tutoringu w pracy indywidualnej ze studentami i objął 26 nauczycieli akademickich. Wśród osób uczestniczących w obu inicjatywach znajdowali się również pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, co zostało przedstawione w punkcie 4.1 charakterystyki kryterium 4.

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej działa również zespół „Sztuczna inteligencja w nauce i edukacji”, którego funkcjonowanie regulowane jest Zarządzeniem nr 490/2023 Rektora APS z dnia 14 lipca 2023 r. Do jego zadań należy monitorowanie możliwości, ograniczeń i potencjalnych zagrożeń związanych z rozwojem technologii sztucznej inteligencji, a także gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie pracownikom materiałów zawierających kluczowe informacje dotyczące wykorzystania SI. Zespół przygotowuje również rekomendacje, wytyczne i poradniki odnoszące się do zastosowań SI w obszarze nauki i dydaktyki oraz prowadzi szkolenia poszerzające kompetencje pracowników w tym zakresie. Jak dotychczas zrealizowano pięć takich szkoleń. Zespół stanowi także źródło bieżącego wsparcia, ponieważ pracownicy uczelni mogą kierować

do niego pytania związane z analizowaną tematyką, a odpowiedzi na nie są publikowane na stronie zespołu, dzięki czemu stają się dostępne dla całej społeczności akademickiej (<https://ai.aps.edu.pl/>).

W APS organizowane są również liczne szkolenia odpowiadające na zróżnicowane potrzeby pracowników. Obejmują one zarówno tematykę o charakterze ogólnym, taką jak komunikacja z osobami z niepełnosprawnościami, dostosowywanie materiałów dydaktycznych do ich potrzeb, tutoring akademicki, przygotowywanie prezentacji naukowych i budowanie wizerunku naukowca, analiza statystyczna danych empirycznych w programie Statistica czy wykorzystanie programu MAXQDA w badaniach jakościowych, jak i szkolenia reagujące na nagłe, nieprzewidziane wyzwania, w tym te związane z koniecznością przejścia na kształcenie zdalne w okresie pandemii COVID-19. Dodatkowo w Instytucie Pedagogiki funkcjonuje praktyka dofinansowywania, w miarę dostępnych środków, udziału pracowników w szkoleniach ściśle powiązanych z tematyką prowadzonych przez nich zajęć, co sprzyja stałemu podnoszeniu jakości kształcenia.

Pracownicy Akademii Pedagogiki Specjalnej mają również możliwość zdobywania międzynarodowego doświadczenia dydaktycznego poprzez udział w programie Erasmus+. W jego ramach mogą korzystać z dwóch typów mobilności: wyjazdów dydaktycznych STA, które polegają na prowadzeniu zajęć dla studentów uczelni partnerskich, oraz wyjazdów szkoleniowych STT, ukierunkowanych na rozwijanie kompetencji zawodowych poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju szkoleniach odpowiadających specyfice wykonywanych obowiązków. Rekrutację do programu prowadzi Komisja kwalifikacyjna, która analizuje i ocenia przedłożone Porozumienie o programie nauczania lub Porozumienie o programie szkolenia, na podstawie czego podejmuje decyzje dotyczące udziału pracowników w mobilnościach.

Podsumowując działania APS związane z polityką kadrową w obszarze umożliwiania pracownikom udziału w szkoleniach, należy stwierdzić, że bogactwo form oraz tematyki oferowanych szkoleń i innych działań doskonalących pozwala w pełni odpowiadać na potrzeby rozwojowe kadry akademickiej, w tym na doskonalenie ich kompetencji dydaktycznych. Dzięki aktywności Centrum Doskonalenia Dydaktycznego oraz wniosków płynących z wieloaspektowych ocen opisanych w poprzedniej części raportu, nauczyciele akademicki zyskują większą świadomość własnych potrzeb szkoleniowych i mogą wybierać z szerokiej oferty te propozycje, które najlepiej wspierają rozwój jakości ich pracy dydaktycznej i naukowej. Warto podkreślić, że w APS konsekwentnie prowadzi się działania przygotowujące pracowników do realizowania kształcenia z wykorzystaniem metod i technik nauczania na odległość. Służą temu zarówno szkolenia, jak i materiały zamieszczone w zakładce „Wykaz materiałów dotyczących edukacji zdalnej” na stronie internetowej uczelni. Dodatkowo nauczyciele mogą liczyć na wsparcie techniczne w zakresie korzystania z aplikacji Teams, udzielane przez wyznaczonego pracownika Działu Informatyczno-Medialnego, zarówno podczas spotkań osobistych, jak i w formie korespondencji mailowej, rozmów telefonicznych czy konsultacji prowadzonych za pośrednictwem samej aplikacji. Równocześnie APS monitoruje poziom satysfakcji nauczycieli akademickich z funkcjonalności wykorzystywanych narzędzi i platform do nauczania zdalnego, a wyniki tych analiz są wykorzystywane przy ich dalszym doskonaleniu. Potwierdzeniem takiego podejścia są badania przeprowadzone przez dr hab. Joannę Łukasiewicz-Wielebę, prof. APS oraz dr. Miłosza Romaniuka, opublikowane w zakładce dotyczącej Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Obejmowały one m.in. analizę funkcjonowania kryzysowej edukacji zdalnej po pierwszym i drugim semestrze pandemii COVID-19, ocenę egzaminowania zdalnego i stacjonarnego z perspektywy studentów i wykładowców, uwarunkowania edukacji hybrydowej w końcowej fazie pandemii oraz refleksje dotyczące wykorzystania technologii informatycznych w dydaktyce szkoły wyższej.

Kolejnym obszarem polityki kadrowej, który można uznać za naturalny rezultat tworzenia pracownikom APS warunków sprzyjających rozwojowi naukowemu i dydaktycznemu, są awanse

zawodowe. Obejmują one zarówno awanse stanowiskowe, jak i awanse naukowe, przejawiające się w uzyskiwaniu przez pracowników kolejnych stopni oraz tytułu naukowego profesora.

Zgodnie z § 64 Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 655/2023 Senatu APS z 22 listopada 2023 r., nauczyciel akademicki może wystąpić do Rektora z wnioskiem o przeniesienie na stanowisko wyższe, zarówno w obrębie tej samej, jak i innej grupy pracowniczej, pod warunkiem, że spełnia wymagania określone w ustawie oraz w Statucie dla danego stanowiska. Warto zaznaczyć, że w § 53–55 Statutu szczegółowo opisano kwalifikacje niezbędne do zajmowania stanowisk profesora, profesora uczelni, adiunkta i asystenta w grupach pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych, a także profesora, profesora uczelni, adiunkta, asystenta, lektora i instruktora w grupie pracowników dydaktycznych. Ponadto § 56 precyzuje, jak rozumieć „znaczące osiągnięcia” wymagane przy zatrudnianiu na stanowisku profesora uczelni, obejmując zarówno osiągnięcia o charakterze dydaktycznym, jak i te związane z działalnością naukową.

Postępowania awansowe oraz uzyskiwanie stopni i tytułów naukowych realizowane są w APS zgodnie z przepisami Ustawy z 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz na podstawie Uchwały nr 17/2024 Senatu APS z 25 września 2024 r., która określa zasady prowadzenia postępowań w sprawie nadania stopnia naukowego lub stopnia w dziedzinie sztuki w Akademii. Nadzór merytoryczny nad przebiegiem tych procedur sprawuje Pełnomocnik Rektora ds. Awansów Naukowych, dr hab. Jarosław Rola, prof. APS, natomiast wsparcie administracyjne zapewnia Biuro ds. Procedur Awansowych. W swojej zakładce na stronie internetowej uczelni Biuro udostępnia kluczowe informacje dotyczące postępowań, a także komplet niezbędnych wzorów dokumentów i wniosków. W tabeli zamieszczonej poniżej przedstawione zostały awanse naukowe uzyskane w latach 2022–2025 (latach działania kierunku POWiS) przez pracowników prowadzących zajęcia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna.

Tabela 31. Awanse naukowe kadry realizującej kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna (lata 2022–2025)

Lp.	Imię i nazwisko pracownika	Rok uzyskania awansu naukowego
Tytuł naukowy profesora		
1.	Anna Odrowąż-Coates	2023
2.	Jarosław Gara	2024
Stopień doktora habilitowanego		
3.	Iwona Czarnecka	2022
4.	Błażej Przybylski	2022
5.	Urszula Dernowska	2023
6.	Sergo Kuruliszwili	2023
7.	Marcin Sękowski	2023
Stopień doktora		
8.	Magdalena Kochańska	2022
9.	Magdalena Roszak	2022
10.	Mateusz Bieńkowski	2023
11.	Dagmara Kostrzewska	2023

źródło: opracowanie własne

Analiza awansów uzyskanych w latach 2022–2025 pozwala stwierdzić, że pracownicy naukowci prowadzący kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna aktywnie rozwijają własny dorobek i konsekwentnie podejmują działania na rzecz dalszego rozwoju naukowego.

Reasumując zagadnienia dotyczące polityki kadrowej w obszarze awansów pracowników naukowych, należy podkreślić, że zarówno awanse stanowiskowe, jak i naukowe realizowane są w APS w oparciu o jasne, przejrzyste i konsekwentnie stosowane zasady. Rozwiązania funkcjonujące w uczelni skutecznie tworzą warunki sprzyjające rozwojowi naukowemu, umożliwiając pracownikom systematyczne budowanie dorobku niezbędnego w procedurach awansowych i wspierając ich w osiąganiu kolejnych etapów kariery akademickiej.

Ostatni element polityki kadrowej APS odnosi się do działań ukierunkowanych na troskę o dobrostan pracowników oraz wspieranie ich w zachowaniu równowagi między obowiązkami zawodowymi a życiem prywatnym i codziennymi potrzebami. Pierwszy z obszarów działań opisanych powyżej ma charakter finansowy i polega na wykorzystaniu środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na dofinansowanie wypoczynku pracowników, ich dzieci oraz byłych pracowników: emerytów i rencistów związanych wcześniej z APS, a także na udzielanie zapomóg losowych, wsparcie w zakresie potrzeb mieszkaniowych oraz dopłaty do wydatków artystycznych, kulturalnych i sportowych. Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w APS szczegółowo określa zasady ustalania wysokości świadczeń, ich przeznaczenie i formy, a także wskazuje osoby uprawnione do korzystania z pomocy Funduszu oraz warunki jej uzyskania. Integralną część Regulaminu stanowią tabele świadczeń finansowych oraz wzory wniosków, które obecnie obsługiwane są poprzez system pracowniczy EPP.

Kolejna grupa działań realizowanych w APS dotyczy polityki urlopowej, która stanowi istotny element dbałości o dobrostan pracowników. Nauczycielom akademickim przysługuje 36 dni urlopu wypoczynkowego zgodnie z § 28 Regulaminu Pracy, w tym cztery dni urlopu udzielanego na żądanie. Oprócz tego pracownicy mogą korzystać z urlopów bezpłatnych, przewidzianych w § 30 oraz z urlopów okolicznościowych trwających, w zależności od przyczyny, jeden lub dwa dni, zgodnie z § 31. Regulamin dopuszcza również możliwość skorzystania ze zwolnienia od pracy w wymiarze 16 godzin lub dwóch dni rocznie w celu opieki nad dzieckiem do 14. roku życia (§ 33). W APS obowiązują także urlopy rodzicielskie realizowane na zasadach określonych w Kodeksie pracy. Ponadto, jak stanowi § 32, Rektor może, na wniosek pracownika, jego przełożonego lub z własnej inicjatywy, udzielić tzw. urlopu uznaniowego w wymiarze do pięciu dni rocznie pracownikom szczególnie zaangażowanym w wykonywanie obowiązków służbowych lub podejmującym dodatkowe zadania wymagające zwiększonego nakładu pracy. Warto również zaznaczyć, że pracownik zatrudniony na pełen etat, który nie ukończył 65. roku życia i posiada co najmniej dziesięcioletni staż pracy w APS na stanowisku nauczyciela akademickiego, może ubiegać się o płatny urlop na poratowanie zdrowia, o którym mowa w § 41.

Istotnym elementem wsparcia oferowanego pracownikom APS w obszarze dobrostanu jest działalność Akademickiej Poradni Psychologicznej, która zapewnia bezpłatną pomoc psychologiczną w różnych formach, takich jak konsultacje i poradnictwo psychologiczne, interwencja kryzysowa, warsztaty o charakterze psychoedukacyjnym oraz psychoterapia indywidualna i grupowa. Z oferowanych usług, dostępnych zarówno stacjonarnie, jak i online, mogą korzystać studenci i pracownicy uczelni. Pomoc świadczona jest przez wykwalifikowanych psychologów klinicznych i psychoterapeutów zatrudnionych w Instytucie Psychologii APS, a zapisy odbywają się mailowo, z możliwością wyboru konkretnego specjalisty. Na stronie internetowej poradni zamieszczono również materiały edukacyjne oraz listę instytucji udzielających wsparcia psychologicznego. Działania sprzyjające dobrostanowi pracowników obejmują także opisane wcześniej rozwiązania w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi oraz mechanizmy umożliwiające uzyskanie pomocy w sytuacjach naruszeń ze strony członków społeczności akademickiej.

Podsumowując działania podejmowane w APS na rzecz wzmacniania dobrostanu pracowników, należy podkreślić, że charakteryzują się one szerokim, wielowymiarowym i wzajemnie uzupełniającym się charakterem. Obejmują rozwiązania finansowe, wsparcie psychologiczne, działania profilaktyczne i interwencyjne, a także inicjatywy sprzyjające utrzymaniu równowagi między obowiązkami zawodowymi a życiem prywatnym. Dzięki tak zróżnicowanemu podejściu uczelnia tworzy środowisko pracy sprzyjające bezpieczeństwu, stabilności i dobrostanowi swojej kadry.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

a. Kampus

Bazę naukowo-dydaktyczną uczelni stanowi obiekt o powierzchni całkowitej 24 106,98 m², na który składają się poszczególne części kompleksu: budynek „A” (3 366,0 m²), budynek „B” (3 346,9 m²), budynek „C” (9 264,2 m²), budynek „D” (7 877,97 m²) i łącznik pomiędzy budynkami „A” i „D” (251,91 m²). Skrzydło „A”, posiadające trzy kondygnacje nadziemne i jedną kondygnację podziemną, jest najstarszą częścią budynku, która została oddana do użytku w 1959 r. jako pierwsza, nowa siedziba Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej (1922 r.). Pięciokondygnacyjny budynek „B” został oddany do eksploatacji w 1996 r. jako baza biblioteczo-dydaktyczna Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (1976 r.). Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (2000 r.) wzbogaciła się w 2006 r. o nowoczesny siedmiokondygnacyjny obiekt dydaktyczny stanowiący część „C” całego kompleksu. Jubileusz 100-lecia powołania uczelni, który miał miejsce w 2022 r., został uświetniony oddaniem do użytku ostatniej, najnowszej części kampusu – budynku „D” (pięć kondygnacji nadziemnych; jedna kondygnacja podziemna). Pierwsze zajęcia dydaktyczne w najnowszej części obiektu zostały zainaugurowane w roku akademickim 2022/2023. Sukcesywnie powiększana jest liczba miejsc parkingowych – 4.10.2024 r. uczelnia otrzymała pozwolenie na użytkowanie garażu podziemnego. Zasady korzystania z infrastruktury są usankcjonowane w Uchwale nr 250/2019 Senatu APS z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu korzystania z infrastruktury badawczej w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

Budynki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej stanowią siedzibę dla sześciu instytutów (Instytut Pedagogiki Specjalnej, Instytut Pedagogiki, Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, Instytut Filozofii i Socjologii, Instytut Psychologii, Instytut Edukacji Artystycznej) oraz jednej samodzielnej katedry (Katedra UNESCO im. J. Korczaka Pedagogiki Społecznej). Wymienionym instytutom podlega: dziesięć katedr, dwadzieścia sześć zakładów i cztery pracownie. Istotnymi jednostkami, korzystającymi z infrastruktury APS, są również: Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Biblioteka Główna z Czytelnią, Fundacja im. Marii Grzegorzewskiej oraz jednostki organizacyjne Administracji.

Celom dydaktycznym w APS służy 6 888,85 m² powierzchni użytkowej budynków. Ze względu na centralne planowanie zajęć dydaktycznych, wszystkie podmioty naukowo-dydaktyczne, również Instytut Pedagogiki nadzorujący kształcenie na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, mają w kampusie Akademii do dyspozycji (budynki: „A”, „B”, „C”) 60 sal dydaktycznych – 3 aule (aula „C” na 400 miejsc, aule „A” i „B” na 200 miejsc każda), 10 sal na 20-30 osób każda, 24 sale na 30-40 osób każda, 13 sal na ponad 40 osób każda. Ponadto na terenie kompleksu znajdują się: sale gimnastyczne (aula gimnastyczna, siłownia, sala do zajęć z aerobiku), sala muzyczna, dwie sale plastyczne oraz sale do zajęć metodycznych z matematyki, przyrody, edukacji polonistycznej oraz pierwszej pomocy przedmedycznej. Zajęcia informatyczne odbywają się w czterech salach komputerowych. Aule i wszystkie sale wykładowe/ćwiczeniowe są wyposażone w sprzęt audiowizualny i nagłośnienie. W salach budynków „A”, „B” i „C” znajdują się urządzenia tj.: projektory multimedialne, telewizory, panele projekcyjne, tablice interaktywne. Niektóre sale wyposażone są w komputery z dostępem do Internetu.

Na terenie kampusu znajdują się liczne pokoje do pracy indywidualnej i grupowej. Są też pokoje dla rodziców oraz opiekunów dzieci, przystosowane i wyposażone w sposób zapewniający zarówno warunki do wypoczynku i zabawy z dzieckiem, jak i do pracy własnej studenta-rodzica. Dostępne są również pomieszczenia socjalne służące przygotowywaniu, przechowywaniu oraz spożywaniu posiłków. Na korytarzach zlokalizowane są kąski wypoczynku wyposażone w pufy, sofy, leżaki,

biblioteczki, a także oddzielne pomieszczenia: strefa ciszy, strefa wypoczynku i strefa wyciszenia, w której natężenie oświetlenia jest obniżone.

Oddany do użytku w roku akademickim 2022/2023 budynek „D” znacznie poprawił warunki infrastrukturalne uczelni, udostępniając dla pracowników i studentów 24 nowe sale: dwie aule (100 i 200 miejsc), 15 sal dydaktycznych (300 miejsc), cztery sale seminaryjne, dwa laboratoria z lustrami weneckimi, które z powodzeniem wykorzystywane są do prowadzenia badań fokusowych w grupach studenckich biorących udział w projekcie Latającej Szkoły Praktyk, pracownię komputerową, dwie sale do odbywania zajęć w formie hybrydowej. Ponadto w najnowszej części kompleksu akademickiego znajdują się: czytelnia (wyposażenie – kabiny do cichej nauki, stanowiska komputerowe), Muzeum Prof. Marii Grzegorzewskiej (nowa ekspozycja zbiorów), strefa studenta, pokój dla rodzica z dzieckiem, sala Senatu, pokoje profesorskie i biurowe oraz Archiwum. W budynku „D” zastosowano najnowsze rozwiązania techniczne służące ergonomii pracy umysłowej. Aule zostały wykonane według najlepszych praktyk akustyki pomieszczeń (wykorzystanie specjalnych paneli akustycznych), a w całym budynku zastosowano automatykę oświetlenia (instalacja czujników ruchu, dopasowanie jasności światła do pory dnia). W dniu 15 listopada 2023 r. otwarto strefę coworkingową (przestrzeń do pracy wspólnej połączona z przestrzenią bufetowo-jadalną) oraz odnowione Biuro Samorządu Studentów. W strefie coworkingowej odbywają się spotkania integrujące społeczność akademicką: okolicznościowe, np. wieczór wigilijny, akcja prozdrowotna, Żywa Biblioteka; targi praktyk, staży i pracy pod nazwą „Zawodowe Horyzonty”; wieczór planszówek organizowany przez Samorząd Studentów APS oraz Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji OSPAR.

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej dysponuje również obiektem dydaktycznym usytuowanym w Warszawie przy ul. Spiskiej 16, który stanowił pierwszą siedzibę placówki po II wojnie światowej od 1948 r. Do czerwca 2006 r. budynek wykorzystywany był jako dom studenta. W 2007 r., po wykonaniu niezbędnych prac adaptacyjno-remontowych, stał się siedzibą Instytutu Edukacji Artystycznej, który do swojej wyłącznej dyspozycji otrzymał sale wykładowe, ćwiczeniowe, pracownie, pomieszczenia do pracy naukowej i organizacyjnej o łącznej powierzchni całkowitej 1449,22 m² (sześć kondygnacji nadziemnych; jedna kondygnacja podziemna).

Każdy z działających w uczelni instytutów posiada własną bazę, na którą składają się pomieszczenia administracyjne, pokoje nauczycieli akademickich, sale wykładowe i sale warsztatowo-badawcze. Pracownicy Instytutu Pedagogiki, zlokalizowanego głównie w budynku „C”, dysponują wyodrębnioną siedzibą wyposażoną w podstawowy sprzęt biurowy i naukowo-badawczy. Instytut posiada wydzielony gabinet kierownictwa oraz sekretariat.

b. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej

Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej w APS zabezpiecza Dział Informacyjno-Medialny, który czuwa nad zapewnieniem dostępu do komputerów stacjonarnych pracownikom i studentom. W uczelni znajdują się 454 stanowiska komputerowe, które zlokalizowane są w pokojach pracowników – 311 sztuk, salach wykładowych – 17 sztuk, korytarzowych kioskach bibliotecznych – 3 sztuki, pracowniach informatycznych zapewniających dostęp do komputerów dla studentów (pracownie informatyczne w budynku „C” – 70 sztuk, pracownia informatyczna ul. Spiska – 16 sztuk; pracownia dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – 10 sztuk; pracownia ILAB – 10 sztuk; pracownia graficzna budynek „D” – 17 sztuk). Każdy z komputerów podłączony jest do sieci informatycznej APS (podłączenie kablowe/poprzez wewnętrzną sieć WiFi) opartej o rozwiązania AD Microsoft. Użytkownicy logują się do komputerów indywidualnym poświadczeniem opartym o nazwę użytkownika oraz hasło o odpowiedniej komplikacji. Większość komputerów działa w oparciu o system „Microsoft Windows 10 i 11”. W celu zapewnienia bezpieczeństwa, każdy z komputerów ma zainstalowany program antywirusowy.

W zakresie dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zapewnia:

- dostęp do pakietu „Microsoft Office 365” dla każdego pracownika i studenta,
- dostęp do poczty elektronicznej (Microsoft 365) dla każdego pracownika i studenta,
- dostęp do Internetu na terenie uczelni poprzez łącze internetowe dla każdego pracownika/poprzez WiFi dla każdego pracownika i studenta,
- dostęp do wewnętrznej sieci Intranet dla pracowników,
- dostęp do cyfrowych baz bibliotecznych i naukowych (m.in. platforma księgozbioru elektronicznego IBUK Libra, EBSCO, Web of Science, Medline Ultimate, Academic Research Source, Legimi),
- prowadzenie elektronicznej rekrutacji na studia,
- prowadzenie elektronicznej obsługi studenta (System USOS),
- prowadzenie elektronicznego planowania zajęć (System USOS),
- prowadzenie strony internetowej uczelni i podległych jej jednostek,
- prowadzenie strony BIP APS,
- możliwość cyfrowej publikacji materiałów dydaktycznych poprzez MS Teams i kanał YouTube,
- możliwość transmisji online zajęć/wydarzeń i uroczystości akademickich przez Internet i media społecznościowe (profil Facebook),
- obsługę oprogramowania wspomagającego proces „distance learning” (MS Teams),
- obsługę platformy e-learningowej WBT Server 4System umożliwiającej edukację zdalną w trybie asynchronicznym z możliwością monitorowania postępów pracy studenta i zdalnego egzaminowania,
- pracownie informatyczne z oprogramowaniem graficznym Adobe Creative Cloud, Corel Graphic Suite, Autodesk Fusion,
- pracownię informatyczną dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- dostęp do programów komputerowych umożliwiających ilościową/jakościową analizę danych badawczych (Program SPSS; Program MAXQDA),
- elektroniczny obieg części dokumentów w ramach programu ERP Xpertis,
- komunikację elektroniczną ePUAP, e-Doręczenia,
- publikację w systemach informacji o polskiej nauce POLON, PBN.

Wymóg związany z edukacją na odległość w okresie pandemii COVID-19 spowodował konieczność rozwinięcia zdalnych form komunikacji. Pracownicy APS mają możliwość korzystania w tym zakresie z aplikacji MS Teams oraz Platformy e-learningowej. Uczelnia oferuje najnowszą wersję platformy WBT Server, która jest „responsywna”, tzn. rozmiar i układ treści dostosowuje się do wyświetlacza osoby uczącej się. Narzędzie można obsługiwać na urządzeniach stacjonarnych (tj. komputery, laptopy) oraz mobilnych (tj. tablety, smartfony).

Platforma e-learningowa jest zsynchronizowana z systemem USOS. Automatycznie pobiera dane o przedmiotach wspieranych kursami e-learningowymi i przypisanych do nich studentach oraz wykładowcach. Jest dostępna dla wszystkich, którzy mają aktywne konto w systemie USOS. Spełnia

również wymogi dostępności cyfrowej dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi według standardu WCAG 2.1 na poziomie AA.

Platforma wykorzystywana jest głównie do udostępniania multimedialnych kursów utworzonych w standardzie SCORM, które są dodatkowymi modułami on-line do przedmiotów realizowanych stacjonarnie. Większość kursów została wyprodukowana przez specjalistyczną firmę według scenariuszy opracowanych przez wykładowców APS. Kursy są multimedialne i przekazują treści w sposób interaktywny i angażujący studentów. Zawierają dynamiczne zadania służące sprawdzaniu i ćwiczeniu nabytej wiedzy.

Przykładowe kursy e-learningowe to: Bezpieczeństwo i higiena pracy, Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności, Socjologia wychowania, Filozofia, Pedagogika, Historia wychowania, Edukacja w perspektywie porównawczej, Uniwersalne projektowanie dla edukacji, Dysleksja, Podstawy metodologii badań ilościowych, Prawo autorskie, Prawo rodzinne i opiekuńcze. Lektoraty z języka angielskiego na wszystkich poziomach wspierane są ćwiczeniami na Platformie e-learningowej opracowanymi przez lektorów zatrudnionych w APS. Najnowszy kurs obowiązkowy dla wszystkich studentów pierwszego roku Bezpieczeństwo i higiena kształcenia został utworzony z pomocą studentów trzeciego roku kierunku Pedagogika zdolności i informatyki w ramach zajęć z przedmiotu Projektowanie kursów e-learningowych.

Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej w APS jest możliwy dzięki wyposażeniu uczelni w sprzęt techniczny. Wszystkie instytuty posiadają sprzęt biurowy (stanowiska komputerowe, drukarki, urządzenie wielofunkcyjne). Wymienione urządzenia umożliwiają przygotowanie podstawowych materiałów dydaktycznych oraz dostęp do poczty elektronicznej, systemu USOS, aplikacji MS Teams, Intranetu, Internetu, Elektronicznego Portalu Pracownika (EPP). Pozwalają na pozyskiwanie informacji i elektroniczną obsługę studenta.

c. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej konsekwentnie realizuje działania na rzecz pełnej dostępności procesu kształcenia dla studentów i studentek z niepełnosprawnością oraz z innymi specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Rozwiązania infrastrukturalne, techniczne i organizacyjne są projektowane oraz wdrażane przez Zespół ds. Dostępności i Zróżnicowanych Potrzeb, funkcjonujący w strukturze uczelni. Wszystkie podejmowane działania wynikają z przyjętej filozofii APS, zgodnie z którą niepełnosprawność jest integralną częścią ludzkiej kondycji, a społeczna inkluzja wymaga aktywnego kształtowania postaw szacunku, zrozumienia i akceptacji.

Podnoszenie świadomości i przygotowania kadry

W latach 2020–2023, w ramach projektu „W nowe 100-lecie APS – nowe do100sowania”, pracownicy dydaktyczni, administracyjni i techniczni uczestniczyli w kompleksowym systemie szkoleń z zakresu dostępności i pracy z osobami z niepełnosprawnościami. Program obejmował:

- szkolenia dla nauczycieli akademickich dotyczące komunikacji, zasad wspierania studentów z różnymi rodzajami niepełnosprawności, dostosowywania materiałów dydaktycznych oraz korzystania ze sprzętu wspomagającego,
- szkolenia dla pracowników Studium Wychowania Fizycznego i Sportu z prowadzenia zajęć w formach dostępnych i bezpiecznych dla studentów z ograniczeniami mobilności lub sprawności,
- szkolenia dla wykładowców Studium Języków Obcych z dostosowywania metod dydaktycznych i organizacji zajęć lektoratowych,

- szkolenia dla pracowników Biblioteki Głównej z zakresu rozwiązań organizacyjnych i technologicznych zapewniających dostępność zasobów bibliotecznych.

Dzięki tym działaniom kompetencje pracowników znacznie wzrosły, co umożliwia skuteczne wsparcie zróżnicowanych potrzeb studentów.

Akademia systematycznie eliminowała bariery architektoniczne i komunikacyjne, wprowadzając rozwiązania wspierające samodzielność i bezpieczeństwo osób z niepełnosprawnością. Do najważniejszych należą:

- plan tyflograficzny kampusu – dotykowa, wypukła mapa wyposażona w udźwiękowienie i pętlę indukcyjną, ułatwiająca orientację osobom niewidomym i słabowidzącym;
- multimedialne terminale informacyjne dostępne dla osób z niepełnosprawnością wzroku i słuchu, umieszczone w budynkach „A” i „C”;
- bezprogowe przejścia między skrzydłami budynku, łączniki, podjazdy z poręczami oraz sieć wind umożliwiająca swobodne przemieszczanie się między kondygnacjami;
- platforma schodowa prowadząca do przestrzeni Studium Wychowania Fizycznego i Sportu pomiędzy budynkami „A” i „C”;
- windy i specjalnie wyposażony taras na patio, z poręczami i polami uwagi dla osób niewidomych;
- drzwi wejściowe z mechanizmem automatycznego otwierania;
- toalety dostępne dla osób z niepełnosprawnością na wszystkich kondygnacjach;
- wyznaczone miejsca parkingowe dla pojazdów osób z niepełnosprawnością;
- kontrastowe oznaczenia schodów (nakładki antypoślizgowe i płytki kontrastowe);
- system TOTUPOINT – 40 znaczników rozsianych po kampusie, zapewniających nawigację osobom niewidomym i słabowidzącym;
- tabliczki informacyjne na drzwiach w czarnodruku, brajlu oraz z tagami NFC umożliwiającymi odczyt za pomocą smartfona;
- pętle indukcyjne w czytelni, wypożyczalni oraz przenośne pętle indukcyjne dostępne w biurach obsługi studentów, sekretariatach władz i instytutów;
- plany zajęć w formie kodów QR przy salach dydaktycznych, kierujące do aktualnych planów w USOSWeb;
- usługa tłumaczeń polskiego języka migowego (PJM) dostępna on-line dla całej społeczności APS;
- krzesła ewakuacyjne (11 szt.) rozmieszczone w kampusie oraz przygotowane instrukcje i procedury ewakuacji osób ze specjalnymi potrzebami;

Uczelnia zapewnia bogaty zestaw narzędzi wspomagających proces uczenia się:

- wypożyczanie pomocy technicznych na czas studiów (lupy elektroniczne, dyktafony, urządzenia lektorskie, systemy FM z pętlą indukcyjną, laptopy, słuchawki, czytniki e-booków z lektorem); w uzasadnionych sytuacjach możliwy jest zakup specjalistycznego sprzętu na prośbę studenta,
- zasoby Biblioteki Głównej: czytniki e-booków z funkcją lektora i powiększania czcionki, powiększalniki, urządzenia typu OmniReader oraz odtwarzacze książek mówionych Czytak;

- dostęp do książek w formatach dostosowanych (ePub, mp3) z Biblioteki ABC Uniwersytetu Warszawskiego;
- możliwość wypożyczania części księgozbioru w wersji elektronicznej oraz audiobooków w formacie DAISY;
- wyposażenie czytelnicy w szybki skaner książkowy i oprogramowanie wspomagające;
- wyposażenie pracowni komputerowych i biblioteki w biurka z regulacją wysokości, stanowiska ze specjalistyczną klawiaturą i myszą dla osób z niepełnosprawnością ruchową;
- w pracowni specjalistycznej dla studentów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi znajduje się m.in.: drukarka brajlowska, powiększalnik, drukarka 3D, klawiatury specjalistyczne, myszki dostosowane do zaburzeń motorycznych oraz urządzenie do druku na papierze pęczniejącym, umożliwiające przygotowywanie wypukłych, dotykowych materiałów dydaktycznych dla osób niewidomych;
- pracownie wyposażone są w tablice interaktywne;
- Studium Wychowania Fizycznego i Sportu dysponuje sprzętem umożliwiającym aktywność fizyczną osób z ograniczeniami mobilności (rower poziomy, bieżnia z poręczami, orbitrek, rower powietrzny).

Studenci i nauczyciele akademicki mogą korzystać z szerokiego pakietu usług wspierających:

- asystenci wspierający – pomoc w orientacji przestrzennej, korzystaniu z zasobów bibliotecznych, czynnościach związanych z nauką; funkcję tę często pełnią współstudenci;
- tłumacze polskiego języka migowego (PJM) – tłumaczenia symultaniczne stacjonarne i on-line podczas zajęć, egzaminów, procedur rekrutacyjnych oraz wydarzeń uczelnianych;
- asystenci naukowo-metodyczni – indywidualne konsultacje z nauczycielami akademickimi dla studentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- techniczne dostosowywanie materiałów dydaktycznych i egzaminacyjnych: przygotowywanie wersji powiększonych, skanowanie, druk brajlowski, druk na papierze pęczniejącym do materiałów dotykowych dla studentów niewidomych, tworzenie napisów do materiałów filmowych;
- dostosowane lektoraty z języka obcego realizowane w małych grupach (3–5 osób) dla studentów z niepełnosprawnością wzroku, słuchu lub dysleksją;
- dostosowania egzaminacyjne, obejmujące m.in. wydłużenie czasu, zmianę formy egzaminu, przesunięcie terminu;
- pomoc psychologiczna oferowana przez Akademicką Poradnię Psychologiczną;
- upowszechnianie wiedzy o specjalnych potrzebach edukacyjnych – m.in. „Poradnik dla Nauczycieli Akademickich” dostępny na stronie APS, zawierający praktyczne wskazówki dotyczące pracy dydaktycznej ze studentami ze zróżnicowanymi potrzebami.

d. System biblioteczno-informacyjny uczelni

Pracownicy Instytutu Pedagogiki oraz osoby studiujące na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna w działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej i kształceniu są wspierane przez ofertę Biblioteki Głównej APS, która w swej strukturze składa się z Wypożyczalni, Czytelnicy i Informatorium. Biblioteka Główna APS mieści się na trzecim piętrze budynku „B” (Wypożyczalnia, Informatorium) oraz na trzecim piętrze budynku „D” (Czytelnia). Część zbiorów, gromadzona z myślą o studentach kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych,

znajduje się przy ul. Spiskiej w siedzibie Instytutu Edukacji Artystycznej. Biblioteka Główna APS otwarta jest dla czytelników sześć dni w tygodniu.

Biblioteka Główna APS funkcjonuje w oparciu o elektroniczny zintegrowany system biblioteczny Patron. Informacja o zasobach biblioteki jest dostępna on-line poprzez katalog OPAC, który obejmuje 100% materiałów gromadzonych przez bibliotekę. Dzięki elektronicznemu katalogowi czytelnicy mogą wyszukiwać, zamawiać, rezerwować i dokonywać prolongat materiałów bibliotecznych.

W lutym 2023 r. oddano do użytku nową Czytelnię Biblioteki APS (budynek „D”). Nowa przestrzeń, to oprócz powiększonej liczby zabiorów w wolnym dostępie, także 3 pokoje pracy indywidualnej oraz 1 pokój pracy grupowej. Utworzono nowe działy w księgozbiorze (m.in. Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ), doposażono Czytelnię w nowy skaner oraz komputery dla użytkowników oraz urządzenia wspomagające użytkowników z niepełnosprawnościami. W Czytelni użytkownicy korzystają z książek i czasopism naukowych w wolnym dostępie, a jest to ponad 5 tysięcy woluminów w wydzielonych działach, z których istotne miejsce zajmują sekcje: pedagogika, pedagogika specjalna oraz logopedia. Biblioteka posiada również „trezor biblioteczny” (tj. wrzutnię książek), która usytuowana jest na parterze budynku „D” przy wejściu od dziedzińca uczelni. Wrzutnia umożliwia zwracanie materiałów bibliotecznych poza godzinami pracy biblioteki oraz ułatwia zwrot książek osobom z niepełnosprawnością.

Do zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych należy zaliczyć:

- książki w wersji papierowej – około 120 tysięcy woluminów ze szczególnym uwzględnieniem publikacji zalecanych w sylabusach; zasób z dyscypliny Pedagogika to ponad 15 tysięcy tytułów;
- prace dyplomowe – około 40 tysięcy prac licencjackich i magisterskich w wersji papierowej;
- prace dyplomowe w wersji elektronicznej – dostępne na dwóch stanowiskach komputerowych w Czytelni (źródło: Archiwum Prac Dyplomowych tj. system APD);
- czasopisma drukowane – około 100 tytułów czasopism polskich w bieżącej prenumeracie oraz 10 tytułów pozyskiwanych z innych źródeł;
- cyfrowa wypożyczalnia ACADEMICA – dostęp do międzybibliotecznej wypożyczalni książek i czasopism naukowych (jedno stanowisko w Czytelni); w bibliotece funkcjonuje również wypożyczalnia międzybiblioteczna tradycyjna;
- Wirtualna Biblioteka Nauki – dostęp do zagranicznych baz i czasopism naukowych w ramach krajowej licencji akademickiej finansowanej przez MNiSW;
- IBUK Libra PWN – dostęp do bazy pełnotekstowych książek w wersji elektronicznej z możliwością korzystania z dowolnego miejsca na dowolnym urządzeniu (obecnie około 3000 pozycji);
- dostęp do międzynarodowych naukowych baz danych – w ramach licencji krajowej zakupiony jest dla społeczności APS dostęp online do baz EBSCO: APA PsycINFO, APA PsycEXTRA, APA PsycTherapy, APA PsycTESTS, Education Source, CINAHL Ultimate oraz do pełnych tekstów artykułów z kolekcji Social Science & Humanities Library wydawnictwa Taylor & Francis. W 2025 r. kontynuowano zakup dostępu do wymienionych baz.

W ramach swoich usług Biblioteka Główna APS oferuje:

- dostęp do najnowszej literatury naukowej;
- pomoc przy wyszukiwaniu, zamawianiu książek;

- szkolenia biblioteczne dla użytkowników;
- pomoc przy korzystaniu z baz danych, szkolenia z korzystania z baz danych;
- serwis informacyjny dostępny online na temat e-zasobów, Bazy Wiedzy APS, Repozytorium APS, danych badawczych;
- tworzenie analiz bibliometrycznych;
- tworzenie zestawień tematycznych;
- stanowiska komputerowe w Czytelni i Informatorium;
- bezpłatny skaner w Czytelni;
- możliwość korzystania w Czytelni i Informatorium z programu SPSS;
- uczestnictwo w aktywnościach związanych z upowszechnianiem otwartego dostępu do zasobów edukacyjnych i naukowych, promocji czytelnictwa, wystawach i innych wydarzeniach edukacyjnych;
- w ramach Systemu Wypożyczeń Warszawskich (BiblioWawa) dostęp do zasobów innych bibliotek wyższych uczelni należących do SWW; z SWW BiblioWawa mogą skorzystać studenci studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych wszystkich stopni kształcenia (z wyłączeniem studentów studiujących w ramach programów wymiany międzyuczelnianej), doktoranci, słuchacze studiów podyplomowych oraz pracownicy uczelni zatrudnieni na umowę o pracę. Dostęp do usługi uruchamiany jest na prośbę użytkownika zgłoszoną w bibliotece uczelni macierzystej. Po zarejestrowaniu się w Systemie Rozliczeń SWW czytelnik może aktywować indywidualne konto w każdej bibliotece współuczestniczącej i od tego momentu wypożyczać materiały zgodnie z zapisami regulaminów poszczególnych bibliotek. Dzięki temu systemowi społeczność APS ma szeroki, dogodny i szybki dostęp do zasobów bibliotek naukowych warszawskich publicznych uczelni wyższych;
- możliwość zgłaszania książek do zakupów – pracownicy oraz studenci APS mogą zgłosić wybraną pozycję książkową do zakupu (formularz zgłoszeń jest dostępny on-line; informacja o nowościach bibliotecznych jest rozsyłana do całej społeczności uczelni co miesiąc);
- udogodnienia dla użytkowników z niepełnosprawnościami;
- dostęp do Bazy Wiedzy i Repozytorium APS, otwartych danych badawczych oraz ORCID znajduje się na stronie internetowej Biblioteki. Informatorium do swojej oferty wprowadziło usługę tworzenia analizy dorobku (bibliometria, raporty dorobku, cytowania).

Biblioteka tworzy własne bazy danych dostępne online, a są nimi: baza bibliograficzna zawartości czasopism (ponad 35 500 opisów) oraz baza bibliograficzna publikacji naukowych pracowników APS (tj. Baza Wiedzy APS). Jest członkiem centralnego katalogu NUKAT prowadzonego przez Bibliotekę Uniwersytetu Warszawskiego, zawierającego informacje o zasobach bibliotek naukowych i akademickich. Funkcjonuje w Systemie Wypożyczeń Warszawskich (SWW BiblioWawa), który tworzą szkoły wyższe publiczne oraz inne publiczne instytucje, posiadające biblioteki naukowe z siedzibami w granicach administracyjnych miasta stołecznego Warszawy. Celem SWW jest zapewnienie społeczności akademickiej Warszawy szerokiego dostępu do zasobów bibliotecznych poprzez wzajemne wypożyczanie zbiorów drukowanych pracownikom i studentom szkół wyższych wchodzących w skład SWW. Do projektu należy siedem bibliotek:

- Biblioteka Główna Akademii Pedagogiki Specjalnej (APS),
- Biblioteka Główna Akademii Wychowania Fizycznego (AWF),
- Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej (PW),
- Biblioteka Główna Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (WUM),

- Biblioteka Główna Wojskowej Akademii Technicznej (WAT),
- Biblioteka Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW),
- Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie (BUW) wraz z niektórymi bibliotekami wydziałowymi i instytutowymi.

e. Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej

Monitoring i ocena bazy dydaktycznej oraz naukowej prowadzone były w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przez UZ ds. WSZJK. Zasadniczym celem działania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia było systematyczne podnoszenie jakości kształcenia akademickiego w łączności z procesem badań naukowych. Szczególnie istotnymi obszarami oddziaływań są:

- ewaluacja osiąganych efektów kształcenia,
- badanie stopnia realizacji standardów jakości kształcenia (organizacja i warunki procesu kształcenia; standard przygotowania i zaangażowania kadry akademickiej; standard przygotowania i zaangażowania studentów w proces kształcenia; standard warunków rozwoju dla kadry akademickiej; standard przygotowania planów, programów studiów, form i metod kształcenia).

Zgodnie z harmonogramem działań, Uczelniany System Zarządzania Jakością Kształcenia prowadzi oceny bazy dydaktycznej APS cyklicznie, które odnosiły się do jakości bazy materialnej, warunków kształcenia oraz działania systemu USOS (rok akademicki: 2010/11, 2014/15, 2018/19, 2022/23).

W ramach rozwoju i doskonalenia infrastruktury w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej podejmowane są następujące działania:

- monitorowanie funkcjonowania sprzętu informatycznego w salach wykładowych i pomieszczeniach naukowo-biurowych;
- coroczny przegląd sprzętu biurowego, plan zakupu i wymiany;
- współpraca z firmami zewnętrznymi w zakresie konserwacji sprzętu informatycznego;
- podnoszenie jakości usług biblioteki na podstawie analizy ocen pochodzących z ankiet oceniających jej działalność, wypełnianych przez pracowników i studentów;
- cykliczne badania infrastruktury przez komisję do spraw jakości kształcenia.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Zakład Pedagogiki Społecznej, funkcjonujący jako znaczący podmiot Instytutu Pedagogiki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, od początku istnienia ściśle współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, czerpiąc z jego doświadczeń, ale też będąc wrażliwym na jego potrzeby. Efektem tak ścisłej współpracy są realizowane w Zakładzie programy studiów, w tym studiów podyplomowych, których tworzenie i nieustanne dostosowywanie do dynamicznie zmieniających się realiów rynku pracy, odbywa się przy udziale aktywnych praktyków, wspartych autorytetem stojących za nimi podmiotów i instytucji.

Pracownicy Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, zaangażowani w proces kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, na co dzień współpracują z wieloma podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego i od strony praktycznej znają specyfikę zawodów, do których przygotowują studentów. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmuje zatem realizację efektów uczenia się i obejmuje wiele obszarów, m.in.:

- tworzenie i doskonalenie programu studiów;
- podpisywanie umów i porozumień o współpracy formalnej;
- realizację przez pracowników ZPS zadań w zakresie współpracy nieformalnej;
- realizację przez studentów praktyk zgodnie z przygotowaną wcześniej dokumentacją;
- opracowywanie i realizację projektów edukacyjnych;
- organizację konferencji/cyklicznych imprez;
- powoływanie studiów podyplomowych w odpowiedzi na potrzeby społeczne i rynku pracy;
- konsultacje eksperckie i ekspertyzy;
- opiekę i patronaty.

6.1. Tworzenie i doskonalenie programu studiów

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie kształtu programu studiów stanowi ważny element doskonalenia procesu kształcenia. Modyfikacja programu na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, odbywa się każdorazowo z uwzględnieniem procesu opiniowania i doradztwa ze strony reprezentantów różnych instytucji publicznych, samorządowych i organizacji pozarządowych. W przypadku ostatniej modyfikacji programu z roku 2022 konsultantami w naturalny sposób stali się partnerzy społeczni i instytucjonalni Zakładu Pedagogiki Społecznej: szkoły, poradnie, placówki opieki instytucjonalnej i rodzinnej, organizacje pozarządowe oraz samorządy lokalne. Część partnerów uczestniczy w procesie organizowania praktyk, wspiera projekty studenckie, dzieli się informacją zwrotną na temat jakości kształcenia i potrzeb kadrowych. Do grona stałych partnerów Zakładu należą m.in.: Urząd Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy, Warsztat Terapii Zajęciowej Orzycka Warszawskiego Oddziału Terenowego Krajowego Towarzystwa Autyzmu, Młodzieżowy Dom Kultury „Ochota” w Warszawie, Ognisko Pracy Pozaszkolnej na Ochocie, LXIX Liceum Ogólnokształcące w Warszawie, Ośrodek Pomocy Społecznej Ochota, Ośrodek Kultury OKO, Żłobek nr 8 przy ul. Skarżyńskiego 8 oraz jego filia na ul. Białobrzeskiej 19, Zespół Żłobków m.st. Warszawy. Istotny wkład w upraktycznienie i urynkowienie programu wnieśli również pracownicy Zakładu Pedagogiki Społecznej, łączący pracę akademicką z praktyką pedagogiczną – dr Anna Górka-Strzałkowska (pedagog w Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. K. Pułaskiego w Warce), dr Magdalena Roszak (Niepubliczne Przedszkole „Chatka Puchatka” w Legionowie) oraz dr hab. Michał Kwiatkowski, prof. APS (psycholog w Zespole Szkół nr 1 w Piasecznie).

W celu usystematyzowania i utrwalenia współpracy z interesariuszami zewnętrznymi ówczesna Dyrektorka Instytutu Pedagogiki, dr hab. Danuta Uryga powołała Radę Interesariuszy Instytutu Pedagogiki (dalej RI IP), która jest ciałem doradczym Dyrektora Instytutu (Regulamin Instytutu Pedagogiki, tekst jednolity; Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 49/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 18 października 2024 r.). Celem Rady jest identyfikacja potrzeb otoczenia społecznego, zwłaszcza w zakresie prowadzonych w Instytucie badań i przygotowania do pracy zawodowej absolwentów tych kierunków studiów, nad którymi sprawuje on opiekę merytoryczną. W szczególności do zadań Rady należy konsultowanie ważnych dla Instytutu kierunków działań i projektów w obszarze nauki i dydaktyki (w tym programów studiów), dla których wiedza i doświadczenia członków Rady mogą stanowić istotny punkt odniesienia. W skład RI IP weszli: Alina Karaśkiewicz (Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli), Lidia Mirecka (nauczycielka, pedagożka szkolna, SP nr 5 w Piasecznie), Michał Stępień (dyrektor, SP nr 221 w Warszawie), Aneta Szarfenberg (Fundacja „RUBIN”), Elżbieta Tołwińska-Królikowska (Warszawskie Centrum Inicjatyw Edukacyjno-Społecznych), Kamila Tomkiel-Skowrońska (Stowarzyszenie „Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej”) oraz Grzegorz Wolff (Urząd Pracy m. st. Warszawa).

W związku z zaangażowaniem RI IP oraz partnerów Zakładu Pedagogiki Społecznej, proces opracowywania programu miał charakter konsultacyjny i partycypacyjny. W Instytucie Pedagogiki powołano Zespół ds. Programów Studiów (Przewodnicząca – dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS), składający się z przedstawicieli kadry akademickiej, ekspertów merytorycznych oraz interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych: reprezentantów instytucji opiekuńczo-wychowawczych, edukacyjnych, organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego. Konsultacje z udziałem tak interdyscyplinarnego grona specjalistów (spotkanie odbyło się w 2021 r.), pozwoliły zidentyfikować kluczowe kompetencje oczekiwane wówczas na rynku pracy. Wśród uczestników spotkania Zespołu znaleźli się przedstawiciele m.in.: Centrum Nauki Kopernik, Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Fundacji Rubin, Nowych Horyzontów Edukacji Filmowej, WCIES oraz UNICEF Polska. Obok interesariuszy zewnętrznych w spotkaniu uczestniczyli również interesariusze wewnętrzni: Dyrektorka Instytutu Pedagogiki dr hab. Danuta Uryga, Pełnomocniczka Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dr Marlena Grzelak-Klus oraz Przewodnicząca Zespołu ds. Programów Studiów Instytutu Pedagogiki dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS. Wnioski z konsultacji znalazły bezpośrednie odzwierciedlenie w strukturze programu kierunku, między innymi poprzez włączenie treści dotyczących higieny pracy nauczycieli i pedagogów, edukacji w środowisku międzykulturowym, kompetencji tutorskich i diagnostycznych (obejmujących zarówno jednostki, grupy, jak i całe środowisko szkolne), a także rozwijania umiejętności pracy projektowej i zespołowej, współpracy z różnymi podmiotami środowiska lokalnego, rozumienia złożonych procesów społecznych oraz reagowania na sytuacje trudne i kryzysowe. Zgodność koncepcji kształcenia z oczekiwaniami rynku pracy potwierdzają również pozytywne opinie interesariuszy. Przedstawiciele praktyki edukacyjnej uczestniczący w konsultacjach i znający powstały na ich bazie program studiów, podkreślali jego nowoczesność i elastyczność, a także ścisłe powiązanie treści teoretycznych z działaniami praktycznymi w rzeczywistych środowiskach pracy pedagoga. Podkreślono znaczenie komponentu diagnostycznego, edukacji międzykulturowej oraz kształtowania umiejętności budowania relacji z rodziną i społecznością lokalną.

6.2. Współpraca formalna i nieformalna

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie podpisała również szereg porozumień o współpracy formalnej z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego, a pracownicy dokładają starań, by liczba takich porozumień stale rosła, stabilizując warunki współpracy z cennymi dla Uczelni instytucjami oświatowymi, kulturalnymi, medialnymi czy socjalnymi. Warunki współpracy są ustalane bezpośrednio z danym podmiotem. Lista podmiotów jest dostępna na stronie Uczelni w zakładce Współpraca, umowy i porozumienia (dostęp: <https://www.aps.edu.pl/wspolpraca>)

[/umowy-i-porozumienia/](#)). Oto kilka przykładów umów podpisanych w ostatnich dwóch latach, w odpowiedzi na potrzebę rozwoju kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna:

- W roku 2025 podpisano porozumienie o współpracy z Zespołem Żłobków m.st. Warszawy z siedzibą przy ul. Belgijskiej 4, 02-511 Warszawa, którego celem jest współpraca stron w zakresie wspierania projektów badawczych, rozwoju systemu opieki nad dziećmi do lat 3, edukacji i rozwoju roli opiekuna w żłobku lub jako dziennego opiekuna;
- Umowa współpracy pomiędzy Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej a Młodzieżowym Domem Kultury „Ochota” w Warszawie, zawarta w dniu 11.09.2023 r. W ramach współpracy z MDK prowadzono wspólne warsztaty z podopiecznymi MDKu i studentami APS (2023), Zakład Pedagogiki Społecznej wziął udział w projekcie prowadzonym przez MDK dotyczącym edukacji kulturalnej „Obmyślam świat” z okazji Roku Wisławy Szymborskiej (2023/2024), a także pracownicy Zakładu poprowadzili wykłady eksperckie oraz wywiady eksperckie w ramach Warszawskiego Tygodnia Zdrowia Psychicznego poświęconego dobrostanowi psychicznemu młodzieży (2025).

Poza powyżej wymienionymi przykładami współpracy, sprofilowanymi wprost pod potrzeby kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, Dyrekcja Instytutu Pedagogiki (dr hab. Danuta Uryga, prof. APS; następnie dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska, prof. APS) na mocy pełnomocnictw Rektora APS zawarła umowy o współpracy z:

- Ogólnopolską Federacją na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności (umowa ramowa o współpracy zawarta 7 listopada 2023). Są to działania umożliwiające realizację współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie m.in. wymiany wiedzy i informacji czy organizacji spotkań, warsztatów, konferencji metodyczno-dydaktycznych;
- Stowarzyszeniem MONAR Schroniskiem dla Osób Bezdomnych z usługami Opiekuńczymi „MARKOT” w Warszawie (umowa o współpracy zawarta 4 listopada 2022). W zakres współpracy wchodzi m.in. organizacja wizyt studyjnych i spotkań z praktykami na terenie Schroniska i/lub w siedzibie Akademii czy prowadzenie konsultacji dotyczących poszerzania wiedzy dotyczącej bezdomności);
- Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym przy ul. Marii Grzegorzewskiej 3 w Puławach (umowa ramowa o współpracy zawarta 15 czerwca 2023 r.). Współpraca w zakresie podejmowanych wspólnie działań w obszarze nauki i dydaktyki, w tym m.in. realizacja projektów, organizacja konferencji metodycznych czy realizacja praktyk studenckich;
- Fundacją Edukacja na NOWO z siedzibą w Warszawie (umowa o współpracy zawarta 31 marca 2021 r.). Współpraca w zakresie m.in. upowszechniania modelu szkoły jako środowiska uczącego się, w którym na rzecz jakości edukacji współpracują uczniowie, nauczyciele, rodzice i społeczność lokalna);
- Stowarzyszeniem Rodzice w Edukacji (umowa o współpracy zawarta 31 marca 2021). Podjęcie współpracy w zakresie m.in. wspólnych projektów edukacyjnych i społecznych, włączających dzieci i rodziców;
- Stowarzyszeniem Pomocy i Interwencji Społecznej z siedzibą w Warszawie (umowa o współpracy zawarta 9 lipca 2024). Współpraca w zakresie m.in. realizacji wspólnych projektów badawczych podejmujących problematykę bezdomności, realizacji praktyk studenckich i organizacji wizyt studyjnych).

Na szczególną uwagę zasługuje podjęcie przez pracowników Zakładu Pedagogiki Społecznej, poza współpracą formalną na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, współpracy nieformalnej z wieloma podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym m.in. ze/z:

- Żłobkiem nr 8 przy ulicy Stanisława Skarżyńskiego 6 w Warszawie – współpraca ciągła od 2022 r. Osoby studiujące organizują zajęcia w żłobku i bezpośrednio realizują efekty uczenia się z zakresu podstawowej wiedzy na temat organizowania pracy opiekuńczo-wychowawczej z małymi dziećmi. Dzięki tym zajęciom osoby studiujące potrafią adekwatnie dobrać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb wychowanków materiały i środki oraz metody pracy;
- Żłobkiem „Zakątek Inspiracji” przy ulicy Warownej 1/U1 w Warszawie – współpraca od 2024 r. Polega ona na organizowaniu hospitacji dla osób studiujących stacjonarnie i niestacjonarnie w modelowym żłobku Montessori. Dodatkowo placówka organizuje praktyki dla osób studiujących w APS. Dzięki tej współpracy osoby studiujące mają poszerzoną wiedzę na temat funkcjonowania różnych instytucji opieki nad małym dzieckiem;
- XLVIII Liceum Ogólnokształcącym im. Edwarda Dembowskiego przy ul. Barskiej 32 w Warszawie – współpraca od 2022 r. Dzięki tej współpracy osoby studiujące uczestnicząc w Festiwalach Nauki organizowanych dla licealistów z tej szkoły mają rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej oraz potrafią twórczo animować prace nad własnym rozwojem;
- Zespołem Szkół nr 1 w Piasecznie – współpraca od 2024 r., której celem jest prowadzenie wykładów eksperckich oraz warsztatów dla młodzieży (np. z zakresu depresji, w ramach Warszawskiego Tygodnia Zdrowia Psychicznego);
- Warsztatem Terapii Zajęciowej Orzycka Warszawskiego Oddziału Terenowego Krajowego Towarzystwa Autyzmu (współpraca od marca 2023 r.), której efektem była wystawa „Picasso w kolorze i czasoprzestrzeni” – prace podopiecznych Warsztatu Terapii Zajęciowej Orzycka. Otwarcie wystawy odbyło się w dniu 04.04.2023 r. w holu przy Audytorium im. Janusza Korczaka Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej;
- Ogniskiem Pracy Pozaszkolnej przy ul. Walentego Skorochód-Majewskiego 17 w Warszawie (współpraca od 2021 r.), której celem jest wspólne realizowanie projektów edukacyjnych skierowanych dla licealistów w Warszawie;
- Prywatnym Akademickim Liceum Ogólnokształcącym PALO w Piasecznie w zakresie konsultacji programów nauczania oraz organizacji warsztatów dla młodzieży licealnej w Akademii;
- Polskim Stowarzyszeniem Janusza Korczaka oraz Międzynarodowym Stowarzyszeniem Korczakowskim IKA, udział w działaniach europejskiej akademickiej sieci praw dziecka CREAN. Możliwość współpracy z placówkami i nauczycielami z placówek oraz uczestnictwo w wydarzeniach i szkoleniach.
- Grupą Pedagogiki i Animacji Społecznej – pracownicy GPAS prowadzą zajęcia dla osób studiujących w Akademii z zakresu organizowania i prowadzenia pracy podwórkowej;
- Za pośrednictwem Katedry UNESCO współpraca z Korczakianum przy ul. Jaktorowskiej 6 w Warszawie jako miejscem odbywania praktyk i wolontariatu;
- Centrum Edukacji Obywatelskiej – współpraca przy konceptualizacji i realizacji projektów edukacyjnych (m.in. Akademia Liderów Oświaty Szkoły Uczącej Się);
- Branżową Komisją Dialogu Społecznego ds. Przeciwdziałania Narkomanii i HIV/AIDS;
- Branżową Komisją Dialogu Społecznego ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi;
- Fundacją „Inspirator”;

- Stowarzyszeniem „Rodzice w Edukacji”;
- Centrum Edukacji Grupy ORLEN – współpraca nawiązana w 2024 r., obejmuje wykłady eksperckie i szkolenia z zakresu doskonalenia kompetencji miękkich, trwają prace nad uruchomieniem wspólnych studiów podyplomowych z zakresu zarządzania oświatą;
- Green Education Institute Sp. z o.o. – współpraca nawiązana w 2024 r., obejmuje konceptualizację i realizację projektów edukacyjnych, ekologicznych i dotyczących rynku pracy (m.in. projekt Developing Lifelong Learning Skills of Young Adults Who Cannot Attend Higher Education, Erasmus+, 2025-2027).

Organizacja konferencji/cyklicznych imprez

Pracownicy Uczelni zaangażowani w pracę dydaktyczną na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna są współorganizatorami licznych wydarzeń, spośród których wiele cieszy się dużym prestiżem w środowisku zewnętrznym. W przygotowanie i udział w nich włączani są także studenci, którzy dzięki temu nie tylko mają okazję do zapoznania się z najnowszymi wynikami badań, ale też nawiązania kontaktów z przedstawicielami innych ośrodków naukowych, organizacji pozarządowych etc. Poniżej znajdują się przykłady konferencji i cyklicznych imprez organizowanych lub współorganizowanych przez pracowników i współpracowników Zakładu Pedagogiki Społecznej:

- Konferencja naukowa pt. „Oblicza Wolontariatu w XXI wieku. Przyszłość pracy w edukacji – innowacja i inkluzja” (główny organizator: Zakład Pedagogiki Społecznej przy współpracy z innymi jednostkami Uczelni, 28-29 maja 2024 r.). Celem konferencji było wypracowanie rozwiązań dotyczących wolontariatu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytanie: Jak w obecnym czasie kształtuje się potrzeba działań wolontariackich w różnych grupach społecznych? Cenną inicjatywą, która współtowarzyszyła konferencji były Targi Pracy jako okazja dla jej uczestników do nawiązania kontaktów z różnymi organizacjami i instytucjami, które angażują się w działania wolontariackie lub oferują możliwość zatrudnienia w obszarach związanych z edukacją, innowacją oraz inkluzją społeczną. W targach uczestniczyło wiele organizacji z Ochoty i Warszawy, nie tylko oferujących praktyki czy zatrudnienie/współpracę, ale też próbujących pozyskać wolontariuszy do działań społecznych na terenie dzielnicy i całego miasta;
- OSPAR – niezwykle cenną inicjatywą jest trwająca od 26 lat organizacja OSPAR-u, czyli Ogólnopolskiej Sceny Prezentacji Artystycznych Realizacji, której inicjatorem i głównym organizatorem jest dr Mieczysław Sędzicki. Jest to przegląd twórczości artystycznej osób z placówek specjalnych – opiekuńczych, zakładów poprawczych, ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i instytucji wychowawczych. Celem przeglądu jest integracja społeczności ośrodków i nawiązanie współpracy ze studentami i kadrą naukowo-badawczą Uczelni;
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Cyberprzestrzeń i Światy Wirtualne” – w roku 2024 odbyła się VIII edycja tej konferencji o ugruntowanej renomie we wszystkich ośrodkach naukowych w Polsce zajmujących się mediami w edukacji. Konferencja podejmuje problematykę dotyczącą m. in. dydaktyki medialnej, przemian cywilizacyjnych i edukacyjnych we współczesnym świecie, kompetencji przyszłości, rozwoju nowych technologii i ich znaczenia dla edukacji, ryzykownego używania mediów, w tym uzależnień behawioralnych etc. W konferencji udział biorą przedstawiciele środowiska naukowego, organizacji pozarządowych (m. in. Fundacja Orange jako jeden ze stałych patronów wydarzenia), biznesu edukacyjnego, nauczyciele, studenci. Tegoroczną edycję objęły patronatami Ministerstwa Nauki, Edukacji i Cyfryzacji. Regularnymi gośćmi są członkowie Polskiego Komitetu ds. UNESCO, Polskiego Stowarzyszenia Janusza Korczaka, Polskiego Towarzystwa Technologii i Mediów Edukacyjnych etc.;
- „Researching discursive and linguistic barriers to social inclusion”, dr Ewa Dąbrowa (2024); organizowana przez Akademię wraz z licznymi partnerami, w tym Międzynarodowe

Stowarzyszenie im. Janusza Korczaka i International Sociological Association (RC 25 Language & Society); w konferencji uczestniczyły osoby studiujące Agata Michałkowska i Zuzanna Chałubińska;

- „Discourses of Childhood and Social Education”, dr Ewa Dąbrowa (2024); Wzięło w niej udział 120 aktywnych uczestników oraz 230 biernych uczestników online i na miejscu, reprezentujących szereg krajów, w tym: Burundi, Kamerun, Kanadę, Chorwację, Czechy, Danię, Finlandię, Niemcy, Indie, Irlandię, Kazachstan, Nową Zelandię, Nigerię, Rumunię, Hiszpanię, Szwajcarię, Syrię, Wielką Brytanię, Ukrainę, USA i Polskę. W konferencji zorganizowanej w siedzibie Akademii (jej części posterowej) wzięła udział grupa 23 studentów.

6.3. Współpraca w ramach realizacji praktyk studenckich

Realizacja przez studentów praktyk zgodnie z przygotowaną wcześniej dokumentacją

W ramach praktyk Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie buduje wspólnotę edukacyjną realizującą ideę partnerstwa między placówkami z otoczenia społeczno-gospodarczego i Uczelnią. Instytucje będące miejscem realizacji praktyk są zgodne z profilem specjalności i zapewniają realizację założonych efektów. Mając na uwadze realizację praktyk wysokiej jakości Uczelnia zawiera porozumienia z instytucjami, przedsiębiorstwami i organizacjami pozarządowymi. Ich lista jest dostępna na stronie w zakładce Współpraca, współpraca w ramach praktyk, podmioty współpracujące z uczelnią (dostęp: <https://www.aps.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-w-ramach-praktyk/podmioty-wspolpracujace-z-uczelnia/>). Aktualizowane wykazy instytucji są przesyłane do wszystkich opiekunów praktyk, aby zapewnić studentom wsparcie w zakresie poszukiwania miejsca praktyk, umożliwiającego optymalną realizację przewidzianych zadań i osiągnięcie efektów. Studenci nie muszą jednak wybierać wyłącznie spośród oferty podmiotów wskazanej przez Uczelnię. Ze względu na zróżnicowany charakter specjalności na kierunku pedagogika istnieje możliwość zaproponowania przez studenta/kę wybranego przez siebie miejsca praktyk. W razie potrzeby uczelniany opiekun praktyk włącza się w proces komunikacji w wybranym podmiocie i wspiera osobę pragnącą dostać się na praktyki do danej instytucji. Zgodnie z regulaminem praktyk możliwe jest też realizowanie praktyk w trybie indywidualnego wyboru placówki przez studenta. Monitorowanie wyboru i samej praktyki należy do opiekuna praktyk z Akademii.

Studenci na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna realizują praktyki studenckie w różnych instytucjach i podmiotach, takich jak:

- żłobki, w tym m.in. Nasz Żłobek w Warszawie, Żłobek Niepubliczny „Ciepełko” w Warszawie, Żłobek nr 188 „Mały Żłobek filia” w Warszawie, Zakątek Inspiracji – Niepubliczny Żłobek Montessori w Warszawie, Dziecięcy Świat – Przedszkole i Żłobek w Warszawie, Żłobek Sensuś w Warszawie, Żłobek Koko i Muu w Warszawie, Publiczny Żłobek w Miastkowie Kościelnym oraz Dwujęzyczne Przedszkole i Żłobek Go Montessori w Nowych Babicach;
- szkoły, w tym m.in. Społeczna Szkoła Podstawowa nr 30 STO w Warszawie, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Korczaka w Łochowie, Szkoła Podstawowa im. Stanisława Kostki w Szczytnie, Szkoła Podstawowa nr 6 im. Jarosława Iwaszkiewicza w Białymstoku, Szkoła Podstawowa im. Cypriana Godebskiego w Raszynie, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Borkowie Kościelnym; Mannubbies – Szkoła Artystyczna w Warszawie;
- środowiskowe Ogniska Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Warszawie, w tym m.in. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD przy ul. Monte Cassino 5, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD przy ul. Częstochowskiej 11/15, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD przy ul. Synów Pułku 2; Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD przy ul. Ogińskiego 1;

- Świetlice środowiskowe, w tym Świetlica Środowiskowo-Integracyjna „Dom Jana Pawła II” w Piastowie, Świetlica Środowiskowa „Dom Ojca Ignacego” w Warszawie;
- Organizacje pozarządowe (fundacje i stowarzyszenia II sektora), w tym m.in. Fundacja „Mosty Edukacji”, Fundacja Joanny Radziwiłł „Opiekuńcze skrzydła”, Stowarzyszenie „Twoje Miejsce”, Stowarzyszenie społeczno-kulturalne „Przestrzeń”, Stowarzyszenie „W stronę marzeń”, Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Szansa”, Stowarzyszenie Producentów i Dystrybutorów Oprogramowania Rozrywkowego, Stowarzyszenie Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej, Stowarzyszenie „Lepsze Dziś” Legionowo, Art as Freedom Foundation, Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa”, Fundacja „Edukacja z wartościami”, Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci, Młodzieży oraz Rodzin Zastępczych i Innych Form Rodzicielstwa Zastępczego „Chaber”, Stowarzyszenie w „Stronę słońca”, Kluboteka Dojrzałego Człowieka; Uniwersytet Dzieci w Warszawie, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Możesz więcej”, Fundacja Pomocy Ludziom z Niepełnosprawnościami, Fundacja Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością Intelktualną DOM, Hufiec ZHP Sulejówek im. Batalionu Zośka, Fundacja Niebieski Dom, Fundacja FunExplorer dzieciom, Fundacja Bullerbyn na rzecz wspólnoty dzieci i dorosłych, Fundacja Promyczek Nadziei w Chynowie;
- Instytucje kultury, w tym m.in. Dom Kultury Śródmieście w Warszawie, Młodzieżowy Dom Kultury w Pruszkowie, Dom Kultury Dorożkarnia w Warszawie, Janowski Dom Kultury w Janowie Lubelskim, Centrum Kultury w Piasecznie, Warszawskie Centrum Kultury Filia Zastów, Dom Kultury Praga w dzielnicy Praga Północ m. st. Warszawy, Młodzieżowy Dom Kultury „Bielany” w Warszawie, Młodzieżowy Dom Kultury „Ochota” w Warszawie, Gminny Ośrodek Kultury w Młodzieszynie, Centrum Wielokulturowe w Warszawie, Centrum Artystyczne Sztukarnia, Ośrodek Kultury Gminy w Grodzisku Mazowieckim, Terminal Kultury Gocław, Centrum Edukacyjne Edustrefa w Grójcu, Dom Sztuki SMB "Jary" w Warszawie, Miejsce Akcji Paca - Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL w Warszawie, Gminna Biblioteka Publiczna w Michałowicach, Gminny Ośrodek Kultury w Rzeczychach, Dom Pomocy Społecznej w Nowinach, Mediateka w Grodzisku Mazowieckim, Filmoteka Narodowa – Instytut Audiowizualny, Teatr Atheneum, Teatr Powszechny, TR Warszawa, MBP Dom Dialogu Kulturowego Dom Wesokka w Makowie Mazowieckim, Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach;
- Placówki socjoterapeutyczne, w tym m.in. Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „KAŹ” przy ul. Zorzy, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 1 „SOS” przy ul. Różanej, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Zielonce im. Kpt. Jerzego Bartnika.

Rada Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej ds. Praktyk

Od roku akademickiego 2020/2021 w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie funkcjonuje Rada Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej ds. Praktyk, powołana Zarządzeniem nr 178/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 14 kwietnia 2021 r. z późniejszymi zmianami. W skład Rady weszli przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, w tym instytucji ściśle współpracujących z pracownikami w zakresie realizacji kształcenia na kierunku pedagogika. Są to: Katarzyna Woś (Fundacja Centrum Wspierania Zdolności), Urszula Król (Muzeum Fryderyka Chopina przy Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina), dr Anna Dziama (Centrum Nauki Kopernik), Irena Karpowicz (Fundacja Kluboteka Dojrzałego Człowieka), Wioletta Krzyżanowska (Szkoła Podstawowa nr 323 im. Polskich Olimpijczyków), Katarzyna Łagowska (Centrum Praw Kobiet), Urszula Mroczek (Stowarzyszenie Pomocy i Interwencji Społecznej oraz Ośrodek Wsparcia dla Kobiet z Dziećmi i Kobiet w Cięży "Eteja"), Ilona Prokop (Dom Pomocy Społecznej "KOMBATANT"), Anna Repelewicz-Iwaniuk (Biuro Pomocy i Projektów Społecznych m.st. Warszawy), Mirosław Sielatycki (Biuro Edukacji m.st. Warszawy), Grzegorz Wolff (Urząd Pracy m. st. Warszawy), Wojciech Lenard (Stowarzyszenie Pomost), Agata Holska (Przedszkole Mała Awangarda), Grażyna Ziółek (Przedszkole nr 237 im. Warszawskiej Syrenki),

Ireneusz Stawiński (Schronisko dla Nieletnich i Zakład Poprawczy w Warszawie- Falenicy), Anna Skwarka (Przedszkole nr 422) oraz Paulina Chełmicka (Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia).

Nadrzędne cele Rady ds. Praktyk to:

- wypracowanie modelu praktyk studenckich w APS;
- opiniowanie programów praktyk w celu zwiększenia korelacji z potrzebami rynku pracy;
- formułowanie zaleceń dotyczących podnoszenia jakości praktyk oraz doskonalenia w obszarze formalno-organizacyjnym;
- określanie zaleceń dotyczących wzmacniania współpracy uczelni z otoczeniem w zakresie praktyk;
- formułowanie rekomendacji w zakresie monitorowania praktyk.

W spotkaniach Rady, odbywających się nie rzadziej niż raz na kwartał, uczestniczyli przedstawiciele instytutów (w tym Instytutu Pedagogiki oraz Zakładu Pedagogiki Społecznej) i Samorządu. Rozwiązanie miało na celu zapewnienie dostępu do informacji oraz implementację ustaleń.

Dla instytucji oferujących wysoką jakość kształcenia i zaangażowanych w organizację praktyk przewidziano dyplomy, a dla opiekunów z ramienia instytucji – podziękowania. Zasady przyznawania dyplomów i podziękowań zostały wypracowane z członkami Rady i udostępnione w zakładce Współpraca w ramach praktyk.

Podmioty zainteresowane współpracą z Uczelnią w zakresie praktyk (i szerszym) mają możliwość zgłoszenia się za pośrednictwem formularza zgłoszeniowego we wspomnianej zakładce. Rozwiązanie to stanowi odpowiedź na potrzebę zgłaszanej przez interesariuszy.

W latach 2021-2022 we współpracy z Radą przygotowano badania diagnostyczne mające na celu zgromadzenie informacji o stanie realizacji praktyk. W proces badawczy zostały zaangażowane trzy grupy: studenci, opiekunowie uczelniani oraz przedstawiciele instytucji zapewniających możliwość realizacji praktyk studenckich. Zgodnie z przyjętym założeniem badania są realizowane co dwa lata. Ostatnią edycję zrealizowano na przełomie roku 2023-2024. Wyniki zostały przedstawiono w formie raportów i zaprezentowane podczas spotkania Rady oraz spotkań uczelnianej koordynator praktyk z opiekunami uczelnianymi i studentami. Raporty są dostępne na stronie Uczelni w zakładce Współpraca w ramach praktyk oraz w odpowiednich zespołach MS Teams.

Należy podkreślić, że istnieje możliwość oceny praktyk przez studentów w celu udostępnienia informacji niezbędnej do organizowania praktyk wysokiej jakości w instytucjach i budowania nowoczesnych przez nie programów staży i praktyk. Przykładem jest przekazanie zanonimizowanych ocen praktyk w formie raportu do Warszawskiego Urzędu Pracy czy też w czasie omawiania dokumentacji praktyk (druk: opinia studenta o praktykach) w czasie rozmowy z opiekunem praktyk w Akademii.

W listopadzie 2025 roku Rektor Akademii Zarządzeniem nr 199/2025 z dnia 26 listopada 2025 r. ostatecznie zlikwidowała Radę Akademii Pedagogiki Specjalnej im Marii Grzegorzewskiej ds. Praktyk uprzednio powoławszy do życia Zarządzeniem nr 181/2025 z dnia 20 października 2025r. Radę Interesariuszy APS. Rada Interesariuszy APS została powołana w trosce o zapewnienie wysokiej jakości kształcenia i działalności naukowej w Akademii Pedagogiki Specjalnej, a także w celu budowania relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, jako gremium doradczo-konsultacyjne złożone z przedstawicielek i przedstawicieli instytucji publicznych, podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych i środowisk o istotnym znaczeniu dla realizowanej przez Uczelnię misji.

Do zadań Rady należy:

- wyrażanie opinii w sprawie dokumentów przedstawionych przez rektora;
- proponowanie kierunków rozwoju uczelni zgodnych z potrzebami społecznymi i gospodarczymi;
- opiniowanie zgodności koncepcji i programów kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy;
- współdziałanie przy rozwoju i doskonaleniu praktycznego wymiaru kształcenia, a szczególnie w zakresie praktyk i staży;
- współpraca w monitorowaniu losów absolwentów;
- wspieranie działań uczelni w zakresie badań naukowych i transferu ich wyników do otoczenia społeczno-gospodarczego;
- wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju APS.

Przeobrażenie Rady ds. Praktyk w Radę Interesariuszy związane jest z szerszą formułą jej działania. Oprócz troski o realizację praktyk studenckich i wypracowywanie koncepcji programów kształcenia adekwatnych do potrzeb rynku pracy Rada Interesariuszy będzie aktywnie uczestniczyła w wypracowywaniu kierunków rozwoju Akademii w obszarach związanych z badaniami naukowymi czy też transferem i komercjalizacją wiedzy.

6.4. Opracowywanie i realizacja projektów edukacyjnych

Pracownicy Zakładu Pedagogiki Społecznej oraz współpracujący z nimi, przy realizacji kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, pracownicy Instytutu Pedagogiki realizują projekty edukacyjne we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, często w kontekście międzynarodowym. Co warto odnotowania, w większość z nich zaangażowani byli studenci kierunku, co umożliwiło im dokonanie konfrontacji wiedzy teoretycznej z praktyką, rozwijanie umiejętności metodologicznych oraz doświadczenie współpracy w interdyscyplinarnych zespołach badawczych. Do tego typu projektów zaliczamy:

- „Rola pedagogicznej uczelni wyższej w sieci współpracy międzyinstytucjonalnej – studium socjo-pedagogiczne” projekt wewnętrzny APS, pod kierownictwem dr Marty Wiatr. Pracownicy Zakładu Pedagogiki Społecznej zbadali sieci współpracy międzyinstytucjonalnej w środowisku lokalnym, a studentki kierunku POWiS zostały zaproszone do współpracy w badaniu, przeszkolone metodologicznie, a następnie – już samodzielnie – realizowały powierzone im zadania badawcze. Działania te obejmowały: kontaktowanie się z instytucjami działającymi na Ochojcu i umawianie spotkań, prowadzenie ankiet wśród podmiotów działających w obszarze opieki, wychowania, oświaty, kultury, zdrowia, bezpieczeństwa i zabezpieczenia społecznego, wprowadzanie i porządkowanie danych pozyskanych w badaniu. Udział studentek w projekcie miał charakter rzeczywistego doświadczenia badawczego – pozwolił im przejść proces organizacji badań, pracy terenowej;
- „Removal of barriers to social inclusion and social participation for children and young adults with intellectual and developmental disabilities” (2022) grant Erasmus+, pod kierownictwem prof. dr hab. Anny Odrowąż-Coates oraz dr hab. Anny Perkowskiej-Klejman, prof. APS. Projekt zrealizowany przez APS we współpracy z sześcioma uczelniami zagranicznymi (Stockholms Universitet, University of Hertfordshire, Universitatea din Oradea, Edinburgh Napier University, OsloMet – Storbyuniversitetet, The Queen's University of Belfast). W ramach projektu dziesięcioosobowa grupa studentek i studentów wzięła udział w interdyscyplinarnym, dwutygodniowym kursie poświęconym zagadnieniom inkluzji społecznej, zorganizowanym przez Edinburgh Napier University;

- „End of Disaster: Undoing Crisis. Active Tutors Open to Reflective Education – EDUCATORE” (2022) grant Erasmus+, pod kierownictwem prof. dr hab. Anny Odrowąż-Coates oraz dr hab. Anny Perkowskiej-Klejman, prof. APS. Prowadzony był wspólnie z Universitatea din Oradea (Rumunia), Universiteit Gent (Belgia) oraz Sveučilište u Zagrebu (Chorwacja), projekt miał na celu wspólną refleksję studentów i nauczycieli akademickich nad zagadnieniem dobrostanu uczestników procesu edukacji w czasie pandemii oraz opracowanie rekomendacji dotyczących tworzenia środowiska edukacyjnego, które w sposób pozytywny i trwały wpływa na samopoczucie studentów, uczniów i nauczycieli. W ramach projektu zrealizowano dwa wydarzenia z udziałem osób studiujących: (1) dwudziestoosobowa grupa studentek i studentów wzięła udział w naukowo-szkoleniowym wydarzeniu zorganizowanym w Akademii Pedagogiki Specjalnej; (2) dziesięcioosobowa grupa studentów uczestniczyła w wyjeździe studyjnym do Rumunii (Uniwersytet w Oradea), podczas którego odbyły się warsztaty realizowane w międzynarodowych zespołach;
- dr Krystyna Heland rozpoczęła realizację projektu tutoringowego realizowanego wspólnie ze studentką – „Balancing Screen Time: Wonder Approach into account”, którego efektem końcowym jest przygotowywany obecnie artykuł.

6.5. Konsultacje eksperckie i ekspertyzy

Ważnym obszarem dotyczącym współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są konsultacje metodyczne oraz ekspertyzy przygotowane przez pracowników Zakładu Pedagogiki Społecznej oraz współpracujących z nimi, przy realizacji kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, pracowników Instytutu Pedagogiki, w tym m.in. przez:

- **dr hab. Aleksandrę Tłuściak-Deliowską**, która w 2023 roku przygotowała dla wydawnictwa Bloomsbury, w ramach międzynarodowego projektu naukowego *Bloomsbury Education and Childhood Studies*, ekspercki tekst dotyczący polskiego kontekstu w obszarze *Management, Leadership and Governance* (sekcja: edukacja na poziomie ponadpodstawowym). W 2021 roku wystąpiła natomiast jako ekspert w programie telewizyjnym „Pytanie na śniadanie”, gdzie komentowała zagadnienia związane z przemocą w szkole. W tym samym roku opracowała również ekspertyzę na zlecenie MSCDN dotyczącą realizacji eksperymentu pedagogicznego „W poszukiwaniu źródeł sukcesu w procesie uczenia się i nauczania uczniów”, prowadzonego w latach 2017–2020 w Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 z Oddziałami Sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusku;
- **dr Sylwia Galanciak** – Ekspert Sieci Edukacji Cyfrowej **Komet@**, zaangażowana w liczne inicjatywy dotyczące innowacji edukacyjnych. Była ekspertem w projekcie **KEEP – Key Engaging Educational Practices Used by Secondary School Teachers to Keep Connected With Their Students Following COVID-19 Pandemic** (Erasmus+, 2020–2023; nr 2020-1-FR01-KA226-SCH-095580). Współautorka szeregu rekomendacji dla polskiej edukacji, m.in.: *Modernizacyjna transformacja polskich szkół w środowisku cyfrowym w kontekście upowszechnienia rozwiązań sztucznej inteligencji* – rekomendacje Sekcji Edukacji Cyfrowej Komitetu Informatyki PAN (2023), rekomendacje **III Kongresu Kompetencje Przyszłości: Ku nowej edukacji czasów transformacji cyfrowej** (2022), dokument *Ogólnopolska Sieć Edukacyjna – czas na drugi etap. Rekomendacje ekspertów Sieci Edukacji Cyfrowej KOMET@* (2019);
- **dr Marlena Grzelak-Klus** – od 2020 roku jest członkiem jury konkursu dla innowatorów pedagogicznych organizowanego przez MSCDN. Prowadzi szkolenia dla nauczycieli uczestniczących w pięciu **Międzynarodowych Forach Nowatorstwa Pedagogicznego**, które odbyły się: 4–5 października 2018 r. w Warszawie i Pułtusku, 12–14 listopada 2019 r. w Wilnie, 30 września 2021 r. w Pułtusku, 16–17 listopada 2022 r. w Pułtusku, 15 listopada 2023 r. w Warszawie;

- **dr Magdalena Roszak** – w 2025 roku wystąpiła jako ekspert w programie telewizyjnym „Pytanie na śniadanie”, gdzie opowiadała o procedurach obowiązujących w przedszkolach w sytuacji pojawienia się choroby zakaźnej.

6.6. Powoływanie studiów podyplomowych w odpowiedzi na potrzeby społeczne i rynku pracy

Począwszy od roku akademickiego 2015/2016 w Zakładzie Pedagogiki Społecznej prowadzone są dwusemestralne kwalifikacyjne studia podyplomowe „Zarządzanie w systemie oświaty”, którymi kieruje obecnie dr Katarzyna Szostakowska. Zainicjowane zostały one we współpracy ze środowiskiem specjalistów z zakresu zarządzania oświatą, skupionym wokół wydawnictwa Wolters Kluwer i stanowiły odpowiedź na niedostatki w praktycznym kształceniu kadry zarządzającej oświatą. Powstały w tej kooperacji program studiów kładł więc silny nacisk na praktyczne przygotowywanie kandydatów na dyrektorów od strony prawnej, zarządczej i relacyjnej, co wyróżniało go wówczas na tle programów realizowanych w innych uczelniach. Do prowadzenia zajęć zaproszeni zostali autorzy programu, czyli praktycy wywodzący się z Ministerstwa Edukacji Narodowej, kuratoriów oświaty, samorządów, czy szkół (dyrektorzy placówek) – pracownicy Akademii stanowili jedynie niezbędne minimum. Sam program studiów był wielokrotnie uaktualniany, na bazie doświadczeń wyniesionych z wcześniejszych edycji, czy w związku ze zmianami zachodzącymi w prawie oświatowym lub praktyce edukacyjnej. Efektem wieloletniej współpracy jest około 350 absolwentów (wielu z nich pełni obecnie funkcje dyrektora placówki i współtworzy środowisko skupione wokół studiów), liczne publikacje z zakresu zarządzania oświatą (m.in. dodrukowywana książka pod redakcją Krzysztofa Gawrońskiego i dr. hab. Michała Kwiatkowskiego „Dyrektor szkoły w procesie zarządzania oświatą z 2019 roku) oraz konferencje skupiające w Akademii dyrektorów szkół i szereg specjalistów. Warto na koniec podkreślić, że również w przypadku studiów podyplomowych, pracownikom Zakładu Pedagogiki Społecznej zależało na włączaniu słuchaczy w działania dydaktyczne, publikacyjne i popularyzatorskie – absolwenci studiów, posiadający odpowiednie doświadczenie zawodowe, zostawali prowadzącymi zajęcia dla kolejnych edycji studiów, stawali się autorami rozdziałów w przygotowywanych przez prowadzących publikacjach (wydawnictwo Wolters Kluwer), czy mieli okazję zaprezentowania się na konferencjach w roli prelegentów.

6.7. Opieka, patronaty

Pracownicy Instytutu Pedagogiki, uczestniczący w kształceniu na kierunku Pedagogika, pełnią nadzór nad innowacjami realizowanymi w różnych placówkach edukacyjnych. Współpraca ta sprzyja podnoszeniu kwalifikacji nauczycieli oraz poszerzaniu ich doświadczeń pedagogicznych. Studenci natomiast zyskują ułatwiony dostęp do prowadzenia badań naukowych w środowisku szkolnym, a także do odbywania praktyk zawodowych. Poniżej przedstawiono wybrane przykłady:

- opieka naukowa nad studentami objętymi treningiem tutoringowym w programie Mistrzowie dydaktyki;
- opieka nad studentami wymiany programu Erasmus+ oraz autorskie projekty zajęć dla nich (dr K. Heland-Kurzak, prof. A. Odrowąż-Coates);
- opieka nad kołami naukowymi (dr Sylwia Jaronowska).

Współdziałanie z otoczeniem na wielu poziomach nie tylko sprzyja realizacji koncepcji kształcenia na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, lecz także otwiera dodatkowe przestrzenie rozwoju dla studentów oraz kadry, zgodnie z aktualnymi potrzebami społecznymi i gospodarczymi oraz współczesnymi rozwiązaniami. Instytucjom współpracującym umożliwia natomiast korzystanie z eksperckiego wsparcia, najnowszej wiedzy naukowej oraz różnorodnych form rozwoju i doskonalenia zawodowego.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie uczelni, a zatem zarazem kierunków studiów proponowanych w instytutach jest jednym z zadań strategicznych. Pracownicy zorientowani są na doskonalenie umiejętności i wiedzy w oparciu na najnowszych międzynarodowych standardach przekazywania wiedzy i umiejętności, uczestniczą w dialogu z naukowcami i praktykami z międzynarodowych sieci badawczych, które współtworzą i którym przewodniczą. W swoją działalność międzynarodową próbują angażować studentów, zachęcają ich do poszerzania horyzontów myślowych i swojej praktyki w kontekście nie tylko krajowym, ale też międzynarodowym. Zapraszani do Akademii wykładowcy i badacze z innych krajów występują w roli profesorów wizytujących, autorów wykładów otwartych, gospodarzy wymiany międzynarodowej, prelegentów podczas konferencji międzynarodowych i szkół letnich. Akademia trwa w dialogu z licznymi badaczami z zagranicy, gości też stażystów, profesorów wizytujących, doktorantów i studentów z zagranicy.

7.1. Strategia umiędzynarodowienia

Strategia umiędzynarodowienia jest częścią Strategii Rozwoju Uczelni 2021-2030. W jej ramach co roku powstaje Plan Działalności obejmujący wskaźniki umiędzynarodowienia.

Stopień umiędzynarodowienia monitorujemy przynajmniej dwa razy w roku, odbywa się to w skali uczelni.

Wymierne wskaźniki to: liczba studentów zagranicznych, liczba przyjętych studentów wymiany Erasmus, liczba profesorów wizytujących, liczba nowych umów międzynarodowych, liczba grantów przewidujących wymianę wykładowców lub studentów oraz liczba przyznanych mobilności pracowniczych np. w sieci CEEPUS i Erasmus sta+

Liczymy też staże zagraniczne pracowników, wizyty studyjne oraz międzynarodowe konferencje, seminaria, szkoły letnie, których jesteśmy organizatorem lub współorganizatorem.

W ramach działań usprawniających umiędzynarodowienie od 2022 roku w APS powstało Biuro Współpracy z Zagranicą podlegające Prorektor ds. Rozwoju i Współpracy z Otoczeniem, w kooperacji z Rzeczniką Rektora ds. Współpracy Międzynarodowej dr Lidią Zabłocką-Żytką. Aktualnie nazywa się Biuro ds. Współpracy Międzynarodowej. Znaczną część zadań związanych z umiędzynarodowieniem realizuje biuro projektów (granty międzynarodowe) oraz Katedra UNESCO im. Janusza Korczaka (funkcje reprezentacyjne, projekty naukowe, przykładowe sprawozdanie ze szkoły letniej w załączeniu zał. 3 i 4, działania Katedry w bieżącym roku widać tutaj: <https://www.aps.edu.pl/news/retrospective-on-18th-unesco-chair-international-summer-school-2025-and-the-young-researchers-mid-term-conference-of-sociology-of-education-network-european-sociological-association/>).

Akademia prowadzi stronę w języku angielskim: <https://www.aps.edu.pl/home-en/>

Nowe oznaczenia i mapy kampusu przygotowywane są w dwóch wersjach językowych.

Organizowane i współorganizowane są konferencje międzynarodowe w APS i za granicą mające na celu zawiązanie kontaktów międzynarodowych i konfrontację najlepszych praktyk.

7.2. Działania projakościowe związane z umiędzynarodowieniem

1. Udział w programie MNiSW **Mistrzowie Dydaktyki**, związane z nim mobilności pracowników z Zakładu Pedagogiki Społecznej.

Udział w programie szkoleniowym MNiSW dla liderów uczelni – mobilności kadry zarządczej np. na szkolenie w Rotterdamie <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/na-zaproszenie-mein-bierzemy-udzial-w-szkoleniu-leaders-in-university-management/>.

Udział studentów APS w programie unijnym „**Ambasadorowie Karier EU**”.

W ramach Instytutu Pedagogiki powstał nowy międzyinstytutowy Lab badawczy, w który realizowany jest projekt międzynarodowy z udziałem wykładowczyń i studentek Pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i szkolnej: <https://www.aps.edu.pl/uczelnia/instytuty/instytut-pedagogiki/zespol-badawczy-early-asd-interdisciplinary-teachers-professional-development-lab/>

W ramach projektu Erasmus+ prowadzonego przez pracowniczki Katedry Pedagogiki Społecznej „**Removal of barriers to social inclusion and social participation for children and young adults with intellectual and developmental disabilities**” SIIDD - Cooperation for innovation and the exchange of good practices KA203 – Strategic Partnerships for higher education- Erasmus+ 2019-1-SE01-KA203-060425” 2020-2024, <https://siidd.eu/> osoby studenckie z kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza 1 i 2 stopnia, także ze studiów niestacjonarnych, wzięły udział w trzech intensywnych programach szkoleniowych w Rumunii (Oradea 2020), w Polsce (Warszawa 2021) i w Wielkiej Brytanii w Edyburgu (2022) <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/studenci-i-wykladowcy-z-aps-w-edinburgh-napier-university/> oraz w konferencji międzynarodowej 2024 <https://www.aps.edu.pl/news/live-transmission-and-programme-for-international-conference-available/>.

W wyjazdach szkoleniowych uczestniczyli studenci z:

- Stockholm University (Leader), Szwecja,
- The University Of Hertfordshire Higher Education, Wielka Brytania,
- Universitatea Din Oradea, Rumunia,
- Edinburgh Napier University, Wielka Brytania,
- Oslomet - Storbyuniversitetet, Norwegia,
- The Queen's University Of Belfast, Wielka Brytania,
- Akademia Pedagogiki Specjalnej Im. Marii Grzegorzewskiej, Polska.

W ramach projektu finansowanego ze środków Unii Europejskiej **EDUCATORE** <https://educatore.aps.edu.pl/>, w wydarzeniach szkoleniowych wzięło udział 20 studentów kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, raz w Warszawie: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/studenci-i-wykladowcy-z-aps-w-edinburgh-napier-university/>, raz w Oradea w Rumunii: <https://www.aps.edu.pl/news/educatore-project-trip-to-oradea-romania/> oraz w konferencji naukowej: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/esa-rn10-konferencja-w-aps/> i corocznych szkołach letnich Katedry UNESCO (2022, 2023, 2024, 2025 <https://www.aps.edu.pl/unesco-chair/unesco-janusz-korczak-chair-international-summer-schools/>).

Studenci mają możliwość uczestnictwa w wykładach otwartych w **Szkole Doktorskiej APS**. Wykłady prowadzą specjaliści z uczelni zagranicznych i krajowych o wybitnym dorobku naukowym lub warsztacie badawczym. Wykaz wykładów otwartych znajduje się tutaj: <https://www.aps.edu.pl/doktoranci/szkola-doktorska/wyklady-otwarte/>

Na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza gościliśmy w ostatnich 5 latach profesorów wizytujących oraz ekspertów z Australii, Albanii, USA, Ukrainy, Rumunii, Chorwacji, Węgier, RPA, Turcji, Niemiec, Indii czy Izraela. Część z nich można znaleźć tutaj: <https://www.aps.edu.pl/university/visiting-professors/>

2. Studenci kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza byli uczestnikami warsztatów z projektu EU Horyzont „Empathy” poświęconego przygotowania do pracy z różnorodnością, szczególnie z mniejszością muzułmańską. <https://salamlab.pl/pl/empathy-project/akademia-pedagogiki-specjalnej-im-marii-grzegorzewskiej/> W ramach projektu mieli też możliwość brania udziału w cyklicznych salonikach językowych Language Lounge <https://www.aps.edu.pl/news/empathy-project-closing-ceremony-at-aps/>.

Saloniki językowe zostały zainicjowane w 2020 roku w odpowiedzi na ankiety pracownicze i zgłoszenia studentów, że czują bariery mentalne przed mówieniem po angielsku oraz, że mile widziane są dodatkowe formy osvajania się z językami obcymi i różnorodnością kulturową. Saloniki miały też służyć spotkaniom pracowników administracji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi w celu pokonania niewidzialnej kategoryzacji na te dwie grupy pracownicze i stworzeniu lepszej wspólnotowości. Idea przyjęła się bardzo dobrze i w celu pozyskania interesujących mówców oraz środków na przekąski do kawy złożyliśmy projekt (z SGH) na dofinansowanie saloników z projektu unijnego Horyzont 2020 Empathy: (EMPATHY: Challenging discourse about Islam and Muslims in Poland, EU funded project: 101049389 CERV-2021-EQUAL). W latach 2022-2023 saloniki odbywały się co miesiąc i dotyczyły różnych elementów międzyreligijnych, międzykulturowych, wspomagając jednocześnie żywy kontakt z językiem obcym.

Link do roli APS w projekcie: <https://salamlab.pl/pl/empathy-project/akademia-pedagogiki-specjalnej-im-marii-grzegorzewskiej/>

Przykładowe tematy: [Dr Kishan Manocha at Maria Grzegorzewska University \(aps.edu.pl\)](https://www.aps.edu.pl/news/last-language-lounges-from-the-empathy-project-this-year/), [Salonik językowy Language Lounge \(aps.edu.pl\) 2022](https://www.aps.edu.pl/news/last-language-lounges-from-the-empathy-project-this-year/), [Zapraszamy na Salonik Językowy \(aps.edu.pl\) 2023](https://www.aps.edu.pl/news/last-language-lounges-from-the-empathy-project-this-year/); <https://www.aps.edu.pl/news/last-language-lounges-from-the-empathy-project-this-year/> 2023

W styczniu 2024 zostały wręczone certyfikaty dla osób, które uczestniczyły w minimum 15 spotkaniach.

3. Mobilności pracownicze i studenckie CEEPUS NAWA [sieć CARP] założona przez pracowniczki Katedry Pedagogiki Społecznej (<https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/ceepus-nawa-w-albanii-nowe-kierunki-nowe-mozliwosci/>), Erasmus+ (https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=527802800002470&id=100083182638062), mobilności z grantów norweskich i innych zagranicznych grantów zewnętrznych.

Przykłady mobilności pracowników Zakładu Pedagogiki Społecznej w ramach grantów norweskich: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/aps-z-wizyta-studyjna-w-oslo/>

Przykłady mobilności studenckich: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/studenci-i-wykladowcy-z-aps-w-edinburgh-napier-university/>

Studenci mają możliwość korzystania z mobilności Erasmus oraz uczestniczenia w zajęciach dla grup mieszanych Erasmus i lokalnych na terenie naszej uczelni, mogą też zgłosić się do programu jako buddies, towarzyszący przyjeżdżającym.

Studenci wymiany Erasmus mogą liczyć na specjalną ofertę zajęć oraz materiały wspierające orientację w Warszawie: <https://www.aps.edu.pl/erasmus/practical-information/>; https://www.aps.edu.pl/media/if3o4rix/erasmus-survival-guide_24-10-2023.pdf

4. Udział studentów w międzynarodowej działalności badawczej

Studenci mają możliwość uczestniczyć w konferencjach międzynarodowych organizowanych siłami pracowników Zakładu Pedagogiki Społecznej, w charakterze współorganizatorów, prelegentów, wolontariuszy.

Studenci mają możliwość nieodpłatnego udziału w anglojęzycznych corocznych szkołach letnich Katedry UNESCO3 oraz inicjatywach publikacyjnych Katedry UNESCO <https://www.aps.edu.pl/unesco-chair/unesco-janusz-korczak-chair-international-summer-schools/>.

Studenci ubiegają się o granty badawcze np. do MNiSW „Wsparcie studentów w zakresie podniesienia ich kompetencji i umiejętności” realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 pod kierunkiem pracowników Zakładu Pedagogiki Społecznej <https://www.gov.pl/web/nauka/wsparcie-studentow-w-zakresie-podniesienia-ich-kompetencji-i-umiejetnosci>.

Studenci pozostający pod opieką naszych pracowników zgłaszają swoje wystąpienia na konferencje międzynarodowe np. ISA Forum <https://www.isa-sociology.org/en/conferences/forum/rabat-2025>, TISSA, Porto, Portugalia, <https://www.tissa.net/en/next-conference/program>

Studenci mają możliwość uczestniczenia w badaniach Katedry UNESCO: <https://www.aps.edu.pl/news/youth-as-researchers-project-the-outcome/>

6. Współpraca międzynarodowa

W instytutach prowadzących kierunki pedagogiczne pozyskiwane są międzynarodowe granty badawcze oddziałujące na całą społeczność akademicką pracowników i studentów. Wśród najważniejszych grantów związanych ze społeczną odpowiedzialnością uczelni i zrównoważonym rozwojem w kontekście międzynarodowym można wskazać:

Attune: <https://www.aps.edu.pl/nauka/biuro-ds-projektow-naukowych/projekty-badawcze-i-rozwojowe/finansowane-przez-instytucje-zewnetrzne/komisja-europejska/activate-the-university-for-climate-change-attune/>

Granty norweskie: Green Coin, Green Heat, Smartfood; Acceptance-Participation-Solidarity; <https://www.aps.edu.pl/news/sustainability-projects-at-aps/>

Dostosowanie i wprowadzenie modelu najlepszych praktyk europejskiego stowarzyszenia przeciwdziałania depresji EAAD w celu poprawy opieki nad osobami z depresją i zapobiegania zachowaniom samobójczym w Europie (Mental Health Support for Ukrainian Refugees (MESUR), EDUCATORE <https://educatore.aps.edu.pl/educatore/>, EMPATHY <https://salamlab.pl/pl/empathy-project>, INCLU-AGEING Training of family members and guardians for inclusion of ageing adults with disabilities.)

Ponadto granty podnoszące umiejętności cyfrowe: Learning through Gameplaying-an inclusive approach! HABILITAS! Nauka poprzez gamifikację-podejście włączające! HABILITAS!; Digital Skills Development for 21st Century Special Education Needs Teachers.

Badania Katedry UNESCO w sieci Katedr z Irlandii i USA z udziałem młodzieży: <https://www.aps.edu.pl/news/youth-as-researchers-project-the-outcome/>

Cykl webinarium „Edukacja w Ukrainie – między teorią a praktyką” przygotowany we współpracy z różnymi jednostkami w Ukrainie, w tym Ministerstwem Oświaty, KNP Ukrainy, jednostkami akademickimi i innymi podmiotami: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/solidarni-z-ukraina/>

Warto zauważyć, iż pracownicy uprawiający dyscyplinę pedagogikę:

- przewodniczą międzynarodowym sieciom badawczym, na przykład Sieci Badawczej Socjologii Edukacji RN10 Europejskiego Stowarzyszenia Socjologii: <https://www.europeansociology.org/research-networks/rn10-sociology-education> ;

Międzynarodowemu Stowarzyszeniu Janusza Korczaka IKA: <https://www.aps.edu.pl/news/international-korczak-association-s-new-executive-board-elected-at-aps/> ;

- zasiadają w zarządzie International Sociological Association RC25 Language and Society (Język i społeczeństwo);
- są redaktorami naczelnymi czasopism międzynarodowych np. wydawanych przez ISA: „Language, Discourse & Society”. <https://www.language-and-society.org/language-discourse-society/>;
- uczestniczą w działaniach sieci badawczych: CREAN (Children’s Rights European Academic Network), UniTwin UNESCO, ISA, ESA, EPA, ENTER Mental Health Network.

Przewodnicząca Katedry UNESCO im. Janusza Korczaka, pracowniczka Zakładu Pedagogiki Społecznej bierze **udział w działaniach międzyrządowego światowego biura MOST UNESCO Management of Social Transformations**, w charakterze eksperta międzyrządowego reprezentującego rząd Polski. Do praktycznych osiągnięć Katedry w tym zakresie należy uznać wprowadzenie do priorytetów Agendy ONZ na najbliższe 2 lata – zapisów o orientacji na młodzież i na osoby z niepełnosprawnościami (18.06.2024 UNESCO HQ). Polska została wybrana do Międzyrządowej Rady Programu MOST podczas 42. sesji Konferencji Generalnej UNESCO w 11.2023 r. i ma obecnie wice-prezydencję w obradach UNESCO Forum. Posiadanie głosu w Radzie obok Ambasadora RP jest dla Instytutów Pedagogicznych APS ogromnym wyróżnieniem i realnie oddziałuje na priorytety polityki Narodów Zjednoczonych.

Co ważne studenci mogą wziąć udział w programie Erasmus buddies i opiekować się gośćmi z innych krajów, studentami wymiany międzynarodowej. Mogą też brać udział w dniach o nazwie International Day, podczas których opowiadamy sobie nawzajem ciekawostki kulturowe z obecnych na spotkaniu krajów: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/international-day-11-grudnia-spotkanie-mikolajkowe/>.

Pracownicy podejmują samodzielne inicjatywy zapraszania prelegentów zagranicznych z warsztatami dla pracowników i studentów, np. na zaproszenie dr Dobrawy Aleksiak, Prelegentki: prof. Karen Pashby, dr Ana Benavides (Manchester Metropolitan University, UK) poprowadziły 1 grudnia Warsztat poświęcony narzędziu Nauczanie na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez etyczne ujęcie zagadnień globalnych oraz strategiom wspierania krytycznego i refleksyjnego podejścia do tematów globalnych w szkołach i kształceniu nauczycieli.

7.3. Oferta zajęć w językach obcych i program profesorów wizytujących

Podstawą włączania studentów kierunku pedagogika w światowy dorobek nauk społecznych jest znajomość języków obcych. Priorytetem jest zapewnienie przez Uczelnię dobrego przygotowania do uczenia się w językach obcych, udział w zajęciach w językach obcych oraz stworzenie możliwości do mobilności i wymiany międzynarodowej.

Umiędzynarodowienie studiów na kierunku Pedagogika:

- lektoraty z języka angielskiego (B2, C1), niemieckiego (B2), rosyjskiego (B2), francuskiego (B2) (ostatni do roku 2021/22) (B2);
- wyjazdy w ramach programów międzynarodowej wymiany;
- udział w międzynarodowych programach;
- prelekcje w językach obcych profesorów z zagranicy.

Kompetencje językowe studentów są rozwijane w trakcie lektoratów obejmujących na I i II roku 4 semestry nauki po 30 godzin – razem 120 godzin ćwiczeń. Lektoraty pogłębiają znajomości struktur gramatycznych, wzbogacają słownictwo, a przede wszystkim wprowadzają w terminologię obcojęzyczną z zakresu dyscypliny pedagogiki, zwłaszcza z obszaru pedagogiki. Lektoraty są prowadzone dla studentów kierunku Pedagogika przez kompetentnych lektorów Studium

Praktycznej Nauki Języków Obcych, będącego jednostką ogólnouczelnianą, odpowiedzialną za realizację lektoratów z języka obcego na poziomach B2 i C1 (ciagle – lektoraty z języka angielskiego (B2, C1), niemieckiego (B2), rosyjskiego (B2), francuskiego (B2) – ostatni do roku 2021/22) (B2).

Od studentów jest wymagana znajomość struktur gramatycznych i form językowych, a także umiejętność przygotowania i prezentacji wypowiedzi dotyczących tematów akademickich i zawodowych. W trakcie kursu studenci piszą testy częściowe. Po IV semestrze przystępują do egzaminu końcowego na poziomie B2 lub C1, zgodnie z zaleceniami określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji. Wszyscy studenci uczęszczający na Lektoraty mają dostęp do platformy internetowej. Ćwiczenia, które są zamieszczone na platformie, zostały w całości przygotowane przez zespół wykładowców ze Studium Języków Obcych. Fakultety oraz zajęcia lektoratowe są prowadzone w oparciu o podręczniki napisane przez lektora APS – mgr Annę Treger, specjalnie na potrzeby kursów. Od początku roku 2017 Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych jest certyfikowanym ośrodkiem egzaminacyjnym Pearson Test of English – General. Uczelnia dba o warunki sprzyjające doskonaleniu umiejętności posługiwania się językiem obcym przez studentów. Zapewnia je mała liczba studentów w grupach co reguluje Zarządzenie nr 393/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2022 roku. Zgodnie z Zarządzeniem grupa liczy co najmniej 14, ale nie więcej niż 20 osób, dzięki temu są osiągane przez studentów zamierzone efekty uczenia się.

Umiejętności językowe oraz wiedzę studenci kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna poszerzają także poprzez udział w wykładach otwartych prowadzonych przez zapraszanych prelegentów z zagranicy (zazwyczaj profesorów uczelni wyższych). Wykłady takie były prowadzone zarówno stacjonarnie, jak i on-line, co poszerzało grono odbiorców (on-line zwłaszcza w trakcie pandemii Covid-19 (2020/2021/2022)). W latach 2019-2024 odbyły się wykłady m.in.:

- prof. Piero Crispiani, University in Macerata, Włochy: spotkanie z cyklu "Mistrz na Forum", wykład pt. "Nowe pola badawcze współczesnej pedagogiki" (1.12.2020);
- dr Eleonora Palmieri, University in Macerata, Włochy: kolejne spotkanie z cyklu "Mistrz na Forum". Przedstawiono potwierdzoną badaniami naukowymi metodę prof. Piero Crispianiego pracy z dziećmi z zaburzeniami rozwoju i uczenia się oraz rezultaty wspólnej pracy badawczej i terapeutycznej jaką od lat dr Palmieri prowadzi z Profesorem (15.12.2020);
- prof. Mark Solms, University of Cape Town, wykład pt. "Current concepts of the unconscious and emotion in neuroscience: implications for psychoanalysis" (7.12.2021);
- prof. Mark Bernheim, Fulbright Specialist in Maribor (2017), Slovenia (2022); Lecturer at University of Graz (Austria), wykład pt. „Walking Together the Bridge to Terabithia – Current Perspectives” (29.04.2022);
- dr Monika Gabriela Bartoszewicz, Associate Professor, UiT The Arctic University of Norway, wykład pt. "Qualitative Research Design in Social Sciences" (28.02.2023);
- prof. A. Novak-Foster, Quinnipiac University, USA, wykład pt. "Utilizing the arts to understand, connect and engage" (14.03.2023);
- prof. Marthinus Conradie, University of the Free State, RPA, wykład pt. "What is theory for? Crucial reminders for doctoral research" (26.03.2024).

W obecnym roku 2025:

- udział w projekcji filmu amerykańskiego scenarzysty, Andrzej Krakowski, profesor w City College of New York: XI. Nie bądź obojętny: <https://www.aps.edu.pl/aktualnosci/projekcja-filmu-xi-nie-badz-obojetny-w-ramach-cyklu-absolutnie-spoeczne-kino/>;

- prof. Sirpa Kokko z University of Eastern Finland Finlandii, Temat: Finnish Craft in Education and Society: Current Research on Pedagogy, Cultural Heritage and Well-being;
- prof. Kathleen Manion, Royal Roads University, Canada, Temat: "Uncovering the complex challenges faced by vulnerable youth globally through collaborative, youth-centered research";
- student z USA, Adrian Tolczyk - Penn State, Bachelor's of Arts, The Hidden Curriculum of Belonging: How Athletics and Fraternity Life Shape Student Identity and Engagement at a U.S. University;
- prof. Jolanta Jonak i prof. George Tolczyk, Northeastern Illinois University in ChicagoUSA, The Fine Line Between Difference and Disability;
- prof. Mark Juszczak, ST Johns University in New York, USA, Digital epistemology - methodological implications for graduate research in the social sciences;
- prof. emeritus Mark Bernheim, Florida University in Ohio, USA: meet and greet;
- prof. Erzsébet Barát z Central European University Vienna, Austria, Situated Knowledge: Neoliberalization of higher education nad restructuration of the Hungarian public university system";
- prof. Darrick Smith, University of San Francisco, USA, Social Justice Leadership, School Discipline and Culture. Notes from the Insider;
- prof. Hermílio Santos, Director of the Center of Economic and Social Analysis (CAES-PUCRS) Brazylia: Social construction of border areas and researching biographical narratives of 3 generation.

W programach studiów uwzględniono fakultety i konwersatoria do wyboru, prowadzone w językach obcych takie jak:

[2025Z - Language, Discourse and Society](#) 00-0F-LDS

[2025L - Diversity in Education, Combatting Hate and Exclusion](#) 00-FF-DFC

[2025Z - Inclusion through Wellbeing and Resilience in Care and Education](#) 00-FF-IER

[2025Z - Forms of Abuse and Neglect Against Children](#) 00-FF-FAN2

[2025Z - Intercultural Education, Challenges for Inclusion](#) 00-FF-IEC

[2025L - Burnout and Well-being in Educators and Students in the Digital Age](#) 00-FF-BWE

[2025L - Family and Childhood in Latin America](#) 00-FF-FCL

[2025L - Latin America Today: Power, Migration, and Inequality](#) 00-FF-LAT

[2025L - The Concept of Good Living in Different Cultures](#) 00-FF-ICF1

[2025Zn - Challenges and Opportunities in the Education of Migrant and Refugee Children](#) 00-FF-COE

[2025Zn - Intercultural Education, Challenges for Inclusion](#) 00-FF-IEC

[2025Zn - Well-being and Resilience in Educational Work](#) 00-FF-WRE

[2025Ln - Burnout and Well-being in Educators and Students in the Digital Age](#) 00-FF-BWE

[2025Ln - Conflict Resolution in the Multicultural Environment](#) 00-FF-CRE

[2025Ln - Positive Development of Children – A Cross-Cultural View](#) 00-FF-PDV

[2024Z - Intercultural Communication for Inclusion and Social Justice](#) 00-FF-ICI

[2024Z - The Concept of Good Living in Different Cultures](#) 00-FF-ICF

[2024Z - Diversity Forum. Interfaith Dialog and Education for Peace](#) 00-OF-DIF

[2024Z - Human Rights](#) 00-FF-HRI

[2024Z - Iron Curtain 40 Years Later – Socio-Educational Perspective and Social Work](#) 00-FF-ICY

[2024Z - Wellbeing and Resilience in Care and Education](#) 00-FF-WRC2

[2024L - Wellbeing and Resilience in Care and Education](#) 00-FF-WRC1

[2024Zn - Curriculum Theory and Design](#) 00-OF-CTD

[2024Zn - Wykład monograficzny w języku obcym](#) WS-2FF-WMJ

[2024Ln - Discourses on Sexuality, Social Roles and Change](#) 00-FF-DSS

[2024Ln - Gender in Educational Practice](#) 00-FF-GEP

Wiele z nich prowadzonych jest przez profesorów wizytujących. Na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna gościliśmy średnio 10 profesorów wizytujących lub występujących gościnnie rocznie.

Wśród obsady kierunku można znaleźć adiunktkę APS z Argentyny oraz profesorkę APS z Ukrainy. To sprawia, że studenci mają możliwość doświadczania na co dzień międzynarodowego, zróżnicowanego środowiska uczenia się.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Akademia wspiera swoich studentów kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna w funkcjonowaniu, rozwiązywaniu różnorodnych problemów, planowaniu i realizowaniu swojego rozwoju w procesie kształcenia począwszy od procedury rekrutacyjnej, a skończywszy na procedurze dyplomowania. Najważniejszą rolę odgrywa tu budowanie bezpośrednich, opartych na zaufaniu i współpracy relacji student – nauczyciel akademicki oraz uwzględnianie zróżnicowanych potrzeb studentów.

Wspieraniu motywacji studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników w nauce służą następujące inicjatywy:

- system stypendiów naukowych dla studentów osiągających wysokie wyniki w nauce;
- konkurs Rektora na najlepszą pracę dyplomową;
- możliwość podjęcia studiów w systemie indywidualnej organizacji studiów;
- możliwość podjęcia studiów w systemie indywidualnego programu kształcenia dla studentów osiągających wysokie wyniki w nauce, pragnących w sposób zindywidualizowany rozwijać i poszerzać swoje kompetencje.

Oprócz opieki merytorycznej, działań motywacyjnych, inspiracji rozwojowych organizowanych w trakcie studiowania studenci kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna mogą korzystać ze wsparcia wykładowców w trakcie dyżurów odbywających się 2 razy w tygodniu dla studentów stacjonarnych oraz 2 razy w czasie semestru dla studentów niestacjonarnych (dyżury weekendowe). Możliwość kontaktu z wykładowcami zapewnia studentom także platforma USOS oraz aplikacja MS Teams. Do dyspozycji studentów są również służbowe adresy e-mail, o których informacja znajduje się na stronach APS oraz podawana jest na zajęciach.

Co roku z grona wykładowców powoływani są doradcy studentów dla poszczególnych roczników. Powołany doradca pełni tę funkcję przez cały okres kształcenia. Studenci uzyskują od opiekunów wsparcie w rozwiązywaniu pojawiających się problemów w toku ich studiów.

Sytuacje problemowe, skargi i wnioski płynące ze strony studentów rozpatrywane są również bezpośrednio przez dyrektora studiów. Studenci mają możliwość złożyć wniosek lub skargę w formie pisemnej oraz osobiście w trakcie dyżurów dyrekcji. Odwołanie od decyzji studenci składają do Rektora.

Rozpatrywaniem skarg i wniosków zajmuje się również Zarząd Samorządu Studentów APS. Członkowie samorządu przyjmują wnioski drogą mailową. Pełnią również dyżury od poniedziałku do piątku oraz w weekendy (z myślą o studentach studiów niestacjonarnych). Samorząd studentów, który tworzą wszyscy studenci Akademii Pedagogiki Specjalnej stanowi niezależną reprezentację społeczności akademickiej i jej interesów na terenie Uczelni. Do zadań Samorządu należy między innymi:

- reprezentowanie interesów studentów w Akademii jak i na zewnątrz Akademii;
- obrona praw studentów Akademii;
- popieranie i realizacja naukowych, kulturalnych, sportowych, turystycznych i innych inicjatyw studenckich;
- uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w zakresie spraw Akademii;
- współdecydowanie z władzami Akademii w sprawach związanych z pomocą materialną dla studentów, procesem kształcenia i wychowywania w Akademii.

Organami Samorządu Studentów APS są: Rada Studentów; Zarząd; Komisja Wyborcza Sąd Koleżeński i Odwoławczy Sąd Koleżeński.

W ramach Samorządu Studentów APS działa 5 komisji programowych:

- Komisja Dydaktyczna (dbałość o zapewnienie wysokiej jakości kształcenia w Akademii, reprezentowanie i promowanie edukacyjnych potrzeb studentów);
- Komisja Kultury (organizowanie przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, sportowym, rekreacyjnym i rozrywkowym);
- Komisja ds. Promocji i Współpracy (pozyskiwanie partnerów, sponsorów i patronów medialnych);
- Komisja Regulaminowa (tworzenie i uaktualnianie regulaminów obowiązujących na Uczelni);
- Komisja ds. Uczelnianych Organizacji Studenckich (koordynowanie działalności Uczelnianych Organizacji Studenckich, reprezentowanie organizacji wobec władz Uczelni, opiniowanie i przedstawianie Radzie wniosków na temat przydziału funduszy na statutową działalność Uczelnianych Organizacji Studenckich).

Senatorowie studenci zasiadają w Komisjach Senackich, Komisjach Dyscyplinarnych oraz w Radzie Bibliotecznej, reprezentując w nich interesy studentów APS i dbając o ich prawa.

Wsparcie studentów kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna odbywa się na kilku poziomach. Jest nakierowane przede wszystkim na rozwój naukowy, rozwijanie kompetencji i zaangażowania zawodowego, a także rozwój osobowości i gotowości do uczenia się i doskonalenia, przygotowania do pracy naukowo-badawczej. Wsparcie dostosowane jest do różnych potrzeb studentów, co uwzględnia Regulamin studiów, stanowiący załącznik do Uchwały nr 725/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 kwietnia 2024 r. roku (zwany dalej Regulaminem studiów APS), obowiązuje od roku akademickiego 2024/2025. Zawarte w nim są informacje dotyczące m.in. organizacji studiów, praw, obowiązków i odpowiedzialności studenta, warunków i trybu odbywania zajęć dydaktycznych, w tym studiów według Indywidualnego Programu Studiów i Indywidualnej Organizacji Studiów, zaliczania zajęć, trybu i zasad udzielania urlopów i usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach, pomocy dla studentów z niepełnosprawnościami, zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz przyznawania nagród i wyróżnień (dostępny dla studentów na stronie www.aps.edu.pl w zakładce Studenci).

8.1. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia

Studenci kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna, podobnie jak studenci innych kierunków w APS, są informowani o systemie wsparcia na stronie APS (www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Wsparcie studentów). Informacji udzielają również doradcy studentów (każdy rocznik ma swojego doradcę, ich wykaz znajduje się na stronie APS). Powyższe informacje przekazywane są również podczas dnia adaptacyjnego dla I roku studiów, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Informacji na temat wsparcia osób z niepełnosprawnościami, w kwestii akademików czy pomocy materialnej udziela również Samorząd Studencki oraz Biuro Pomocy Materialnej i Dyplomowania (czynne codziennie). Szczegółowe informacje dotyczące dostępności zamieszczone są również na stronie APS (<http://www.aps.edu.pl/uczelnia/deklaracja-dostepnosci/>). Zawarto tam m.in. informacje na temat dostępności strony internetowej i dostępności architektonicznej. Uczelnia zapewnia dostępność swojej strony internetowej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Oświadczenie w sprawie dostępności ma zastosowanie do strony internetowej www.aps.edu.pl.

8.2. Wsparcie studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami

Zapisy dotyczące osób z niepełnosprawnościami uwzględnione są w misji i statucie Uczelni, Regulaminie studiów oraz innych regulaminach w części dotyczącej wspierania studentów ze szczególnymi potrzebami. Wsparcie dla studentów z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami wymagającymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych zagwarantowane jest w *Regulaminie stwarzania studentom z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych* (Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 377/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1września 2022 r.). W Uczelni aktywnie pracuje Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, mgr Wojciech Polak. Pomoc studentom z niepełnosprawnościami oferowana przez APS ma na celu wyrównanie szans i umożliwienie im pełnego uczestnictwa w zajęciach. Podejście do studentów z niepełnosprawnościami jest indywidualne, a wsparcie dobierane do ich szczególnych potrzeb. Studenci niepełnosprawni mają możliwość ubiegania się o indywidualne rozwiązania problemów związanych z ich kształceniem. Wśród różnych udogodnień warto wymienić możliwości:

- nagrywanie zajęć (po złożeniu przez studenta deklaracji o wykorzystaniu zarejestrowanego materiału wyłącznie na użytek własny, na podstawie której otrzymuje stosowne pozwolenie na rejestrację zajęć);
- otrzymanie w formie pisemnej lub elektronicznej materiałów dydaktycznych od prowadzącego zajęcia, uzyskanie wsparcia asystenta w zajęciach dydaktycznych;
- uzyskanie pomocy asystenta naukowo-metodycznego (działanie regulowane odrębnymi przepisami);
- wsparcie tłumacza języka migowego;
- dostosowanie form zaliczeń do potrzeb i możliwości studenta (np. zmiana formy zaliczenia z pisemnej na ustną, czy z grupowej na indywidualną);
- indywidualną organizację studiów, korzystanie z będącego w dyspozycji uczelni sprzętu specjalistycznego ułatwiającego dostęp do informacji i zajęć;
- korzystanie z urządzeń wspomagających własnych lub wypożyczonych z APS zgodnie z regulaminem wypożyczalni sprzętu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnościami;
- inną niezbędną i racjonalną pomoc zapewniającą wyrównywanie szans edukacyjnych.

Równolegle wykładowcy zostali uwrażliwieni na metodykę pracy dydaktycznej z osobami z niepełnosprawnością i jako przykład takich działań można podać przygotowanie przez studentów z Samorządu Studenckiego dokumentów ze wskazówkami dla nauczycieli akademickich dotyczącymi zajęć z osobami z niepełnosprawnością mowy, ze studentami niesłyszącymi i niedosłyszącymi oraz niewidomymi i słabowidzącymi. Studenci z niepełnosprawnościami mogą także ubiegać się o wsparcie w zakresie pomocy w zdobywaniu materiałów dydaktycznych niezbędnych do studiowania oraz stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami (stypendium dla osób niepełnosprawnych w rozumieniu Ustawy).

Ponadto uczelnia wspiera studentów z niepełnosprawnością, zapewniając:

- dostęp do bibliotek cyfrowych,
- dostosowany sprzęt (sprzęt komputerowy, dostosowany sprzęt do ćwiczeń),
- dostosowane lektoraty z języka obcego,
- transport specjalistyczny,

- wsparcie asystentów wspierających,
- wsparcie Akademickiej Poradni Psychologicznej (korzystanie z pomocy objęte jest poufnością).

Zapisy dotyczące osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami uwzględnione zostały w paragrafie 14, 24 oraz 32 obowiązującego Regulaminu studiowania w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (Załącznik nr 1 do uchwały nr 725/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 kwietnia 2024 r.). Ponadto wsparcie studentom z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami jest udzielane zgodnie z obowiązującym w Uczelni Regulaminem stwarzania studentom z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych.

Studenci z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami są wspierani przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Pełnomocnik dostępny jest dla studentów od poniedziałku do piątku w biurze znajdującym się na terenie APS, jak również istnieje możliwość kontaktu drogą mailową, telefoniczną oraz zdalnie poprzez aplikację MS Teams.

Studenci będący osobami z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami mogą ubiegać się o dostosowanie warunków odbywania studiów do ich szczególnych potrzeb w tym rodzaju niepełnosprawności.

W tabeli poniżej przedstawiono informacje o liczbie studentów z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności studiujących w APS.

Tabela 32. Liczba studentów PPW z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności studiujących w APS

Rok akademicki	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
2019/2020	2	1
2020/2021	4	1
2021/2022	5	2
2022/2023	7	5
2023/2024	11	4
2024/2025	102	25
2025/2026	97	26

Jednym z działań wspierających studentów z niepełnosprawnościami jest realizacja projektu „W nowe 100lecie APS nowe do100sowania”, którego celem było zwiększenie dostępności Uczelni dla osób ze szczególnymi potrzebami. W ramach projektu powołano Radę ds. dostępności, która opracowała ankietę skierowaną do wszystkich studentów po to, by uzyskać sugestie odnośnie dostępności Akademii w zakresach: architektonicznym, cyfrowym, informacyjno-komunikacyjnym. W Uczelni na bieżąco dostosowywana jest przestrzeń do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.

W ramach projektu została wprowadzona także funkcja asystenta naukowo-metodycznego do wsparcia procesu dydaktycznego, która poszerza ofertę wsparcia studenta ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami w Akademii. Funkcję tę może pełnić pracownik Akademii posiadający wiedzę i kompetencje z zakresu zgłoszonego do konsultacji przez studenta. Działanie

asystenta naukowo-metodycznego regulowane są odrębnym Regulaminem – Załącznik nr 1 Zarządzenia Rektora APS nr 133/2021 z dnia 27 stycznia 2021r.).

Pracownicy mogli poszerzać swoją wiedzę na temat pracy ze studentem z różnego rodzaju szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, poprzez uczestnictwo w projekcie „Dokształcenie dydaktyczne uczelni” realizowanym na podstawie umowy z Ministerstwem Edukacji i Nauki (umowa nr MEiN /2022/DIR/1821). Część warsztatów w ramach tego projektu poświęcona była poszerzaniu świadomości wykładowców na temat pracy ze studentem z niepełnosprawnościami, by umożliwić im pełne uczestnictwo w zajęciach.

8.3. Wsparcie organizacyjne i materialno-bytowe w procesie studiowania

Indywidualny Program Studiów (IPS)

Studiowanie według IPS (§ 13 Regulaminu studiów APS) polega na rozszerzeniu efektów uczenia się w ramach studiowanego kierunku, bądź w wyniku udziału studenta w projektach badawczych. Jest to możliwość skierowana do studentów o wysokiej średniej, chcących w sposób indywidualny, pod opieką samodzielnego pracownika naukowego realizować program studiów uzupełniony o wybrane przedmioty fakultatywne poszerzające efekty uczenia się i/lub udział w projektach badawczych.

Indywidualna Organizacja Studiów (IOS)

Według Regulaminu studiów APS (§ 14), student może ubiegać się o indywidualną organizację studiów. Przyznaje się go studentowi, który nie może realizować zajęć według obowiązującego planu z powodu: realizacji różnic programowych, powtarzania przedmiotów, studiowania drugiego kierunku lub na innej uczelni, ważnych wydarzeń życiowych, szczególnych potrzeb, w tym niepełnosprawności lub choroby przewlekłej lub innej potrzeby określonej w Ustawie o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240, z późn. zm.). Student dostaje wówczas pozwolenie na realizację przedmiotów wymaganych programem studiów według indywidualnego planu (najczęściej w różnych grupach). Akademia jest otwarta na indywidualizowanie procesu kształcenia dla studentów znajdujących się w nowych sytuacjach życiowych, np. w przypadku rodzicielstwa, studiujących młodych matek, studentów odczuwających następstwa zdrowotne pandemii lub przedłużającego się stanu obniżonej kondycji psychicznej (stanów depresyjnych).

Programy mobilności międzynarodowej Erasmus+

Program edukacyjnej wymiany międzynarodowej Erasmus+ skierowany jest do studentów APS, którzy spełniają wymogi określone w programie. Program ten wspiera mobilność ponadnarodową również studentów z niepełnosprawnościami i w trudnej sytuacji materialnej. Studenci otrzymujący stypendium socjalne w związku z trudną sytuacją materialną oraz studenci z niepełnosprawnościami kwalifikują się do Programu jako „osoby z mniejszymi szansami”. Głównym celem programu jest podniesienie kompetencji zawodowych i kluczowych studentów poprzez zrealizowanie części programu kształcenia w zagranicznej uczelni. Szczegółowe informacje dotyczące kryteriów, harmonogramu, formularzy, listy uczelni partnerskich i rekrutacji obu programów znajdują się na stronie uczelni (www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Erasmus+ studenci APS).

Studenci w trudnej sytuacji materialnej mogą liczyć na wsparcie finansowe lub rzeczowe ze strony Uczelni:

Stypendia z funduszy pomocy materialnej

W Uczelni funkcjonuje Biuro Pomocy Materialnej i Dyplomowania, które organizuje m. in. wsparcie w obszarze udzielania studentom stypendiów. Studentów obowiązuje Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów (Zarządzenie nr 527/2023

Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 20 listopada 2023 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 511/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 września 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej oraz trybu i kryteriów ich przyznawania dla studentów Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej). Pomoc materialną może otrzymać student, który spełnia warunki określone w Ustawie i Regulaminie. Z Funduszu student może ubiegać się o przyznanie następujących świadczeń: stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora i zapomogi (Regulamin i niezbędne informacje dostępne na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Stypendium rektora

Studenci o wybitnych osiągnięciach naukowych, sportowych czy artystycznych oraz mający wysoką średnią ocen, mogą ubiegać się o stypendium rektora. Zasady przyznawania stypendium określa ww. Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i Zarządzenie Nr 55/2020 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 października 2020 r. w sprawie kryteriów oceny działalności naukowej, artystycznej i sportowej studenta uprawniających do ubiegania się o przyznanie stypendium rektora (Dokumenty i niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Stypendium ministra

Stypendium Ministerstwa Edukacji i Nauki może otrzymać student wykazujący się znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi. Warunki ubiegania się o stypendium ministra regulują przepisy ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Akademiki

Za pośrednictwem Biura Pomocy Materialnej i Dyplomowania studenci mają możliwość ubiegania się o zakwaterowanie w Domu Studenta. Pierwszeństwo przyznania miejsca w DS przysługuje studentowi, któremu codzienny dojazd do Akademii uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie i który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej (niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Studenci w trudnej sytuacji życiowej mogą korzystać z bezpłatnych porad prawnych i wsparcia psychologicznego w zorganizowanych przez Akademię poradniach:

Akademicka Poradnia Psychologiczna (APP)

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie od 2015 roku działa Akademicka Poradnia Psychologiczna (APP) w obszarze wszechstronnego wsparcia udzielanego studentom. Poradnia udziela bezpłatnej pomocy psychologicznej studentkom i studentom wszystkich kierunków studiów stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych APS w postaci konsultacji psychologicznych, poradnictwa psychologicznego, interwencji kryzysowej, warsztatów psychoedukacyjnych, psychoterapii indywidualnej, psychoterapii grupowej. Porady udzielane są pięć razy w tygodniu, a w okresie wakacyjnym Poradnia pracuje zdalnie. Na stronie Poradni dostępne są także materiały edukacyjne dla zainteresowanych (artykuły naukowe, teksty, porady). Poradnią kieruje dr Lidia Zabłocka-Żytka (Instytut Psychologii) (niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Akademicka Poradnia Prawna dla Studentek i Studentów APS

Studenci APS, którzy ze względu na swoją sytuację materialną nie są w stanie skorzystać z odpłatnej pomocy prawnej adwokata lub radcy prawnego, mogą skorzystać z pomocy dwóch prawniczek, pracownic badawczo-dydaktycznych Zakładu Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej Instytutu Pedagogiki. Poradnia świadczy konsultacje prawne, prowadzi wykłady akademickie, udostępnia materiały edukacyjne oraz angażuje studentki i studentów do aktywnego zaangażowania się w problematykę prawną poprzez ogłaszane konkursy. Terminy dyżurów oraz kontakt podane są na stronie Uczelni (www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Wsparcie działalności naukowej studentów

Wsparcie rozwoju naukowego studentów odbywa się poprzez umożliwianie im brania czynnego udziału w projektach naukowych i popularyzatorskich realizowanych przez Instytut Pedagogiki oraz poprzez zaangażowanie w prace dwóch studenckich kół naukowych.

1. *Koło Naukowe Robotyki i Nowych Technologii „RoboTech”* zajmuje się poszerzaniem wiedzy na temat robotyki i informatyki oraz ich zastosowań w edukacji. Celem jest kształcenie studentów w zakresie korzystania z najnowszych technologii i zdobywanie nowego doświadczenia. Misją KN jest otwartość na nowe projekty oraz współpracy, które pozwolą studentom poznać nowe, interesujące rozwiązania oraz ludzi, z którymi mogą wymienić się wiedzą i doświadczeniem. Zespół KN ma dostęp do bogatego wachlarza najnowocześniejszego sprzętu, od mniejszych i większych robotów edukacyjnych aż po gogle VR. Przewodniczącą jest studentka Julia Zagroba, a opiekę naukową sprawują dr Anna Róża Makaruk i dr Justyna Wiśniewska z Instytutu Pedagogiki.

2. *Koło Naukowe Ekologii „EKO APS”* zrzesza studentów interesujących się zagadnieniami z dziedziny wspierania proekologicznego podejścia w Akademii i poza nią, promowaniem postawy ekologicznej, a przy tym rozwijaniem swojej wiedzy i zainteresowań z różnych innych płaszczyzn m.in. z dziedziny filozofii, globalistycznego podejścia, a nawet mody „no waste”. Przewodniczącą KN jest studentka Alicja Sztormowska, a jego opiekunami naukowymi są dr Ewa Duda (Instytut Pedagogiki) i dr Piotr Rosół (Instytut Filozofii i Socjologii).

Pracownicy jednostek sprawujących opiekę nad kołami naukowymi wspierają studentów w działalności zawodowej, tworząc przestrzeń podczas zajęć dydaktycznych oraz pozadydaktycznych do rozwijania zainteresowań i umiejętności pracy badawczo-naukowej.

Studenci mają możliwość zdobywania kompetencji badawczych podczas realizacji prac dyplomowych licencjackich i magisterskich oraz zajęć z przedmiotu *Projekt badawczy specjalnościowy* (studia II stopnia). Ich opiekunami naukowymi są nauczyciele mający doświadczenie w projektowaniu, realizacji i upowszechnianiu badań w czasopismach naukowych i w ramach grantów badawczych. Pod czujnym mentorskim okiem nauczycieli, studenci biorą udział w (1) opracowaniu i krytycznej dyskusji koncepcji projektu, wpisującego się w obszary tematyczne studiowanej specjalności, (2) przygotowywaniu narzędzia badawczego (i ewentualnie materiałów pomocniczych), (3) realizacji projektu w terenie, (4) porządkowaniu, weryfikacji i analizie zebranego materiału oraz (5) opracowywaniu raportu z działania wraz z prezentacją z realizacji projektu. Najlepsze projekty uzyskują rekomendację upowszechnienia podczas konferencji lub jako komunikat z badań w czasopiśmie naukowym. Kompetencje organizacyjne odnoszące się do wydarzeń naukowych, studenci mają okazję nabywać będąc włączanymi w proces współtworzenia i obsługi konferencji.

8.4. Wsparcie w kontynuowaniu kształcenia i wchodzeniu na rynek pracy

Studenci Pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i szkolnej I stopnia mogą kontynuować studia na II stopniu zarówno w trybie stacjonarnym, a po uzyskaniu tytułu zawodowego magistra – po spełnieniu odpowiednich wymagań – w Szkole Doktorskiej.

We wchodzeniu na rynek pracy szczególnie przydatne są praktyki zawodowe. Łączny wymiar praktyk studenckich na kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna na studiach pierwszego stopnia wynosi 160 godzin (praktyka asystencko-pedagogiczna – placówka oświatowa – szkoła podstawowa – 40 godzin na I roku, praktyka pedagogiczna – placówka oświatowa – szkoła ponadpodstawowa – 60 godzin na II roku, Praktyka dyplomowa w placówkach opiekuńczo-socjalnych – 60 godzin na III roku), natomiast na studiach drugiego stopnia 100 godzin, w podziale: Praktyka asystencko-pedagogiczna w placówkach oświatowych – 40 godzin na I roku i praktyka pedagogiczna w placówkach oświatowych – 60 godzin na II roku. Zasady odbywania praktyk określone są w „Regulaminie praktyk studenckich” (Regulamin oraz inne niezbędne dokumenty dla studentów i pracowników w obszarze praktyk dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Przebieg studiów >> Praktyki). Oferta praktyk jest rozwijana poprzez podpisywanie porozumień w sprawie realizacji praktyk z placówkami edukacyjnymi, urzędami pracy, placówkami szkolno-wychowawczymi, instytucjami pomocy społecznej, opiekuńczymi, wychowawczymi, dydaktycznymi, resocjalizacyjnymi, penitencjarnymi itd. W uczelni działa Biuro Organizacji Studiów i Praktyk, które umożliwia studentom nawiązanie kontaktu między studentami a instytucjami. Studenci poszczególnych specjalności mają przydzielonego Opiekuna praktyk – są nimi wykładowcy prowadzący przedmioty specjalnościowe.

8.5. Różne rodzaje aktywności studentów

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie jest uczelnią sprzyjającą realizowaniu przez studentów różnych rodzajów aktywności, odpowiadających ich potrzebom: sportowym, artystycznym czy organizacyjnym.

W uczelni działa od wielu lat Akademicki Związek Sportowy, w ramach którego studenci i studentki mogą uczestniczyć w spotkaniach sekcji piłki siatkowej kobiet. Obowiązkowe zajęcia na I roku z wychowania fizycznego pozwalają studentom na wybór określonej formy zajęć: aerobik, siłownia czy gry zespołowe. Nasi studenci uczestniczą w różnych rozgrywkach i zawodach, zdobywając nagrody drużynowe i indywidualne.

Od kilku lat prężnie działa Chór Akademii Pedagogiki Specjalnej „APSurd”, któremu z ramienia studentów przewodniczy Małgorzata Jagła oraz Reprezentacyjny Zespół Wokalno-Instrumentalny Regimentum: „R.Z.W.I.R.” – przewodnicząca Zuzanna Szczęsna. Obie organizacje zrzeszają najbardziej utalentowanych muzycznie i aktorsko studentów. Opiekę artystyczno-metodyczną sprawują mgr Adam Pietruszka (dyrygent i kompozytor dzieł sceniczno-wokalnych) we współpracy z dr Magdaleną Ostolską (autorką tekstów, scenariuszy, reżyserką i nauczycielem emisji głosu). Zespoły uświetniają swoim profesjonalnie przygotowanym repertuarem najważniejsze wydarzenia Akademii.

Na terenie uczelni prężnie działają koła naukowe z różnych kierunków, zapraszające w swoje struktury studentów z całej Uczelni. Dzięki przynależności i działalności w kołach naukowych, studenci mogą realizować swoje pasje i zainteresowania, nierzadko mając możliwość uczestniczenia w badaniach i konferencjach.

Studenci są wspierani w realizacji swoich grantów finansowanych zewnętrznymi takimi jak. „Wsparcie studentów w zakresie podniesienia ich kompetencji i umiejętności”, FERS.01.05.

Studenci pedagogiki zdolności i informatyki zaangażowani są w akcje informacyjne oraz promowanie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie poprzez udział w Dniach Otwartych APS.

8.6. Dostęp do wykwalifikowanej kadry administracyjnej

Sprawami kształcenia w APS zajmuje się Prorektor ds. Kształcenia. Do zadań Prorektora należy w szczególności nadzór w zakresie: organizacji studiów, planów i programów studiów, procesu

zapewniania jakości kształcenia, praktyk zawodowych studentów, tworzenia nowych kierunków studiów i specjalności, studiów podyplomowych, oraz kursów dokształcających i szkoleń, działalności studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających i szkoleń w Akademii, obsady zajęć i obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich; rozpatrywanie odwołań i wydawanie decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach studentów związanych z tokiem studiów na poziomie drugiej instancji, w oparciu o stosowne upoważnienie zgodne z wymogami Kodeksu postępowania administracyjnego otrzymane od Rektora; współpraca z jednostkami pozauczelnianymi w zakresie kształcenia oraz zapewniania jakości kształcenia; współpraca z Senacką Komisją ds. Kształcenia i Spraw Studenckich; współpraca z dyrektorami studiów i Kwestorem w zakresie ustalania opłat za studia i zajęcia dydaktyczne; dysponowanie, we współpracy z samorządem studenckim, funduszem materialnym i własnym funduszem stypendialnym Akademii oraz rozpatrywanie odwołań studentów od decyzji Komisji Stypendialnej w oparciu o stosowne upoważnienie zgodne z wymogami Kodeksu postępowania administracyjnego otrzymane od Rektora; współpraca z Zarządem Samorządu Studenckiego w zakresie określonym w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym oraz regulacjach wewnętrznych; rejestracja organizacji studenckich; przyjmowanie rocznych sprawozdań z działalności organizacji studenckich.

Kadra administracyjna wspierająca studentów w procesie kształcenia składa się z pracowników z wykształceniem wyższym i średnim, z wieloletnim doświadczeniem, którzy w swojej pracy nieustająco podnoszą kwalifikacje i służą pomocą nie tylko studentom, ale także młodszym, mniej doświadczonym pracownikom. Zakres zadań i odpowiedzialności jednostek administracyjnych oraz ich pracowników reguluje Regulamin organizacyjny APS (załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 15/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 września 2024 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego APS). System obsługi administracyjnej studentów znajduje się w pionie organizacyjnym Prorektora ds. kształcenia i składa się następujących jednostek:

Zespół ds. Dostępności i Zróżnicowanych Potrzeb – do jego zadań należy w szczególności: informowanie kandydatów o rodzaju udogodnień, wsparcia, stypendiach itp.; rejestracja studentów i indywidualne ustalenie wsparcia; rejestracja studentów z niepełnosprawnościami w bazie USOS, aktualizacja dokumentacji; wydawanie studentom zgód na nagrywanie wykładów, wraz z deklaracjami dotyczącymi praw autorskich; współpraca z Biurem Planowania Kształcenia w zakresie dostosowania planów zajęć dla studentów w dostępnych salach, zmniejszonej liczby okienek, ograniczonej możliwości przemieszczania się itp.; koordynowanie transportu specjalistycznego dla studentów lub wydawanie stosownych zezwoleń na wjazd na parking Akademii; przydzielanie, koordynowanie działań tłumaczy języka migowego; przydzielanie, koordynowanie lektoratów z języka obcego dla studentów z wadą słuchu i wadą wzroku; koordynowanie działań asystentów osób z niepełnosprawnościami; zbieranie dokumentacji, pomoc w wypełnianiu wniosków, zbieranie wniosków do stypendiów specjalnych; pomoc w wypełnianiu wniosków do innych stypendiów, zapomóg, programów PFRON itp.; wsparcie doradcze w sytuacjach trudnych lub konfliktowych zarówno dla studentów, jak wykładowców; przygotowywanie i wprowadzanie do bazy POL-on informacji w zakresie doktorantów z niepełnosprawnościami; doradzanie przy pisaniu i składaniu wniosków, opiniowanie pism i podań do władz Akademii, kierowników jednostek lub nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia; ustalanie form dostosowania egzaminów i zaliczeń (zmiana formy i terminów egzaminów i zaliczeń, udział jako asystent podczas egzaminu), zwiększenia absencji, wydłużenia sesji egzaminacyjnej itp.; nawiązywanie współpracy z innymi pełnomocnikami lub biurami BON innych uczelni celem wymiany doświadczeń, dobrych praktyk, doradztwa itp.; przygotowywanie umów i rozliczanie rachunków bądź faktur za wszystkie działania w tym umowy rachunków za działania asystentów, tłumaczy języka migowego, lektoratów z języka obcego, porad psychologicznych, faktur za transport specjalistyczny lub innych zajęć; wnioskowanie o finansowanie niezbędnych urządzeń i wyposażenia uczelni; współpraca z pełnomocnikiem programu ERASMUS w zakresie kwalifikacji i wsparcia studentów z niepełnosprawnościami do programu ERASMUS+ (POWER); przekazywanie studentom z niepełnosprawnościami w postaci newslettera istotnych informacji, m.in. nowych form

wsparcia na uczelni, przypominanie o terminach składania wniosków o stypendia, możliwości uczestniczenia w badaniach, np. do prac dyplomowych studentów lub w badaniach naukowych prowadzonych na uczelni z zakresu niepełnosprawności, dystrybucja szkoleń, staży, informacji o programach wsparcia i ofert pracy skierowanych bezpośrednio do studentów/absolwentów z niepełnosprawnościami. W skład Zespołu ds. Dostępności i Zróżnicowanych Potrzeb wchodzi m.in. Pełnomocnik Rektora ds. dostępności i zróżnicowanych potrzeb.

Biuro Obsługi Osób Studiujących (BOOS) – do jego zadań należy w szczególności: współpraca z dyrektorami studiów w zakresie spraw związanych z przebiegiem studiów (m.in. seminaRIA, fakultety, nostryfikacje); przyjęcie z Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej kompletu dokumentów osób przyjętych w wyniku rekrutacji na I rok studiów w danym roku akademickim; sprawdzanie kompletności dokumentów przyjętych od Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej; transport danych kandydatów z systemu IRK do systemu USOS i nadanie numerów albumów; zlecenie wydruku ELS i przedłużanie ważności ELS; prowadzenie dokumentacji przebiegu studiów w formie papierowej i elektronicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami; przygotowanie i wydanie studentom różnego rodzaju zaświadczeń; prowadzenie korespondencji ze studentami w sprawach dotyczących przebiegu studiów; monitorowanie i kontrola wnoszenia opłat za studia (zgodnie z procedurą obsługi modułu opłat za usługi edukacyjne w USOS); sporządzanie obowiązujących statystyk i sprawozdawczości w zakresie organizacji i przebiegu studiów (w tym w systemie POL-on); przygotowanie akt i niezbędnej dokumentacji do egzaminu dyplomowego; przekazanie do archiwum akt studentów skreślonych; przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących zakresu działania biura.

Biuro Organizacji Studiów i Praktyk (BOSiP) – do jego zadań należy: wsparcie działań projakościowych (statystyki, zestawienia, monitorowanie postępów w uzupełnianiu zawartości sylabusów przedmiotów w systemie USOS – studia wyższe, studia podyplomowe i szkoła doktorska); obsługa administracyjna Centrum Doskonalenia Dydaktycznego (CDD), w szczególności: obsługa administracyjna szkoleń, obsługa administracyjna rekrutacji pracowników do udziału w szkoleniach wewnętrznych, seminariach, konferencjach etc. związanych z obszarem doskonalenia dydaktyki akademickiej; weryfikacja formalna materiałów potrzebnych do otwarcia studiów wyższych, podyplomowych i kursów; współpraca z dyrektorem Centrum Kształcenia i dyrektorami studiów w zakresie prowadzenia dokumentacji powoływania i likwidacji kierunków studiów wyższych, podyplomowych i kursów, zatwierdzania i modyfikowania programów; uruchamianiem kolejnych edycji studiów podyplomowych i kursów, w tym powoływania kierowników studiów podyplomowych i kursów; prowadzenie spraw związanych z praktykami studenckimi i hospitacjami we współpracy z koordynatorem praktyk, opiekunami i kierownikami praktyk, kierownikami studiów podyplomowych i kursów; prowadzenie rejestru i przyjmowanie sprawozdawczości uczelnianych organizacji studenckich; prowadzenie sprawozdawczości dotyczącej działalności biura, m.in. POL-on, GUS, Wojskowe Centrum Rekrutacji; sporządzanie zestawień na potrzeby kierownictwa Akademii; archiwizacja sporządzonej dokumentacji.

Zespół ds. Rekrutacji – do zadań zespołu należy: udzielanie informacji kandydatom na studia wyższe, studia podyplomowe i kursy (w przypadku studiów wyższych – poza okresem prac Komisji Rekrutacyjnej); współpraca z właściwymi jednostkami w zakresie opracowywania aktów prawnych dotyczących rekrutacji na studia wyższe, podyplomowe i kursy; współpraca z Komisją Rekrutacyjną, dyrektorami studiów oraz kierownikami studiów podyplomowych i kursów w sprawach związanych z ofertą edukacyjną oraz aktualizacją strony internetowej i systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK); aktualizacja oferty edukacyjnej studiów wyższych, studiów podyplomowych oraz kursów w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK); obsługa systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK) we współpracy z Biurem Aplikacji Komputerowych w zakresie studiów podyplomowych, kursów oraz studiów wyższych (poza okresem prac Komisji Rekrutacyjnej); aktualizacja strony internetowej w części dotyczącej rekrutacji na studia wyższe, studia podyplomowe i kursy; prowadzenie sprawozdawczości dotyczącej procesu rekrutacji na studia wyższe, studia

podyplomowe i kursy, m.in. Nawigator edukacji, ranking Perspektyw, ankieta EN-1; przygotowywanie materiałów w zakresie rekrutacji na potrzeby promocji; archiwizowanie sporządzonej dokumentacji.

Biuro Pomocy Materialnej i Dyplomowania – do jego zadań należy: obsługa stypendiów dla studentów i doktorantów z funduszu pomocy materialnej: przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących pomocy materialnej, gromadzenie dokumentacji, sprawdzanie poprawności złożonych dokumentów oraz obliczanie wysokości dochodu, sporządzanie list wypłat stypendiów dla studentów i doktorantów, przygotowanie i wydawanie decyzji administracyjnych, prowadzenie rejestrów decyzji administracyjnych; obsługa stypendiów doktoranckich: przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących stypendiów doktoranckich, gromadzenie dokumentacji, sporządzanie list wypłat stypendiów, przygotowanie decyzji administracyjnych, prowadzenie rejestrów decyzji administracyjnych, obsługa Programu Stypendialnego dla Polonii w ramach Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej: rozdział stypendiów na podstawie skierowań z NAWA, sporządzanie list wypłat stypendiów, sporządzanie semestralnych sprawozdań dla NAWA; obsługa studenta kończącego studia: przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących absolwentów, wprowadzanie danych dotyczących egzaminu dyplomowego/magisterskiego do dyplomu i suplementu, drukowanie i wydawanie dyplomów i suplementów, prowadzenie księgi dyplomów, przekazywanie dokumentacji absolwentów do archiwizacji; a ponadto: prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem miejsc w domach studenckich, sporządzanie obowiązujących statystyk i sprawozdawczości w zakresie stypendiów i absolwentów, bieżąca obsługa absolwentów, prowadzenie ewidencji i gospodarki drukami ścisłego zarachowania pobieranych z magazynu Akademii, aktualizacja informacji dotyczących stypendiów i absolwentów na stronie internetowej Akademii. Działania związane z obsługą stypendiów dla studentów z funduszu stypendialnego tj. przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących pomocy materialnej, w tym gromadzenie dokumentacji, sprawdzanie poprawności złożonych dokumentów oraz wniosków o stypendia prowadzone są we współpracy z Samorządem Studenckim.

Biuro Planowania Kształcenia – do jego zadań należy: planowanie kształcenia: przygotowywanie obsady pedagogicznej dla poszczególnych lat studiów we współpracy z dyrektorami instytutów, kierownikami katedr, zakładów oraz pracowni, przygotowywanie kart obciążeń dydaktycznych dla nauczycieli akademickich, opracowywanie semestralnych/rocznych rozkładów zajęć dydaktycznych dla studiów I i II stopnia, jednolitych studiów magisterskich, studiów III stopnia/szkoły doktorskie (z wyłączeniem studiów podyplomowych) z uwzględnieniem podziału na grupy wykładowe, ćwiczeniowe oraz wykorzystanie pomieszczeń dydaktycznych; organizacja kształcenia: bieżące uaktualnianie obsady oraz zmiany w planach, współpraca z nauczycielami akademickimi w sprawie ustalania zajęć, hospitacji, seminariów, przygotowywanie wykazu obciążeń sal dydaktycznych, zamieszczenie na stronie internetowej Akademii rozkładów zajęć, wykazów odwołanych zajęć oraz innych informacji związanych z tokiem kształcenia, umieszczanie rozkładów zajęć w USOS i ich bieżąca aktualizacja dla studiów stacjonarnych, doktoranckich i niestacjonarnych, przyjmowanie oraz przechowywanie dokumentacji osobowej (podanie o zatrudnienie, kopie dyplomów, CV) nauczycieli akademickich zatrudnianych na umowy cywilnoprawne, sporządzanie i rozliczanie umów cywilnoprawnych na przeprowadzenie zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych i doktoranckich/szkołach doktorskich, wydawanie zaświadczeń o przebiegu i okresie zatrudnienia pracowników zatrudnianych na umowy cywilnoprawne; a ponadto: rezerwacja sal dla studiów podyplomowych, na konferencje, na zebrania kół naukowych oraz przekazywanie informacji w tym zakresie do Działu Administracyjnego i Działu Informatyczno-Medialnego, sporządzanie zestawień dla potrzeb kierownictwa Akademii oraz sprawozdawczości w zakresie obciążeń dydaktycznych, gromadzenie składanych na koniec roku akademickiego indywidualnych kart zrealizowanego obciążenia dydaktycznego oraz kart obciążenia dydaktycznego na następny rok akademicki, rozliczanie pensum pracowników badawczo-dydaktycznych Akademii, przygotowywanie listy wynagrodzeń godzin ponadwymiarowych pracownikom dydaktycznym i badawczo-dydaktycznym

Akademii, rozliczanie zajęć realizowanych przez uczestników studiów doktoranckich Akademii w ramach praktyk doktoranckich, archiwizacja dokumentów.

Koordynator praktyk – do zadań uczelnianego koordynatora praktyk należy: współtworzenie strategii realizacji praktyk studenckich w Uczelni oraz sprawowanie merytorycznego nadzoru nad ich przebiegiem, nadzór nad przestrzeganiem procedury składania programów praktyk (sylabusów) przez opiekunów praktyk z ramienia Uczelni oraz ocena merytoryczna tych programów, współdziałanie z opiekunami praktyk z ramienia Uczelni w zakresie kontroli przebiegu realizacji praktyk poszczególnych specjalności, nadzór nad kompletowaniem dokumentacji niezbędnej do opracowania sprawozdania dla rozliczeń finansowych wszystkich praktyk za dany rok akademicki, współpraca z dyrektorami/kierownikami placówek przyjmujących studentów na praktyki, Studenckim Biurem Wolontariatu APS i innymi jednostkami, jak też nawiązywanie współpracy z placówkami zgłaszającymi swoje zainteresowanie przyjmowaniem studentów na praktyki, przygotowywanie wzorów i treści porozumień lub umów zawieranych z placówkami, w których odbywają się praktyki (zakładami pracy).

Biuro Aplikacji Komputerowych – do jego zadań należy m.in.: administrowanie systemem USOS oraz aplikacjami powiązanymi, wdrażanie nowych aplikacji oraz modułów funkcjonalnych w ramach projektu USOS; administrowanie aplikacjami wspierającymi obsługę toku studiów; współpraca z Działem Informatyczno-Medialnym w zakresie integracji uczelnianych systemów informatycznych; zarządzanie uprawnieniami użytkowników uczelnianych systemów informatycznych obsługiwanych przez Biuro; zapewnienie wsparcia użytkownikom uczelnianych systemów informatycznych, w tym szkolenia dla użytkowników; promowanie oraz wdrażanie nowych rozwiązań informatycznych wspierających funkcjonowanie Akademii; monitorowanie bezpieczeństwa eksploatowanych oraz wdrażanych rozwiązań teleinformatycznych; przygotowywanie uczelnianych rejestracji dla studentów i nadzór techniczny nad ich przebiegiem; wprowadzanie do systemu USOS nowych planów: kodowanie przedmiotów, definiowanie etapów kształcenia, aktualizacja słowników (dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich); generowanie protokołów zaliczeń i egzaminów, w tym egzaminów poprawkowych (dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich); współpraca z innymi jednostkami w zakresie obsługi oraz rozwoju aplikacji komputerowych.

8.7. Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów

Studenci składają wnioski na odpowiednich, dostępnych na stronie uczelni formularzach lub elektronicznie przez system USOS, do Biura Obsługi Osób Studiujących (BOOS). Po opisanu przez pracowników biura, wszelkie skargi i wnioski studentów trafiają najpierw do doradcy studentów, a następnie do Dyrektora Studiów odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji w sprawach studenckich. Jeśli i w tym przypadku nie dojdzie do satysfakcjonującego rozwiązania, sprawa jest przekazywana w ostateczności do Prorektora ds. Kształcenia.

Przedstawiciele studentów – członkowie Zarządu Samorządu Studentów uczestniczą w posiedzeniach uczelnianych gremiów: Senatu, komisjach senackich, w tym spotykającej się raz w miesiącu Komisji Kształcenia. Uczestnictwo ich w obradach stwarza także okazję do zgłaszania wszelkich uwag dotyczących studiowania.

Możliwość składania skarg i wniosków daje również przeprowadzane w każdym semestrze badanie ankietowe. W zamieszczonych w systemie USOS ankietach, dotyczących zajęć jest miejsce na wpisywanie komentarzy. Wyniki są przedmiotem analiz zarówno w Instytucie Pedagogiki (na poziomie kierownika Zakładu oraz Dyrektora Instytutu), jak i na szczeblu Prorektora ds. Kształcenia. W przypadku negatywnych ocen kierownik Zakładu zobligowany jest do podjęcia rozmowy z pracownikiem w celu wyjaśnienia sytuacji i rozwiązania problemu.

W przypadku gdy skargi studentów dotyczą prowadzenia zajęć, możliwe jest również przeprowadzenie hospitacji w trybie interwencyjnym, zakończonej przygotowaniem protokołu z uwagami, komentarzami i zaleceniami dla prowadzącego. W przypadku gdyby doszło, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami prawnymi, do rażącego naruszenia zasad prowadzenia zajęć nauczyciel niezwłocznie odsuwany jest od ich prowadzenia.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów

W Uczelni podejmowane są działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów. Studenci mają obowiązkowe szkolenie z Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. W każdym semestrze uczelnia przeprowadza alarm przeciwpożarowy, mający na celu przećwiczenie procedur zarządzających sytuacją kryzysową. Procedura przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji opisana jest w Zarządzeniu nr 534/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie Wewnętrznej Polityki Antydyskryminacyjnej i Antymobbingowej (tj. zasad przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej). Na jej mocy powołana jest Komisja ds. Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w APS, która zajmuje się zgłaszanymi przez pracowników i studentów sprawami dotyczącymi dyskryminacji i mobbingu. Studenci, ofiary mobbingu i/lub dyskryminacji mogą szukać pomocy w Akademickiej Poradni Psychologicznej, prowadzonej przez doświadczonych terapeutów, pracowników Instytutu Psychologii APS oraz w Poradni Prawnej, w której porad udzielają prawniczki, pracowniczki badawczo-dydaktyczne jednostki prowadzącej kierunek. Kodeks Etyki Studenta Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie (Załącznik do Uchwały Nr 178/11-12 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 20 czerwca 2012 r.), umieszczony na stronie uczelni (www.aps.edu.pl zakładka Studenci > Kodeks etyki studentów) określa, jakie zachowania studentów są uznawane za właściwe i wyrażające szacunek wobec drugiego człowieka, co stanowi jedną z kluczowych wartości wpisanych w misję Uczelni.

8.9. Sposoby doskonalenia systemu wsparcia

Różnorodne formy wsparcia studentów były przedmiotem cyklicznych analiz prowadzonych w ramach Wewnętrznego Systemu zapewniania jakości kształcenia. Od października 2024 niektóre z zadań będą realizowane w ramach Instytutów – dla kierunku Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna w Instytucie Pedagogiki. Dotychczas przygotowywane Raporty UZ ds. WSZJK zawierające diagnozę stanu obecnego i zalecenia dotyczące doskonalenia systemu wsparcia zamieszczane były na stronie internetowej APS w zakładce Kształcenie. APS stara się również reagować na bieżąco na sugestie płynące od studentów, jak również dba o wprowadzanie w systemie wsparcia zmian związanych z modyfikacją obowiązującego prawa.

Ponad to system wspierania i motywowania studentów monitorowany jest na bieżąco przez Samorząd Studentów, który przez działanie Zarządu Studentów uczestniczącego w uczelnianych komisjach ma prawo do wnoszenia opinii i inicjatyw sprzyjających funkcjonowaniu studentów w APS.

Rekomendacje płynące z różnych gremiów Akademii stanowią podstawę do wdrażania nowych rozwiązań w tych zakresach, za co odpowiadają Dyrektorzy Studiów oraz Prorektor ds. Kształcenia.

Wszelkie informacje dotyczące wsparcia studentów APS zawarte są na stronie internetowej uczelni (www.aps.edu.pl zakładka Studenci).

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

9.1. Transparentność i dostępność informacji

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej realizuje politykę informacyjną z uwzględnieniem zasady transparentności i pełnego dostępu do informacji wszystkich zainteresowanych – zarówno społeczności akademickiej, podmiotów zewnętrznych, jak i przyszłych studentów i studentek. Wszelkie informacje na temat programów studiów, warunków ich realizacji, osiąganych rezultatów i prowadzonej działalności spełniają kryterium dostępności dla osób o szczególnych potrzebach, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami (Dz. U z 2019 r., poz. 1696).

Realizacji polityki informacyjnej służy funkcjonowanie strony internetowej Uczelni (www.aps.edu.pl), systemu USOS (<https://usosweb.aps.edu.pl/>), Internetowej Rekrutacji Kandydatów (IRK) (<https://rekrutacja.aps.edu.pl/pl/>), Biuletynu Informacji Publicznej (<http://bip.aps.edu.pl/>) oraz wewnętrznej sieci intranetowej (<http://www.aps.edu.pl/pracownicy/intranet/>).

Uczelnia realizuje obowiązki wynikające z ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji (Dz. U z 2001 r., Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.). Ważną rolę w zakresie polityki informacyjnej prowadzonej przez Uczelnię odgrywa współpraca z mediami oraz aktywność w mediach społecznościowych. Informacje o rekrutacji, programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach są w pełni dostępne i sprofilowane zgodnie z potrzebami określonych grup odbiorców, np. aktualnych i przyszłych studentek i studentów.

9.2. Dostępność informacji dla kandydatów

Zasady rekrutacji, wymogi rekrutacyjne oraz zestaw efektów kształcenia na kierunku i Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna udostępniany jest kandydatom w systemie IRK oraz jest zamieszczony na stronie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w zakładce: <http://www.aps.edu.pl/rekrutacja/pedagogika/>

W zakładce: [Akademia Pedagogiki Specjalnej - Rekrutacja](#) znajdują się ogólne informacje o kierunku, odniesienie do Internetowego Systemu Rekrutacji (i wymaganiach wobec kandydatów), informacji o wykładowcach, programie studiów i zakładanych efektach uczenia się. Tam też można obejrzeć krótkie filmy promujące kierunek.

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zapewnia kandydatom łatwy i przejrzysty dostęp do informacji o kierunku pedagogika. Dzięki klarownej strukturze informacji, w tym prezentacji programu studiów, sylwetek wykładowców oraz zakładanych efektów uczenia się, kandydaci mogą kompleksowo zapoznać się z ofertą edukacyjną. Taka organizacja informacji wspiera proces rekrutacji i odpowiada na różnorodne potrzeby przyszłych studentów.

9.3. Wsparcie i komunikacja dla studentek i studentów

W zakładce: Studenci: <http://www.aps.edu.pl/studenci/> znajdują się informacje dla obecnych studentów i studentek. Informacje te obejmują m. in. program kształcenia, bieżące plany zajęć, możliwości rozwoju i wsparcia, informacje o praktykach studenckich, możliwości wymiany międzynarodowej, samorządzie studentów, kołach naukowych i inne. Informacje te są na bieżąco aktualizowane i poprawiane zgodnie z potrzebami obecnych studentów i studentek.

Studenci i studentki wszystkich kierunków, w tym pedagogiki zdolności i informatyki oraz pracownicy Uczelni korzystają z systemu USOS. W zakładkach systemu USOS dedykowanych poszczególnym przedmiotom znajdują się sylabusy zawierające szczegółowy spis efektów kształcenia

oraz planowanych metod ich weryfikacji, opis przedmiotu wraz z problematyką zajęć oraz listą lektur. W latach akademickich 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022 w sylabusach szczegółowo uwzględniono zasady prowadzenia zajęć oraz zasady zaliczania przedmiotów w formie zdalnej, z wykorzystaniem m.in. MS Teams, umieszczono linki do poszczególnych zespołów utworzonych przez osoby prowadzące poszczególne zajęcia.

9.4. Wsparcie pracowniczek i pracowników Uczelni

Z kolei w internetowym systemie Archiwum Prac Dyplomowych (APD) – zakładka: <https://apd.aps.edu.pl/> znajdują się dane dotyczące prac dyplomowych, pliki prac, raporty z systemu antyplagiatowego, recenzje prac, protokoły z obron. Studenci mają dostęp do szczegółowych informacji odnośnie przygotowanych przez nich prac.

Pracownicy Uczelni korzystają z Intranetu APS <http://www.aps.edu.pl/pracownicy/> intranet/ jako bazy publikującej stanowione w Akademii prawo wewnętrzne, opisy procedur działania organów statutowych Akademii, instrukcje i druki wewnętrzne oraz rozsyłane elektronicznie do poszczególnych pracowników newslettery i inne wiadomości tekstowe na konta pocztowe.

Pracownicy oraz studenci otrzymują na bieżąco informacje na temat korzystania z aktualizowanych aplikacji i narzędzi internetowych, m.in. za pośrednictwem poczty elektronicznej. W latach akademickich 2019/2020 oraz 2022/2023 przeprowadzono we wszystkich instytutach Uczelni certyfikowane szkolenie z Zarządzania bezpieczeństwem informacji w APS z udziałem specjalistów zewnętrznych, obowiązkowe dla kadry. Takie szkolenie powtórzono w listopadzie 2025 roku z udziałem ekspertów wewnętrznych.

Strona internetowa uczelni posiada funkcjonalne zakładki ułatwiające dostęp do wybranych informacji, co umożliwia wszystkim interesariuszom wewnętrznym, jak i zewnętrznym dostęp do przejrzystych i wyczerpujących danych. W roku akademickim 2019/2020 wprowadzono zmiany na stronie internetowej APS wynikające ze zmiany struktury uczelni na skutek ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.). A w roku akademickim 2025/2026 wprowadza się zmiany poprawiające funkcjonalność i przejrzystość strony.

W zakładce Instytut Pedagogiki: [Akademia Pedagogiki Specjalnej - Instytut Pedagogiki](#) znajdują się ogólne i szczegółowe informacje charakteryzujące Instytut odpowiedzialny za kierunek studiów Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna: sylwetki naukowe pracowników Instytutu, informacje bieżące o działalności naukowej, projektowej, o piśmie prowadzonym w Instytucie, mediach społecznościowych Instytutu i inne. Informacje te są regularnie aktualizowane.

Wszystkie uchwały i zarządzenia wydawane w Uczelni, również te odnoszące się do aktualnych programów studiów, regulaminu studiów publikowane są również w Biuletynie Informacji Publicznej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej <http://bip.aps.edu.pl/>.

9.5. Ewaluacja i doskonalenie polityki informacyjnej

Na temat funkcjonowania polityki informacyjnej APS interesariusze wewnętrzni mogli do roku 2024 wypowiadać się w trakcie prowadzonych badań ewaluacyjnych, a także mogli przysyłać wszelkie uwagi, skargi, wnioski, refleksje oraz propozycje doskonalenia tejże polityki na skrzynkę kontaktową jakosc@aps.edu.pl. Co ważne, w latach akademickich 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022 na stronie Uczelni w zakładce Covid-19 publikowane były zarówno Zasady bezpieczeństwa związane z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2, jak i wszystkie akty prawa wewnętrznego dotyczące organizacji kształcenia w warunkach zapobiegania Covid-19, ustanowione przez Uczelnię. Podobnie, w zakładce <http://www.aps.edu.pl/studenci/ksztalcenie-zdalne/> znalazły się informacje na temat aktywacji konta Office 365 w Uczelni oraz szczegółowa instrukcja MS Teams, ułatwiająca studentom i studentkom korzystanie z niej.

W celu stałego podnoszenia jakości i dostępności publikowanych treści, Akademia utworzyła zespół osób zaangażowanych w publikowanie informacji w mediach („Redaktorzy stron www”) i w ramach tego zespołu odbywają się szkolenia (zdalne i z udziałem osobistym, prowadzone przez uczelnianych specjalistów oraz zaproszonych praktyków z zewnątrz – ostatnie, wiosną 2024, prowadzone przez autorów medialnego wizerunku Portów Lotniczych w Warszawie). Obecnie nowy zespół rektorski pracuje nad nową koncepcją polityki informacyjnej APS (w szczególności nad profesjonalizacją tej działalności).

Podsumowując, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku Pedagogika oraz uzyskiwanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi informatycznych, takich jak system USOS, Internetowa Rekrutacja Kandydatów, Biuletyn Informacji Publicznej oraz strona internetowa Uczelni, umożliwia szybkie i intuicyjne dotarcie do potrzebnych informacji. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i studentki oraz inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen podlegają analizie i są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1. Polityka jakości, sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów i źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach

Zasadniczym celem budowania i skutecznego realizowania polityki jakości w APS jest systematyczne doskonalenie jakości kształcenia akademickiego. Osiągnięciu tego celu służy Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) wprowadzony w 2010 roku Uchwałą nr 88/09-10 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 15 września. W związku ze zmianami organizacyjnymi w Uczelni (zniesienie funkcjonowania wydziałów) konieczne było znowelizowanie zasad funkcjonowania i organizacji WSZJK. Nowe zasady wprowadzono w życie Zarządzeniem nr 240/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku. Kolejne zmiany doskonalące i obecnie obowiązujące zasady działania oraz organizacji Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia wprowadzono Zarządzeniem nr 474/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 czerwca 2023 r. (na podstawie § 15 ust. 2 pkt. 13 oraz § 73 ust. 2 pkt. 2 Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, stanowiącego załącznik do uchwały Senatu APS nr 167/2019 z dnia 16 maja 2019 r., oraz § 1 ust. 3 oraz § 2 ust. 4 Uchwały nr 88/09-10 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z 15 października 2010 roku).

W roku akademickim 2024/25 nowy zespół rektorski podjął działania zmierzające do aktualizacji polityki jakości w Uczelni zgodnie z Uchwałą nr 16/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 25 września 2024 r. w sprawie przyjęcia Polityki Zapewniania Jakości Kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

W ubiegłych latach (2011-2024) Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia prowadził stały monitoring, systematyczną ocenę stanu rzeczy oraz działania doskonalące i innowacyjne w zakresie następujących obszarów:

1. Ocena i monitoring organizacji i warunków materialnych procesu kształcenia:

- bazy materialnej, a w szczególności: infrastruktury dydaktycznej; bazy lokalowej i wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych we wspomaganiu dydaktyki; stan zasobów i dostępność pomocy naukowych (w tym zasobów bibliotecznych), informatycznych, audiowizualnych; stan zaplecza socjalnego;
- organizacji zajęć dydaktycznych i konsultacji: struktura planów zajęć; liczebność grup wykładowych, ćwiczeniowych i seminaryjnych;
- proporcji w zakresie liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów;
- dostępności kontaktów z nauczycielami akademickimi, władzami i obsługą administracyjną procesu kształcenia;
- systemu gromadzenia i wykorzystywania informacji o procesie kształcenia: USOS – funkcjonalność USOS i sposób wykorzystywania jego możliwości komunikacyjnych; umiejętność korzystania z systemu USOS – studentów, kadry.

2. Ocena i monitoring planów i programów kształcenia:

- konstrukcji planów i programów nauczania rozpatrywana w kontekście ich spójności z sylwetką absolwenta oraz deskryptorami efektów uczenia się;
- procedury budowania, zatwierdzania, modyfikowania planów i programów studiów;
- realizacji procedur dotyczących planów i programów kształcenia;

- oceny wartości realizowanych zajęć dokonywanej przez studentów w kontekście ich efektywności dla rozwoju zawodowego i osobistego;
 - dobór metod dydaktycznych;
 - zasad oceniania studentów i obiektywizacji egzaminów;
 - jakości prac dyplomowych i kryteriów ich oceny;
 - sposobów prowadzenia i dokumentowania weryfikacji efektów uczenia się.
3. Ocena i monitoring rozwoju potencjału osób uczestniczących w procesie kształcenia:
- jakości naukowo-dydaktycznej kadry i sposoby doskonalenia;
 - satysfakcji zawodowej kadry naukowo-dydaktycznej i administracyjnej;
 - oczekiwań i zadowolenia ze studiów studentów;
 - relacji interpersonalnych (oczekiwane i realnie istniejące) pomiędzy nauczycielami akademickimi, studentami i pracownikami administracji zaangażowanymi w proces kształcenia.
4. Ocena i monitoring spójności kształcenia i uzyskiwanych kwalifikacji zawodowych z potrzebami rynku pracy:
- przygotowania praktycznego studentów w trakcie studiów (w miejscu praktyk);
 - udziału pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia i dostosowywanie kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy;
 - badania ocen osiągniętego przygotowania zawodowego absolwentów i ich losów zawodowych.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 474/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 czerwca 2023 r. § 2 do realizacji zadań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia zobowiązane były:

- Uczelniany Zespół ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Zespół powoływał Rektor, wg zasady reprezentacji każdego Instytutu oraz każdej grupy interesariuszy wewnętrznych (tj. nauczycieli akademickich, pracowników administracji, studentów i doktorantów). Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia należało: określanie strategii zapewniania jakości kształcenia w APS i przedstawianie jej Rektorowi; określenie zadań planowanych w danym roku akademickim; określanie formy corocznego raportu samooceny; gromadzenie i analizowanie informacji na temat stanu jakości kształcenia w Uczelni; opracowanie na podstawie zebranych informacji – raportu zawierającego wnioski, wskazania i zalecenia dotyczące zapewniania jakości kształcenia oraz rekomendacji dla Rektora, udostępnienie wyników oraz wskazań i zaleceń społeczności APS (raporty podawane do wiadomości publicznej w wersji elektronicznej na stronie APS w zakładce Kształcenie – Jakość Kształcenia (raporty są też corocznie przedstawiane i dyskutowane podczas zebrań Instytutu, a także posiedzeń Senatu APS); sprawdzanie stopnia realizacji wskazań i zaleceń raportu oraz przedstawianie wyników kontroli Rektorowi.

Oprócz systematycznej samoewaluacji wyznaczonych obszarów UZ ds. WSZJK prowadził doraźne badania ewaluacyjne związane z aktualnymi procesami wpływającymi na studiowanie w Akademii np. w okresie pandemii COVID-19 powstały raporty: *Zdalna edukacja kryzysowa w APS w okresie pandemii COVID-19*; *Monitorowanie Edukacji Zdalnej w Akademii Pedagogiki Specjalnej*; *Zdalna edukacja kryzysowa w APS w okresie pandemii COVID-19. Z perspektywy*

rocznych doświadczeń; Analiza funkcjonowania Akademii w nowej strukturze organizacyjnej w świetle opinii nauczycieli akademickich, studentów i pracowników administracyjnych; Możliwości zdalnej realizacji zajęć dydaktycznych w opinii autorów programów kształcenia obowiązujących w Akademii Pedagogiki Specjalnej; Potrzeba zbierania i raportowania danych dotyczących kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej; Raport Realizacja tutoringu w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej; Wykorzystanie technologii informatycznych w dydaktyce szkoły wyższej.

- Instytutowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia powoływane przez Dyrektora Instytutu. Do ich zadań należało: wspieranie działań projakościowych podejmowanych przez Dyrektora Instytutu; współpraca z Uczelnianym Zespołem ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w gromadzeniu informacji na temat stanu jakości kształcenia w Instytucie;
- Centrum Doskonalenia Dydaktycznego (powoływane przez Rektora). Do zadań Centrum należało: zdobywanie i współdzielenie się wiedzą, doświadczeniami i kompetencjami; budowanie, rozwijanie i podtrzymywanie wspólnoty uczącej się; poszukiwanie nowych obszarów dla dzielenia się wiedzą, także poza Akademią.

Za Koordynację działań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia odpowiedzialny był Pełnomocnik Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Powołane zespoły ds. jakości kształcenia w swych działaniach kierowały się zasadą wyzwalania mechanizmów samoewaluacyjnych i doskonalących proces kształcenia w APS. W ramach WSZJK zapewniony był zatem nie tylko okresowy, ale również bieżący monitoring jakości kształcenia m.in. w postaci:

- przeprowadzania hospitacji zajęć, w szczególności prowadzonych przez doktorantów, młodszych lub dopiero rozpoczynających pracę nauczycieli (zgodność prowadzonych zajęć z celami, formami, metodami i spodziewanymi efektami określonymi w sylabusie przedmiotu). Plany planowych hospitacji składane były na początku semestru przez dyrektorów instytutów do Pełnomocnika Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Po przeprowadzeniu planowej hospitacji osoba hospitująca zobowiązana była do sporządzenia protokołu hospitacji. Wzór protokołu określony został w Zarządzenie nr 272/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29 października 2019 r. w sprawie hospitacji zajęć dydaktycznych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W protokole odnotowywane były rozmaite uwagi i obserwacje dotyczące sposobu prowadzenia zajęć oraz realizacji efektów uczenia się. Szczególną wagę miały zawarte w protokole wskazówki i zalecenia dla prowadzącego zajęcia.
- sprawozdań Doradców Studentów ze współpracy ze studentami. Doradcy Studentów zobowiązani byli do składania raz do roku do Pełnomocnika Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia sprawozdań ze współpracy ze studentami. W sprawozdaniach doradcy odnotowywali problemy, z jakimi zgłaszali się studenci oraz zgłaszane przez nich postulaty. Proces opisywało Zarządzenie nr 293/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad dokonywania oceny zajęć dydaktycznych.
- oceny ankietowej zajęć dokonywanej przez studentów na koniec każdego semestru. Ankietyzacja dotycząca zrealizowanych zajęć miała na celu poznanie opinii studentów na temat jakości realizacji przedmiotów umieszczonych w planie studiów. Dyrektorzy instytutów raz w roku raportowali wyniki ankiet nauczycieli zatrudnionych w Instytutach oraz wskazywali działania naprawcze podejmowane w sytuacji problemów ujawnionych dzięki ankietyzacji zgodnie z Zarządzeniem nr 293/2021 Rektora Akademii

Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad dokonywania oceny zajęć dydaktycznych.

- analizy sposobu i kompletności wypełniania sylabusów na poziomie instytutów, Biura Organizacji Kształcenia oraz Prorektora ds. Kształcenia. Prowadzono monity i indywidualne konsultacje dotyczące prawidłowości wypełniania sylabusów przedmiotów tak, aby zapisy coraz lepiej komunikowały wszystkim zainteresowanym plany związane z realizacją efektów uczenia się w czasie studiowania na podstawie Zarządzenia nr 138/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie sylabusu obowiązującego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, sposobu przygotowywania oraz gromadzenia i przechowywania sylabusów przedmiotów realizowanych na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, jednolitych studiach magisterskich oraz studiach podyplomowych.
- analizy sposobów weryfikacji efektów uczenia się na poziomie kierunków studiów. Osoby odpowiedzialne za dydaktykę w Instytucie losowały przedmioty realizowane na kierunku i dokonywały jakościowej analizy prawidłowości doboru metod walidacji efektów uczenia się oraz analizowały ilościowo rozkłady ocen z poszczególnych przedmiotów. Wnioski raportowano Prorektorowi ds. Kształcenia oraz przekazywano nauczycielom akademickim w celu doskonalenia ich warsztatu dydaktycznego. Procedurę opisało Zarządzenie nr 292/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad analizy weryfikacji efektów uczenia się.

Obecnie polityka jakości ma mieć na celu zintegrowanie dotychczas prowadzonych działań projakościowych, dostosowanie celów i standardów polityki jakości do Europejskich Standardów Jakości Kształcenia w Szkolnictwie Wyższym (Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area (2005). Helsinki: European Network of Quality Assurance Agencies ENQA).

A zatem obszarem troski stają się następujące kwestie:

- Projektowanie i zatwierdzanie programów kształcenia tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie projektowania i zatwierdzania programów kształcenia w APS dotyczy: zgodności celów programów kształcenia w APS ze strategicznymi ramami europejskiego obszaru edukacji określonymi przez Radę Europy; projektowania programów studiów w powiązaniu ze strategią APS; jednoznacznego określania zakładanych efektów uczenia się, w tym efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów; uwzględniania udziału osób studiujących oraz innych interesariuszy w procesie projektowania programów studiów; uwzględniania fachowej wiedzy spoza uczelni i z zewnętrznych punktów odniesienia ze szczególnym uwzględnieniem pracodawców; projektowania programów kształcenia w sposób umożliwiający postępy osób studiujących i płynne przechodzenie z etapu na etap; definiowania zakładanego nakładu pracy osób studiujących, np. z wykorzystaniem punktów ECTS; projektowania odpowiednio ustrukturyzowanych możliwości odbycia praktyki; organizacji i przebiegu procesu formalnego zatwierdzenia programu kształcenia w uczelni.
- Kształcenie (uczenie się i nauczanie) i ocenianie efektów uczenia się tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie kształcenia (uczenia się i nauczania) oraz oceniania efektów uczenia się w APS dotyczy: uwzględniania różnych metod i form dydaktycznych oraz sposobów oceniania tam, gdzie to jest uzasadnione i możliwe, kształtowania rozumienia i należytego uwzględniania różnorodności osób studiujących i ich potrzeb oznaczającego umożliwianie indywidualizowania przebiegu kształcenia, przede wszystkim w postaci indywidualizacji planu lub programu kształcenia, tworzenia środowiska uczenia się sprzyjającego rozwojowi autonomii osób studiujących, przy jednoczesnym zapewnieniu

odpowiedniego wsparcia ze strony nauczycieli akademickich; promowania wzajemnego szacunku i wzajemnej adaptacji w relacjach pomiędzy osobami uczącymi się a nauczycielami akademickimi; zapewniania istnienia odpowiednich procedur rozpatrywania skarg osób studiujących (zob.: ESG 2015, s. 8-9).

- Przyjęcia na studia, progresja, uznawanie osiągnięć i kwalifikacji oraz dyplomowanie tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie przyjęć na studia, progresji, uznawania osiągnięć i kwalifikacji oraz dyplomowania w APS dotyczy: analizowania dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia w APS, progresji studentów z danego roku na kolejny rok studiów oraz transgresji na kolejny etap studiów w APS, analizowania wskaźników ukończenia studiów i możliwych czynników determinujących te wskaźniki, stosowania w APS uczelnianej praktyki uznawania osiągnięć i kwalifikacji zgodnej z zasadami Konwencji Lizbońskiej o uznawaniu kwalifikacji, współpracy z innymi instytucjami, zwłaszcza uczelniami, w zakresie zapewniania wysokiej jakości procesów uznawania osiągnięć i kwalifikacji w celu spójnego podejścia do tego problemu w całym kraju.

Kwalifikacje i kompetencje kadry dydaktycznej tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie kwalifikacji i kompetencji kadry dydaktycznej w APS dotyczy: tworzenia przejrzystych warunków zatrudniania nauczycieli akademickich, w których docenia się znaczenie dydaktyki akademickiej, powiązania jej z badaniami naukowymi oraz umiejętności organizacyjnych, w proporcjach adekwatnych do stanowiska akademickiego, na które prowadzona jest rekrutacja, stwarzania możliwości i wspierania nauczycieli akademickich w procesie profesjonalizacji, zachęcania nauczycieli akademickich do działalności naukowej w celu wzmocnienia prowadzonych zajęć dydaktycznych z prowadzonymi badaniami naukowymi, zachęcania nauczycieli akademickich do poszukiwania, nabywania i stosowania różnorodnych metod pracy dydaktycznej i oceniania oraz stosowania nowych technologii.

Zasoby dydaktyczne i wsparcie dla osób studiujących tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie zasobów dydaktycznych i wsparcia dla osób studiujących w APS dotyczy: możliwości i sposobów wspomagania osób studiujących w uczeniu się w zakresie psychospołecznym, technicznym lub dydaktycznym tam, gdzie to uzasadnione i możliwe, uwzględniania zróżnicowanych potrzeb różnych populacji osób studiujących (m.in. osób pochodzących z innych krajów, dojrzałych osób studiujących, osób studiujących na studiach niestacjonarnych, osób pracujących i studiujących na studiach niestacjonarnych, studiujących osób ze zróżnicowanymi potrzebami, itd.), stopniowej zmiany paradygmatu kształcenia w kierunku kształcenia zorientowanego na zróżnicowane potrzeby i formy uczenia się i nauczania osób studiujących, ułatwiania mobilności osób studiujących, informowania osób studiujących o dostępnych sposobach i formach wspierania ich w procesie kształcenia.

Zarządzanie informacją tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie zarządzania informacją z obszaru jakości kształcenia w APS dotyczy w szczególności zarządzania informacją na temat: rekrutacji na studia, progresji i losów absolwentów na rynku pracy, programów kształcenia i planów studiów, procesu kształcenia (uczenia się i nauczania), weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, monitorowania i przeglądów programów kształcenia, kwalifikacji i kompetencji kadry dydaktycznej, zasobów dydaktycznych i wsparcia dla osób studiujących, uznawania osiągnięć i kwalifikacji oraz dyplomowania, w tym potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, cykliczności procesu zewnętrznego zapewniania jakości kształcenia.

Podawanie informacji do wiadomości publicznej (publikowanie informacji) tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie podawania informacji do wiadomości publicznej w APS dotyczy: czytelności, dokładności, obiektywności i aktualności informacji, dostępności cyfrowej informacji publikowanych w mediach, możliwości szybkiego i intuicyjnego odnalezienia pożądanej informacji, systematycznego aktualizowania informacji.

Ciągłe monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie ciągłego i okresowego przeglądu programów kształcenia w APS dotyczy: konstrukcji programów kształcenia, efektów uczenia się, aktualności treści programowych w świetle aktualnego stanu wiedzy i metodyki badań w danej dyscyplinie, uwzględnienia pełnego zakresu treści programowych w przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668), uwzględniania zmieniających się potrzeb społeczeństwa i uwarunkowań funkcjonowania i potrzeb rynku pracy, harmonogramu realizacji i organizacji programu kształcenia i praktyk, form organizacji zajęć, metod kształcenia i oceniania, nakładu pracy osób studiujących, progresji w trakcie studiów i odsetka osób kończących studia, efektywność procedur oceniania osób studiujących, oczekiwania, potrzeby i zadowolenie osób studiujących dotyczące programu kształcenia, środowiska kształcenia i wsparcie dla osób studiujących oraz ich adekwatności w odniesieniu do celów danego programu kształcenia.

Cykliczność procesu zewnętrznego zapewniania jakości kształcenia tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie procesu zewnętrznego zapewniania jakości w APS dotyczy: wszystkich poziomów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia: ogólnouczelnianego, poziomu jednostek organizacyjnych Uczelni, kierunku lub kierunku i specjalności, przedmiotu i praktyk, sposobów analizowania i wdrażania wniosków z raportów z zewnętrznych procesów zapewniania jakości kształcenia

Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia należy w uzgodnieniu z Uczelnianym Koordynatorem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia planowanie, inicjowanie i prowadzenie działań projakościowych na poziomie ogólnouczelnianym, w szczególności:

- systematyczna i ciągła realizacja założeń polityki jakości kształcenia w APS we współpracy z osobami studiującymi, pracownikami i władzami Uczelni;
- prowadzenie badań i działań z zakresu spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia w APS i systematyczne prezentowanie ich wyników prorektorowi właściwemu ds. kształcenia w postaci rekomendacji w danym zakresie;
- przygotowanie do końca listopada roku akademickiego 2024/2025 a następnie systematyczne prowadzenie bazy danych jakości kształcenia dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia zgodnie z przyjętym harmonogramem;
- opracowania procedury i metodologii oraz prowadzenie corocznych przeglądów programów kształcenia we współpracy z kierownikami kierunków oraz kierunków i specjalności, kierownikami jednostek organizacyjnych, w których realizowany jest dany program kształcenia oraz dyrektorami studiów;
- współpraca i komunikowanie się z odpowiednimi osobami w Uczelni w celu sprawnego przepływu informacji wynikających z badań i raportowania dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia, w tym przyjmowanie zgłoszeń dotyczących jakości kształcenia przekazywanych w formie pisemnej przewodniczącemu Zespołu przez członków Społeczności Uczelni;
- monitorowanie możliwości i stanu realizacji rekomendacji zawartych w raportach z badań dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia;
- gromadzenie i analizowanie wyników prowadzonych w Uczelni badań dotyczących jakości kształcenia, mobilności studentów, stopnia umiędzynarodowienia kształcenia i innych wskaźników określonych w programie danych badań z zakresu jakości kształcenia;
- uzyskiwanie opinii osób, które kończą studia o ich przebiegu i propozycjach usprawnień w ramach posiadanych przez Uczelnię zasobów;

- udział w cyklicznej zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia;
- komunikowanie Społeczności Uczelni wyników badań dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia wraz z odpowiednim uzasadnieniem i komentarzem;
- przygotowywanie raportu samooceny działalności Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i przedstawianie go na koniec roku akademickiego Uczelnianemu Koordynatorowi ds. jakości Kształcenia oraz prorektorowi właściwemu ds. kształcenia.

Do zadań Zespołów ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w instytutach, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu należy w uzgodnieniu odpowiednio z dyrektorem instytutu, kierownikiem Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, kierownikiem Studium Wychowania Fizycznego i Sportu planowanie, inicjowanie i prowadzenie działań projakościowych w szczególności:

- gromadzenie informacji i przygotowywanie raportów na potrzeby planowania, monitorowania i doskonalenia procesu zapewniania wysokiej jakości kształcenia realizowanego w danej jednostce;
- monitorowanie kwalifikacji kompetencji nauczycieli akademickich oraz osób prowadzących w danej jednostce zajęcia dydaktyczne lub pełniących opiekę nad praktykami na podstawie umowy-zlecenia;
- monitorowanie planowania i realizowania hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych przez kierowników danej jednostki organizacyjnej (instytutu, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu) oraz przekazywania harmonogramu planowanych hospitacji oraz protokołów po zrealizowaniu hospitacji Uczelnianemu Koordynatorowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia;
- we współpracy z doradcami studentów kompleksowe monitorowanie jakości kształcenia na kierunkach lub kierunkach i specjalnościach realizowanych w jednostce (instytucie, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu), w celu identyfikowania obszarów wymagających poprawy w zakresie jakości kształcenia, a następnie przekazywanie tych informacji wraz z propozycjami doskonalenia jakości kształcenia Uczelnianemu Koordynatorowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia;
- udział w cyklicznej zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia;
- współpraca z Uczelnianym Koordynatorem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

Za Koordynację działań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia jest odpowiedzialny Uczelniany Koordynator ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Do jego zadań ma należeć w szczególności:

- kierowanie i koordynowanie działaniami Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia;
- diagnozowanie i analiza ogólnouczelnianych potrzeb o charakterze projakościowym;
- analizowanie wyników zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia i określanie priorytetów i zadań dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia;
- tworzenie harmonogramu działań Zespołu z zakresu planowania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia w APS na dany rok akademicki;
- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących propozycji obszarów i działań projakościowych płynących od Społeczności Uczelni;

- identyfikowanie obszarów wymagających poprawy w zakresie jakości kształcenia i w porozumieniu z prorektorem właściwym ds. kształcenia inicjowanie działań służących wysokiej jakości kształcenia w APS;
- udział w cyklicznej zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia;
- przedkładanie prorektorowi właściwemu ds. kształcenia raportów z każdorazowo zakończonych badań i działań o charakterze projakościowym oraz rocznego sprawozdania z działalności Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

W Instytucie Pedagogiki decyzją Dyrektorki (Decyzja Nr 1/2024 Dyrektora Instytutu Pedagogiki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej z dnia 30 października 2024 roku) został powołany Instytutowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. W skład zespołu wchodzi po jednym pracowniku z każdego Zakładu i Katedry, tak aby na bieżąco monitorować i wspierać jakość kształcenia.

Dodatkowo w Instytucie Pedagogiki działają takie zespoły jak: Zespół ds. Analizy Procesu Recenzowania Prac Dyplomowych (Decyzja nr 4/2025 Dyrektora Instytutu Pedagogiki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29.05.2025), Zespół ds. Badań w Instytucie Pedagogiki (Decyzja Nr 2/2025 Dyrektora Instytutu Pedagogiki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej z dnia 14 lutego 2025 roku), Zespół ds. weryfikacji tytułów prac dyplomowych w Instytucie Pedagogiki oraz ustalenia procedury zgłaszania i zatwierdzania tytułów prac dyplomowych prowadzonych w Instytucie Pedagogiki (Decyzja Nr 1/2025 Dyrektora Instytutu Pedagogiki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej z dnia 27 stycznia 2025 roku). Ich zadaniem jest dbanie o jakość kształcenia na kierunkach prowadzonych pod opieką Instytutu Pedagogiki w zakresie dbałości o proces dyplomowanie, realizacji zajęć dydaktycznych czy też monitorowania satysfakcji absolwentów poszczególnych kierunków studiów.

10.2. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów zaczyna się od nadzoru związanego z przygotowaniem i zatwierdzaniem programu studiów dla kierunku. Program studiów dla kierunku zatwierdzany jest przez Senat na podstawie projektu przygotowanego w Instytucie przy współpracy z Dyrektorem studiów, po zasięgnięciu opinii Samorządu Studenckiego oraz Senackiej Komisji ds. Kształcenia i Spraw Studenckich.

Za utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, zgodnie ze Statutem Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie (Uchwała nr 82/2025 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 19 listopada 2025 r. w sprawie zmiany Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Załącznik nr 1 do uchwały nr 82/2025 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 19 listopada 2025 r), odpowiada Rektor. Do jego zadań w tym obszarze należy także:

- sprawowanie nadzoru nad wdrożeniem i doskonaleniem wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia (§ 15);
- w zakresie wskazanym przez Rektora za proces kształcenia w Uczelni odpowiedzialny jest Dyrektor Studiów.

Dyrektor Studiów w ramach swoich kompetencji:

- nadzoruje proces kształcenia i odpowiada za okresowy przegląd programu studiów i jego doskonalenie (§ 31),

- ustala szczegółową organizację roku na kierunkach, w tym pedagogika, (terminy, seminaria dyplomowe, zajęcia fakultatywne, jak również terminy składania dokumentów i wykonywania czynności związanych z procesem kształcenia);
- na podstawie wyników rejestracji w systemie USOS podejmuje decyzje dotyczące uruchomienia zajęć fakultatywnych z oferty przedstawionej przez pracowników Instytutu;
- podejmuje decyzje w indywidualnych sprawach studentów, w tym wydaje decyzje administracyjne związane z tokiem studiów w zakresie powierzonych mu kompetencji;
- przygotowuje roczne sprawozdanie z realizacji swoich zadań.

Na poziomie Instytutu nadzór merytoryczny nad kierunkiem studiów sprawuje Dyrektor Instytutu oraz powoływane doraźnie spośród pracowników Instytutu, zespoły: analizujące na bieżąco programy studiów w celu zaproponowania ewentualnych zmian, a także zespoły analizujące poziom osiągania zakładanych efektów uczenia się. Dyskusje dotyczące merytorycznej zawartości programów studiów odbywają się również podczas zebrań zakładów i katedr, zebrań kierowników zakładów i katedr oraz zebrań Instytutu.

Nadzór organizacyjny nad kierunkiem studiów w Instytucie Pedagogiki należy do kompetencji Wicedyrektora Instytutu. Osoba pełniąca tę funkcję jest odpowiedzialna przede wszystkim za obsady dydaktyczne, przygotowanie oferty zajęć fakultatywnych oraz seminariów dyplomowych, koordynację działań Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Instytucie Pedagogiki.

Bezpośrednio za jakość kształcenia w ramach kierunku studiów odpowiada kierownik kierunku. Jemu powierzone są zadania takie jak: sprawdzanie aktualności opisu kierunku, sylabusów zamieszczonych w USOS, weryfikacja zagadnień na egzamin dyplomowy, hospitacja zajęć i nadzór nad planowanym ich przebiegiem; współpraca z opiekunami praktyk oraz uczelnianym koordynatorem praktyk w zakresie założeń merytorycznych programów praktyk studenckich i zakładanych efektów kształcenia w ramach realizacji praktyki studenckiej przypisanej do specjalności, nadzór nad prawidłowością zapisów w programie praktyk.

W celu koordynacji działań w obszarze kształcenia Dyrektorzy studiów, Dyrektorzy Instytutów i Prorektor ds. Kształcenia spotykają się na posiedzeniach Komisji Kształcenia.

Sprawna organizacja procesu kształcenia możliwa była dzięki wsparciu administracyjnemu. Na poziomie Instytutu Pedagogiki jest to sekretariat Instytutu, zapewniający dyrektorowi i wicedyrektorowi Instytutu pomoc w pracach o charakterze biurowym oraz pośrednictwo w przekazywaniu informacji i dokumentów. Na poziomie Uczelni wsparcie administracyjne zapewniało:

- Biuro Planowania Kształcenia (przygotowanie planów zajęć na kierunku na podstawie obsady przygotowanej w Instytucie);
- Biuro Obsługi Osób Studiujących (podpinanie grup studentów pod konkretne zajęcia);
- Biuro Organizacji Studiów i Praktyk (przygotowanie dokumentów związanych z praktykami, np. skierowań na praktyki oraz wsparcie Dyrektorów studiów w procesie przygotowania dokumentów związanych z procesem kształcenia studentów);
- Biuro Aplikacji Komputerowych (przygotowanie rejestracji dla studentów w systemie USOS).

Od roku akademickim 2024/2025 nadzór nad kierunkiem studiów jest prowadzony wg następującego porządku:

Tabela 33. Nadzór nad kierunkiem studiów – podział odpowiedzialności w związku ze zmianami w roku akad. 2024/2025

poziom ogólnouczelniany	1) Rektor 2) Prorektor 3) Kanclerz 4) Senacka Komisja ds. Kształcenia i Spraw Studenckich 5) Senacka Komisja Szkół Doktorskich i doktorantów 6) Komisja Kształcenia 7) Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia 8) Uczelniany Koordynator ds. Zapewniania Jakości Kształcenia – Przewodniczący Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia 9) Uczelniany Koordynator ds. Praktyk 10) Centrum Doskonalenia Dydaktycznego APS 11) Wybrane jednostki administracji akademickiej, zakres zadań których dotyczy procesów kształcenia i spraw osób studiujących, w szczególności: • Biuro Aplikacji Komputerowych; • Biuro Planowania Kształcenia; • Centrum Kształcenia (Biuro Organizacji Studiów i Praktyk, Biuro Obsługi Osób Studiujących, Biuro Pomocy Materialnej i Dyplomowania, Zespół ds. Rekrutacji) 12) Zespół ds. Dostępności i Zróżnicowanych Potrzeb 13) Zespół ds. Komunikacji i Promocji
poziom jednostek organizacyjnych Uczelni (instytutów, jednostek organizacyjnych działających poza strukturą instytutów oraz innych jednostek organizacyjnych utworzonych przez Rektora zgodnie z postanowieniami Statutu, o których mowa w § 10 Regulaminu organizacyjnego APS z dnia 1 września 2024 roku)	1) Dyrektor instytutu 2) Zastępca dyrektora instytutu 3) Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w instytucie 4) Koordynator ds. USOS w instytucie 5) Kierownik Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych 6) Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych 7) Koordynator ds. USOS w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych 8) Kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu 9) Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu 10) Koordynator ds. USOS w Studium Wychowania 3 Fizycznego i Sportu 11) Kierownik Szkoły Doktorskiej 12) Zespół ds. Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Szkole Doktorskiej 13) Koordynator ds. USOS w Szkole Doktorskiej
poziom kierunku lub kierunku i specjalności	1) Kierownicy katedr i zakładów znajdujących się w strukturach instytutów oraz działających poza strukturą instytutów 2) Kierownicy kierunku lub kierunku i specjalności 3) Doradcy studentów 4) Koordynator ds. USOS w katedrze lub zakładzie znajdującym się w strukturze instytutu lub działającym poza strukturą instytutów
poziom przedmiotu i praktyk	1) nauczyciele akademicki zatrudnieni w APS na podstawie umowy o pracę prowadzący i koordynujący przedmiot 2) koordynator przedmiotu w przypadku, gdy przedmiot jest prowadzony na podstawie umowy-zlecenie 3) opiekun praktyki z ramienia Uczelni

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia ma funkcjonować w Akademii jako układ wzajemnie zależnych i aktywnie współpracujących ze sobą elementów, obejmujących wiele poziomów, z przypisanymi uprawnieniami i odpowiedzialnościami w zakresie jakości kształcenia.

Na poziomie Instytutu Pedagogiki utworzono Instytutowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia pod przewodnictwem Instytutowego Koordynatora ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, który razem z Dyrektorem Instytutu będzie bezpośrednio zaangażowany w procesy: planowania, monitorowania i doskonalenia kształcenia na kierunku studiów.

W myśl przyjętej Polityki jakości:

- planowanie to proces zmierzający do wyznaczenia kierunku działań w celu utrzymania lub podniesienia poziomu jakości kształcenia w APS oraz sposobów, w jaki działania te będą realizowane;
- monitorowanie to proces zmierzający do przeprowadzenia analizy stanu lub przebiegu realizacji założonych zadań lub działań z zakresu kształcenia akademickiego w APS z uwzględnieniem określonej perspektywy czasowej;
- doskonalenie to proces mający na celu wdrożenie zmiany na lepsze w procesie kształcenia w APS, np. w zakresie zwiększenia świadomości znaczenia wysokiej jakości kształcenia dla całej Społeczności Uczelni oraz samej instytucji, lepszego sformułowania celów projakościowych, poprawy dobrostanu Społeczności Uczelni, przyjmowania konstruktywnej krytyki, lepszego przydzielania zadań czy ograniczenia nierównomierności, przeciążeń i marnotrawienia zasobów.

Procesy planowania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia w APS są:

- systematyczne,
- kompleksowe,
- oparte na dowodach,
- powszechnie komunikowane,
- zrównoważone.

Co oznacza, że stanowiąc będą elementy systematycznego procesu samoewaluacji i samoakredytacji w APS, wynikających z wewnętrznych uchwał, zarządzeń i decyzji mających na celu najwyższą dbałość o zachowanie wysokich standardów jakości kształcenia, obejmować będą wszystkie poziomy, rodzaje i formy kształcenia w APS, a decyzje podejmowane w toku procesów planowania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia oparte będą na dowodach (wynikach badań jakości kształcenia) oraz doniesieniach wewnętrznych (wynikach studenckich ocen zajęć dydaktycznych, hospitacji, raportów z przeglądów i analizy programów kształcenia, itp.) i zewnętrznych (np. opiniach i informacjach zwrotnych od pracodawców i innych interesariuszy zewnętrznych mających wpływ na losy osób studiujących i przyszłych absolwentów). Procesy te będą w przejrzysty sposób powszechnie komunikowane całej Społeczności Uczelni oraz interesariuszom zewnętrznym w celu dopełnienia cyklu wsparcia i zaangażowania poszczególnych podmiotów biorących udział w procesach projakościowych oraz w celu upowszechniania i popularyzowania wiedzy na temat sposobów zapewniania wysokiej jakości kształcenia w APS, a także znaczenia udziału i odpowiedzialności wszystkich osób studiujących, pracowników oraz władz Uczelni dla kształtowania kultury wysokiej jakości kształcenia.

10.3. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów, przegląd programów studiów

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów zawarte są w Uchwale nr 420/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 201/2021 Senatu APS z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie wytycznych do projektowania programów studiów na studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich, której tekst jednolity stanowi załącznik do Uchwały nr 312/2022 Senatu APS z dnia 23 lutego 2022 r. Zawarte w nich wytyczne precyzyjnie określają formalno-merytoryczne zasady konstruowania nowych i zmieniania starych programów oraz sposób opisu (elementy składowe

dokumentacji) programu studiów. Znajdują się tam regulacje dotyczące np. konieczności uwzględniania w programach studiów efektów dotyczących krytycznego korzystania ze źródeł informacyjnych, działań antydyskryminacyjnych, działań na rzecz środowisk społecznych, działań na rzecz samorozwoju i podnoszenia kultury osobistej, ochrony własności intelektualnej, a w programach studiów o profilu ogólnoakademickim dodatkowo efekty z zakresu analizy tekstów naukowych, pisarstwa akademickiego, metodologii badań. Są też ustalenia odnoszące się do maksymalnej liczby godzin kontaktowych w semestrze i ogólnej liczby godzin kontaktowych realizowanych na danym poziomie i w danej formie studiów, jak również spis przedmiotów realizowanych na wszystkich kierunkach w APS (z określeniem wymiaru godzinowego i liczby ECTS oraz formy zajęć).

Prace nad tworzeniem bądź zmianą programu studiów przebiegają następująco:

1. Spośród pracowników Instytutu powoływany jest zespół, którego głównym zadaniem jest określenie merytorycznej zawartości programu studiów oraz ustalenie planów studiów dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej. Zespoły powoływane są przez Rektora. Zespół analizuje zawartość merytoryczną programu z punktu widzenia: nowych trendów i osiągnięć w rozwoju nauki, zgłaszanych przez studentów oczekiwań oraz potrzeby doskonalenia ich kompetencji (interesariuszy wewnętrznych), potrzeby odpowiedzi na sugestie zgłaszane przez rynek pracy, przede wszystkim od opiekunów praktyk w uczelni i opiekunów w miejscu odbywania praktyk (interesariuszy zewnętrznych). Wnioski i postulaty może również wnieść Zakład, Katedra, zespół bądź nauczyciel akademicki, poprzez zgłoszenie jej do Rektora, dyrektora Instytutu czy zespołu przygotowującego nowy program studiów wraz z uzasadnieniem oraz udokumentowaniem potrzeby dokonania zmiany. Ostateczną decyzję w sprawie zatwierdzenia programu studiów na kierunku podejmuje Senat APS, a na tej podstawie Rektor podejmuje decyzję o utworzeniu studiów.
2. Wersję programu studiów, wypracowaną przez instytutowy zespół, analizuje pod względem formalnym Dyrektor Studiów. W szczególności sprawdza zgodność programu z wytycznymi zawartymi w Uchwale Senatu. Na tym etapie Dyrektor Studiów może liczyć na administracyjne wsparcie Biura Organizacji Kształcenia.
3. Wersja programu studiów, uznana przez Dyrektora Studiów na tym etapie za ostateczną, kierowana jest do zaopiniowania przez Senacką Komisję Kształcenia i Spraw Studenckich. Komisja formułuje uwagi i zalecenia mające na celu udoskonalenie projektu programu. Zespół merytoryczny powołany w Instytucie jest zobligowany do wprowadzenia zmian zgodnie ze wskazówkami Komisji.
4. Program studiów w jego ostatecznej postaci zatwierdza Senat APS. Uchwały Senatu w sprawie programów studiów realizowanych od kolejnego roku akademickiego, w tym ich zmiany, powinny być podejmowane nie później niż w marcu roku akademickiego poprzedzającego wprowadzanie zmian.

Przeglądy programów studiów dokonywane są obligatoryjnie w sytuacji:

- zmian prawnych wynikających ze zmiany przepisów krajowych w aspekcie dostosowania programów do obowiązujących regulacji;
- wniesienia uwag i zastrzeżeń interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych zainteresowanych realizacją programu studiów;
- kłopotów z niedoborem Kandydatów podczas rekrutacji na dany kierunek studiów.

10.4. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, przydatność efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji i wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana jest przez nauczycieli akademickich w czasie trwania i na koniec zajęć dydaktycznych uwzględnionych w programach studiów, a kończących się zaliczeniem, zaliczeniem z oceną bądź egzaminem. Nauczyciele akademicki oceniają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne studentów w sześciostopniowej skali ocen (ocena niedostateczna, dostateczna, dostateczna plus, dobra, dobra plus, bardzo dobra) oraz w dwustopniowej skali zaliczeń (niezaliczone, zaliczone). Podstawą oceny jest precyzyjnie opisany w sylabusie sposób i kryteria dokonywania oceny osiągniętych efektów uczenia się oraz dokonanie tej oceny w oparciu o wskazane kryteria. Najczęściej wykorzystywane przez nauczycieli na kierunku pedagogika sposoby weryfikacji zdobytej wiedzy i umiejętności podczas seminariów, ćwiczeń, warsztatów to: kolokwia, prace pisemne, prezentacje, referaty, analizy przypadków. W przypadku wykładu sposobem weryfikacji efektów uczenia się jest egzamin w formie pisemnej (testy z pytaniami zamkniętymi i/lub otwartymi) lub egzamin w formie ustnej. Sposoby dokumentowania zaliczeń i egzaminów reguluje Zarządzenie nr 394/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2022 r. w sprawie dokumentacji zaliczeń i egzaminów.

Warto zwrócić również uwagę na proces weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych w wyniku odbycia praktyk. Student, odbywając praktyki, według Regulaminu Praktyk Studenckich, wprowadzonego Zarządzeniem Rektora APS Nr 513 z dnia 1 października 2023r. z uwzględnieniem zmian wprowadzonych Zarządzeniem Rektora APS Nr137/2025 z dnia 26 maja 2025 r, ma dwóch opiekunów praktyk – uczelnianego oraz opiekuna w miejscu praktyki. Obydwaj są odpowiedzialni za przeprowadzenie praktyk według ustalonych w Regulaminie zasad. Podstawą zaliczenia praktyki przez uczelnianego opiekuna praktyk jest stwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się przez opiekuna praktyk w placówce.

Ostatnim etapem weryfikacji efektów uczenia się jest proces dyplomowania. Standard pracy dyplomowej określa Regulamin seminariów dyplomowych i uzyskiwania tytułu zawodowego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przyjęty Zarządzeniem nr 127/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z 20 stycznia 2021 roku. Zapisy Regulaminu wspierają dążenie Uczelni do zapewnienia wysokiej jakości prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych. Podnoszeniu jakości prac dyplomowych służy opieka promotorska, obecnie sprawowana nad mniejszą liczbą dyplomantów. Elementem działań związanych z zapewnieniem wysokiej jakości prac jest również procedura sprawdzania oryginalności tekstu, obecnie z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Pozytywny wynik sprawdzenia pracy z wykorzystaniem tego programu jest warunkiem zaliczenia przez promotora ostatniej części seminarium dyplomowego.

Prace dyplomowe są przez studenta wprowadzane i następnie przechowywane, w Archiwum Prac Dyplomowych (APD). System APD wykorzystywany jest także w procesie recenzowania pracy (recenzje sporządzane są i przechowywane z wykorzystaniem tego systemu). Każda praca jest recenzowana przez promotora i recenzenta.

Zwieńczeniem procesu kształcenia i ostatecznym potwierdzeniem osiągnięcia efektów uczenia się jest egzamin dyplomowy. Student przygotowuje się do egzaminu dyplomowego znając listę zagadnień (dostępnych na stronie internetowej Uczelni w zakładce Studenci). Podczas egzaminu student odpowiada na cztery pytania: związane z dwoma wylosowanymi przez siebie zagadnieniami kierunkowymi oraz związane z jego pracą dyplomową – zadane przez kolejno przez promotora i recenzenta.

Od roku 2023 UZ ds. WSZJK prowadzi stałą ankietyzację absolwentów kończących studia pod kątem otrzymania danych dotyczących satysfakcji ze studiów na kierunku, oceny realizowanego programu studiów, planów dalszego kształcenia lub podjęcia pracy w zawodzie.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Proces kształcenia na kierunku pedagogika zakłada stałe bezpośrednie uczestnictwo w nim interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W ujęciu systemowym doskonalenie planowania i realizacji programów kształcenia skupione jest na następujących działaniach i interesariuszach:

- **Uwzględnianie opinii studentów**

Uwzględnianie opinii studentów (student ma prawo wyrazić opinię na temat realizowanych przez niego zajęć prowadzonych przez konkretnego wykładowcę, poprzez semestralne ankiety ewaluacyjne, wypełniane drogą internetową, z zachowaniem dobrowolności i anonimowości. Od roku 2018/2019 r. wprowadzono udogodnienie w postaci aplikacji USOS na smartfony, która umożliwia szybki dostęp do ankiet ewaluacyjnych. Wyniki ankiet są poufne i dostępne dla ocenianego nauczyciela, dyrektora instytutu, bezpośredniego przełożonego (kierownika katedry, zakładu). Zarządzenie nr 293/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad dokonywania oceny zajęć dydaktycznych obowiązuje dyrektorów instytutów oraz kierowników podległych im jednostek do systematycznego analizowania wyników studenckiej oceny zajęć i informowania Prorektora ds. kształcenia o działaniach w związku z nimi podejmowanych. Informacje na temat osiągnięć kadry, także jej jakości pracy dydaktycznej, brane są pod uwagę w systemie oceny pracowniczej oraz systemie nagradzania (Zarządzenie nr 596/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 lipca 2024 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 245/2021 z dnia 30 września 2021 r. w sprawie zasad, trybu i kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej; Zarządzenie nr 19/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 16 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wynagradzania Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej). Nadto oceny studentów stanowiły podstawę ogłaszanego co roku do roku 2024 rankingu zajęć najlepiej ocenianych przez studentów. Najlepiej ocenieni nauczyciele otrzymywali od studentów Statuetki Sów podczas Święta Uczelni. Negatywne oceny studentów skutkują interwencjami kierowników katedr i zakładów. Zbiorcze raporty dotyczące tych ocen są sporządzane w Instytutach i przekazywane Prorektorowi do ds. Kształcenia.

Aktywnie działającym w obszarze współpracy dla podnoszenia jakości kształcenia organem Samorządu Studentów jest Zarząd. Studenci pracujący w samorządzie studenckim są członkami zespołów jakościowych działających w Uczelni, uczestniczą w pracach przygotowujących i opiniujących wszelkie rozwiązania systemowe wprowadzane w APS. Są oni sygnalistami wszelkich nieprawidłowych zachowań obserwowanych w obsłudze i realizacji procesu kształcenia. Zdanie studentów jest motorem do podejmowania konkretnych inicjatyw, np.: zainstalowanie ciemniejszych rolet w salach wykładowych, otwarcie sal wykładowych w czasie przerwy, zmiana firmy prowadzącej bar studencki, strefa malucha, pokój dla opiekunów z dzieckiem, zmiany w regulaminie studiów, praktyk czy seminariów dyplomowych, usprawnianie systemu elektronicznej komunikacji w Akademii – poczty, USOS, platformy e-learningowej, informatory, prace nad aplikacją na smartfony, rezygnacja ze współpracy ze źle ocenianymi nauczycielami, zmiana formy realizowanych zajęć, itd.

- **Uwzględnianie opinii nauczycieli akademickich i pracowników administracji w Akademii**

Prowadzone do tej pory co roku badania samoewaluacyjne za każdym razem dotyczą zbierania opinii nauczycieli akademickich i często pracowników administracji oraz studentów. Postulaty pracowników Akademii skutkują podejmowaniem konkretnych działań, np.: zainstalowanie ciemniejszych rolet w salach wykładowych, zmiany w regulaminie studiów, praktyk czy seminariów dyplomowych,

usprawnianie systemu przepływu informacji, w tym elektronicznej komunikacji w Akademii – poczty, USOS, platformy e-learningowej, informatorów, newsletterów, aplikacji USOS na smartfony, uruchamianie szkoleń i seminariów tematycznych, zmiana ustawienia ławek w salach warsztatowych itp.

- **Uwzględnianie opinii pracodawców**

Kształcenie na kierunku pedagogika zakłada stałe uczestnictwo w nim interesariuszy zewnętrznych w osobach opiekunów praktyk w miejscach ich odbywania oraz kierowników i personelu instytucji partnerskich. Ich opinie o kompetencjach posiadanych przez studentów oraz o programie studiów wyrażane w czasie spotkań roboczych (zwłaszcza z uczelnianymi opiekunami praktyk, Radą Interesariuszy Zewnętrznych) są systematycznie zbierane i uwzględniane w projektowaniu i realizacji programów studiów (patrz kryterium 1)

W roku akademickim 2024/2025 w Instytucie Pedagogiki uruchomiono proces zgłaszania potrzeb badawczych przez interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Instytutem Pedagogiki APS (Decyzja nr 3/2025 Dyrektora Instytutu Pedagogiki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 23 maja 2025 w sprawie wprowadzenia Regulaminu zgłaszania potrzeb badawczych przez interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Instytutem Pedagogiki APS)

Pierwsze efekty takiej współpracy w postaci prac badawczych i dyplomowych powinny pojawić się niebawem.

Zagadnienie opinii interesariuszy zewnętrznych doczekało się spójnych opracowań w Raportach: Raport Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Pedagogicznych (rok akademicki 2013/14) Ocena organizacji oraz realizacji praktyk studenckich, Jakość kształcenia praktycznego w APS i jego dostosowanie do rynku pracy w ocenie absolwentów i nauczycieli akademickich Raport Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Pedagogicznych rok akademicki 2017/18, Raport Komisji ds. Jakości Kształcenia (rok akademicki 2021/2022) Potrzeby nauczycieli akademickich uczestniczących w organizacji procesu kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej dotyczące realizowania kształcenia praktycznego przygotowującego do pracy w zawodzie, Raport z badań diagnostycznych "Praktyki studenckie w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej - w opinii studentów, opiekunów uczelnianych i opiekunów w instytucjach", Warszawa 2022, Oprac. mgr Anna Pokrzywa. Koordynacja dr Ewa Dąbrowa, Raport z badań diagnostycznych "Praktyki studenckie w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej - w opinii studentów, opiekunów uczelnianych i opiekunów w instytucjach", Warszawa 2023, Oprac. mgr Anna Pokrzywa. Koordynacja dr Ewa Dąbrowa.

- **Działania doskonaląco-kontrolne podnoszące jakość i dyscyplinę zajęć**

W Instytucie Pedagogiki przeprowadzane są cyklicznie, planowane na początku roku akademickiego i realizowane w ciągu jego trwania, hospitacje zajęć dydaktycznych. Szczególną wagę przywiązuje się do hospitacji zajęć prowadzonych przez młodszych pracowników naukowo-dydaktycznych, doktorantów i pracowników realizujących zajęcia w trybie prac zleconych. Nadto przeprowadzane są hospitacje koleżeńskie, które są okazją dla nauczyciela akademickiego do zasięgnięcia zewnętrznej opinii doświadczonego kolegi na temat swojego warsztatu dydaktycznego. W semestrze letnim roku akademickiego 2025/2026 Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Instytucie Pedagogiki planuje prowadzenie hospitacji u osób z najniższymi ocenami studenckimi tj. takimi poniżej średniej ocen 3,5.

Informacje na temat funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, podejmowanych działań i ich efektów, publikowane były na stronie internetowej APS (zakładka: [Akademia Pedagogiki Specjalnej - Jakość kształcenia](#)). Tam też zgłaszane były uwagi i postulaty dotyczące podnoszenia jakości kształcenia. Od roku 2015/2016 dostępna była stała elektroniczna

skrzynka kontaktowa. Nadto odbywały się comiesięczne spotkania projakościowe z przedstawicielami Instytutów, gdzie dyskutowane były wszelkie problemy kształcenia, poszukiwano ich rozwiązań systemowych. Od roku 2022 Centrum Doskonalenia Dydaktycznego podjęło się aktywnej działalności szkoleniowej skierowanej do nauczycieli akademickich, kardy administracyjnej wspierającej kształcenie oraz doktorantów. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia wzmacniała dodatkowo: systematyczność i cykliczność analiz wybranych obszarów badań, harmonijne wpisywanie się działań systemu w organizację pracy oraz jego „oddolność”, czyli angażowanie środowiska akademickiego nauczycieli akademickich i studentów, wynikające z namacalności działań naprawczych.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu studiów na ocenianym kierunku

Kierunek Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i szkolna nie podlegał akredytacji PKA.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony Kadra kierunku cechuje się wysokim potencjałem merytorycznym i badawczym w wymiarze teoretycznym i praktycznym. Wielu pracowników realizuje krajowe i międzynarodowe projekty naukowe i wdrożeniowe (NCN, POWER, Erasmus+), opracowuje narzędzia diagnostyczne (TRJ, TPP, SNOW, KAPP) oraz pełni funkcje eksperckie w PAN, IBE, WCIES, ORE i NGO. Kadra APS skutecznie pozyskuje środki grantowe i wykorzystuje je w sposób przynoszący wymierne korzyści osobom studiującym. Dysponuje silnym zapleczem metodologicznym, cyfrowym i terenowym, a aktywna działalność publikacyjna wzmacnia ogólnoakademicki i praktyczny profil kierunku. Stabilność zespołu zapewniają trwałe zatrudnienie, współpraca z otoczeniem i angażowanie wybitnych praktyków. Kadra jest interdyscyplinarna, uzupełnia się wzajemnie i posiada doświadczenia zdobyte w kraju i za granicą. Dynamiczny rozwój wspierany przez uczelnię (CDD i szkolenia zewnętrzne) obejmuje podnoszenie kwalifikacji, udział w sieciach badawczych oraz prowadzenie kluczowych przedmiotów	Słabe strony - Program o szerokim profilu, łączący pracę szkolną, opiekuńczo-wychowawczą, pomocową oraz działania w obszarze lokalnych polityk i usług społecznych, może dla niektórych studentów stanowić wyzwanie w uchwyceniu spójnej ścieżki kształcenia, wywołując poczucie rozproszenia treści. Realizacja programu wiąże się z wysokimi wymaganiami zarówno wobec studentów, jak i prowadzących, obejmującymi systematyczną pracę, aktywny udział w praktykach terenowych oraz bieżącą komunikację. Dodatkowo różnorodny poziom przygotowania i motywacji studentów wymaga elastycznego podejścia dydaktycznego oraz wsparcia w procesie nauczania. - Stabilność programu może być osłabiona przez rotację prowadzących zajęcia, szczególnie na przedmiotach psychologicznych. Duża liczba wykładowców i zmiany kadrowe stwarzają ryzyko powielania treści oraz realizowania zajęć wykraczających poza główne kompetencje dydaktyczne i badawcze. Część kadry łączy pracę naukowo-dydaktyczną z funkcjami praktyków w szkołach, NGOs, świetlicach i innych instytucjach, co wzbogaca zajęcia o wiedzę terenową i umiejętność łączenia teorii z praktyką. Jednoczesne zatrudnienie w kilku miejscach może prowadzić do przeciążenia, wypalenia zawodowego oraz ograniczać pełne zaangażowanie w zadania organizacyjne,

	związanych z badaniem w działaniu, co podnosi jakość kształcenia. • Kierunek opiera się na unikatowej koncepcji opartej na badaniu w działaniu, łączącej przedwojenną tradycję Heleny Radlińskiej z współczesnymi praktykami europejskimi. Model refleksyjnego praktyka integruje wiedzę teoretyczną i praktyczną, przygotowując studentów do pracy w złożonych środowiskach społecznych. Oś programu stanowi moduł diagnostyczno-badawczy, w ramach którego studenci prowadzą diagnozy środowiskowe, projektują działania, realizują badania w szkołach oraz pracują na danych z projektów badawczych. Kierunek jest zgodny z europejskimi trendami i priorytetami polityki edukacyjnej UE i MEiN, podkreślając znaczenie praktycznego kształcenia refleksyjnych praktyków. Program jest zgodny z misją i strategią APS, której celem jest kształcenie kadr działających na rzecz dziecka i rodziny z poszanowaniem praw człowieka i różnorodności, a także ze Strategią APS 2021–2030, kładącą nacisk na wysoką jakość kształcenia, inkluzję, praktyczność i współpracę środowiskową. • Dwuetapowa struktura kierunku umożliwia realizację studiów przygotowujących do zawodów związanych z pracą w środowisku już po ukończeniu trzyletnich studiów licencjackich, które następnie można uzupełnić dwuletnimi studiami magisterskimi dającymi pełne uprawnienia do pracy w instytucjach oświatowych. Stanowi to konkurencyjną	a nierównomierność udziału kadry w projektach wskazuje na zróżnicowany potencjał. • Obciążenie zadaniami organizacyjnymi i administracyjnymi doświadczane przez kadrę, wynikające m.in. z konieczności dokumentowania działań projakościowych w dydaktyce oraz projektów rozwojowych w nauce. • Zbyt liczne grupy na zajęciach o charakterze laboratoryjno-warsztatowym, co ogranicza możliwość indywidualnego wsparcia studentów, pracy w terenie oraz analizy materiału. W konsekwencji wsparcie dydaktyczne jest niewystarczające, co można poprawić zmniejszeniem liczebności grup, lepszym dopasowaniem treści do bieżących potrzeb studentów oraz zwiększenie elastyczności i przejrzystości w doborze przedmiotów do wyboru. • Moduł diagnostyczno-badawczy jest bardzo rozbudowany i wymaga od studentów wysokiej samoorganizacji, umiejętności diagnostycznych, prowadzenia badań, ewaluacji oraz pisania raportów. Skutkuje to przeciążeniem zadaniami, szczególnie w trybie niestacjonarnym przy jednoczesnej pracy zawodowej. Realizacja praktyk w instytucjach oświatowych na II stopniu – jest wyzwaniem dla osób studiujących w trybie niestacjonarnym, często pracujących w tygodniu poza obszarem oświaty. Niewystarczająco klarowna komunikacja dotycząca struktury programu (zwłaszcza na II stopniu) i integracji wiedzy z różnych przedmiotów z pracą magisterską ogranicza zrozumienie logiki programu. Potrzeba wizualizacji ścieżek kształcenia oraz schematów modułów oraz spójnego jej komunikowania. Licznym działaniom podejmowanym w obszarze kompetencji
--	--	---

	alternatywę dla jednolitych pięcioletnich studiów nauczycielskich. Szeroki profil zawodowy absolwenta zapewnia dostęp do wielu profesji z obszaru edukacji i pomocy społecznej, takich jak pedagog szkolny, wychowawca, asystent rodziny, animator czy opiekun w żłobku, przy jednoczesnym zachowaniu pełnej zgodności z przepisami ustawy. • Program kształcenia jest ukierunkowany na rozwój kompetencji społecznych, miękkich oraz etosu zawodowego, kładąc nacisk na odpowiedzialność, etykę, wrażliwość społeczną i współpracę międzyinstytucjonalną. Wyjątkowo silnie łączy szkołę z otoczeniem społecznym poprzez lokalne partnerstwa, sieci wsparcia, politykę społeczną i oświatową oraz rozwój usług społecznych. Program ma interdyscyplinarną, modułową strukturę, obejmującą moduły teoretyczne, metodyczne, diagnostyczno-badawcze, językowe i samorozwojowe, umożliwiając indywidualizację kształcenia i rozwój poprzez fakultety, konwersatoria i tutoring. Zajęcia czerpią z doświadczeń badawczych prowadzących. • Program jest umiędzynarodowiony oferujący bogaty moduł językowy, który pozwala studentom po zakończonym kształceniu językowym w ramach lektoratów porozumiewać się w obcym języku na tematy związane procesami i zjawiskami społecznoedukacyjnymi. Program włącza studentów w krajowe i międzynarodowe projekty	językowych (projekty Erasmus+, udział i współpraca studentów przy konferencjach organizowanych w uczelni, wykłady gościnne i konwersatoria, wykłady w językach obcych) nie towarzyszy klarowna i spójna komunikacja założeń i struktury modułu językowego oraz znaczenia kompetencji językowych dla podejmowania pracy także w środowisku międzynarodowym.
--	--	---

	naukowe oraz wdrożeniowe, a także w projekty edukacyjne, co pozwala łączyć wiedzę teoretyczną z praktycznym doświadczeniem badawczo-rozwojowym.	
Czynniki zewnętrzne	Szanse • Współczesny rynek pracy podkreśla rosnące znaczenie interdyscyplinarności, kompetencji miękkich oraz gotowości do indywidualizacji podejmowanych działań. Szczególnie cenione są umiejętności społeczne, komunikacyjne, pracy z grupą, diagnozowania i projektowania działań, a także prowadzenia tutoringu, co stanowi jednocześnie istotny atut omawianego programu. • Stabilność rynku pracy w obszarach związanych z pracą z ludźmi potwierdza rosnące zapotrzebowanie na specjalistów wspierających dzieci i młodzież – wynikające m.in. z narastającego kryzysu zdrowia psychicznego, potrzeby wsparcia emocjonalnego, środowiskowego i rodzinnego oraz zwiększającej się liczby osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Jednocześnie zauważalny jest wzrost potrzeb w zakresie opieki i wsparcia osób w wieku senioralnym, co dodatkowo wzmacnia zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pedagogów i specjalistów pracujących	Zagrożenia • Współczesny rynek pracy w obszarze edukacji i wsparcia społecznego charakteryzuje się szeregiem wyzwań, wśród których szczególnie widoczne jest zjawisko wypalenia zawodowego pedagogów oraz spadek atrakcyjności pracy w szkole. Obserwowany w skali kraju obniżony prestiż zawodów pedagogicznych, nauczycielskich i wychowawczych, w połączeniu z niskimi wynagrodzeniami i niekorzystnym postrzeganiem warunków pracy, może prowadzić do zmniejszonego zainteresowania kierunkami pedagogicznymi. • Aktualna sytuacja na rynku pracy wyraźnie „faworyzuje” pedagogów specjalnych – rośnie liczba ofert zatrudnienia oraz zapotrzebowanie szkół na specjalistów przygotowanych do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. • Wzrastający trend podejmowania pracy zarobkowej i łączenia jej ze studiami skutkuje przeciążeniem studentów, co negatywnie wpływa na ich zaangażowanie w realizację programu. • Na tle dostępnych na rynku szkoleń, kursów i studiów podyplomowych, które często obiecują nabycie kwalifikacji do pracy w szkole w trybie zdalnym lub hybrydowym, studia magisterskie mogą

	w obszarze szeroko rozumianej pomocy i wsparcia społecznego. • Rozwój usług społecznych oraz lokalnych polityk społecznych, wspierany funduszami Unii Europejskiej na lata 2021–2027, stwarza szerokie możliwości w zakresie podnoszenia kompetencji, poprawy jakości kształcenia oraz wzmacniania działań na rzecz włączania społecznego. Nowe środki finansowe przeznaczone na rozwój placówek wsparcia, świetlic oraz usług środowiskowych przekładają się na powstawanie kolejnych miejsc pracy i praktyk dla osób przygotowujących się do pracy w sektorze społecznym. Fundusze unijne stanowią również szansę na udział w dalszych programach i projektach, których bezpośrednimi lub pośrednimi beneficjentami będą studenci kierunku. • Możliwość wzmocnienia marki kierunku jako innowacyjnego programu APS – unikatowy w skali uczelni model <i>badania w działaniu</i> może stać się wizytówką APS i przykładem dobrej praktyki dydaktycznej. • Niechęć do podejmowania studiów pięcioletnich jednolitych magisterskich na rzecz dwustopniowej ścieżki kształcenia (3 + 2) (konkretne kwalifikacje już po I st., elastyczne możliwości rozwoju kariery, <i>gap year</i>, kontynuacja na II st.).	jawić się jako bardziej wymagające i angażujące – stacjonarne, praktyczne i mobilizujące do realnej pracy rozwojowej. • Spadek liczby kandydatów na studia pedagogiczne wpisuje się w ogólnokrajowy trend wynikający zarówno z niżu demograficznego, jak i z malejącej skłonności do kontynuowania kształcenia na poziomie wyższym, szczególnie na studiach drugiego stopnia. Czynniki demograficzne, takie jak zmniejszająca się liczba urodzeń oraz zmiany w strukturze społeczeństwa, wywierają negatywny wpływ na ogólną liczbę studentów w Polsce, co w konsekwencji prowadzi do narastających trudności w utrzymaniu stabilnego poziomu rekrutacji i planowania obciążeń dydaktycznych
--	--	---

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowość)